

Cuprins

II Acte fără caracter legislativ

DECIZII

2014/882/UE:

- ★ Decizia Comisiei din 20 noiembrie 2013 privind ajutorul de stat SA 16237 (C58/02) (ex N118/02) pus în aplicare de Franța în favoarea SNCM [notificată cu numărul C(2013) 7066] ⁽¹⁾ 1

2014/883/UE:

- ★ Decizia Comisiei din 11 februarie 2014 privind măsura SA.35388 (13/C) (ex 13/NN și ex 12/N) – Polonia – Înființarea aeroportului Gdynia-Kosakowo [notificată cu numărul C(2014) 759] ⁽¹⁾ .. 51

2014/884/UE:

- ★ Decizia Comisiei din 11 martie 2014 privind ajutorul de stat SA.34445 (12/C) implementat de Danemarca pentru transferul unor active de patrimoniu de la FIH către CSF [notificată cu numărul C(2014) 1280] ⁽¹⁾ 89

2014/885/UE:

- ★ Decizia Comisiei din 29 aprilie 2014 privind ajutoarele de stat SA.34825 (2012/C), SA.34825 (2014/NN), SA.36006 (2013/NN), SA.34488 (2012/C) (ex 2012/NN), SA.31155 (2013/C) (2013/NN) (ex 2010/N) puse în aplicare de Grecia în favoarea grupului Eurobank, având ca obiect: recapitalizarea și restructurarea Eurobank Ergasias S.A.; ajutorul de restructurare pentru Proton Bank prin înființarea și capitalizarea NEA Proton și recapitalizarea suplimentară a New Proton Bank de către Fondul elen de stabilitate financiară; rezoluția Hellenic Postbank prin crearea unei bănci punte [notificată cu numărul C(2014) 2933] ⁽¹⁾ 112

⁽¹⁾ Text cu relevanță pentru SEE

II

(Acte fără caracter legislativ)

DECIZII

DECIZIA COMISIEI

din 20 noiembrie 2013

privind ajutorul de stat SA 16237 (C58/02) (ex N118/02) pus în aplicare de Franța în favoarea SNCM

[notificată cu numărul C(2013) 7066]

(Numai textul în limba franceză este autentic)

(Text cu relevanță pentru SEE)

(2014/882/UE)

COMISIA EUROPEANĂ,

având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, în special articolul 108 alineatul (2) primul paragraf ⁽¹⁾,

având în vedere Acordul privind Spațiul Economic European, în special articolul 62 alineatul (1) litera (a),

după ce părțile interesate au fost invitate să își prezinte observațiile în conformitate cu articolele menționate anterior ⁽²⁾ și având în vedere observațiile acestora,

întrucât:

I. PROCEDURA

- (1) La 18 februarie 2002, Franța a transmis Comisiei o notificare cu privire la un proiect de ajutor pentru restructurare în favoarea Société Nationale Maritime Corse-Méditerranée (denumită în continuare „SNCM”), finalizat la 3 iulie 2002 ⁽³⁾. Proiectul de restructurare urmează notificării transmise de autoritățile franceze la 20 decembrie 2001 cu privire la un avans de trezorerie aprobat de Compagnie Générale Maritime et Financière (denumită în continuare „CGMF”) ⁽⁴⁾ în favoarea SNCM, în cuantum de 22,5 milioane EUR, cu titlu de ajutor pentru salvare. Prin decizia din 17 iulie 2002 ⁽⁵⁾ (denumită în continuare „decizia din 2002”), Comisia a autorizat ajutorul pentru salvare în beneficiul SNCM în cadrul procedurii preliminare de examinare a ajutoarelor prevăzute la articolul 88 alineatul (3) din Tratatul CE. Ajutorul pentru restructurare notificat a constat în recapitalizarea SNCM prin intermediul CGMF pentru suma de 76 de milioane EUR.

⁽¹⁾ Începând cu 1 decembrie 2009, articolele 87 și 88 din Tratatul CE au devenit articolele 107 și, respectiv, 108 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene („TFUE”). În ambele cazuri, dispozițiile sunt, în esență, identice. În sensul prezentei decizii, trimiterile la articolele 107 și 108 din TFUE trebuie înțelese ca trimiteri la articolele 87 și 88 din Tratatul CE, dacă este cazul. De asemenea, TFUE a introdus anumite modificări ale terminologiei, cum ar fi înlocuirea termenului „Comunitate” cu „Uniune”, a termenului „piață comună” cu „piață internă” și a termenului „Tribunal de Primă Instanță” cu „Tribunal”. Terminologia din TFUE va fi folosită pe întreg cuprinsul prezentei decizii.

⁽²⁾ JO C 303, 13.12.2006, p. 53.

⁽³⁾ Înregistrată cu referința TREN A/61846.

⁽⁴⁾ CGMF este un holding financiar deținut în proporție de 100 % de statul francez, care servește ca intermediar al acestuia din urmă în cadrul oricărei operațiuni de transport maritim, de armare și de închiriere de nave în Marea Mediterană.

⁽⁵⁾ JO C 148, 25.6.2003, p. 7.

- (2) Prin scrisoarea din 19 august 2002, Comisia a notificat autoritățile franceze cu privire la decizia de a iniția procedura oficială de investigare ⁽⁶⁾ în temeiul articolului 88 alineatul (2) din Tratatul CE și al articolului 6 din Regulamentul (CE) nr. 659/1999 al Consiliului ⁽⁷⁾.
- (3) La 8 octombrie 2002 ⁽⁸⁾, autoritățile franceze au comunicat Comisiei observațiile acestora referitoare la decizia din 19 august 2002 ⁽⁹⁾.
- (4) La cererea autorităților franceze, au fost organizate reuniuni de lucru cu serviciile Comisiei la 24 octombrie 2002, 3 decembrie 2002 și 25 februarie 2003.
- (5) În urma inițierii procedurii, Comisia a primit observații de la două întreprinderi, și anume de la Corsica Ferries France (denumită în continuare „CFF”) la 8 ianuarie 2003 ⁽¹⁰⁾ și de la grupul STIM d’Orbigny Stef-TFE (denumit în continuare „STIM”) la 7 ianuarie 2003, precum și de la diverse colectivități teritoriale franceze la 18 decembrie 2002 și la 9 și 10 ianuarie 2003. Comisia a transmis observațiile Franței, în vederea comentariilor, prin scrisorile din 13 și 16 ianuarie și din 5 și 21 februarie 2003.
- (6) Autoritățile franceze au comunicat Comisiei comentariile acestora referitoare la observațiile întreprinderilor CFF și STIM la 13 februarie ⁽¹¹⁾ și 27 mai 2003 ⁽¹²⁾.
- (7) La 16 ianuarie 2003, serviciile Comisiei au trimis o cerere de informații suplimentare, la care autoritățile franceze au răspuns la 21 februarie 2003.
- (8) Prin scrisoarea din 10 februarie 2003 ⁽¹³⁾, autoritățile franceze au prezentat argumente în scopul de a demonstra că proiectul de ajutor respectă cu exactitate Orientările comunitare privind ajutorul de stat pentru salvarea și restructurarea întreprinderilor aflate în dificultate ⁽¹⁴⁾ (denumite în continuare „orientările din 1999”).
- (9) La 25 februarie 2003 ⁽¹⁵⁾, autoritățile franceze au transmis o copie a acordului acționarilor de unire a SNCM și STIM, la cererea Comisiei.
- (10) Prin Decizia 2004/166/CE ⁽¹⁶⁾ (denumită în continuare „decizia din 2003”), Comisia a aprobat, cu anumite condiții, acordarea ajutorului pentru restructurare în favoarea SNCM, plătit în două tranșe, una de 66 de milioane EUR, iar cealaltă de maximum 10 milioane EUR, urmând a fi determinată în funcție de veniturile nete provenite din cesiunile de active efectuate după adoptarea deciziei din 2003. Plata primei tranșe a fost autorizată prin decizia din 2003.
- (11) La 13 octombrie 2003, CFF a introdus un recurs în anulare împotriva deciziei din 2003 la Tribunalul de Primă Instanță al Comunităților Europene (denumit în continuare „Tribunalul”) (cauza T-349/03).

⁽⁶⁾ JO C 308, 11.12.2002, p. 29.

⁽⁷⁾ Regulamentul (CE) nr. 659/1999 al Consiliului din 22 martie 1999 de stabilire a normelor de aplicare a articolului 108 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (JO L 83, 27.3.1999, p. 1). După ce autoritățile franceze au solicitat, la 11 septembrie 2002, corectarea unor erori factice din decizia din 19 august 2002, la 27 noiembrie 2002 Comisia a adoptat o decizie prin care a modificat decizia din 19 august 2002 (publicată în JO C 308, 11.12.2002, p. 29). Părțile interesate au fost invitate să își prezinte observațiile privind proiectul de ajutor începând cu data respectivă.

⁽⁸⁾ La 11 septembrie 2002, autoritățile franceze au solicitat un termen suplimentar de transmitere a observațiilor cu privire la decizia din 19 august 2002, termen pe care serviciile Comisiei l-au acceptat la 17 septembrie 2002.

⁽⁹⁾ Înregistrate cu referința SG(2002) A/10050.

⁽¹⁰⁾ Înregistrate la 15 ianuarie 2003 cu referința DG TREN A/10962.

⁽¹¹⁾ Înregistrat cu referința SG(2003) A/1691.

⁽¹²⁾ Înregistrat cu referința TREN A/21531.

⁽¹³⁾ Înregistrată cu referința SG(2003) A/1546.

⁽¹⁴⁾ JO C 288, 9.10.1999, p. 2.

⁽¹⁵⁾ Înregistrat cu referința TREN A/21701.

⁽¹⁶⁾ Decizia 2004/166/CE a Comisiei din 9 iulie 2003 privind ajutorul pentru restructurare pe care Franța intenționează să îl pună în aplicare în favoarea Société nationale maritime Corse-Méditerranée (SNCM) (JO L 61, 27.2.2004, p. 13).

- (12) Prin Decizia 2005/36/CE⁽¹⁷⁾ (denumită în continuare „decizia din 2004”), Comisia a stabilit că modificările solicitate de Franța la 23 iunie 2004, și anume permutarea navei Aliso cu nava Asco pe lista navelor pe care SNCM era autorizată să le utilizeze ca urmare a deciziei din 2003 și vânzarea navei Aliso în locul navei Asco, nu erau de natură să repună în discuție compatibilitatea cu piața comună a ajutorului pentru restructurare autorizat prin decizia din 2003.
- (13) Prin decizia din 16 martie 2005 (denumită în continuare „decizia din 2005”) ⁽¹⁸⁾, Comisia a aprobat plata unei a doua tranșe a ajutorului pentru restructurare, în cuantum de 3,3 milioane EUR, ceea ce a ridicat valoarea totală a ajutorului pentru restructurare autorizat la 69,3 milioane EUR.
- (14) La 15 iunie 2005, în cauza T-349/03 ⁽¹⁹⁾, Tribunalul a anulat decizia din 2003 din motive de apreciere eronată a caracterului minimal al ajutorului.
- (15) La 25 octombrie 2005 ⁽²⁰⁾, autoritățile franceze au transmis Comisiei informații cu privire la situația financiară a întreprinderii după notificarea proiectului de ajutor pentru restructurare din 18 februarie 2002.
- (16) La 17 noiembrie 2005 ⁽²¹⁾, autoritățile franceze au furnizat elemente privind actualizarea proiectului de restructurare din 2002 și reconstituirea capitalurilor proprii ale SNCM ⁽²²⁾.
- (17) La 15 martie 2006, autoritățile franceze au transmis Comisiei o notă de sinteză cu privire la piață, planul de afaceri (partea referitoare la venituri) și situația rezultatelor previzionate ⁽²³⁾. Alte documente au fost trimise serviciilor Comisiei la 28 martie 2006 și 7 aprilie 2006 ⁽²⁴⁾. În ultima comunicare, autoritățile franceze au invitat Comisia să ia în considerare faptul că, datorită caracterului de „compensații pentru un serviciu public”, o parte din ajutorul pentru restructurare din 2002, și anume suma de 53,48 milioane EUR, nu are calitatea de măsură luată în cadrul unui plan de restructurare, ci de măsură care nu constituie ajutor în sensul jurisprudenței Altmark ⁽²⁵⁾ sau de măsură autonomă și independentă de planul de restructurare în temeiul articolului 86 alineatul (2) din Tratatul CE.
- (18) La 21 aprilie 2006, un proiect de concentrare, prin care întreprinderile Veolia Transport (denumită în continuare „VT”) ⁽²⁶⁾ și Butler Capital Partners (denumită în continuare „BCP”) au obținut controlul comun asupra SNCM ⁽²⁷⁾, a fost notificat Comisiei în baza articolului 4 din Regulamentul (CE) nr. 139/2004 al Consiliului ⁽²⁸⁾. Comisia a hotărât să nu se opună operațiunii notificate și a declarat-o compatibilă cu piața comună prin decizia din 29 mai 2006 ⁽²⁹⁾.
- (19) La 21 iunie 2006 ⁽³⁰⁾, autoritățile franceze au transmis Comisiei Decretul din 26 mai 2006 al Ministerului Economiei, Finanțelor și Industriei de aprobare a operațiunilor financiare efectuate de Société nationale des chemins de fer français (denumită în continuare „SNCF”) și Decretul nr. 2006-606 din 26 mai 2006 privind trecerea SNCM în sectorul privat.
- (20) La 7 iunie 2006, au fost transmise Comisiei informații cu privire la delegarea serviciului public și la ajutoarele cu caracter social în domeniul transporturilor din Corsica ⁽³¹⁾.

⁽¹⁷⁾ Decizia 2005/36/CE a Comisiei din 8 septembrie 2004 de modificare a Deciziei 2004/166/CE privind ajutorul pentru restructurare pe care Franța intenționează să îl pună în aplicare în favoarea Société Nationale Maritime Corse-Méditerranée (SNCM) (JO L 19, 21.1.2005, p. 70).

⁽¹⁸⁾ JO C 16, 21.1.2006, p. 20.

⁽¹⁹⁾ A se vedea hotărârea Tribunalului din 15 iunie 2005, Corsica Ferries France SAS/Comisia (T-349/03, Rec., 2005, p. II-2197).

⁽²⁰⁾ Înregistrat cu referința TREN A/27546.

⁽²¹⁾ Înregistrat cu referința TREN A/30842.

⁽²²⁾ Informații suplimentare au fost transmise prin scrisorile din 30 noiembrie 2005 [SG(2005) A/10782], 14 decembrie 2005 [SG(2005)A/11122] și 30 decembrie 2005 (TRENA/10016).

⁽²³⁾ Înregistrat cu referința TREN A/16904.

⁽²⁴⁾ Înregistrat cu referința TREN A/19105.

⁽²⁵⁾ Hotărârea Curții din 24 iulie 2003, Altmark Trans GmbH e. Nahverkehrsgesellschaft Altmark GmbH (C-280/00, Rec., p. 7747).

⁽²⁶⁾ Veolia Transport era o filială deținută în proporție de 100 % de Veolia Environnement. Aceasta opera, sub denumirea Connex, servicii de transport de călători pentru colectivitățile publice (transporturi în comun în aglomerări urbane, transporturi în comun interurbane și regionale) și gestiona, în această calitate, rețele rutiere și feroviare și, într-o măsură mai mică, servicii de transport maritim.

⁽²⁷⁾ JO C 103, 29.4.2006, p. 28.

⁽²⁸⁾ Regulamentul (CE) nr. 139/2004 al Consiliului din 20 ianuarie 2004 privind controlul concentrărilor economice între întreprinderi [Regulamentul (CE) privind concentrările economice] (JO L 24, 29.1.2004, p. 1).

⁽²⁹⁾ JO C 148, 24.6.2006, p. 42.

⁽³⁰⁾ Înregistrat cu referința TREN A/25295.

⁽³¹⁾ Înregistrat cu referința TREN/A/24111.

- (21) Prin scrisoarea din 13 septembrie 2006, Comisia a notificat autorităților franceze decizia de a iniția procedura oficială de investigare prevăzută la articolul 88 alineatul (2) din Tratatul CE și la articolul 6 din Regulamentul (CE) nr. 659/1999 privind noile măsuri puse în aplicare în favoarea SNCM și planul de restructurare notificat în 2002 ⁽³²⁾ (denumită în continuare „decizia din 2006”).
- (22) La 16 noiembrie 2006, Franța a transmis Comisiei observațiile sale privind decizia din 2006 ⁽³³⁾.
- (23) Fiind sesizată de anumite părți interesate cu o solicitare de prelungire cu o lună a termenului de prezentare a observațiilor ⁽³⁴⁾, Comisia a decis să acorde acest termen suplimentar tuturor părților interesate ⁽³⁵⁾.
- (24) Comisia a primit din partea întreprinderilor CFF ⁽³⁶⁾ și STIM ⁽³⁷⁾ observații care au fost transmise autorităților franceze prin scrisoarea din 20 februarie 2007. De asemenea, o altă parte terță interesată a trimis observații, care au fost transmise autorităților franceze, dar pe care le-a retras la 28 mai 2008.
- (25) Autoritățile franceze au comunicat comentariile acestora cu privire la observațiile părților terțe interesate la 30 aprilie 2007 ⁽³⁸⁾.
- (26) La 20 decembrie 2007, CFF a depus o plângere la Comisie împotriva SNCM, în completarea informațiilor transmise la 15 iunie 2007 și 30 noiembrie 2007. Plângerea se referă la articolul 3 din noua convenție privind delegarea serviciului public semnată în iunie 2007 între colectivitatea teritorială din Corsica și grupul Compagnie Méridionale de Navigation – SNCM pentru 2007-2013. Potrivit CFF, punerea în aplicare a clauzei respective ar mobiliza noi resurse financiare pentru SNCM, de ordinul a 10 milioane EUR pentru anul 2007. De asemenea, compensația plătită în favoarea SNCM pentru obligații de serviciu public ar fi un ajutor de stat și, mai mult, unul ilegal, deoarece nu a fost notificat Comisiei.
- (27) Comisia a informat părțile interesate cu privire la decizia sa de prelungire a termenului de prezentare a observațiilor din partea terților până la 14 martie 2008.
- (28) La 26 martie 2008, Comisia a transmis Franței observațiile părților terțe interesate, iar Franța și-a comunicat comentariile la 28 martie 2008, 10 aprilie 2008 și 28 aprilie 2008.
- (29) Prin decizia din 8 iulie 2008, Comisia a considerat că noile măsuri din 2006 nu constituie un ajutor de stat în sensul articolului 87 alineatul (1) din Tratatul CE și că măsurile notificate în 2002 sunt ajutoare compatibile cu piața comună.
- (30) Decizia a fost anulată parțial de către Tribunal, la 11 septembrie 2012 ⁽³⁹⁾. Tribunalul a considerat că respectivele concluzii ale Comisiei cu privire la măsurile puse în aplicare în 2006 erau afectate de erori vădite de apreciere. În ceea ce privește măsurile de restructurare din 2002, Tribunalul a considerat că analiza trebuia revizuită, întrucât decizia anulată a fost fondată pe faptul că măsurile din 2006 nu implicau ajutor.
- (31) Rămâne neanulată numai declarația de compatibilitate a ajutorului în cuantum de 53,4 milioane EUR cu titlul de compensații pentru obligațiile de serviciu public ale SNCM pentru perioada 1991-2001. Prin urmare, acest aspect nu va fi abordat în prezenta decizie.

⁽³²⁾ A se vedea nota de subsol nr. 2.

⁽³³⁾ Înregistrat cu referința TREN/A/37907.

⁽³⁴⁾ De grupul Stef-TFE la 28 decembrie 2007 (A/20313) și de Corsica Ferries la 27 decembrie 2006 (A/20056).

⁽³⁵⁾ Scrisorile din 4 ianuarie 2007, (D 2007 300067) adresată grupului Stef-TFE și (D 2007 300068) adresată grupului Corsica Ferries.

⁽³⁶⁾ La 11 ianuarie, 16 ianuarie și 9 februarie 2007, înregistrate cu referințele TREN/A/21142, A/21669 și, respectiv, A/23798.

⁽³⁷⁾ La 13 februarie 2007, înregistrate cu referințele TREN/A/24473 și TREN/A/23981.

⁽³⁸⁾ Înregistrat de serviciile Comisiei cu referința TREN/A/30979. Autoritățile franceze au solicitat și au obținut două termene suplimentare de o lună pentru a-și prezenta comentariile prin scrisorile din 15 martie și 19 aprilie 2007, înregistrate cu referințele TREN/A/27002 și A/29928.

⁽³⁹⁾ A se vedea hotărârea Tribunalului din 11 septembrie 2012, T-565/08, Corsica Ferries France SAS (denumită în continuare „hotărârea din 11 septembrie 2012”).

- (32) În consecință, Comisia trebuie să adopte o nouă decizie finală. Nu este necesar să se analizeze elemente posteroare datei de adoptare a deciziei anulate. În fapt, în urma anulării, Comisia este nevoită, pe de o parte, să analizeze dacă unele dintre măsurile în cauză corespund comportamentului unui investitor privat în economia de piață și, pe de altă parte, în cazul în care măsurile examinate constituie ajutor de stat, dacă sunt îndeplinite condițiile de compatibilitate impuse de orientările relevante. Pentru fiecare dintre cele două investigații, în conformitate cu jurisprudența Tribunalului⁽⁴⁰⁾, Comisia nu poate lua în considerare decât informațiile de care dispunea la data adoptării deciziei anulate, și anume 8 iulie 2008⁽⁴¹⁾.
- (33) La 13 noiembrie 2012, în prezența Comisiei, a avut loc o reuniune a autorităților franceze și a reprezentanților SNCM.
- (34) Prin scrisorile din 6 decembrie 2012 și 5 februarie 2013, autoritățile franceze au solicitat în două rânduri o decizie de reinițiere a procedurii, din următoarele motive: precizând criteriile testului investitorului avizat în economia de piață, Tribunalul ar fi adoptat o hotărâre novatoare în jurisprudență, care ar face necesară o reinițiere a procedurii contradictorii. Prin scrisorile din 15 ianuarie și 13 februarie 2013, Comisia a respins cererile respective, subliniind că procedura putea fi reluată numai în cazul în care ar fi intervenit ilegalitatea și amintind că decizia de inițiere din 2006 nu conținea, în opinia sa, nicio ilegalitate. Cu toate acestea, Comisia a informat, de asemenea, autoritățile franceze că aveau dreptul să îi transmită orice informație suplimentară spre reflecție și analiză sau orice document care li s-ar părea relevant.
- (35) Autoritățile franceze au adresat Comisiei o notă de informare la 16 mai 2013.
- (36) Prin scrisoarea din 19 iunie 2013, SNCM a solicitat, de asemenea, o decizie de reinițiere a procedurii oficiale de investigare pentru motive similare celor ale autorităților franceze. Comisia a respins cererea prin scrisoarea din 10 iulie 2013. Cu toate acestea, Comisia a informat, de asemenea, SNCM că avea dreptul să îi transmită orice informație suplimentară spre reflecție și analiză sau orice document care i s-ar părea relevant.
- (37) La 27 august 2013, SNCM a trimis o notă de informare și un nou raport privind cesiunea SNCM.

II. DESCRIERE

2.1. BENEFICIARUL MĂSURILOR LA CARE SE REFERĂ PREZENTA DECIZIE

- (38) Beneficiarul măsurilor la care se referă prezenta decizie este SNCM, care grupează mai multe filiale din sectorul maritim și efectuează transport maritim de pasageri, automobile și vehicule grele pe liniile de legătură dintre Franța continentală și Corsica, Italia (Sardinia) și Maghreb (Algeria și Tunisia).
- (39) SNCM este o societate pe acțiuni constituită în 1969 prin fuziunea între Compagnie générale transatlantique și Compagnie de navigation mixte, ambele înființate în 1850. Cunoscută la momentul respectiv drept Compagnie générale transméditerranéenne, aceasta a fost redenumită Société nationale maritime Corse-Méditerranée în anul 1976, după ce Société nationale des chemins de fer (SNCF) a achiziționat o participație la capitalul acesteia. Compania fusese de fapt selectată de guvernul francez pentru a pune în practică principiul continuității teritoriale cu insula Corsica, și anume alinierea tarifelor la transportul maritim cu tarifele SNCF pentru transportul feroviar, în baza unei convenții încheiate la 31 martie 1976 pentru o perioadă de douăzeci și cinci de ani. Compagnie générale transatlantique fusese deja însărcinată de guvernul francez cu transporturile care deserveau Corsica printr-o convenție anterioară încheiată la 23 decembrie 1948.
- (40) În momentul notificării recapitalizării în anul 2002, SNCM era deținută în procent de 20 % de SNCF și de 80 % de CGMF. După deschiderea capitalului SNCM la 30 mai 2006 (a se vedea punctul 18 din prezenta decizie), BCP și VT dețineau 38 % și, respectiv, 28 % din capitalul SNCM, în timp ce CGMF avea 25 % din capital (9 % din capital fiind rezervat salariaților).

⁽⁴⁰⁾ A se vedea hotărârea Tribunalului din 9 iulie 2008, Alitalia/Comisia (T-301/01, Rec., 2008 p. II-1753), în special punctele 137-146.

⁽⁴¹⁾ A se vedea, de asemenea, hotărârea Curții din 5 iunie 2012, EDF/Comisia (C-124/10 P), punctele 83-85 și 104-105, în ceea ce privește elementele care trebuie luate în considerare pentru a determina dacă un stat s-a comportat ca un investitor privat avizat în economia de piață.

- (41) În 2008, principalele filiale ale SNCM sunt Compagnie Méridionale de Navigation (denumită în continuare „CMN”) ⁽⁴²⁾, Compagnie Générale de Tourisme et d’Hôtellerie (CGTH) ⁽⁴³⁾, Aliso Voyage ⁽⁴⁴⁾, Sud-Cargos ⁽⁴⁵⁾, Société Aubagnaise de Restauration et d’Approvisionnement (SARA) ⁽⁴⁶⁾, Ferrytour ⁽⁴⁷⁾ și Les Comptoirs du Sud ⁽⁴⁸⁾.
- (42) Ca urmare a cesiunii navelor de mare viteză Aliso în luna septembrie 2004 și Asco ⁽⁴⁹⁾ în mai 2005, flota SNCM se compune din zece nave [cinci feriboturi ⁽⁵⁰⁾, patru nave mixte (marfă și pasageri) ⁽⁵¹⁾ și o navă de mare viteză (NGV), care operează în principal din Nisa ⁽⁵²⁾], dintre care șapte în proprietatea întreprinderii ⁽⁵³⁾.
- (43) Cu titlu suplimentar, trebuie amintit că serviciile regulate de transport maritim între porturile din Franța continentală și cele din Corsica au fost asigurate încă din anul 1948 în cadrul unui serviciu public, ai cărui concesionari au fost, între 1976 și 2001, SNCM și CMN, în baza unei convenții-cadru încheiate inițial pe o perioadă de douăzeci și cinci de ani. În conformitate cu reglementările UE în vigoare ⁽⁵⁴⁾ și ca urmare a licitației europene ⁽⁵⁵⁾ organizate de colectivitatea teritorială din Corsica ⁽⁵⁶⁾, SNCM și CMN au preluat în comun delegarea serviciului public (denumită în continuare „DSP”) pentru transporturile spre Corsica cu plecare din Marsilia, în schimbul unor compensații financiare, pentru perioada 2002-2006.
- (44) Întrucât delegarea serviciului public a expirat la sfârșitul anului 2006, serviciul public maritim indicat anterior, care a făcut obiectul unei noi licitații la nivel european ⁽⁵⁷⁾, a fost atribuit grupului SNCM-CMN, de la 1 mai 2007 până la 31 decembrie 2013, pentru o subvenție de aproximativ 100 de milioane EUR pe an.
- (45) În paralel, obligații referitoare la frecvența transporturilor sunt impuse tuturor operatorilor care deserveșc insula Corsica, cu plecare din Toulon și din Nisa. Pe liniile respective, rezidenții corsicani, precum și alte categorii de pasageri beneficiază, din 2002 până în 2013, de ajutoare sociale puse în aplicare în temeiul deciziilor Comisiei din 2 iulie 2002 ⁽⁵⁸⁾ și 24 aprilie 2007 ⁽⁵⁹⁾.

2.2. CONTEXTUL CONCURRENTIAL

- (46) SNCM operează în principal în cadrul a două domenii distincte, cel al traficului de pasageri și cel al traficului de mărfuri. Întreprinderea deservește, pe de o parte, Corsica și Maghrebul, cu plecare din Franța, și, pe de altă parte, în mod auxiliar, Italia și Spania.

⁽⁴²⁾ SNCM deține o participație nemajoritară directă de 45 % la CMN și o participație nemajoritară indirectă de 24,1 %, prin Compagnie Générale de Tourisme et d’Hôtellerie (CGTH). Controlul efectiv a fost încredințat, din 1992, grupului Stef-TFE, prin intermediul participației sale de 49 % la Compagnie Méridionale de Participations (CMP). SNCM și CMN erau parteneri în cadrul DSP în perioada 2001-2006 și au preluat împreună noul contract de delegare a serviciului public pentru perioada 2007-2012/2013.

⁽⁴³⁾ CGTH este o societate holding, deținută în proporție de 100 % de SNCM.

⁽⁴⁴⁾ Aliso Voyage constituie canalul de distribuție propriu al SNCM. Formată din 17 agenții răspândite pe întreg teritoriul Franței, întreprinderea gestionează vânzările de bilete de transport maritim, din care 49,9 % în sistemul de bilete al SNCM.

⁽⁴⁵⁾ La momentul adoptării deciziei din 2003, SNCM deținea, în aceeași măsură ca și grupul de transport Delmas, o participație la compania maritimă franceză de transport de mărfuri Sud-Cargos, specializată în transporturile pe direcția Maroc. Participația a fost ulterior cedată la finele anului 2005 pentru suma de 3,3 milioane EUR, astfel cum rezultă din planul de investiții pe 2005, transmis de autoritățile franceze la 28 martie 2006.

⁽⁴⁶⁾ SNCM deține în proporție de 100 % întreprinderea care asigură aprovizionarea navelor SNCM.

⁽⁴⁷⁾ Societate în nume colectiv deținută în proporție de 100 % de SNCM, Ferrytour exercită rolul de organizator de călătorii, oferind călătorii pe mare spre Corsica, Sardinia și Tunisia, precum și zboruri spre numeroase destinații. Ca activitate secundară, întreprinderea oferă mici croaziere și servicii pentru turismul de afaceri.

⁽⁴⁸⁾ Filială creată în 1996 și deținută în proporție de 100 % de SNCM, Comptoirs du Sud gestionează ansamblul de magazine de la bordul navelor.

⁽⁴⁹⁾ A se vedea nota de subsol nr. 16.

⁽⁵⁰⁾ Napoléon Bonaparte (capacitate 2 150 de pasageri și 708 autoturisme, putere 43 MW, viteză 23,8 noduri), navă feribot de lux de mari dimensiuni; noua Danielle Casanova, livrată în mai 2002 (capacitate 2 204 pasageri și 700 de autoturisme, putere 37,8 MW, viteză 23,8 noduri), tot navă feribot de lux de mari dimensiuni; Île de Beauté (capacitate 1 554 de pasageri și 520 de autoturisme, putere 37,8 MW, viteză 21,5 noduri), pusă în exploatare în 1979 și reabilitată în 1989/1990; Méditerranée (capacitate 2 254 de pasageri și 800 de autoturisme, putere 35,8 MW, viteză 24 noduri) și Corse (capacitate 2 150 de pasageri și 600 de autoturisme, putere 27,56 MW, viteză 23,5 noduri).

⁽⁵¹⁾ Paglia Orba (capacitate 500 de pasageri, 2 000 metri liniari marfă și 120 de autoturisme, putere 19,7 MW, viteză 19 noduri); Monte d’Oro (capacitate 508 pasageri, 1 615 metri marfă și 130 de autoturisme, putere 14,8 MW, viteză 19,5 noduri); Monte Cinto (capacitate 111 pasageri, 1 200 de metri marfă, putere 8,8 MW, viteză 18 noduri); din mai 2003, Pascal Paoli (capacitate 594 de pasageri, 2 300 de metri marfă și 130 de autoturisme, putere 37,8 MW, viteză 23 noduri).

⁽⁵²⁾ NGV Liamone (capacitate 1 116 pasageri și 250 de autoturisme, putere 65 MW, viteză 42 noduri) care realizează, de asemenea, traversări spre Toulon.

⁽⁵³⁾ Toate, cu excepția Danielle Casanova, Pascal Paoli și Liamone, în leasing.

⁽⁵⁴⁾ Regulamentul (CEE) nr. 3577/92 al Consiliului din 7 decembrie 1992 de aplicare a principiului liberei circulații a serviciilor la transporturile maritime în interiorul statelor membre (Regulamentul privind cabotajul) (JO L 364, 12.12.1992, p. 7).

⁽⁵⁵⁾ JO S 2001/10 – 007-005.

⁽⁵⁶⁾ Autoritate concedentă pentru obligațiile de serviciu public începând cu 1991, conform Legii franceze nr. 91-428 din 13 mai 1991.

⁽⁵⁷⁾ JO 2006/S 100-107350.

⁽⁵⁸⁾ Ajutor de stat N 781/2001, autorizat prin decizia Comisiei din 2 iulie 2002 (JO C 186, 6.8.2002, p. 3).

⁽⁵⁹⁾ Ajutor de stat N 13/2007, autorizat prin decizia Comisiei din 24 aprilie 2007, publicată pe pagina de internet a Comisiei: http://ec.europa.eu/community_law/state_aids/transport_2007.htm

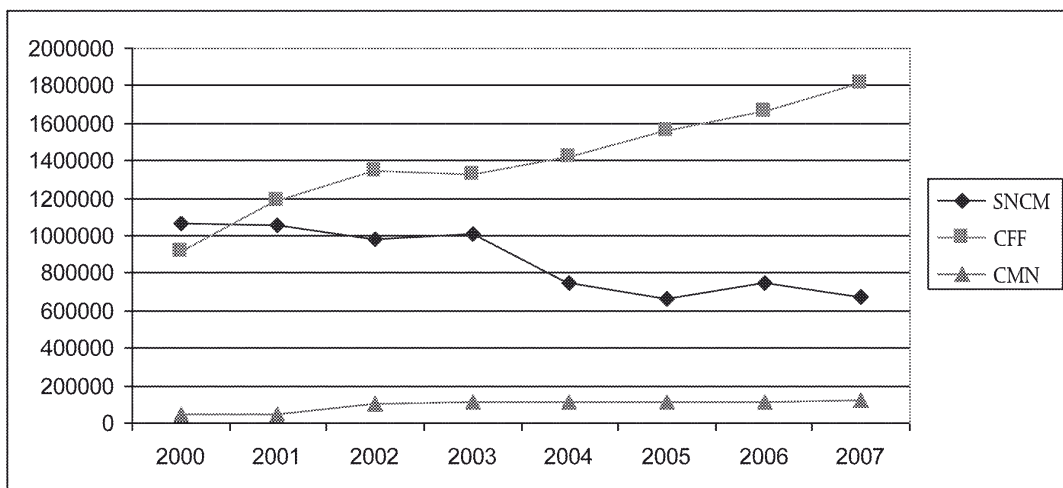
2.2.1. Serviciile de transport pentru Corsica

2.2.1.1. Transportul de pasageri

- (47) Serviciile de transport de pasageri spre Corsica reprezintă o piață cu un puternic caracter sezonier. Piața respectivă se caracterizează, într-adevăr, prin vârfuri de frecvență sezonieră, frecvență care poate fi de zece ori mai mare decât cea din luna cea mai puțin aglomerată, ceea ce impune operatorilor să dispună de o flotă dimensionată pentru a face față acestor vârfuri. Jumătate din cifra de afaceri este realizată în lunile iulie și august. De asemenea, există un dezechilibru în ceea ce privește sensul de parcurs, inclusiv în perioada de vârf: în luna iulie, de exemplu, nava pleacă încărcată de pe continent, în timp ce la întoarcere este aproape goală. Prin urmare, gradul anual mediu de ocupare a navelor este relativ scăzut.
- (48) SNCM este operatorul istoric care leagă Corsica de teritoriul continental francez. Schematic, două treimi din activitatea acesteia se realizează între Marsilia și Corsica în cadrul unei delegări a serviciului public; o treime din activitate este reprezentată de legăturile între alte puncte de origine sau de destinație (Nisa-Corsica, Toulon-Corsica, legături internaționale spre Sardinia sau Maghreb).
- (49) SNCM a funcționat mult timp deținând monopolul asupra activității sale principale. Cu toate acestea, începând din anul 1996, întreprinderea se confruntă cu o concurență care s-a dezvoltat foarte rapid. Astfel, întreprinderea CFF este în prezent actorul care domină legăturile maritime între continent și Corsica, iar cota sa de piață nu încetează să crească. Deși nu este prezentă pe piața respectivă decât din 1996, CFF a avut un trafic de „pasageri” în creștere cu 44 % pe an între 2000 și 2005, iar creșterea continuă. Astfel, în 2008, aproape [...] (*) % dintre călătorii pe mare între continent și Corsica utilizează un vapor al CFF, în timp ce numai [...] (*) % utilizează o navă a SNCM, CMN transportând restul de pasageri, și anume [...] (*) %.
- (50) Poziția ocupată din anul 2000 de CFF pe piața în cauză se manifestă, de asemenea, în privința numărului de pasageri transportați pe sezon între Corsica și Franța continentală. Graficul de mai jos arată creșterea cotei de piață a CFF, de la 45 % în 2000 la 70 % în 2007, și scăderea cotei SNCM, de la 53 % la 26 %, în aceeași perioadă, cu o diferență de peste un milion de pasageri transportați.

Grafic

Numărul de pasageri transportați pe sezon (mai-septembrie) între Franța continentală și Corsica – din 2000 până în 2007

Sursă: Observatoire régional des transports de la Corse.

- (51) Ceilalți concurenți minori ai SNCM în ceea ce privește serviciile de transport pentru Corsica sunt Compagnie Méridionale de Navigation (CMN), Moby Lines, Happy Lines și TRIS.

(*) Informații confidențiale.

- (52) Începând din 2006, oferta SNCM și cotele sale de piață pentru legăturile cu Corsica s-au redus, înregistrând o scădere de 8 % a numărului de locuri (- 20 % pentru serviciile de transport cu plecare din Nisa și - 3 % pentru cele cu plecare din Marsilia).
- (53) Cu toate acestea, scăderea continuă a cotelor de piață demonstrează că revenirea încrederii din partea pasagerilor, care a fost foarte mult zdruncinată de grevele și tulburările provocate de conflictele sociale din anii 2004 și 2005, în special cu ocazia privatizării întreprinderii, se realizează foarte lent.
- (54) Piața transportului maritim de pasageri între continent și Corsica a crescut în medie cu 4 % din 1993; creșterea ar trebui să continue cu un procent de [...] (*) % preconizat pentru anul 2008 (în momentul relevant pentru investigarea faptelor), iar în următorii ani să fie o creștere moderată. Cu toate acestea, se pare că pe această piață nu urmăresc să se dezvolte noi actori. Cu ocazia licitației lansate de Office des Transports de Corse (Oficiul Transporturilor din Corsica) pentru atribuirea, pe perioada 2007-2013, a delegării serviciului public de transport maritim pentru anumite porturi ale Corsicii, nu a apărut nicio altă candidatură în afara celor ale CFF și SNCM-CMN, deși exista, de asemenea, posibilitatea unor oferte parțiale pentru o linie dată.
- (55) În ceea ce privește principalul concurent al SNCM, CFF, acesta și-a mărit substanțial oferta de locuri, de la 500 000 la 4,5 milioane între 1999 și 2007 (30 % din creștere realizându-se între 2006 și 2007), ceea ce i-a permis să își sporească traficul (de la 1,3 milioane în 2005 la 1,6 milioane în 2007) și să își extindă cota de piață. Această politică se traduce totuși prin grade de ocupare mai puțin ridicate din punct de vedere structural pentru CFF decât pentru SNCM, cu o diferență de ordinul a 10 puncte procentuale în 2007. Pentru SNCM, gradul mediu de ocupare în anul 2007 se ridică la 48 %, ceea ce este normal, ținând cont de puternicul caracter sezonier al pieței (conform celor menționate mai sus).

2.2.1.2. Transportul de mărfuri

- (56) În ceea ce privește traficul de mărfuri cu Corsica, SNCM deținea în anul 2005 aproximativ 45 % din piața Marsilia-Toulon către Corsica.
- (57) Pentru traficul de mărfuri generale (neînsoțite), SNCM și CMN dispun de un cvasimonopol *de facto*. În cadrul contractului de delegare a serviciului public, cele două întreprinderi asigură transporturi frecvente de la Marsilia către toate porturile din Corsica.
- (58) Pentru remorcile însoțite încărcate pe feriboturi, care reprezintă în total 24 % din traficul de mărfuri generale măsurat în metri liniari, există o concurență între operatorii de transport de pasageri. SNCM și CMN dețin, de asemenea, majoritatea transporturilor însoțite. Ceilalți operatori, în special CFF, dețin 10 % din transporturile respective, reprezentând 2 % din piața globală.
- (59) Pentru vehiculele însoțite⁽⁶⁰⁾ încărcate pe feriboturi (aproximativ 24 % din transportul de mărfuri generale în 2003), SNCM și CMN dețin, de asemenea, majoritatea pieței. Cu toate acestea, începând cu 2002 CFF și-a dezvoltat oferta și deține aproximativ 15 % din piață.

2.2.2. Serviciile de transport pentru Maghreb

- (60) Tunisia și Algeria reprezintă o piață importantă, de aproximativ 5 milioane de pasageri, dominată de transportul aerian. În acest context, transportul maritim constituie aproximativ 15 % din fluxul total. În timp ce Algeria reprezintă o piață maritimă semnificativă de ordinul a 560 000 de pasageri, Tunisia reprezintă o piață mai puțin importantă, de ordinul a 250 000 de pasageri.
- (61) Piața transportului maritim din Franța către Maghreb a cunoscut o creștere susținută de 13 % între 2001 și 2005. Ținând cont de perspectivele de creștere a turismului către această regiune, se estima (în perioada relevantă pentru investigarea faptelor) că transportul maritim va înregistra o rată de creștere anuală de 4 % până în 2010.
- (62) În Algeria, SNCM se situează pe locul doi pe piață, după Entreprise Nationale de Transport Maritime de Voyageurs (ENTMV), întreprindere publică algeriană. Cota de piață a SNCM a crescut de la 24 % în 2001 la 35 % în 2005.

⁽⁶⁰⁾ Conducătorul însoțește vehiculul în timpul traversării. În anumite cazuri, un conducător încarcă vehiculul la plecare și altul îl descarcă la sosire. Acesta este considerat transport însoțit, spre deosebire de traficul de tip RO-RO, în cazul căruia remorca este transportată fără tractor.

- (63) SNCM ocupă locul al doilea ca operator pe piața transporturilor către Tunisia, după Compagnie tunisienne de navigation (CTN). Cu toate că, începând cu anul 2001, SNCM a pierdut cote de piață în favoarea CTN, trecând de la 44 % la 39 % în 2004, în 2005 s-a înregistrat totuși o ameliorare (40 %).

2.3. DESCRIEREA MĂSURILOR LA CARE SE REFERĂ PREZENTA DECIZIE

2.3.1. Recapitalizarea SNCM din 2002

- (64) Ca urmare a deciziei Comisiei din 17 iulie 2002 de autorizare a unui ajutor pentru salvare în favoarea SNCM ⁽⁶¹⁾, autoritățile franceze au notificat Comisiei, la 18 februarie 2002, un proiect de ajutor pentru restructurare în favoarea SNCM. Măsura consta în recapitalizarea SNCM, prin întreprinderea-mamă CGMF, pentru o sumă de 76 de milioane EUR, din care 46 de milioane EUR reprezintă cheltuieli de restructurare ⁽⁶²⁾. Majorarea de capital avea ca obiectiv creșterea capitalurilor proprii ale SNCM de la 30 de milioane EUR la 106 milioane EUR.
- (65) În conformitate cu orientările din 1999, autoritățile franceze au prezentat Comisiei un plan de restructurare ⁽⁶³⁾ pentru SNCM, cuprinzând cinci puncte:
- (i) o reducere a numărului de traversări și redistribuirea navelor întreprinderii între diferitele linii (o reducere a curselor către Corsica și o intensificare a curselor pentru Maghreb). Planul de restructurare prevedea o reducere a numărului de traversări de la 4 138 (3 835 pentru SNCM și 303 pentru filiala sa Corsica Marittima) la 3 410 în 2003, cu următoarele modificări ale curselor:
    - modificarea curselor între Marsilia și Corsica, conform caietului de sarcini pentru contractul de servicii publice 2001-2006;
    - eliminarea aproape completă a legăturilor între Toulon și Corsica;
    - reducerea curselor între Nisa și Corsica;
    - închiderea liniei Livorno-Bastia cu echipament special, închisă efectiv în 2003;
    - intensificarea curselor pe direcția Algeria și Tunisia cu navele Méditerranée, Île de Beauté și Corse și suspendarea cursei Genova-Tunis;
  - (ii) o reducere a flotei întreprinderii cu patru nave, ceea ce trebuia să genereze lichidități de 21 de milioane EUR;
  - (iii) cesiunea anumitor active imobiliare;
  - (iv) o reducere a efectivelor ⁽⁶⁴⁾ de aproximativ 12 %, ceea ce, împreună cu o politică salarială rezonabilă, trebuia să permită reducerea cheltuielilor cu echipajele de la 61,8 milioane EUR în 2001 la 54,8 milioane EUR în medie, din 2003 până în 2006, și a cheltuielilor la sol de la 50,3 milioane EUR în 2001 la 45,8 milioane EUR, în aceeași perioadă;
  - (v) desființarea a două dintre filialele întreprinderii, Compagnie Maritime Toulonnaise și Corsica Marittima, ale căror activități reziduale urmau să fie preluate de SNCM.
- (66) În urma observațiilor formulate de Comisie în decizia din 19 august 2002, autoritățile franceze au prezentat, în scrisoarea din 31 ianuarie 2003, îmbunătățiri aduse planului de restructurare cu privire la următoarele aspecte:
- angajamente și precizări privind politica salarială;

⁽⁶¹⁾ A se vedea nota de subsol nr. 5.

⁽⁶²⁾ Suma este detaliată astfel: 20,4 milioane EUR ca plan de restructurare propriu-zis, 1,8 milioane EUR cheltuieli de dezarmare a navelor puse în vânzare, 14,8 milioane EUR costuri legate de deprecierea navei Liamone și 9 milioane EUR costuri de redistribuire a activității pe direcția Maghreb.

⁽⁶³⁾ Planul a fost adoptat la 17 decembrie 2001 de consiliul de administrație al SNCM.

⁽⁶⁴⁾ Reducerile efectivelor trebuiau să se efectueze prin pensionări normale sau anticipate, pe baza criteriilor de vârstă (încetarea anticipată a activității), a concediilor de mobilitate și a neînlocuirii contractelor de muncă pe perioadă determinată. Acestea trebuiau să reprezinte totuși un cost estimat de 20,4 milioane EUR pentru SNCM.

— un plan de reducere a costurilor privind achizițiile intermediare;

— un angajament al SNCM de a nu provoca un război tarifar cu concurenții săi care operează transporturi spre Corsica.

- (67) În ceea ce privește ultimul punct, autoritățile franceze precizează că „SNCM își ia acest angajament fără rezerve deoarece întreprinderea consideră că un război tarifar din partea sa nu ar corespunde nici poziției sale strategice, nici intereselor sale, întrucât acest lucru ar conduce la o reducere a încasărilor, nici practicilor sale obișnuite și competențelor sale”.
- (68) În planul lor de restructurare, autoritățile franceze au prezentat Comisiei un model financiar detaliat pentru perioada 2002-2007 în baza estimării cifrelor medii în legătură cu o serie de variabile⁽⁶⁵⁾. Proiecțiile financiare indică, între altele, o revenire la profituri curente pozitive începând din 2003.

Tabelul 1

Modelul financiar pentru perioada 2002-2007

în milioane EUR	2000 Realizat	2001 Realizat	2002 Plan	2002 Realizat	2003 Plan	2004 Plan	2005 Plan	2006 Plan	2007 Plan
Cifra de afaceri	204,9	204,1	178	205,8	190,4	192,9	195,2	197,1	193,9
Subvenții de exploatare	85,4	86,7	74,5	77,7	69,9	68,8	68,4	67	68,5
Rezultat curent	- 14,7	- 5,1	1,2	- 5,8	6,8	10,6	10,7	8,1	9
Rezultat net	- 6,2	- 40,4	23	4,2	12	14	1	3	3
Fonduri proprii	67,5	29,7	119	33,8	124	134	145	160	169
Credite financiare nete (fără leasing)	135,8	134,5	67,7	144,8	55,2	38,2	57,1	115,7	228,1
Indicatori financiari									
Rezultat curent/CA + subvenții	- 5 %	- 2 %	0 %	- 2 %	3 %	4 %	4 %	3 %	3 %
Fonduri proprii/datorii în bilanț	50 %	22 %	176 %	23 %	225 %	351 %	254 %	138 %	74 %

Cifrele pentru 2000, 2001 și 2002 sunt extrase din rapoartele anuale pe 2001 și 2002 ale SNCM.

- (69) Aportul de capital de 76 de milioane EUR, precum și revenirea la eficiența operațională preconizată începând din 2003 trebuiau să permită, potrivit autorităților franceze, creșterea capitalurilor proprii de la un nivel de aproximativ 30 de milioane EUR la finele anului 2001 la 120 de milioane EUR pe termen scurt (2003), iar ulterior la 160-170 de milioane EUR la încheierea planului (2006-2007). Acest lucru trebuia să permită o reducere a datoriei financiare, de la 145 de milioane EUR în 2002, până la niveluri între 40 și 55 de milioane EUR din 2003 până în 2005. În ultimii ani ai planului, întreprinderea prevedea o creștere a datoriilor pentru modernizarea, în deplină proprietate, a uneia sau a două dintre nave.

⁽⁶⁵⁾ Cum ar fi traficul, creșterea estimată a produsului intern brut (1,5 %), rata împrumuturilor (5,5 %), rata randamentului produselor financiare (4,5 %) și rata creditelor pe termen scurt (5 %).

- (70) De asemenea, autoritățile franceze au furnizat un studiu de sensibilitate al rezultatelor scontate în raport cu ipotezele de lucru legate de traficul pe diferitele linii. Pe această bază, diversele simulări arătau că SNCM ar fi trebuit să își redobândească rentabilitatea în cazul cifrelor preconizate.
- (71) Într-o primă etapă, autoritățile franceze au evocat două metode alternative pe care le-au respins ca fiind prea costisitoare.
- (i) Prima metodă de evaluare consta în adunarea costurilor tuturor măsurilor de restructurare. Aceasta permitea atingerea unei necesități de finanțare de 90,9 milioane EUR, reținându-se:
- pierderile cumulate din 1991 până în 2001, reprezentând 41,7 milioane EUR [și anume 29 de milioane EUR – valoare validată prin Decizia 2002/149/CE din 30 octombrie 2001 (JO L 50, 21.2.2002, p. 66), 6,1 milioane EUR pentru anul 2000 și 6,6 milioane EUR cheltuieli prererestructurare pentru anul 2001];
  - reducerea resurselor constituite de amortizările derogatorii între aceleași date, și anume 24 de milioane EUR (în bilanțul pe perioada respectivă, poziția coboară de la 86 la 62 de milioane EUR, ceea ce explică prelungirea de la doisprezece la douăzeci de ani a perioadei de amortizare, recurgerea în mai mică măsură la această resursă și preferarea „leasing”-ului pentru ultimele unități livrate);
  - plusvaloarea din cesiune generată în cursul restructurării, și anume 21 de milioane EUR, care reduce nevoile de finanțare; și
  - efectul cumulat al cheltuielilor de restructurare, care se ridică la 46,2 milioane EUR (a se vedea nota de subsol nr. 58).
- (ii) A doua metodă de evaluare consta în determinarea cuantumului capitalurilor proprii solicitate de instituțiile bancare pentru întreaga flotă, dat fiind că, pentru finanțarea cumpărării unei nave, acestea pun în general condiția unor fonduri proprii reprezentând 20-25 % din valoarea navei. Calculul efectuat de autoritățile franceze, pe baza costului istoric de achiziție a flotei de 843 de milioane EUR, a condus la necesitatea unor fonduri proprii de 157 până la 196 de milioane EUR. În urma deducerii capitalurilor proprii existente la finele anului 2001, această abordare determină un necesar de recapitalizare de 101 până la 140 de milioane EUR.
- (72) Metoda aleasă în final de autoritățile franceze pentru a determina cuantumul recapitalizării constă în calcularea nevoii de finanțare pe baza raportului mediu dintre fondurile proprii și datoriile financiare constatată în anul 2000 pentru cinci companii maritime europene. În pofida disparităților dintre bilanțurile întreprinderilor respective, media determinată de autoritățile franceze s-a stabilit la 79 %. Autoritățile franceze susțin că proiecțiile financiare pentru perioada 2002-2007 determină un raport mediu de 77 % între capitalurile proprii și datoriile financiare, capitalurile proprii urmând să ajungă la 169 de milioane EUR în 2007. Un asemenea nivel al fondurilor proprii trebuia obținut printr-o recapitalizare de 76 de milioane EUR, precum și prin reușita acțiunilor prevăzute în planul de restructurare.

2.3.2. Măsuri luate după recapitalizarea din 2002

2.3.2.1. Observație preliminară

- (73) Recapitalizarea și planul de restructurare din 2002 nu au adus profiturile scontate și, începând cu anul 2004, situația economică și financiară a SNCM s-a degradat puternic. La aceasta au contribuit atât factori interni (conflicte sociale, realizarea insuficientă și tardivă a obiectivelor de productivitate, pierderea unor cote de piață), cât și factori din exteriorul SNCM [atractivitatea mai redusă a destinației Corsica, câștigarea de către CFF a unor cote de piață, erori de management din partea statului ⁽⁶⁶⁾], precum și majorarea costului combustibililor.
- (74) Astfel, rezultatul curent al SNCM s-a stabilit la – 32,6 milioane EUR în 2004 și – 25,8 milioane EUR în 2005. În ceea ce privește rezultatul net, acesta a fost de – 29,7 milioane EUR în 2004 și de – 28,8 milioane EUR în 2005.
- (75) Degradarea situației economice și financiare a SNCM a determinat autoritățile franceze să cedeze active suplimentare față de ceea ce se prevedea în planul de restructurare din 2002 și ceea ce se solicita prin decizia din 2003 și să lanseze o procedură pentru identificarea unor parteneri privați.

⁽⁶⁶⁾ A se vedea mai jos.

Tabelul 2

Lista activelor cesionate de SNCM începând cu anul 2002

	Venit net din cesiuni	Data
Cesiuni propuse în notificarea din 2002 (în mii EUR)	25 165	
Aliso (în locul Asco, conform deciziei Comisiei din 8.9.2004)	(315)	30.9.2004
Napoléon	6 396	6.5.2002
Monte Rotondo	591	31.7.2002
Liberté	10 088	27.1.2003
Ansamblul imobiliar Schuman	8 405	20.1.2003
Cesiuni suplimentare impuse de Comisie prin decizia din 9.7.2003 (în mii EUR)	5 022	
SCI Espace Schuman	765,7	24.6.2003
Southern Trader	2 153	22.7.2003
Someca	1 423,9	30.4.2004
Amadeus	680	12.10.2004
CCM	— ⁽¹⁾	—
Cesiuni suplimentare intervenite după decizia din iulie 2003 (în mii EUR)	12 600	
Asco	7 100	24.5.2005
Sud-Cargos	4 300	15.9.2005
Vânzări de apartamente din parcul imobiliar al SNCM (ocupate în trecut de angajați ai SNCM)	1 200	9.2003-2006
TOTAL (în mii de EUR)	42 385	

⁽¹⁾ SNCM nu a găsit nicio companie care să preia participația sa la CCM.

2.3.2.2. Măsurile luate după recapitalizarea din 2002

- (76) Procesul de selectare a partenerilor privați s-a desfășurat de la 26 ianuarie 2005 până la sfârșitul lunii septembrie 2005.
- (77) La 26 ianuarie și 17 februarie 2005, guvernul francez a anunțat că este în căutarea unui partener privat care să participe la capitalul SNCM, în vederea consolidării structurii sale financiare și pentru a o susține în demersurile necesare dezvoltării acesteia.
- (78) După numirea unei persoane independente pentru monitorizarea procesului de identificare a unui partener privat, Agenția Participațiilor Statului („APE”) a împuternicit un consilier bancar („HSBC”) să contacteze potențiali cumpărători.

- (79) În acest cadru au fost contactați șaptezeci și doi de investitori industriali și financiari, în scopul definirii condițiilor financiare ale unei oferte care să susțină proiectul industrial al întreprinderii și să mențină angajații și buna executare a serviciului public. Douăzeci și trei dintre aceștia și-au exprimat interesul, au fost semnate cincisprezece acorduri de confidențialitate și au fost trimise cincisprezece note informative. Șase întreprinderi și-au prezentat ofertele în prima rundă, din 5 aprilie 2005, iar trei oferte [Connex, devenită de atunci Veolia Transdev (VT), Caravelle și BCP] au fost primite în cea de a doua rundă, din 17 iunie 2005, precum și o manifestare a interesului pentru o participație minoritară (Comanav). În a treia rundă, din 28 iulie 2005, au fost primite trei oferte.
- (80) La 14 septembrie 2005, fiecare întreprindere a fost invitată să-și depună oferta fermă și definitivă până la data de 15 septembrie 2005. La data respectivă, întrucât întreprinderea Connex se retrăsese, serviciile statului au primit două oferte ferme de aport de capital și de preluare a întregului capital al grupurilor BCP și Caravelle.
- (81) La 27 septembrie 2005, Franța a publicat un comunicat de presă arătând că, în baza unei analize aprofundate a celor două oferte, a fost selectată oferta depusă de grupul BCP, întrucât aceasta era, în același timp, atât cea mai acceptabilă din punct de vedere financiar, cât și cea mai în măsură să răspundă intereselor întreprinderii, ale serviciului public și ale angajaților. Oferta inițială a BCP propunea un preț negativ de 113 milioane EUR și constituia estimarea cea mai scăzută a prețului negativ.
- (82) Oferta inițială a potențialilor cumpărători prevedea în mod explicit posibilitatea ajustării ofertei lor inițiale în funcție de auditurile realizate. Autoritățile franceze au arătat că prețul negativ inițial a fost ajustat la o valoare mai mare în urma auditurilor prezentate la 16 decembrie 2005, ca urmare a unor elemente obiective care au influențat contextul economic și de reglementare în care operează SNCM și care au survenit după depunerea ofertei la 15 septembrie 2005. Astfel, prețul negativ a fost reconsiderat la 200 de milioane EUR.
- (83) În urma negocierilor dintre autoritățile franceze și viitorii cumpărători, și anume grupul BCP asociat cu grupul Connex, devenit ulterior Veolia Transdev, filială a Veolia, s-a ajuns la cifra de 142,5 milioane EUR, valoare majorată prin acoperirea unei părți din cheltuielile legate de casele de ajutor reciproc ale pensionarilor SNCM (și anume 15,5 milioane EUR).
- (84) La sfârșitul procesului de selecție deschis, transparent și nediscriminatoriu, la 13 octombrie 2005 s-a ajuns la un acord între stat, BCP și VT într-un context social și financiar foarte dificil. Prin urmare, VT este operatorul industrial al SNCM (participație de 28 %), în timp ce BCP este acționarul de referință, cu o participație de 38 %. Statul s-a angajat, mai ales în privința salariaților, să rămână acționar al întreprinderii cu o cotă de 25 %⁽⁶⁷⁾. BCP și VT au stabilit un plan de afaceri pentru SNCM, care a fost comunicat Comisiei Europene la 7 aprilie 2006.

(a) Conținutul memorandumului de înțelegere

- (85) Memorandumul de înțelegere, prin care 75 % din capitalul SNCM este transferat cumpărătorilor privați, a fost semnat la 16 mai 2006 între părți (BCP, VT și CGMF).
- (86) În secțiunea II a memorandumului de înțelegere se prevede că CGMF se obligă să aprobe, să subscrie și să verse integral o majorare a capitalului SNCM, în valoare totală de 142,5 milioane EUR.
- (87) În plus față de majorarea capitalului, CGMF se angajează să pună la dispoziția SNCM, sub forma unui avans în cont curent, suma de 38,5 milioane EUR. Avansul în cont curent, care va fi vărsat de către SNCM unui administrator judiciar (banca CIC), este destinat finanțării părții de costuri așa-zise „de generozitate” care ar completa sumele datorate în conformitate cu dispozițiile legale și contractuale, în eventualitatea punerii în aplicare de către cumpărători a unui plan de reducere a efectivelor. Plata compensațiilor care suplimentează indemnizațiile primite în conformitate cu dispozițiile legale și contractuale se efectuează în mod individual și nominal către salariații care au părăsit întreprinderea și al căror contract de muncă a fost desfăcut.

⁽⁶⁷⁾ Procesul intern al SNCM privind punerea în aplicare a operațiunilor de recapitalizare și de privatizare a fost demarat oficial la 12 aprilie 2006, pentru a fi încheiat la 31 mai 2006. Trebuie subliniat că, la 27 noiembrie 2007, nu era încă instituită participația salariaților la capitalul întreprinderii.

- (88) Mecanismul respectiv este prevăzut la articolul II.2 din protocolul de cesiune din 16 mai 2006, care stipulează că acest cont este destinat „finanțării părții de costuri pentru eventuale plecări voluntare sau desfaceri ale contractului de muncă [...] care ar veni în completarea sumelor de orice natură care trebuie plătite de către angajator, în conformitate cu dispozițiile legale și contractuale”. Administratorul judiciar are „rolul de a elibera fondurile pe măsură ce angajații respectivi, care nu fac obiectul unei redistribuiri interne în cadrul grupului SNCM, părăsesc efectiv întreprinderea și de a elibera restul sumei depozitate la expirarea rolului de administrator judiciar”. Funcționarea contului face obiectul unui contract de garanție anexat memorandumului de înțelegere. Pentru a permite utilizarea sumei din contul escrow, SNCM trebuie să furnizeze președintelui CGMF lista nominală a persoanelor al căror contract de muncă a fost desfășurat și pentru care se solicită utilizarea sumei din contul escrow, precum și o situație lunară a cheltuielilor nete, care reprezintă decontul exhaustiv al tuturor indemnizațiilor și cheltuielilor plătite salariaților în cauză. Concomitent, SNCM notifică administratorului judiciar „costul lunar efectiv adițional” detaliat pentru fiecare salariat, corespunzător indemnizațiilor care vin în completarea sumelor de orice natură care trebuie să fie plătite de către angajator în conformitate cu dispozițiile legale și contractuale. Cuantumul global al măsurilor complementare de generozitate ale statului nu ar putea depăși, în niciun caz, 38,5 milioane EUR și, în ipoteza în care măsurile sociale suplimentare nu ar atinge acest prag în trei ani de la realizarea cesiunii, excedentul va fi vărsat din nou statului.
- (89) În continuarea acestor operațiuni, secțiunea III a memorandumului de înțelegere prevede că CGMF cedează cumpărătorilor privați acțiunile sale reprezentând 75 % din totalul acțiunilor care constituie capitalul social al întreprinderii și contul escrow destinat finanțării părții din planul social care acoperă alte aspecte decât obligațiile contractuale și legale.
- (90) Secțiunea III a memorandumului de înțelegere prevede, de asemenea, o creștere a capitalului suplimentar de 8,75 de milioane EUR prin BCP/VT, pus la dispoziția SNCM în funcție de nevoile sale de numerar. La punctul III.2.7 al memorandumului de înțelegere se prevede că valoarea acțiunilor CGMF este egală, în orice moment, cu valoarea lor nominală inițială majorată cu [...] (*) % din valoarea nominală vărsată, înmulțită cu J/365, J fiind numărul de zile care au trecut de la data realizării, cu deducerea oricărei sume primite (de exemplu dividende). Aceste modalități nu se aplică în caz de reorganizare sau de lichidare judiciară a întreprinderii.
- (91) Memorandumul de înțelegere (secțiunea III.5) conține o clauză rezolutorie de cesiune a SNCM, care poate fi exercitată concomitent de către cumpărătorii în cazul survenirii unuia dintre evenimentele următoare, în măsura în care aceste ipoteze ar avea ca efect repunerea în discuție a credibilității planului lor de afaceri și a redresării întreprinderii:
- neatribuirea contractului de delegare a serviciului public de transport maritim pe direcția Corsica pentru perioada începând cu 1 ianuarie 2007 sau atribuirea acestuia în condiții deteriorate substanțial;
  - orice decizie negativă a Comisiei Europene sau o hotărâre a Tribunalului sau a Curții de Justiție, cum ar fi o refuzare a operațiunii sau impunerea unor condiții cu un impact substanțial asupra valorii întreprinderii, în termen de șase ani de la data achiziționării de către parteneri a drepturilor asupra întreprinderii.
- (92) Secțiunea VII a memorandumului de înțelegere prevede ca CGMF să își asume o parte din angajamentele sociale ale SNCM cu titlul de cheltuieli legate de casele de ajutor reciproc ale pensionarilor săi, pentru o sumă estimată la 15,5 milioane EUR, calculată din ziua transferului proprietății întreprinderii.
- (93) Modalitățile de gestionare a întreprinderii sunt precizate în secțiunea IV a memorandumului de înțelegere. Se prevede că se va proceda la o modificare a modului de administrare a SNCM, care va fi transformată în societate pe acțiuni cu un consiliu de administrație și consiliu de supraveghere. Acesta din urmă va fi compus din 10, ulterior 14 membri. Președinția consiliului va fi atribuită provizoriu unui reprezentant al statului. Dacă DSP este atribuită SNCM, președintele Consiliului de supraveghere va fi înlocuit de un reprezentant al BCP. La rândul său, consiliul de administrație are rolul de a asigura administrarea operațională a SNCM.
- (94) La 26 mai 2006, guvernul francez a ratificat cesiunea SNCM, precum și măsurile specificate anterior.
- (b) Măsurile
- (95) Având în vedere cele menționate anterior, memorandumul de înțelegere conține trei tipuri de măsuri de stat care justifică analiza în temeiul normelor Uniunii în materie de ajutor de stat:

- cesiunea în proporție de 75 % a SNCM la un preț negativ de 158 de milioane EUR (aportul de capital de 142,5 milioane EUR și asumarea responsabilității pentru cheltuielile caselor de ajutor reciproc pentru o sumă de 15,5 milioane EUR);
- avansul în cont curent acordat de către CGMF pentru suma de 38,5 milioane EUR în favoarea personalului disponibilizat al SNCM;
- majorarea de capital de 8,75 milioane EUR subscrisă de CGMF împreună și concomitent cu aportul de 26,25 milioane EUR realizat de către VT și BCP;
- clauza rezolutorie a cesiunii ⁽⁶⁸⁾.

2.4. DOMENIUL DE APLICARE A PREZENTEI DECIZII

- (96) Prezenta decizie finală se referă la măsurile puse în aplicare de Franța în favoarea SNCM începând de la 18 februarie 2002, și anume:
- restul din aportul de capital al CGMF în favoarea SNCM în cuantum de 76 de milioane EUR acordat în 2002, și anume 15,81 milioane EUR;
  - prețul negativ de vânzare al SNCM plătit de către CGMF, în valoare de -158 de milioane EUR;
  - avansul în cont curent plătit de către CGMF, în cuantum de 38,5 milioane EUR, în favoarea personalului disponibilizat al SNCM;
  - creșterea de capital de 8,75 milioane EUR subscrisă de CGMF.
- (97) Prezenta decizie nu se referă la compensația pentru obligațiile de serviciu public ale SNCM pentru perioada 1991-2001, a căror compatibilitate a fost confirmată prin hotărârea Tribunalului din 11 septembrie 2012 ⁽⁶⁹⁾.
- (98) De asemenea, prezenta decizie nu face referire la analiza compensațiilor financiare primite de către SNCM sau pe care aceasta trebuie să le primească pentru obligațiile de serviciu public pentru perioada 2007-2013, acestea făcând obiectul unei proceduri distincte ⁽⁷⁰⁾.
- (99) De asemenea, trebuie subliniat că hotărârea din 11 noiembrie 2012 a făcut obiectul a două recursuri în fața Curții, înaintate de SNCM și, respectiv, de Franța în cauzele conexe C-533/12 P și C-536/12 P. Or, prezenta decizie este adoptată în aplicarea hotărârii disputate, numai în măsura în care hotărârea respectivă a anulat decizia din 8 iulie 2008. În aceste condiții, în cazul în care analiza recursurilor ar urma să conducă la anularea parțială sau completă a hotărârii din 11 noiembrie 2012 și să antreneze restabilirea anumitor părți anulate de hotărârea respectivă din dispozitivul deciziei din 8 iulie 2008, prezenta decizie ar deveni caducă, ca urmare a hotărârilor de recurs, chiar dacă vizează măsuri astfel restabilite.

2.5. MĂSURI CARE AU CONDUS LA ÎNȚIEREA PROCEDURII OFICIALE DE INVESTIGARE ÎN 2002 ȘI LA EXTINDEREA ACESTEIA ÎN 2006

2.5.1. Inițierea procedurii oficiale de investigare din 2002

- (100) În decizia de inițiere a procedurii din 19 august 2002, Comisia, recunoscând caracterul de întreprindere aflată în dificultate al SNCM, a exprimat unele îndoieli cu privire la compatibilitatea măsurii notificate cu criteriile expuse la punctul 3.2.2 din orientările din 1999 aflate în vigoare la acel moment.
- (101) Comisia a exprimat o serie de îndoieli privind planul de restructurare, având în vedere lipsa unei analize a cauzelor pierderilor întreprinderii. În special, Comisia a adresat întrebări referitoare la legătura dintre pierderile respective și obligațiile de serviciu public, impactul politicii SNCM de achiziție a navelor asupra conturilor de profit și pierdere ale întreprinderii și măsurile prevăzute pentru creșterea productivității întreprinderii.

⁽⁶⁸⁾ Clauza va fi analizată în cadrul analizei majorării de capital, precizându-se că aceasta are, în sine, o valoare substanțială.

⁽⁶⁹⁾ Cauza T 565/08, Corsica Ferries France SAS.

⁽⁷⁰⁾ Decizia C(2013) 1926 final din 2 mai 2013.

- (102) De asemenea, Comisia a subliniat anumite lacune ale planului de restructurare, în special lipsa unor măsuri concrete de reducere a valorii consumurilor intermediare și lipsa indiciilor privind politica tarifară a SNCM în viitor.
- (103) De asemenea, Comisia a exprimat îndoieli cu privire la relevanța metodei de calcul utilizate de autoritățile franceze pentru a decide valoarea recapitalizării și la unele dintre ipotezele care au stat la baza simulărilor financiare efectuate.

2.5.2. Extinderea procedurii oficiale de investigare din 2006

- (104) Prin decizia din 13 septembrie 2006, Comisia a decis să extindă procedura oficială de investigare din 2002 la măsurile prevăzute în cadrul transferului SNCM în sectorul privat.
- (105) În ipoteza în care suma în cauză ar fi calificată drept ajutor de stat compatibil în temeiul articolului 86 alineatul (2) din Tratatul CE, Comisia a considerat că aceasta ar trebui evaluată în lumina orientărilor comunitare privind ajutoarele de stat pentru salvarea și restructurarea întreprinderilor aflate în dificultate (denumite în continuare „orientările din 2004”) ⁽⁷¹⁾. În măsura în care cuantumul ajutorului pentru restructurare ar fi sensibil mai mic decât cel notificat în 2002 și aprobat în 2003, Comisia și-a exprimat îndoielile cu privire la oportunitatea menținerii tuturor măsurilor compensatorii impuse SNCM prin decizia din 2003.
- (106) De asemenea, Comisia și-a exprimat îndoielile în privința respectării condițiilor impuse prin decizia din 2003, și anume principiul de *price leadership* și numărul de curse dus-întors pe direcția Corsica.
- (107) În ceea ce privește prețul negativ de cesiune al SNCM, Comisia a exprimat îndoieli față de conformitatea cu principiul investitorului privat în economia de piață a recapitalizării de către stat prealabilă cesiunii SNCM. În special, Comisia a exprimat îndoieli privind valabilitatea calculului costurilor de lichidare pe care statul acționar ar fi obligat să le achite în cazul lichidării SNCM.
- (108) Comisia a pus la îndoială faptul că măsurile financiare ar putea fi justificate în temeiul orientărilor din 2004.
- (109) De asemenea, Comisia a exprimat îndoieli în privința celei de a doua recapitalizări de 8,75 milioane EUR, în legătură cu respectarea principiilor de concomitență între investiția privată și cea publică și identitatea condițiilor de subscriere în sensul jurisprudenței.
- (110) În sfârșit, Comisia a emis îndoieli în privința faptului că măsurile sociale suplimentare de 38,5 milioane EUR pentru ajutoare acordate persoanelor ar putea constitui un avantaj indirect pentru întreprindere. Comisia a subliniat, de asemenea, riscul de contradicție cu luarea în considerare a indemnizațiilor suplimentare de concediere ca făcând parte din riscurile suportate de un investitor avizat.

III. OBSERVAȚIILE AUTORITĂȚILOR FRANCEZE CU PRIVIRE LA DECIZIA DE INIȚIERE

3.1. REFERITOR LA RECAPITALIZAREA DIN 2002

- (111) Planul de restructurare notificat în 2002 consta într-un aport de capital de 76 de milioane EUR, din care 53,48 milioane reprezentau o compensație a serviciului public. Dacă se ține cont de cesiunile de active efectuate de către SNCM ⁽⁷²⁾, cuantumul ajutorului plătit efectiv se ridică la 69 292 400 EUR. Autoritățile franceze consideră că, în cazul în care suma de 53,48 milioane EUR reprezintă un ajutor compatibil, cuantumul ajutorului care trebuie considerat ca ajutor pentru restructurare în temeiul notificării din 2002 s-ar ridica, în final, la 15,81 milioane EUR.

3.2. REFERITOR LA MĂSURILE LUATE DUPĂ RECAPITALIZAREA DIN 2002

- (112) Franța amintește, în primul rând, că gravitatea mișcărilor sociale din 2004/2005 și deteriorarea situației economice și financiare a SNCM au determinat statul acționar să lanseze, în ianuarie 2005, o procedură pentru identificarea unor investitori privați și să pună în aplicare măsuri de urgență (în special vânzarea navei Asco și a participației la întreprinderea Sud-Cargos ⁽⁷³⁾).

⁽⁷¹⁾ JO C 244, 1.10.2004, p. 2.

⁽⁷²⁾ A se vedea tabelul 2.

⁽⁷³⁾ Autoritățile franceze au susținut, în 2002, caracterul strategic al participației SNCM la întreprinderea Sud-Cargos. Evoluția traficului de mărfuri (dezvoltarea traficului în containere în detrimentul traficului RO-RO), răscumpărarea Delmas, alt acționar al Sud-Cargos, de către CMA CGM și dificultățile economice ale Sud-Cargos sunt tot atâția factori care explică faptul că participația nu a mai fost considerată strategică și a putut fi cedată de SNCM în anul 2005.

3.2.1. Referitor la prețul de cesiune negativ al SNCM

- (113) În temeiul jurisprudenței UE în materie, aflată în vigoare la acel moment, autoritățile franceze invită Comisia să ia în considerare faptul că prețul de cesiune negativ al SNCM de 158 de milioane EUR nu conține nicio măsură care poate fi definită ca ajutor în sensul articolului 87 alineatul (1) din Tratatul CE, atât timp cât statul francez s-a comportat ca un investitor privat în economia de piață.
- (114) În primul rând, Franța subliniază că prețul final negativ de 158 de milioane EUR, inferior prețului negativ pe care îl cereau inițial cumpărătorii după auditul efectuat de aceștia la SNCM, este rezultatul unei negocieri privind cesiunea controlului realizată în cadrul unei proceduri deschise, transparente și nediscriminatorii de licitație concurențială și, din acest motiv, constituie un preț de piață.
- (115) Franța consideră că, atât timp cât identificarea unui partener privat pentru SNCM a fost realizată în cadrul unei proceduri deschise, transparente și nediscriminatorii de licitație concurențială, la sfârșitul căreia s-a selectat cea mai bună ofertă, prețul de cesiune este un preț de piață.
- (116) Potrivit autorităților franceze, cesiunea la prețul negativ de 158 de milioane EUR a avut loc în condițiile cele mai avantajoase pentru stat, în conformitate cu jurisprudența UE în vigoare la acel moment și cu practica decizională a Comisiei și nu conține, prin urmare, niciun element de ajutor. În realitate, Franța estimează că prețul negativ în cauză este inferior costurilor de lichidare pe care statul ar fi trebuit să le suporte în cazul lichidării întreprinderii.
- (117) Această concluzie se impune aplicând atât abordarea rezultată din jurisprudența Curții de Justiție a Comunităților Europene [denumită în continuare jurisprudența „Gröditzer”⁽⁷⁴⁾], cât și abordarea bazată pe analiza costurilor de lichidare efective ale SNCM [decizia „ABX”⁽⁷⁵⁾].
- (118) Referitor la prima metodă bazată pe jurisprudența Gröditzer, Franța arată că hotărârea a confirmat aprecierea Comisiei în decizia din 8 iulie 1999, conform căreia „numai valoarea de lichidare [...] a activelor, [...], trebuie luată în considerare drept cost al lichidării”⁽⁷⁶⁾.
- (119) În această privință, rapoartele CGMF⁽⁷⁷⁾ și Oddo-Hastings⁽⁷⁸⁾ estimează valoarea de lichidare a activelor la un minimum de 190,3 milioane EUR la data de 30 septembrie 2005⁽⁷⁹⁾.
- (120) În consecință, în măsura în care statul, în calitate de proprietar acționar al unei întreprinderi, nu este responsabil pentru datoriile acesteia decât până la maximum valoarea de lichidare a activelor întreprinderii (jurisprudența „Hytasa”⁽⁸⁰⁾), Franța afirmă că valoarea de lichidare a activelor întreprinderii, estimată la cel puțin 190,3 milioane EUR, este net superioară prețului negativ de cesiune de 158 de milioane EUR.
- (121) Referitor la a doua metodă, Franța arată că aceasta rezultă din decizia Comisiei privind ajutorul de stat pus în aplicare de Belgia în favoarea întreprinderii ABX Logistics, în care Comisia a examinat un preț de cesiune negativ care are, la fel precum în cazul de față, caracterul unui preț de piață, prin comparație cu costurile pe care statul acționar le-ar fi suportat efectiv în cadrul unei lichidări amiabile sau judiciare, conform expertizei realizate de un expert independent. Potrivit Franței, în decizia respectivă Comisia recunoaște, în special, valabilitatea unui anumit număr de costuri care pot rezulta dintr-o acțiune în acoperirea pasivului inițiată de creditori sau din lichidarea celorlalte ramuri ale grupului care își lichidează filiala.

⁽⁷⁴⁾ Hotărârea Curții din 28 ianuarie 2003, Republica Federală Germania/Comisia (C-334/99, Rec., p. I-1139).

⁽⁷⁵⁾ Decizia Comisiei din 7 decembrie 2005 privind ajutorul de stat pus în aplicare de Belgia în favoarea ABX Logistics, nr. C 53/2003 (ex NN 62/2003) (JO L 383, 28.12.2006, p. 21).

⁽⁷⁶⁾ Decizia Comisiei din 8 iulie 1999 cu privire la ajutorul de stat pus în aplicare de Germania în favoarea Gröditzer Stahlwerke GmbH și a filialei acesteia, Walzwrk Burg GmbH (JO L 292, 13.11.1999, p. 27).

⁽⁷⁷⁾ Raportul a fost transmis Comisiei în martie 2006 și a fost întocmit de CGMF cu sprijinul Ernst & Young, auditorul legal al SNCM (denumit în continuare „raportul CGMF”).

⁽⁷⁸⁾ Raportul întocmit la 29 martie 2006 de Oddo Corporate Finance și cabinetul Paul Hastings (raportul Oddo-Hastings) a fost transmis Comisiei la 7 aprilie 2006. Acesta constă într-o analiză critică, solicitată de Agenția Participațiilor Statului (APE), a rapoartelor CGMF și o abordare a costurilor de lichidare considerate acceptabile pentru planul comunitar.

⁽⁷⁹⁾ Ținând cont de imobilizările corporale (161,9 milioane EUR) și financiare (32,7 milioane EUR), de creanțele comerciale (0,8 milioane EUR), de alte creanțe (9,4 milioane EUR) și de un deficit de trezorerie de – 14,5 milioane EUR. Franța a precizat că o estimare mai realistă, ținând cont de elementele financiare ulterioare, ar aduce valoarea la 330 de milioane EUR.

⁽⁸⁰⁾ Hotărârea Curții din 14 septembrie 1994, Spania/Comisia (C-278/92, C-279/92 și C-280/92, Rec., p. I-4103).

- (122) Pe baza rapoartelor CGMF și Oddo-Hastings menționate anterior, autoritățile franceze estimează că totalitatea costurilor reale pe care le-ar fi suportat Republica Franceză în calitate de acționar ar fi fost între 312,1 și 361 de milioane EUR la data de 30 septembrie 2005 și s-ar repartiza după cum urmează:
- [70-80] (*) de milioane EUR pentru planul social contractual, care cuprinde toate costurile legate de desfacerea contractului de muncă și care, prin convenție, revin întreprinderii;
  - [30-40] (*) de milioane EUR pentru planul social extracontractual, care cuprinde toate costurile legate de măsurile de însoțire legate de obligațiile legale și reglementare ale SNCM în materie de disponibilizare și costurile indirecte legate de planul social contractual;
  - între [200-210] (*) și [250-260] (*) de milioane EUR pentru plata indemnizațiilor suplimentare de concediere care ar fi puse de către instanță în sarcina statului, în plus față de compensațiile plătite în cadrul planului social contractual și extracontractual, în temeiul jurisprudenței Aspocomp Group Oyj a Curții de Apel din Rouen din 22 martie 2005.
- (123) Această metodă ține cont, în special, de riscul ca statul francez să fi fost acționat în justiție pentru „acoperirea pasivului” dacă o instanță l-ar fi considerat administratorul de fapt al SNCM. Autoritățile franceze estimează că riscul de acțiune în acoperirea pasivului nu poate fi eliminat, având în vedere, în special, un precedent judecat de Curtea de Casație în Franța⁽⁸¹⁾. Astfel, în mai multe scrisori adresate Comisiei, autoritățile franceze au susținut că ipoteza unei condamnări a statului, de către o instanță națională, la plata datoriilor întreprinderii pe care o conduce constituie un scenariu mai mult decât plauzibil și că această ipoteză ar trebui luată în considerare la calcularea costurilor efective ale unei eventuale lichidări a SNCM.
- (124) La 30 septembrie 2005, valoarea reziduală a activelor SNCM (și anume 190,3 milioane EUR) ar fi, după achitarea datoriilor privilegiate, de 36,5 milioane EUR. Celelalte elemente privind costurile luate în considerare pentru acțiunea în acoperirea pasivului împotriva statului conțin, în special, costurile de reziliere a principalelor contracte de exploatare, costurile legate de rezilierea condițiilor de leasing al navelor și achitarea datoriilor chirografare, ceea ce ar conduce la o insuficiență a activelor la nivelul a 134,4 milioane EUR. Autoritățile franceze consideră că statul ar fi fost condamnat la achitarea a 85-100 % din această sumă.
- (125) De asemenea, autoritățile franceze consideră că, din cauza legăturii de dependență cu SNCM și conform unei alte jurisprudențe franceze⁽⁸²⁾, lichidarea întreprinderii ar fi putut determina instanța să ordone plata de daune-interese către salariați. În conformitate cu jurisprudența respectivă, autoritățile franceze estimează că, mai mult ca sigur, o instanță ar fi fixat suma indemnizațiilor suplimentare pe baza indemnizațiilor care ar fi fost plătite în cadrul unui plan social prezentat înainte de lichidare.
- (126) Conform acestei abordări, analiza costurilor efective la care ar fi fost obligat statul acționar demonstrează că, pentru stat, costul de vânzare a SNCM la un preț negativ de 158 de milioane EUR este mai mic decât costul efectiv pe care acesta ar fi trebuit să îl suporte în cazul lichidării judiciare a întreprinderii.
- (127) În concluzie, autoritățile franceze consideră că suma respectivă nu ar trebui considerată ajutor de stat.

3.2.2. Referitor la aportul de capital comun al acționarilor

- (128) Franța consideră că în cadrul participației în cauză s-a comportat ca un investitor avizat, întrucât, pe de o parte, aceasta a intervenit în mod concomitent și minoritar alături de BCP și VT și, pe de altă parte, participația beneficiază de o remunerație în capital fixă de [...] (*) % pe an, ceea ce scutește statul de riscul privind executarea planului de afaceri. Într-adevăr, Franța arată că rata de rentabilitate este foarte satisfăcătoare pentru un investitor privat⁽⁸⁴⁾. Aceasta precizează totuși că nu ar fi datorate niciun fel de remunerații în cazul redresării sau lichidării judiciare a SNCM sau al executării clauzei rezolutorii de către cumpărători.

⁽⁸¹⁾ Hotărârea nr. 98-15129 a Curții de Casație, din 6 februarie 2001. Cauza se referă la o instituție publică, BRGM (Bureau de Recherches Géologiques et Minières), condamnată la plata integrală a insuficienței de active a filialei sale, Minele Salsignes, întrucât administratorul de fapt, BRGM, cu toate că avea cunoștință de condițiile de degradare a activității și de semnalele de alertă existente, a avut un comportament incorect, lăsând activitatea să continue.

⁽⁸²⁾ Cauza Aspocomp Group Oyj; hotărârea Curții de Apel din Rouen din 22 martie 2005.

⁽⁸⁴⁾ Pentru comparație, rata de randament a unei OAT (Obligațiune Asimilabilă Tezaurului, obligațiune emisă de statul francez) cu scadența la 30 de ani, 10 ani, 5 ani și 2 ani, era de 3,95 %, 3,82 %, 3,75 % și, respectiv, 3,72 % la 31 octombrie 2006.

3.2.3. Referitor la măsurile sociale suplimentare (ajutor pentru persoane)

- (129) Invocând practica decizională a Comisiei, în special în cazul SFP – Société française de production⁽⁸⁵⁾, Franța consideră că finanțarea în cauză constituie un ajutor pentru persoane care nu aduce beneficii întreprinderii. Prin urmare, punerea în aplicare, cu ajutorul fondurilor publice, a unor măsuri sociale suplimentare în favoarea persoanelor concediate, fără ca măsurile respective să scutească angajatorul de obligațiile sale normale, ține de politica socială a statelor membre și nu constituie ajutor de stat.

3.2.4. Referitor la ridicarea restricțiilor impuse prin decizia anulată din 2003

- (130) Autoritățile franceze amintesc, pe de o parte, că toate condițiile impuse prin decizia din 2003 au fost puse în aplicare și respectate în perioada 2003-2006. Pe de altă parte, autoritățile franceze consideră că măsurile respective nu mai sunt necesare pentru prevenirea unei denaturări a concurenței și că menținerea lor ar fi contrară principiului proporționalității, având în vedere limitarea cuantumului ajutorului pentru restructurare, redus din acest moment la 15,81 milioane EUR. În special, autoritățile franceze consideră că trebuie anulate condițiile care ar putea fi încă aplicate, și anume cele referitoare la interzicerea modernizării flotei SNCM, la respectarea principiului de *price leadership* în materie tarifară și la menținerea unei anumite frecvențe a transporturilor.

3.3. CONCLUZIE

- (131) În cazul în care Comisia ar califica totuși ca ajutor de stat toate noile măsuri sau o parte din acestea, Franța atrage atenția asupra faptului că noile măsuri, dat fiind că asigură revitalizarea SNCM, permit menținerea unui joc concurențial pe piața în cauză, în special pe piața serviciilor de transport pe direcția Corsica. Potrivit Franței, acest element reprezintă unul dintre principiile orientărilor privind salvarea unei întreprinderi aflate în dificultate, astfel cum subliniază Comisia în cazul de față (considerentul 283 din decizia anulată a Comisiei) și Tribunalul în hotărârea din 15 iunie 2005 (considerentul 117). În special, acesta din urmă a amintit că se putea estima de către Comisie, în exercitarea largii sale puteri de apreciere, dacă prezența unei întreprinderi era necesară pentru prevenirea dezvoltării unei structuri puternice de tip oligopol pe piețele respective.
- (132) În ceea ce privește determinarea eventualelor măsuri compensatorii care ar trebui impuse SNCM, Franța sugerează Comisiei să țină cont de structura pieței. Astfel, o reducere a capacităților SNCM ar fi de natură să consolideze în viitor poziția dominantă a CFF pe piața serviciilor de transport către Corsica⁽⁸⁶⁾.
- (133) Potrivit autorităților franceze, planul de restructurare, astfel cum a fost actualizat, ar corespunde criteriilor de compatibilitate enunțate de Comisie în orientările din 1999 și din 2004. Potrivit aceluiași autorități, totalitatea măsurilor expuse în contextul privatizării SNCM ar trebui să permită, de asemenea, începând cu finele anului 2009, restabilirea viabilității pe termen lung a SNCM, limitându-se la minimumul necesar pentru restabilirea viabilității.

IV. OBSERVAȚIILE PĂRȚILOR INTERESATE

4.1. REFERITOR LA DECIZIA DE INIȚIERE A PROCEDURII OFICIALE DE INVESTIGARE DIN 2002

4.1.1. Observațiile întreprinderii Corsica Ferries (CFF)

- (134) Contestând, în primul rând, faptul că SNCM este o întreprindere aflată în dificultate în sensul orientărilor⁽⁸⁷⁾, CFF pune sub semnul întrebării capacitatea SNCM de a deveni rentabilă pe liniile sale nesubvenționate. De asemenea, CFF constată că, contrar celor anunțate în planul de restructurare⁽⁸⁸⁾, Livorno este deservit în continuare.
- (135) În ceea ce privește reducerea costurilor, CFF regretă că nu a avut acces la anumite elemente ale planului de restructurare, aspect care a fost criticat de către reprezentanții săi⁽⁸⁹⁾.

⁽⁸⁵⁾ Decizia Comisiei din 17 iulie 2002, Société Française de Production, C(2002) 2593 final (JO C 71, 25.3.2003, p. 3).

⁽⁸⁶⁾ Într-adevăr, conform unui studiu de piață independent transmis de Franța în acest sens, CFF deține aproape 60 % din piața de pasageri, în timp ce SNCM a evoluat de la 82 % din cota de piață în anul 2000 la 33 % în 2005, și a cunoscut o creștere foarte importantă pe piața transportului de marfă, unde SNCM este încă principalul transportator, datorită participației la CMN.

⁽⁸⁷⁾ CFF menționează că respectivul contract de delegare a serviciului public asigură întreprinderii o subvenție publică de ordinul a 64,3 milioane EUR pe an în medie, însemnând un total de 321,5 milioane EUR pentru 5 ani. Potrivit CFF, articolul 5 din contractul de delegare a serviciului public garantează SNCM un flux de numerar de 72,8 milioane EUR. De asemenea, Corsica Ferries subliniază că, din cele 40,6 milioane EUR reprezentând pierderi înregistrate în 2001 de către SNCM, 15 milioane EUR provin dintr-o depreciere aplicată navei NGV Liamone.

⁽⁸⁸⁾ Decizia de inițiere a procedurii a arătat că planul de restructurare prevedea, între altele, „închiderea liniei Bastia-Livorno cu echipament special”.

⁽⁸⁹⁾ Criticile emise de CFF se referă la următoarele puncte: lipsa unei diminuări reale a efectivelor, lipsa mobilizării participațiilor SNCM pentru eforturile de restructurare și neluarea în considerare a plusvalorii navelor.

- (136) CFF consideră pur și simplu fictiv calculul autorităților franceze care conduce la suma de 76 de milioane EUR ⁽⁹⁰⁾, în timp ce raportul de 79 % dintre capitalurile proprii și datoriile financiare, declarat de autoritățile franceze, i se pare exagerat ⁽⁹¹⁾. În ceea ce privește participațiile SNCM, CFF observă că anumite filiale nu sunt utile pentru activitățile companiei maritime ⁽⁹²⁾.
- (137) În concluzie, potrivit observațiilor CFF, proiectul de ajutor are scopul de a eluda regulamentul privind cabotajul și de a face inutilă cererea de oferte lansată pentru serviciile de transport pe direcția Corsica cu plecare din Marsilia. CFF insistă asupra ideii că ajutorul planificat nu ar trebui să permită SNCM să prezinte o ofertă comercială mai agresivă. CFF sugerează ca ajutorul pentru restructurare să nu fie acordat decât în 2007 și numai în cazul în care SNCM ar pierde următoarea licitație în 2006, singurul scenariu care, după părerea sa, ar pune cu adevărat în dificultate compania maritimă publică.

4.1.2. Observații formulate de STIM

- (138) STIM, acționarul de referință al CMN, subliniază că participațiile SNCM la CMN trebuie analizate ca active pur financiare. Potrivit observațiilor STIM, CMN și SNCM sunt independente și în concurență pentru alte linii de transport maritim decât cele cu plecare din Marsilia, chiar dacă ambele sunt părți contractante în contractul de delegare a serviciului public.
- (139) STIM afirmă în scrisoarea sa că s-ar obliga „să răscumpere total sau parțial și, de preferință, totalitatea participațiilor SNCM la CMN”, a căror valoare o estimează între 15 și 17 milioane EUR, în cazul în care Comisia ar considera, în condițiile pe care le-ar putea impune prin decizia sa finală, că „o astfel de cesiune este necesară pentru bunul echilibru al planului de restructurare”.

4.1.3. Observațiile unor reprezentanți ai colectivităților locale

- (140) Primarul orașului Marsilia, președintele Consiliului general al Bouches-du-Rhône și președintele Consiliului regional Provence-Alpes-Côte d'Azur subliniază importanța economică pe care SNCM o are pentru economia regională.
- (141) Președintele Consiliului regional Provence-Alpes-Côte d'Azur consideră că sunt întrunite condițiile pentru ca planul de restructurare al SNCM să garanteze viabilitatea întreprinderii.
- (142) Președintele Consiliului executiv al Adunării din Corsica („Assemblée de Corse”) a comunicat o hotărâre a adunării din data de 18 decembrie 2002 prin care se emite „un aviz favorabil” pentru proiectul de recapitalizare a SNCM.

4.1.4. Observațiile Oficiului de Transporturi din Corsica („Office des Transports de Corse”)

- (143) OTC arată că, întrucât SNCM este în prezent singura companie capabilă să îndeplinească cerințele contractului în ceea ce privește traficul de pasageri, dispariția acesteia „ar avea ca efect imediat o diminuare importantă a serviciilor”. De asemenea, se reamintește ponderea SNCM în economia Corsicii.

4.2. REFERITOR LA DECIZIA DE EXTINDERE A PROCEDURII DIN 2006

4.2.1. Observațiile întreprinderii Corsica Ferries France (CFF)

- (144) CFF subliniază importanța sumelor financiare în cauză, caracterul disproportionat al acestora în raport cu cifra de afaceri a SNCM și faptul că sumele au fost vărsate în contul SNCM înainte ca Comisia să se pronunțe cu privire la calificarea drept ajutor de stat în conformitate cu articolul 87 alineatul (1) din Tratatul CE.
- (145) CFF atrage atenția Comisiei asupra faptului că sprijinul acordat de către statul francez întreprinderii SNCM capătă un caracter strategic pentru dezvoltarea CFF. Măsurile neautorizate ar permite SNCM să aibă o politică tarifară foarte agresivă pe liniile pe care CFF este poziționată de 10 ani și unde, pentru prima dată de la intrare, aceasta din urmă ar pierde cote de piață.

⁽⁹⁰⁾ Suma de 76 de milioane EUR ar corespunde, potrivit afirmației CFF, celor 500 de milioane de franci francezi (FRF) pe care întreprinderea ar trebui să îi piardă din subvenția pentru continuitate teritorială pentru noua perioadă 2002-2006.

⁽⁹¹⁾ Față de indicii pe care ea însăși i-a constatat la un eșantion de zece companii maritime. Indicii variază de la 23,69 % (pentru Moby Lines) la 55,09 % (pentru Grimaldi) și la 49,7 % pentru CMN.

⁽⁹²⁾ CFF menționează participația de 50 % la compania maritimă Sud-Cargos, de 13 % la Amadeus, întreprindere specializată în sisteme de rezervare pentru transportul aerian, participația la CMN și patrimoniul imobiliar al CGTH.

- (146) În ceea ce privește procesul de licitație concurențială pentru cesiunea întreprinderii, CFF consideră că acesta nu a fost complet transparent, întrucât întreprinderea selectată, și anume BCP, nu mai este sub comanda operațională a SNCM după ce a cedat locul grupului VT. De asemenea, condițiile financiare au evoluat, devenind mult mai avantajoase pentru cumpărători, iar CFF are dubii în legătură cu respectarea principiului egalității de tratament a investitorilor, pe care ar fi trebuit să se fundamenteze întreaga operațiune.
- (147) În ceea ce privește prețul de cesiune negativ de 158 de milioane EUR, CFF are dubii legate de aplicarea, în cazul de față, a criteriului investitorului avizat în economia de piață. Pe de o parte, CFF se întreabă dacă se poate considera că operațiunea respectivă a fost realizată de către stat în paralel cu intervenția semnificativă și concomitentă a operatorilor privați interesați, în condiții comparabile, având în vedere că statul a recapitalizat întreprinderea înainte de recapitalizarea comună a acționarilor și de noul plan de restructurare. Pe de altă parte, CFF consideră că, având în vedere condițiile financiare dificile ale SNCM, un investitor avizat ar fi intervenit mai devreme, pentru a nu permite scăderea valorii investiției sale⁽⁹³⁾.
- (148) CFF estimează că referirea la cauza ABX Logistics nu este relevantă. În afara faptului că circumstanțele acesteia nu sunt aplicabile în cazul de față, CFF subliniază o contribuție semnificativă a beneficiarului ajutorului în cauza respectivă, ceea ce nu este evident în cazul SNCM. De asemenea, potrivit CFF, decizia Comisiei din 2006 nu ar fi ținut cont de costurile legate de riscul unor acțiuni judiciare în cadrul lichidării întreprinderii în cauză. În acest sens, CFF estimează că jurisprudența națională invocată de Franța pentru a justifica costurile care ar fi legate de lichidarea SNCM nu se aplică în cazul de față. Într-adevăr, în opinia CFF, Curtea de Casație, în cauza *Mines et produits chimiques de Salsignes*, nu evocă în niciun fel răspunderea directă a statului acționar în situația lichidării unei întreprinderi al cărei acționar este acesta, ci mai degrabă posibilitatea de a îndrepta o acțiune de plată a datoriilor sociale împotriva unei instituții publice cu caracter industrial și comercial și imposibilitatea administratorilor acestora de a se sustrage de la obligațiile care le revin invocând intervenția autorităților publice.
- (149) În ceea ce privește aplicabilitatea în cazul de față a jurisprudenței Curții de Apel din Rouen în cauza *Aspocomp*, CFF subliniază că obiectul acestei jurisprudențe, care se referă la condamnarea unei întreprinderi-mamă la plata către salariații unei filiale a indemnizațiilor sociale pentru „nerespectarea unui acord” validat de cea dintâi, este foarte departe de circumstanțele din cazul SNCM. Prin urmare, nu există riscul sigur ca CGMF sau statul să fie condamnate la plata indemnizațiilor de concediere în cazul lichidării judiciare. De altfel, CFF are îndoieli în ceea ce privește estimarea celorlalte costuri sociale, dat fiind că acestea diferă în funcție de experiența care sunt invitați să le stabilească.
- 150) CFF consideră că aplicarea jurisprudenței UE *Gröditzer și Hytasa* în speță nu poate decât să conducă la concluzia că statul nu s-a comportat ca un investitor privat, întrucât, conform jurisprudenței respective, aportul de capital al statului a fost legat de vânzarea a 75 % din participațiile sale la SNCM, diminuând proporțional perspectivele de beneficiu.
- (151) În fine, CFF consideră că o comparație între costurile de lichidare și costurile unei recapitalizări ar trebui să ia în calcul valoarea activelor care este, în ambele cazuri, transferată cumpărătorului. CFF estimează că valoarea activelor cedate cumpărătorilor oscilează între 640 de milioane EUR și 755 de milioane EUR⁽⁹⁴⁾, ținând cont de valoarea de piață a flotei utilizate de SNCM și pe care CFF o evaluează între 644 și 664 de milioane EUR în august 2006.
- (152) În ceea ce privește aprecierea măsurilor ulterioare recapitalizării din 2002 ca ajutor pentru restructurare, CFF estimează că, dacă SNCM îndeplinește condițiile de întreprindere aflată în dificultate, conform orientărilor din 2004, pentru perioada dinaintea primei recapitalizări de 142,5 milioane EUR, această calificare poate fi foarte ușor contestată pentru perioada care precede a doua majorare de capital, de 8,75 milioane EUR, în măsura în care fondurile proprii ale întreprinderii au fost reconstituite.

⁽⁹³⁾ În acest sens, CFF amintește că, în semestrul al doilea al anului 2005, a fost demarată o procedură de alertă la Tribunalul Comercial din Marsilia și că, încă din toamna anului 2005, se putea întrevedea o lichidare din cauza pierderilor estimate în 2005 la 30 de milioane EUR.

⁽⁹⁴⁾ În acest sens, CFF estimează că valoarea reală a navelor, astfel cum este indicată de SNCM în prezentarea ofertei sale în cadrul DSP, ar fi trebuit luată în considerare la estimarea activelor SNCM realizată în rapoartele Oddo și CGMF.

- (153) În ceea ce privește viabilitatea întreprinderii, CFF subliniază că cesiunea SNCM nu este decât parțială și nu este irevocabilă, având în vedere clauzele rezolutorii negociate cu cumpărătorii. Acestea reprezintă elemente importante de incertitudine în privința voinței și capacității cumpărătorilor de a redresa SNCM și, prin urmare, compromit perspectivele de viabilitate durabilă a întreprinderii. De asemenea, CFF arată că, în mod contrar cerințelor din orientările din 2004, autoritățile franceze nu au urmărit abandonarea activităților care ar rămâne deficitare din punct de vedere structural inclusiv după restructurare⁽⁹⁵⁾. Mai mult, CFF își exprimă scepticismul în privința planului de reducere a costurilor, atât timp cât flota SNCM a crescut⁽⁹⁶⁾, precum și în privința planului de reducere a efectivelor, având în vedere, în special, eșecul planului social din 2002.
- (154) CFF își exprimă îndoielile cu privire la faptul că noile ajutoare vor fi limitate la minimum, pe de o parte din cauza lipsei de claritate în privința costurilor sociale și, pe de altă parte, din cauza conținutului procesului-verbal al Adunării SNCM din 28 aprilie 2006, din care rezultă că o parte a ajutoarelor ar fi fost utilizată pentru acoperirea pierderilor din exploatare ale întreprinderii în 2006 și 2007. CFF consideră, de asemenea, că cumpărătorii SNCM nu contribuie în mod substanțial la restructurarea întreprinderii.
- (155) Pentru a preveni denaturările nedorite ale concurenței, CFF consideră necesară reinnoirea și precizarea măsurilor compensatorii impuse SNCM în 2003, precum și adăugarea unor măsuri noi, legate de reducerea prezenței SNCM pe piață⁽⁹⁷⁾. De asemenea, CFF estimează că o parte din măsurile impuse SNCM prin decizia din 2003 nu au fost respectate. SNCM ar fi achiziționat unele nave noi, încălcând dispozițiile articolului 2 din decizia din 2003 a Comisiei. Mai mult, SNCM nu ar fi cedat participațiile sale la CCM, contrar dispozițiilor articolului 3 din decizia Comisiei. În sfârșit, începând cu 2003, SNCM ar fi practicat o politică tarifară agresivă, cu prețuri sub cele practicate de CFF, încălcând astfel dispozițiile articolului 4 din decizia menționată (bilete mai ieftine cu până la 30 % pentru servicii identice sau comparabile).
- (156) Referitor la natura celei de a doua recapitalizări, de 8,75 milioane EUR, CFF estimează că, pe lângă concomitența investiției publice și a celei private, intervenția privată trebuie să fie semnificativă și realizată în condiții comparabile, astfel încât intervenția statului să fie validată. În cazul de față, cele două condiții nu ar fi satisfăcute. Pe de o parte, participația cumpărătorilor, strict legată de prima majorare de capital de 142,5 milioane EUR, nu ar fi semnificativă. Pe de altă parte, intervenția cumpărătorilor nu s-ar fi efectuat în condiții comparabile cu cele ale statului, în special din cauza clauzelor rezolutorii și a rentabilității preconizate a participației minoritare a CGMF.
- (157) În ceea ce privește măsurile sociale în cuantum de 38,5 milioane EUR, CFF contestă calificarea acestei sume drept ajutor pentru persoane. În fapt, dacă suma este efectiv în beneficiul direct al angajaților SNCM, CFF subliniază că măsura ar putea genera efecte pozitive indirecte pentru SNCM, în special în privința calmării climatului social.

4.2.2. Observații formulate de STIM

4.2.2.1. Referitor la măsurile luate după recapitalizarea din 2002

- (158) În ceea ce privește prețul de cesiune negativ de 158 de milioane EUR, STIM estimează că acesta nu constituie un preț de piață rezultat dintr-o procedură deschisă și nediscriminatorie de licitație concurențială, întrucât recapitalizarea a intervenit în condiții diferite de cele care trebuie, în mod normal, să ghideze un investitor privat. În fapt, STIM consideră că activul net contabil reevaluat ar permite, în cea mai nefavorabilă dintre ipoteze, lichidarea fără costuri pentru stat, ba chiar cu generarea de plusvaloare de lichidare, că prețul de cesiune este derizoriu în raport cu valoarea întreprinderii (estimată de STIM la 350 de milioane EUR) și că ajutorul este disproporționat în raport cu nevoile întreprinderii.
- (159) De asemenea, STIM atrage atenția Comisiei asupra caracterului exorbitant al clauzei rezolutorii în contextul transferului în sectorul privat.
- (160) În sfârșit, STIM contestă justificarea vânzării la un preț negativ, care se bazează pe ipoteza unei lichidări dificile din punct de vedere social, care pare puțin realistă.

⁽⁹⁵⁾ Potrivit CFF, Franța insistă asupra caracterului esențial al integrității serviciilor de transport din Nisa, asupra menținerii flotei la nivelul actual și asupra caracterului presupus strategic al participației SNCM la grupul CMN.

⁽⁹⁶⁾ La 1 ianuarie 2007, odată cu apariția Superfast X.

⁽⁹⁷⁾ CFF propune să se limiteze la nivelul din 2005 capacitățile oferite pe fiecare dintre piețele concurențiale (Nisa, Tunisia și Algeria), să se renunțe la deschiderea oricărei linii noi și să se reconfigureze în transporturi mixte serviciile pentru Marsilia-Corsica, pentru a reduce costurile.

- (161) În ceea ce privește a doua recapitalizare, de 8,75 milioane EUR, STIM consideră că aportul de capital nu respectă principiul investitorului privat în economia de piață, având în vedere insuficiența garanțiilor privind randamentul investiției. STIM contestă argumentul legat de concomitența investiției private cu cea publică pentru a nega calitatea de ajutor de stat a contribuției în cauză. O astfel de concomitență, în cazul în care este stabilită, nu constituie decât un indiciu și nu ar trebui să fie, în sine, un criteriu de calificare⁽⁹⁷⁾. În cele din urmă, STIM afirmă că respectiva contribuție constituie o garanție acordată cumpărătorilor de guvernul francez privind atribuirea DSP întreprinderii SNCM pentru serviciile de transport din Corsica.
- (162) În ceea ce privește cele 38,5 milioane EUR reprezentând ajutor pentru persoane, STIM consideră că, în realitate, suma are ca scop să acorde SNCM posibilitatea de a respecta anumite aspecte esențiale ale planului de redresare transmis Comisiei care nu au fost puse în aplicare, în special reducerea efectivelor.

4.2.2.2. Referitor la compatibilitatea cu orientările din 2004

- (163) STIM este de opinie că ajutoarele primite de SNCM nu sunt limitate la minimum. Contribuția SNCM și a cumpărătorilor la planul de restructurare nu ar fi suficientă având în vedere condițiile impuse în orientările din 2004 și nu s-ar fi demonstrat că situația SNCM a fost excepțională într-atât încât să justifice o contribuție proprie mai mică. De asemenea, STIM subliniază caracterul disproporționat al ajutoarelor acordate în 2006, întrucât acestea au permis SNCM să constituie rezerve pentru acoperirea pierderilor viitoare. În fine, faptul că SNCM nu a prevăzut cedarea activelor neesențiale pentru supraviețuirea întreprinderii ar fi contrar cerințelor impuse de orientările din 2004.
- (164) STIM estimează că sumele plătite au încălcat principiul unicității stabilit de orientările din 2004. Degradarea situației financiare a întreprinderii, precum și conflictele sociale nu ar fi trebuit considerate circumstanțe excepționale, imprevizibile și care nu pot fi imputate întreprinderii beneficiare.
- (165) Prin urmare, STIM solicită compensații suplimentare reprezentând jumătate din ajutoarele acordate, și anume 98,25 milioane EUR, prin cesiunea unei nave suplimentare, precum și prin participații directe și indirecte ale SNCM la CMN. În această privință, STIM afirmă că participațiile respective nu sunt strategice în sensul orientărilor din 2004 privind ajutoarele pentru restructurare deoarece acestea nu sunt „esențiale pentru supraviețuirea întreprinderii” și nici nu au caracterul de activ inalienabil.
- (166) STIM evidențiază, de asemenea, că pretinsele sinergii dintre SNCM și CMN nu există, întrucât SNCM nu are niciun rol efectiv în gestionarea și dezvoltarea CMN. STIM subliniază, în cele din urmă, că pactul de acționariat care leagă cele două întreprinderi nu mai există de la 15 martie 2006, dată la care acesta a fost denunțat de CMN, astfel cum s-a constatat de către Curtea de Apel din Paris.

4.2.3. Observațiile SNCM

- (167) SNCM a transmis Comisiei un dosar care descrie situația sa economică și concurențială, însoțit de o expertiză juridică care evaluează, în cadrul unei proceduri de lichidare, riscul calificării judiciare a intervenției statului în calitate de administrator de fapt al întreprinderii pentru perioada anterioară privatizării.
- (168) Consultat de SNCM, cabinetul Baker & McKenzie ajunge la concluzia că, pe baza documentelor sociale ale întreprinderii, completate de corespondența, intervențiile și rapoartele organelor de control, statul a [...] (*) decizii⁽⁹⁸⁾ [...] (*) organe⁽⁹⁹⁾, [...] (*) organe sociale⁽¹⁰⁰⁾. De asemenea, raportul subliniază că [...] (*) SNCM⁽¹⁰¹⁾. În cele din urmă, același raport arată că [...] (*) SNCM.
- (169) Pe această bază, expertul SNCM concluzionează că este foarte probabil ca Tribunalul Comercial din Marsilia să fi reținut calitatea de administrator de fapt a statului.
- (170) De asemenea, rezultă din fapte, în special cele stabilite în rapoartele Curții de Conturi, că unele erori de gestiune imputabile statului francez, administrator de fapt al SNCM, au contribuit la lipsa activelor constatată la SNCM. Raportul critică, între altele, următoarele erori de gestiune: alegerea [...] (*) comercială. Prejudiciul rezultat din erorile de gestiune ale statului s-ar ridica la [...] (*).

⁽⁹⁷⁾ Hotărârea Curții din 8 mai 2003, Italia și SIM 2 Multimedia/Comisia (C-328/99 și C-399/00, Rec., p. I-4035).

⁽⁹⁸⁾ Din faptele invocate în raport, reiese că consiliul de administrație al SNCM [...] (*) puterea sa de autorizare prealabilă.

⁽⁹⁹⁾ În sprijinul unui raport al Curții de Conturi, raportul menționează, de exemplu, că statul a hotărât [...] (*) poate discuta despre aceasta.

⁽¹⁰⁰⁾ Din faptele invocate în raport, reiese că statul [...] (*) proiect industrial.

⁽¹⁰¹⁾ De exemplu, statul are [...] (*) conducerea SNCM.

- (171) În acest context, potrivit expertului SNCM, condamnarea statului francez la suportarea, integral sau parțial, a lipsei de active în cadrul unei acțiuni în acoperirea pasivului nu ar trebui pusă sub semnul îndoielii, ținând cont de implicarea foarte puternică a statului în gestionarea SNCM, de erorile de gestiune evidente și de dimensiunea resurselor sale financiare.
- (172) Conform jurisprudenței relevante, expertul SNCM concluzionează că, dacă SNCM ar fi fost lichidată, statul ar fi fost, în mod sigur, condamnat la plata tuturor datoriilor sociale ale SNCM. Acest lucru ar fi condus la suportarea de către statul acționar a unei părți estimate între 85 % și 100 % din lipsa de active constatată (și anume între 316,6 și 385,7 milioane EUR). În consecință, prin decizia de privatizare a SNCM, consolidând în prealabil fondurile proprii cu suma de 158 de milioane EUR, statul s-ar fi comportat ca un investitor avizat.

V. COMENTARIILE AUTORITĂȚILOR FRANCEZE REFERITOR LA OBSERVAȚIILE PĂRȚILOR INTERESATE

5.1. COMENTARIILE AUTORITĂȚILOR FRANCEZE REFERITOR LA OBSERVAȚIILE PĂRȚILOR INTERESATE PRIVIND DECIZIA DE ÎNȚIERE A PROCEDURII OFICIALE DE INVESTIGARE DIN 2002

5.1.1. Referitor la observațiile CFF

- (173) Autoritățile franceze au arătat că anumite date prezentate de CFF cu privire la oferta SNCM sunt inexacte.
- (174) Contrar afirmațiilor CFF, statul consideră că planul de restructurare a fost întocmit astfel încât să permită revitalizarea SNCM cât mai repede posibil și crearea condițiilor care să asigure viabilitatea acesteia pe termen mediu și lung. Autoritățile franceze precizează că o parte importantă a programului de reducere a costurilor a fost deja pusă în aplicare. Mijloacele nautice au fost reduse și programul de cesiune de active se derulează conform proiectului industrial. Serviciile de transport au fost redistribuite, iar planul de acțiune privind reducerea consumurilor intermediare produce primele efecte. În sfârșit, componenta referitoare la locurile de muncă a proiectului industrial este pusă în aplicare treptat. În plus, SNCM a constituit în 2001 un provizion de 21,3 milioane EUR pentru finanțarea măsurilor de restructurare, în special a planului de menținere a locurilor de muncă.
- (175) În ceea ce privește determinarea cuantumului ajutorului, autoritățile franceze confirmă că raportul de 0,79 între capitalurile proprii și datoriile globale este caracteristic bilanțurilor proprii ale majorității companiilor maritime, cu excepția situațiilor speciale. În ceea ce privește raportul de 0,497 anunțat de CFF pentru CMN în 2001, acesta este inexact, potrivit autorităților franceze, deoarece omite să ia în considerare disponibilitățile în activul bilanțului. După corectarea acestei omisiuni, raportul CMN este de 0,557. Potrivit autorităților franceze, acest nivel rămâne, în orice caz, insuficient pentru CMN, iar situația dificilă de trezorerie cu care s-a confruntat CMN în 2002 ilustrează acest lucru. În fapt, CMN a trebuit să împrumute până la 8 milioane EUR de la STIM pentru a finanța un deficit de trezorerie neacoperit de băncile sale.

5.1.2. Referitor la observațiile STIM

- (176) Autoritățile franceze susțin că participația SNCM la capitalul CMN nu poate fi analizată ca un activ pur financiar, astfel cum pare să afirme STIM. Franța susține că participațiile SNCM la CMN au un puternic caracter strategic. În opinia sa, cesiunea acestora ar constitui, într-adevăr, nu numai un nonsens industrial, ci și o eroare strategică majoră.

5.1.3. Referitor la observațiile unor reprezentanți ai colectivităților locale

- (177) Aprobând în ansamblu conținutul scrisorii președintelui regiunii Provence-Alpes-Côte d'Azur, Franța ține totuși să sublinieze că, în pofida celor afirmate la punctul 2 din scrisoarea respectivă⁽¹⁰²⁾, oferta pentru serviciile de transport între Franța continentală și Corsica nu este „supradimensionată față de cerere” și că politica tarifară a SNCM corespunde angajamentelor pe care aceasta și le-a luat de a nu provoca un război tarifar și de a nu fi un „price leader”.

5.2. REFERITOR LA OBSERVAȚIILE PĂRȚILOR INTERESATE PRIVIND DECIZIA DIN 2006

- (178) La modul general, Franța sesizează că o mare parte din observațiile întreprinderilor STIM și CFF sunt identice cu observațiile pe care întreprinderile respective le-au comunicat deja Comisiei în 2003. În special, aceasta subliniază că observațiile CFF au fost prezentate în fața Tribunalului de Primă Instanță, în cadrul recursului în anulare împotriva deciziei Comisiei din 9 iulie 2003 și că cele mai multe au fost deja respinse atât de Comisie, cât și de Tribunal.

⁽¹⁰²⁾ În scrisoarea sa din 9 ianuarie 2003, Consiliul regional Provence-Alpes-Côte d'Azur făcea referire, într-adevăr, la studiul de piață care a fost transmis Comisiei în cadrul notificării și a cărui copie, evident, o deținea, subliniind următoarea constatare: „Oferta [pentru serviciile de transport între Corsica și teritoriul continental francez] este supradimensionată în raport cu cererea. Gradul de ocupare a navelor variază, în medie, de la 20 % pe timp de iarnă până la 50 % în timpul verii”.

5.2.1. Referitor la punerea în aplicare în mod anticipat a măsurilor prevăzute de primul plan de restructurare și modificările acestuia

- (179) Cu privire la observația generală referitoare la punerea în aplicare în mod anticipat de către Franța a măsurilor care pot fi calificate drept ajutor, autoritățile franceze răspund că punerea în aplicare se justifică prin caracterul special al procedurii, și anume anularea în 2005 a deciziei de autorizare a Comisiei din 9 iulie 2003, și nu prin dorința autorităților franceze de a ignora obligațiile care le revin în temeiul Tratatului CE. De altfel, Franța precizează că a ținut permanent la curent Comisia în legătură cu evoluția dosarului și cu diferitele măsuri adoptate începând din ianuarie 2005, în temeiul principiului de cooperare loială între statele membre și Comisie.
- (180) În privința acestor ultime măsuri, autoritățile franceze consideră că, întrucât niciuna dintre acestea nu constituie ajutor de stat, articolul 88 alineatul (3) din Tratatul CE *in fine* nu li se aplică și, prin urmare, nu există nicio obligație de suspendare a executării măsurilor respective.

5.2.2. Referitor la măsurile luate după recapitalizarea din 2002

- (181) În ceea ce privește procesul de cesiune, Franța precizează că a prevăzut încă de la început criteriile clasice de selecție, bazându-se în principal pe prețul propus pentru valorificarea titlurilor SNCM, dar și pe alți parametri (proiect industrial, proiect social etc.), printre care suma pe care candidații erau dispuși să o investească pentru recapitalizarea întreprinderii. Franța respinge cu tărie argumentul avansat de părțile terțe potrivit căruia procesul de punere în vânzare nu ar fi fost transparent și amintește că, în cazul de față, statul a mers chiar mai departe decât impuneau obligațiile legale și reglementare, deja ferme și restrictive, prevăzute în caz de cesiune a participațiilor publice. Franța menționează că, ulterior ofertei BCP de a cumpăra 100 % din titlurile de proprietate ale SNCM, lucrurile s-au desfășurat într-un context financiar și social foarte dificil și că asocierea VT la oferta BCP nu a modificat termenii comerciali și financiari ai operațiunii (cu excepția repartizării capitalului).
- (182) În ceea ce privește prețul negativ de 158 de milioane EUR, autoritățile franceze amintesc că, ținând cont de situația financiară a SNCM la data de 30 septembrie 2005, întreprinderea a fost vândută la un preț de piață, iar vânzarea a fost, din punct de vedere economic, mai avantajoasă decât lichidarea. În această privință, autoritățile franceze precizează că aplicarea criteriului investitorului privat în cazul cesiunii unei întreprinderi aflate în pragul lichidării nu trebuie considerată o căutare a „rentabilității intervenției publice”, ci o prevenire a pierderilor mai mari pe care le-ar fi suferit acționarul în cazul unei lichidări mai costisitoare.
- (183) Când privește prețul plătit, Franța contestă argumentul potrivit căruia SNCM a fost vândută la un preț care nu corespunde valorii sale reale. În special, aceasta respinge estimarea valorii întreprinderii la aproximativ 350 de milioane EUR prezentată de STIM, care nu ia în considerare decât elementele bilanțului care cresc valoarea din fondurile proprii contabile (amortizări derogatorii, plusvalori reziduale ale navelor etc.), fără a ține cont de elementele de pasiv care ar determina o scădere a valorii. Această metodă de calcul pur contabilă nu ar corespunde realității economice a unei întreprinderi maritime precum SNCM, înzestrată cu active de valoare care figurează în bilanț, dar care dispune, de asemenea, de o rentabilitate limitată și de pasive importante în afara bilanțului.
- (184) De asemenea, autoritățile franceze resping argumentul CFF potrivit căruia s-ar fi subestimat valoarea de piață a flotei SNCM, pe care CFF ar situa-o între 406,5 milioane EUR și 426,5 milioane EUR. Autoritățile franceze arată că navele luate în calcul de CFF nu corespund celor deținute în proprietate exclusivă de SNCM la data de 30 septembrie 2005. Neaplicarea unor discounturi la valoarea de piață a navelor nu ar ține cont de contextul în care s-ar fi derulat o eventuală lichidare judiciară a activelor și, în sfârșit, data reținută pentru calcularea valorii de piață, și anume august 2006, nu este data potențialei lichidări a SNCM la care ar trebui să se facă referire, aceasta fiind 30 septembrie 2005. De altfel, Franța subliniază că, în cazul în care s-ar lua în considerare calculul propus de CFF, prețul negativ ar fi de trei ori mai mic decât valoarea de lichidare a activelor impusă de jurisprudența Gröditzer, ceea ce, prin urmare, ar fi mai avantajos decât ipotezele prezentate Comisiei de autoritățile franceze.
- (185) Cu privire la argumentul avansat de CFF, care readuce în discuție aplicarea jurisprudenței Gröditzer referindu-se la faptul că aportul de capital al statului la SNCM a fost legat de vânzarea a 75 % din cota sa de participații, diminuând proporțional perspectivele de profit, autoritățile franceze răspund că prețul de cesiune negativ de 158 de milioane EUR corespunde cesiunii întregului capital al SNCM, urmată de o nouă investiție a statului, de 25 %, beneficiind de un profit de [...] (*) % pe an. În consecință, Franța consideră că rentabilitatea investiției rămâne garantată datorită participației de 25 % la întreprindere, în măsura în care participația beneficiază de o garanție foarte ridicată privind rentabilitatea investiției.

- (186) De asemenea, Franța contestă argumentul avansat de CFF în legătură cu neaplicabilitatea în cazul de față a abordării ABX, bazându-se mai ales pe analiza costurilor de lichidare efective ale SNCM și pe riscul că statul ar fi putut fi considerat răspunzător pentru pasivul întreprinderii în baza unei acțiuni în acoperirea pasivului, astfel cum este prevăzută de procedurile colective franceze și confirmată de jurisprudența națională (hotărârea Curții de Apel din Rouen din 22 martie 2005). Cu toate că estimează că, într-o astfel de acțiune, comportamentul autorităților franceze, în calitate de gestionar al SNCM, nu poate fi calificat ca „greșit”, acestea insistă asupra existenței unui risc foarte ridicat de condamnare a statului de către o instanță națională pentru insuficiența de active a SNCM, în baza criteriilor flexibile de calificare a erorii de gestiune în sensul articolului L 651-2 din Codul Comercial și în temeiul jurisprudenței menționate anterior, care este aplicabilă în cazul de față.
- (187) În ceea ce privește recapitalizarea de 8,75 milioane EUR, Franța menționează, contrar afirmațiilor făcute de CFF și STIM, că aportul de capital nu constituie un ajutor de stat datorită concomitenței investiției, similitudinii condițiilor de subscriere și recompensei mai mari de jumătate obținute de stat prin intermediul CGMF.
- (188) În special, autoritățile franceze precizează că principiul egalității investitorilor nu poate fi readus în discuție din cauza existenței unor clauze rezolutorii, întrucât acestea din urmă au fost prevăzute în cadrul cesiunii a 100 % din SNCM, și nu în cadrul recapitalizării de 35 de milioane EUR care a avut loc ulterior cesiunii.
- (189) De asemenea, Franța amintește că investiția sa este mult mai mică decât cea a cumpărătorilor, aceasta fiind de doar 8,75 milioane EUR în comparație cu investiția realizată de cumpărători (26,25 milioane EUR). În fapt, examinarea primei recapitalizări de 142,5 milioane EUR nu ar trebui efectuată decât în cadrul unei comparații cu prețul de lichidare.
- (190) În cele din urmă, Franța contestă argumentul avansat de STIM referitor la faptul că aportul respectiv ar constitui o garanție acordată cumpărătorilor privați că SNCM va primi DSP pentru transporturile din Corsica. Autoritățile franceze subliniază că respectiva creștere de capital este avizată și independentă de performanțele întreprinderii și că atribuirea DSP întreprinderii SNCM nu ar însemna obținerea unui randament mai mare decât cel așteptat de la această investiție.
- (191) În ceea ce privește suma de 38,5 milioane EUR reprezentând măsuri sociale, Franța reiterează argumentul potrivit căruia măsurile respective reprezintă ajutoare pentru persoane, iar asumarea lor de către stat nu poate fi considerată ca aducând un avantaj indirect întreprinderii, în măsura în care acestea vin în completarea obligațiilor legale și contractuale ale SNCM. Mai mult, Franța subliniază că măsurile nu ar permite concedierea unor angajați, care, în absența măsurilor, ar rămâne în sarcina SNCM.
- (192) Contrar argumentului avansat de CFF, autoritățile franceze precizează că cele 38,5 milioane EUR nu corespund punerii în aplicare a reducerilor de efective prevăzute în cadrul planului social din 2003, întrucât reducerile au fost deja puse în aplicare, în pofida întârzierii. Noul plan social vine, prin urmare, în completarea primelor măsuri sociale din 2003.

5.2.3. Referitor la compatibilitatea cu orientările

- (193) Având în vedere cele de mai sus, Franța consideră că valoarea ajutorului care trebuie analizată este de 15,81 milioane EUR.
- (194) Contrar afirmațiilor CFF, autoritățile franceze consideră că, având în vedere punctul 11 din orientările din 2004, prima recapitalizare, care a permis SNCM să își reconstituie fondurile proprii, nu a condus la pierderea caracterului acesteia de întreprindere aflată în dificultate, în măsura în care recapitalizarea a avut drept scop asigurarea menținerii activității întreprinderii.
- (195) Franța respinge afirmațiile întreprinderii CFF potrivit cărora nu ar fi trebuit să efectueze noi injecții financiare în întreprindere, dat fiind că SNCM ar fi putut recurge la un credit bancar. În această privință, autoritățile franceze precizează că, la 24 august 2005, băncile au refuzat acordarea de noi linii de credit în favoarea SNCM și că, în consecință, singurele alternative care puteau fi întrevăzute erau privatizarea sau lichidarea întreprinderii.
- (196) Franța respinge argumentele avansate de CFF și de STIM referitoare la eșecul planului de restructurare din 2002, care, în pofida unei anumite întârzieri, a fost pus în aplicare și a permis atingerea obiectivelor în anul 2005. Degradarea situației economice și financiare a SNCM din cauza unor factori externi întreprinderii au făcut necesare, ulterior, prelungirea planului notificat în 2002 și introducerea de noi măsuri.

- (197) Franța estimează că SNCM are perspective bune de redresare și că măsurile preconizate de noii acționari, în special punerea în aplicare a planului social, redresarea serviciilor de transport și reabilitarea anumitor nave, vor permite restabilirea viabilității întreprinderii. În această privință, Franța observă că, în baza veniturilor obținute prin DSP (aproximativ [50-70] (*) % din cifra de afaceri a SNCM) și ținând cont de importanța costurilor fixe și de dificultățile de redistribuire a celor 6 nave utilizate pentru deservirea rutei Marsilia-Corsica, DSP constituie un element esențial al strategiei întreprinderii și al viabilității acesteia.
- (198) Referitor la reducerea la minimum a ajutorului, Franța estimează că a limitat la minimum strict costurile necesare pentru a permite realizarea restructurării. În acest scop, autoritățile franceze reamintesc că, astfel cum a admis Comisia în decizia din 2003, întreprinderea însăși a contribuit suficient la planul de restructurare, din propriile resurse, în urma cesiunii de active în schimbul sumei de 30,2 milioane EUR. În plus, ținând cont de alte cesiuni realizate de SNCM în schimbul sumei de 12,2 milioane EUR, totalul contribuțiilor proprii ale întreprinderii s-ar cifra la 42,38 milioane EUR. Franța estimează că această sumă este mult mai mare decât contribuțiile proprii necesare pentru aprobarea ajutoarelor pentru restructurare, care s-ar ridica în final la 15,81 milioane EUR, deoarece celelalte măsuri nu ar fi ajutoare de stat.

5.2.4. Referitor la condițiile impuse prin decizia Comisiei din 2003 și la eventuale noi măsuri compensatorii

- (199) Contrar afirmațiilor STIM și CFF, autoritățile franceze afirmă că au respectat toate condițiile impuse prin decizia din 2003, la care au fost obligate până la sfârșitul anului 2006, în special menținerea flotei la 11 nave și aplicarea de tarife mai mici decât cele ale concurenței.
- (200) De altfel, Franța consideră că, în cadrul noii decizii finale, nivelul măsurilor compensatorii impuse SNCM ar trebui adaptat, în măsura în care cuantumul ajutoarelor pentru restructurare ar fi în viitor de 15,81 milioane EUR, și nu de 69,3 milioane EUR.
- (201) În această privință, Franța contestă observațiile întreprinderii STIM referitoare la posibilitatea ca SNCM să fie obligată de către Comisie să cedeze, ca măsură compensatorie, cota sa de participație la CMN. Franța contestă argumentul avansat de STIM potrivit căruia definirea activelor strategice ar fi fost pusă sub semnul întrebării în orientările din 2004, față de cele din 1999.
- (202) În ceea ce privește măsurile evocate de CFF care vizează reducerea prezenței SNCM pe piață, autoritățile franceze precizează că, astfel cum a arătat, de altfel, Comisia în decizia sa din 2003 (punctul 87), piețele în cauză (Franța – Corsica și Maghreb) nu se află în situație de supracapacitate și că o reconfigurare a liniilor de transport care deservesc Corsica, în cadrul și în afara DSP, ar pune în pericol viabilitatea întreprinderii.
- (203) Cât privește argumentul avansat de CFF potrivit căruia punerea în aplicare, în beneficiul SNCM, a măsurilor descrise anterior ar implica riscul serios de a provoca dispariția de pe piața Franța continentală – Corsica a principalului concurent, și anume CFF, autoritățile franceze subliniază că, având în vedere configurația actuală a pieței în cauză, pe care CFF este majoritară la acest moment, menținerea unei structuri concurențiale depinde de aprobarea planului de restructurare a SNCM și de prezența acesteia din urmă pe piața respectivă.

VI. EVALUAREA MĂSURILOR

6.1. EXISTENȚA UNUI AJUTOR ÎN SENSUL ARTICOLULUI 107 ALINEATUL (1) DIN TFUE

- (204) Astfel cum prevede articolul 107 alineatul (1) din TFUE, „cu excepția derogărilor prevăzute de prezentul tratat, sunt incompatibile cu piața internă ajutoarele acordate de state sau prin intermediul resurselor de stat, sub orice formă, care denaturează sau amenință să denatureze concurența prin favorizarea anumitor întreprinderi sau a producerii anumitor bunuri, în măsura în care acestea afectează schimburile comerciale dintre statele membre”.
- (205) Calificarea unei măsuri naționale drept ajutor de stat în sensul articolului 107 alineatul (1) din TFUE presupune îndeplinirea următoarelor condiții cumulative, și anume: 1. măsura în cauză să confere un avantaj economic selectiv; 2. avantajul să fie finanțat prin intermediul resurselor de stat; 3. avantajul să denatureze sau să amenințe să denatureze concurența; și, în cele din urmă, 4. avantajul să afecteze schimburile comerciale dintre statele membre⁽¹⁰³⁾.

⁽¹⁰³⁾ A se vedea, de exemplu, hotărârea Curții din 10 ianuarie 2006, Ministero dell'Economia e delle Finanze/Cassa di Risparmio di Firenze (C-222/04, Rec., p. I-289), punctul 129.

- (206) Comisia constată că SNCM a primit resurse de stat în valoare totală de 274,54 milioane EUR ⁽¹⁰⁴⁾ prin întreprinderea CGMF, deținută în proporție de 100 % de stat.
- (207) Întrucât SNCM operează în sectorul transportului maritim, care este deschis concurenței intraeuropene, potențialul avantaj economic pe care l-a primit aceasta este susceptibil să denatureze concurența și să afecteze schimburile comerciale între statele membre.
- (208) Circumstanța că piața de cabotaj cu insulele din Marea Mediterană era, până la 1 ianuarie 1999, scutită temporar de la aplicarea Regulamentului (CEE) nr. 3577/92 nu permite excluderea *a priori* a faptului că subvențiile plătite pentru deservirea legăturilor de cabotaj cu insulele din Marea Mediterană în cadrul DSP ar fi putut afecta schimburile comerciale între statele membre și ar fi putut denatura concurența.
- (209) În orice caz, chiar dacă subvențiile acordate pentru deservirea liniilor de cabotaj puteau să nu afecteze schimburile comerciale și să nu provoace denaturări ale concurenței înainte de 1 ianuarie 1999, situația s-a schimbat de la data respectivă deoarece, în conformitate cu Regulamentul (CEE) nr. 3577/92, activitățile de cabotaj sunt deschise în prezent tuturor operatorilor din Uniunea Europeană. În plus, trebuie subliniat că SNCM nu efectuează numai transport de cabotaj, ci operează, de asemenea, pe piața transportului maritim internațional, care a fost liberalizată prin Regulamentul (CEE) nr. 4055/86 al Consiliului ⁽¹⁰⁵⁾.
- (210) În consecință, Comisia consideră că, în cazul de față, sunt îndeplinite ultimele trei criterii de la articolul 107 alineatul (1) din TFUE, menționate la punctul 205 din prezenta decizie. În consecință, Comisia trebuie să analizeze în mod succesiv, pentru fiecare măsură în parte, existența unui avantaj economic selectiv, în conformitate cu hotărârea Tribunalului din 11 septembrie 2012.

6.1.1. Cadrul temporal al analizei

- (211) În conformitate cu jurisprudența Tribunalului ⁽¹⁰⁶⁾, după anularea uneia dintre deciziile sale, Comisia trebuie să își întemeieze noua analiză exclusiv pe informațiile de care dispunea la momentul adoptării deciziei anulate, în cazul de față la 8 iulie 2008.
- (212) Prin urmare, evenimentele care s-au produs ulterior datei de 8 iulie 2008 nu trebuie să fie luate în considerare. Schimbările sau evoluțiile pieței sau privind situația beneficiarului ajutorului trebuie eliminate din analiză. De asemenea, Comisia nu ia în considerare perioada de punere în aplicare a planului de restructurare posteroară lunii iulie 2008 ⁽¹⁰⁷⁾.
- (213) În același timp, Comisia nu are obligația de a relua investigarea cazului, nici măcar de a o completa cu noi expertize tehnice ⁽¹⁰⁸⁾. Anularea unui act prin care se finalizează o procedură administrativă care cuprinde mai multe etape nu determină în mod obligatoriu anularea întregii proceduri. Atunci când, precum în cazul de față, în pofida măsurilor de investigare care permit o analiză exhaustivă a compatibilității ajutorului, analiza efectuată de către Comisie se dovedește a fi incompletă și determină, prin urmare, nelegalitatea deciziei, procedura prin care se urmărește înlocuirea deciziei respective poate fi reluată pe baza măsurilor de investigare deja realizate ⁽¹⁰⁹⁾.
- (214) De asemenea, întrucât Comisia trebuie să își întemeieze noua analiză exclusiv pe informațiile de care dispunea în iulie 2008, informații în privința cărora autoritățile franceze și SNCM și-au prezentat deja observațiile, nu este necesar ca acestea să fie consultate din nou ⁽¹¹⁰⁾. În cele din urmă, dreptul terților interesați de a-și expune observațiile a fost asigurat prin publicarea în Jurnalul Oficial a deciziei de inițiere a procedurii ⁽¹¹¹⁾ și nicio dispoziție din Regulamentul (CE) nr. 659/1999 nu impune ca acestora să li se ofere din nou această posibilitate în cazul în care planul de restructurare inițial este modificat în cursul investigării ⁽¹¹²⁾.

⁽¹⁰⁴⁾ Suma corespunde adunării aportului de capital de 15,81 milioane EUR notificat în 2002, a sumei din DSP, și anume 53,48 milioane EUR, și a celor trei măsuri noi puse în aplicare de autoritățile franceze în 2006, și anume cesiunea în proporție de 100 % a SNCM la preț negativ de 158 de milioane EUR, creșterea de capital de 8,75 milioane EUR subscrisă de CGMF și avansul în cont curent de 38,5 milioane EUR în favoarea salariaților SNCM.

⁽¹⁰⁵⁾ Regulamentul (CEE) nr. 4055/86 al Consiliului din 22 decembrie 1986 de aplicare a principiului libertății de a presta servicii în transporturile maritime între state membre și între state membre și țări terțe (JO L 378, 31.12.1986, p. 1).

⁽¹⁰⁶⁾ Hotărârea Alitalia/Comisia, menționată anterior la nota de subsol nr. 40.

⁽¹⁰⁷⁾ Hotărârea Alitalia/Comisia, menționată anterior, punctul 137.

⁽¹⁰⁸⁾ Hotărârea Alitalia/Comisia menționată anterior, punctele 144 și 159.

⁽¹⁰⁹⁾ Hotărârea Alitalia/Comisia, menționată anterior, punctele 99-101 și 142.

⁽¹¹⁰⁾ Hotărârea Alitalia/Comisia, menționată anterior, punctul 174.

⁽¹¹¹⁾ A se vedea nota de subsol nr. 29.

⁽¹¹²⁾ A se vedea nota de subsol nr. 110.

- (215) Astfel, prezenta decizie se întemeiază, în principal, numai pe elemente disponibile la data de 8 iulie 2008. Cu toate acestea, în subsidiar, Comisia va arăta că eventuala luare în considerare a notei autorităților franceze din 16 mai 2013 privind faptele evocate înainte de 8 iulie 2008, precum și a informațiilor transmise de SNCM la 27 august 2013 nu ar fi de natură să modifice concluziile.

6.1.2. Cesiunea SNCM la un preț de vânzare negativ de 158 de milioane EUR

- (216) În cazul de față, Comisia trebuie să examineze dacă aportul de capital de 158 de milioane EUR din partea statului, anterior cesiunii SNCM către cumpărătorii privați, și anume *in fine* „prețul de vânzare negativ” al întreprinderii pentru o sumă echivalentă, nu prezintă elemente de ajutor de stat.
- (217) O procedură publică de selecție deschisă, transparentă și nediscriminatorie, în temeiul căreia statul cedează întreprinderea după o recapitalizare prealabilă (pentru o sumă mai mare decât prețul de vânzare) nu permite neapărat excluderea prezenței unui ajutor, susceptibil de a oferi avantaje atât întreprinderii privatizate, cât și cumpărătorului acesteia ⁽¹¹³⁾.
- (218) Pentru a verifica dacă o întreprindere a beneficiat de un avantaj economic obținut dintr-un aport de capital din partea statului, Comisia aplică, în principiu, criteriul „investitorului privat care operează într-o economie de piață” (denumit în continuare „criteriul investitorului privat”), cu condiția ca beneficiarul să nu fie obligat la rambursarea altor ajutoare de stat și ca aportul să fie susceptibil de a fi analizat în lumina acestui criteriu. Criteriul investitorului privat derivă din principiul egalității de tratament între sectorul public și cel privat, care decurge din articolul 345 din TFUE. Conform acestui principiu, capitalurile puse la dispoziția unei întreprinderi de către stat, direct sau indirect, în circumstanțe care corespund condițiilor normale ale pieței, nu pot fi calificate drept ajutor de stat ⁽¹¹⁴⁾.
- (219) În acest scop, Comisia poate, în special, să evalueze dacă furnizorul de resurse s-a comportat ca un investitor privat, respectând o politică structurală, globală sau sectorială, și dacă acesta a fost ghidat de perspectiva rentabilității pe termen lung a capitalurilor investite. Validitatea acestei abordări a fost recunoscută de instanța Uniunii Europene în cadrul mai multor cauze ⁽¹¹⁵⁾.
- (220) Conform jurisprudenței constante, un aport de capital realizat de un investitor public în lipsa oricărei perspective de profit, chiar pe termen lung, constituie ajutor de stat ⁽¹¹⁶⁾.
- (221) De asemenea, instanța Uniunii Europene a stabilit că un investitor privat care urmărește o politică structurală, globală sau sectorială, condusă de perspective de rentabilitate pe termen lung nu își poate permite, după ani de pierderi continue, să contribuie cu un capital care, în termeni economici, nu numai că se dovedește mai costisitor decât o lichidare a activelor, ci este, de asemenea, legat de vânzarea întreprinderii, ceea ce elimină orice speranță de profit, chiar și pe termen mai lung ⁽¹¹⁷⁾.
- (222) Mai precis, în hotărârea Gröditzter, Curtea a considerat că, pentru a determina dacă privatizarea unei întreprinderi la un preț de vânzare negativ cuprinde elemente de ajutor de stat, „este necesar să se aprecieze dacă, în împrejurări similare, un investitor privat de o dimensiune care poate fi comparată cu cea a organismelor care administrează sectorul public ar fi putut fi determinat să efectueze aporturi de capital de această mărime în cadrul vânzării respectivei întreprinderi sau ar fi optat pentru lichidarea acesteia” ⁽¹¹⁸⁾.
- (223) Având în vedere cele menționate anterior, pentru a determina caracterul de ajutor al măsurii în cauză, Comisia trebuie „să evalueze dacă soluția aleasă de stat este, în mod absolut și în raport cu orice altă soluție, inclusiv cea de neintervenție, cea mai puțin costisitoare, ceea ce ar conduce, în acest caz, la concluzia că statul a acționat ca un investitor privat” ⁽¹¹⁹⁾.

⁽¹¹³⁾ Hotărârea Curții din 28 ianuarie 2003, Germania/Comisia (C-334/99, Rec., p. I-1139), punctul 142.

⁽¹¹⁴⁾ Comunicarea Comisiei către statele membre: aplicarea articolelor 92 și 93 din Tratatul CE și a articolului 5 din Directiva 80/723/CEE a Comisiei în cazul întreprinderilor publice din industria producătoare (JO C 307, 13.11.1993, p. 3), punctul 11. Comunicarea vizează industria producătoare, dar se aplică, prin analogie și în aceeași manieră, tuturor celorlalte sectoare economice.

⁽¹¹⁵⁾ A se vedea, în special, hotărârea Tribunalului din 6 martie 2003, Westdeutsche Landesbank Girozentrale/Comisia (T-233/99, Rec., p. II-435).

⁽¹¹⁶⁾ Hotărârea Tribunalului din 21 ianuarie 1999, Neue Maxhütte Stahlwerke GmbH și Lech-Stahlwerke GmbH/Comisia Comunităților Europene (T-2/96 și T-129/95, Rec., p. II-17), punctul 116.

⁽¹¹⁷⁾ A se vedea nota de subsol nr. 80.

⁽¹¹⁸⁾ A se vedea nota de subsol nr. 113.

⁽¹¹⁹⁾ Decizia 98/204/CE a Comisiei din 30 iulie 1997 privind aprobarea condiționată a ajutoarelor acordate de Franța grupului GAN (JO L 78, 16.3.1998, p. 1).

- (224) Cu alte cuvinte, Comisia trebuie să verifice dacă alegerea de a efectua un aport de capital de această mărime este, efectiv, mai puțin costisitoare decât lichidarea.

6.1.2.1. Referitor la evaluarea costurilor lichidării

(a) Referitor la luarea în considerare a plății indemnizațiilor suplimentare de concediere

- (225) Pentru a determina costul unei lichidări pentru acționar, autoritățile franceze consideră că, în prezent, marile grupuri de întreprinderi, în cazul în care procedează la închiderea sau lichidarea de filiale, nu pot ignora consecințele sociale pe care le implică astfel de evenimente. Prin urmare, de cele mai multe ori, grupurile de întreprinderi pun în aplicare planuri sociale care pot include măsuri de reconversie a personalului, ajutoare pentru căutarea unui loc de muncă, indemnizații de concediere, chiar și acțiuni asupra ansamblului economic local, care vin să suplimenteze dispozițiile legale și ale contractelor colective de muncă.
- (226) În acest context, autoritățile franceze au reținut, pe baza planului social din 2005, fondat pe cel din 2002, limitele de [90 000-100 000] (*) până la [120 000-130 000] (*) EUR per angajat, însemnând o sumă totală între [200-210] (*) milioane EUR și [250-260] (*) de milioane EUR. Autoritățile franceze precizează că limita minimă menționată reflectă faptul că s-a majorat costul planului social de referință din cauza proporției foarte importante de angajați cu vârste apropiate de cea a pensionării și a căror concediere se realizează în condiții deosebit de avantajoase. De asemenea, s-a ținut cont de faptul că nu poate fi comparat contextul lichidării întreprinderii și disponibilizării întregului personal cu cel al ajustării efectivelor, care permite continuarea activităților, astfel cum prevede planul social de referință.
- (227) În sfârșit, autoritățile franceze consideră că, inclusiv dacă se aplică grila de analiză definită de Tribunal în hotărârea din 15 septembrie 2012, cesiunea controlului SNCM pentru un preț negativ de 158 de milioane EUR nu conținea elemente de ajutor de stat. Autoritățile franceze consideră în fapt că Comisia dispune de toate elementele necesare pentru a răspunde criticilor Tribunalului.
- (228) Comisia nu este de acord cu o astfel de analiză în cazul de față.
- (229) Conform hotărârii Tribunalului ⁽¹²⁰⁾, plata unor indemnizații suplimentare de concediere poate, în principiu, să constituie o practică legitimă și oportună, în funcție de circumstanțele speței, cu scopul de a favoriza un dialog social pașnic și de a menține imaginea mărcii unei întreprinderi sau a unui grup de întreprinderi. În temeiul principiului egalității de tratament între sectorul privat și cel public, posibilitatea de a plăti indemnizații suplimentare de concediere este, prin urmare, deschisă statelor membre în cazul lichidării unei întreprinderi publice, deși obligațiile acestora nu pot depăși *a priori* minimul strict legal și contractual. Cu toate acestea, Tribunalul precizează că „(...) suportarea acestor costuri suplimentare, din cauza unor preocupări legitime, nu poate urmări un scop exclusiv social, chiar politic, cu riscul de a ieși din cadrul testului investitorului privat. În lipsa oricărei raționalități economice, chiar pe termen lung, suportarea costurilor care depășesc obligațiile stricte legale și contractuale trebuie, așadar, să fie considerată drept un ajutor de stat în sensul articolului 87 alineatul (1) CE” ⁽¹²¹⁾.
- (230) În ceea ce privește argumentul privind imaginea mărcii statului, susținut de autoritățile franceze, Tribunalul consideră că „(...) protecția imaginii mărcii unui stat membru în calitate de investitor global în economia de piață nu poate constitui, în afara unor circumstanțe particulare și fără o motivare deosebit de convingătoare, o justificare suficientă pentru a demonstra raționalitatea economică pe termen lung a suportării unor costuri suplimentare cum sunt indemnizațiile suplimentare de concediere” ⁽¹²²⁾. Or, astfel de circumstanțe particulare lipsesc în cazul de față.
- (231) Comisia constată că autoritățile franceze nu au definit, după inițierea procedurii, activitățile economice, în special la nivel geografic și sectorial, ale statului francez în raport cu care trebuie să fie apreciată raționalitatea economică pe termen lung a măsurilor în cauză, chiar dacă, în final, în scrisoarea din 16 mai 2013, acestea au arătat că comportamentul statului trebuia să fie comparat cu cel al unui holding diversificat, care caută să își crească profitul și să își protejeze imaginea mărcii ca întreprindere industrială globală, în special la nivelul gestiunii personalului.
- (232) În ceea ce privește imaginea mărcii CGMF, Comisia menționează că aceasta nu avea niciun alt activ decât SNCM în sectorul transportului maritim. În consecință, un astfel de argument nu poate să o vizeze.

⁽¹²⁰⁾ Hotărârea Corsica Ferries France SAS/Comisia, menționată anterior, la nota de subsol nr. 39, punctele 81-83.

⁽¹²¹⁾ Punctul 84 din hotărârea menționată anterior.

⁽¹²²⁾ Punctul 85 din hotărârea menționată anterior.

- (233) În ceea ce privește imaginea mărcii statului acționar, autoritățile franceze au avansat ideea existenței unui risc crescut de conflicte sociale în cadrul întreprinderilor controlate de stat, nu numai în vecinătatea activităților SNCM, ci și în orice alt sector, în special în sectorul transporturilor. Comisia subliniază, pe de o parte, că autoritățile franceze nu au demonstrat realitatea unui astfel de risc de contagiune a tuturor întreprinderilor publice și consideră, pe de altă parte, că acestea nu au demonstrat nici că plata indemnizațiilor suplimentare ar fi permis împiedicarea apariției unor noi greve. În sfârșit, Comisia este de părere că justificarea exclusiv socială a suportării de către stat a indemnizațiilor suplimentare este insuficientă pentru a elimina prezența unui ajutor de stat.
- (234) De asemenea, Comisia consideră că autoritățile franceze nu au prezentat elemente suficiente și verificabile de natură să demonstreze că plata unor indemnizații suplimentare de concediere, în împrejurări similare, ar fi o practică consacrată printre întreprinzătorii privați din același sector. Într-adevăr, Comisia arată că simpla trimitere la un număr limitat de planuri sociale nu este de natură să demonstreze existența unei practici suficiente stabilite în cazuri comparabile cu cel în speță, că planurile sociale menționate de autoritățile franceze se raportează la planuri de restructurare și nu de lichidare și că un mare număr dintre acestea privesc sectoare care *a priori* nu au nimic în comun cu infrastructurile de transport, cum ar fi cosmeticele (Yves Saint-Laurent Haute couture), sectorul agroalimentar (Danone) sau cel electronic (Hewlett Packard). În plus, tabelul prezentat de autoritățile franceze în nota din 16 mai 2013, care cuprinde o listă cu planuri sociale, menționează șase planuri posterioare privatizării SNCM și care, în consecință, nu pot fi luate în considerare pentru a justifica acordarea indemnizațiilor suplimentare de concediere.
- (235) SNCM a prezentat o nouă listă cu cinci planuri sociale în nota din 27 august 2013. Comisia consideră că lista respectivă nu permite să se stabilească că plata unor indemnizații suplimentare de concediere, în împrejurări similare, ar fi o practică consacrată printre întreprinzătorii privați din același sector. Într-adevăr, Comisia observă mai întâi că, din cele cinci planuri menționate, două privesc SNCM, dintre care și cel care face obiectul prezentei decizii. Prin urmare, cele două planuri nu pot servi drept elemente obiective de comparație din două motive: pe de o parte, SNCM nu poate invoca propriile sale practici anterioare în domeniu pentru a justifica în mod suficient caracterul consacrat al practicii și, pe de altă parte, planul social din 2002 corespunde unei perioade în care SNCM era încă o întreprindere publică, în timp ce Tribunalul a impus drept criteriu de comparație întreprinderi private din același sector. În acest sens, Comisia notează că planul social al portului din Marsilia nu poate fi reținut deoarece, în 2004, portul era o instituție publică, și nu o întreprindere privată. În sfârșit, în ceea ce privește ultimele două planuri sociale menționate, cele ale Air Lib și Eurostar, Comisia observă că este vorba despre planuri de restructurare, și nu planuri de lichidare. În plus, Comisia observă că indemnizația suplimentară medie din cele două planuri este mai mică decât jumătate din media indemnizațiilor suplimentare reținută de SNCM.
- (236) În sfârșit, Comisia subliniază că autoritățile franceze nu au stabilit că acest comportament al statului francez ar fi fost motivat de o probabilitate rezonabilă de a obține un profit material indirect, inclusiv pe termen lung, prin evitarea unei degradări suplimentare a climatului social din cadrul întreprinderii, întrucât chiar în ipoteza unei lichidări, întreprinderea trebuia să dispară. În ceea ce privește ipoteza unui beneficiu mai mare pentru salariații altor întreprinderi publice, aceasta nu este suficient susținută. Acest aspect este valabil cu atât mai mult cu cât, chiar în cadrul unui raționament al unui investitor global astfel cum este cel avansat de autoritățile franceze, acordarea de indemnizații compensatorii foarte mari salariaților unei întreprinderi poate să complice eventuala restructurare a altor întreprinderi care aparțin aceluiași investitor. De asemenea, autoritățile franceze nu au cuantificat caracterul semnificativ al eventualelor costuri sociale pe care le invocă ca justificare a plății indemnizațiilor suplimentare de concediere.
- (237) De asemenea, autoritățile franceze au avansat ideea că o procedură de lichidare ar fi fost mai lungă și, potențial, mai riscantă pentru statul acționar față de cesiunea SNCM la un preț negativ. Comisia menționează că autoritățile franceze nu au furnizat nicio dovadă cu privire la un astfel de risc și nu au explicat de ce durata procedurii de lichidare ar fi fost luată în considerare de un acționar privat. Cauza Frucona Kosice⁽¹²³⁾ citată de autoritățile franceze nu este relevantă în cazul de față, întrucât aceasta se referă la testul creditorului privat. Durata unei proceduri de lichidare este relevantă pentru a analiza dacă statul, în poziția unui creditor al Frucona Kosice, a maximizat rambursarea creanțelor sale acceptând o rambursare parțială, dar imediată sau dacă ar fi trebuit să aștepte rezultatul privind lichidarea întreprinderii. Situația în cazul de față este diferită, întrucât statul este în poziția unui acționar al SNCM și nu în cea a unui creditor privat. Dat fiind că, în cazul lichidării SNCM, activele ar fi, în mod evident, insuficiente pentru a acoperi pasivele, statul ar fi în imposibilitatea de a-și recupera aportul. În consecință, invocarea duratei unei proceduri de lichidare nu este relevantă în speță.
- (238) Prin urmare, autoritățile franceze nu au demonstrat că suportarea costului indemnizațiilor suplimentare de către stat în calitate de investitor privat în scenariul unei lichidări era justificată.

⁽¹²³⁾ Cauza C-73/11P, Frucona Kosice/Comisia Europeană.

(239) În acest stadiu al analizei, Comisia trebuie să determine valoarea de lichidare a SNCM fără indemnizațiile suplimentare de concediere.

(b) Referitor la valoarea de lichidare a SNCM

(240) Conform metodei activului net reevaluat, se constată insuficiența activelor atunci când valoarea economică a activelor reale (în general mai mare decât valoarea contabilă netă) nu acoperă valoarea economică a datoriilor reale.

(241) Pentru a constata insuficiența activelor în cazul de față, Comisia, cu ajutorul unui expert ⁽¹²⁴⁾, a verificat, astfel cum se explică în continuare, că la data de 30 septembrie 2005 valoarea activului SNCM nu era suficientă pentru a despăgubi creditorii privilegiați și pe cei neprivilgiați.

(242) Comisia estimează că evaluarea activului net este o metodă utilizată în mod curent pentru evaluarea întreprinderilor din sectorul transportului maritim. De asemenea, Comisia consideră că această metodă este în mod special adecvată pentru situația SNCM, în măsura în care acționarul de referință al acesteia nu are ca alternativă la cesiune decât să lichideze voluntar întreprinderea.

(243) În ceea ce privește alte metode de evaluare, în special metoda fluxurilor de numerar libere operaționale actualizate, Comisia estimează că, ținând cont de faptul că aceasta presupune continuarea activității întreprinderii, ceea ce nu este cazul în ipoteza avută în vedere privind lichidarea SNCM, metoda nu este relevantă pentru cazul în discuție.

(244) Comisia reține data de 30 septembrie 2005 ca dată de referință pentru evaluarea SNCM, dat fiind că aceasta este data la care s-a făcut efectiv alegerea între acceptarea ofertei de cumpărare și lichidarea întreprinderii, selectarea BCP făcându-se la 27 septembrie 2005.

(i) Referitor la valoarea activului SNCM

(245) Comisia observă, în special, că acționarul SNCM, în colaborare cu Ernst & Young, a realizat o cuantificare a costurilor de lichidare a întreprinderii (raportul CGMF menționat anterior) la data de 30 septembrie 2005, calcul care a fost contraexpertizat de Oddo Corporate Finance și de firma Paul Hastings. Comisia reamintește că raportul Oddo-Hastings menționat anterior a evaluat activul SNCM la 190,3 milioane EUR.

(246) În ceea ce privește evaluarea flotei deținute în proprietate ⁽¹²⁵⁾, valoarea de piață brută a navelor SNCM fiind evaluată de brokerul specialist al BRS la 224 de milioane EUR la data de 30 septembrie 2005, flota SNCM a fost evaluată în raportul Oddo la 150,7 milioane EUR după discount ⁽¹²⁶⁾, comision de brokeraj ⁽¹²⁷⁾ și risc juridic ⁽¹²⁸⁾.

Tabelul 3

Scenarii de evaluare a activului SNCM la 30 septembrie 2005

	Valoarea activului raportul Oddo în milioane EUR	Valoarea activului expertul Comisiei în milioane EUR
Imobilizări necorporale	—	—
Imobilizări corporale		
Flota în proprietate	150,7	151,7

⁽¹²⁴⁾ În urma unei proceduri de licitație, Comisia a mandatat un expert independent, Moore Stephens, Chartered Accountants, al cărui raport final a fost transmis la 25 ianuarie 2008.

⁽¹²⁵⁾ Este vorba despre următoarele 7 nave: Corse, Ile de Beauté, Méditerranée, Napoléon Bonaparte, Paglia Orba, Monte d'Oro, Monte Cino.

⁽¹²⁶⁾ Discountul, care este de 52,2 milioane EUR (reprezentând, în medie, 25-30 % din valoarea de piață brută), este justificat, între altele, de specificitatea navelor SNCM care sunt adaptate la transporturile asigurate de întreprindere, de starea navelor și de contextul vânzării întregii flote (în special poziția slabă a vânzătorului). Evaluarea BRS se bazează mai ales pe ipoteza unei vânzări a navelor absolut în ordine și la zi, în bună stare de întreținere și de funcționare în condiții comerciale normale.

⁽¹²⁷⁾ Estimată la 4,6 milioane EUR.

⁽¹²⁸⁾ Riscul juridic este justificat de probabilitatea ca mandatarul lichidator să fie obligat să procedeze foarte rapid la cesiunea navelor și de un efect de saturare a pieței din cauza capacității limitate de absorbție.

	Valoarea activului raportul Oddo în milioane EUR	Valoarea activului expertul Comisiei în milioane EUR
Imobile ⁽¹⁾	11,2	11,2
Imobilizări financiare ⁽²⁾	32,7	38,3
Activ imobilizat	194,6	201,2
Stocuri	—	—
Avansuri și acțiuni	—	—
Creanțe comerciale	0,8	0,8
Alte creanțe ⁽³⁾	9,4	9,4
Disponibil net	- 14,5	—
Conturi de regularizare	—	—
Alte active	- 4,3	10,20
Total active	190,3	211,4

Surse: Raportul Oddo-Hastings, raportul expertului Comisiei.

⁽¹⁾ În ceea ce privește imobilele (între care sediul social al SNCM), autoritățile franceze precizează că valoarea de lichidare reținută se bazează pe evaluarea efectuată de un expert imobiliar în noiembrie 2003, actualizată cu + 20 % pentru a ține cont de creșterea prețurilor.

⁽²⁾ Imobilizările financiare privesc, în principal, titlurile de participație deținute de SNCM la întreprinderile Sud-Cargos, Aliso, CGTH, CMN și Ferrytour.

⁽³⁾ Rubrica se referă, în esență, la creanțele asupra statului, în special compensațiile pentru obligațiile de serviciu public din septembrie 2005 și rambursarea obligațiilor sociale patronale de către Assedic pentru exercițiul fiscal 2004.

- (247) Pe baza tabelului de mai sus, Comisia constată că flota de nave constituie elementul principal al evaluării activului întreprinderii. În acest sens, după efectuarea, în măsura posibilului, a unei analize comparative, expertul Comisiei a considerat că discountul aplicat la valoarea de piață brută a navelor și riscul juridic sunt coerente. Pe această bază, expertul a concluzionat că nu are argumente pentru a respinge evaluarea valorii flotei stabilită de stat.
- (248) În ceea ce privește discountul, Comisia estimează că nivelul acestuia este coerent cu discounturile observate la vânzarea de nave în cazul lichidării judiciare. Potrivit expertului Comisiei, Régie des Transports Maritimes, societatea națională belgiană care exploatează linia Ostende-Ramsgate, a vândut, de exemplu, două feriboturi în anul 1997, cu discounturi estimate la 35 % și 45 %. Mai recent, întreprinderea Festival Cruises a vândut trei nave de croazieră cu un discount mediu de 20 %. Prin urmare, discounturile observate în cazuri similare sunt de ordinul celor aplicate de autoritățile franceze în cazul în discuție.
- (249) Referitor la riscul juridic, întrucât nicio tranzacție comparabilă nu a avut loc pe piață, Comisia consideră că argumentele care justifică aplicarea riscului juridic sunt în concordanță cu dimensiunea redusă a pieței pentru navele tip, concepute pentru o exploatare destul de specifică.
- (250) Dimpotrivă, Comisia observă că expertul său independent a rotunjit în mod ascendent evaluarea imobilizărilor financiare, în special cea a participației deținute de SNCM la CMN (de la 21,8 milioane EUR la 28 de milioane EUR). În acest sens, ținând cont de oferta de răscumpărare a participației respective de către Stef-TFE pentru suma de 35,2 milioane EUR, transmisă Comisiei în cadrul prezentei investigații, Comisia consideră că evaluarea la 28 de milioane EUR a participației SNCM la CMN este rezonabilă în contextul lichidării întreprinderii.
- (251) În ceea ce privește evaluarea celorlalte elemente ale activului, expertul Comisiei nu a emis nicio obiecție specială. Cu toate acestea, expertul nu a reținut elementul „numerar net”, acesta fiind în deficit. Comisia estimează că elementul respectiv trebuie efectiv reclassificat la pasivul SNCM.

- (252) Ținând cont de ajustările operate, Comisia evaluează activul SNCM la 211,4 milioane EUR la data de 30 septembrie 2005.
- (ii) Referitor la evaluarea pasivului SNCM
- (253) Comisia constată că autoritățile franceze calculează suma datorată cu titlu de creanțe privilegiate la 153,8 milioane EUR și suma datorată cu titlu de creanțe neprivilegiate (exceptând indemnizațiile suplimentare de concediere) la 170,9 milioane EUR.
- (254) În ceea ce privește, în special, pasivul social, autoritățile franceze evaluează costurile planului social contractual la [70-80] (*) de milioane EUR. Costurile aferente planului social contractual au fost stabilite individual, ținând cont de tipul de contract (contract cu durată nedeterminată – CDN și contract cu durată determinată – CDD), de statutele și contractele colective aplicabile (personal navigant, sedentar și stat-major), de vechimea în muncă, de încadrarea și de remunerația fiecărui salariat. Suma acoperă indemnizațiile de preaviz ([20-30] (*) de milioane EUR), indemnizațiile de concediu plătit în preaviz ([0-10] (*) milioane EUR), indemnizațiile contractuale de concediere ([30-40] (*) de milioane EUR) și contribuția Delalande ([0-10] milioane EUR) ⁽¹²⁹⁾.
- (255) Costurile planului social extracontractual sunt evaluate de autoritățile franceze la [30-40] (*) de milioane EUR. Planul social extracontractual regroupează ansamblul măsurilor de însoțire legate de obligațiile legale și reglementare ale SNCM în materie de disponibilizare ⁽¹³⁰⁾ și al costurilor indirecte legate de planul social contractual ⁽¹³¹⁾.
- (256) Costul de reziliere a principalelor contracte de exploatare se bazează, în esență, pe cautiunea bancară în cuantum de 7,4 milioane EUR, oferită drept garanție pentru buna executare de către SNCM a obligațiilor de serviciu public, la care se adaugă penalitățile prevăzute în contractul menționat, egale cu 2 % din compensația financiară de referință în cuantum de 63 de milioane EUR pentru anul 2005, respectiv aproximativ 1,2 milioane EUR în cazul neexecutării obligațiilor.
- (257) În ceea ce privește pasivul net legat de cesiunea navelor în leasing ⁽¹³²⁾, autoritățile franceze subliniază că, în baza unor anumite ipoteze ⁽¹³³⁾, venitul net obținut din cesiune este evaluat de către brokerul specialist al BRS la 144,8 milioane EUR la data de 30 septembrie 2005, după aplicarea discountului, a comisionului de brokeraj și a costului financiar de portaj. Economii de impozit și datorii bancare se ridică la 193,5 milioane EUR, rămânând un sold de 48,7 milioane EUR, care reprezintă datorii aferente navelor în leasing care trebuie rambursate.

Tabelul 4

Scenarii de evaluare a pasivului SNCM la 30 septembrie 2005

	Valoarea pasivului raportul Oddo în milioane EUR	Valoarea pasivului expertul Comisiei în milioane EUR
Datorii privilegiate, din care:		
Datorii sociale și fiscale	[20-30]*	[20-30]*
Datorii financiare garantate cu active ⁽¹⁾	15,9	15,9
Costul planului social contractual	[70-80]*	[70-80]*
Costul ajutorului reciproc pentru pensionari ⁽²⁾	10,2	10,2

⁽¹²⁹⁾ Este vorba despre o obligație prevăzută de articolul L 321-13 din Codul Muncii, care stipulează plata de către angajator a unei indemnizații în cazul concedierii unui salariat în vârstă de până la 50 de ani.

⁽¹³⁰⁾ Costul de revitalizare a locurilor de muncă ([0-10] (*) milioane EUR), costul contractelor de recalificare ([10-20] (*) de milioane EUR), costul celei de sprijin și de ajutor pentru recalificare, denumită „mobilitate” ([0-10] (*) milioane EUR).

⁽¹³¹⁾ Costul disponibilizării personalului angajat cu contract de muncă la SNCM și detașat la întreprinderi afiliate și al personalului angajat la filialele lichidate ([0-5] (*) milioane EUR) și costul litigiilor legate de desfacerea contractelor de muncă și de cererile de recalificare a contractelor de muncă ([0-10] (*) milioane EUR).

⁽¹³²⁾ La 30 septembrie 2005, SNCM exploata trei nave în leasing: NGV Liamone (proprietatea GIE Véronique Bail), Danielle Casanova (GIE Joliette Bail) și Pascal Paoli (GIE Castellane Bail).

⁽¹³³⁾ Ipotezele subiacente evaluării sunt următoarele: SNCM pune capăt contractelor de leasing la 30 septembrie 2005, ceea ce înseamnă că navele sunt restituite proprietarilor respectivi (GIE) și că nu se plătește chirie; opțiunile de cumpărare nu pot fi exercitate; navele sunt vândute de băncile creditoare ale GIE la data de 30 septembrie 2005; venitul net din vânzarea navelor este destinat cu prioritate rambursării datoriilor bancare și fiscale.

	Valoarea pasivului raportul Oddo în milioane EUR	Valoarea pasivului expertul Comisiei în milioane EUR
Costul procesului de lichidare	4,7	4,7
Pierderi din exploatare intermediare ⁽³⁾	26,5	26,5
Despăgubirea creditorilor privilegiați	153,8	153,8
Datorii chirografare ⁽⁴⁾	69,7	84,2
Costul planului social extracontractual	[30-40]*	[30-40]*
Costul de reziliere al contractelor principale de exploatare	[10-20]*	[10-20]*
Costul adițional legat de cesiunea navelor în leasing	48,7	48,7
Despăgubirea creditorilor neprivilegiați	170,9	181,1

Surse: Raportul Oddo-Hastings, raportul expertului Comisiei.

(1) Navele Napoléon Bonaparte și Paglia Orba garantează valoarea împrumuturilor navale care au servit la finanțarea acestora.

(2) Acest element se referă la practica conform căreia SNCM își asumă o parte din costurile casei de ajutor reciproc suplimentar în favoarea pensionarilor săi.

(3) Până la încheierea procedurii de lichidare. Pierderile intermediare au drept ipoteză subiacentă plata salariilor pe o singură lună. Acestea includ, de asemenea, costul de dezarmare a navelor aflate în proprietate, nedecontate din valoarea activelor. Costul respectiv corespunde costului de imobilizare a navelor la cheu în așteptarea cesiunii.

(4) Datoriile chirografare sunt verificate astfel: provizioane pentru riscuri și cheltuieli (3,3 milioane EUR), datorii conexe/participații (0,1 milioane EUR), furnizori de exploatare (28,6 milioane EUR), reprezentare generală (23 de milioane EUR), datorii grup și asociați (7,8 milioane EUR), cont de regularizare pasiv (6,9 milioane EUR).

- (258) Comisia observă că pasivul social constituie elementul principal din pasivul total al SNCM. În ceea ce privește costul planului social contractual, expertul Comisiei a verificat, prin sondaje, formulele de calcul pentru toate componentele planului și nu a constatat nicio anomalie sau eroare. Ținând cont de această verificare, Comisia estimează ca rezonabilă suma de [70-80] (*) de milioane EUR avansată de autoritățile franceze în cadrul planului social contractual.
- (259) În ceea ce privește pierderile din exploatare intermediare, Comisia consideră că estimarea este prudentă din punct de vedere al legislației, în special al articolelor L 622-10 din Codul Comercial și 119-2 din Decretul 85-1388 din 27 decembrie 1985, în temeiul cărora SNCM ar putea fi obligată de Tribunalul Comercial competent să își continue exploatarea pe o durată de două luni, cu posibilitate de prelungire la solicitarea Ministerului Public, în baza obligațiilor sale de serviciu public.
- (260) În privința datoriilor chirografare, expertul Comisiei nu a avut nicio obiecție specială. Totuși, acesta a corectat suma de 69,7 milioane EUR cu suma de 14,5 milioane EUR, rezultată din retratarea elementului de activ „numerar net”. Comisia estimează că retratarea este în concordanță cu modificările operate la evaluarea activului SNCM.
- (261) În ceea ce privește costul planului social extracontractual (exceptând indemnizațiile suplimentare de concediere), expertul Comisiei estimează că valoarea costului litigiilor ar trebui corectată la [0-5] (*) milioane EUR, în loc de [0-10] (*) milioane, sumă avansată de autoritățile franceze. Referitor la acest punct, deși Comisia consideră că este sigur că organizațiile sindicale vor solicita o recalificare a contractelor CDD în contracte CDN ⁽¹³⁴⁾, aceasta consideră, pe de altă parte, că valoarea nu trebuie să privească decât salariații cu CDD pentru care acest risc este aproape cert (și anume 150 CDD). Considerând un salariu lunar brut de [2 000-2 500] (*) EUR, cu o indemnizație de 9 salarii pentru primele [100-120] (*) de CDD și 6 salarii pentru următoarele [50-70] (*), suma se stabilește la [0-10] (*) milioane EUR.

⁽¹³⁴⁾ Ținând cont de faptul că SNCM a recurs în mod repetat și intens la CDD.

(262) În ceea ce privește pasivul net aferent cesiunii navelor în leasing, Comisia consideră că ipotezele subiacente calculului sunt justificate în special datorită formalismului contractelor GIE, care limitează orice substituție a SNCM cu terți și condiționează avantajele fiscale de exploatarea navelor sub pavilion francez. Pe de altă parte, este justificat că riscul juridic nu se aplică în cazul navelor exploatare în leasing, întrucât navele respective sunt vândute de băncile creditoare ale GIE. În acest context, Comisia estimează că se justifică luarea în considerare a unui cost financiar de portaj între 30 septembrie 2005 și data cesiunii efective a navei.

(263) Având în vedere cele menționate anterior, Comisia estimează că, la 30 septembrie 2005, pasivul privilegiat al SNCM se ridică la 153,8 milioane EUR, iar pasivul neprivilegiat al întreprinderii era de 181,1 milioane EUR.

(iii) Referitor la constatarea insuficienței activelor

(264) Având în vedere cele menționate anterior, Comisia estimează că, la 30 septembrie 2005, valoarea activului SNCM (și anume 211,4 milioane EUR) nu era suficientă pentru despăgubirea creditorilor privilegiați (153,8 milioane EUR) și a celor neprivilegiați (181,1 milioane EUR), reprezentând o sumă totală de 334,9 milioane EUR. În consecință, insuficiența activelor se ridică la aproximativ 123,5 milioane EUR.

(c) Referitor la luarea în considerare a unei acțiuni în acoperirea pasivului

(265) Comisia a analizat, de asemenea, argumentul autorităților franceze și al SNCM potrivit căruia statul, în calitate de acționar majoritar, ar putea fi acționat în instanță pentru acoperirea pasivului în cazul lichidării întreprinderii. Una dintre părțile interesate, CFF, a contestat aplicarea jurisprudenței naționale menționate de autoritățile franceze în cazul de față. Într-adevăr, CFF consideră că, în ceea ce privește jurisprudența Curții de Apel din Rouen în cauza Aspocom Group Oyj, instanța a condamnat întreprinderea-mamă finlandeză la plata unor indemnizații către salariații filialei sale franceze aflată în lichidare deoarece indemnizațiile fuseseră prevăzute într-un plan social pe baza unui acord la nivel de întreprindere validat de întreprinderea-mamă, dar în final nu au fost plătite.

(266) Autoritățile franceze estimează că totalitatea costurilor reale pe care statul ar fi trebuit să le suporte în calitate de acționar, prin CGMF, s-ar ridica la o valoare între 312,1 și 361 de milioane EUR la 30 septembrie 2005. Potrivit autorităților franceze, estimarea ține cont, în special, de riscul ca statul să fi fost acționat în instanță pentru „acoperirea pasivului” în cazul în care o instanță l-ar fi considerat drept administrator de fapt al SNCM și de riscul ca statul să fie condamnat la plata unor indemnizații suplimentare de concediere pentru personalul concediat. Autoritățile franceze estimează că aceste riscuri trebuie luate în considerare la calculul costului efectiv al unei eventuale lichidări a SNCM.

(267) Prin urmare, se pune problema evaluării tuturor costurilor reale pe care ar fi trebuit probabil să le suporte Franța, ca acționar, în cazul lichidării judiciare a SNCM, pentru a se stabili dacă, ținând cont de posibilitatea de a fi condamnată să suporte costurile respective și având în vedere amploarea acestora, un acționar privat avizat ar fi preferat să vândă imediat filiala la un preț negativ de 158 de milioane EUR decât să își asume un astfel de risc.

(268) Conform dreptului francez, mandatarul lichidator al unei întreprinderi în lichidare judiciară are posibilitatea să inițieze o acțiune în răspundere împotriva foștilor administratori ai întreprinderii, denumită „acțiune în acoperirea pasivului”, în cazul aprobării unui plan de salvare sau de redresare judiciară, precum și în cazul unei lichidări judiciare ⁽¹³⁵⁾.

(269) Introducerea unei acțiuni în acoperirea pasivului împotriva foștilor administratori ai întreprinderii în lichidare judiciară este motivată de necesitatea reconstituirii patrimoniului întreprinderii, care este una dintre misiunile încredințate mandatarului lichidator.

(270) În mai multe scrisori adresate Comisiei, autoritățile franceze au susținut că ipoteza unei condamnări a statului de către o instanță națională la acoperirea pasivului întreprinderii pe care o administrează constituie un scenariu mai mult decât plauzibil și că această ipoteză trebuie luată în considerare la calculul costului efectiv al unei eventuale lichidări a SNCM.

⁽¹³⁵⁾ Legea nr. 85-98 din 25 ianuarie 1985 privind redresarea și lichidarea judiciară a întreprinderilor codificată în Codul Comercial la articolele L 620-1 și următoarele; Legea nr. 2005-845 din 26 iulie 2005 privind salvarea, redresarea și lichidarea întreprinderilor, codificată la articolele 620-1-670-8 din Codul Comercial.

- (271) În înscrisurile din 28 februarie 2008, SNCM a furnizat raportul Baker & McKenzie care evaluează consecințele juridice ale unei acțiuni în acoperirea pasivului împotriva statului francez. Raportul constată că un tribunal comercial sesizat în cauză ar fi decis, foarte probabil, că statul este răspunzător și l-ar fi condamnat la asumarea totalității datoriilor sociale ale SNCM.
- (272) Legislația aplicabilă prevede că datoriile sociale ale întreprinderii în lichidare pot fi puse în seama foștilor administratori de drept sau de fapt, sub rezerva îndeplinirii cumulative a patru condiții.
- (i) Recunoașterea calității statului de administrator de drept sau de fapt al întreprinderii în lichidare judiciară
- (273) Raportul Baker & Mc Kenzie, care a fost transmis de către SNCM, a pus la dispoziția Comisiei o analiză care conduce la concluzia că [...] (*). În esență, raportul de expertiză sus-menționat urmărește să demonstreze, în conformitate cu jurisprudența relevantă⁽¹³⁶⁾, că statul săvârșise [...] (*) recurentă. În special, conform aceluiași raport, statul ar fi luat [...] (*) decizii. De asemenea, s-ar părea că organele de conducere [...] (*) întreprinderea. În sfârșit, statul s-ar fi [...] (*).
- (274) Comisia constată că autoritățile franceze, în înscrisurile din 28 martie 2008, nu au emis rezerve [...] (*). În scrisoarea din 20 noiembrie 2006, autoritățile franceze arată ele însele că instanța [...] (*) întreprinderea.
- (275) Cu toate acestea, Comisia este de părere că declarația autorităților franceze din 20 noiembrie 2006, exprimată în cadrul unei proceduri privind ajutoare de stat, nu poate fi suficientă în sine pentru a stabili, corespunzător cerințelor legale, dacă o instanță ar fi considerat autoritățile naționale drept administratorii de fapt ai întreprinderii beneficiare a măsurilor în cauză și, mai ales, gradul de probabilitate al unei astfel de situații.
- (276) În special, în ceea ce privește deciziile controversate, nu s-a stabilit în niciun caz că decizia finală luată de către stat este foarte diferită de practica urmată în ceea ce privește gestionarea de către stat a participațiilor sale. Chiar raportul Baker & Mc Kenzie menționează existența unei controverse recurente cu privire la gradul dorit de intervenție a statului în gestionarea participațiilor sale și menționează rolul foarte important, în cazul general, al [...] (*).
- (277) Or, elementele din jurisprudența națională invocate atât de către stat, cât și de către SNCM nu au în vedere, în mod direct, acest tip de situație. Principalele cauze avute în vedere privesc colectivități locale, iar hotărârea BRGM din 6 februarie 2001 se referă la o instituție publică industrială și comercială.
- (278) În orice caz, nu s-a stabilit în niciun caz că statul în calitate de autoritate publică ar fi considerat ca administrator de fapt.
- (ii) Existența uneia sau a mai multor erori de gestiune ale statului francez, administrator de fapt al întreprinderii aflate în lichidare judiciară
- (279) În speță, Comisia arată că, în baza unei liste incomplete de elemente factice, raportul expertului SNCM a menționat o serie de elemente pentru a demonstra că statul, [...] (*), ar fi comis erori de gestiune.
- (280) În special, se arată că statul francez ar fi comis erori în materie de investiții legate de [...] (*) SNCM. De asemenea, statul ar fi comis numeroase erori de gestiune în materie de dimensiune [...] (*) SNCM.
- (281) În scrisoarea din 30 aprilie 2007, autoritățile franceze au calificat ca foarte ridicat riscul unei condamnări a statului, ținând cont de criteriile de calificare a erorii de gestiune în sensul articolului L 651-2 din Codul Comercial.
- (282) Din nou, Comisia consideră că declarația din 30 aprilie 2007, exprimată în cadrul unei proceduri privind ajutoare de stat, nu poate fi suficientă în sine pentru a stabili, corespunzător cerințelor legale, dacă o instanță ar fi considerat că autoritățile naționale au comis erorile invocate și, mai ales, gradul de probabilitate al unei astfel de situații. Acest raționament este valabil cu atât mai mult cu cât autoritățile franceze contestă însăși existența unor erori de gestiune, care sunt, cu toate acestea, necesare pentru punerea în aplicare a unei acțiuni în acoperirea pasivului.

⁽¹³⁶⁾ Jurisprudența franceză impune ca administratorul de fapt să fi săvârșit în mod repetat acte pozitive de gestiune sau de administrare.

- (283) Mai important, se va observa că SNCM, la fel precum autoritățile franceze, se raportează într-o mare măsură la decizii de gestiune foarte vechi. Astfel, raportul Baker & Mc Kenzie se axează pe [...] (*) realizate până în 2000. Acesta nu ezită să se refere la rapoarte ale Curții de Conturi pentru exercițiile fiscale 1993-1999. Principalele erori de gestiune invocate s-ar situa către mijlocul anilor 1990. Or, creditorii SNCM erau informați cu privire la acest mod de gestiune în momentul în care aprobau acordarea unui credit. Prin urmare, aceștia acceptau, cel puțin implicit, riscul asociat acestui tip de gestiune. Nimic nu indică faptul că răspunderea statului poate fi invocată în mod util în scopul acoperirii pasivului într-o astfel de situație.
- (284) În plus, presupusele erori de gestiune s-ar explica prin unele alegeri politice făcute de autoritățile publice și nimic nu arată că astfel de alegeri politice pot fi calificate drept erori de gestiune în sensul jurisprudenței privind acoperirea pasivului.
- (285) În sfârșit, raportul Baker & Mc Kenzie este lipsit de credibilitate mai ales atunci când estimează că situația SNCM ar fi imputabilă unor erori de comunicare externă săvârșite de către stat cu privire la situația SNCM. Într-adevăr, numai din raport reiese că statul a evocat o situație care era deja notorie. Prin urmare, comportamentul statului nu are nimic în comun cu o eroare de gestiune.
- (iii) Constatarea unei insuficiențe a activelor
- (286) În speță, Comisia constată că raportul Oddo-Hastings indică o insuficiență a activelor de 134,4 milioane EUR la 30 septembrie 2005, calculată ca diferența dintre valoarea activului SNCM (190,3 milioane EUR), pe de o parte, și valoarea pasivului întreprinderii (datorii privilegiate și neprivilegiate evaluate la 153,8 milioane EUR și, respectiv, 170,9 milioane EUR), pe de altă parte.
- (287) Comisia a estimat anterior insuficiența activelor SNCM la 123,5 milioane EUR la data de 30 septembrie 2005 (a se vedea considerentul 264).
- (iv) Existența unei legături de cauzalitate între erori și insuficiența de active constatată
- (288) Potrivit autorităților franceze, administratorul unei persoane juridice poate fi declarat răspunzător, în temeiul articolului L 624-3 din Codul Comercial, chiar dacă eroarea de gestiune pe care a săvârșit-o nu este decât una dintre cauzele insuficienței activelor și poate fi condamnat să suporte datoriile sociale, integral sau parțial, chiar dacă eroarea sa se află la originea doar a unei părți din datorii⁽¹³⁷⁾. Potrivit autorităților franceze, statul francez ar fi condamnat să suporte o parte estimată între 85 % și 100 % din insuficiența de active constatată, însemnând o fracțiune cuprinsă între 114,3 milioane EUR și 134,4 milioane EUR.
- (289) Această analiză nu are niciun temei solid. Într-adevăr, în măsura în care erorile de gestiune invocate au la bază decizii luate la mijlocul anilor 1990 care au generat un supracost imediat pentru SNCM, este foarte dificil să se considere că aceasta este cauza insuficienței activelor în 2005, mai ales că între cele două date s-au produs numeroase evenimente.
- (290) În plus, dacă, într-adevăr, se pare că nu există nicio legătură automată între valoarea despăgubirii acordate cu titlul de acoperire a pasivului și valoarea agravării pasivului generată de eroarea de gestiune a administratorului (presupunând-o stabilită), aceasta înseamnă, de asemenea, că instanța poate stabili valoarea condamnării administratorului la o sumă mult inferioară insuficienței de activ constatate⁽¹³⁸⁾.
- (291) Or, contrar convingerilor autorităților franceze (și ale SNCM), nimic nu arată că deciziile în cauză ar fi considerate de instanța care s-ar pronunța asupra acoperirii pasivului ca decizii atât de grave încât ar justifica punerea în sarcina autorităților publice a unei părți importante a pasivului constat. Potrivit afirmațiilor examinate, ar fi vorba, într-adevăr, despre decizii cu scop protecționist adoptate într-un cadru politic (care, în plus, în majoritate, au fost luate cu zece ani înainte) sau despre decizii mai recente adoptate în scopul de a scuti salariații de obligația de a realiza creșteri ale productivității sau pentru a încerca restabilirea unui climat social mai bun.

⁽¹³⁷⁾ Hotărârea Curții de Casație, 30 noiembrie 1993, nr. 91-20.554, Bull. civ. IV, nr. 440, p. 319.

⁽¹³⁸⁾ A se vedea paginile 46-48 din raportul Baker & Mc Kenzie.

- (v) Determinarea unei posibile plăți a indemnizațiilor suplimentare de concediere în ipoteza unei lichidări judiciare a SNCM
- (292) Pe lângă insuficiența activelor, potrivit autorităților franceze, ținând cont de jurisprudența în materie⁽¹³⁹⁾, o instanță ar fi condamnat, cu siguranță, statul la plata indemnizațiilor suplimentare de concediere (între [200-210] (*) și [250-260] (*) de milioane EUR). Potrivit autorităților franceze, totalitatea costurilor reale pe care le-ar fi avut de suportat statul în calitate de acționar s-ar ridica la o valoare cuprinsă între 212,1 milioane EUR și 361 de milioane EUR.
- (293) Autoritățile franceze precizează că, în hotărâri recente, instanțele franceze au condamnat administratorul de drept sau de fapt să suporte, în plus față de insuficiența activelor, indemnizațiile suplimentare de concediere calculate pe baza unui plan social stabilit de întreprindere înainte de lichidarea acesteia.
- (294) În special, autoritățile franceze arată că, în cauza Aspocomp, întreprinderea franceză Aspocomp SAS, filială în proporție de 99 % a întreprinderii finlandeze Aspocomp Group Oyj, a semnat la 18 ianuarie 2002 un acord la nivel de întreprindere care descrie condițiile de acordare a unor indemnizații în cadrul unui plan social privind 210 salariați dintr-un total de 550. Acordul preciza, în special, cuantumul indemnizațiilor compensatorii și suplimentare, precum și ajutoarele acordate la plecarea voluntară. Or, în urma unei schimbări de strategie a grupului, întreprinderea-mamă Aspocomp Group Oyj a decis, la 21 februarie 2002, să nu mai finanțeze filiala Aspocomp SAS, provocând astfel lichidarea acesteia. Decizia respectivă a împiedicat *de facto* filiala să își onoreze angajamentele luate în cadrul acordului la nivel de întreprindere și a determinat-o să concedieze toți ceilalți salariați.
- (295) În acest context, hotărârea Curții de Apel din Rouen a confirmat hotărârea Tribunalului Muncii (Conseil des Prud'hommes) din Evreux și a condamnat întreprinderea Aspocomp Group Oyj, care controla în proporție de 99 % filiala sa, la plata: (i) către salariații specificați în acordul la nivel de întreprindere, a totalității indemnizațiilor compensatorii și suplimentare prevăzute în acordul unic la nivel de întreprindere, precum și de daune-interese pentru concediere fără cauze reale și serioase; și (ii) către salariații concediați ca urmare a lichidării întreprinderii Aspocomp, a indemnizațiilor echivalente, considerând că, prin neonorarea angajamentelor luate, întreprinderea-mamă a avut un comportament neloyal și o lejeritate blamabilă.
- (296) Deși Franța a invocat, de asemenea, o hotărâre din 19 aprilie 2005 a Secției Comerciale a Curții de Casație⁽¹⁴⁰⁾ în sprijinul teoriei sale, Comisia nu identifică în hotărârea respectivă niciun element determinant în ceea ce privește prezenta controversă. Într-adevăr, Curtea de Casație se limitează la a observa că o curte de apel nu a caracterizat, corespunzător cerințelor legale, confuzia patrimoniilor dintre o întreprindere-mamă și filiala acesteia. În orice caz, Comisia constată că faptele referitoare la jurisprudența Aspocomp nu sunt aceleași cu cele din cazul de față. Într-adevăr, în speță, nu a fost vorba despre neonorarea de către CGMF a angajamentelor sale de a plăti indemnizații suplimentare de concediere.
- (297) Se va menționa că atât SNCM, cât și autoritățile franceze par să acorde importanță faptului că un plan social [...] (*). Este extrem de îndoielnic că [...] (*) poate fi considerat ca o eroare de gestiune susceptibilă a angaja răspunderea statului față de angajați [...] (*). Presupunând chiar că, în mod excepțional, [...] (*), statul și-a putut angaja răspunderea față de salariați și le-a acordat dreptul la o indemnizație plătită de către stat⁽¹⁴¹⁾, acordarea unui astfel de drept ar constitui, în sine, un avantaj acordat SNCM și, prin urmare, un ajutor de stat, pentru motive analoge celor expuse mai jos cu privire la măsuri de ajutor pentru persoane în valoare de 38,5 milioane EUR. Într-adevăr, măsura era de natură să calmeze într-o oarecare măsură climatul social al întreprinderii.
- (vi) Concluzie privind luarea în considerare a unei acțiuni în acoperirea pasivului
- (298) Nu s-a stabilit, corespunzător cerințelor legale, dacă autoritățile franceze au fost condamnate de o instanță națională, cu un grad suficient de probabilitate, la plata unor daune-interese cu titlul de acoperire a pasivului, nici dacă o astfel de condamnare ar fi depășit prețul negativ la care a fost „vândută” SNCM.

⁽¹³⁹⁾ A se vedea, în special, cele două hotărâri pronunțate de Curtea de Apel din Rouen la 22 martie 2005 – hotărârea nr. RG 04/02549 Aspocomp Group Oyj și hotărârea nr. RG 01/02667 – 04/02675.

⁽¹⁴⁰⁾ Cass. com., 19 aprilie 2005, Métaleurop.

⁽¹⁴¹⁾ Sau că și-a asumat, cu această ocazie, un angajament de a plăti indemnizații, în ipoteza unor viitoare disponibilizări.

- (299) De asemenea, trebuie să se țină cont de faptul că acțiunea statului, presupunând că acesta a fost, în speță, un administrator rău, ar avea scopul de a proteja industria și serviciile naționale, inclusiv SNCM și salariiile acesteia, evitând, în special, să le impună acestora o evoluție care ar fi fost cu greu acceptată din punct de vedere social. În realitate, chiar dacă persoanele publice, inclusiv statul, pot fi considerate, în anumite împrejurări, ca administratori de fapt ai unei întreprinderi, nimic nu arată că acțiunea în acoperirea pasivului poate fi utilizată pentru a înțelege alegerile politice ale statului, în special în astfel de împrejurări. Prin urmare, suntem foarte departe de împrejurările cauzei Aspocomp, care nu vizau deloc o astfel de problemă.
- (300) În orice caz, Comisia consideră că autoritățile franceze nu pot invoca, în prezent, alegerile politice din trecut pentru a justifica anumite intervenții publice destinate să remedieze efectele unor intervenții anterioare. Dimpotrivă, cele două intervenții, și anume ingerințele din trecut și noile intervenții publice, se analizează ca două denaturări cumulate ale concurenței. Într-adevăr, acceptarea răspunderii statului în acoperirea pasivului ar însemna să i se permită statului să recunoască că a săvârșit erori în gestiunea întreprinderii pentru a justifica aportul financiar ca reconstituind un ajutor de stat, ceea ce ar antrena o nouă denaturare a concurenței. Prin urmare, statul ar invoca propriile sale erori de gestiune pentru a justifica un aport financiar suplimentar, în contradicție cu principiul general conform căruia nimeni nu poate invoca propria eroare⁽¹⁴²⁾.
- (301) De asemenea, ar fi complet artificial să se disocieze comportamentul statului ca „administrator rău” (presupunând acest fapt stabilit) și cel al statului care intervine pentru a salva întreprinderea pe care a gestionat-o rău. Or, eroarea de gestiune nu face parte din comportamentul normal al investitorului privat avizat în economia de piață. Prin urmare, sistemul de salvare indisociabil de o astfel de eroare nu ține, la rândul său, de comportamentul normal al unui investitor privat.
- (302) Acceptarea teoriei avansate de autoritățile franceze și de SNCM ar avea, de asemenea, drept consecință să permită statului să acorde o garanție unei întreprinderi, săvârșind cu bună știință o „eroare de gestiune”, ceea ce nu este deloc acceptabil din perspectiva disciplinei ajutoarelor.
- (303) În speță, comportamentele pe care le-ar genera răspunderea statului, conform teoriei susținute de SNCM și de autoritățile franceze, ar fi în realitate comportamente ale statului care acționează ca autoritate publică, și nu ca acționar. Dat fiind că un acționar privat avizat nu ar fi luat decizii bazate pe considerente politice și publice, riscul de acoperire a pasivului care rezultă din astfel de decizii nu poate fi luat în considerare pentru un test al investitorului privat avizat în economia de piață⁽¹⁴³⁾.
- (304) Autoritățile franceze amintesc că, în decizia ABX din 7 decembrie 2005, Comisia a intenționat să țină cont de faptul că „în anumite cazuri excepționale, unele legislații naționale prevăd posibilitatea ca terții să se îndrepte împotriva acționarilor unei întreprinderi lichidate, în special dacă acești acționari pot fi considerați [eliminați din text] și/sau care au săvârșit erori de gestiune”⁽¹⁴⁴⁾.
- (305) Cu toate acestea, Comisia menționează că noțiunea de ajutor poate fi evaluată în mod obiectiv și subliniază că decizia de inițiere privind cazul respectiv preciza că „[î]n sfârșit, chiar în ipoteza puțin verosimilă în care toate aceste condiții impuse de legislația națională pentru a angaja răspunderea [...] ar fi îndeplinite, aceasta nu ar exclude totuși caracterul de ajutor de stat al acestor intervenții în favoarea filialei”⁽¹⁴⁵⁾.
- (306) În speță, Comisia consideră că autoritățile franceze nu au înlăturat în suficientă măsură îndoielile în privința faptului că acționarul SNCM s-ar fi expus, destul de sigur, la punerea în discuție a răspunderii proprii.
- (307) În aceste condiții și după ce a respins luarea în considerare a indemnizațiilor suplimentare de concediere (a se vedea considerentul 225 și următoarele), Comisia concluzionează că, pentru stat, costurile lichidării SNCM ar fi fost nule. Într-adevăr, Comisia consideră că statului, în calitate de acționar, nu i se pot imputa costurile de lichidare, întrucât expunerea acționarului este legată de valoarea aportului său la capitalul social al întreprinderii.

⁽¹⁴²⁾ Decizia 98/204/CE, punctul 3.3.

⁽¹⁴³⁾ A se vedea, de exemplu, hotărârea Curții din 28 ianuarie 2003, Germania/Comisia (Gröditzter) (C-334/99, Rec., 2003 p. I-1139), punctele 133-141 și hotărârea Tribunalului din 28 februarie 2012, Land Burgenland e.a./Comisia (cauzele conexe T-268/08 și T-281/08), punctele 152-159.

⁽¹⁴⁴⁾ Considerentul 208 din decizie.

⁽¹⁴⁵⁾ JO C 142, 11.6.2005, p. 2, considerentul 63.

6.1.2.2. Concluzie

- (308) Prin urmare, Comisia consideră că un investitor privat ar fi preferat soluția cea mai puțin costisitoare, și anume lichidarea SNCM. În consecință, Comisia concluzionează că prețul negativ de 158 de milioane EUR constituie ajutor de stat.

6.1.3. Aportul de capital al CGMF în cuantum de 8,75 milioane EUR

- (309) În observațiile acestora ca urmare a deciziei de inițiere, autoritățile franceze consideră că recapitalizarea de 8,75 milioane EUR de către stat a fost efectuată concomitent cu aportul investitorilor privați. Acestea explică că această concomitență este consolidată de partea minoritară preluată de către stat, în timp ce majoritatea fondurilor este adusă de piață. De asemenea, autoritățile franceze consideră că rata de remunerare din aportul statului, și anume [...] (*) % pe an, constituie o rentabilitate pe termen lung corespunzătoare capitalurilor investite de un investitor privat. În sfârșit, în nota din 16 mai 2013, acestea estimează, de asemenea, că riscurile legate de clauza rezolutorie sunt contrabalansate de o opțiune de răscumpărare de către acționarii privați.
- (310) Aportul statului trebuie să fie comparat, în prezent, cu aportul cumpărătorilor privați, și anume 26,25 milioane EUR. Or, astfel cum s-a demonstrat în secțiunea 6.1.2, aportul statului se ridică la 158 de milioane EUR, la care trebuie să se adauge cele 38,5 milioane EUR reprezentând ajutorul pentru persoane și cele 15,81 milioane EUR plătite în conformitate cu planul din 2002, astfel cum se va demonstra în secțiunile 6.1.4 și 6.1.5.
- (311) Într-adevăr, toate măsurile din 2006 sunt cuprinse în memorandumul de înțelegere. Părțile la memorandum, CGMF, BCP și VT, au căzut de acord cu privire la acordarea aportului de 158 de milioane EUR, a avansului în contul curent de 38,5 milioane EUR și a creșterii de capital de 8,75 milioane EUR în același document. În speță, cele trei măsuri constituie una și aceeași operațiune, operațiune care vizează privatizarea SNCM. Astfel cum arată Tribunalul la punctul 125 din hotărârea din 11 septembrie 2012, „acest aport de capital [de 8,75 milioane EUR] are loc în cadrul unui protocol global de vânzare, rezultat dintr-o negociere unică, în care aporturile cumpărătorilor reprezintă contrapartida unor angajamente semnificative, sub diferite forme, ale statului francez”. Prin urmare, cele trei măsuri menționate anterior trebuie considerate global ca un aport de fonduri la SNCM din partea statului și trebuie comparate cu aportul investitorilor privați pentru a aprecia caracterul semnificativ sau nesemnificativ al intervenției acestora.
- (312) Având în vedere cele de mai sus, Comisia concluzionează că aportul acționarilor privați, și anume 10,6 % din totalul aportului, nu poate fi considerat ca semnificativ.
- (313) Astfel cum s-a constatat deja la considerentul 311, cele trei măsuri în speță constituie o singură operațiune de privatizare. Comisia consideră că aporturile de capital public și privat sunt, prin urmare, concomitente.
- (314) În sfârșit, în ceea ce privește criteriul aporturilor realizate în condiții comparabile, Comisia menționează mai întâi că părțile interesate, CCF și STIM, au pus sub semnul îndoielii caracterul semnificativ al intervenției private și, în special, prezența unor condiții comparabile între investiția publică și investitorii privați, ca urmare a prezenței unei clauze rezolutorii.
- (315) Comisia consideră că, în sine, condițiile creșterii de capital demonstrează că riscurile investitorilor privați și publici nu sunt identice. Prezența și condițiile clauzei rezolutorii de cesiune demonstrează, în sine, că soarta respectivă a investitorilor privați și a investitorului public în ceea ce privește riscurile nu este aceeași în cazul îndeplinirii condițiilor enumerate de clauză. Conform memorandumului de înțelegere, investitorii privați se pot retrage și își pot recupera investiția în cazul unei decizii negative a Comisiei, a Tribunalului sau a Curții sau în cazul în care delegarea serviciului public nu este reînnoită. Această ultimă parte a clauzei rezolutorii este cu atât mai dăunătoare pentru stat cu cât se referă la activitatea principală a SNCM. SNCM este, într-adevăr, operatorul istoric care leagă Corsica de teritoriul continental francez. Schematic, două treimi din activitatea acesteia se realizează între Marsilia și Corsica în cadrul delegării serviciului public. Prin urmare, investitorii privați sunt protejați de clauza rezolutorie împotriva riscului comercial pentru majoritatea activităților SNCM. Acest risc este efectiv suportat numai de stat.
- (316) Or, exercitarea clauzei rezolutorii menționate anterior ar antrena, pe de o parte, o obligație de rambursare a tuturor aporturilor cumpărătorilor de către SNCM în beneficiul investitorilor privați. Dimpotrivă, CGMF ar fi din nou deținătoare a 100 % din capitalul SNCM, în timp ce riscul de lichidare și, prin urmare, de pierdere a unei părți semnificative a investițiilor publice ar crește substanțial.

- (317) În ceea ce privește promisiunea de cumpărare de către acționarii privați, aceasta nu poate fi activată de CGMF în caz de reorganizare judiciară sau de lichidare a SNCM. Aceasta confirmă faptul că, în caz de dificultate, opțiunea respectivă nu poate fi activată, iar riscurile sunt, în principal, ale CGMF, așadar ale statului. Prin urmare, Comisia consideră că promisiunea de cumpărare nu poate fi analizată ca o contrapartidă a clauzei rezolutorii.
- (318) De asemenea, Comisia nu poate reține argumentul autorităților franceze potrivit căruia memorandumul de înțelegere a cuprins o serie de garanții în scopul de a proteja investiția statului. Într-adevăr, obligațiile impuse cumpărătorilor nu constituie riscuri sau constrângeri suplimentare plasate în sarcina cumpărătorilor, care i-ar plasa pe aceștia într-o situație comparabilă celei a CGMF. Aceștia au doar scopul de a garanta că, în perioada în cursul căreia clauza rezolatorie poate fi invocată de cumpărătorii privați, aceștia din urmă nu aduc nicio modificare juridică întreprinderii SNCM și nu realizează decât acțiuni necesare punerii în aplicare a planului de afaceri și a pactului social.
- (319) De asemenea, astfel cum subliniază Tribunalul în hotărârea din 11 septembrie 2012, singura analiză a rentabilității avută în vedere nu este suficientă pentru a concluziona că investiția a fost realizată de stat în condițiile pieței, în măsura în care riscurile nu sunt împărțite în mod echitabil între acționarii publici și cei privați.
- (320) Chiar dacă condiția investiției *pari passu* nu este îndeplinită, măsura poate fi, cu toate acestea, în conformitate cu principiul investitorului privat în economia de piață. În acest sens, ar trebui să se demonstreze că statul a adoptat un comportament pe care l-ar fi adoptat un investitor privat avizat într-o situație similară, de exemplu prin analizele *ex ante* ale rentabilității investiției. Cu toate acestea, autoritățile franceze nu au furnizat nicio dovadă cu privire la o astfel de analiză *ex ante*. În observațiile acestora, autoritățile franceze au considerat numai *ex post* că rata de remunerare fixă de [...] (*) % ar fi adecvată pentru un investitor privat, comparând-o cu ratele de randament ale unei OAT (Obligațiune Asimilabilă Tezaurului) emise de către stat, al cărei randament era, la acel moment, cuprins între 3,72 % și 3,95 %. Autoritățile franceze nu au furnizat însă nicio analiză care să demonstreze că rata de 10 % ar fi fost acceptabilă pentru un investitor privat, având în vedere riscurile suportate de către stat, de exemplu cel al clauzei rezolutorii și cele legate de situația întreprinderii.
- (321) În special, rata de [...] (*) % se aplică numai aportului de capital în valoare de 8,75 milioane EUR, dar o astfel de analiză ar fi trebuit să ia în considerare totalitatea aportului adus de către stat acceptat în memorandum. Dat fiind că nu există niciun randament asociat prețului negativ de 158 de milioane EUR sau avansului în cont curent de 38,5 milioane EUR, rata de randament pentru întreaga investiție a statului în SNCM la momentul privatizării din 2006 ar fi fost clar inferioară ratei de randament a unei OAT. Ca urmare a riscurilor asociate, un investitor privat în economia de piață nu ar fi acceptat o astfel de rată.
- (322) Având în vedere cele prezentate mai sus, Comisia consideră că nu sunt îndeplinite criteriile stabilite de jurisprudență pentru a exclude, de la bun început, caracterul de ajutor al măsurii în cauză. În consecință, Comisia consideră că aportul de capital al statului, în valoare de 8,75 milioane EUR, conferă un avantaj economic întreprinderii SNCM, întrucât aportul s-a realizat în paralel cu un aport de capitaluri private în condiții care nu sunt comparabile în sensul jurisprudenței Uniunii. În consecință, măsura examinată constituie un ajutor de stat în sensul articolului 107 alineatul (1) TFUE.

6.1.4. Măsurile de ajutor pentru persoane (38,5 milioane EUR)

- (323) Autoritățile franceze consideră că finanțarea în cauză constituie un ajutor pentru persoane care nu aduce beneficii întreprinderii și care, în consecință, nu ar constitui un ajutor de stat. Părțile interesate, CCF și STIM, au contestat calificarea măsurii respective drept ajutor pentru persoane, considerând, în special, că măsura poate genera efecte indirecte pozitive pentru SNCM.
- (324) Comisia consideră că faptul că beneficiarii direcți ai ajutorului pentru persoane sunt salariații nu este suficient pentru a demonstra inexistența unui ajutor în favoarea angajatorului acestora. Într-adevăr, Tribunalul precizează următoarele: „[...] faptul că beneficiarii direcți ai ajutorului pentru persoane sunt angajații nu poate fi suficient pentru a demonstra inexistența unui ajutor în favoarea angajatorului lor”⁽¹⁴⁶⁾.

⁽¹⁴⁶⁾ Punctul 137 din hotărârea din 11 septembrie 2012.

- (325) De asemenea, astfel cum arată Tribunalul la punctul 138 din hotărârea din 11 septembrie 2012, „[p]entru a examina dacă aceste ajutoare pentru persoane constituie un ajutor în sensul articolului 87 alineatul (1) CE, trebuie [...] să se determine dacă SNCM percepe un avantaj economic indirect care îi permite să nu fie obligat să suporte costuri care ar fi grevat în mod normal resursele financiare proprii și împiedică astfel ca forțele pieței să își producă consecințele normale”.
- (326) În plus, Comisia menționează că, în conformitate cu memorandumul de înțelegere, măsura este un angajament al statului față de partenerii privați de a finanța „partea de costuri pentru eventuale plecări voluntare sau desfaceri ale contractelor de muncă (oricare ar fi natura acestora), numită «de generozitate», care ar veni în completarea sumelor de orice natură plătibile de către angajator (...)”. Astfel cum subliniază Tribunalul la punctul 145 din hotărârea din 11 septembrie 2012, menționarea ajutoarelor pentru persoane în protocolul „de vânzare” tinde să indice că acestea creează un avantaj. Părțile au recurs la acestea deoarece puteau să obțină un anumit beneficiu.
- (327) În consecință, ajutoarele în cauză sunt de natură să creeze un avantaj economic în favoarea SNCM, permițându-i acestuia să nu suporte integralitatea costurilor pentru eventuale plecări viitoare ale anumitor salariați. Prin urmare, dacă o întreprindere este scutită de către stat de astfel de costuri, acest lucru constituie un avantaj pentru întreprindere. Comisia reamintește că măsurile sociale suplimentare au scopul de a facilita executarea planurilor de concediere care sunt necesare pentru a atinge obiectivele întreprinderii și că acestea nu decurg dintr-o obligație legală. În speță, frecvența mișcărilor sociale în cadrul SNCM demonstrează că realizarea unui plan social în cadrul întreprinderii conduce, aproape sistematic, la apariția grevelor și a altor acțiuni sindicale. Măsurile sociale suplimentare constituie, fără nicio îndoială, un avantaj pentru SNCM.
- (328) În consecință, Comisia consideră că măsura examinată constituie un ajutor de stat în temeiul articolului 107 alineatul (1) din TFUE.

6.1.5. Soldul de 15,81 milioane EUR plătit ca ajutor pentru restructurare în 2002

- (329) Măsurile din 2006 aduc o creștere substanțială a cuantumului ajutorului pentru restructurare examinat în cadrul planului din 2002, a cărui valoare se ridică la 69,29 milioane EUR și se analizează ca o modificare a planului de restructurare și a costului acestuia. Într-adevăr, în momentul în care s-a avut în vedere privatizarea, planul de restructurare era încă în curs, însă obiectivele de restabilire a viabilității nu erau atinse de către SNCM. Tribunalul a precizat că „[î]n această privință, trebuie, astfel, să se arate că Decizia din 2006 este explicită cu privire la faptul că, în prezența unor elemente de ajutor pentru restructurare în Planul din 2006, acestea din urmă trebuie să fie analizate împreună cu ajutorul pentru restructurare din cadrul Planului din 2002 (...)”⁽¹⁴⁷⁾. Tribunalul subliniază că această analiză a fost efectuată „în mod întemeiat”. Suma de 69,29 milioane EUR corespunde sumei de 66 de milioane EUR acordate în 2002 în cadrul primei tranșe din planul de restructurare și celor 3,29 milioane EUR reprezentând ajutoarele acordate în 2005 în cadrul celei de a doua tranșe.
- (330) În ceea ce privește această sumă a ajutoarelor acordate în cadrul planului de restructurare din 2002, 53,4 milioane EUR vizează efectiv delegarea serviciului public. Având în vedere că legalitatea ajutorului a fost confirmată de hotărârea Tribunalului din 11 septembrie 2012, Comisia trebuie să analizeze împreună compatibilitatea ajutorului pentru restructurare propriu-zis, și anume 15,81 milioane EUR acordat în momentul restructurării din 2002, și compatibilitatea tuturor măsurilor din 2006, în conformitate cu orientările din 2004.

6.2. EXAMINAREA COMPATIBILITĂȚII AJUTOARELOR PENTRU RESTRUCTURARE PLĂTITE ÎN 2002 ȘI 2006

6.2.1. Orientările care trebuie avute în vedere

- (331) Comisia precizează că planul de restructurare din 2002 a fost examinat în cadrul orientărilor din 1999. Aceasta precizează, de asemenea, că noile măsuri din 2006 care integrează planul din 2002 sunt posterioare intrării în vigoare a noilor orientări din 2004 și au fost puse în aplicare înainte de a fi aprobate de către Comisie.
- (332) În conformitate cu normele de tranziție prevăzute de orientările din 2004⁽¹⁴⁸⁾, acestea se aplică în ceea ce privește un ajutor ilegal care a fost, în parte, acordat după intrarea lor în vigoare.
- (333) În consecință, având în vedere că măsurile din 2006 constituie ajutoare, acestea se înscriu în cadrul operațiunilor de restructurare declanșate în 2002 și se analizează împreună cu acestea din urmă. Prin urmare, compatibilitatea tuturor ajutoarelor în cauză va fi analizată în cadrul orientărilor din 2004.

⁽¹⁴⁷⁾ Punctul 150 din hotărârea din 11 septembrie 2012.

⁽¹⁴⁸⁾ Punctele 102-104 din orientările din 2004.

6.2.2. Caracterul de întreprindere aflată în dificultate

- (334) Pentru a fi eligibilă în vederea primirii unui ajutor pentru restructurare, întreprinderea trebuie să poată fi calificată ca fiind în dificultate, în sensul orientărilor.
- (335) În speță, Comisia menționează că a constatat îndeplinirea acestei condiții, atât în decizia Comisiei din 17 iulie 2002 privind ajutorul pentru salvare în favoarea SNCM ⁽¹⁴⁹⁾, cât și în decizia din 19 august 2002 de inițiere a procedurii oficiale de investigare împotriva proiectului de recapitalizare, pe baza situațiilor contabile anuale ale SNCM pe 2001.
- (336) În sensul prezentei decizii, Comisia a verificat dacă SNCM îndeplinește această condiție pe baza situațiilor contabile anuale pe 2002 ale întreprinderii. Astfel, capitalurile proprii, exceptând provizioanele reglementate ⁽¹⁵⁰⁾ rămân tot negative, respectiv – 26,5 milioane EUR în anul 2002, după – 30,7 milioane EUR în 2001. Un asemenea nivel reflectă dispariția a peste jumătate din capitalul social al întreprinderii, capital social din care mai mult de un sfert a dispărut în cursul ultimelor douăsprezece luni care au urmat notificării, verificând astfel condiția descrisă la punctul 5 litera (a) din orientări.
- (337) Pe lângă evoluția capitalului social, Comisia constată, între altele, că:
- între 2001 și 2002, rezultatul curent înainte de impozitare a înregistrat o trecere de la – 5,1 milioane EUR în 2001 la – 5,8 milioane EUR în 2002, pierderile nete din 2002 neputând fi reduse decât prin vânzarea unor nave;
  - capacitatea de autofinanțare a SNCM, care atingea 39,2 milioane EUR la sfârșitul anului 2001, s-a redus la 35,7 milioane EUR la finele lui 2002;
  - datoriile financiare nete, exceptând leasing-urile, evoluează de la 135,8 milioane EUR până la 144,8 milioane EUR între 2000 și 2002;
  - obligațiile financiare (dobânzi și cheltuieli asimilate) sunt de 7,0 milioane EUR în 2000, iar în 2002 ajung la 9,503 milioane EUR.
- (338) De asemenea, autoritățile franceze au confirmat Comisiei că băncile refuzau să mai acorde împrumuturi întreprinderii SNCM din cauza nivelului său de îndatorare, în pofida faptului că aceasta a propus să garanteze cu ultimele nave neipotecate sau cu alte servituți similare.
- (339) În cele din urmă, contractul de DSP nu modifica în niciun fel această analiză. Deși contractul trebuia să permită SNCM, odată cu reușita planului de restructurare, să obțină rezultate pozitive din exploatare pe termen lung, nu este mai puțin adevărat că lipsa acută de fonduri proprii, gradul de îndatorare din ce în ce mai mare și costul măsurilor operaționale ale planului de restructurare ar trebui să conducă întreprinderea, într-o anumită perioadă de timp, la încetarea plăților.
- (340) Întrucât perioada de restructurare se întinde din 2002 până în 2006, este necesar să se verifice dacă SNCM îndeplinea această condiție pe parcursul perioadei și, în special, în momentul în care au fost decise noi aporturi de fonduri publice.
- (341) În decizia din 2003, s-a observat că SNCM îndeplinea acest criteriu în exercițiile fiscale 2001 și 2002 ⁽¹⁵¹⁾.
- (342) Este necesar să se verifice, în prezent, dacă SNCM îndeplinea în continuare această condiție în exercițiile fiscale 2003-2005, și anume în ultimul exercițiu contabil complet înainte de punerea în aplicare a noilor măsuri din 2006 privind privatizarea SNCM.

⁽¹⁴⁹⁾ A se vedea nota de subsol nr. 5.

⁽¹⁵⁰⁾ Provizioanele reglementate sunt obligații înregistrate în contabilitate în conformitate cu normele fiscale.

⁽¹⁵¹⁾ Considerentele 209-297.

- (343) Astfel cum s-a precizat deja în considerentul 73 și următoarele, situația SNCM s-a degradat semnificativ în 2004 și 2005. Astfel, rezultatul curent al SNCM s-a stabilit la – 32,6 milioane EUR în 2004 și – 25,8 milioane EUR în 2005. Rezultatul net, de asemenea, a fost de – 29,7 milioane EUR în 2004 și de – 28,8 milioane EUR în 2005. Capitalurile proprii în 2005 (– 1,7 milioane) au înregistrat o scădere de 25,5 milioane față de 2004. Scăderea corespunde dispariției a mai mult de jumătate din capitalul social, mai mult de un sfert din capital fiind pierdut în cursul ultimelor 12 luni, verificând astfel condiția suficientă descrisă la punctul 10 litera (a) din orientările din 2004.
- (344) Având în vedere cele de mai sus, Comisia consideră că SNCM poate fi calificată drept întreprindere aflată în dificultate în sensul orientărilor din 2004.

6.2.2.1. Contribuție proprie

- (345) În conformitate cu punctul 43 din orientări, „Valoarea și intensitatea ajutorului trebuie limitate la costurile de restructurare minime necesare pentru a permite realizarea restructurării în funcție de disponibilitățile financiare ale întreprinderii, ale acționarilor săi ori ale grupului din care face parte întreprinderea. Această evaluare va ține seama de orice ajutor de salvare acordat anterior. Beneficiarii ajutorului trebuie să contribuie semnificativ la planul de restructurare din propriile resurse, inclusiv prin vânzarea de active care nu sunt indispensabile pentru supraviețuirea întreprinderii sau printr-o finanțare externă obținută în condițiile pieței. Această contribuție este un semn care arată că piețele cred în posibilitatea restabilirii viabilității. Aceasta trebuie să fie reală, adică efectivă, cu excepția tuturor beneficiilor potențiale, de exemplu fluxul de lichidități, și trebuie să fie la un nivel cât se poate de ridicat.”
- (346) Astfel cum precizează punctul 44 din orientări, „Comisia va considera, în mod normal, că următoarele contribuții pentru restructurare vor fi adecvate: cel puțin 25 % în cazul întreprinderilor mici, cel puțin 40 % pentru întreprinderile mijlocii și cel puțin 50 % pentru întreprinderile mari. În circumstanțe excepționale și în situații deosebit de dificile care trebuie să fie demonstrate de statul membru, Comisia va putea accepta o contribuție proprie reală mai redusă.”
- (347) Punctul 7 din orientări precizează, de asemenea, că „trebuie să se reafirme cu mai multă claritate principiul conform căruia [contribuția substanțială a beneficiarului la procesul de restructurare] trebuie să fie reală și fără să includă un ajutor. Contribuția beneficiarului vizează un dublu obiectiv: pe de o parte, contribuția este menită să demonstreze că piețele (proprietari, creditorii) cred în posibilitatea refacerii viabilității într-un termen rezonabil. Pe de altă parte, ea va garanta că ajutorul de restructurare este limitat la minimum necesar pentru reabilitarea întreprinderii, în același timp limitând denaturările concurenței. [...]”.
- (348) De asemenea, în conformitate cu jurisprudența, contribuția proprie trebuie să arate că piețele cred în posibilitatea restabilirii viabilității⁽¹⁵²⁾. Comisia subliniază că această exigență este deosebit de relevantă în ceea ce privește SNCM, ca urmare a situației acesteia după 2002. Într-adevăr, Comisia reamintește că măsurile inițiale de restructurare din 2002 nu au avut rezultatele așteptate. Unele dintre acestea fie nu au fost respectate, fie nu au fost atinse (a se vedea considerentul 351). Având în vedere că SNCM nu a fost în măsură să pună în aplicare integral primele măsuri de restructurare, începând din 2004 situația sa economică și financiară a continuat să se degradeze (a se vedea considerentele 73-75).
- (349) Costurile de restructurare se ridicau la 46 de milioane EUR în 2002. În ceea ce privește măsurile din 2006, Comisia consideră că valoarea costurilor de restructurare corespundea cuantumului ajutorului⁽¹⁵³⁾, și anume 202,55 milioane EUR, la care trebuie adăugată creșterea de capital a partenerilor privați, și anume 26,25 milioane EUR, însemnând în total 274,8 milioane EUR. Contribuția proprie este compusă din 42,385 milioane EUR reprezentând cesiunea netă de active și din 26,25 milioane EUR reprezentând creșterea de capital a partenerilor privați, însumând o contribuție proprie totală de 68,635 milioane EUR. În consecință, ținând cont de noile măsuri din 2006, contribuția proprie ajunge la 25 %, în timp ce orientările solicită o contribuție de cel puțin 50 %. Comisia precizează că autoritățile franceze nu au invocat circumstanțe excepționale, nici situații deosebit de dificile, pentru a se accepta de către Comisie o contribuție proprie reală mai redusă. În orice caz, Comisia consideră că, în speță, nu există circumstanțe excepționale care să justifice o scădere a nivelului contribuției proprii solicitate de orientările din 2004.
- (350) Astfel, Comisia consideră că propria contribuție a SNCM la efortul de restructurare rămâne insuficientă din perspectiva dispozițiilor orientărilor.

⁽¹⁵²⁾ Hotărârea Tribunalului din 7 decembrie 2010, Frucona Košica//Comisia, T-11/07, nepublicată încă în Rep., punctele 244 și 245.

⁽¹⁵³⁾ Măsurile din 2006 constau în privatizarea SNCM.

6.2.2.2. Restabilirea viabilității pe termen lung

(351) În decizia de inițiere, Comisia a exprimat îndoieli cu privire la restabilirea viabilității pe termen lung a SNCM, având în vedere, în special, următoarele fapte:

- SNCM nu intenționa să renunțe la toate activitățile sale deficitare;
- reușita planului de restructurare era strâns legată de atribuirea DSP între Marsilia și Corsica pentru perioada cuprinsă între 1 ianuarie 2007 și 31 decembrie 2012;
- prevederile privind reducerea personalului navigant prevăzute în planul din 2002 nu au fost respectate, iar creșterea productivității cu 10 % nu a fost realizată;
- caracterul insuficient al reducerii a 400 de locuri de muncă echivalent normă întreagă și al măsurilor privind productivitatea prevăzute în planul din 2006 ca urmare a diferențelor față de planul din 2002.

(352) Autoritățile franceze au explicat că schimbarea acționarilor și punerea în aplicare a celor trei măsuri din planul de privatizare aveau să permită SNCM să își dezvolte activitatea pe o bază solidă și că, în consecință, caracterul deficitar al anumitor sectoare din activitatea acesteia nu avea nimic iremediabil.

(353) Comisia constată că măsurile prevăzute de planul de restructurare din 2002 nu au putut fi duse la bun sfârșit, conducând la o puternică degradare a rezultatelor întreprinderii în 2004 și 2005. În 2006, creșterea cifrei de afaceri cu 20 de milioane EUR și creșterea compensației pentru prestarea serviciului public cu 9 milioane EUR nu au permis o restabilire a rezultatului din exploatare, întrucât creșterea prețului combustibilului și creșterea costurilor de exploatare au depășit cu mult previziunile. Expertul Comisiei a constatat că realizarea planului de afaceri al cumpărătorilor a fost încetinită semnificativ de mai multe evenimente ⁽¹⁵⁴⁾ și concluzionează că pierderile cumulate riscau să fie mult mai importante decât se prevăzuse inițial pentru anul 2007.

(354) În consecință, Comisia consideră că răspunsurile autorităților franceze nu au eliminat toate îndoielile. Într-adevăr, pare hazardată corelarea restabilirii viabilității cu atribuirea delegării serviciului public în perioada 2007-2013 și de instituirea celor trei măsuri din planul de privatizare a căror legalitate și compatibilitate cu piața internă nu au fost confirmate. Credibilitatea unui plan de restabilire a viabilității pe termen lung a unei întreprinderi presupune cel puțin ca ipotezele reținute să fie realiste. Or, în speță, reușita planului se sprijină aproape exclusiv pe realizarea a două evenimente ipotetice care nu sunt controlate de SNCM. De asemenea, dată fiind situația financiară a SNCM în perioada respectivă, Comisia își pune întrebări cu privire la capacitatea acesteia de a finanța modernizarea necesară pentru unele dintre feriboturile sale. Or, autoritățile franceze susțin că o astfel de modernizare ar permite atingerea obiectivelor de restabilire a viabilității.

(355) Prin urmare, Comisia consideră că nu este îndeplinită condiția restabilirii viabilității pe termen lung solicitată de orientări.

6.2.2.3. Prevenirea unei denaturări excesive a concurenței (măsuri compensatorii)

(356) Decizia anulată din 2008 menționa patru măsuri compensatorii:

- închiderea filialei Corsica Marittima (82 000 de pasageri în 2000), care asigura legăturile între Italia și Corsica și, prin urmare, retragerea grupului SNCM de pe piața aferentă transporturilor între Italia și Corsica;
- cvasiretragerea SNCM de pe liniile de transport între Toulon și Corsica, piață care reprezenta în 2002 nu mai puțin de 460 000 de pasageri;

⁽¹⁵⁴⁾ A se vedea raportul Stephens, Studiu privind restructurarea companiei maritime SNCM, p. 85 punctul 3: punerea în aplicare a DSP în iulie 2007 în loc de ianuarie; numeroase litigii cu CFF.

— limitarea numărului total de locuri oferite și a numărului de curse dus-întors operate de SNCM în fiecare an, începând din 2003, în special pe liniile de transport între Nisa și Corsica;

— vânzarea a patru nave.

- (357) Comisia dorește să reamintească că măsurile au fost propuse de autoritățile franceze în raport cu ajutorul în cuantum de 15,81 milioane EUR, sumă care corespunde ajutorului pentru restructurare acordat în 2002.
- (358) Ca urmare a anulării deciziei din 2008 prin hotărârea din 11 septembrie 2012, valoarea totală a ajutorului se ridică la mai mult de 210 milioane EUR. Comisia consideră că îndoielile sale nu au putut fi înlăturate din următoarele motive.
- (359) În ceea ce privește vânzarea celor patru nave prevăzută în momentul restructurării din 2002, Comisia menționează că cesiunile au fost compensate parțial de livrarea navei Danielle Casanova în iunie 2002, a cargobotului mixt Paglia Orba și a cargobotului mixt Pascal Paoli în 2003.
- (360) În ceea ce privește închiderea Corsica Marittima, punctul 40 din orientări precizează mai ales că „[a]nularea datorilor și sistarea activităților deficitare, care ar fi, în orice caz, necesare pentru restabilirea viabilității, nu vor fi considerate drept o reducere a capacității sau a prezenței pe piață atunci când se evaluează măsurile compensatorii”. În consecință, închiderea Corsica Marittima, care a fost deficitară de la crearea sa în 1990, nu poate fi calificată drept măsură compensatorie, ci, mai degrabă, ca o măsură care contribuie la restabilirea viabilității pe termen lung.
- (361) Același raționament se aplică, de asemenea, pentru transporturile maritime între Corsica și Nisa. Comisia subliniază că SNCM dispune de o cotă de piață minoritară, Corsica Ferries France deținând 70 % din cotele de piață ⁽¹⁵⁵⁾. Conform raportului Stephens, cererea în ceea ce privește traficul cu plecare din Nisa, în special în perioada estivală, este foarte mare. De asemenea, pe linia în cauză există cerere și în afara sezonului estival. Cu toate acestea, rezultatul curent pe linia respectivă era deficitar între 2004 și 2007. În consecință, măsura nu poate fi calificată drept măsură compensatorie, ci, mai degrabă, ca o măsură care contribuie la restabilirea viabilității pe termen lung.
- (362) De asemenea, Comisia notează că traficul de pasageri a crescut considerabil între Corsica și portul Toulon, trecând de la mai puțin de 200 000 de pasageri pe an în 1999 la aproape 1 milion în 2007 ⁽¹⁵⁶⁾. În consecință, cvasiretragerea SNCM de la deservirea acestei linii ar putea fi calificată drept măsură compensatorie. Cu toate acestea, Comisia menționează că linia Toulon-Corsica este linia cea mai puțin importantă pentru SNCM în ceea ce privește transportul de pasageri.
- (363) Cu toate acestea, chiar dacă măsura în cauză ar fi calificată drept măsură compensatorie, Comisia consideră că aceasta ar fi absolut insuficientă. Într-adevăr, punctul 40 din orientări prevede că „(m)ăsurile compensatorii trebuie să fie proporționale cu efectele de denaturare ale ajutorului (...)”. Astfel cum s-a amintit deja la considerentele 341 și 342, Comisia constată că măsurile au fost propuse de autoritățile franceze în raport cu ajutorul în cuantum de 15,81 milioane EUR, sumă care corespunde ajutorului pentru restructurare acordat în 2002. Or, întrucât valoarea totală a ajutorului se ridică în prezent la aproximativ 218 milioane EUR, Comisia este de părere că măsurile propuse sunt insuficiente în raport cu denaturarea concurenței creată de acordarea ajutoarelor.
- (364) În consecință, Comisia constată că nu au putut fi înlăturate îndoielile în ceea ce privește calificarea măsurilor în cauză fie drept măsuri compensatorii, fie drept măsuri necesare pentru restabilirea viabilității. În orice caz, măsurile propuse rămân absolut insuficiente.
- (365) Autoritățile franceze au invocat riscul de monopol în favoarea CFF în cazul în care SNCM ar dispărea. Comisia consideră că autoritățile franceze nu au demonstrat suficient existența și importanța unui astfel de risc. Într-adevăr, transportul de pasageri și de marfă între Franța continentală și Corsica este o piață deschisă și concurențială pentru toți operatorii prezenți în marea Mediterană. Această piață se caracterizează, de asemenea, prin lipsa barierelor la intrare. În orice caz, poziția Corsica Ferries nu este de natură să justifice faptul că măsurile litigioase ar denatura concurența.

⁽¹⁵⁵⁾ A se vedea raportul Stephens, Studiu privind restructurarea companiei maritime SNCM, p. 96.

⁽¹⁵⁶⁾ A se vedea Autoritatea Concurenței, avizul nr. 12-A-05 din 17 februarie 2012, punctele 124 și 125.

- (366) Având în vedere cele de mai sus, Comisia concluzionează că măsurile propuse nu îndeplinesc criteriile enumerate la punctele 38-42 din orientări.

VII. CONCLUZIE

7.1. INCOMPATIBILITATEA ȘI RECUPERAREA APORTULUI DE CAPITAL NOTIFICAT DE AUTORITĂȚILE FRANCEZE ÎN 2002 ȘI A CELOR TREI MĂSURI NOI PUSE ÎN APLICARE DE AUTORITĂȚILE FRANCEZE ÎN 2006

- (367) Aportul de capital de 15,81 milioane EUR notificat de autoritățile franceze în 2002 și cele trei noi măsuri puse în aplicare de autoritățile franceze în 2006, și anume cesiunea în proporție de 100 % a SNCM la prețul negativ de 158 de milioane EUR, creșterea de capital de 8,75 milioane EUR subscrisă de CGMF și avansul în cont curent de 38,5 milioane EUR în favoarea salariaților SNCM, constituie ajutoare în sensul articolului 107 alineatul (1) din TFUE. Ajutoarele respective sunt incompatibile cu piața internă.
- (368) Comisia subliniază că, în temeiul articolului 14 alineatul (1) din Regulamentul (CE) nr. 659/1999, orice ajutor ilegal și incompatibil cu piața internă trebuie să fie recuperat de la beneficiarul acestuia.
- (369) În scopul recuperării, autoritățile franceze trebuie, de asemenea, să adauge la valoarea ajutorului dobânda de recuperare începând de la data la care ajutorul în cauză a fost pus la dispoziția întreprinderii până la recuperarea efectivă a acestuia⁽¹⁵⁷⁾, în conformitate cu capitolul V din Regulamentul (CE) nr. 794/2004 al Comisiei⁽¹⁵⁸⁾.

7.2. INCOMPATIBILITATEA ȘI RECUPERAREA AJUTORULUI PENTRU SALVARE

- (370) Începând din momentul în care măsurile notificate ca ajutor pentru restructurare nu îndeplinesc condițiile de compatibilitate prevăzute de orientări, trebuie, în mod normal, să se suporte consecințele acestei incompatibilități în ceea ce privește ajutorul pentru salvare aprobat pentru SNCM de către autoritățile franceze, care a făcut obiectul deciziei Comisiei din 17 iulie 2002, și să se solicite recuperarea acestuia.
- (371) La 19 noiembrie 2002, autoritățile franceze au transmis Comisiei o copie a convențiilor privind avansul de trezorerie încheiate între SNCM și CGMF, precum și dovezile rambursării avansului acordat de către CGMF în favoarea SNCM, prin două viramente efectuate la 13 mai și 14 iunie 2002,

ADOPTĂ PREZENTA DECIZIE:

Articolul 1

Aportul de capital de 15,81 milioane EUR și cele trei noi măsuri puse în aplicare de autoritățile franceze în 2006, și anume cesiunea în proporție de 75 % a SNCM la prețul negativ de 158 de milioane EUR, creșterea de capital de 8,75 milioane EUR subscrisă de CGMF și avansul în cont curent de 38,5 milioane EUR în favoarea salariaților SNCM, puse în aplicare de către Franța, cu încălcarea articolului 108 alineatul (3) din TFUE, în favoarea SNCM constituie ajutoare de stat ilegale și incompatibile cu piața internă.

Articolul 2

- (1) Franța recuperează de la beneficiar ajutoarele menționate la articolul 1.
- (2) Sumele de recuperat sunt purtătoare de dobândă începând de la data la care au fost puse la dispoziția beneficiarului până în momentul recuperării lor efective.
- (3) Dobânzile sunt calculate pe o bază compusă, în conformitate cu capitolul V din Regulamentul (CE) nr. 794/2004 și cu Regulamentul (CE) nr. 271/2008 al Comisiei⁽¹⁵⁹⁾ de modificare a Regulamentului (CE) nr. 794/2004.

⁽¹⁵⁷⁾ A se vedea articolul 14 alineatul (2) din Regulamentul (CE) nr. 659/99.

⁽¹⁵⁸⁾ Regulamentul (CE) nr. 794/2004 al Comisiei din 21 aprilie 2004 de punere în aplicare a Regulamentului (CE) nr. 659/1999 al Consiliului de stabilire a normelor de aplicare a articolului 93 din Tratatul CE (JO L 140, 30.4.2004, p. 1).

⁽¹⁵⁹⁾ Regulamentul (CE) nr. 271/2008 al Comisiei din 30 ianuarie 2008 de modificare a Regulamentului (CE) nr. 794/2004 de punere în aplicare a Regulamentului (CE) nr. 659/1999 al Consiliului de stabilire a normelor de aplicare a articolului 93 din Tratatul CE (JO L 82, 25.3.2008, p. 1).

Articolul 3

- (1) Recuperarea ajutoarelor menționate la articolul 1 este imediată și efectivă.
- (2) Franța asigură punerea în aplicare a prezentei decizii în termen de patru luni de la data notificării acesteia.

Articolul 4

- (1) În termen de două luni de la data notificării prezentei decizii, Franța comunică următoarele informații Comisiei:
  - (a) suma totală (principal și dobânzi) care trebuie recuperată de la beneficiar;
  - (b) o descriere detaliată a măsurilor care au fost deja adoptate și a celor preconizate în vederea conformării cu prezenta decizie;
  - (c) documente care demonstrează că beneficiarul a fost notificat să ramburseze ajutorul.
- (2) Franța informează Comisia cu privire la evoluția măsurilor naționale luate pentru punerea în aplicare a prezentei decizii până la recuperarea completă a ajutorului menționat la articolul 1. Franța transmite imediat, la solicitarea Comisiei, informațiile privind măsurile care au fost deja adoptate și cele preconizate în vederea conformării cu prezenta decizie. De asemenea, Franța furnizează informații detaliate privind sumele reprezentând ajutoarele și dobânzile aferente acestor sume recuperate deja de la beneficiar.

Articolul 5

Prezenta decizie se adresează Republicii Franceze.

Adoptată la Bruxelles, 20 noiembrie 2013.

Pentru Comisie
Joaquín ALMUNIA
Vicepreședinte

ANEXĂ

INFORMAȚII PRIVIND SUMELE PRIMITE, CELE CARE TREBUIE RECUPERATE ȘI CELE DEJA RECUPERATE

Identitatea beneficiarului	Cuantumul total al ajutorului primit în cadrul schemei (*)	Cuantumul total al ajutorului care trebuie recuperat (*) (Principal)	Suma totală deja rambursată (*)	
			Principal	Dobândă

(*) Milioane în moneda națională.

DECIZIA COMISIEI**din 11 februarie 2014****privind măsura SA.35388 (13/C) (ex 13/NN și ex 12/N) – Polonia – Înființarea aeroportului Gdynia-Kosakowo***[notificată cu numărul C(2014) 759]***(Numai textul în limba polonă este autentic)****(Text cu relevanță pentru SEE)**

(2014/883/UE)

COMISIA EUROPEANĂ,

având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, în special articolul 108 alineatul (2) primul paragraf,

având în vedere Acordul privind Spațiul Economic European, în special articolul 62 alineatul (1) litera (a),

invitând părțile interesate să-și prezinte observațiile în conformitate cu dispozițiile menționate anterior ⁽¹⁾,

întrucât:

1. PROCEDURA

- (1) Prin scrisoarea din 7 septembrie 2012, Polonia a notificat Comisiei, din motive de securitate juridică, planurile de finanțare a reconversiei unui aeroport militar din apropierea orașului Gdynia, situat în nordul Poloniei, într-un aeroport civil. Măsura a fost înregistrată drept caz de ajutor de stat cu numărul SA.35388.
- (2) Prin scrisorile din 7 noiembrie 2012 și 6 februarie 2013, Comisia a solicitat informații suplimentare cu privire la măsura notificată. La 7 decembrie 2012 și 15 martie 2013, Polonia a transmis informații suplimentare. O reuniune între Comisie și Polonia a avut loc la 17 aprilie 2013. În cadrul reuniunii, Polonia a confirmat faptul că finanțarea notificată fusese deja acordată în mod irevocabil.
- (3) Prin scrisoarea din 15 mai 2013, Comisia a informat Polonia că transferă cazul către registrul ajutoarelor care nu au fost notificate (caz NN), întrucât cea mai mare parte a finanțării notificate Comisiei fusese deja acordată în mod irevocabil. Prin scrisoarea din 16 mai 2013, Polonia a transmis informații suplimentare.
- (4) Prin scrisoarea din 10 iulie 2013, Comisia a informat Polonia cu privire la decizia sa de a iniția procedura prevăzută la articolul 108 alineatul (2) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE) ⁽²⁾ (denumită în continuare „decizia de inițiere”) cu privire la finanțarea acordată în favoarea întreprinderii Port Lotniczy Gdynia-Kosakowo sp. z o. o. (denumită în continuare „Gdynia-Kosakowo Airport Ltd”) de către autoritățile orașului Gdynia (denumit în continuare „Gdynia”) și de către autoritățile municipale din Kosakowo (denumit în continuare „Kosakowo”). Polonia și-a prezentat observațiile privind decizia de inițiere la 6 august 2013.
- (5) Decizia Comisiei de a iniția procedura a fost publicată în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene* ⁽³⁾. Comisia a invitat părțile interesate să își prezinte observațiile cu privire la măsura în cauză în termen de o lună de la data publicării.
- (6) Comisia nu a primit nicio observație de la părțile interesate. Polonia a fost informată cu privire la acest fapt prin scrisoarea din 9 octombrie 2013.

⁽¹⁾ JO C 243, 23.8.2013, p. 25.

⁽²⁾ Cu efect de la 1 decembrie 2009, articolele 87 și 88 din Tratatul CE au devenit articolele 107 și, respectiv, 108 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE). Cele două seturi de dispoziții sunt în esență identice. În sensul prezentei decizii, trimiterile la articolele 107 și 108 din TFUE ar trebui înțelese ca trimiteri la articolele 87 și 88 din Tratatul CE, atunci când este cazul. TFUE a introdus, de asemenea, anumite modificări ale terminologiei, cum ar fi înlocuirea termenului „Comunitate” cu „Uniune” și a termenului „piață comună” cu „piață internă”. Pe tot parcursul prezentei decizii va fi folosită terminologia din TFUE.

⁽³⁾ A se vedea nota de subsol 1.

- (7) Prin scrisoarea din 30 octombrie 2013, Comisia a solicitat informații suplimentare. Polonia a transmis informații suplimentare prin scrisorile din 4 noiembrie 2013 și 15 noiembrie 2013. La 26 noiembrie 2013 a avut loc o reuniune între Comisie și Polonia. Polonia a furnizat informații suplimentare prin scrisorile din 3 decembrie 2013 și 2 ianuarie 2014.

2. DESCRIEREA MĂSURILOR ȘI MOTIVELE ÎNȚIERII PROCEDURII

2.1. CONTEXTUL INVESTIGAȚIEI

- (8) Cazul se referă la finanțarea unui nou aeroport civil în regiunea Pomerania (voievodatul Pomorskie), la granița dintre orașul Gdynia și municipiul Kosakowo, la 25 de kilometri depărtare de aeroportul din Gdansk⁽⁴⁾. Noul aeroport este deținut și va fi exploatat de Gdynia-Kosakowo Airport Ltd (denumită în continuare „administratorul aeroportului” sau „aeroportul din Gdynia”). Administratorul aeroportului este deținut în totalitate de autoritățile municipale din Gdynia și Kosakowo.
- (9) Obiectivul proiectului de investiții este de a crea un al doilea aeroport pentru Pomerania bazat pe infrastructura unui aeroport militar situat în Kosakowo⁽⁵⁾. Noul aeroport ar urma să gestioneze, în principal, traficul aerian general (de exemplu, avioane private, planoare/aeronave ușoare), companii aeriene cu tarife reduse (denumite în continuare „companii low-cost”) și zboruri în regim charter. La momentul notificării, aeroportul trebuia să-și înceapă activitatea la începutul anului 2014. Un raport din 2012 elaborat de PriceWaterHouseCoopers (denumit în continuare „PWC”) a furnizat următoarele previziuni privind traficul de pasageri în cursul primilor ani de funcționare: aproximativ [...] în 2014, [...] în 2017, [...] în 2020 și aproximativ [...] în 2028.
- (10) Originile proiectului datează din aprilie 2005, când diferite autorități regionale, Ministerul Apărării Naționale și reprezentanții ai aeroportului din Gdansk⁽⁶⁾ au semnat o scrisoare de intenție privind crearea unui nou aeroport pentru Pomerania bazat pe infrastructura aeroportului militar din Kosakowo. În iulie 2007, autoritățile locale din Gdynia și Kosakowo au înființat o întreprindere denumită Gdynia-Kosakowo Airport Ltd. În decembrie 2009, Gdynia și Kosakowo au obținut aprobarea din partea Ministerului Transporturilor ca Gdynia-Kosakowo Airport Ltd să devină responsabilă pentru noul aeroport. Pe această bază, guvernul polonez, în temeiul unui acord din 9 septembrie 2010, a transferat amplasamentul de 254 de hectare al aeroportului militar către Kosakowo pentru o perioadă de 30 de ani; ulterior, Kosakowo a închiriat terenul către Gdynia-Kosakowo Airport Ltd pentru aceeași perioadă.

Proiectul de investiții

- (11) Întrucât actualul aeroport Gdynia-Kosakowo (Gdynia-Oksywie) a fost inițial utilizat exclusiv în scopuri militare, administratorul noului aeroport ar trebui să poată utiliza infrastructura existentă (cum ar fi o pistă de 2 500 de metri, căi de rulare, o platformă, echipamente de navigație etc.). Costul total al investiției în proiectul de reconversie este estimat la 164,9 milioane PLN [41,2 milioane EUR⁽⁷⁾] în termeni nominali și 148,4 PLN (37,1 milioane EUR) în termeni reali. Tabelul de mai jos oferă o imagine de ansamblu asupra dezvoltării treptate a aeroportului, împărțită în patru etape. Potrivit Poloniei, costul total al investiției include, de asemenea, investiții legate de

⁽⁴⁾ În funcție de ruta aleasă, distanța rutieră dintre aeroportul din Gdynia și cel din Gdansk este de 26-29 kilometri; sursă: Google maps, Bing maps. Aeroportul din Gdansk este deținut și exploatat de către Gdansk Lech Wałęsa Airport Ltd, o întreprindere înființată de entități publice. Capitalul social al întreprinderii respective este deținut după cum urmează: orașul Gdansk (32 %), voievodatul Pomorskie (32 %), întreprinderea de stat „Aeroporturile poloneze” (31 %), orașul Sopot (3 %) și orașul Gdynia (2 %). Aeroportul Lech Wałęsa din Gdansk (denumit în continuare „aeroportul din Gdansk”) este al treilea aeroport ca mărime din Polonia. În 2012, acesta a gestionat un număr de 2,9 milioane de pasageri (2,7 milioane pentru serviciile aeriene regulate și 0,2 milioane pentru zborurile charter).

Următoarele opt companii aeriene oferă servicii aeriene regulate din aeroportul din Gdansk (ianuarie 2014): Wizzair (22 de destinații), Ryanair (șapte destinații), EuroLOT (patru destinații), LOT (două destinații), Lufthansa (două destinații), SAS (două destinații), Air Berlin (o destinație), Norwegian (o destinație). De la deschiderea unui nou terminal în mai 2012, aeroportul din Gdansk are capacitatea de a gestiona 5 milioane de pasageri pe an. În conformitate cu informațiile furnizate de Polonia, extinderea terminalului (programată pentru 2013-2015) va crește capacitatea aeroportului la 7 milioane de pasageri. Investiția de la aeroportul din Gdansk a fost, de asemenea, finanțată prin ajutorul de stat (a se vedea Decizia Comisiei din 2008 privind ajutorul de stat N 153/2008 – Ajutor de stat în valoare de 1,7 milioane EUR (JO C 46, 25.2.2009, p. 7); Decizia Comisiei din 2009 privind ajutorul de stat N 472/2008, în urma căreia Polonia a acordat aproximativ 33 de milioane EUR pentru aeroportul din Gdansk (JO C 79, 2.4.2009, p. 2).

⁽⁵⁾ Actualul aeroport militar Gdynia-Oksywie se află la granița dintre orașul Gdynia și municipiul Kosakowo.

⁽⁶⁾ Acordul a fost semnat de autoritățile din Pomerania, orașele Gdansk, Gdynia și Sopot, municipiul Kosakowo și reprezentanții ai guvernului polonez (provincia Pomerania, Ministerul Apărării Naționale și Ministerul Transporturilor) și aeroportul din Gdansk.

⁽⁷⁾ Cursul de schimb utilizat pentru prezenta decizie este 1 EUR = 4 PLN, valoare care corespunde cursului de schimb mediu săptămânal pentru 2010. Sursă: Eurostat.

îndeplinirea sarcinilor care se încadrează în domeniul de aplicare a politicii publice ⁽⁸⁾, care se ridică la aproximativ [...] milioane PLN ([...] milioane EUR) în total (pentru toate cele patru etape).

Tabelul 1

Costul nominal total al investițiilor în aeroportul Gdynia-Kosakowo în perioada 2007-2030

Proiectul de investiții	Costuri în mPLN	Costuri în mEUR
Etapa I: 2007 - 2011	[...]	[...]
Lucrări pregătitoare (de ex., curățarea amplasamentul[...], îndepărtarea clădirilor vechi și a arborilor) și studii de fezabilitate, planificare		
Etapa II: 2012 - 2013	[...]	[...]
— Terminal (planificat pentru finalizare în iunie 2013 și utilizat inițial pentru AG) — Clădire destinată administrației aeroportul[...] și pompierilor — Renovarea platformei — Infrastructură energetică, lumini de navigație și gardul aeroportul[...] — Întreținerea aeroportul[...] și echipamente de securitate — Ajustarea echipamentelor de navigație — Drumuri de acces, stație de alimentare cu carburanți și parcare		
Etapa III: 2014 - 2019	[...]	[...]
— Investiții necesare pentru aeronave mai mari (de ex., Boeing 737 sau Airbus A320), cum ar fi extinderea căii de rulare, platforme și echipamente aeroportuare — Alte investiții orientate spre servicii destinate pasagerilor (de ex., extinderea parcării)		
Etapa IV: 2020 - 2030	[...]	[...]
— Extinderea terminalul[...] — Extinderea clădirii destinate administrației aeroportul[...] și pompierilor — Extinderea platformelor, a căilor de rulare și a parcarilor		
Costuri totale de investiții	164,90	41,02

Sursă: informații furnizate de Polonia.

Finanțarea proiectului de investiții

- (12) Proiectul de investiții este finanțat prin injecții de capital din partea acționarilor publici (și anume, Gdynia și Kosakowo). Injecțiile de capital sunt destinate să acopere atât costurile de investiții, cât și costurile de exploatare ale aeroportului în etapa inițială a funcționării acestuia (și anume, perioada până la sfârșitul anului 2019). Acționarii publici se așteaptă ca administratorul aeroportului să înceapă să genereze un profit și, prin urmare, să fie capabil să-și finanțeze toate activitățile din venituri proprii în 2020.
- (13) Înainte de notificarea către Comisie a proiectului (și anume, înainte de 7 septembrie 2012), acționarii publici ai aeroportului Gdynia au convenit să contribuie cu o sumă totală de aproximativ 207,48 milioane PLN ⁽⁹⁾ (aproximativ 51,87 milioane EUR) pentru realizarea proiectului de investiții și acoperirea pierderilor aeroportului în primii ani de funcționare a acestuia. Gdynia ar urma să contribuie cu suma de 142,48 milioane PLN (aproximativ 35,62 milioane EUR) în numerar în perioada 2007-2019. Kosakowo a furnizat o contribuție în numerar de 0,1 milioane PLN (25 000 EUR) la înființarea întreprinderii. În perioada 2011-2040, Kosakowo ar urma să aducă, de asemenea, o contribuție nemonetară în valoare de 64,9 milioane PLN (aproximativ 16,2 milioane EUR) prin realizarea schimbului unei părți din chiria anuală de plătit de către aeroportul din Gdynia conform contractului de leasing contra unor acțiuni în cadrul aeroportului (a se vedea tabelul 2 de mai jos).

⁽⁸⁾ În opinia Poloniei, investiția care intră în domeniul de aplicare a politicii publice include clădiri și echipamente pentru pompieri, funcționari vamali, agenți de securitate aeroportuară, ofițeri de poliție și polițiști de frontieră, un gard de delimitare a perimetrului aeroportului cu supraveghere video etc.

⁽⁹⁾ În termeni nominali.

Tabelul 2

Finanțarea proiectului de investiții prin majorări de capital

	milioane PLN	milioane EUR
Înainte de de 18 iunie 2012		
Injecții de capital în numerar din partea Gdynia	60,73	15,18
Injecții de capital în numerar din partea Kosakowo	0,10	0,03
Schimb creanțe contrar participații de către Kosakowo	3,98	1,00
Total contribuții înainte de 18 iunie 2012	64,81	16,20
Prevăzute după 18 iunie 2012		
Injecții de capital în numerar din partea Gdynia:	81,75	20,44
din care:		
în 2013	29,90	7,48
în 2015	[...]	[...]
în 2016	[...]	[...]
în 2017	[...]	[...]
în 2018	[...]	[...]
în 2019	[...]	[...]
Schimb creanțe contra participații de către Kosakowo:	60,92	15,23
din care:		
în 2013-2039 (27*PLN [...])	[...]	[...]
în 2040	[...]	[...]
Total contribuții prevăzute după 18 iunie 2012	142,67	35,67
Capitalul total preconizat al Gdynia-Kosakowo Airport Ltd	207,48	51,87

Sursă: pe baza informațiilor furnizate de Polonia.

2.2. MOTIVE PENTRU INIȚIEREA PROCEDURII OFICIALE DE INVESTIGARE ȘI EVALUAREA INIȚIALĂ

(14) În decizia de inițiere a procedurii s-au ridicat următoarele întrebări:

— în primul rând, dacă finanțarea publică a proiectului de investiții este în conformitate cu principiul investitorului în economia de piață (denumit în continuare „MEIP”), în special în ceea ce privește (i) aplicarea principiului investitorului în economia de piață în timp, metodologia pentru aplicarea principiului; și (ii) dacă analiza principiului investitorului în economia de piață efectuată de autoritățile poloneze și care conduce la o valoare actualizată netă pozitivă (denumită în continuare „VAN”) ⁽¹⁰⁾ se bazează pe ipoteze realiste și fiabile;

⁽¹⁰⁾ Valoarea actualizată netă indică dacă randamentul unui proiect dat depășește costurile de capital (de oportunitate). Un proiect este considerat o investiție viabilă din punct de vedere economic dacă acesta generează o VAN pozitivă. Investițiile care produc un randament mai mic decât costurile de capital (de oportunitate) nu sunt viabile din punct de vedere economic. Costurile de capital (de oportunitate) sunt reflectate în rata de actualizare.

— în al doilea rând, dacă ajutorul pentru funcționare și ajutorul pentru investiții acordat aeroportului din Gdynia poate fi considerat compatibil cu piața internă.

Aplicarea principiului investitorului în economia de piață (MEIP)

- (15) În ceea ce privește prima întrebare, Comisia și-a exprimat îndoielele cu privire la posibilitatea utilizării studiului privind principiul investitorului în economia de piață (studiul privind MEIP), care a fost realizat în 2012, și anume, după ce a fost luată decizia irevocabilă de a finanța reconversia aeroportului de către acționarii publici, în vederea evaluării existenței ajutorului de stat. Prin urmare, Comisia are îndoiele cu privire la caracterul adecvat al scenariului contrafactual, în care se consideră că investiția a încetat în 2012.
- (16) Având în vedere faptul că aeroportul din Gdynia urmează un model de afaceri similar (axat pe companii low-cost, zboruri charter și aviație generală) cu cel al actualului aeroport din Gdansk, care încă mai are capacități neutilizate și planuri de extindere viitoare și care se află la doar 25 km distanță, Comisia și-a exprimat îndoiala că veniturile preconizate pentru aeroportul din Gdynia se bazează pe ipoteze realiste, în special în ceea ce privește nivelul taxelor de aeroport și nivelul traficului de pasageri estimat. În special, Comisia a remarcat faptul că planul de afaceri pentru aeroportul din Gdynia a preconizat o taxă de pasager mai mare decât cea aplicată, după deducerea reducerilor/rabaturilor, în aeroportul din Gdansk și în alte aeroporturi regionale comparabile din Polonia.
- (17) De asemenea, Comisia și-a exprimat îndoielele că planul de afaceri a ținut seama de toate stimulentele planificate (de exemplu, sprijin pentru promovare, rabaturi sau oricare alte stimulente pentru dezvoltarea rutelor etc.) care urmează să fie acordate direct de către aeroportul din Gdynia, acționarii săi sau alte autorități regionale pentru a determina companiile aeriene să stabilească rute noi cu plecare din aeroport.
- (18) Întrucât rata de creștere a unei întreprinderi nu este, în general, mai ridicată decât cea a economiei în care aceasta își desfășoară activitatea (și anume, în termeni de creștere a PIB-ului), Comisia și-a exprimat îndoiala că rata de creștere a cifrei de afaceri de [...] utilizată pentru a calcula valoarea finală este adecvată⁽¹¹⁾. Această îndoială afectează direct evaluarea rentabilității proiectului de investiție, întrucât valoarea capitalului propriu al noului aeroport devine pozitivă numai în perspectiva valorii finale a proiectului din 2040 (fluxurile de trezorerie actualizate cumulate în perioada de previzionare, 2010-2040, sunt negative).
- (19) Prin urmare, Comisia a considerat că finanțarea publică pentru proiectul de investiții conduce la avantaje economice selective pentru administratorul aeroportului din Gdynia. Finanțarea publică a fost acordată din resurse de stat și este imputabilă statului. De asemenea, aceasta denaturează sau amenință să denatureze concurența și schimburile comerciale între statele membre. Întrucât au fost îndeplinite toate criteriile cumulative pentru noțiunea de ajutor, Comisia a considerat că finanțarea publică a constituit ajutor de stat în sensul articolului 107 alineatul (1) din TFUE.

Compatibilitatea ajutorului

- (20) În ceea ce privește a doua întrebare, Comisia și-a exprimat îndoiala cu privire la faptul că ajutorul pentru investiții și ajutorul pentru funcționare pentru aeroportul din Gdynia ar putea fi considerate compatibile cu piața internă.
- (21) În ceea ce privește ajutorul pentru investiții, Comisia și-a exprimat îndoiala cu privire la faptul că au fost îndeplinite toate criteriile de compatibilitate pentru ajutoarele pentru investiții acordate aeroporturilor prevăzute în Orientările din 2005 privind sectorul aviației⁽¹²⁾. În special, Comisia a avut îndoiele cu privire la faptul că investiția în cauză corespunde unui obiectiv bine definit de interes comun, că infrastructura este necesară și proporțională și că aceasta oferă perspective satisfăcătoare de utilizare pe termen mediu. De asemenea, Comisia și-a exprimat îndoiala că impactul asupra dezvoltării comerțului este compatibil cu interesul comun.
- (22) În ceea ce privește ajutorul pentru funcționare sub formă de finanțare a pierderilor din exploatare înregistrate de întreprinderea Gdynia-Kosakowo Airport Ltd în primii ani de funcționare, Comisia și-a exprimat îndoiala cu privire la faptul că un astfel de ajutor beneficiază de derogarea prevăzută la articolul 107 alineatul (3) litera (a) din TFUE. În special, Comisia și-a exprimat îndoiala că ajutorul pentru funcționare ar putea fi considerat compatibil în temeiul Orientărilor generale privind ajutoarele de stat cu finalitate regională pentru perioada 2007-2013 (denumite în continuare „orientările privind ajutoarele regionale”)⁽¹³⁾.

⁽¹¹⁾ Valoarea finală este valoarea curentă a tuturor fluxurilor de trezorerie ulterioare generate la o rată constantă de creștere stabilă (și anume, valoarea capitalului propriu al operatorului aeroportuar în ultimul an al planului de afaceri depus).

⁽¹²⁾ Comunicarea Comisiei – Orientări comunitare privind finanțarea aeroporturilor și ajutorul la înființare pentru companiile aeriene cu plecare de pe aeroporturi regionale (JO C 312, 9.12.2005, p. 1).

⁽¹³⁾ Orientări generale privind ajutoarele de stat cu finalitate regională pentru perioada 2007-2013 (JO C 54, 4.3.2006, p. 13).

3. OBSERVAȚIILE POLONIEI

3.1. APLICAREA PRINCIPIUL INVESTITORULUI ÎN ECONOMIA DE PIAȚĂ ȘI EXISTENȚA AJUTORULUI

- (23) Polonia își menține poziția conform căreia finanțarea publică a investițiilor în aeroportul din Gdynia este în conformitate cu principiul investitorului în economia de piață și că, prin urmare, aceasta nu constituie ajutor de stat. În acest sens, Polonia se referă la studiile privind principiul investitorului în economia de piață (studii privind MEIP) derulate pentru investiția în cauză în perioada 2010-2012. Polonia susține că toate studiile privind MEIP au avut drept rezultat o valoare actualizată netă pozitivă și o rată internă de rentabilitate ⁽¹⁴⁾ (denumită în continuare „RIR”) mai mari decât costurile de capital.

3.1.1. Procesul decizional și corectitudinea metodologică a studiului privind MEIP

- (24) Polonia explică faptul că discuțiile și activitatea derulată în direcția reconversiei aeroportului militar Gdynia/Kosakowo într-un aeroport civil au început încă din 2005. La momentul respectiv, au fost implicați și alți parteneri (de exemplu, aeroportul din Gdansk). De asemenea, Polonia explică faptul că, în 2007, Gdynia și Kosakowo au înființat întreprinderea Gdynia-Kosakowo Airport Ltd, care a fost responsabilă pentru investiții începând din acel moment.
- (25) În timpul procedurii, Polonia a transmis trei studii privind MEIP, realizate de PWC. Primul studiu privind MEIP (din 16 iulie 2010, denumit în continuare „studiu din 2010 privind MEIP”) a fost realizat în iulie 2010. Ulterior PWC a elaborat două actualizări ale MEIP: prima în mai 2011 (la 13 mai 2011, denumită în continuare „actualizarea din 2011 a studiului MEIP”) și cea de a doua în iulie 2012 (din 13 iulie 2012, denumită în continuare „actualizarea din 2012 a studiului MEIP”) sau „studiu din 2012 privind MEIP”). Actualizările includ noi previziuni privind traficul de pasageri, modificări ale domeniului de aplicare a proiectului, modificări ale cifrelor privind investițiile și modificări survenite la nivelul metodologiei și al principalelor intrări pentru calculul VAN (precum factorul beta și rata de actualizare). În noiembrie 2013, Polonia a oferit informații suplimentare sugerând faptul că noile surse de venituri (și anume, vânzarea de combustibil și furnizarea de servicii de navigație aeriană) ar consolida valoarea actualizată netă a proiectului. La data la care a fost adoptată decizia de inițiere a procedurii, Polonia prezentase numai actualizarea din 2012 a studiului privind MEIP.
- (26) Polonia explică, de asemenea, calendarul de investiții în aeroportul din Gdynia pentru Gdynia și Kosakowo. În această privință, Polonia subliniază că procesul investițional poate fi împărțit în două etape de implementare a proiectului:
- (i) *Prima etapă (2007-2009) a acoperit lucrările pregătitoare și studiile de fezabilitate în vederea înființării noului aeroport (aceasta se referă la etapa 1, astfel cum este descrisă în tabelul 1)*
- (27) Polonia explică faptul că, în prima etapă, întreprinderea înființată de Gdynia și Kosakowo a efectuat activități pregătitoare (de exemplu, pregătirea unui plan general de investiții, documentele necesare pentru a obține statutul de operator aeroportuar, un raport privind impactul asupra mediului al proiectului de investiții, documentație etc.).
- (28) Polonia susține că nu a existat o investiție de capital semnificativă pe parcursul primei etape și că finanțarea publică acordată administratorului aeroportului a respectat normele privind ajutoarele *de minimis* ⁽¹⁵⁾. Polonia afirmă că injecțiile de capital în întreprindere efectuate înainte de 26 iunie 2009 s-au ridicat la 1,691 milioane PLN (aproximativ 423 000 EUR).
- (ii) *Cea de a doua etapă (începând cu anul 2010) a vizat reconversia efectivă a aeroportului (aceasta se referă la etapele II-IV, astfel cum sunt descrise în tabelul 1)*
- (29) Polonia explică în continuare că prima etapă pregătitoare s-a încheiat în 2010, atunci când au fost finalizate atât planul general ⁽¹⁶⁾, cât și primul studiu din 2010 privind MEIP pentru aeroportul din Gdynia. Polonia subliniază că studiul din 2010 privind MEIP a arătat că investiția celor două autorități locale urma să fie realizată în condiții de piață (și anume, aceasta nu ar reprezenta ajutor de stat), determinând acționarii să majoreze capitalul social al întreprinderii la 6,05 milioane PLN (aproximativ 1,5 milioane EUR).

⁽¹⁴⁾ RIR măsoară raportul rentabilitate/profit realizat de investitor cu privire la capitalul investit.

⁽¹⁵⁾ Normele aplicabile la momentul respectiv fost stabilite în Regulamentul (CE) nr. 1998/2006 al Comisiei din 15 decembrie 2006 privind aplicarea articolelor 87 și 88 din tratat ajutoarelor *de minimis* (JO L 379, 28.12.2006, p. 5).

⁽¹⁶⁾ Planul general pentru proiectul de investiții a identificat diferite măsuri necesare pentru reconversia aeroportului.

- (30) În studiul din 2010 privind MEIP, VAN pentru proiectul de investiții a fost calculat pe baza metodei fluxului de trezorerie neangajat către întreprindere (FCFF) ⁽¹⁷⁾. Acest calcul al VAN este întemeiat pe ipoteza că toate injecțiile de capital prevăzute în planul de investiții ar fi efectuate în vederea punerii în aplicare a proiectului de investiții ⁽¹⁸⁾. Această metodă de evaluare este utilizată pentru calcularea fluxurilor de trezorerie pentru toți deținătorii de capital în întreprindere (atât acționari, cât și deținători de obligațiuni) în perioada de previzionare. Previziunile fluxurilor de trezorerie sunt actualizate ulterior prin costul mediu ponderat al capitalului ⁽¹⁹⁾ (WACC) pentru a obține fluxul de trezorerie actualizat (DCF) în perioada de previzionare. Valoarea finală se calculează apoi utilizând metoda creșterii în perpetuitate (care presupune o traiectorie de creștere stabilă bazată pe FCFF din cea mai recentă perioadă de previzionare). Valoarea actualizată netă se bazează pe suma fluxurilor de trezorerie actualizate pentru perioada de previziune și pe valoarea finală. În acest caz, studiul din 2010 privind MEIP a furnizat estimări ale fluxului de trezorerie pentru perioada 2010-2040 folosind o valoare a WACC de [...] % ⁽²⁰⁾. Folosind aceste intrări, studiul a obținut o valoare a fluxului de trezorerie actualizat de minus [...] milioane PLN ([...] milioane EUR) pentru perioada 2010-2040 și o valoare finală (actualizată) de aproximativ [...] milioane PLN ([...] milioane EUR) ⁽²¹⁾. Prin urmare, valoarea actualizată netă pentru întregul proiect este estimată la [...] milioane PLN (sau [...] milioane EUR).
- (31) Figura următoare (a se vedea figura 1) prezintă fluxul de trezorerie actualizat cumulat preconizat pentru perioada de previziune 2010-2040, astfel cum a fost calculat în studiul din 2010 privind MEIP.

Figura 1

Fluxul de trezorerie actualizat cumulat (real) (în PLN)

[...]

- (32) Polonia explică faptul că, la 29 iulie 2010, capitalul propriu al întreprinderii a fost majorat la 6,052 milioane PLN (aproximativ 1,5 milioane EUR). În același timp, Polonia adaugă că acționarii, în pofida studiului privind MEIP care arată că investiția nu constituie ajutor de stat, au început să pregătească o notificare către Comisie care urma să fie transmisă strict din motive de securitate juridică.
- (33) Polonia explică în continuare că un nou studiu privind MEIP a fost realizat în mai 2011. Polonia susține că noul studiu privind MEIP a reprezentat o actualizare a studiului din 2010 privind MEIP, care a fost efectuată având în vedere evoluția pregătirilor și disponibilitatea unor date mai precise cu privire la planul de investiții, calendarul acestuia și finanțarea. Polonia explică faptul că, în perioada dintre pregătirea studiului din 2010 privind MEIP și studiul din 2011 privind MEIP:
- acționarii au semnat la 11 martie 2011 un acord de stabilire a condițiilor de finanțare pentru investiții în crearea unui aeroport civil. Prin acordul respectiv, Gdynia s-a angajat să injecteze o sumă totală de 59 de milioane PLN în perioada 2011-2013. La rândul său, Kosakowo s-a angajat să furnizeze o contribuție nemonetară sub forma unei conversii a creanțelor în participații (astfel cum este descrisă în tabelul 2) în perioada 2011-2040;
  - în aceeași zi, 11 martie 2011, întreprinderea responsabilă pentru înființarea aeroportului din Gdynia a încheiat un contract de închiriere cu Kosakowo pentru teren (precizând dimensiunea terenului închiriat, condițiile pentru plățile de leasing, aspecte fiscale etc.);
  - costurile de investiții incluse în planul de investiții au fost specificate și actualizate.
- (34) Polonia explică faptul că studiul din 2011 privind MEIP a generat, de asemenea, o valoare actualizată netă pozitivă. Polonia afirmă în continuare că acționarii publici ai administratorului aeroportului au efectuat ulterior injecții de capital pe această bază. Polonia subliniază că s-a majorat capitalul propriu al întreprinderii la 33,801 milioane PLN (8,45 milioane EUR) în iulie 2011 și la 64,810 milioane PLN (16,20 milioane EUR) în aprilie 2013.

⁽¹⁷⁾ Metoda FCFF este utilizată pentru calcularea câștigurilor întreprinderii înainte de dobânzi și impozite (EBIT), în fiecare an, adăugând deprecierea și amortizarea (deoarece acestea sunt cheltuieli nemonetare) și scăzând nevoile de investiții, modificările capitalului circulant și impozitele (a se vedea tabelul 5 din studiul din 2010 privind MEIP).

⁽¹⁸⁾ Calculele FCFF se bazează pe fluxurile de trezorerie preconizate (care intră și ies din întreprindere) pentru perioada de previzionare, 2010-2040. Fluxurile de trezorerie se bazează pe planul de afaceri și ipotezele sale subiacente cu privire la trafic, taxe, costuri de exploatare și cheltuieli de capital. Prin urmare, calculele FCFF țin seama de toate cheltuielile de capital planificate pentru reconversia aeroportului.

⁽¹⁹⁾ Costul mediu ponderat al capitalului (WACC) este rata pe care ar trebui să o plătească o întreprindere tuturor deținătorilor săi de titluri de valoare pentru finanțarea activelor sale.

⁽²⁰⁾ Acesta se bazează pe o rată fără risc de [...] %, o primă de risc de credit de [...] %, o rată a impozitului pe profit de 19 %, o valoare a factorului beta de [...], o primă la valoarea pieței de [...] % și o structură a capitalului de [...] % datorii și [...] % capital propriu (a se vedea secțiunea 4.4 de la pagina 21 din studiul din 2010 privind MEIP). Comisia observă că respectivele calcule prezentate de Polonia par să indice că, pentru studiul privind MEIP, a fost folosit un WACC cu o structură pe termene în scădere.

⁽²¹⁾ Valoarea finală a fost bazată pe o ipoteză de creștere stabilă de [...] %.

- (35) În studiul din 2011 privind MEIP, valoarea DCF a fost calculată pe baza valorii DCF pentru perioada de previziune 2011-2040. Valoarea actualizată a DCF s-a situat la nivelul de - [...] milioane PLN (- [...] milioane EUR), sugerând pierderi mai mari, în timp ce valoarea finală a fost redusă la [...] milioane PLN (aproximativ [...] milioane EUR). Prin urmare, VAN a fost redusă la [...] milioane PLN (sau mai puțin de [...] milioane EUR). WACC a fost redus la [...] % ⁽²²⁾, iar rata de creștere stabilă pentru calculul valorii finale a fost redusă de la [...] % la [...] %.
- (36) Polonia susține că o schimbare în situația macroeconomică (criza financiară și încetinirea economică) au determinat reevaluarea proiectului în 2012, ceea ce a avut drept rezultat un nou studiu privind MEIP (și anume, studiul din 2012 privind MEIP). Polonia susține că au fost aduse următoarele modificări ipotezelor din studiile anterioare privind MEIP în scopul studiului din 2012 privind MEIP:
- Estimările privind traficul de pasageri pentru aeroportul din Gdynia au fost reduse.
  - Domeniul de aplicare a investițiilor a fost redus, micșorându-se costurile de investiții cu [...] milioane PLN ([...] milioane EUR).
  - A fost abandonată ideea construirii unui terminal principal (împreună cu dezvoltarea aferentă a infrastructurii rutiere și a parcărilor). S-a decis în schimb extinderea capacității terminalului de aviație generală cu [...] % în cea de a doua etapă investițională.
  - După verificarea situației de pe piață, costurile de investiții legate de securitate au trebuit să fie majorate cu [...] milioane PLN ([...] milioane EUR).
  - Reducerea investițiilor a avut drept rezultat o perioadă de rambursare mai scurtă pentru investiții (în termeni nominali, cu [...] ani, de la [...] ani și [...] luni la [...] ani și [...] luni).
- (37) De asemenea, Polonia afirmă că metodologia utilizată pentru studiile anterioare privind MEIP a fost modificată în scopul studiului din 2012 privind MEIP:
- Pentru a reflecta mai bine structura de finanțare și costurile aferente serviciului datoriei, metoda fluxul de trezorerie neangajat către întreprindere (denumită în continuare „FCFF”) a fost înlocuită cu metoda fluxului de numerar net la dispoziția acționarilor (denumită în continuare „FCFE”) ⁽²³⁾.
  - În urma modificărilor de pe piața financiară (a valorilor mobiliare), rata dobânzii fără risc și factorul beta au fost actualizate. De asemenea, companiile din afara Europei au fost eliminate din analizele comparative. Aceasta a avut drept rezultat o nouă rată de actualizare.
  - Rata de scont pentru calcularea VAN a fost stabilită pe baza unei analize a unor întreprinderi comparabile, incluzând atât companii aeroportuare, cât și întreprinderi care furnizează servicii în aeroporturi (ale căror rezultate financiare sunt strâns corelate cu performanța companiilor aeroportuare) ⁽²⁴⁾.
  - S-a presupus că proiectul va fi finanțat în principal din resursele acționarilor și abia ulterior din surse externe (împrumuturi de capital circulant) și venituri din exploatare.

⁽²²⁾ Rata fără risc a fost majorată la [...] %, iar valoarea factorului beta a fost majorată la [...]. Structura de capital a fost modificată prin creșterea ponderii datoriilor ([...] %) și scăderea ponderii capitalurilor proprii ([...] %).

⁽²³⁾ FCFE = FCFF + credite și împrumuturi luate – credite și împrumuturi rambursate – dobânzile la credite și împrumuturi, în comparație cu FCFF, FCFE este actualizată cu o rată a rentabilității capitalurilor proprii care este întotdeauna mai mare decât valoarea WACC. Ca urmare, VAN indică ce parte din randamentul investițiilor este la dispoziția acționarilor (investitori de capital). VAN calculată pe baza FCFE nu reflectă, prin urmare, randamentul global al investițiilor, și anume randamentul pentru acționari și randamentul pentru creditori.

⁽²⁴⁾ Pentru a reflecta diferențele în structura tipică de finanțare a companiilor aeroportuare și a întreprinderilor care furnizează servicii în aeroporturi, a fost obținută rentabilitatea capitalului propriu înainte de a calcula valorile medii.

- (38) În studiul din 2012 privind MEIP, valoarea DCF a fost calculată pe baza valorii DCF pentru perioada de previzionare 2012-2030 (și anume, perioada de previzionare utilizată pentru studiul precedent a fost redusă cu 10 ani). Valoarea DCF actualizată s-a ridicat la suma de [...] milioane PLN (aproximativ [...] milioane EUR), în timp ce valoarea finală a înregistrat o creștere semnificativă, ajungând la [...] milioane PLN ([...] milioane EUR). Valoarea capitalizată a investițiilor deja realizate ([...] milioane PLN) a fost ulterior dedusă. Astfel cum a fost actualizată în 2012, valoarea actualizată netă se ridică la [...] milioane PLN ([...] milioane EUR). În vederea calculării VAN, a fost utilizat costul capitalului propriu de [...] % ⁽²⁵⁾, iar rata de creștere stabilă utilizată pentru calculul valorii finale a fost redusă în continuare de la [...] % la [...] %.
- (39) Polonia subliniază că rezultatele studiului din 2012 privind MEIP erau în continuare pozitive și au condus la noi injecții de capital din partea acționarilor. Polonia a declarat că s-a majorat capitalul întreprinderii la 91,310 milioane PLN (22,8 milioane EUR) până în aprilie 2013 și că acesta nu a mai fost modificat ulterior în 2013, astfel cum este rezumat în tabelul 3.

Tabelul 3

Majorările de capital ale administratorul aeroportului din Gdynia efectuate de Gdynia și Kosakowo

Data deciziei privind înscrierea în registrul instanțelor naționale	Data rezoluției privind majorarea de capital	Denumirea acționarul[...]	Subiectul rezoluției	Valoarea acțiunilor	Capital social	Ponderea cumulativă în totalul majorărilor de capital realizate până la sfârșitul anul[...] 2013
				(milioane PLN)	(milioane PLN)	
28.8.2007	23.7.2007	Gdynia	crearea de noi acțiuni	0,030	0,030	0,03 %
28.8.2007	23.7.2007	Kosakowo	crearea de noi acțiuni	0,020	0,050	0,05 %
4.3.2008	6.12.2007	Gdynia	crearea de noi acțiuni	0,120	0,170	0,19 %
4.3.2008	6.12.2007	Kosakowo	crearea de noi acțiuni	0,080	0,250	0,27 %
11.9.2008	21.7.2008	Gdynia	crearea de noi acțiuni	0,500	0,750	0,82 %
28.7.2009	26.6.2009	Gdynia	404 acțiuni deținute de autoritățile municipale din Gdynia au fost anulate fără a se ține cont de acționar	- 0,404	0,346	0,38 %
28.7.2009	26.6.2009	Gdynia	crearea de noi acțiuni	1,345	1,691	1,85 %
8.12.2010	29.7.2010	Gdynia	crearea de noi acțiuni	4,361	6,052	6,63 %
8.7.2011	7.6.2011	Gdynia	crearea de noi acțiuni	25,970	32,022	35,07 %
1.9.2011	26.7.2011	Kosakowo	crearea de noi acțiuni	1,779	33,801	37,02 %
25.4.2012	5.4.2012	Gdynia	crearea de noi acțiuni	28,809	62,610	68,57 %
25.4.2012	5.4.2012	Kosakowo	crearea de noi acțiuni	2,200	64,810	70,98 %
27.5.2013	8.4.2013	Gdynia	crearea de noi acțiuni	4,269	69,079	75,65 %
27.5.2013	8.4.2013	Kosakowo	crearea de noi acțiuni	2,200	71,279	78,06 %
17.6.2013	25.4.2013	Gdynia	crearea de noi acțiuni	20,031	91,310	100,00 %

Sursă: informații furnizate de Polonia.

⁽²⁵⁾ Rata fără risc a fost redusă la [...] %, iar valoarea factorului beta a fost redusă la [...].

- (40) În concluzie, Polonia afirmă că, deși autoritățile locale au luat măsuri preliminare pentru înființarea aeroportului din Gdynia cu mult timp în urmă, în 2005, proiectul nu a dobândit forma sa finală decât în momentul elaborării planului general și a primului studiu privind MEIP, și anume în 2010. Polonia explică faptul că ipotezele inițiale ale proiectului au fost revizuite substanțial ca urmare a evoluției circumstanțelor externe. Polonia susține că decizia finală a acționarilor publici cu privire la implementarea proiectului și forma finală a acestuia a fost luată în 2012. Polonia subliniază, de asemenea, că toate cele trei versiuni ale studiului privind MEIP au confirmat viabilitatea proiectului și au demonstrat că un investitor în economia de piață ar fi realizat proiectul.
- (41) Cu privire la scenariul contrafactual, Polonia susține că legislația națională a dat dreptul autorităților municipale din Kosakowo să utilizeze terenul pe care se află aeroportul din Gdynia numai în vederea înființării unui nou aeroport civil. În această privință, Polonia explică faptul că amplasamentul aeroportului a fost închiriat către Kosakowo pentru o perioadă de 30 de ani. Polonia susține că respectivul contract de închiriere obligă Kosakowo să închirieze terenul numai unei entități responsabile cu înființarea și/sau exploatarea unui aeroport civil. Potrivit Poloniei, terenul ar fi putut fi luat înapoi de către stat în cazul în care Kosakowo nu ar fi închiriat terenul pentru a înființa un aeroport civil în termen de șase luni, în cazul în care terenul ar fi fost utilizat în alte scopuri sau în cazul în care aeroportul nu și-ar fi început activitatea în termen de trei ani. Întrucât scenariul în care terenul aeroportului din Gdynia ar fi fost utilizat/inchiriat în alte scopuri decât privind aviația nu era posibil, acesta nu a putut fi utilizat pentru a stabili un scenariu contrafactual.

3.1.2. Fiabilitatea ipotezelor principale pentru studiul din 2012 privind MEIP

Previțiuni privind traficul și previziuni privind veniturile

- (42) Polonia explică faptul că taxele de aeroport planificate s-au bazat pe taxele făcute publice aplicate de alte aeroporturi, astfel încât să nu perturbe piața existentă, asigurând, în același timp, un nivel adecvat de rentabilitate a proiectului pe baza volumului preconizat al traficului de pasageri. Potrivit Poloniei, taxele nu diferă în mod semnificativ de taxele standard percepute de aeroporturile mici. În special, două aeroporturi regionale deschise recent la Modlin și Lublin aplică taxe standard de aeroport similare celor prevăzute în studiul privind MEIP pentru aeroportul din Gdynia.
- (43) Ca răspuns la observația Comisiei conform căreia taxele prevăzute pentru aeroportul din Gdynia [25 PLN (5,25 EUR) per pasager îmbarcat în primii doi ani și 40 PLN (10 EUR) ulterior] sunt mai mari decât taxele actualizate aplicate în aeroportul din Gdansk [24 PLN (5 EUR) per pasager îmbarcat pe o aeronavă a unui transportator cu prețuri reduse pe o rută internațională deservită de cel puțin două ori pe săptămână și 12,5 PLN (3,1 EUR) pe o rută internă], Polonia precizează că nivelul taxelor din planul de afaceri reprezintă valoarea medie pentru întreaga perioadă de previzionare (2014-2030), ținând seama de faptul că taxele din aeroportul din Gdansk vor crește pe termen lung ca urmare a îmbunătățirii standardelor serviciilor în aeroport.
- (44) De asemenea, Polonia subliniază că marja de profit a proiectului, previziunile revizuite (ușor mai ridicate) privind traficul aerian și partajarea anumitor costuri de exploatare cu utilizatorul militar înseamnă că aeroportul din Gdynia ar trebui să poată menține un nivel redus al taxelor de pasager pe o perioadă mai lungă de timp (taxele reduse ar putea fi aplicate până la sfârșitul anului 2021), menținând în același timp o valoare actualizată netă pozitivă pentru acționarii publici.
- (45) De asemenea, Polonia susține că versiunea actualizată (în martie 2013) a previziunilor privind traficul în Pomerania presupune un nivel mai ridicat al traficului decât cel din studiul din 2012 privind MEIP. Conform celor mai recente cifre, aeroportul din Gdynia ar urma să gestioneze un număr de 1 149 978 de pasageri în 2030, și nu de 1 083 746. Pentru regiunea Pomerania în ansamblu, se estimează o creștere a numărului de pasageri de la 7,8 la 9 milioane de pasageri în 2030.
- (46) În opinia Poloniei, cifrele confirmă faptul că perspectiva coexistenței aeroporturilor din Gdansk și din Gdynia și funcționarea lor în comun pe piața din Pomerania sunt viabile. Aceasta consideră că, inclusiv în cazul în care aeroportul din Gdansk este extins astfel încât să atingă capacitatea planificată de 7 milioane de pasageri, este încă loc pe piața transportului aerian din Pomerania, aflată în curs de dezvoltare, pentru un alt aeroport regional mic (cu o capacitate de 1 milion de pasageri) care să completeze serviciile furnizate de aeroportul din Gdansk.

Tabelul 4

Comparație între previziunile privind traficul din studiul din 2012 privind MEIP și previziunile actualizate privind traficul (martie 2013) pentru aeroportul din Gdynia

Anul	Trafic comercial		Trafic comercial		Aviație generală	
	Pasageri (000)		Operarea aeronavelor		Operarea aeronavelor	
	Previziuni din studiul din 2012 privind MEIP	Previziuni actualizate	Previziuni din studiul din 2012 privind MEIP	Previziuni actualizate	Previziuni din studiul din 2012 privind MEIP	Previziuni actualizate
	Total	Total	Total	Total	Total	Total
2009	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
2010	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
2011	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
2012	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
2013	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
2014	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
2015	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
2016	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
2017	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
2018	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
2019	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
2020	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
2021	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
2022	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
2023	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
2024	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
2025	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
2026	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
2027	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
2028	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
2029	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
2030	1 083 746	1 149 978	[...]	[...]	[...]	[...]

Sursă: pe baza informațiilor furnizate de Polonia.

Costuri de exploatare (stimulente pentru companiile aeriene, costuri legate de operațiunile militare ale aeroportului)

- (47) Polonia explică faptul că studiul privind MEIP ia în considerare măsurile de marketing și de promovare ale aeroportului atunci când realizează estimări privind:
- (i) costurile de exploatare, astfel de costuri fiind estimate pe baza situațiilor financiare disponibile pentru toate aeroporturile principale din Polonia;
  - (ii) alte tipuri de costuri, care sunt preconizate pentru aeroportul din Gdynia la un nivel ridicat în mod prudent, luând în considerare, de asemenea, costurile corespunzătoare din alte aeroporturi.
- (48) De asemenea, Polonia susține că studiul privind MEIP a presupus că toate costurile de exploatare ar urma să fie suportate de către investitor, neținând astfel seama de nicio partajare a costurilor de exploatare cu utilizatorul militar al aeroportului. Polonia susține că repartizarea costurilor de exploatare pentru infrastructura comună a fost presupusă a fi de [...] pentru numărul de zboruri militare și civile. De asemenea, Polonia explică faptul că respectivele costuri de renovare și reparații vor fi de [...]. Polonia subliniază că adoptarea de norme privind utilizarea comună a aeroportului (neconvenită încă în mod oficial cu utilizatorul militar al aeroportului) va conduce la o reducere cu cel puțin [...] a costurilor legate de serviciile furnizate de părți terțe și de masa salarială. Potrivit Poloniei, includerea acestui element în studiile privind MEIP ar conduce la o rentabilitate preconizată mai mare a proiectului.

Rata de creștere pe termen lung

- (49) Polonia explică faptul că rata de creștere de [...] % adoptată în studiul privind MEIP se referă la valoarea finală în termeni nominali.
- (50) De asemenea, Polonia susține că rata de creștere de [...] % este egală cu ținta inflației stabilită pentru Polonia de către Consiliul de politică monetară (un organ de decizie al Băncii Naționale a Poloniei). Polonia observă că, în conformitate cu ultimele previziuni ale Fondului Monetar Internațional din iulie 2013, PIB-ul Poloniei va crește cu 2,2 % în 2014, 3 % în 2015, 3,3 % în 2017 și 3,8 % în 2018.

Actualizarea din noiembrie 2013

- (51) În noiembrie 2013, Polonia a raportat că administratorul aeroportului a primit deciziile administrative din partea Biroului vamal și a Oficiului de reglementare în domeniul energiei prin care acesta era autorizat să vândă în mod direct combustibil pentru aeronave. Vânzarea de combustibil de către administratorul aeroportului ar fi o sursă suplimentară de venituri și ar îmbunătăți rezultatele financiare ale planului de afaceri.
- (52) Potrivit Poloniei, toate studiile privind MEIP realizate până la data respectivă au prevăzut vânzarea de combustibil prin intermediul unui operator extern. Vânzarea de combustibil de către administratorul aeroportului ar crește marja de profit a întreprinderii cu privire la această activitate de la [...] PLN ([...] EUR) per litru (în cazul în care combustibilul este vândut de către un operator extern) la [...] PLN ([...] EUR) (în cazul în care combustibilul este vândut direct de către administratorul aeroportului).
- (53) În opinia Poloniei, respectivele venituri suplimentare ar îmbunătăți rezultatul din actualizarea din 2012 a studiului privind MEIP. Polonia subliniază că, prin urmare, se estimează o creștere a valorii actualizate nete a proiectului de la [...] milioane PLN ([...] milioane EUR) la [...] milioane PLN ([...] milioane EUR). Polonia explică în continuare că RIR ar crește de la [...] % la [...] %.
- (54) Polonia susține că veniturile suplimentare ar putea, în mod alternativ, să permită ca taxele de aeroport să fie menținute la un nivel redus pentru companiile aeriene pe termen lung.
- (55) Polonia a confirmat că o abordare prudentială a împiedicat includerea vânzării de combustibil pe cont propriu de către aeroport în studiile privind MEIP. În momentul în care au fost realizate studiile respective, operatorul aeroportuar nu deținea autorizațiile necesare și nicio garanție că va fi în măsură să le obțină.
- (56) De asemenea, Polonia a declarat că întreprinderea intenționează să furnizeze servicii de navigație pentru companiile aeriene (în locul Agenției poloneze pentru servicii de navigație aeriană). Polonia subliniază că acest lucru ar permite reducerea taxei de terminal plătită de companiile aeriene (în prezent, plătită agenției) și, prin urmare, ar face aeroportul din Gdynia mai atrăgător pentru companiile aeriene. Prin urmare, administratorul aeroportului ar fi în măsură să ofere companiilor aeriene taxe de aeroport mai competitive decât cele oferite de aeroporturile învecinate.

3.2. EVALUAREA COMPATIBILITĂȚII

3.2.1. Ajutor pentru investiții

- (57) Potrivit Poloniei, sunt îndeplinite toate criteriile de compatibilitate prevăzute în Orientările din 2005 privind sectorul aviației pentru ajutoarele pentru investiții acordate aeroporturilor.

Îndeplinirea unui obiectiv bine definit de interes comun

- (58) Polonia susține că înființarea aeroportului din Gdynia, ca element al sistemului de transport din Pomerania, optimizează utilizarea infrastructurii existente și va avea un impact pozitiv asupra dezvoltării regionale, în special printr-o creștere a locurilor de muncă în domeniul aeroportuar, a veniturilor din lanțul de aprovizionare de pe piața transporturilor aeriene și prin dezvoltarea turismului.
- (59) Polonia se referă la „Strategia de dezvoltare a transportului regional în Pomerania pentru perioada 2007-2020”, care se bazează pe previziunile privind traficul aerian pentru regiunea respectivă și recunoaște necesitatea de a construi un nod aeroportuar care să lucreze în strânsă colaborare pentru a răspunde nevoilor populației din zona Tricity⁽²⁶⁾.
- (60) Potrivit Poloniei, principalele argumente pentru construirea unui nod aeroportuar în zona Tricity sunt: creșterea traficului aerian în Polonia, lipsa posibilităților de creștere a capacității aeroportului din Gdansk și extinderea aglomerării pe o distanță de aproape 60 km (sau de peste 100 km dacă sunt incluse, de asemenea, orașele Tczew și Wejherowo). Polonia susține că deși aeroportul din Gdansk are, în prezent, o capacitate de peste 5 milioane de pasageri, unele previziuni privind traficul estimează că traficul potențial de pasageri în aeroportul respectiv ar putea depăși 6 milioane de pasageri în 2035. Pe de o parte, Polonia a susținut în observațiile sale că restricțiile de mediu și de dezvoltare rezidențială în apropierea aeroportului din Gdansk limitează perspectivele dezvoltării acestuia. Pe de altă parte, în observațiile sale din 6 decembrie 2012, Polonia a invocat planul general al aeroportului din Gdansk pentru a susține că nu există restricții cu privire la extinderea aeroportului din Gdansk.
- (61) Polonia afirmă că siguranța aeriană justifică, de asemenea, construirea unui nod aeroportuar în zona Tricity, aeroportul din Gdynia servind drept aeroport de urgență și de rezervă (aterizarea pe aeroportul din Gdynia este posibilă în aproximativ 80 % din cazuri atunci când baza norilor sau vizibilitatea nu permit aterizarea pe aeroportul din Gdansk).
- (62) În sfârșit, Polonia susține că dezvoltarea aeroportului din Gdynia corespunde obiectivelor documentelor strategice naționale și regionale privind dezvoltarea infrastructurii aeroportuare în Polonia. Polonia explică faptul că se așteaptă ca dezvoltarea aeroportului din Gdynia să aibă un impact pozitiv asupra dezvoltării regiunii Pomerania și asupra utilizării infrastructurii militare existente și că aceasta este complementară aeroportului din Gdansk.

Necesitatea și proporționalitatea infrastructurii

- (63) Polonia susține că infrastructura este necesară și proporțională cu obiectivul stabilit având în vedere amploarea redusă a operațiunilor aeroportuare (cotă de 1,55 % pe piața transportului aerian din Polonia în 2030), previziunile privind volumul traficului de pasageri care depășește capacitatea de extindere a aeroportului din Gdansk, atractivitatea regiunii pentru turism și rata ridicată de dezvoltare proiectată pentru Pomerania.
- (64) Polonia subliniază rolul strategic în regiune al aeroportului militar din Gdynia și constată că utilizarea infrastructurii existente reduce la minimum costurile de investiții și maximizează impactul pozitiv asupra dezvoltării regionale.
- (65) De asemenea, Polonia subliniază că toate costurile au fost reduse la minimum, iar eficacitatea investițiilor a fost majorată prin implementarea de soluții tehnice, cum ar fi, de exemplu, construirea unui terminal de aviație generală atât pentru aviația generală, cât și pentru traficul de pasageri, găzduirea majorității serviciilor aeroportuare (polițiști de frontieră, birouri vamale, poliție, pompieri, administrație) într-o singură clădire și adaptarea celorlalte clădiri existente în vederea optimizării utilizării acestora. De asemenea, costurile de exploatare a infrastructurii vor fi partajate cu forțele armate.

⁽²⁶⁾ Tricity este o zonă urbană constând din trei mari orașe din Pomerania (Gdansk, Gdynia și Sopot). În prezent, există trei aeroporturi în această zonă: aeroportul Lech Wałęsa în Gdansk, aeroportul militar din Pruszcz Gdanski și aeroportul militar de la granița dintre Gdynia și Kosakowo (Gdynia-Oksywie).

Perspectivă satisfăcătoare de utilizare pe termen mediu

- (66) Polonia subliniază că perspectivele de utilizare pe termen mediu pentru aeroportul din Gdynia sunt satisfăcătoare având în vedere creșterea PIB-ului în Pomerania, estimat să depășească valoarea medie pentru Polonia și UE, atractivitatea regiunii pentru turiști, statutul său de centru de investiții străine și previziunile de creștere a traficului aerian.
- (67) Polonia subliniază că proiectul de colaborare cu aeroportul din Gdansk și complementaritatea serviciilor oferite de cele două aeroporturi (aeroportul din Gdynia va fi dedicat, în principal, traficului aerian general) consolidează suplimentar perspectivele pe termen mediu și lung pentru aeroportul din Gdynia.
- (68) Polonia explică în continuare că aeroportul intenționează, de asemenea, să dezvolte activități de aviație specializate în cadrul zonei aeroportuare, cum ar fi producția de piese de rezervă simple, repararea unor piese de aeronavă sau producerea de alte componente/produse furnizate exact la timp („just in time”).
- (69) Polonia face trimitere la o scrisoare de intenție semnată de o bancă comercială în care se exprimă disponibilitatea băncii de a lansa discuții cu privire la finanțarea investițiilor în aeroportul din Gdynia ca o dovadă suplimentară a gradului de atractivitate a proiectului.

Impactul asupra dezvoltării schimburilor comerciale contrar interesului comun

- (70) Întrucât aeroportul din Gdynia este un aeroport cu o cotă mică de piață (deservind mai puțin de 1 milion de pasageri pe an), Polonia nu consideră că impactul proiectului asupra schimburilor comerciale contravine interesului comun. Având în vedere creșterea preconizată a traficului aerian, Polonia se așteaptă ca aeroporturile din Gdansk și Gdynia să formeze un nod aeroportuar în colaborare care să deservească zona Tricity din Pomerania și să ofere servicii complementare.
- (71) Polonia subliniază că aeroportul din Gdynia nu va reprezenta un concurent pentru aeroportul din Gdansk deoarece se va concentra pe furnizarea de servicii pentru sectorul aviației generale (servicii de întreținere, reparații și revizie, o academie de aviație) și va coopera cu portul maritim din Gdynia.
- (72) Polonia susține în continuare că traficul în regim charter și low-cost din aeroportul din Gdynia nu va fi în detrimentul aeroportului din Gdansk, ci va conduce la o creștere totală a bunăstării și a mobilității. Polonia subliniază că ritmul în care se dezvoltă aeroportul din Gdansk și natura operațiunilor aeronavelor pe care le gestionează acesta înseamnă că numărul de zboruri pe care le gestionează va trebui mai devreme sau mai târziu să fie limitat. Polonia susține că aceste concluzii sunt prezentate în raportul de evaluare a impactului asupra mediului cu privire la proiectul „Extinderea aeroportului Lech Wałęsa din Gdansk”.
- (73) Polonia explică faptul că investiția în aeroportul din Gdynia poate limita costurile financiare și sociale ale oricărei restricții privind activitatea în aeroportul din Gdansk. Polonia subliniază că transferarea unei părți a traficului aerian de la aeroportul din Gdansk către aeroportul din Gdynia va conduce la o mai bună utilizare a capacității în ambele aeroporturi.

Necesitatea ajutorului și efectul de stimulare

- (74) Polonia susține că întreprinderea nu ar fi realizat proiectul fără finanțare publică. Polonia subliniază că ajutorul a fost menținut la un nivel minim și că toate costurile proiectului au fost reduse și optimizate prin utilizarea infrastructurii militare existente.
- (75) În opinia Poloniei, injecțiile de capital în aeroportul din Gdynia sunt necesare și limitate la minimum, astfel cum o dovedesc:

- (i) rata internă de rentabilitate a proiectului de [...] %, doar puțin mai ridicată decât rata de actualizare (costul de capital), care se ridică la [...] % (pe baza studiului din 2012 privind MEIP);

- (ii) necesitatea, preconizată în previziunile financiare, de a împrumuta capital circulant pentru finanțarea operațiunilor aeroportuare, întrucât în caz contrar întreprinderea ar putea pierde lichidități;
- (iii) faptul că finanțarea totală din capitalul propriu este mai mică decât suma totală a cheltuielilor de capital (finanțarea din capitalul propriu reprezintă mai puțin de [...] din totalul costurilor de numerar în perioada de previzionare, inclusiv cheltuielile totale de capital).

(76) Polonia explică în continuare proporționalitatea măsurii de ajutor, comparând finanțarea publică a acesteia (aproximativ 148 PLN în termeni reali) cu cea a unei investiții „de la zero” (aeroportul LublinŚwidnik, pentru care costurile nete de construcție au fost de aproximativ 420 de milioane PLN) și a unei investiții bazate pe un aeroport militar (aeroportul Warsaw-Modlin, a cărui construcție a costat până în prezent aproape 454 de milioane PLN).

3.2.2. Ajutor pentru funcționare

(77) Polonia susține că proiectul îndeplinește criteriile de compatibilitate prevăzute în orientările privind ajutoarele regionale pentru ajutorul pentru funcționare într-o regiune care intră sub incidența articolului 107 alineatul (3) litera (a) din TFUE. În opinia Poloniei, ajutorul pentru funcționare pentru proiect:

- (i) este destinat să finanțeze un set predefinit de cheltuieli;
- (ii) este limitat la un minim necesar și este acordat temporar (ajutorul pentru costurile de exploatare se acordă în măsura și pe perioada necesară pentru a pune aeroportul în funcțiune, și anume până la sfârșitul anului 2018);
- (iii) este degresiv și scade de la [...] % din cheltuielile de capital în 2013 la [...] % în 2018;
- (iv) este conceput să îndeplinească obiectivele de dezvoltare regională și de reducere a limitărilor existente ale proiectului. Luând în considerare valoarea ajutorului în raport cu efectele pozitive ale acestuia asupra dezvoltării regiunii Pomerania, Polonia susține că acesta trebuie să fie considerat proporțional.

(78) De asemenea, Polonia subliniază că ajutorul este destinat unui aeroport mic cu o capacitate maximă de 1 milion de pasageri pe an, ceea ce înseamnă că riscul ca acesta să denatureze concurența și să aibă un efect contrar interesului comun este minim, având în vedere în special cooperarea planificată între aeroportul din Gdansk și cel din Gdynia și complementaritatea cooperării acestora.

(79) De asemenea, Polonia subliniază că o cooperare, aflată în prezent în curs de negociere, cu utilizatorul militar al aeroportului și participarea acestuia din urmă la costurile de exploatare ale aeroportului va reduce pierderile și costurile de exploatare ale întreprinderii.

4. OBSERVAȚII ALE TERȚILOR

(80) Comisia nu a primit observații de la părțile interesate în urma publicării deciziei sale de a iniția procedura prevăzută la articolul 108 alineatul (2) din TFUE în ceea ce privește finanțarea acordată întreprinderii Gdynia-Kosakowo Airport Ltd de către Gdynia și Kosakowo.

5. EVALUARE

5.1. EXISTENȚA AJUTORULUI DE STAT

(81) În conformitate cu articolul 107 alineatul (1) din TFUE, „sunt incompatibile cu piața internă ajutoarele acordate de state sau prin intermediul resurselor de stat, sub orice formă, care denaturează sau amenință să denatureze concurența prin favorizarea anumitor întreprinderi sau a producerii anumitor bunuri, în măsura în care acestea afectează schimburile comerciale dintre statele membre, este incompatibil cu piața internă”.

(82) Criteriile prevăzute la articolul 107 alineatul (1) din TFUE sunt cumulative. Prin urmare, pentru a stabili dacă măsura în cauză constituie ajutor de stat în sensul articolului 107 alineatul (1) din TFUE, toate condițiile următoare trebuie să fie îndeplinite. Și anume, sprijinul financiar trebuie:

- (i) să fie acordat de stat sau prin intermediul resurselor de stat;
- (ii) să favorizeze anumite întreprinderi sau producția anumitor bunuri;
- (iii) să denatureze sau să amenințe să denatureze concurența; și
- (iv) să afecteze schimburile comerciale dintre statele membre.

5.1.1. Activitatea economică și noțiunea de întreprindere

- (83) Conform jurisprudenței constante, Comisia trebuie să stabilească mai întâi dacă Gdynia-Kosakowo Airport Ltd este o întreprindere în sensul articolului 107 alineatul (1) din TFUE. Noțiunea de întreprindere desemnează orice entitate angajată într-o activitate economică, indiferent de statutul său juridic și de modul său de finanțare⁽²⁷⁾. Orice activitate care constă în oferirea de bunuri sau servicii pe o anumită piață este o activitate economică⁽²⁸⁾.
- (84) În hotărârea în cauza Aeroportul Leipzig-Halle, Curtea de Justiție a confirmat că exploatarea unui aeroport în scopuri comerciale și construirea infrastructurii aeroportuare constituie o activitate economică⁽²⁹⁾. Odată ce un operator aeroportuar desfășoară activități economice care constau în furnizarea de servicii aeroportuare în schimbul unei remunerații, indiferent de statutul său juridic sau de modul în care este finanțat, acesta constituie o întreprindere în sensul articolului 107 alineatul (1) din TFUE și, prin urmare, normele din tratat privind ajutoarele de stat pot fi aplicabile avantajelor acordate de stat sau prin intermediul resurselor de stat operatorului aeroportuar respectiv⁽³⁰⁾.
- (85) În acest sens, Comisia remarcă faptul că infrastructura care face obiectul prezentei decizii urmează să fie exploatată în mod comercial de către administratorul aeroportului, Gdynia-Kosakowo Airport Ltd. Întrucât administratorul aeroportului va percepe taxe utilizatorilor pentru utilizarea infrastructurii, acestea din urmă trebuie să fie considerată exploatabilă din punct de vedere comercial. Rezultă că entitatea care exploatează infrastructura constituie o întreprindere în sensul articolului 107 alineatul (1) din TFUE.
- (86) Cu toate acestea, nu toate activitățile desfășurate de un administrator al unui aeroport sunt în mod necesar de natură economică⁽³¹⁾.
- (87) Curtea de Justiție⁽³²⁾ a susținut că activitățile care, în mod normal, intră în responsabilitatea statului în exercitarea atribuțiilor sale oficiale de autoritate publică nu sunt de natură economică și nu se încadrează în domeniul de aplicare a normelor privind ajutorul de stat. Astfel de activități includ, de exemplu, securitatea, controlul traficului aerian, poliția, autoritățile vamale etc. Finanțarea trebuie limitată strict la compensarea costurilor pe care le generează acestea și nu poate fi utilizată pentru finanțarea altor activități economice⁽³³⁾.
- (88) Prin urmare, finanțarea unor activități care se încadrează în domeniul de aplicare a politicii publice sau a infrastructurii direct legate de astfel de activități, în general, nu constituie ajutor de stat⁽³⁴⁾. Într-un aeroport, activități precum controlul traficului aerian, serviciile de poliție, serviciile vamale, stingerea incendiilor, activitățile necesare

⁽²⁷⁾ Cauza C-35/96, Comisia/Italia, Rec., 1998, p. I-3851; C-41/90, Höfner și Elser, Rec., 1991, p. I-1979; cauza C-244/94, Fédération Française des Sociétés d'Assurances/Ministère de l'Agriculture et de la Pêche, Rec., 1995, p. I-4013; cauza C-55/96, Job Centre, Rec., 1997, p. I-7119.

⁽²⁸⁾ Cauza 118/85, Comisia/Italia, Rec., 1987, p. 2599; cauza 35/96, Comisia/Italia, Rec., 1998, p. I-3851.

⁽²⁹⁾ Cauzele conexe T-455/08, Flughafen Leipzig-Halle GmbH și Mitteldeutsche Flughafen AG/Comisia și T-443/08, Freistaat Sachsen și Land Sachsen-Anhalt/Comisia, Rep., 2011, p. II-01311, confirmate de CEJ, cauza C-288/11 P, Mitteldeutsche Flughafen și Flughafen Leipzig-Halle/Comisia, 2012, nepublicată încă în Repertoriu; a se vedea, de asemenea, cauza T-128/89, Aéroports de Paris/Comisia, Rec., 2000, p. II-3929, confirmată de CEJ, cauza C-82/01P, Rec., 2002, p. I-9297 și cauza T-196/04, Ryanair/Comisia, Rec., 2008, p. II-3643.

⁽³⁰⁾ Cauzele C-159/91 și C-160/91, Poucet/AGV și Pistre/Cancave, Rec., 1993, p. I-637.

⁽³¹⁾ Cauza C-364/92, SAT Fluggesellschaft/Eurocontrol, Rec., 1994, p. I-43.

⁽³²⁾ Decizia N309/2002 a Comisiei din 19 martie 2003 privind „Securitatea aviației – compensație pentru costurile suportate în urma atacurilor de la 11 septembrie 2001”.

⁽³³⁾ Cauza C-343/95, Cali & Figli/Servizi ecologici porto di Genova, Rec., 1997, p. I-1547; Decizia N309/2002 a Comisiei din 19 martie 2003; Decizia N438/2002 a Comisiei din 16 octombrie 2002, „Ajutor acordat ca sprijin pentru funcțiile autorităților publice în sectorul portuar belgian”.

⁽³⁴⁾ A se vedea nota de subsol 32.

pentru protejarea aviației civile împotriva actelor de intervenție ilicită și investițiile legate de infrastructura și echipamentele necesare pentru a îndeplini aceste activități nu sunt considerate, în general, a fi de natură economică ⁽³⁵⁾.

- (89) Cu toate acestea, finanțarea publică a unor activități neeconomice aflate în strânsă legătură cu desfășurarea unei activități economice nu trebuie să conducă la o discriminare nejustificată între companiile aeriene și administratorii aeroporturilor. Într-adevăr, rezultă dintr-o jurisprudență constantă că există un avantaj atunci când autoritățile publice scutesc întreprinderile de costurile inerente activităților lor economice ⁽³⁶⁾. Prin urmare, în cazul în care, într-un anumit sistem juridic, este normal ca administratorii aeroporturilor și companiile să suporte costurile anumitor servicii, în timp ce anumite companiile aeriene sau anumiți administratori de aeroport care prestează aceleași servicii în numele aceluiași autorități publice nu sunt obligate să suporte costurile respective, aceștia din urmă pot beneficia de un avantaj, chiar dacă serviciile în cauză sunt considerate în sine ca nefiind de natură economică. Prin urmare, este necesară o analiză a cadrului juridic aplicabil operatorul aeroportuar pentru a evalua dacă, în conformitate cu respectivul cadru juridic, administratorii aeroporturilor sau companiile aeriene sunt obligate să suporte costul aferent furnizării anumitor activități care ar putea să nu fie de natură economică, însă care sunt inerente desfășurării activităților lor economice.
- (90) Deși activitățile enumerate la considerentul 88 pot fi considerate ca fiind de natură neeconomică, Comisia observă că legislația poloneză ⁽³⁷⁾ impune administratorilor aeroporturilor să finanțeze instalațiile și echipamentele necesare derulării activităților respective din propriile lor resurse.
- (91) Prin urmare, Comisia consideră că finanțarea publică acordată administratorului aeroportului din Gdynia pentru instalațiile și echipamentele menționate anterior îl scutește pe acesta de costuri care sunt inerente activității sale economice (a se vedea secțiunea 5.1.3). Prin urmare, Comisia concluzionează că întregul capital alocat instalațiilor și echipamentelor respective ar trebui să fie inclus în calculul rentabilității investiției în cauză. Procedând astfel, Comisia aplică abordarea urmată în mod corect de Polonia în studiile privind MEIP.

5.1.2. Resursele de stat și imputabilitatea statului

- (92) Conceptul de ajutor de stat se aplică oricărui avantaj acordat prin intermediul resurselor de stat de statul membru însuși sau printr-un organism intermediar care acționează în virtutea competențelor care i-au fost conferite ⁽³⁸⁾. În sensul articolului 107 din TFUE, resursele autorităților locale sunt resurse de stat ⁽³⁹⁾. În speță, capitalul injectat în Gdynia-Kosakowo Airport Ltd provine de la bugetele celor două autorități locale, Gdynia și Kosakowo. Prin urmare, Comisia consideră că resursele celor două municipalități implicate sunt resurse de stat.
- (93) Din acest motiv, Comisia consideră că investițiile urmează să fie finanțate prin intermediul resurselor de stat și că acestea sunt imputabile statului.

5.1.3. Avantaj economic

- (94) Comisia constată că Polonia susține, pe de o parte, că injecțiile de capital sunt conforme cu principiul investitorului în economia de piață, în timp ce, pe de altă parte, aceasta consideră că ajutorul este compatibil deoarece operatorul aeroportuar nu ar fi făcut investițiile fără finanțare publică.
- (95) Pentru a stabili dacă măsura în discuție în cazul de față acordă întreprinderii Gdynia-Kosakowo Airport Ltd un avantaj pe care aceasta nu l-ar fi primit în condiții normale de piață, Comisia trebuie să compare comportamentul acționarilor publici ai administratorului aeroportului cu cel al unui investitor în economia de piață ghidat de perspectiva rentabilității pe termen lung ⁽⁴⁰⁾.

⁽³⁵⁾ A se vedea, în special, cauza C-364/92, SAT/Eurocontrol, Rec., 1994, p. I-43, punctul 30 și cauza C-113/07 P, Selex Sistemi Integrati/Comisia, Rep., 2009, p. I-2207, punctul 71.

⁽³⁶⁾ A se vedea, printre altele, cauza C-172/03, Wolfgang Heiser/Finanzamt Innsbruck, Rec., 2005, p. I-01627, punctul 36 și jurisprudența citată.

⁽³⁷⁾ Legea aviației [Ustawa z dnia 3 lipca 2002 r. – Prawo lotnicze (JoL 2002, nr. 130, item 1112, astfel cum a fost modificat), a se vedea, printre altele, articolele 74 și 84.

⁽³⁸⁾ Cauza C-482/99, Franța/Comisia, Rec., 2002, p. I-4397.

⁽³⁹⁾ Hotărârea din 12 mai 2011 în cauzele conexe T-267/08 și T-279/08, Nord-Pas-de-Calais, Rep., 2011, p. II-01999, punctul 108.

⁽⁴⁰⁾ Cauza C-305/89, Italia/Comisia („Alfa Romeo”), Rec., 1991, p. I-1603; cauza T-296/97, Alitalia/Comisia, Rec., 2000, p. II-3871.

- (96) Eventualele consecințe pozitive asupra situației economice a regiunii în care este situat aeroportul nu ar trebui să fie luate în considerare în cadrul evaluării, întrucât Curtea a explicat că întrebarea relevantă atunci când se aplică studiul privind MEIP este aceea „dacă, în condiții similare, un acționar privat, având în vedere previzibilitatea obținerii unui profit și făcând abstracție de toate considerentele sociale, de politică regională și sectoriale ar fi subscris capitalul în cauză” ⁽⁴¹⁾.
- (97) Polonia susține că măsurile în cauză nu conferă un avantaj economic administratorului aeroportului din Gdynia, întrucât acestea sunt în conformitate cu principiul investitorului în economia de piață. Astfel cum este descris în secțiunea 3.1, în sprijinul acestei afirmații Polonia a prezentat trei studii privind MEIP realizate de PWC ⁽⁴²⁾. În noiembrie 2013, Polonia a susținut, de asemenea, că noile surse de venituri vor conduce la creșterea valorii actualizate nete a proiectului (și anume vânzarea de combustibil, servicii de navigație). La momentul deciziei de inițiere a procedurii, Polonia a prezentat numai actualizarea din 2012 a studiului privind MEIP.
- (98) În pofida faptului că acordul acționarilor din 2011 obliga Gdynia și Kosakowo să furnizeze contribuții monetare și nemonetare pentru a finanța proiectul de investiții până în 2040, Polonia susține că numai actualizarea din 2012 a studiului privind MEIP și informațiile ulterioare privind fluxurile de venituri suplimentare sunt relevante pentru evaluarea compatibilității injectiilor de capital cu piața internă.
- (99) În hotărârea în cauza Stardust Marine, Curtea a declarat că, „[...] pentru a examina dacă statul a adoptat sau nu comportamentul unui investitor prudent care operează într-o economie de piață, este necesară reîncadrarea în contextul perioadei în care au fost luate măsurile de susținere financiară pentru a evalua raționalitatea economică a comportamentului statului și, astfel, abținerea de la orice evaluare întemeiată pe o situație ulterioară” ⁽⁴³⁾.
- (100) De asemenea, Curtea a decis în hotărârea EDF că, „[...] în scopul demonstrării că, anterior sau simultan acordării avantajului, statul membru a luat decizia respectivă în calitate de acționar, nu este suficient să se bazeze pe evaluări economice efectuate după ce avantajul a fost conferit, pe baza unei constatări retrospective că investițiile realizate de statul membru în cauză au fost, de fapt, profitabile sau pe justificările ulterioare ale cursului efectiv de acțiune ales” ⁽⁴⁴⁾.
- (101) Pentru a putea aplica criteriul investitorului în economia de piață, Comisia trebuie să se plaseze în contextul perioadei în care au fost luate deciziile individuale privind reconversia fostului aeroport militar într-un aeroport civil. De asemenea, Comisia trebuie să își fundamenteze evaluarea pe informațiile și ipotezele aflate la dispoziția acționarilor publici la momentul luării deciziei privind dispozițiile financiare din proiectul de investiții.
- (102) Comisia consideră studiul din 2010 privind MEIP ca fiind prima analiză relevantă în scopul stabilirii faptului dacă autoritățile locale din Gdynia și Kosakowo au acționat ca un investitor privat. Într-adevăr, evaluarea conformității intervenției statului cu condițiile de piață ar trebui să se efectueze pe baza unei analize *ex ante*, luând în considerare informațiile și datele disponibile la momentul în care a fost decisă investiția.
- (103) Comisia observă că studiile și lucrările pregătitoare pentru proiectul de investiții în cauză au fost efectuate până în 2010. Acestea au inclus planul general pentru proiectul de investiții, raportul de mediu, documentația de proiectare pentru terminalul de aviație generală, documentația de proiectare pentru clădirea administrativă și pentru clădirea destinată pompierilor, documente specializate în domeniul aviației și alte studii. Până la sfârșitul anului 2010, costul studiilor s-a ridicat la [...] milioane PLN ([...] EUR) ⁽⁴⁵⁾. Aceasta arată că investitorii au luat decizia de a dezvolta aeroportul din Gdynia înainte de 2010. Gdynia și Kosakowo au luat o serie de măsuri preliminare pentru a pune în aplicare proiectul (a se vedea considerentul 10 de mai sus) și au fost comandate studii specifice în acest scop.

⁽⁴¹⁾ Cauza 40/85, Belgia/Comisia, Rec., 1986, p. 2321.

⁽⁴²⁾ Deși Comisia a solicitat autorităților poloneze să prezinte foile Excel subiacente utilizate pentru calcule împreună cu formulele utilizate, autoritățile poloneze au prezentat foile Excel fără formule.

⁽⁴³⁾ Cauza C-482/99, Franța/Comisia, Rec., 2002, p. I-04397.

⁽⁴⁴⁾ Cauza C-124/10 P, Comisia Europeană/Électricité de France (EDF), 2012, nepublicată încă în Repertoriu, punctul 85.

⁽⁴⁵⁾ A se vedea secțiunea 4.7.5 din studiul din 2012 privind MEIP. Conform observațiilor primite din partea Poloniei, la 26 iunie 2009, injectiile de capital în aeroportul din Gdynia se ridicau la 1,691 milioane PLN (aproximativ 423 000 EUR). Numai [...] milioane PLN (aproximativ [...] EUR) au fost utilizate pentru finanțarea diferitelor studii întreprinse pentru pregătirea proiectului.

(104) De asemenea, conform celor menționate de Polonia, în 2010, acționarii publici ai administratorului aeroportului au finalizat pregătirile pentru proiectul de investiții în discuție. În același an, acționarii publici au majorat capitalul social al întreprinderii la 6,05 milioane PLN (aproximativ 1,5 milioane EUR) în vederea implementării proiectului de investiții. Investițiile principale în active fixe (precum construirea terminalului de aviație generală) au fost planificate să înceapă în 2011, însă au început efectiv în 2012. Comisia consideră că orice investitor privat ar fi evaluat profitabilitatea estimată a proiectului la momentul respectiv. În cazul în care planul de investiții nu ar fi prezentat o rată acceptabilă de rentabilitate sau dacă acesta s-ar fi bazat pe ipoteze îndoielnice, un investitor privat nu ar fi început punerea în aplicare a planului și nu ar mai fi cheltuit fonduri pentru acesta în plus față de sumele deja cheltuite pe lucrările pregătitoare menționate în considerentul de mai sus.

(a) Injecții de capital

(105) În ceea ce privește injecțiile de capital, Comisia constată că prima injecție importantă de capital de 4,4 milioane PLN a fost decisă la 29 iulie 2010 (majorându-se de aproape patru ori capitalul existent de 1,7 milioane PLN), imediat după finalizarea studiului din 2010 privind MEIP la 16 iulie 2010. De asemenea, acordul privind noi injecții de capital (până în 2040) pentru a finanța proiectul de reconversie (menționat în considerentul 33) a fost semnat în martie 2011 (chiar înainte de finalizarea celui de al doilea studiu privind MEIP la 13 mai 2011). În plus, în același timp au fost încheiate acordul operațional cu utilizatorul militar al aeroportului (7 martie 2011) și contractul de închiriere pentru terenul întreprinderii (11 martie 2011) (menționat mai sus în considerentul 33).

(106) De asemenea, Comisia subliniază că Polonia a confirmat că injecția de capital decisă la 29 iulie 2010 s-a bazat pe evaluarea economică a proiectului cuprinsă în studiul din 2010 privind MEIP. Prin urmare, este clar că, în această etapă, acționarii publici deciseră să se implice în proiectul de investiții în cauză, care urma să fie implementat pe o perioadă de 30 de ani. Chiar dacă este posibil ca un investitor privat să își adapteze planul de investiții pe parcursul punerii sale în aplicare în funcție de evoluția circumstanțelor, este evident că orice investitor privat ar fi evaluat deja avantajele proiectului de investiții în discuție în 2010 înainte de a începe să investească resurse substanțiale în acesta.

(107) Până la efectuarea primei actualizări a studiului privind MEIP în 2011, acționarii publici injectaseră deja 6,05 milioane PLN în întreprindere (a se vedea tabelul 3). Întreprinderea închiriasse deja terenul pentru aeroport de la Kosakowo (acordul de închiriere între Gdynia-Kosakowo Airport Ltd și Kosakowo a fost semnat la 11 martie 2011) și semnase, de asemenea, un acord operațional cu utilizatorul militar al aeroportului (7 martie 2011). De asemenea, la 11 martie 2011, acționarii au semnat un acord privind majorări ale capitalului social al întreprinderii până în 2040⁽⁴⁶⁾. Până la finalizarea celei de a doua actualizări a studiului privind MEIP în iulie 2012, acționarii publici injectaseră un total de 64,810 milioane PLN (și anume, aproximativ 70 % din capitalul injectat total). Comisia subliniază faptul că studiile din 2011 și 2012 privind MEIP reprezintă indiscutabil ajustări ale planului inițial de investiții, pe baza cărora a fost luată decizia inițială de demarare a proiectului de reconversie a aeroportului militar. Astfel, deși injecții de capital mai mari au fost realizate după primul studiu din 2010 privind MEIP, acestea nu pot fi examinate separat.

(b) Cheltuieli de capital

(108) În studiul din 2012 privind MEIP, investițiile în active fixe sunt împărțite în patru etape. Prima etapă a proiectului de investiții a acoperit activitatea de proiectare, dar și curățarea amplasamentului (înlăturarea pomilor și arbuștilor, demolarea unui număr de hangare și nivelarea solului). Costurile aferente au fost suportate în 2011 și s-au ridicat la [...] milioane PLN ([...] EUR). Cea de a doua etapă a proiectului, implicând construirea unui terminal de aviație generală, a clădirii administrative și a clădirii destinate pompierilor începuse deja în 2012. Cea de a doua etapă a proiectului este cea mai importantă în ceea ce privește cheltuielile de capital, reprezentând [...] % din cheltuielile de capital nominale în perioada 2012-2013. Conform informațiilor furnizate de Polonia, cheltuielile de capital s-au ridicat în 2012 la [...] milioane PLN (din care mai mult de jumătate au fost cheltuite înainte chiar de inițierea actualizării din 2012 a studiului privind MEIP). Graficul de mai jos (figura 2) ilustrează valoarea cheltuielilor de capital (nominale) în funcție de etapa investițională, astfel cum a fost prezentată în studiul din 2012 privind MEIP.

⁽⁴⁶⁾ Acordul din 11 martie 2011 prevede ca Gdynia să aducă o contribuție în numerar în valoare totală de 59,048 milioane PLN (14,8 milioane EUR) în perioada 2011-2013, iar Kosakowo să aducă o contribuție nemonetară (prin schimbul taxelor anuale de închiriere contra acțiunii) în perioada 2011-2040.

Figura 2

Cheltuieli de capital nominale în funcție de etapă (studiul din 2012 privind MEIP)

[...]

- (109) Având în vedere considerentele 103 și 108, Comisia consideră că nici studiul din 2011, nici cel din 2012 privind MEIP nu fuseseră derulate la momentul luării deciziei principale de finanțare a proiectului de reconversie și pe baza informațiilor aflate la dispoziția acționarilor publici la momentul respectiv. De asemenea, Comisia nu poate lua în considerare retroactiv sursele suplimentare de venituri planificate pe baza informațiilor furnizate în noiembrie 2013 pentru a justifica deciziile luate de acționarii publici în 2010 și 2011.
- (110) Prin urmare, Comisia consideră că, pentru a evalua dacă Gdynia și Kosakowo au acționat ca un investitor privat prudent care își desfășoară activitatea într-o economie de piață, aceasta trebuie în primul rând să se bazeze în evaluarea sa pe studiul din 2010 privind MEIP, făcând abstracție de orice evoluții și informații ulterioare care nu se aflau la dispoziția acționarilor publici în momentul în care au luat decizia de a pune în aplicare proiectul de investiții în cauză.
- (111) Pe de altă parte, studiul din 2011 și cel din 2012 privind MEIP au evaluat doar modificările aduse la decizia inițială de demarare a proiectului de investiții care a fost luată în 2010 pe baza studiului din 2010 privind MEIP. Într-adevăr, studiul din 2012 privind MEIP recunoaște faptul că o serie de investiții (cum ar fi terminalul de aviație generală, clădirea administrativă, sistemul de alimentare cu energie electrică) erau deja într-un „stadiu avansat de punere în aplicare”. Următoarele două studii arată că acționarii au fost ghidați de evoluțiile pieței și au adaptat domeniul de aplicare a proiectului în consecință (fie în sens crescător, fie în sens descrescător, în funcție de tipul de investiție). Cu toate acestea, modificările au fost marginale în comparație cu decizia globală de reconversie a bazei militare într-un aeroport civil. Graficul de mai jos (figura 3) ilustrează cheltuielile de capital, astfel cum sunt prezentate în studiile din 2010, 2011 și 2012 privind MEIP (exprimate în termeni reali). După cum se poate observa, în timp ce calendarul și amploarea investițiilor au fost actualizate atât în 2011, cât și în 2012, modificările nu au fost substanțiale în comparație cu dimensiunea totală a proiectului. În 2010, valoarea reală a cheltuielilor de capital nominale a fost estimată la aproximativ [...] milioane PLN, iar cifra a crescut [...] la aproximativ [...] milioane PLN în anii 2011 și 2012 (și anume, cu [...] % pe o perioadă de investiții de aproape 20 de ani).
- (112) În fond, în cazul de față, Comisia trebuie să evalueze o serie de decizii de investiții adoptate pe o perioadă scurtă de timp, necaracterizată de apariția unor evenimente neprevăzute, de către aceiași acționari publici, pentru punerea în aplicare a ceea ce este, în esență, același proiect de investiții. Prin urmare, actualizările din 2011 și din 2012 ale studiului privind MEIP nu pot transforma o decizie de investiție care nu era conformă cu principiul investitorului în economia de piață la momentul în care a fost adoptată, într-o decizie de investiție rezonabilă. Actualizările ar putea cel mult să demonstreze că autoritățile poloneze au acționat ca un investitor privat numai în cazul în care acestea ar demonstra că, prin investirea de fonduri suplimentare, proiectul ar putea genera o rentabilitate aptă să remunereze capitalul care a fost și care urma să fie investit (sau că ar remunera în mod corespunzător capitalul respectiv, inclusiv atunci când se ia în considerare riscul de a rambursa orice ajutor ilegal primit în trecut).

Figura 3

Cheltuieli de capital nominale (în '000 PLN), astfel cum erau prevăzute în studiile din 2010, 2011 și 2012 privind MEIP (în termeni reali în 2010)

[...]

Aplicarea MEIP pe baza studiului din 2010 privind MEIP

- (113) Studiul din 2010 privind MEIP furnizat de Polonia se bazează pe un plan de afaceri care oferă o proiecție a fluxurilor de trezorerie viitoare pentru investitorii de capital pentru perioada 2010-2040. La momentul realizării studiului privind MEIP, Polonia estima că aeroportul va începe să gestioneze operațiuni de trafic aerian general în 2011, zboruri charter în 2013 și zboruri low-cost în 2015. Aceasta ar conduce la o creștere constantă a numărului de pasageri deserviți de la [...] pasageri în 2013 la aproape [...] milioane în 2024 și la 1,753 milioane în 2040 (astfel cum se arată în tabelul 5 de mai jos).

Tabelul 5

Previțiuni privind traficul pentru aeroportul din Gdynia utilizate în studiul din 2010 privind MEIP (în mii)

Evoluția estimată a numărului de pasageri (studiul din 2010 privind MEIP)

An	2013	2014	2015	2016	2020	2024	2028	2032	2036	2040
Nr. de pasageri	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	1 752 835

- (114) Conform studiului din 2010 privind MEIP, întreprinderea ar urma să fie profitabilă la nivel EBITDA începând cu 2018. Fluxul anual de trezorerie actualizat ar urma să devină pozitiv începând cu 2020, astfel cum se indică în figura de mai jos (figura 4). Cu toate acestea, pe bază cumulativă (și anume, după agregarea în fiecare an a fluxurilor anuale de trezorerie din anii precedenți), valoarea totală a DCF pe întreaga perioadă 2010-2040 se estimează a fi negativă (astfel cum se arată în figura 1). Cu alte cuvinte, fluxurile pozitive de trezorerie preconizate a fi generate din 2018 nu sunt suficiente de ridicate pentru a compensa fluxurile extrem de negative de trezorerie din perioadele inițiale de investiții.

Figura 4

Valoarea DCF în '000 PLN (studiul din 2010 privind MEIP)

[...]

Sursă: Pe baza studiului din 2010 privind MEIP.

- (115) După 2040, s-a estimat că administratorul aeroportului va crește constant cu o rată de creștere stabilă a fluxului de trezorerie neangajat de [...] %. În această ipoteză, Polonia a calculat valoarea finală a operatorului aeroportuar în 2040. Valoarea finală actualizată se ridică la [...] milioane PLN.
- (116) Studiul din 2010 privind MEIP obține o valoare pozitivă a capitalului propriu⁽⁴⁷⁾ de [...] milioane PLN (și anume, aproximativ [...] milioane EUR). De asemenea, rata internă de rentabilitate a proiectului de investiții de [...] % este mai mare decât costul de capitalul preconizat pentru administratorul aeroportului ([...] %).
- (117) Comisia remarcă faptul că principalul vector de valoare al viitoarelor fluxuri de trezorerie ale administratorului aeroportului din Gdynia este reprezentat de venitul preconizat, care va depinde de numărul de pasageri și de nivelul taxelor de aeroport plătite de către companiile aeriene. Veniturile din zborurile operate de companiile low-cost și de transportatorii în regim charter (taxe de pasager, de aterizare, de staționare) reprezintă, în studiul din 2010 privind MEIP, [80-90] % din totalul veniturilor din anul 2040 și o medie de [80-90] % din totalul veniturilor pe parcursul întregii perioade de previzionare, și anume 2010-2040. Comisia constată că aceasta contravine declarațiilor Poloniei potrivit cărora activitățile aeroportului din Gdynia le-ar completa pe cele ale aeroportului din Gdansk deoarece Gdynia s-ar axa pe activități de aviație generală. În realitate, astfel cum reiese din datele prezentate mai sus, zborurile low-cost și cele charter sunt principala sursă de venituri în cea mai mare parte din perioada care face obiectul previziunilor. Cu toate acestea, astfel cum va fi explicat în detaliu mai jos, cea mai mare parte a veniturilor aeroportului din Gdansk provine, de asemenea, tot din zborurile low-cost și cele charter (a se vedea considerentul 121).
- (118) În contextul cererii din partea pasagerilor și din partea transportatorilor aerieni, Comisia observă că aeroportul din Gdynia va avea aceeași arie teritorială precum aeroportul din Gdansk, care se află la doar aproximativ 25 km de aeroportul din Gdynia. Aeroportul din Gdansk a fost extins în 2012 pentru a deservi până la 5 milioane de pasageri și o nouă extindere pentru a deservi până la 7 milioane de pasageri este planificată pentru 2015. Calendarul de extindere era deja cunoscut în mod public în 2010, și anume la momentul pregătirii studiului din 2010 privind MEIP⁽⁴⁸⁾. De asemenea, finanțarea publică pentru extinderea aeroportului din Gdansk la capacitatea de 5 milioane de pasageri a fost notificată, la rândul său, Comisiei la 24 septembrie 2008 în cazul nr. N472/2008 privind ajutorul de stat și a fost aprobată de Comisie la 5 februarie 2009⁽⁴⁹⁾.
- (119) Polonia a informat Comisia că planul general pregătit pentru aeroportul din Gdansk în 2010⁽⁵⁰⁾ prevede prelungirea pistei, platforme și alte infrastructuri aeroportuare care vor rezulta în viitor într-o capacitate a aeroportului din Gdansk de a gestiona peste 10 milioane de pasageri pe an.

⁽⁴⁷⁾ Această valoare a capitalului include valoarea actualizată netă a fluxurilor de trezorerie în perioada 2012-2040 și valoarea finală actualizată a operatorului aeroportuar calculată pentru 2040.

⁽⁴⁸⁾ A se vedea, de exemplu, Decizia nr. C (2009) 4445 a Comisiei din 3 iunie 2009 de acordare a ajutorului financiar comunitar în domeniul rețelelor transeuropene de transport.

⁽⁴⁹⁾ A se vedea nota de subsol 4.

⁽⁵⁰⁾ Planul general a fost comandat în luna februarie 2010 și prezentat în noiembrie 2010.

- (120) Comisia observă în continuare că, în 2010, aeroportul din Gdansk a gestionat 2,2 milioane de pasageri (însemnând că acesta a utilizat 45 % din capacitate, inclusiv capacitatea aflată în construcție). Conform previziunilor furnizate de aeroportul din Gdansk, numai 50-60 % din capacitatea disponibilă va fi utilizată până în 2020 ⁽⁵¹⁾. Previziunile nu iau în considerare începerea operațiunilor la aeroportul din Gdynia (și anume, se presupune că întreaga cerere din această zonă va fi acoperită de aeroportul din Gdansk). Comisia remarcă faptul că aeroportul din Gdansk va fi în măsură să răspundă cererii din regiune pentru o perioadă lungă de timp, adică cel puțin până în 2030, chiar dacă se presupune o creștere dinamică a traficului de pasageri.
- (121) Astfel cum s-a indicat mai sus, studiul din 2010 privind MEIP pentru aeroportul din Gdynia preconizează ca cea mai mare parte a veniturilor sale ([80-90] % în medie pentru întreaga perioadă 2012-2040) va fi generată de companiile aeriene low-cost și de transportatorii în regim charter. În acest context, Comisia observă că și aeroportul din Gdansk gestionează în principal traficul operat de companiile aeriene low-cost și de transportatorii în regim charter. În 2010, zborurile low-cost și cele în regim charter au reprezentat 72 % din numărul total de pasageri înregistrați în aeroportul din Gdansk ⁽⁵²⁾.
- (122) Având în vedere apropierea de un alt aeroport deja stabilit și neaglomerat care urmează același model de afacere cu capacități neutilizate semnificative pe termen lung, Comisia consideră că respectiva capacitate a administratorului aeroportului din Gdynia de a atrage trafic și pasageri va depinde în mare măsură de nivelul taxelor de aeroport oferite companiilor aeriene, mai ales în comparație cu cele ale principalilor săi concurenți.
- (123) În acest context, Comisia observă că studiul din 2010 privind MEIP prevede o taxă de pasager pentru zborurile charter și pentru cele low-cost de 25 PLN/PAX (6,25 EUR) până în 2014 și de 40 PLN/PAX (10 EUR) începând cu 2015 (până în 2040). Taxa de aterizare pentru aceeași categorie de zboruri a fost stabilită la valoarea de 25 PLN/tonă (6,25 EUR) pentru întreaga perioadă [valoarea medie a greutatei maxime la decolare (MTOW) a fost considerată a fi de 70 de tone], în timp ce taxa de staționare a fost estimată la 4 PLN (1,0 EUR) pentru 24 h/tonă (cu o valoare medie a MTOW de 70 de tone). Conform studiului din 2010 privind MEIP, prețurile au fost stabilite la niveluri comparabile cu cele din alte aeroporturi regionale la momentul în care a fost realizat studiul din 2010 privind MEIP. Prețurile din aeroportul din Gdynia au fost stabilite, de asemenea, pornind de la premisa că nu va exista o concurență din partea aeroportului din Gdansk.
- (124) De asemenea, Comisia observă că grila de taxe practicate de aeroportul din Gdansk începând cu 31 decembrie 2008 stabilește taxa standard de pasager la 48 PLN/PAX (12,0 EUR), taxa standard de aterizare pentru aeronavele de peste 2 tone (inclusiv toate aeronavele low-cost și cele charter) la valoarea de 25 PLN/tonă (6,25 EUR), iar taxa de staționare la valoarea de 4,5 PLN/24 h/tonă (1,25 EUR).
- (125) Cu toate acestea, Comisia remarcă faptul că grila de taxe aplicate în aeroportul din Gdansk oferă, de asemenea, diverse reduceri și rabaturi privind, printre altele, zborurile low-cost. Aeroportul din Gdansk aplică o taxă redusă de pasager de 24 PLN/PAX (6 EUR) pentru toate legăturile noi (de la 1 ianuarie 2004) și pentru toate creșterile de frecvență care implică o aeronavă cu o greutate maximă la decolare (MTOW) cuprinsă între 50 și 100 de tone (de exemplu, Airbus A320 și Boeing 737 și alte aeronave utilizate de companiile aeriene low-cost). Taxa de aterizare aplicată pentru astfel de legături este, de asemenea, redusă cu 50 % (și anume, la 12,5 PLN/tonă). Taxa de staționare este eliminată în totalitate în cazul în care frecvența unei legături este de cel puțin șase ori pe săptămână. De asemenea, taxa standard de pasager este redusă mai întâi cu 23 PLN pentru toți pasagerii care pleacă pe legături interne regulate, iar ulterior se aplică o reducere corespunzătoare. Comisia consideră că, luând în considerare reducerile și rabaturile aplicate de aeroportul din Gdansk, taxele medii de aeroport prevăzute pentru aeroportul din Gdynia erau în mod semnificativ mai mari decât cele din aeroportul învecinat deja stabilit.

⁽⁵¹⁾ Traficul de pasageri (în '000 pasageri pe an) în aeroportul din Gdansk.

Pasageri efectivi:

An	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Passengers	466	672	1 256	1 715	1 954	1 911	2 232	2 463	2 906

Evoluția preconizată a numărului de pasageri:

An	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Pasageri	3 153	3 311	3 477	3 616	3 760	3 911	4 067	4 230

⁽⁵²⁾ Companiile low-cost 64,5 %, transportatorii în regim charter 7,5 %. Atât în 2009, cât și în 2011, procentajul a fost de 70 %.

- (126) Prin aplicarea taxelor de aeroport în cauză, aeroportul din Gdynia, în calitate de nou venit, nu va fi în măsură să atragă un trafic semnificativ, întrucât exista deja un aeroport stabilit cu o capacitate neutilizată în aceeași arie teritorială și care aplică taxe net inferioare pentru legăturile noi și pentru creșterea frecvenței legăturilor existente. De asemenea, Comisia constată că grila de taxe de aeroport pentru aeroportul din Gdansk prevede aplicarea de taxe reduse până la 31 decembrie 2028. Întrucât studiul din 2010 privind MEIP (bazat pe planul de afaceri al operatorului aeroportuar la momentul respectiv) consideră taxele de aeroport ca reprezentând principala sursă de venituri a administratorului aeroportului, Comisia consideră această soluție o dovadă a faptului că studiul din 2010 privind MEIP nu este suficient de solid și credibil pentru a demonstra că proiectul de investiții în cauză ar fi fost demarat de un investitor privat.
- (127) Având în vedere că atât aeroportul din Gdansk, cât și aeroportul din Gdynia se vor axa, în principal, pe companiile aeriene low-cost și pe transportatorii în regim charter, că aeroportul din Gdansk nu utilizează capacitatea sa maximă, că taxele sale efective sunt mai mici decât cele estimate în planul de afaceri pentru aeroportul din Gdynia, precum și proximitatea dintre cele două aeroporturi, Comisia consideră, de asemenea, că ipoteza potrivit căreia nu va exista o concurență a prețurilor între cele două aeroporturi este falsă.
- (128) De asemenea, Comisia constată că, la momentul pregătirii studiului din 2010 privind MEIP, taxele nete (taxele standard după reducerile aplicabile) aplicate în aeroportul din Bydgoszcz (situat la 196 de kilometri sau la 2 ore și 19 minute de mers cu mașina de aeroportul din Gdynia) și în aeroportul din Szczecin (situat la 296 de kilometri sau la 4 ore și 24 de minute de mers cu mașina de aeroportul din Gdynia), al doilea și al treilea cele mai apropiate aeroporturi regionale polone, erau în mod semnificativ mai mici⁽⁵³⁾.
- (129) Având în vedere cele de mai sus, Comisia consideră că, dată fiind proximitatea unui alt aeroport descongestionat care urmează același model de afaceri, taxele de aeroport din studiul din 2010 privind MEIP, care sunt mai mari decât cele aplicate în Gdansk și în alte aeroporturi regionale aflate în apropiere, sunt nerealiste. De asemenea, dată fiind situația competitivă a aeroportului din Gdynia, Comisia consideră că previziunile cu privire la traficul din studiul din 2010 privind MEIP se bazează pe ipoteze nerealiste.
- (130) De asemenea, trebuie remarcat faptul că studiul din 2010 privind MEIP nu a implicat o analiză a sensibilității și nici o evaluare a probabilităților posibile în ceea ce privește rezultatul (cum ar fi cazul cel mai pesimist, cazul cel mai optimist și scenariul de bază). Prin urmare, Comisia concluzionează că scenariul prezentat în studiul din 2010 privind MEIP pare să se bazeze pe ipoteze extrem de optimiste în ceea ce privește evoluția traficului de pasageri și nivelul taxelor.
- (131) Comisia observă că reducerea veniturilor anuale din taxele de pasager legate de traficul low-cost și cel charter cu doar [...] % (pe durata perioadei de previzionare, din 2010 până în 2040) are ca rezultat o valoare negativă a capitalului propriu pentru acționarii publici. O astfel de scădere a veniturilor ar putea apărea în cazul în care taxele și/sau traficul ar fi mai mici decât valorile estimate. În acest sens, trebuie menționat că taxele de aeroport din planul de afaceri utilizat pentru studiul din 2010 privind MEIP sunt deja mai mari cu [...] % decât cele din aeroportul din Gdansk⁽⁵⁴⁾. În acest context, este foarte puțin probabil ca aeroportul din Gdynia să poată fi în măsură să atragă trafic fără să ofere o reducere semnificativă a taxei sale de 40 PLN (10 EUR) din planul de afaceri. Prin urmare, sensibilitatea ridicată a VAN la o scădere aparent marginală a taxelor de aeroport (rezultată din ipoteze realiste) ridică îndoiele serioase cu privire la credibilitatea planului de afaceri inițial.
- (132) În timp ce studiul din 2010 privind MEIP s-a bazat pe previziunile privind traficul disponibile la data respectivă, iar informațiile ex post nu ar trebuie să fie utilizate pentru a evalua în mod direct studiul privind MEIP, Comisia observă totuși măsura în care previziunile au fost extrem de optimiste. Într-adevăr, o comparație între previziunile privind traficul realizate în 2010 și în 2012 arată diferențe semnificative. Nu numai că s-a întârziat demararea proiectului, dar în plus și pe durata perioadei cu „nivel EBITDA pozitiv”, previziunile privind traficul au fost reduse

⁽⁵³⁾ Aeroportul din Bydgoszcz: taxa standard de pasager îmbarcat este de 30 PLN (7,5 EUR); taxa standard de aterizare este de 45 PLN/tonă (11,25 EUR) pentru primele 2 tone de MTOW, 40 PLN/tonă (10 EUR) între 2 și 15 tone de MTOW, 35 PLN/tonă (8,75 EUR) între 15 și 40 de tone de MTOW, 30 PLN/tonă (7,5 EUR) între 40 și 60 de tone de MTOW, 25 PLN/tonă (6,25 EUR) între 60 și 80 de tone de MTOW și de 20 PLN/tonă (5 EUR) pentru fiecare tonă care depășește 80 de tone de MTOW; o taxă standard de staționare de 8 PLN/tonă/24 h (2 EUR; fără taxă pentru primele patru ore). Reduceri: Taxele de pasager pot fi reduse cu procente cuprinse între 5 % (în cazul în care un transportator aerian are 100-300 de pasageri care pleacă din aeroportul din Bydgoszcz pe lună) și 50 % (în cazul în care un transportator aerian are peste 8 000 de pasageri care pleacă din aeroportul din Bydgoszcz pe lună); taxa de aterizare – reducere de 50 % în primele 12 luni ale unei legături, 50 % pentru aterizarea între orele 14.00 și 20.00; taxele de aterizare și de staționare: 10 % pentru un transportator cu 4-10 zboruri pe lună, 15 % pentru 11-30 de zboruri pe lună, 20 % pentru mai mult de 31 de zboruri pe lună. Aeroportul din Szczecin: taxa standard de pasager îmbarcat este de 35 PLN (8,75 EUR); taxa standard de aterizare este de 70 PLN/tonă (17,5 EUR); taxa standard de staționare este de 8 PLN/tonă/24 h (nicio taxă pentru primele două ore). Reduceri: de la 20 % (în cazul în care un transportator oferă pasagerilor care pleacă peste 800 de locuri pe săptămână) la 90 % (dacă sunt oferite peste 1 300 de locuri).

⁽⁵⁴⁾ Calcularea taxelor de pasager pentru companiile aeriene low-cost.

cu [...] până la [...] % în fiecare an. O astfel de corecție semnificativă după numai doi ani și fără nicio modificare semnificativă a circumstanțelor constituie o verificare utilă a ipotezelor inițiale. De asemenea, aceasta ilustrează faptul că verificările sensibilității efectuate de Comisie (care sunt marginale, prin comparație) sunt deosebit de revelatoare cu privire la caracterul nerealist al ipotezelor care susțin concluzia că proiectul era oportun.

Tabelul 6

Comparație între previziunile privind traficul de pasageri utilizate în studiul din 2010 privind MEIP și cele utilizate în actualizarea din 2012 a studiului privind MEIP

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Numărul total pax în studiul din 2010	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Numărul total pax în studiul din 2012	—	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Diferență (%)		- 53	- 69	- 55	- 38	- 36	- 29	- 27	- 25
	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Numărul total pax în studiul din 2010	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	1 343 234
Numărul total pax în studiul din 2012	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	1 083 746
Diferență (%)	- 23	- 21	- 19	- 17	- 17	- 18	- 18	- 19	- 19

- (133) Alte teste de sensibilitate sugerează că proiectul ar deveni neprofitabil dacă venitul total ar fi cu doar [...] % pe an mai scăzut pe întreaga perioadă de previzionare sau în cazul în care veniturile ar fi cu [...] % mai mici, iar costurile de exploatare ar fi cu [...] % mai ridicate. Prin urmare, rentabilitatea investiției este deosebit de sensibilă la modificări marginale ale ipotezelor de bază. Comisia consideră astfel de modificări ca fiind marginale în comparație cu modificările efectuate în cadrul studiilor ulterioare privind MEIP.
- (134) Controalele sensibilității efectuate de Comisie par cu atât mai rezonabile, cu cât în mai puțin de un an de la realizarea studiului din 2010 privind MEIP, autoritățile poloneze au primit o analiză actualizată care arăta că valoarea actualizată netă a proiectului ar fi în mod semnificativ mai mică și s-ar ridica la doar [...] milioane PLN (aproximativ [...] EUR). Prin urmare, în mai 2011, valoarea actualizată netă a proiectului a fost redusă cu [...] % în raport cu proiectul inițial.
- (135) De asemenea, Comisia observă că rezultatele pozitive ale studiului din 2010 privind MEIP depind în mare măsură de valoarea finală a investiției la sfârșitul perioadei acoperite de planul de afaceri (și anume, în 2040). Într-adevăr, fluxul de trezorerie actualizat al întreprinderii pentru perioada 2010-2040 este negativ și se ridică la (- [...] milioane) PLN. Valoarea finală actualizată la 30 iunie 2010 se ridică la [...] milioane PLN.
- (136) Valoarea finală s-a bazat pe ipoteze conform cărora rata de creștere anuală a fluxurilor de trezorerie ale investițiilor după 2040 s-ar ridica la [...] %. În conformitate cu practica standard, rata de creștere a unei întreprinderi nu ar trebui să fie mai ridicată decât cea a economiei în care își desfășoară activitatea (și anume, în ceea ce privește creșterea PIB-ului). Într-adevăr, valoarea finală se calculează atunci când se preconizează că întreprinderea va ajunge la maturitate și, astfel, când se încheie perioada de creștere accentuată a întreprinderii. Dat fiind că se preconizează că economia va cuprinde întreprinderi cu o creștere ridicată și întreprinderi cu o creștere stabilă, se estimează, prin urmare, că rata de creștere a întreprinderilor mature va fi mai mică decât rata medie de creștere a economiei globale. Polonia nu a precizat în observațiile sale elementele care au stat la baza selectării ratei de creștere pe termen lung de [...] %, dar a explicat că rata de creștere pe termen lung este o rată de creștere nominală. Pe baza informațiilor puse la dispoziție de FMI, Comisia a constatat că previziunile de creștere a PIB-ului real în Polonia, disponibile la începutul anului 2010, au indicat că rata de creștere nominală a economiei poloneze s-ar situa între 5,6 % în 2011 și 6,6 % în 2015. Cu o inflație de ordinul a 2,5 %, PIB-ul real ar putea să crească cu 4 %. Prin

urmare, alegerea unei rate de creștere nominală de [...] % pentru aeroportul din Gdynia ar putea fi considerată, la prima vedere, în concordanță cu informațiile disponibile la momentul respectiv și cu practica standard de a alege o rată de creștere mai mică decât rata de creștere a economiei. Cu toate acestea, prin alegerea unei rate de creștere pe termen lung peste nivelul inflației (care a fost estimat la 2,5 % în aprilie 2010), planul de afaceri presupune că aeroportul va continua să crească în fiecare an după 2040.

Tabelul 7

Date și previziuni privind PIB-ul și inflația puse la dispoziție de FMI în aprilie 2010

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Creșterea PIB-ului[...] % (prețuri constante)	1,70	2,70	3,20	3,90	4,00	4,00	4,00
Creșterea PIB-ului[...] % (prețuri curente)	5,50	4,40	5,60	6,20	6,60	6,50	6,60
Inflație %	4,20	3,50	2,30	2,40	2,50	2,50	2,50

Sursă: Fondul Monetar Internațional, World Economic Outlook Database, aprilie 2010 (descărcat de la <http://www.imf.org/external/data.htm>)

- (137) De asemenea, Comisia constată că, în cazul în discuție, având în vedere perioada de previzionare deosebit de lungă și data îndepărtată pentru care s-a calculat valoarea finală, sarcina de a stabili cea mai adecvată rată de creștere este cu atât mai complexă, iar incertitudinea, cu atât mai mare. Într-adevăr, previziunile de creștere a PIB-ului rareori depășesc un orizont de cinci ani, în timp ce, în cazul de față, modelul trebuia să prevadă o rată de creștere rezonabilă pentru aeroport după o perioadă de funcționare de 30 de ani. Aceasta indică faptul că un investitor prudent ar fi întreprins o serie de teste de sensibilitate.
- (138) În acest sens, este important de menționat că, în actualizările ulterioare ale planului de afaceri inițial, rata de creștere stabilă a fost redusă de la [...] % la [...] %. Cu toate acestea, Polonia nu a furnizat o explicație clară cu privire la această reducere. Valoarea finală este o funcție a ratei de creștere constantă presupusă, dar și a veniturilor preconizate estimate în perioada de creștere economică stabilă. Comisia a efectuat o serie de teste de sensibilitate, confirmând faptul că respectivele concluzii ale studiului din 2010 privind MEIP sunt extrem de sensibile la modificări minore și realiste ale ipotezelor de bază. În primul rând, rata de creștere stabilă la care planul de afaceri din 2010 generează o valoare actualizată netă negativă este de aproximativ [...] %. Cu toate acestea, presupunând că veniturile sunt doar cu [...] % mai mici decât cele estimate, rata de creștere stabilă la care proiectul devine neprofitabil este de [...] %.
- (139) Modelul ratei de creștere stabilă utilizat pentru a calcula valoarea finală în speță necesită, de asemenea, formularea unor ipoteze cu privire la data la care întreprinderea va începe să crească cu o rată stabilă pe care o poate susține în mod constant. În studiul din 2010 privind MEIP, data respectivă a fost stabilită în 2040, însemnând o perioadă de previzionare de 30 ani (2010-2040). În actualizarea din 2012 a studiului privind MEIP, perioada de previzionare a fost redusă la 18 ani (2012-2030) și, prin urmare, valoarea finală a fost calculată pentru anul 2030. În cazul în care același orizont de timp se aplică, de asemenea, în cazul studiului din 2010 privind MEIP, valoarea actualizată netă devine negativă.
- (140) Comisia observă, de asemenea, că studiul din 2012 privind MEIP precizează în mod clar că un investitor prudent ar fi luat în considerare faptul că proiectul respectiv implică un orizont de timp deosebit de lung înainte de a atinge pragul de rentabilitate (a se vedea secțiunea 4.10.1.2 din studiul din 2012 privind MEIP, în care se concluzionează că „Rezultatul pozitiv al valorii actualizate nete dovedește faptul că investiția în aeroportul Gdynia-Kosakowo poate fi o afacere interesantă pentru potențialii investitori. Cu toate acestea, înainte de a lua vreo decizie, investitorii vor trebui să țină seama, de asemenea, de orizontul de investiții pe termen lung, tipic pentru proiecte de investiții în infrastructură”).
- (141) Comisia remarcă faptul că, în 2010, atunci când a fost realizat primul studiu privind MEIP, planul de afaceri și calculele valorii actualizate nete au luat în considerare toate cheltuielile de capital, inclusiv cheltuielile legate de obligațiile aferente serviciului public (pompieri, securitate, agenți vamali etc.). Comisia observă că această abordare pare corectă, dat fiind că astfel de cheltuieli sunt legate în mod intrinsec de construirea și exploatarea unui aeroport (adăugându-se, prin urmare, la costurile proiectului).

- (142) Cu toate acestea, Comisia a evaluat, de asemenea, rentabilitatea proiectului pe baza studiului din 2010 privind MEIP fără cheltuielile de capital pentru sarcinile care țin de domeniul de aplicare a politicii publice.
- (143) Informațiile furnizate de Polonia nu permit identificarea cu precizie a elementelor de cheltuieți de capital și de cheltuieți de exploatare care țin de misiunea de serviciu public. Comisia ia act de faptul că, în actualizarea din 2012 a studiului privind MEIP, Polonia a dezagregat investițiile care se încadrează în domeniul de aplicare a politicii publice; acest lucru nu s-a întâmplat însă în studiul din 2010 privind MEIP. Cu toate acestea, Comisia a recalculat valoarea actualizată netă, excluzând o serie de elemente identificabile de cheltuieți de capital care sunt, în mod clar, legate de activitățile aferente misiunii de serviciu public. În special, Comisia a recalculat valoarea actualizată netă excluzând următoarele cheltuieli de capital: „Vehicule și echipamente de stingere a incendiilor”, „Garduri de delimitare a aeroportului și monitorizare” și „Echipamente pentru protecția securității în aeroport” în valoare de [...] milioane PLN (valoare nominală totală)
- (144) În studiul din 2010 privind MEIP, consecința eliminării cheltuielilor aferente misiunii de serviciu public este aceea că fluxul de trezorerie actualizat crește la aproximativ (-[...]) milioane PLN [sau, cu alte cuvinte, pierderile actualizate preconizate pentru perioada 2010-2040 sunt reduse cu [...] milioane PLN de la (- [...]) milioane PLN la (- [...]) milioane PLN]. Având în vedere faptul că valoarea finală nu este modificată (fiind egală cu [...] milioane PLN), valoarea actualizată netă a proiectului crește de la [...] milioane PLN la [...] milioane PLN (și anume, aceasta crește de la [...] milioane EUR la [...] milioane EUR).
- (145) S-au realizat teste de sensibilitate suplimentare, care indică faptul că valoarea actualizată netă devine negativă în cazul în care se efectuează următoarele modificări: o reducere a veniturilor totale cu [...] %, o reducere a veniturilor generate de taxele de aeroport cu [...] % sau o reducere a veniturilor totale cu [...] % asociate cu costuri mai mari cu [...] % (toate pe bază anuală). Având în vedere ipotezele extrem de nerealiste privind taxele de aeroport [cu [...] % mai mari decât cele din aeroportul din Gdansk⁽⁵⁵⁾] și previziunile extrem de optimiste privind traficul (previziuni revizuite cu de la [...] % până la [...] % mai mici decât cele prevăzute inițial), testele de sensibilitate sugerează că niște ipoteze ușor mai realiste conduc la concluzia că proiectul nu ar fi rentabil.
- (146) După excluderea cheltuielilor identificabile aferente misiunii de serviciu public din studiul din 2010 privind MEIP, testele de sensibilitate indică faptul că valoarea actualizată netă ar deveni negativă în cazul în care veniturile preconizate din taxele de aeroport aplicate companiilor aeriene low-cost (fără nicio reducere a taxelor de aeroport pentru transportatorii în regim charter) s-ar reduce cu [...] % pe an, menținând, în același timp, veniturile generate de transportorii în regim charter, toate celelalte venituri, cheltuieli de exploatare și cheltuieli de capital, astfel cum sunt prevăzute în planul de afaceri (considerându-se că veniturile aferente companiilor aeriene low-cost vor începe să fie generate în 2017 și vor crește progresiv de-a lungul timpului).
- (147) De asemenea, trebuie reamintit faptul că proiectul este profitabil numai datorită valorii finale (și anume, valoarea aeroportului începând din 2040, presupunând o creștere anuală constată de [...] % a fluxului de trezorerie). Până în 2040, proiectul generează un flux de trezorerie negativ.
- (148) Prin urmare, inclusiv atunci când rentabilitatea proiectului este evaluată pe baza studiului din 2010 privind MEIP fără cheltuielile de capital aferente sarcinilor care țin de misiunea de serviciu public, nu se poate concluziona în mod clar că un investitor privat ar fi realizat investiția în cauză.

Rezumat și concluzie

- (149) Reconversia aeroportului din Gdynia presupune investiții considerabile și o perioadă lungă de fluxuri de trezorerie negative. Într-adevăr, planul de afaceri indică faptul că fluxul de trezorerie actualizat cumulativ pe întreaga perioadă de previzionare 2010-2040 este negativ (- [...] milioane sau - [...] milioane EUR). Conform planului de afaceri, proiectul atinge cifre pozitive numai în virtutea valorii finale actualizate de [...] milioane PLN calculată pentru anul 2040 și permanent după această dată, presupunând că aeroportul va crește anual și constant ulterior cu o rată nominală de [...] %. În pofida incertitudinilor considerabile inerente unui astfel de proiect pe termen lung, planul de afaceri nu conține nicio analiză a sensibilității și, prin urmare, diferă de analiza pe care ar fi efectuat-o un investitor prudent pentru un astfel de proiect.
- (150) De asemenea, analiza Comisiei a concluzionat că planul de afaceri se bazează pe o serie de ipoteze care sunt optimiste și nerealiste având în vedere apropierea de aeroportul din Gdansk, care are același model de afaceri, capacitate neutilizată și proiecte de extindere. Mai multe teste de sensibilitate indică faptul că valoarea actualizată netă a proiectului devine negativă în cazul unor modificări minore și realiste ale ipotezelor subiacente.

⁽⁵⁵⁾ A se vedea nota de subsol 54.

- (151) Având în vedere cele de mai sus, Comisia consideră că un investitor privat nu ar fi decis să demareze proiectul de investiții în cauză pe baza studiului din 2010 privind MEIP. Prin urmare, decizia autorităților municipale din Gdynia și Kosakowo conferă administratorului aeroportului un avantaj economic pe care acesta nu l-ar fi obținut în condiții normale de piață.

Aplicarea principiului investitorului în economia de piață pe baza studiului din 2011 privind MEIP și a actualizării din 2012 a studiului privind MEIP

- (152) În ceea ce privește studiile privind MEIP efectuate în 2011 și 2012 (și fondurile pe care Polonia afirmă că au fost injectate pentru administratorul aeroportului în urma studiilor respective), Comisia consideră că respectivele injecții de capital fuseseră deja angajate în acordul acționarilor semnat la 11 martie 2011 (a se vedea considerentul 33 de mai sus), și anume înainte de efectuarea studiilor din 2011 și 2012 privind MEIP. Prin urmare, atunci când au fost efectuate studiile din 2011 și 2012 privind MEIP, deciziile de investiții ale acționarilor fuseseră deja luate, chiar dacă acestea au fost executate la un moment ulterior. Comisia consideră, de asemenea, că injecțiile de capital realizate după ce au fost efectuate studiile din 2011 și din 2012 privind MEIP nu pot fi considerate decizii de investiții autonome luate în mod separat, întrucât acestea se referă la același proiect de investiții pe care acționarii publici au început să îl pună în aplicare cel târziu în 2010, constituind doar adaptări sau modificări ale proiectului inițial.
- (153) Prin urmare, astfel cum s-a menționat deja, Comisia consideră că studiile ar putea demonstra că Polonia a acționat ca un investitor privat numai dacă acestea ar demonstra faptul că investiția de fonduri suplimentare ar permite proiectului să genereze o rentabilitate adecvată a capitalului deja investit sau care urmează să fie investit (sau ar genera o rentabilitate adecvată a capitalului respectiv, inclusiv atunci când este luat în considerare riscul de a rambursa orice ajutor ilegal primit în trecut).
- (154) Cu toate acestea, departe de a demonstra cele de mai sus, studiile par a fi nefiabile din motivele care vor fi expuse în continuare.

Aplicarea principiului investitorului în economia de piață pe baza actualizării din 2011 a studiului privind MEIP

- (155) Prima actualizare a studiului privind MEIP a fost realizată în mai 2011. Deși injecțiile de capital realizate după efectuarea studiului respectiv privind MEIP au fost angajate înainte de luna mai 2011 (a se vedea considerentul 33 de mai sus), Comisia a examinat, de asemenea, dacă, pe baza informațiilor cuprinse în studiul economic în cauză, injecțiile de capital pot fi considerate ca reflectând comportamentul unui investitor privat care își desfășoară activitatea într-o economie de piață. În studiul din 2011 privind MEIP, veniturile generate din proiect au fost menținute constante, însă cheltuielile de capital au fost majorate (a se vedea figura 3, care indică totalul cheltuielilor de investiții exprimate în termeni reali pentru 2010). De asemenea, studiul ia în considerare injecțiile de capital anterioare și cheltuielile de capital deja efectuate. Valoarea WACC a fost redusă ușor (de la [...] % la [...] %), iar rata de creștere pe termen lung a fost redusă de la [...] % la [...] %. Actualizările au avut drept rezultat o scădere semnificativă a valorii actualizate nete de [...] milioane PLN (aproximativ [...] EUR). Aceasta s-a datorat înregistrării unor pierderi mai ridicate (fluxul de trezorerie actualizat în perioada 2011-2030 s-ar ridica la – [...] milioane PLN), iar valoarea finală ar scădea ușor la [...] milioane PLN.
- (156) Prin urmare, Comisia concluzionează că decizia autorităților municipale din Gdynia și Kosakowo de a finanța reconversia aeroportului militar Gdynia-Kosakowo (Gdynia-Okęsywie) într-un aeroport civil nu este conformă cu principiul investitorului în economia de piață nici pe baza actualizării din 2011 a studiului privind MEIP și că, prin urmare, aceasta conferă un avantaj economic pe care administratorul aeroportului nu l-ar fi obținut în condiții normale de piață.

Aplicarea principiului investitorului în economia de piață pe baza actualizării din 2012 a studiului privind MEIP

- (157) Polonia consideră că evaluarea de către Comisie a conformității cu MEIP ar trebui realizată pe baza studiului din 2012 privind MEIP. Pentru a răspunde la acest argument, deși injecțiile de capital realizate după efectuarea studiului respectiv au fost angajate anterior (a se vedea considerentul 33 de mai sus), Comisia a examinat, de asemenea, dacă, pe baza informațiilor cuprinse în studiul economic în cauză, injecțiile de capital pot fi considerate ca reflectând comportamentul unui investitor privat care își desfășoară activitatea într-o economie de piață.
- (158) Comisia constată că actualizarea din 2012 a studiului privind MEIP ia în considerare injecțiile de capital anterioare și de cheltuielile de capital deja efectuate. Actualizarea din 2012 a studiului privind MEIP arată că finanțarea acordată întreprinderii Gdynia-Kosakowo Airport Ltd rezultă într-o valoare pozitivă a capitalului propriu de [...] milioane PLN (aproximativ [...] milioane EUR) pentru acționarii acesteia. De asemenea, rata internă de rentabilitate a proiectului de investiții de [...] % este mai mare decât costul de capital preconizat al administratorului aeroportului ([...] %).

- (159) Studiul din 2012 privind MEIP compară valoarea capitalului propriu al întreprinderii cu investiții suplimentare în situația în care noul aeroport devine operațional („scenariul de bază”) cu valoarea capitalului propriu al întreprinderii fără investiții suplimentare în situația în care proiectul de investiții ar fi încetat începând cu luna iunie 2012 („scenariul contrafactual”) ⁽⁵⁶⁾.
- (160) În acest context, Comisia a concluzionat deja că injecțiile de capital realizate după 2010 nu pot fi considerate separat de decizia inițială de investiții luată în 2010. Scenariul contrafactual corect în 2010 ar fi fost de a nu începe punerea în aplicare a proiectului. Potrivit Poloniei, contractul de închiriere a permis Kosakowo să utilizeze terenul numai pentru un aeroport civil. Comisia constată că un investitor privat nici nu ar fi încheiat un astfel de contract dacă planurile de dezvoltare a unui nou aeroport civil în regiune nu ar fi indicat o perspectivă realistă de a obține un profit de pe urma unei astfel de investiții. Prin urmare, scenariul contrafactual definit în actualizarea din 2012 a studiului privind MEIP este denaturat de o decizie anterioară, care la rândul său nu reflecta comportamentul unui investitor privat. Cu alte cuvinte, scenariul contrafactual corect în 2010 și 2012 ar fi fost unul în care proiectul de construcție a aeroportului civil în cauză nu ar fi fost derulat, întrucât toate injecțiile de capital și studiile privind MEIP efectuate de Polonia privesc punerea în aplicare a aceluiași proiect de investiții.
- (161) În orice caz, Comisia observă că scenariul de bază în actualizarea din 2012 a studiului privind MEIP furnizată de Polonia se bazează pe un plan de afaceri care presupune fluxuri de trezorerie viitoare pentru investitorii de capital în perioada 2012-2030 (și anume, o perioadă cu creștere ridicată) ⁽⁵⁷⁾. Previziunile privind fluxurile de trezorerie viitoare se bazează pe ipoteza că aeroportul va începe să funcționeze în 2013. Atunci când a fost realizată actualizarea din 2012 a studiului privind MEIP, Polonia estima că aeroportul va deservi aproximativ [...] pasageri în 2014 și, treptat, își va extinde activitățile până la [...] pasageri în 2020 și la aproximativ [...] de pasageri în 2028 (a se vedea previziunile privind creșterea numărului de pasageri din tabelul 8 de mai jos).

Tabelul 8

Previziuni privind traficul de pasageri pentru aeroportul din Gdynia (în '000)

Creșterea estimată a numărului de pasageri										
An	2013	2014	2015	2017	2018	2019	2020	2023	2026	2030
Total	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	1 083,7

- (162) Conform actualizării din 2012 a studiului privind MEIP, se preconizează că, după 2030, operatorul aeroportuar va crește constant cu o rată de creștere stabilă de [...]. În această ipoteză, Polonia a calculat valoarea finală a operatorului aeroportuar în 2030.
- (163) Comisia remarcă faptul că, la fel precum în studiul din 2010 privind MEIP, vectorul principal de valoare al viitoarelor fluxuri de trezorerie ale administratorului aeroportului din Gdynia este reprezentat de veniturile preconizate obținute din activitățile aviatice care vor depinde de numărul de pasageri și de nivelul taxelor de aeroport plătite de către companiile aeriene.
- (164) În ceea ce privește evoluția preconizată a numărului de pasageri, Polonia susține că va exista o creștere în timp a cererii de servicii aeriene destinate pasagerilor, concomitent cu creșterea preconizată a PIB-ului Poloniei și cu dezvoltarea regiunii. Prin urmare, Polonia consideră că previziunile privind traficul sunt prudente și că traficul real ar putea fi mai ridicat decât cel preconizat. În opinia Poloniei, actualizarea din martie 2013 a previziunilor privind traficul pentru regiunea respectivă prevede un trafic mai mare decât actualizarea din 2012 a studiului privind MEIP.
- (165) Polonia susține că planul de afaceri prevede faptul că aeroportul din Gdynia va gestiona mai puțin de [...] % din traficul de pasageri din regiune. De asemenea, în opinia Poloniei, dezvoltarea pieței serviciilor aeriene din Pomerania oferă posibilitatea dezvoltării unui alt aeroport mic care să completeze serviciile oferite de aeroportul din Gdansk.
- (166) Cu privire la cererea din partea călătorilor, Comisia consideră că argumentele prezentate în considerentele 118-129 privind concurența dintre aeroportul din Gdynia și cel din Gdansk pentru companii aeriene și pasageri se aplică, de asemenea, în ceea ce privește evaluarea actualizării din 2012 a studiului privind MEIP.

⁽⁵⁶⁾ Întrucât studiul privind MEIP a fost realizat în iunie 2012, analiza se bazează pe data respectivă.

⁽⁵⁷⁾ O metodă utilizată frecvent pentru evaluarea deciziilor de investiții de capitaluri proprii este luarea în considerare a valorii capitalului propriu al întreprinderii. Valoarea capitalului propriu este valoarea unei întreprinderi pusă la dispoziția proprietarilor sau acționarilor acesteia. Aceasta este calculată prin însumarea tuturor fluxurilor viitoare de trezorerie disponibile pentru investitorii de capital, actualizate la rata adecvată de rentabilitate. Rata de actualizare utilizată de regulă este costul de capital, care reflectă riscul fluxului de trezorerie.

- (167) Comisia constată, în special, că nivelul taxelor de aeroport citate în actualizarea din 2012 a studiului privind MEIP era identic cu nivelul din studiul din 2010. Potrivit Poloniei, taxele utilizate în actualizarea din 2012 a studiului privind MEIP nu diferă în mod semnificativ de taxele standard aplicate de alte aeroporturi mici din Polonia. Polonia explică faptul că nivelul taxelor din planul de afaceri este o medie pentru întreaga perioadă cuprinsă în planul de afaceri (și anume, perioada 2014-2040) și presupune că taxele pe termen lung aplicate în aeroportul din Gdansk vor trebui să fie majorate pe măsură ce standardele serviciilor oferite în aeroportul respectiv se îmbunătățesc.
- (168) Întrucât aeroporturile din Gdansk, Szczecin și Bydgoszcz aplicau aceleași taxe în 2012 precum în 2010 (inclusiv aceleași reduceri), evaluarea Comisiei cu privire la nivelul taxelor din studiul din 2012 privind MEIP pentru aeroportul din Gdynia este aceeași ca pentru studiul din 2010 privind MEIP (a se vedea considerentele 122-129).
- (169) Comisia consideră că un investitor în economia de piață ghidat de perspectiva rentabilității nu și-ar fi fundamentat nicio decizie de investiții privind proiectul în cauză pe un nivel al taxelor care este semnificativ mai mare decât taxele nete aplicate în alte aeroporturi regionale din Polonia ⁽⁵⁸⁾, în special în aeroportul din Gdansk.
- (170) De asemenea, Comisia remarcă faptul că testul de stres efectuat de Polonia arată că valoarea capitalului propriu devine negativă dacă taxa de pasager este redusă la [...] PLN. În acest context, Comisia constată că o taxă de aeroport redusă comparabilă cu taxele de aeroport plătite în alte aeroporturi regionale poloneze (de exemplu, din Gdansk, Bydgoszcz, Szczecin, Lublin) ar avea drept rezultat o valoare negativă a capitalului propriu.
- (171) De asemenea, Comisia consideră că un investitor în economia de piață nu și-ar fi stabilit taxele la un nivel mai ridicat pornind de la premisa că taxele aplicate în aeroportul din Gdansk vor crește pe termen lung. În acest sens, Comisia observă că grila de taxe aplicate în aeroportul din Gdansk prevede aplicarea unor reduceri până în 2028 (și anume, pentru o perioadă cu doar doi ani mai scurtă decât cea care face obiectul planului de afaceri pentru actualizarea din 2012 a studiului privind MEIP). Pe această bază, chiar dacă taxele de aeroport aplicate în aeroportul din Gdansk ar fi majorate după 2028, Comisia consideră că taxele de aeroport medii preconizate pe perioada prevăzută în planul de afaceri (și anume, până în 2030) rămân mai mari decât nivelul mediu al taxelor aplicate în aeroportul concurent.
- (172) Polonia a confirmat că actualizarea din 2012 a studiului privind MEIP ține seama de costurile de exploatare legate de activitatea militară din aeroport. Costurile respective ar trebui să fie compensate de către stat. De asemenea, Polonia a confirmat că nu s-a ajuns încă la un acord formal cu privire la repartizarea costurilor (atât costuri de exploatare, cât și costuri de investiții) între aeroportul din Gdynia și utilizatorul militar.
- (173) Comisia consideră că un investitor în economia de piață și-ar baza evaluarea numai pe rezultatele previzibile la momentul luării deciziei de investiții. Prin urmare, Comisia consideră că nu ar trebui să se țină seama de posibila reducere a costurilor prin partajarea costurilor cu utilizatorul militar al aeroportului (și impactul asupra costurilor și veniturilor totale ale aeroportului) în momentul evaluării conformității investiției cu principiul investitorului în economia de piață. Într-adevăr, studiul din 2012 privind MEIP nu cuantifică reducerile de costuri pe care administratorul aeroportului le-ar putea obține în acest sens.
- (174) La fel precum în cazul studiului din 2010 privind MEIP, valoarea globală a fluxului de trezorerie actualizat (DCF) pentru proiect în perioada 2012-2030 este negativă, astfel cum se arată în figura 5. Aeroportul va genera pentru prima dată fluxuri de trezorerie pozitive în 2020, însă perioada lungă de investiții înseamnă că fluxul de trezorerie cumulat, în termeni actualizați, va rămâne negativ pe parcursul perioadei de previziune.

⁽⁵⁸⁾ În plus față de taxele aplicate în aeroporturile din Gdansk, Szczecin și Bydgoszcz, Comisia a analizat, de asemenea, taxele de aeroport aplicate în aeroportul din Lublin, un aeroport regional deschis în decembrie 2012. Taxa standard de pasager îmbarcat în aeroportul din Lublin este de 34 PLN (8,5 EUR); taxa standard de aterizare este de 36 PLN/tonă; taxa standard de staționare este de 15 PLN/tonă/24 h (fără taxă pentru primele patru ore). În cazul în care un transportator aerian deschide o bază operațională în aeroportul din Lublin, taxa de pasager îmbarcat variază între 4,21 PLN (1,05 EUR) și 5,76 PLN (1,44 EUR) pentru primele cinci sezoane (2,5 ani); se aplică o reducere de 99 % la taxele de aterizare și de staționare. După cinci sezoane, reducerile se aplică pentru legăturile noi. Reducerile aplicate taxelor de pasager, de aterizare și de staționare variază între 95 % în primul an al unei legături și 25-65 % în cel de al cincilea an (în funcție de numărul de pasageri). După al cincilea an, se aplică o reducere de 60 % în cazul în care un transportator aerian gestionează mai mult de 250 000 de pasageri care pleacă din aeroportul din Lublin.

Figura 5

Valoarea fluxului de trezorerie actualizat cumulativ (real) (în PLN) în actualizarea din 2012 a studiului privind MEIP

[...]

- (175) În consecință, Comisia concluzionează că decizia autorităților municipale din Gdynia și Kosakowo de a finanța reconversia aeroportului din Gdynia militar într-un aeroport civil nu este conformă cu principiul investitorului în economia de piață nici pe baza actualizării din 2012 a studiului privind MEIP și că, prin urmare, aceasta conferă un avantaj economic pe care administratorul aeroportului nu l-ar fi obținut în condiții normale de piață.

Actualizarea din noiembrie 2013

- (176) De asemenea, Comisia consideră că modificările aduse planului de investiții vizând generarea de venituri suplimentare din vânzarea de combustibil de către aeroport (fără un operator extern) și oferirea de servicii de navigație nu ar trebui luate în considerare în momentul evaluării conformității investiției cu principiul investitorului în economia de piață. Polonia a confirmat că aceste posibile surse suplimentare de venituri nu au fost incluse în studiul din 2010 privind MEIP, în studiul din 2011 privind MEIP sau în actualizarea din 2012 a studiului privind MEIP pentru aeroportul din Gdynia deoarece nici acționarii publici și nici întreprinderea nu puteau fi siguri la momentul pregătirii studiilor respective că vor obține toate autorizațiile și concesiunile necesare pentru a furniza astfel de servicii. Întrucât nu a fost posibilă obținerea autorizațiilor și a concesiunilor necesare în momentul efectuării studiilor privind MEIP, Comisia nu poate ține seama de acestea în mod retroactiv.

Concluzie

- (177) Comisia consideră că finanțarea publică acordată de autoritățile municipale din Gdynia și Kosakowo administratorului aeroportului este incompatibilă cu principiul investitorului în economia de piață. Prin urmare, Comisia consideră că măsura în cauză conferă întreprinderii Gdynia-Kosakowo Airport Ltd un avantaj economic pe care aceasta nu l-ar fi obținut în condiții normale de piață.

5.1.4. Selectivitate

- (178) În conformitate cu articolul 107 alineatul (1) din TFUE, pentru ca o măsură să fie considerată ajutor de stat, aceasta trebuie să favorizeze „anumite întreprinderi sau producerea anumitor bunuri”. În cazul în discuție, Comisia constată că injecțiile de capital se referă doar la întreprinderea Gdynia-Kosakowo Airport Ltd. Prin urmare, acestea sunt selective în sensul articolului 107 alineatul (1) din TFUE.

5.1.5. Denaturarea concurenței și efectele asupra schimburilor comerciale

- (179) Atunci când un ajutor acordat de un stat membru consolidează poziția unei întreprinderi în raport cu alte întreprinderi concurente pe piața internă, acestea din urmă trebuie considerate ca fiind afectate de ajutorul respectiv⁽⁵⁹⁾. Avantajul economic conferit de măsura în cauză consolidează poziția economică a operatorului aeroportuar, întrucât operatorul aeroportuar va fi în măsură să-și demareze activitatea fără a suporta costurile de investiție și de exploatare inerente.
- (180) Astfel cum s-a menționat în secțiunea 5.1.1, exploatarea unui aeroport constituie o activitate economică. Există o concurență, pe de o parte, între aeroporturi pentru atragerea companiilor aeriene și a traficului aerian corespondent (pasageri și marfă) și, pe de altă parte, între administratorii aeroporturilor, care pot concura între ei pentru a li se încredința gestionarea unui anumit aeroport. De asemenea, Comisia subliniază, în special în ceea ce privește companiile aeriene low-cost, că aeroporturile situate în diferite arii teritoriale și în diferite state membre pot fi, de asemenea, în concurență unele cu altele pentru a atrage astfel de companii aeriene. Comisia remarcă faptul că aeroportul din Gdynia va gestiona aproximativ [...] 000 de pasageri până în 2020 și până la 1 milion de pasageri în 2030.
- (181) Astfel cum se menționează la punctul 40 din Orientările din 2005 privind sectorul aviației, nu este posibilă excluderea nici măcar a aeroporturilor mici din domeniul de aplicare a articolului 107 alineatul (1) din TFUE. Având în vedere traficul preconizat în aeroportul din Gdynia și apropierea acestuia de aeroportul din Gdansk (nu mai mult de aproximativ 25 km), Comisia consideră că pot fi afectate concurența și schimburile comerciale între statele membre.

⁽⁵⁹⁾ Cauza T-214/95, Het Vlaamse Gewest/Comisia, Rec., 1998, p. II-717.

- (182) Pe baza argumentelor prezentate la considerentele 179-181, avantajul economic conferit administratorului aeroportului din Gdynia consolidează poziția acestuia față de concurenții săi pe piața UE a furnizorilor de servicii aeroportuare. Prin urmare, finanțarea publică analizată denaturează sau amenință să denatureze concurența și afectează schimburile comerciale între statele membre.

5.1.6. Concluzie

- (183) Având în vedere argumentele prezentate la considerentele 83-182, Comisia consideră că injecțiile de capital acordate întreprinderii Gdynia-Kosakowo Airport Ltd. constituie ajutor de stat în sensul articolului 107 alineatul (1) din TFUE. Întrucât finanțarea fusese deja pusă la dispoziția întreprinderii Gdynia-Kosakowo Airport Ltd, Comisia consideră, de asemenea, că Polonia nu a respectat interdicția prevăzută la articolul 108 alineatul (3) din TFUE ⁽⁶⁰⁾.

5.2. COMPATIBILITATEA AJUTORULUI

- (184) Comisia a examinat dacă ajutorul în cauză poate fi considerat compatibil cu piața internă. Astfel cum s-a descris mai sus, ajutorul constă în finanțarea costurilor de investiții legate de înființarea aeroportului din Gdynia, precum și a pierderilor din exploatare în cursul primilor ani de funcționare a aeroportului (și anume, până în anul 2019 inclusiv, atât conform studiului din 2010 privind MEIP, cât și conform studiului din 2012 privind MEIP).
- (185) Articolul 107 alineatul (3) din TFUE prevede o serie de excepții de la regula generală prevăzută la articolul 107 alineatul (1) din TFUE conform căreia ajutorul de stat nu este compatibil cu piața internă. Ajutorul în cauză poate fi evaluat numai în temeiul articolului 107 alineatul (3) litera (c) din TFUE, care prevede că: „ajutoarele destinate să faciliteze dezvoltarea anumitor activități sau a anumitor regiuni economice, în cazul în care acestea nu modifică în mod nefavorabil condițiile schimburilor comerciale într-o măsură care contravine interesului comun”, pot fi considerate compatibile cu piața internă. În această privință, Orientările din 2005 privind sectorul aviației furnizează un cadru de evaluare a măsurii în care ajutoarele acordate operatorilor aeroportuari pot fi declarate compatibile în temeiul articolului 107 alineatul (3) litera (c) din TFUE. Acestea menționează o serie de criterii pe care Comisia trebuie să le ia în considerare.

5.2.1. Ajutor pentru investiții

- (186) Ajutoarele de stat pentru finanțarea infrastructurii aeroportuare sunt compatibile cu articolul 107 alineatul (3) litera (c) din TFUE dacă îndeplinesc condițiile prevăzute la punctul 61 din Orientările din 2005 privind sectorul aviației:
- (i) construirea și exploatarea infrastructurii îndeplinește un obiectiv bine definit de interes comun (dezvoltare regională, accesibilitate etc.);
  - (ii) infrastructura este necesară și proporțională cu obiectivul stabilit;
  - (iii) infrastructura are perspective satisfăcătoare de utilizare pe termen mediu, în special în ceea ce privește utilizarea infrastructurii existente;
  - (iv) toți potențialii utilizatori ai infrastructurii au acces la ea în mod egal și nediscriminatoriu; și
  - (v) dezvoltarea comerțului nu este afectată într-o măsură care contravine interesului Uniunii.
- (187) De asemenea, pentru a fi compatibile cu piața internă, ajutoarele de stat destinate aeroporturilor, ca oricare altă măsură de ajutor de stat, ar trebui să aibă un efect stimulator și să fie necesare și proporționale cu obiectivul legitim urmărit.
- (188) Polonia consideră că finanțarea publică a proiectului de reconversie a aeroportului din Gdynia îndeplinește toate criteriile privind ajutoarele pentru investiții din Orientările din 2005 privind sectorul aviației.

⁽⁶⁰⁾ Cauza T 109/01, Fleuren Compost/Comisia, Rec., 2004, p. II-127.

- (i) *Construirea și exploatarea infrastructurii îndeplinește un obiectiv bine definit de interes comun (dezvoltare regională, accesibilitate etc.)*
- (189) Comisia constată că Pomerania este deja deservită în mod eficient de aeroportul din Gdansk, care se află la doar aproximativ 25 km de noul aeroport planificat.
- (190) Aeroportul din Gdansk este situat lângă șoseaua de centură din Tricity, care face parte din șoseaua expres S6 care ocolește Gdynia, Sopot și Gdansk și care facilitează accesul la aeroport pentru marea majoritate a locuitorilor din Pomerania. Chiar și pentru locuitorii din Gdynia, construirea unui aeroport nou nu ar conduce, în sine, la o îmbunătățire substanțială în ceea ce privește conectivitatea deoarece atât aeroportul din Gdynia, cât și cel din Gdansk se află la o distanță de aproximativ 20-25 de minute de mers cu mașina de centrul orașului Gdynia.
- (191) De asemenea, Comisia remarcă faptul că legătura feroviară metropolitană din regiunea Tricity (Tricity Metropolitan Rail) care este construită, în prezent, cu cofinanțare din fondurile structurale ale Uniunii, va permite atât rezidenților din Gdansk, cât și celor din Gdynia să călătorească în mod direct din centrul orașului lor către aeroportul din Gdansk în aproximativ 25 de minute. De asemenea, Tricity Metropolitan Rail va oferi persoanelor din alte zone din Pomerania legături feroviare directe sau indirecte cu aeroportul din Gdansk.
- (192) De asemenea, Comisia remarcă faptul că aeroportul din Gdansk are, în prezent, o capacitate de 5 milioane de pasageri pe an, în timp ce traficul real de pasageri în perioada 2010-2013 a fost după cum urmează: 2010 – 2,2 milioane, 2011 – 2,5 milioane, 2012 – 2,9 milioane, 2013 – 2,8 milioane. De asemenea, Comisia remarcă faptul că aeroportul din Gdansk este în curs de a fi extins pentru a gestiona 7 milioane de pasageri pe an. Investiția va fi finalizată în 2015.
- (193) În plus, conform previziunilor privind traficul furnizate de Polonia pentru Pomerania și utilizate pentru a pregăti actualizarea din 2012 a studiului privind MEIP, cererea totală din regiune va fi de [...] pasageri pe an [...].

Tabelul 9

Previziuni privind traficul pentru Pomerania (în milioane)

2013	2015	2017	2019	2020	2023	2026	2027	2028	2030
2,8	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]		7,7

- (194) De asemenea, Comisia observă că, în conformitate cu informațiile furnizate de Polonia, planul general pentru aeroportul din Gdansk prevede o nouă extindere a aeroportului pentru a gestiona peste 10 milioane de pasageri pe an. Prin urmare, în funcție de evoluția traficului, ar putea fi adoptată în viitor o decizie de mărire a capacității aeroportului din Gdansk la peste 7 milioane de pasageri.
- (195) Potrivit Poloniei, previziunile actualizate (elaborate în martie 2013) arată că cererea în aria teritorială în cauză este estimată a fi mai mare decât previziunile privind traficul din 2012. În conformitate cu previziunile modificate, cererea în aria teritorială va fi de aproximativ 9 milioane de pasageri în 2030. Cu toate acestea, inclusiv aceste previziuni indică faptul că aeroportul din Gdansk ar fi suficient, fără investiții suplimentare, pentru a face față cererii din regiune cel puțin până în 2025 (pe baza previziunilor ajustate privind traficul descrise la considerentul 45).
- (196) De asemenea, conform informațiilor oferite de Polonia, capacitatea actuală a pistelor în aeroportul din Gdansk este de 40-44 de operațiuni pe oră, în timp ce utilizarea se situează, în prezent, la o medie de 4,7 operațiuni pe oră.
- (197) Pe baza informațiilor furnizate de Polonia (a se vedea considerentele 192-196 de mai sus), Comisia remarcă faptul că aeroportul din Gdansk va fi utilizat doar la aproximativ 50-60 % din capacitate în următorii ani. Prin urmare, inclusiv în situația unei creșteri rapide a numărului de pasageri în Pomerania, aeroportul din Gdansk va putea să răspundă cererii din partea companiilor aeriene și a pasagerilor pentru o perioadă lungă de timp.
- (198) Comisia observă, de asemenea, că aeroportul din Gdansk oferă peste 40 de destinații naționale și internaționale (atât legături directe, cât și legături către noduri aeroportuare precum Frankfurt, München, Varșovia și Copenhaga).

- (199) Astfel cum s-a menționat în considerentul 60, Polonia susține, pe de o parte, că posibilitățile de extindere a capacității aeroportului din Gdansk sunt limitate din motive de planificare și mediu. Pe de altă parte, aceasta susține, de asemenea, că nu există limite cu privire la posibilitățile de extindere a capacității aeroportului din Gdansk. Întrucât argumentele cu privire la restricțiile pentru extinderea capacității sunt contradictorii și, de altfel, nici nu sunt justificate, Comisia consideră că nu își poate întemeia evaluarea pe acestea.
- (200) Având în vedere capacitatea neutilizată a aeroportului din Gdansk și care nu va fi utilizată în totalitate pe termen lung, precum și planul de a extinde suplimentar capacitatea aeroportului respectiv, dacă este necesar, pe termen mai lung, Comisia nu consideră că stabilirea unui alt aeroport în Pomerania ar contribui la dezvoltarea regiunii. Comisia observă, de asemenea, că Pomerania este deja bine conectată datorită aeroportului din Gdansk și că un aeroport nou nu va îmbunătăți legăturile cu această regiune.
- (201) De asemenea, Comisia constată că modelul de afaceri pentru aeroportul din Gdynia sugerează că acesta ar concura pentru pasageri cu aeroportul din Gdansk pe piața zborurilor low-cost, în regim charter și pe piața aviației generale. De asemenea, crearea unui nou aeroport care să servească drept aeroport de rezervă și de urgență nu poate justifica amploarea investițiilor realizate în aeroportul din Gdynia.
- (202) Având în vedere cele menționate mai sus, Comisia consideră că investiția în aeroportul din Gdynia va conduce doar la dublarea infrastructurii în regiune, fapt care nu îndeplinește un obiectiv de interes comun bine definit.
- (ii) *Infrastructura este necesară și proporțională cu obiectivul stabilit*
- (203) Astfel cum s-a menționat în considerentele 189-202, Comisia consideră că aria teritorială a aeroportului din Gdynia este și va continua să fie deservită în mod eficient de aeroportul din Gdansk. De asemenea, ambele aeroporturi ar urmări un model de afaceri similar și s-ar axa în principal pe zboruri operate de companiile aeriene low-cost și pe zboruri charter.
- (204) În absența unui obiectiv bine definit de interes comun, Comisia consideră că infrastructura nu poate fi considerată necesară sau proporțională cu un obiectiv de interes comun (a se vedea, de asemenea, considerentul 202 de mai sus).
- (iii) *Infrastructura are perspective satisfăcătoare de utilizare pe termen mediu, în special în ceea ce privește utilizarea infrastructurii existente*
- (205) Astfel cum s-a menționat la punctul (i), aeroportul din Gdynia se află la o distanță de doar aproximativ 25 km de aeroportul din Gdansk existent, iar cele două aeroporturi au aceeași arie teritorială și un model de afaceri similar.
- (206) Aeroportul din Gdansk este utilizat, în prezent, la mai puțin de 60 % din capacitatea sa. Ținând seama de investițiile realizate în prezent, aeroportul din Gdansk este suficient pentru a face față cererii din regiune cel puțin până în 2025-2028, în funcție de previziunile utilizate, iar extinderea în continuare a acestuia este fezabilă.
- (207) De asemenea, Comisia remarcă faptul că planul de afaceri pentru aeroportul din Gdynia indică faptul că aeroportul va genera aproximativ [80-90] % din veniturile sale din zborurile operate de companiile low-cost și de transportatorii în regim charter. Aceasta înseamnă că acesta se va axa pe piețele care reprezintă activitatea principală a aeroportului din Gdansk.
- (208) În acest context, Comisia observă, de asemenea, că Polonia nu a furnizat nicio dovadă cu privire la posibila colaborare dintre cele două aeroporturi.
- (209) De asemenea, planurile de generare de venituri din alte activități aviatice și nonaviatice (producție și servicii) nu ar fi suficiente în sine pentru a acoperi costurile ridicate de exploatare legate de funcționarea aeroportului din Gdynia.
- (210) Prin urmare, Comisia consideră că aeroportul din Gdynia nu oferă perspective de utilizare satisfăcătoare pe termen mediu.

(iv) *Toți potențialii utilizatori ai infrastructurii au acces la ea în mod egal și nediscriminatoriu*

- (211) Polonia a confirmat că toți utilizatorii potențiali ar avea acces la infrastructura aeroportuară, în mod egal și nediscriminatoriu, fără nicio discriminare nejustificată din punct de vedere comercial.

(v) *Dezvoltarea comerțului nu este afectată într-o măsură care contravine interesului Uniunii*

- (212) Comisia constată că Polonia nu a furnizat nicio dovadă că aeroporturile din Gdansk și Gdynia ar constitui un nod aeroportuar în colaborare. În mod logic rezultă că cele două aeroporturi ar trebui, în realitate, să concureze pentru a atrage, în esență, aceiași pasageri.
- (213) De asemenea, Comisia observă că planul de afaceri al aeroportului din Gdynia (în care aproximativ [80-90] % din venituri sunt generate de zborurile low-cost și de cele charter) și amploarea investițiilor (de exemplu, un terminal cu o capacitate de 0,5 milioane de pasageri pe an care urmează să fie extins în viitor) nu fundamentează afirmația potrivit căreia aeroportul din Gdynia s-ar axa pe traficul aerian general și ar oferi numai sau, în principal, servicii pentru sectorul aviației generale.
- (214) Luând în considerare cele menționate anterior și faptul că ambele aeroporturi s-ar axa pe zboruri low-cost și charter, Comisia consideră că ajutorul este destinat unui aeroport care se va afla în concurență directă cu un alt aeroport din aceeași arie teritorială, fără să existe o cerere pentru servicii aeroportuare care să nu poată fi îndeplinită de către aeroportul existent.
- (215) Prin urmare, Comisia consideră că ajutorul în cauză ar afecta schimburile comerciale într-o măsură care contravine interesului comun. Această concluzie este confirmată de absența unui obiectiv de interes comun pe care ajutorul în cauză urmărește să îl atingă.

(vi) *Necesitatea ajutorului și efectul de stimulare*

- (216) Pe baza datelor furnizate de Polonia, Comisia consideră că în cazul de față costurile de investiție pot fi mai mici decât pentru construirea altor aeroporturi regionale comparabile în Polonia. Aceasta se datorează, în principal, utilizării infrastructurii existente a aeroportului militar. De asemenea, Polonia susține că, în absența ajutorului, investiția nu ar fi realizată de administratorul aeroportului.
- (217) Comisia observă în continuare că perioada lungă de timp necesară pentru a atinge pragul de rentabilitate pentru acest tip de investiție înseamnă că finanțarea publică ar putea fi necesară pentru a modifica comportamentul beneficiarului astfel încât acesta să demareze investițiile. Mai mult, având în vedere că rentabilitatea preconizată a proiectului de investiții nu poate fi stabilită (a se vedea considerentul 177), iar un investitor în economia de piață nu ar realiza un astfel de proiect, este într-adevăr probabil ca ajutorul să modifice comportamentul administratorului aeroportului.
- (218) Cu toate acestea, în absența unui obiectiv de interes comun bine definit, Comisia concluzionează că ajutorul nu poate fi considerat necesar și proporțional cu un astfel de obiectiv.
- (219) Prin urmare, Comisia consideră că ajutorul pentru investiții acordat de Gdynia și Kosakowo în favoarea întreprinderii Gdynia-Kosakowo Airport Ltd. Nu îndeplinește cerințele prevăzute în Orientările din 2005 privind sectorul aviației și nu poate fi considerat compatibil cu piața internă.

5.2.2. Ajutor pentru funcționare

- (220) Comisia consideră că finanțarea pierderilor din exploatare ale întreprinderii Gdynia-Kosakowo Airport Ltd. Reprezintă ajutor pentru funcționare, reducând cheltuielile curente ale operatorului aeroportuar. În conformitate cu jurisprudența Curții, astfel de ajutoare pentru funcționare sunt, în principiu, incompatibile cu piața internă. În conformitate cu Orientările din 2005 privind sectorul aviației, ajutorul pentru funcționare acordat aeroporturilor poate fi declarat compatibil numai în circumstanțe excepționale și în condiții stricte în regiuni defavorizate.
- (221) Comisia observă că aeroportul din Gdynia este situat într-o regiune defavorizată care beneficiază de derogarea prevăzută la articolul 107 alineatul (3) litera (a) din TFUE, ceea ce înseamnă că Comisia trebuie să evalueze dacă ajutorul pentru funcționare în cauză poate fi considerat compatibil cu Orientările privind ajutoarele regionale.

- (222) În conformitate cu punctul 76 din Orientările privind ajutoarele regionale, ajutoarele pentru funcționare în regiunile care beneficiază de derogarea de la articolul 107 alineatul (3) litera (a) din TFUE pot fi acordate cu condiția ca următoarele criterii să fie îndeplinite în mod cumulativ: (i) acestea sunt justificate în ceea ce privește contribuția lor la dezvoltarea regională și natura lor; și (ii) nivelul lor este proporțional cu handicapurile pe care încearcă să le reducă.
- (223) Polonia este de părere că ajutorul pentru funcționare este compatibil cu punctul 76 din Orientările privind ajutoarele regionale (a se vedea considerentele 77-79).
- (224) Întrucât Pomerania este deja deservită de aeroportul din Gdansk, iar noul aeroport nu va îmbunătăți legăturile cu această regiune, Comisia nu poate concluziona că ajutorul va contribui la dezvoltarea regională.
- (225) Prin urmare, Comisia consideră că ajutorul pentru funcționare nu poate fi considerat proporțional cu handicapurile pe care încearcă să le reducă, întrucât Pomerania nu pare să fie afectată de niciun handicap legat de conectivitatea acesteia.
- (226) De asemenea, Comisia consideră că ajutorul pentru funcționare evaluat a fost alocat pentru a finanța un set predefinit de cheltuieli. Cu toate acestea, având în vedere evaluarea de către Comisie a planului de afaceri pentru aeroportul din Gdynia și evaluarea sa referitoare la nivelul veniturilor și costurilor preconizate prezentate în secțiunea 5.1.3, nu se poate concluziona că ajutorul va fi limitat la un minim necesar, că acesta va fi acordat cu titlu tranzitoriu și în mod degresiv. În special, în ceea ce privește incertitudinile privind rentabilitatea preconizată a operatorului aeroportuar (a se vedea secțiunea privind existența ajutorului) nu poate fi asigurat caracterul tranzitoriu și degresiv al ajutorului.
- (227) În orice caz, Comisia consideră că acordarea de ajutoare pentru funcționare pentru a asigura funcționarea unui proiect de investiții care beneficiază de ajutor pentru investiții incompatibil este, în mod inerent, incompatibil cu piața internă.
- (228) Prin urmare, Comisia consideră că ajutorul pentru funcționare acordat de Gdynia și Kosakowo în favoarea întreprinderii Gdynia-Kosakowo Airport Ltd nu îndeplinește criteriile prevăzute în Orientările privind ajutoarele regionale.

5.2.3. Concluzie privind compatibilitatea

- (229) În consecință, Comisia concluzionează că ajutorul de stat acordat întreprinderii Gdynia-Kosakowo Airport Ltd este incompatibil cu piața internă.
- (230) Comisia nu a identificat nicio altă dispoziție privind compatibilitatea cu piața internă care ar putea oferi o bază pentru a considera că ajutorul în cauză este compatibil cu tratatul. Nici Polonia nu a invocat nicio dispoziție privind compatibilitatea cu piața internă și nici nu a furnizat argumente solide care să permită Comisiei să considere ajutorul în cauză ca fiind compatibil.
- (231) Ajutoarele pentru investiții și pentru funcționare pe care Polonia le-a acordat sau pe care intenționează să le acorde în favoarea întreprinderii Gdynia-Kosakowo Airport Ltd sunt incompatibile cu piața internă. Polonia a pus în aplicare în mod ilegal ajutorul, încălcând articolul 108 alineatul (3) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene.

6. RECUPERARE

- (232) În conformitate cu TFUE și cu jurisprudența constantă a Curții de Justiție, Comisia are competența de a decide dacă statul membru în cauză trebuie să elimine sau să modifice ajutorul atunci când constată că acesta este incompatibil cu piața internă⁽⁶¹⁾. Curtea a arătat, de asemenea, că obligația unui stat de a elimina ajutorul considerat de Comisie ca fiind incompatibil cu piața comună are rolul de a restabili situația existentă anterior⁽⁶²⁾. În acest context, Curtea a stabilit faptul că obiectivul este atins de îndată ce destinatarul a rambursat sumele acordate prin intermediul unui ajutor ilegal, pierzând prin urmare avantajul de care se bucurase față de concurenții săi de pe piață, iar situația anterioară plății ajutorului este restabilită⁽⁶³⁾.

⁽⁶¹⁾ Cauza C-70/72, Comisia/Germania, punctul 13.

⁽⁶²⁾ Cauzele conexate C-278/92, C-279/92 și C-280/92, Spania/Comisia, punctul 75.

⁽⁶³⁾ Cauza C-75/97, Belgia/Comisia, punctele 64-65.

- (233) În conformitate cu jurisprudența menționată, articolul 14 din Regulamentul (CE) nr. 659/99 al Consiliului ⁽⁶⁴⁾ prevede că „atunci când adoptă decizii negative în cazuri de ajutor ilegal, Comisia decide ca statul membru în cauză să ia toate măsurile necesare pentru recuperarea ajutorului de la beneficiar”.
- (234) Prin urmare, ajutoarele de stat menționate mai sus trebuie să fie restituite autorităților poloneze, în măsura în care acestea au fost plătite,

ADOPTĂ PREZENTA DECIZIE:

Articolul 1

(1) Ajutorul de stat pus în aplicare în mod ilegal de Polonia în perioada 28 august 2007 – 17 iunie 2013, cu încălcarea articolului 108 alineatul (3) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, în favoarea întreprinderii Port Lotniczy Gdynia-Kosakowo sp. z o.o. prin injecții de capital în valoare de 91 714 000 PLN este incompatibil cu piața internă.

(2) Ajutorul de stat pe care Polonia intenționează să îl pună în aplicare în favoarea întreprinderii Port Lotniczy Gdynia-Kosakowo sp. z o.o. după 17 iunie 2013 pentru reconversia aeroportului militar din Gdynia-Kosakowo într-un aeroport civil este incompatibil cu piața internă. Prin urmare, ajutoarele de stat nu pot fi puse în aplicare.

Articolul 2

- (1) Polonia recuperează ajutorul menționat la articolul 1 alineatul (1) de la beneficiar.
- (2) Sumele care trebuie recuperate sunt purtătoare de dobândă începând cu datele menționate în al doilea paragraf, până la recuperarea lor efectivă.

Datele la care sumele care trebuie recuperate au fost puse la dispoziția beneficiarului sunt următoarele:

- (a) 28 august 2007 pentru suma de 50 000 PLN;
- (b) 4 martie 2008 pentru suma de 200 000 PLN;
- (c) 11 septembrie 2008 pentru suma de 500 000 PLN;
- (d) 28 iulie 2009 pentru suma de 1 345 000 PLN;
- (e) 8 decembrie 2010 pentru suma de 4 361 000 PLN;
- (f) 8 iulie 2011 pentru suma de 25 970 000 PLN;
- (g) 1 septembrie 2011 pentru suma de 1 779 000 PLN;
- (h) 25 aprilie 2012 pentru suma de 31 009 000 PLN;
- (i) 27 mai 2013 pentru suma de 6 469 000 PLN;
- (j) 17 iunie 2013 pentru suma de 20 031 000 PLN.

⁽⁶⁴⁾ Regulamentul (CE) nr. 659/1999 al Consiliului din 22 martie 1999 de stabilire a normelor de aplicare a articolului 108 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (JO L 83, 27.3.1999, p. 1).

(3) Dobânda se calculează pe o bază compusă, în conformitate cu capitolul V din Regulamentul (CE) nr. 794/2004 al Comisiei ⁽⁶⁵⁾.

(4) Polonia anulează toate plățile restante aferente ajutorului menționat la articolul 1 alineatul (2), începând cu data notificării prezentei decizii.

Articolul 3

(1) Recuperarea ajutorului menționat la articolul 1 alineatul (1) este imediată și efectivă.

(2) Polonia se asigură că prezenta decizie este pusă în aplicare în termen de patru luni de la data notificării prezentei decizii.

Articolul 4

(1) În termen de două luni de la notificarea prezentei decizii, Polonia transmite Comisiei următoarele informații:

(a) suma totală (principalul și dobânzile de recuperare) care urmează a fi recuperată de la beneficiar;

(b) o descriere detaliată a măsurilor deja adoptate și a celor planificate în vederea conformării cu prezenta decizie;

(c) documente care să demonstreze că beneficiarul a fost somat să ramburseze ajutorul.

(2) Polonia informează în mod regulat Comisia cu privire la evoluția măsurilor naționale luate în vederea punerii în aplicare a prezentei decizii până la finalizarea recuperării ajutorului la care se face referire la articolul 1 alineatul. Aceasta trebuie să prezinte imediat, la simpla solicitare a Comisiei, informații privind măsurile care au fost deja adoptate și a celor planificate în vederea conformării cu prezenta decizie. De asemenea, aceasta transmite informații detaliate privind valoarea ajutorului și a dobânzii de recuperare deja recuperate de la beneficiar.

Articolul 5

Prezenta decizie se adresează Republicii Polone.

Adoptată la Bruxelles, 11 februarie 2014.

Pentru Comisie
Joaquín ALMUNIA
Vicepreședinte

⁽⁶⁵⁾ Regulamentul (CE) nr. 794/2004 al Comisiei din 21 aprilie 2004 de punere în aplicare a Regulamentului (CE) nr. 659/1999 al Consiliului de stabilire a normelor de aplicare a articolului 93 din Tratatul CE (JO L 140, 30.4.2004, p. 1).

ANEXĂ

Informații cu privire la valoarea ajutorului primit, care urmează să fie recuperat și deja recuperat

Identitatea beneficiarului	Cuantumul total al ajutorului primit (*)	Valoarea totală a ajutorului care trebuie recuperat (*) (principal)	Valoarea totală deja rambursată (*)	
			Principal	Dobândă de recuperare

(*) Milioane în moneda națională.

DECIZIA COMISIEI**din 11 martie 2014****privind ajutorul de stat SA.34445 (12/C) implementat de Danemarca pentru transferul unor active de patrimoniu de la FIH către CSF***[notificată cu numărul C(2014) 1280]***(Numai textul în limba engleză este autentic)****(Text cu relevanță pentru SEE)**

(2014/884/UE)

COMISIA EUROPEANĂ,

având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, în special articolul 108 alineatul (2) primul paragraf,

având în vedere Acordul privind Spațiul Economic European, în special articolul 62 alineatul (1) litera (a),

după ce statele membre și alte părți interesate au fost invitate să își prezinte observațiile în conformitate cu dispozițiile menționate anterior ⁽¹⁾,

întrucât:

1. PROCEDURA

- (1) La 30 iunie 2009, Danemarca a injectat 1,9 miliarde DKK, capital hibrid de rangul 1 în FIH Erhvervsbank A/S și filialele acesteia („FIH”), în conformitate cu Legea daneză privind injecțiile de capital finanțate de stat ⁽²⁾.
- (2) La 6 martie 2012, Danemarca a notificat un set de măsuri în favoarea FIH. Prin decizia din 29 iunie 2012 („Decizia de salvare și de inițiere a procedurii”) ⁽³⁾ Comisia a aprobat temporar aceste măsuri ⁽⁴⁾ constatând că sunt compatibile cu piața internă.
- (3) În același timp, Comisia a inițiat procedura prevăzută la articolul 108 alineatul (2) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene („tratatul”), din cauza unor îndoieli exprimate cu privire la caracterul adecvat al măsurilor, limitarea ajutorului la minimumul necesar și contribuția proprie a băncii, ținând seama în special de remunerația posibil scăzută a măsurilor privind activele depreciate acordate în favoarea FIH.
- (4) La 2 iulie 2012, FIH rambursat capitalul de 1,9 miliarde DKK primit în 2009, în conformitate cu Legea daneză privind injecțiile de capital finanțate de stat ⁽⁵⁾.
- (5) În conformitate cu Decizia de salvare și de inițiere a procedurii, Danemarca a prezentat la 4 ianuarie 2013 un plan de restructurare ⁽⁶⁾ care a fost modificat ulterior. La 24 iunie 2013, Danemarca a prezentat versiunea actualizată finală a planului („planul de restructurare”).
- (6) La 3 februarie 2014, Danemarca a prezentat lista termenilor și condițiilor pentru restructurarea FIH, pe care Danemarca s-a angajat să o pună în aplicare („angajamentele”).

⁽¹⁾ JO C 359, 21.11.2012, p. 1.

⁽²⁾ „Legea privind injecțiile de capital finanțate de stat” (lov om statsligt kapitalindskud) înseamnă Actul nr. 67 din 3 februarie 2009 și decretul emis în temeiul acestuia. Actul a fost aprobat prin Decizia Comisiei din 3 februarie 2009 (JO C 50, 3.3.2009, p. 4).

⁽³⁾ Decizia Comisiei din 29 iunie 2012 în cazul SA. 34445 (2012/N) (ex 2012/C) (JO C 359, 21.11.2012, p. 1).

⁽⁴⁾ Aceste măsuri de ajutor sunt descrise în detaliu în considerentele 10-23 din Decizia de salvare și de inițiere a procedurii.

⁽⁵⁾ A se vedea considerentul 1.

⁽⁶⁾ Planul a fost supus unor modificări ulterioare.

- (7) Autoritățile daneze au oferit informații suplimentare pe parcursul perioadei cuprinse între 30 iunie 2012 și 3 februarie 2014.
- (8) Din motive de urgență, Danemarca acceptă ca, în mod excepțional, prezenta decizie să fie adoptată în limba engleză ⁽⁷⁾.

2. DESCRIERE

2.1. BENEFICIARUL

- (9) FIH este o societate cu răspundere limitată, reglementată de legislația privind serviciile bancare daneze și supravegherea de Autoritatea Daneză de Supraveghere Financiară („FSA”). Aceasta a fost înființată în 1958 și își are sediul la Copenhaga, în Danemarca. Aceasta este deținută integral de către holdingul FIH A/S („holdingul FIH”).
- (10) FIH Group este format din holdingul FIH și FIH Erhvervsbank, precum și din filialele deținute integral de acesta din urmă. Aceste filiale sunt FIH Partners A/S (care acoperă segmentul comercial al finanțelor corporatiste), FIH Kapital Bank A/S („FIH Kapital Bank”) ⁽⁸⁾, FIH Realkredit A/S, care este o instituție de credit ipotecar, și FIH Leasing and Finans A/S. Activitățile FIH constau din trei segmente: bănci ⁽⁹⁾, piețe ⁽¹⁰⁾ și finanțe corporatiste ⁽¹¹⁾.
- (11) Începând din data de 31 decembrie 2012, holdingul FIH a fost deținut de Fondul de pensii suplimentare pentru piața forței de muncă din Danemarca, fond care deținea 48,8 % din acțiunile holdingului FIH, de PF I A/S ⁽¹²⁾ care deținea 48,8 % din acțiuni, și de Consiliul director și angajații cu funcții de conducere care dețineau 2,3 % din acțiuni, holdingul FIH deținând la rândul său 0,1 % din acțiuni.
- (12) La sfârșitul anului 2011, FIH Group avea un bilanț de 84,16 miliarde DKK (11,28 miliarde EUR) și rata capitalului total ⁽¹³⁾ era de 17,8 %, ajungând la 21,2 % până la 31 decembrie 2012. La 31 decembrie 2012, FIH avea un bilanț de 60,76 miliarde DKK (8,1 miliarde EUR) ⁽¹⁴⁾ și active ponderate în funcție de risc („RWA”) în valoare de 29,84 miliarde DKK (3,98 miliarde EUR).
- (13) FIH este o bancă de nișă specializată în finanțarea pe termen mediu, precum și în consilierea pentru gestionarea riscurilor și servicii financiare pentru întreprinderile daneze cu un bilanț de peste 10 milioane DKK (1,34 milioane EUR). Activitățile bancare ale FIH acopereau inițial trei segmente: finanțare imobiliară, finanțarea achizițiilor și servicii bancare destinate sectorului corporatist.
- (14) La momentul Deciziei de salvare și de inițiere a procedurii, FIH era a șasea bancă din Danemarca în funcție de capitalul circulant ⁽¹⁵⁾, deservind peste 2 000 de clienți bancari la nivel de grup. Cota de piață deținută de FIH pe segmentul împrumuturilor bancare și ipotecare la momentul respectiv a fost estimată la 1,7 %. Cota de piață deținută de FIH pe segmentul împrumuturilor pentru IMM-uri/corporații a fost de 2,5 %. În iunie 2012, FIH deținea o cotă de piață de 2,1 % din piața totală a împrumuturilor către corporații (atât băncile, cât și băncile care acordă credite ipotecare).

⁽⁷⁾ Derogare de la regimul lingvistic din data de 10 decembrie 2013.

⁽⁸⁾ FIH a fuzionat cu FIH Erhvervsbank A/S ca societate continuă la 23 august 2013.

⁽⁹⁾ Inițial segmentul bancar a constat în: 1. servicii bancare pentru întreprinderi, care includ activitățile de creditare ale FIH, în special pentru întreprinderile mici și mijlocii; 2. finanțarea achizițiilor, oferind finanțare structurată pentru fuziuni și achiziții pe piața scandinavă; și 3. finanțare imobiliară, furnizând capital și servicii de consultanță pentru investitorii imobiliari. Finanțarea imobiliară nu mai este un sector de activitate al FIH, astfel cum se explică la considerentul 40.

⁽¹⁰⁾ Segmentul piețelor oferă servicii de consiliere financiară pentru întreprinderile mijlocii și mari care se referă, de exemplu, la gestionarea riscurilor, gestionarea datoriilor și structura capitalului. Segmentul piețelor este, de asemenea, responsabil pentru gestionarea activităților de tranzacționare și orientate către client de pe piața dobânzii, piața valutară și piața de valori mobiliare.

⁽¹¹⁾ Segmentul de finanțe corporatiste oferă servicii de consultanță financiară privind fuziunile și achizițiile, privatizările și injecții de capital etc.

⁽¹²⁾ PF I A/S este o societate holding pentru cota de participare în holdingul FIH deținută de PFA Pension's, Folksam Ömsesidig Livsförsäkring/Folksam Ömsesidig Sakförsäkring's and C.P. Dyvig & Co A/S.

⁽¹³⁾ Planul de restructurare utilizează termenul „rata de solvabilitate”. Cu toate acestea, termenul „rata de solvabilitate” în raportarea financiară înseamnă profiturile unei societăți după impozitare și deprecieri raportate la totalul datoriilor sale. Prin urmare, aceasta măsoară capacitatea unei societăți de a face față datoriilor sale. Rata de solvabilitate cuantifică dimensiunea venitului societății după impozitare, fără a lua în calcul cheltuielile cu deprecierea nemonetară, în raport cu totalul obligațiilor reprezentând datorii. Aceasta prevede, de asemenea, o evaluare a probabilității ca o societate să continue să adune titluri de creanță. Prin urmare, în cazul în care planul de restructurare utilizează acest termen, prezenta decizie se referă la „rata capitalului total”, adică raportul dintre capitalul total al băncii și valoarea totală a activelor sale ponderate în funcție de risc.

⁽¹⁴⁾ Cursul de schimb din 31 decembrie 2012: 1 EUR = 7,4610 DKK (BCE).

⁽¹⁵⁾ Capitalul circulant este definit ca fiind suma depozitelor, obligațiunilor emise, capitalurilor proprii și a datoriilor subordonate.

- (15) FIH Group a avut rezultate slabe în ultimii ani. La 25 iunie 2009, a apelat la schema de recapitalizare din Danemarca⁽¹⁶⁾ și la data de 30 iunie 2009 a primit o infuzie de capital hibrid de rangul 1 în valoare de 1,9 miliarde DKK finanțată de stat sub forma unui certificat de împrumut. Cuponul pentru certificatul respectiv se ridică la 11,46 % pe an. Pe parcursul întregului an 2009, FIH Group a raportat o pierdere înainte de impozitare de 148 de milioane DKK (19,9 milioane EUR).
- (16) Deși FIH Group avea un profit înainte de impozitare de 316 de milioane DKK (42,5 milioane EUR) în 2010, acest profit a fost determinat, în principal, de ajustările valorii de piață pozitive nerecurente, incluzând câștigurile nerealizate dintr-o participare indirectă. În 2011, FIH Group a raportat o pierdere înainte de impozitare de 1,27 miliarde DKK (170 de milioane EUR) din cauza cheltuielilor cu deprecierea împrumuturilor și a ajustărilor negative ale valorii de piață. La 31 decembrie 2012, acesta avea o pierdere înainte de impozitare de 47 de milioane DKK (6,4 milioane EUR). Pentru sfârșitul anului 2013 un profit înainte de impozitare de 95 de milioane DKK (12,8 milioane EUR) a fost prevăzut în buget. În 2013, profitul net pe al treilea trimestru pentru operațiunile continue înainte de impozitare era de 23,2 milioane DKK (3,09 milioane EUR). Pentru totalul operațiunilor după impozitare FIH a înregistrat o pierdere de 20,1 de milioane DKK (2,71 milioane EUR) în 2012.
- (17) În 2009 și în 2010, Moody's a coborât ratingul de credit al FIH de la A2 la Baa3. În 2010, proprietarii FIH (Autoritatea de Supraveghere Financiară din Islanda și Banca Centrală a Islandei)⁽¹⁷⁾ au convenit să își vândă acțiunile la FIH proprietarilor actuali. Se preconizează că noua structură de proprietate va îmbunătăți semnificativ ratingul de credit al FIH, deoarece cota de participare deținută înainte de Kaupthing Bank hf a reprezentat unul dintre principalele motive de îngrijorare ale Moody's în legătură cu FIH. Cu toate acestea, în special din cauza unor circumstanțe specifice în care se găsea FIH, precum refinanțarea emisiunilor de obligațiuni garantate de guvern, calitatea creditului și expunerea la sectorul imobiliar, în 2011, Moody's a coborât din nou ratingul FIH la B1 cu o perspectivă negativă.
- (18) Această reducere a ratingului în 2011 era în concordanță cu prețurile pieței la momentul respectiv pentru obligațiunile FIH care nu au beneficiat de o garanție guvernamentală: prețul datoriei de 2-4 ani a FIH a fost estimat la spreaduri de 600-700 puncte de bază („bps”) în raport cu swapul pe EURIBOR cu scadență echivalentă.

2.2. EVENIMENTELE CARE DECLANȘEAZĂ MĂSURILE DE AJUTOR

- (19) În 2011 și 2012, FIH a anticipat dificultăți cu privire la datoria care ar ajunge la scadență în 2012 și 2013. Problema de finanțare rezultată a fost cauzată în principal de reducerea ratingului de credit al FIH și de modificarea condițiilor pieței de capital.⁽¹⁸⁾ În iulie 2009, FIH obținuse deja asistență pentru lichiditate sub forma unei garanții guvernamentale în valoare de 50 miliarde DKK (6,31 miliarde EUR), care a fost utilizată integral. De asemenea, FIH a obținut o injecție de capital hibrid de rangul 1 în valoare de 1,9 miliarde DKK (255 de milioane EUR) din partea statului danez în cadrul schemei de garantare din Danemarca. Începând cu 31 decembrie 2011, FIH a deținut obligațiuni garantate de stat în valoare de 41,7 miliarde DKK (5,56 miliarde EUR), care au reprezentat 49,94 % din bilanțul băncii.
- (20) Cu acele obligațiuni garantate de stat cu scadență în 2012 și 2013, FIH urma să se confrunte cu o problemă de finanțare. În a doua jumătate a anului 2011, FSA a estimat existența unui risc relativ mare ca FIH să se afle în imposibilitatea de a respecta cerințele de lichiditate în următoarele 12-18 luni, ca urmare a incapacității sale preconizate de a obține fonduri de pe piețele deschise.
- (21) Pentru a aborda noile probleme de lichiditate care apăreau, FIH urma să reducă în mod substanțial bilanțul.

2.3. MĂSURILE DE AJUTOR

- (22) Pentru a rezolva problemele de lichiditate cu care se preconizează că urma să se confrunte FIH, în luna iulie 2012, Danemarca a propus o măsură complexă privind activele depreciate pentru a transfera activele problematice de finanțare imobiliară ale FIH către o nouă filială a holdingului FIH („Newco”). În același timp, Danemarca s-a angajat să ofere finanțare și recapitalizare în favoarea Newco ori de câte ori este necesar.

⁽¹⁶⁾ A se vedea nota de subsol 2.

⁽¹⁷⁾ În 2010, FIH Group a fost pus în vânzare de către fostul proprietar, Icelandic Kaupthing Bank hf, care a intrat în procedura de lichidare în 2008.

⁽¹⁸⁾ A se vedea considerentul 17.

- (23) „Măsurile”⁽¹⁹⁾ au constat din două etape ale acordului de cumpărare de acțiuni⁽²⁰⁾ și mai multe acorduri auxiliare în temeiul cărora activele FIH Group în valoare de aproximativ 17,1 miliarde DKK (2,3 miliarde EUR sau 28 % din activele totale ale FIH la momentul transferului) au fost transferate către Newco. Societatea Newco⁽²¹⁾ a fost apoi achiziționată de Compania daneză pentru stabilitate financiară („CSF”)⁽²²⁾, urmând apoi să fie lichidată într-un mod organizat în temeiul schemei aprobate pentru lichidare din Danemarca⁽²³⁾, în conformitate cu principiile schemei⁽²⁴⁾. Se preconizează că procesul de lichidare va dura până la 31 decembrie 2016, dar ar putea dura până la 31 decembrie 2019. CSF a putut să finanțeze aproape întreaga sumă de capital de 2 miliarde DKK pentru achiziționarea Newco prin răscumpărarea anticipată a certificatului de împrumut de capital hibrid de rangul 1 în valoare de 1,9 miliarde DKK care a fost acordat societății FIH⁽²⁵⁾ de către stat în 2009. FSA a aprobat rambursarea de către FIH a injecției de capital de stat la 2 iulie 2012, pe baza unei analize a solvabilității și lichidității care cuprinde măsura transferului de active⁽²⁶⁾.
- (24) În etapa 1 a existat o scindare a activelor și datoriilor deținute de FIH Erhvervsbank și FIH Kapital Bank în Newco, noua filială deținută de către holdingul FIH. Activele transferate către Newco erau credite imobiliare și garanții în valoare de 15,2 miliarde DKK (2,1 miliarde EUR) și instrumente financiare derivate în valoare de 1,6 miliarde DKK (215 de milioane EUR). Datoriile inițiale ale Newco au constat din două împrumuturi (Împrumutul Unu și Împrumutul Doi) cu o parte de capital rămas de 2 miliarde DKK.
- (25) Împrumutul Unu a fost un împrumut care să absoarbă pierderile, acordat de FIH societății Newco, în valoare de 1,65 miliarde DKK (221 de milioane EUR). Împrumutul respectiv va fi rambursat de Newco societății FIH numai în cazul în care procesul de lichidare a activelor transferate societății Newco generează încasări care depășesc prețul de achiziție plătit de CSF, în valoare de 2 miliarde DKK (268 de milioane EUR). În ceea ce privește remunerația pentru Împrumutul Unu, Newco trebuie să plătească rata obligațiilor guvernamentale din Danemarca pe cinci ani plus 1,15 %⁽²⁷⁾.
- (26) Împrumutul Doi a fost un împrumut acordat de FIH Erhvervsbank societății Newco, în valoare de aproximativ 13,45 miliarde DKK (1,8 miliarde EUR). În ceea ce privește remunerația pentru Împrumutul Doi, Newco trebuie să plătească societății FIH rata CIBOR pe trei luni pentru DKK plus 1,12 %. Scadența Împrumutului Doi corespunde cu scadența împrumuturilor emise anterior de FIH în baza garanției de stat. Astfel, Împrumutul Doi și aceste împrumuturi corelate au devenit integral scadente la jumătatea anului 2013 și s-a stabilit prin contract că, întrucât Newco a rambursat împrumuturile către FIH, FIH va rambursa împrumuturile restante care au fost garantate de guvern. Întrucât valoarea noțională a Împrumutului Doi a fost rambursată de Newco societății FIH, CSF a finanțat societatea Newco cu sumele care erau necesare pentru a refinanța activele Newco.
- (27) În faza 2, care a fost executată imediat după finalizarea fazei 1, CSF a achiziționat toate acțiunile Newco de la holdingul FIH. Prețul plătit inițial⁽²⁸⁾ de CSF holdingului FIH pentru Newco a fost capitalul propriu (valoarea netă) din 1 ianuarie 2012, care se ridică la 2 miliarde DKK.
- (28) Holdingul FIH ar putea apoi să utilizeze încasările în numerar ca o lichiditate imediată pentru a restitui o parte din datoria garantată de stat. În același timp, transferul activelor a dus la înlocuirea creditelor imobiliare cu împrumuturi către o entitate subvenționată de stat, reducând astfel activele ponderate în funcție de risc (RWA) ale FIH cu aproximativ 10 miliarde DKK⁽²⁹⁾.

⁽¹⁹⁾ A se vedea nota de subsol 4. Măsurile sunt descrise în detaliu în considerentele 22-30 din prezenta decizie.

⁽²⁰⁾ Notă de închidere a tranzacției dintre FIH și FSC, din data de 2 iulie 2012.

⁽²¹⁾ De la achiziția sa de către CSF, Newco a fost redenumită „FS Property Finance A/S”, dar se află în continuare la aceeași adresă ca și sediul central al FIH.

⁽²²⁾ CSF este vehiculul deținut de statul danez, care se ocupă de diferitele măsuri care implică utilizarea unor resurse de stat pentru instituțiile financiare în contextul crizei financiare.

⁽²³⁾ A se vedea Decizia N 407/10 of 30 septembrie 2010 (JO C 312, 17.11.2010, p. 7); Decizia SA.31938 (N 537/10) din 7 decembrie 2010 (JO C 117, 15.4.2011, p. 1); Decizia SA.33001 (11/N) – Partea A din 28 iunie 2011 (JO C 237, 13.8.2011, p. 1); Decizia SA.33001 (11/N) – Partea B din 1 august 2011 (JO C 271, 14.9.2011, p. 1); Decizia SA.33757 (11/N) din 9 decembrie 2011 (JO C 22, 27.1.2012, p. 2); și Decizia SA.34227 (12/N) din 17 februarie 2012 (JO C 128, 3.5.2012, p. 1), precum și Decizia SA.33639 (11/N) – Ajutor de salvare pentru Max Bank din 6 octombrie 2011 (JO C 343, 23.11.2011, p. 10).

⁽²⁴⁾ Obiectivul schemei este acela de a conserva valoarea din băncile în dificultate printr-o lichidare controlată pe bază de continuitate a activității, în loc de a supune respectivele bănci procedurilor de faliment. În cadrul schemei inițiale, acționarii și titularii de obligațiuni subordonate ale băncii în dificultate renunță în totalitate la titlurile lor. Activele și datoriile rămase sunt transferate către CSF în calitate de societate a statului responsabilă cu lichidarea. Activele care pot fi vândute sunt vândute investitorilor, iar activele rămase sunt lichidate. Veniturile generate din vânzarea și lichidarea activelor sunt folosite pentru a compensa creditorii (deținătorii de obligațiuni de nivel înalt și deponenții).

⁽²⁵⁾ A se vedea considerentele 1 și 4.

⁽²⁶⁾ Confirmat printr-o scrisoare din partea FSA din 18 aprilie 2013, transmisă Comisiei prin poștă electronică la 29 aprilie 2013.

⁽²⁷⁾ Conform contractului, Newco trebuie să plătească rata efectivă a obligațiilor guvernamentale din Danemarca pe doi, trei sau cinci ani plus 1,15 % în funcție de scadența care este aleasă de către FIH. Cu toate acestea, rata pe cinci ani a devenit *de facto*.

⁽²⁸⁾ Prețul de achiziție constă într-o sumă fixă de 2 miliarde DKK și o sumă variabilă, în funcție de valoarea de realizare finală a Newco, conform descrierii de la considerentul 30.

⁽²⁹⁾ Confirmat printr-o scrisoare a autorității de supraveghere financiară (FSA), din data 18 aprilie 2009, a se vedea nota de subsol 26.

- (29) În plus față de acordul de cumpărare de acțiuni, măsurile includ mai multe acorduri auxiliare între holdingul FIH și CSF:
- (a) La 1 iulie 2012 ⁽³⁰⁾ holdingul FIH a oferit o garanție nelimitată împotriva pierderilor pentru CSF, prin care garantează că în momentul dizolvării societății Newco, CSF va recupera integral finanțarea și capitalurile pe care le-a furnizat societății Newco. Remunerația pentru garanția respectivă este inclusă în prețul de achiziție variabil din Acordul de cumpărare de acțiuni.
  - (b) La 1 iulie 2012, CSF s-a angajat să ofere finanțare societății Newco de îndată ce Împrumutul Doi ajunge la scadență (la jumătatea anului 2013). CSF primește de la Newco o dobândă echivalentă cu rata de bază UE plus 100 de puncte de bază. Pentru a pune în aplicare acest angajament, CSF a furnizat societății Newco o facilitate de împrumut de 13 miliarde DKK (1,64 miliarde EUR), pentru care nu va primi niciun fel de comision de facilitate.
  - (c) CSF s-a angajat să finanțeze și să recapitalizeze societatea Newco dacă acest lucru este necesar înainte de procesul de lichidare final.
- (30) În momentul rezoluției Newco, CSF are dreptul, conform contractului, de a își recupera cel puțin investiția inițială de 2 miliarde DKK fără a include costurile suportate de către FIH și CSF în tranzacție. În cazul în care procesul de lichidare generează beneficii mai mici decât prețul de achiziție de 2 miliarde DKK, FIH va acoperi diferența prin Împrumutul Unu, împrumutul care absoarbe pierderile și respectiv prin garanție. În cazul în care beneficiile generate de procesul de lichidare depășesc 1,5 miliarde DKK, un procent suplimentar de 25 % din orice sumă excedentară va fi plătit către CSF pe lângă suma minimă de 2 miliarde DKK pe care trebuie să o primească. Orice sumă excedentară suplimentară va fi plătită holdingului FIH. În practică, în cazul în care beneficiile nu depășesc 1,5 miliarde DKK, CSF va obține 2 miliarde DKK. Dacă, de exemplu, beneficiile finale sunt de 1,9 miliarde DKK, CSF va primi 2,1 miliarde DKK.

2.4. PROCEDURA OFICIALĂ DE INVESTIGARE

- (31) În Decizia de salvare și de inițiere a procedurii, Comisia și-a exprimat îndoielile cu privire la proporționalitatea măsurilor și la limitarea acestora la minimumul necesar, precum și dacă a existat o contribuție proprie corespunzătoare din partea FIH Group și dacă a existat o limitare suficientă a denaturării competiției.
- (32) Aceste îndoieli au fost cauzate de caracterul extrem de complex al măsurilor care par inutile și de complicate pentru a soluționa provocările viitoare legate de lichiditate ale FIH. În special, nu a fost clar în ce măsură diversele acorduri auxiliare și interconectarea din formula de remunerație sunt necesare, adecvate și bine orientate în sensul Comunicării din 2008 privind sectorul bancar ⁽³¹⁾.
- (33) În plus, la momentul Deciziei de salvare și de inițiere a procedurii, FIH intenționa să intre în mod agresiv pe piața depozitelor on-line pentru persoane fizice prin exercitarea unei „influențe dominante asupra prețurilor”. Intrarea pe piața depozitelor on-line pentru persoane fizice a fost o componentă esențială a strategiei FIH în abordarea problemelor sale de finanțare.
- (34) În plus, remunerația recomandată a fi plătită către CSF pentru activele și datoriile transferate nu părea să fie în concordanță cu nivelul de remunerație menționat la punctul 21 din Comunicarea privind activele depreciate ⁽³²⁾ conform căruia băncile trebuie să suporte pierderile asociate activelor depreciate în cea mai mare măsură posibilă. Punctul 21 prevede o remunerare corectă a statului pentru orice măsuri de salvare a activelor pentru a asigura același grad de responsabilitate și partajare a sarcinii între acționari, indiferent de modelul specific ales.

⁽³⁰⁾ Un acord de principiu, care prezintă majoritatea detaliilor din Acordul de cumpărare de acțiuni și din acordurile auxiliare, a fost semnat la 1 martie 2012, cu documentele definitive finale semnate la 1 iulie 2012.

⁽³¹⁾ Comunicarea Comisiei privind aplicarea normelor referitoare la ajutoarele de stat în cazul măsurilor adoptate în legătură cu instituțiile financiare în contextul actualei crize financiare mondiale (JO C 270, 25.10.2008, p. 8).

⁽³²⁾ Comunicarea Comisiei privind tratarea activelor depreciate în sectorul bancar comunitar (JO C 72, 26.3.2009, p. 1).

3. RESTRUCTURARE

3.1. PLANUL DE RESTRUCTURARE

- (35) La 24 iunie 2013, Danemarca a prezentat o versiune finală actualizată a planului de restructurare pentru FIH Group pentru perioada 2012-2016. Planul include scenariul cel mai optimist și scenariul cel mai pesimist ⁽³³⁾ cu scopul de a demonstra capacitatea FIH de a își redobândi viabilitatea pe termen lung, partajarea suficientă a responsabilităților și caracterul adecvat al măsurilor de combatere a denaturării concurenței.
- (36) Planul de restructurare se bazează pe ipoteze referitoare la evoluția produsului intern brut („PIB”), creșterea economică previzionată de Fondul Monetar Internațional („FMI”) și evoluția modificărilor ratelor dobânzilor pe termen scurt și mediu, pe baza unei estimări a evoluției ratelor dobânzilor pe termen scurt până în 2014 efectuate de Ministerul întreprinderilor și creșterii economice din Danemarca. Planul presupune o redresare moderată a creșterii PIB în anul 2013 și ulterior.
- (37) În cel mai bun caz ⁽³⁴⁾ se estimează că FIH își va îmbunătăți în continuare rezultatele până în anul 2016. Rentabilitatea capitalului propriu normalizat înainte de impozitare ⁽³⁵⁾ la nivel de grup este bugetată ca fiind de 10,3 % la 31 decembrie 2013 și de 11,2 % ⁽³⁶⁾ la 31 decembrie 2016.
- (38) Cel mai pesimist scenariu ⁽³⁷⁾ se bazează pe ipoteze de piață mai puțin favorabile. Acestea includ, printre altele, înrăutățirea condițiilor de piață pentru finanțarea băncilor, atât în termeni de volum, cât și de preț; cerere mai mică pentru împrumuturi și servicii de consultanță; mișcare nefavorabilă a ratelor de schimb valutar, ratelor dobânzilor etc.; și cheltuieli de depreciere ce rămân peste nivelurile istorice pentru ciclul activității economice. Potrivit estimărilor FIH aceste evoluții ar duce împreună la o rentabilitate a capitalurilor proprii normalizate înainte de impozitare la nivel de grup de 0,9 % la 31 decembrie 2013 și de 2,0 % la 31 decembrie 2016.
- (39) În ambele cazuri există un nivel relativ scăzut al rentabilității capitalurilor proprii care este cauzat, în principal, de interdicția privind plata dividendelor și interdicția privind plata cupoanelor prevăzute în angajamentele asumate de Danemarca în contextul investigării ajutorului de stat. Ca urmare a acestor angajamente, FIH Group urmează să păstreze profiturile până la sfârșitul perioadei de restructurare și încheierea măsurilor.
- (40) Activitățile bancare ale FIH acopereau inițial trei segmente: finanțare imobiliară, finanțarea achizițiilor și servicii bancare destinate persoanelor juridice. Segmentul comercial de finanțare imobiliară a fost întrerupt ca parte a restructurării FIH, întrucât împrumuturile din cadrul segmentului de finanțare imobiliară au fost vândute către CSF în 2012. În plus, împrumuturile din cadrul unității de finanțare a achizițiilor vor fi eliminate treptat. Astfel, serviciile bancare pentru persoane juridice va rămâne singura unitate care își va continua activitatea. Începând cu martie 2013, numărul de angajați cu normă întreagă a scăzut la 214.
- (41) Conform planului de restructurare, bilanțul trebuia să scadă la 27,68 miliarde DKK (3,74 miliarde EUR) până la 31 decembrie 2013. La 31 decembrie 2016, FIH preconizează o rată a capitalului total de 19,6 %.
- (42) Se așteaptă ca rata de lichiditate statutară ⁽³⁸⁾ care era de 214 % la 31 decembrie 2012, să fie de 239,7 % la 31 decembrie 2013.
- (43) Se estimează că în cursul perioadei de restructurare, rata capitalului total va fi de 19,6 % și rata de lichiditate statutară de 175 %, depășind astfel în mod semnificativ cerințele de reglementare.

⁽³³⁾ Cu diverse subscenarii.

⁽³⁴⁾ Subscenariu cu cheltuieli de depreciere mai mici.

⁽³⁵⁾ Calculate pe baza valorii de capital propriu corespunzător unui indice al capitalului de bază de 16 %, având în vedere pozițiile de risc ale băncii. Presupunând că nu există efecte asupra profitului/pierderilor.

⁽³⁶⁾ Trebuie menționat faptul că presupunând o creștere a costurilor nete de 310,25 de milioane DKK în 2013, printr-o plată efectuată în conformitate cu Comunicarea privind activele depreciate + dobânda și rambursarea comisioanelor de administrare în valoare de 61,7 milioane DKK (pentru mai multe detalii, a se vedea considerentul 117 și următoarele), cifra pierderilor și profiturilor nete pentru bancă va fi probabil negativă în 2013 în ambele scenarii. FIH a compensat în mare măsură acest efect printr-un exercițiu de gestionare a lichidităților în decembrie 2013. În 2016, efectul ar fi neglijabil, deoarece cifrele sunt citate drept rentabilitate „normalizată” a capitalurilor proprii.

⁽³⁷⁾ Subscenariu cu cheltuieli de depreciere mari.

⁽³⁸⁾ Rata de lichiditate statutară este definită ca fiind poziția curentă de lichiditate statutară în procente din cerința statutară de lichiditate. O rată de 100 % este necesară pentru îndeplinirea cerinței statutare, și o rată de 214 % reprezintă, astfel, mai mult decât dublul cerinței statutare.

- (44) Rentabilitatea dinainte de impozitare a capitalurilor proprii așa-zis normalizate ⁽³⁹⁾ potrivit celui mai optimist scenariu ⁽⁴⁰⁾ din planul de restructurare este bugetată la 9 % la 31 decembrie 2013 și la 10,1 % la 31 decembrie 2016. Aceste cifre sunt de 0,9 % și, respectiv, 4,7 % în cel mai pesimist scenariu ⁽⁴¹⁾.
- (45) Situația băncii s-a îmbunătățit semnificativ de la jumătatea anului 2011, când FSA a preconizat că FIH se va confrunta cu nevoi mari de lichiditate pe care nu va putea să le acopere. FIH a rambursat restul obligațiilor garantate de stat restante și problema de finanțare a fost astfel rezolvată până la 13 iunie 2013. În plus, FIH a răscumpărat capitalul hibrid de rangul 1 al guvernului la 2 iulie 2013.
- (46) În prezent, FIH nu are probleme în a respecta cerințele de solvabilitate sau lichiditate prevăzute de lege.

3.2. ACȚIUNILE ÎNTREPRINSE DE DANEMARCA PENTRU A RĂSPUNDE ÎNGRIJORĂRILOR EXPRIMATE DE COMISIE

- (47) În scopul de a răspunde îngrijorărilor exprimate de Comisie în contextul Deciziei de salvare și de inițiere a procedurilor, Danemarca și FIH Group au întreprins o serie de acțiuni.
- (48) FIH a efectuat o plată „unică” de 310,25 milioane DKK (39,12 milioane EUR) către CSF cu data valutei 4 decembrie 2013 ⁽⁴²⁾.
- (49) FIH a plătit societății Newco, cu data valutei 18 decembrie 2013, suma de 61,7 milioane DKK, cu titlu de rambursare parțială a comisioanelor primite în temeiul acordului de administrare pentru 2012 și retroactiv a redus taxele de gestionare percepute societății Newco pentru administrare și acoperirea riscurilor pe 2013 la 0,05 % din portofoliul de credite restante.
- (50) FIH a redus activele sale totale de la 109,3 miliarde DKK (14,67 miliarde EUR) la 31 decembrie 2010 la 60,80 miliarde DKK (8,16 miliarde EUR), până la 31 decembrie 2012, ceea ce corespunde unei scăderi de 44 %.
- (51) FIH a redus, de asemenea, portofoliul său de credite de la 58,0 miliarde DKK (7,79 miliarde EUR) la 31 decembrie 2010 la 16,2 miliarde DKK (2,17 miliarde EUR) până la 31 decembrie 2012, și anume o reducere de 41,8 miliarde DKK în total, ceea ce corespunde unei scăderi de 72 %.
- (52) În plus, FIH a redus semnificativ liniile de risc pe piețe ⁽⁴³⁾.
- (53) FIH a redus numărul de angajați cu normă întreagă, de la 356 la 31 decembrie 2010, la 214 la 31 martie 2013, ceea ce corespunde unei reduceri de 41 %.
- (54) În plus, FIH și-a redus prezența geografică, dat fiind că două dintre cele patru birouri regionale au fost închise.

3.3. ANGAJAMENTELE PROPUSE DE DANEMARCA

- (55) Având în vedere îngrijorările exprimate de Comisie în Decizia de salvare și de inițiere a procedurii și pentru a asigura compatibilitatea cu Comunicarea privind activele depreciate, în special în ceea ce privește remunerația corespunzătoare a măsurilor de transfer de active, Danemarca a furnizat o serie de angajamente suplimentare care sunt prezentate în considerentele 55-62.

⁽³⁹⁾ A se vedea nota de subsol 35.

⁽⁴⁰⁾ Scenariul cel mai optimist are ca premisă costuri de finanțare mai mici decât media și venituri mai mari din activitățile de finanțare a întreprinderilor și piețelor.

⁽⁴¹⁾ Scenariul cel mai pesimist are ca premisă evoluții negative semnificative la nivel macroeconomic, cu o scădere a cererii de credite și costuri de depreciere ce ating un maxim istoric (deși se presupune că aceste costuri vor scădea în perioada de restructurare).

⁽⁴²⁾ Începând cu 4 decembrie 2013, FIH a transferat suma de 310,25 milioane DKK către CSF (suma a fost depusă la 30 septembrie 2013). În plus, FIH a transferat suma de 6 575 342 DKK.

⁽⁴³⁾ De exemplu, reducerea valorii la risc de la 50 milioane DKK (6,71 milioane EUR) la 31 decembrie 2011, la 35 milioane DKK (4,7 milioane EUR) la 22 aprilie 2013.

- (56) FIH va efectua o plată anuală de 12,1 milioane DKK (1,61 milioane EUR) către CSF, începând din 30 septembrie 2014 până la decontarea finală a tranzacției cu o plată *pro rata temporis* ACT/ACT⁽⁴⁴⁾ pentru ultima perioadă la data lichidării (aceasta poate fi până la 31 decembrie 2019).
- (57) FIH va reduce comisioanele de gestionare pe care le aplică pentru CSF sau va face o plată forfetară către CSF cu valoarea actuală a reducerii sau a plății echivalentă cu 143,2 milioane DKK (19,09 milioane EUR).
- (58) Pentru a ajunge la acest rezultat, FIH a plătit suma de 61,7 de milioane DKK societății Newco, cu titlu de rambursare parțială a taxelor percepute de către FIH de la Newco, în temeiul acordului de administrare pentru 2012. FIH a redus și comisioanele de gestionare percepute societății Newco pentru administrare și acoperirea riscurilor la 0,05 % din valoarea portofoliului de credite neachitate pentru anul 2013.
- (59) În plus, FIH va reduce comisioanele de gestionare percepute societății Newco pentru administrare și acoperirea riscurilor la 0,05 % pe an din valoarea portofoliului de credite neachitate, începând cu 1 ianuarie 2014.
- (60) FIH va plăti o taxă anuală suplimentară către CSF în valoare de 47,2 milioane DKK (6,29 milioane EUR) în cazul în care FSA își schimbă poziția în materie de reglementare în ceea ce privește cerințele de capital la nivel de holding, astfel încât capacitatea de creditare legală a FIH ar rămâne nelimitată de poziția de capital a holdingului FIH.
- (61) De asemenea, angajamentele prevăd o retragere a FIH din anumite linii de activitate (finanțare imobiliară, fonduri cu capital privat, gestionare de patrimoniu privat), precum și o serie de restricții comportamentale, inclusiv o interdicție privind exercitarea unei influențe dominante asupra prețurilor pentru depozite, o interdicție privind practicile comerciale agresive și o interdicție privind achizițiile, precum și lichidarea FIH Realkredit A/S, care a fost Banca de credit ipotecar din cadrul FIH Group. FIH Realkredit A/S a fost lichidată în 2013.
- (62) Lista completă a angajamentelor⁽⁴⁵⁾ figurează în anexă.

4. POZIȚIA AUTORITĂȚILOR DANEZE

- (63) Atunci când a notificat Comisiei măsurile, poziția inițială a Danemarcei⁽⁴⁶⁾ a fost aceea că transferul de capital către Newco a implicat un ajutor de stat acordat societății Newco, dar că orice astfel de ajutor ar fi compatibil cu piața internă în temeiul articolului 107 alineatul (3) litera (b) din tratat.
- (64) În aceeași notificare, Danemarca a afirmat că FIH Group nu a primit niciun ajutor de stat, deoarece CSF ar plăti prețul pieței pentru Newco. Fără a aduce însă argumente cantitative care să susțină această afirmație, fie prin trimitere la date relevante privind piața, fie explicând motivele care stau la baza costurilor de tranzacție, Danemarca a subliniat că:
- (a) existau procedurile pentru a stabili prețul de piață al transferului;
- (b) finanțarea și garanțiile inițiale au fost acordate de către FIH Group;
- (c) FIH Group trebuie să plătească toate costurile de tranzacție și de lichidare; și
- (d) FIH Group și-a asumat angajamente suplimentare în legătură cu transferul, în special obligația de a prezenta un plan de afaceri.

⁽⁴⁴⁾ Se face referire la convenția calculării zilelor de plată a dobânzii, deoarece numărul efectiv de zile din ultima perioadă (de la ultima dată a plății până la următoarea) s-a împărțit la numărul efectiv de zile dintre două date de 30 septembrie consecutive.

⁽⁴⁵⁾ Cuprinse în așa-numita „Listă a termenilor și condițiilor”.

⁽⁴⁶⁾ Notificare SANI 6783 din 2 martie 2012, nota FIH către Comisie – final, secțiunea 3.

- (65) În acest context, Danemarca a concluzionat că FIH nu ar beneficia de un avantaj. În cazul în care Comisia ar adopta un punct de vedere diferit în această privință, autoritățile daneze au adăugat că orice ajutor în favoarea FIH ar putea fi declarat compatibil cu piața internă, având în vedere faptul că acordul echivala cu o restructurare a FIH în conformitate cu Comunicarea privind restructurarea ⁽⁴⁷⁾.
- (66) Comunicarea inițială a Danemarcei a fost urmată de o prezentare la 20 martie 2012 ⁽⁴⁸⁾ în care Danemarca a subliniat faptul că FIH nu a solicitat măsurile și că în momentul în care FIH a încheiat măsurile respective ar fi avut alternative de reducere a efectului de levier, susținând astfel afirmația că tranzacția a fost negociată în condițiile pieței. Danemarca a afirmat, de asemenea, că o primă reducere a valorii contabile a activelor în valoare de 1,4 miliarde DKK și un scont suplimentar de ajustare la risc de 1,3 miliarde DKK corespundea unui preț de piață. În plus, orice pierdere legată de plata remisă condiționată ar fi corectată prin intermediul formulei variabile din acordul de cumpărare de acțiuni, astfel încât un mecanism de ajustare eficient *ex post* ar garanta stabilirea prețurilor în conformitate cu condițiile pieței. Danemarca nu a făcut precizări cu privire la valoarea scontului și a ajustării pentru riscuri propuse sau cu privire la motivele pentru care acestea ar duce la un preț de piață.
- (67) În corespondența ulterioară cu Comisia ⁽⁴⁹⁾, Danemarca a afirmat că pierderile maxime la care CSF a fost expus au fost de 1,05 miliarde DKK, respectiv diferența dintre, pe de o parte, împrumutul care absoarbe pierderile în valoare de 1,65 miliarde DKK și, pe de altă parte, suma reducerii valorii contabile și suma ajustării preliminare pentru riscuri care se ridică în total la 2,7 miliarde DKK. De asemenea, s-a afirmat că statul beneficiază de o reducere considerabilă a riscurilor legate de împrumuturile garantate de stat acordate către FIH și de o rambursare de către FIH a unei injecții de capital anterioare în valoare de 1,9 miliarde DKK.
- (68) Printr-un memorandum depus la data de 23 aprilie 2012 ⁽⁵⁰⁾, Danemarca a informat Comisia că „pentru moment nu va mai furniza Comisiei argumente suplimentare cu privire la utilizarea principiului investitorului în economia de piață”. Totodată, Danemarca a furnizat unele explicații referitoare la metodologiile de evaluare utilizate de către consilierul juridic al CSF.
- (69) Ulterior, la 16 mai 2012, Danemarca a afirmat că holdingul FIH și CSF au negociat condițiile tranzacției pe baza unor considerații comerciale normale în ceea ce privește partajarea riscurilor și a profitului și a afirmat că tranzacția a fost efectuată în condițiile pieței. Această declarație a fost certificată de către firma de contabilitate a CSF, KPMG ⁽⁵¹⁾.
- (70) La 7 iunie 2012, Danemarca a prezentat un raport de evaluare a măsurilor întocmit de KPMG, luând în considerare simultan toate elementele contributive. KPMG a considerat că „nu există niciun motiv pentru a concluziona că dispozițiile acordului nu ar corespunde riscurilor existente pentru CSF”, citând nivelul ridicat al garanțiilor reale, utilizarea potențială de obligațiuni garantate, împrumutul care absoarbe pierderile și plata remisă condițională de 25 % pentru CSF.
- (71) La 11 septembrie 2012, în răspunsul său la decizia de inițiere a procedurii, Danemarca nu a contestat în mod direct punctul de vedere al Comisiei potrivit căruia măsurile au constituit ajutor de stat, dar a făcut referire la argumentul său din 29 martie 2012 ⁽⁵²⁾, susținând că orice transfer peste valoarea de piață ar putea fi compensat prin împrumutul care absoarbe pierderile și prin garanția de ajustare a prețului acordată de holdingul FIH. În plus, Danemarca a menționat creșterile marjei la reînnoiri și o rată de răscumpărare mai mare decât cea anticipată pentru a susține acest punct de vedere, fără a reaminti însă în mod explicit că principiul operatorului economic privat în economia de piață („MEOP”) ⁽⁵³⁾ ar trebui să se aplice.
- (72) În schimb, autoritățile daneze au declarat că măsurile sunt compatibile, prezentând argumente pentru a demonstra că acestea sunt adecvate, că ajutorul este limitat la minimumul necesar și că denaturarea concurenței este limitată ⁽⁵⁴⁾.

⁽⁴⁷⁾ Comunicarea Comisiei privind restabilirea viabilității și evaluarea măsurilor de restructurare luate în sectorul financiar, în contextul crizei actuale, în conformitate cu normele privind ajutoarele de stat (JO C 195, 19.8.2009, p. 9).

⁽⁴⁸⁾ Transferul activelor de la FIH către CSF, prezentat Comisiei de către Danemarca, la data de 20 martie 2012.

⁽⁴⁹⁾ E-mail transmis Comisiei de către Danemarca, la data de 29 martie 2012.

⁽⁵⁰⁾ „Răspunsurile la chestionarul din 4 aprilie 2012 privind achiziționarea de către CSF de acțiuni de la holdingul FIH”, transmise Comisiei de Danemarca, la data de 23 aprilie 2012.

⁽⁵¹⁾ „Declarație – FIH Erhvervsbank”, nedată, prezentată Comisiei la 16 mai 2012.

⁽⁵²⁾ A se vedea nota de subsol 49 și considerentul 67.

⁽⁵³⁾ Principiul investitorului în economia de piață (MEIP) este un termen echivalent cu principiul operatorului economic privat în economia de piață (MEOP) în sensul prezentei decizii. Termenul MEOP a fost adoptat pentru a acoperi situația unor investitori și a altor participanți de pe piață, cum ar fi instituțiile de credit, creditorii etc.

⁽⁵⁴⁾ Documentul prezentat în 11 septembrie 2012, secțiunile 2, 3 și 4.

- (73) Autoritățile daneze și-au reafirmat poziția în nota din 23 aprilie 2012 potrivit căreia măsurile reprezintă rezultatul negocierilor dintre FIH și CSF⁽⁵⁵⁾ și au susținut că unele orientări din comunicarea privind sectorul bancar⁽⁵⁶⁾ au impus un anumit grad de complexitate în ceea ce privește măsurile⁽⁵⁷⁾, contestând faptul că o astfel de complexitate ar putea să le facă necorespunzătoare.
- (74) În momentul în care Comisia a informat Danemarca cu privire la evaluările efectuate de experți în legătură cu valoarea de piață și valoarea economică reală a măsurilor, Danemarca a contestat rezultatele și a prezentat o serie de întrebări și clarificări între 7 februarie și 11 septembrie 2013.
- (75) Danemarca a afirmat că ajutorul era limitat la minimumul necesar⁽⁵⁸⁾, deoarece a presupus că valoarea transferului nu va depăși valoarea economică reală, dar a adăugat că numai o evaluare finală efectuată de către Comisie ar putea stabili acest fapt.
- (76) Pe lângă aspectele legate de evaluare, Danemarca a luat act de efectele pozitive ale transferului asupra poziției de reglementare a FIH, în conformitate cu obiectivul de restabilire a viabilității pe termen lung prevăzute în planul de restructurare.
- (77) Danemarca a susținut, de asemenea, că strategia FIH privind achizițiile de depozite este independentă de măsura de ajutor de stat și nu implică intenția de a exercita o „influență dominantă asupra prețurilor”, ci reprezintă o componentă importantă a strategiei sale de finanțare. Cu toate acestea, pentru a reduce îngrijorările Comisiei, autoritățile daneze au furnizat un angajament că FIH va respecta o interdicție privind exercitarea unei influențe dominante asupra prețurilor.

5. EVALUARE

5.1. EXISTENȚA AJUTORULUI DE STAT

- (78) În conformitate cu articolul 107 alineatul (1) din tratat, ajutorul de stat reprezintă orice ajutor acordat de un stat membru sau folosind resursele de stat, sub orice formă, care denaturează sau amenință să denatureze concurența prin favorizarea anumitor întreprinderi sau producerii anumitor bunuri, în măsura în care afectează schimburile comerciale dintre statele membre.
- (79) Comisia consideră că măsurile luate în favoarea FIH descrise în secțiunea 2.3 ar trebui considerate a constitui un pachet de măsuri. Măsurile fac parte dintr-o tranzacție unică întrucât elementele lor sunt interdependente (din punct de vedere cronologic și în ceea ce privește structura) și au fost concepute în vederea soluționării problemei de finanțare a FIH.

5.1.1. Resursele de stat

- (80) Măsurile descrise în secțiunea 2.3 implică resurse de stat deoarece acestea sunt finanțate direct de către CSF, care este o societate deținută de stat (prin Ministerul danez al afacerilor) responsabilă cu furnizarea de diverse tipuri de măsuri pentru băncile daneze, în contextul crizei financiare⁽⁵⁹⁾. În primul rând, CSF oferă 2 miliarde DKK în numerar pentru acordul de cumpărare de acțiuni Newco. În al doilea rând, CSF s-a angajat să finanțeze activele societății Newco în timp ce FIH rambursează împrumuturile sale garantate de stat. Acest angajament poate depăși 13 miliarde DKK. În al treilea rând, CSF renunță la valoarea dobânzilor pentru a plăti pentru o garanție din partea holdingul FIH.

5.1.2. Existența unui avantaj

- (81) Măsurile descrise în secțiunea 2.3 oferă un avantaj deoarece conduc la o măsură de salvare a activelor pentru FIH, îmbunătățind astfel ratele de capital ale grupului, permițând totodată băncii să abordeze mai bine problemele de finanțare cu care se confruntă.
- (82) Autoritățile daneze au susținut că măsurile respectă principiul operatorului economic privat în economia de piață („MEOP”) și, prin urmare, nu reprezintă ajutor de stat pentru FIH Group.

⁽⁵⁵⁾ Documentul din 11 septembrie 2012, p. 5.

⁽⁵⁶⁾ A se vedea nota de subsol 31.

⁽⁵⁷⁾ Documentul din 11 septembrie 2012, secțiunea 2, pagina 5.

⁽⁵⁸⁾ Documentul din 11 septembrie 2012, paginile 6-7.

⁽⁵⁹⁾ Activitățile CSF sunt reglementate prin Legea privind stabilitatea financiară și Legea privind instituțiile financiare din Danemarca și decretele emise în temeiul acestora. În plus, CSF face obiectul unor dispoziții speciale referitoare la întreprinderile de stat. Alte măsuri care fuseseră asigurate anterior de către CSF au fost considerate imputabile statului danez în Decizia Comisiei NN 51/08 din 10 octombrie 2008 („Schema de garanții pentru băncile din Danemarca”) (JO C 273, 28.10.2008, p. 2).

- (83) Prin urmare, Comisia va evalua dacă măsurile în favoarea FIH Group îndeplinesc testul MEOP. Acest test examinează dacă un operator de piață ar fi luat parte la o anumită operațiune în aceiași termeni și în aceleași condiții ca și investitorul public la momentul la care a fost luată decizia de a pune la dispoziție resurse publice. Nu există ajutor de stat atunci când fondurile publice sunt acordate în circumstanțe și în condiții care corespund condițiilor de piață.
- (84) În această privință, în special în cazul FIH Group, Comisia consideră că este relevant să analizeze (i) dacă inițial a existat un investitor privat dispus să finanțeze măsurile în aceiași termeni și în aceleași condiții ca și statul membru; (ii) dacă da, care a fost rentabilitatea investiției cerută de un astfel de investitor în comparație cu rentabilitatea pentru stat; și (iii) în absența unui interes privat, care ar fi rentabilitatea preconizată ⁽⁶⁰⁾ și distribuția rentabilităților potențiale aferente măsurilor pentru stat, în comparație cu rezultatele pe care le-ar aștepta un investitor de piață care ar întreprinde măsurile în condițiile normale ale economiei de piață. În cazul în care statul acceptă aceste condiții sau condiții mai bune, se poate considera că măsurile au fost derulate în condițiile pieței. În special, este important să se verifice dacă tranzacția în toate elementele sale generează un flux de numerar pozitiv, deoarece niciun operator privat, care vizează maximizarea profitului său, nu ar intra într-o operațiune generatoare de pierderi.
- (85) Cea mai elocventă dovadă care arată că o tranzacție este în concordanță cu principiul operatorului economic privat în economia de piață (MEOP) este că termenii acordului ar fi nu doar acceptabili pentru un operator economic privat ipotetic în cadrul economiei de piață, ci că există efectiv un astfel de operator care participă la aceeași investiție în aceleași condiții ca și statul. Prezența altor investitori constituie un punct de referință pentru Comisie în evaluarea aplicabilității principiului operatorului economic privat în economia de piață (MEOP).
- (86) La momentul la care Danemarca a acordat măsurile, nu exista niciun participant pe piață pregătit să acorde pentru FIH măsuri similare celor care au fost acordate de entități aflate sub controlul statului. În special, nici consorțiul de proprietari și nici vreun terț nu și-a exprimat intenția de a investi în FIH. Comisia nu are motive să considere că, în aceste condiții, un operator economic privat ar fi fost dispus să participe la măsuri. Absența interesului privat este un indiciu a dificultăților financiare și poziției slabe a băncii.
- (87) În lipsa unui operator care să investească în aceleași condiții ca statul, o măsură poate fi încă lipsită de elementul de ajutor, în cazul în care, în condiții similare, un operator privat ar fi acordat aceeași finanțare, solicitând o rentabilitate a investiției cel puțin la fel de mare ca rentabilitatea obținută de stat. Această evaluare ar trebui, în principiu, să se bazeze pe un plan de afaceri, care să ia considerare informațiile disponibile și evoluțiile previzibile la momentul în care a fost acordată finanțarea publică și nu ar trebui să se bazeze pe analiza unei situații ulterioare.
- (88) Mai mult, una dintre situațiile în care este cel mai greu să se aplice principiul operatorului economic privat în economia de piață (MEOP) este atunci când o societate este deja beneficiară a unui ajutor de stat. În acest caz, FIH a primit deja o recapitalizare la 30 iunie 2009, pe care a rambursat-o la 2 iulie 2012. Instrumentele hibride utilizate pentru recapitalizare au fost remunerate la [...] (*) %. FIH a participat, de asemenea, la schema de garantare din Danemarca. Deși aceste elemente nu exclud aplicarea principiului operatorului economic privat în economia de piață (MEOP) în acest caz *per se*, ele indică dificultățile întâmpinate de către FIH și ar afecta disponibilitatea investitorilor privați de a investi în măsuri. Ajutorul anterior denaturează deja circumstanțele economice, creând impresia unui sprijin constant din partea statului. În evaluarea sa, Comisia a luat în considerare înlocuirea unor astfel de avantaje cu altele noi.
- (89) FSA a fost de părere că FIH s-a aflat într-o situație precară, deoarece a existat un risc semnificativ ca FIH să nu poată să își îndeplinească obligațiile statutare în ceea ce privește lichiditatea atunci când a expirat datoria garantată de guvern. Drept urmare, această situație ar fi putut duce la o retragere a licenței bancare deținute de FIH ⁽⁶¹⁾. Așadar, poziția FSA sprijină evaluarea Comisiei conform căreia un operator de piață nu ar fi investit probabil în FIH. Deși se poate argumenta că raportul FSA nu a fost în domeniul public, un operator de piață ar fi putut să aibă acces la profilul FIH referitor la scadența datoriei garantate de stat și, ar fi putut, așadar, să ajungă la aceeași concluzie.
- (90) În absența unui investitor privat efectiv, pentru a verifica mai în profunzime aplicabilitatea MEOP, Comisia trebuie să evalueze dacă rentabilitatea globală a măsurilor acordate în favoarea FIH este egală sau mai mare decât rentabilitatea așteptată pe care un investitor privat ipotetic ar solicita-o pentru a putea realiza această investiție.

⁽⁶⁰⁾ Rentabilitatea preconizată a măsurilor se calculează pe baza fluxurilor de numerar viitoare, actualizate pentru a calcula valoarea actualizată netă. A se vedea considerentele 91 și 92.

(*) Informații confidențiale.

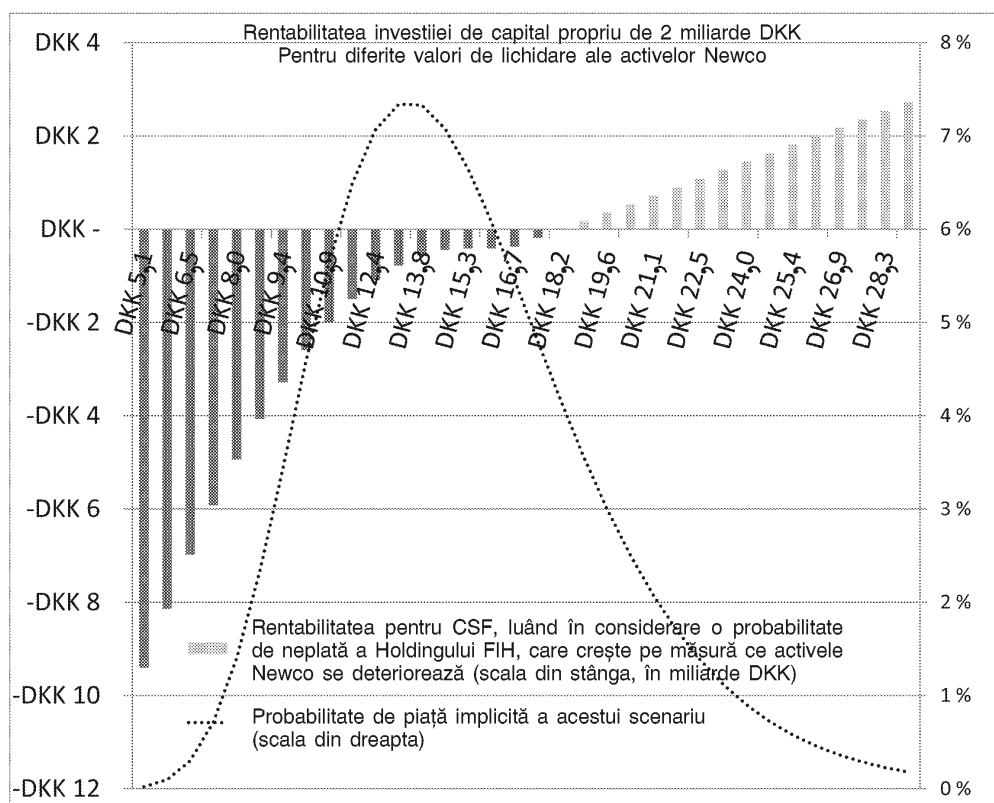
⁽⁶¹⁾ Nota FSA cu privire la FIH Erhvervsbank A/S din 16 mai 2012, transmisă Comisiei.

Rentabilitatea preconizată a măsurilor depinde de fluxul viitor de venituri provenite din fluxuri de numerar, care trebuie actualizat la momentul prezent pentru a obține valoarea actualizată netă („VAN”), folosind o rată de actualizare corespunzătoare.

- (91) Bazându-se pe avizul experților, Comisia a estimat valoarea de piață a activelor societății Newco și a modelat rentabilitatea preconizată pentru CSF pentru întreaga distribuție a valorilor de lichidare ale capitalurilor proprii ale societății Newco. În acest sens, Comisia a luat în considerare toate elementele din Acordul de cumpărare de acțiuni, cum ar fi valoarea de lichidare netă, veniturile și costurile suportate de către CSF și FIH Group și ajustarea prețului de cumpărare, care a inclus împrumutul care absoarbe pierderile. Utilizarea unui model de distribuție este necesară pentru a calcula valoarea actualizată netă (VAN) atât a beneficiilor care ar rezulta dintr-o participare de 25 % la creșterea de capital, cât și a efectelor negative rezultate din combinația dintre pierderile mari de active deținute la Newco și din nerespectarea obligațiilor de plată de către holdingul FIH în cazul în care un astfel de scenariu ar urma să se materializeze ⁽⁶²⁾.

Graficul 1

Valoare actualizată netă a măsurii pentru CSF

- (92) Graficul 1 prezintă, pentru diferite valori de lichidare ale activelor Newco (de la 5,1 miliarde DKK la 28,3 miliarde DKK), valoarea actualizată netă (VAN) a acordului de cumpărare de acțiuni. Probabilitatea ca fiecare scenariu să aibă loc este indicată de linia punctată în raport cu scala din dreapta (0,1 % până la 7,5 %). În scenariile cel mai probabile, rentabilitatea este ușor negativă.

⁽⁶²⁾ Acest fenomen este cunoscut pe piețele financiare ca fiind „riscul de corelare”. Urmând sfatul experților, Comisia a estimat o pierdere cumulată implicită medie de 16 %. Totuși, aceasta a fost distribuită linear între randamentele negative, astfel încât o pierdere estimată la 91 % s-a aplicat în cazul extrem în care portofoliul de active ar urma să se devalorizeze până la doar 5,1 miliarde DKK și fără nicio pierdere estimată în cazul în care activele ar urma să aibă un randament pozitiv.

- (93) Așa cum se poate observa din graficul 1, media ponderată în funcție de probabilitatea globală a valorii actualizate nete (VAN) a operațiunii din acordul de cumpărare de acțiuni este, de asemenea, negativă. Calculele experților arată că aceasta se ridică la 726 milioane DKK. Prin urmare, acordul de cumpărare de acțiuni generează pierderi și nu profit. Un operator economic privat ar fi cerut o remunerație de capital de cel puțin 10 % ⁽⁶³⁾ pe an pentru o investiție similară de 2 miliarde DKK, ceea ce ar fi generat aproximativ 1,33 miliarde DKK pe durata celor șapte ani de existență ai societății Newco. Prin urmare, Comisia concluzionează că niciun operator economic privat nu ar fi fost dispus să investească în termenii și condițiile echivalente celor din Acordul de cumpărare de acțiuni. În consecință, măsurile nu sunt în concordanță cu principiul operatorului economic privat în economia de piață (MEOP) ⁽⁶⁴⁾.
- (94) Ar trebui remarcat că în calculul prezentat la considerentele 91-93, Comisia a luat în considerare corespondența din partea Danemarcei din 7 februarie și din 11 martie 2013, precum și corespondența ulterioară ⁽⁶⁵⁾ în care Danemarca a prezentat elemente nedivulgate anterior, cum ar fi interpretări specifice ale componentelor prețului de achiziție variabil, data de referință a documentelor prezentate cu privire la împrumuturile identificate pentru transferul de la FIH către Newco, evoluția calității creditelor din portofoliu între decembrie 2011 și septembrie 2012 și o analiză mai amănunțită a „liniilor de credit neangajate” din portofoliu.
- (95) Mai mult decât atât, cuantificările conținute în argumentele prezentate de Danemarca ⁽⁶⁶⁾ sunt contrazise de o analiză atentă. În primul rând, sumele de reducere a valorii contabile *ex ante* și provizioanele de risc nu sunt justificate printr-un raport de evaluare independent ⁽⁶⁷⁾. În plus, atunci când examinează posibilitatea ca FIH Group să nu poată să își onoreze garanțiile *ex post*, nu există niciun motiv pentru care pierderile societății Newco să nu poată depăși 2,7 miliarde DKK, caz în care CSF (și, prin urmare, guvernul danez) ar avea obligația contractuală de a recapitaliza Newco înainte de lichidarea sa finală. Prin urmare, Comisia concluzionează că argumentul potrivit căruia orice pierderi de investiții s-ar limita la 1,05 miliarde DKK nu este justificat.
- (96) Negocierea de către CSF și holdingul FIH a condițiilor măsurilor, nu înseamnă neapărat că măsurile au fost executate în condițiile pieței. Dacă Danemarca a intenționat să acorde un ajutor suplimentar semnificativ unei bănci care se confruntă cu probleme grave de lichiditate, acest fapt în sine nu ar exclude negocierile dintre autorități și banca respectivă cu privire la anumite aspecte specifice tranzacției. Din cauza caracterului bilateral al negocierii, au lipsit anumite elemente cum ar fi cele ale unei proceduri de licitație deschisă, nediscriminatorie sau ale unei comparații cu o tranzacție de piață similară. Prin urmare, conformitatea măsurilor cu condițiile de piață nu rezultă în mod automat din faptul că negocierile au avut loc.
- (97) În ceea ce privește raportul KPMG din 7 iunie 2012, Comisia este de acord că, având în vedere complexitatea măsurilor, termenii și condițiile acestora ar trebui să fie evaluați în întregime, deoarece nu există dispoziții individuale care să poată să fie alocate remunerațiilor fiecărui element individual. Cu toate acestea, analiza cuprinsă în acest raport KPMG a trecut cu vederea scenarii negative extreme potrivit cărora ar exista posibilitatea ca holdingul FIH să nu poată să își onoreze angajamentele pe care și le-a asumat. În plus, analiza nu a abordat o remunerație pentru capitalul investit în valoare de 2,0 miliarde DKK. Așa cum se menționează la considerentul 95,

⁽⁶³⁾ Ca dovadă, Comisia constată că, într-o situație de criză, nivelurile remunerației pe piață ale recapitalizării pot depăși cu ușurință 15 % (J.P. Morgan, Studiul privind creditele europene, 27 octombrie 2008 și datele Merrill Lynch privind datoria de rangul 1 denominată în euro pentru instituțiile din categoria de rating investiții). FIH a putut obține o recapitalizare numai din partea guvernului danez în 2009 și a trebuit să plătească un cupon de 11,45 % pentru a face acest lucru. În sfârșit, la începutul lunii martie 2012, la momentul semnării acordului de cumpărare de acțiuni, datoria cu rang prioritar negarantată a FIH, cum ar fi ISIN XS 0259416757, cu un cupon anual de 4,91 % și o scadență în 2021, a fost cotată pe piață la 67 % din valoarea nominală, ceea ce implică un randament mai mare de 10,50 %. Prin urmare, este logic să se presupună că, având o poziție de credit mult inferioară, capitalul propriu ar necesita o rentabilitate mult mai mare pentru un investitor de piață.

⁽⁶⁴⁾ Lipsa de conformitate cu comportamentul pieței este stabilită fără a ține seama nici măcar de alte elemente care fac parte din acordul de închidere, cum ar fi costurile pe care Newco le plătește pentru finanțarea sa originală și împrumutul care absoarbe pierderile, precum și taxele de administrare plătite către FIH pentru gestionarea activelor și acoperirea riscurilor, care sunt incluse în valoarea totală a ajutorului în secțiunea 5.2.

⁽⁶⁵⁾ Rezumată în două note prezentate de Danemarca la 24 iunie 2013 și note de clarificare suplimentară din 29 august și 11 septembrie 2013.

⁽⁶⁶⁾ A se vedea considerentele 66 și 67.

⁽⁶⁷⁾ Rezumatul de o pagină prezentat „Brev vedr FIH nedskrivning” menționează o echipă de evaluare care lucrează în numele CSF – și, deci, nu este independentă – care concluzionează că o reducere a valorii contabile de 3,2 miliarde DKK ar fi necesară în conformitate cu standardele internaționale de raportare financiară. În plus, ajustarea de risc în valoare de 1,3 miliarde DKK este justificată de o marjă de ajustare a garanției de 10 %, care, la rândul său, nu este explicată. Faptul că echipa de evaluare nu este una independentă este confirmat prin scrisoarea autorităților daneze din 11 martie 2013, în care exercițiul de evaluare efectuat de către CSF este descris mai detaliat.

nu poate exista conformitate cu comportamentul pieței, având în vedere că nu există o remunerație a capitalului și având în vedere o participare de doar 25 % din orice creștere de capital pe o perioadă de investiții de șapte ani, atât în mod independent, cât și ca parametru în întregul model de remunerare ⁽⁶⁸⁾.

- (98) În acest context, Comisia remarcă faptul că, în cadrul unei recapitalizări hibride de rangul 1 anterioare ⁽⁶⁹⁾ FIH a trebuit să plătească un cupon anual de [...] % pe an. În plus, la începutul lunii martie 2012, datoria cu rang prioritar a FIH a fost cotate pe piață cu un randament implicit de peste 10 %. Prin urmare, raționamentul Comisiei potrivit căruia o remunerație pentru capital ar trebui să fie de cel puțin 10 % este justificat. Un operator de piață ar solicita, probabil, o remunerație care depășește acest nivel, având în vedere riscurile speciale legate de concentrare și de calitatea inferioară ⁽⁷⁰⁾ a portofoliului imobiliar al societății Newco, precum și poziția de credit inferioară a investiției de capital. Prin urmare, o remunerație de 6,5 %, așa cum a fost prezentată de autoritățile daneze ⁽⁷¹⁾ este, în mod evident, insuficientă. Ar trebui remarcat, de asemenea, că tranzacția generează un randament estimat negativ.
- (99) Comisia concluzionează că măsurile în favoarea FIH nu corespund principiului operatorului economic privat în economia de piață (MEOP).

5.1.3. Selectivitate

- (100) Utilizarea măsurilor se referă numai la FIH Group și Newco. Măsura este, prin urmare, selectivă.

5.1.4. Denaturarea concurenței și efectul asupra schimburilor comerciale dintre statele membre

- (101) Măsurile adoptate au ajutat FIH să își consolideze poziția de capital și lichiditate în raport cu concurenții săi, care nu vor beneficia de măsuri similare. Prin urmare, măsura a permis societății FIH să își îmbunătățească poziția pe piață. Prin urmare, măsura poate conduce la o denaturare a concurenței.
- (102) Având în vedere integrarea pieței bancare la nivel european, avantajul furnizat către FIH este resimțit atât de concurenții din Danemarca (unde funcționează și bănci din alte state membre), cât și de concurenții din alte state membre. În consecință, măsurile trebuie considerate ca având potențialul de a afecta schimburile comerciale dintre statele membre.

5.2. VALOAREA AJUTORULUI

- (103) Cuantumul total al ajutorului măsurilor ⁽⁷²⁾ este calculat la aproximativ 2,25 miliarde DKK (aproximativ 300 milioane EUR). Pentru a cuantifica valoarea ajutorului, Comisia a luat în considerare:
- (a) un beneficiu legat de formula acordului de cumpărare de acțiuni (0,73 miliarde DKK) ⁽⁷³⁾;
  - (b) renunțarea la remunerația investiției de capital (1,33 miliarde DKK) ⁽⁷⁴⁾;
  - (c) plata dobânzilor excedentare de către Newco pentru Împrumutul Unu, împrumutul care absoarbe pierderile și finanțarea inițială (0,33 miliarde DKK); și
  - (d) comisioane de administrare excedentare (0,14 miliarde DKK).
- (104) Drept circumstanță atenuantă, Comisia consideră că anularea timpurie a garanțiilor guvernamentale în valoare de 0,28 miliarde DKK ar trebui să fie dedusă din valoarea totală a ajutorului.
- (105) Așa cum s-a indicat în secțiunea 5.1, Comisia a avut o abordare de ansamblu în evaluarea tuturor dobânzilor și a altor fluxuri de numerar, taxe și garanții acordate, luând în considerare:

⁽⁶⁸⁾ O investiție de capital simplă ar implica o participare de 100 % din rentabilitatea capitalurilor proprii. Comisia consideră că reducerea rentabilității capitalurilor proprii la 25 % reprezintă o compensație insuficientă pentru holdingul FIH care garantează să compenseze pierderile de capital, având în vedere poziția de credit slabă a FIH și a holdingului FIH. În plus, Comisia dorește să evalueze cu atenție contribuția participării la creșterea de capital, întrucât majoritatea activelor suport la Newco sunt credite imobiliare, a căror rentabilitate se limitează la dobândă și capitalul principal, astfel încât valorile de lichidare ale activelor Newco de peste 25 miliarde DKK, așa cum sunt descrise în modelul de la considerentul 91 nu numai că au o probabilitate scăzută de a se concretiza, dar ar putea să fie chiar total excluse. Pentru acest motiv, adaptarea procentului de participare la o cifră mai mare (de exemplu, 50 %) ar duce la subestimarea valorii ajutorului de stat în modelul utilizat.

⁽⁶⁹⁾ A se vedea nota de subsol 5.

⁽⁷⁰⁾ Scrisoarea autorităților daneze din 2 aprilie 2013 subliniază că, în legătură cu data de referință iunie 2012, aproximativ 25 % din active sunt în situație de neplată și încă 25 % au un rating „scăzut”. Raportul de expertiză (Servicii de consultanță legate de cazul FIH – 20 decembrie 2012) furnizează precizări privind declarația respectivă indicând că doar 6,3 % din portofoliu prezintă un rating al calității creditului FIH de 7 sau mai mare, care corespunde „Categoriei de investiții”. Prin urmare, cu mai mult de 90 % din portofoliu prezentând un nivel scăzut al ratingului și 25 % aflându-se în situație reală de incapacitate de plată, Comisia consideră că o investiție de capital în acest portofoliu este riscantă și necesită un grad de remunerare ridicat.

⁽⁷¹⁾ Prezentat în notele sale din 11 martie 2013 și reiterat în anexa 1 la nota de sinteză din 24 iunie 2013.

⁽⁷²⁾ Indicat în acordul de cumpărare de acțiuni din 1 martie 2012 și în acordurile de închidere ulterioare din 2 iulie 2012.

⁽⁷³⁾ A se vedea considerentul 97.

⁽⁷⁴⁾ A se vedea nota de subsol 73.

(a) îngrijorarea exprimată de autoritățile daneze cu privire la faptul că Comisia nu va acorda suficientă atenție realității economice a tuturor aspectelor măsurilor, cum ar fi împrumutul care absoarbe pierderile; și

(b) faptul că nu toate elementele tranzacției ar putea fi legate de un anumit punct din formula de remunerație.

(106) În conformitate cu Comunicarea privind activele depreciate, Comisia s-a bazat pe experți externi pentru consultanță în evaluare ⁽⁷⁵⁾.

5.3. COMPATIBILITATE

5.3.1. Temeiul juridic pentru compatibilitatea ajutorului

(107) Articolul 107 alineatul (3) litera (b) din tratat prevede că ajutorul de stat poate fi considerat compatibil cu piața internă în cazul în care este destinat să „remedieze perturbări grave ale economiei unui stat membru”. Date fiind circumstanțele actuale și, de asemenea, circumstanțele de pe piețele financiare la momentul Deciziei de salvare și de inițiere a procedurii, Comisia consideră că măsurile pot fi examinate în temeiul prevederii respective.

(108) Comisia admite că actuala criză financiară a creat circumstanțe excepționale în care falimentul unei bănci poate submina încrederea în sistemul financiar în ansamblul său, atât la nivel național, cât și la nivel internațional. Poate fi cazul chiar al unei bănci mici, precum FIH, care nu este în dificultate imediată, ci sub o supraveghere mai atentă a autorității de reglementare din domeniul financiar. Datoria de 2-4 de ani a acestei bănci a avut un preț situat la spreaduri de 600-700 puncte de bază peste EURIBOR la momentul Deciziei de salvare și de inițiere a procedurii. Acest nivel al prețurilor este o indicație clară de tensiune iminentă. În astfel de situații, intervenția timpurie pentru a se evita situația în care instituția în cauză ar deveni instabilă poate fi necesară în scopul de a evita amenințările la stabilitatea financiară. Acest lucru se aplică mai ales în cazul unei economii mici, cum este cea a Danemarcei, în care contrapartidele pot avea tendința de a nu face distincția între băncile individuale, extinzând astfel lipsa de încredere generată de falimentul unei bănci la întregul sector. Prin urmare, temeiul juridic pentru evaluarea compatibilității tuturor măsurilor care intră sub incidența prezentei decizii este articolul 107 alineatul (3) litera (b) din tratat.

(109) În ceea ce privește în mod special compatibilitatea transferului de active către CSF, Comisia va evalua măsurile în funcție de Comunicarea privind activele depreciate.

(110) Comisia va evalua apoi compatibilitatea măsurilor de restructurare în raport cu Comunicarea privind restructurarea.

5.3.2. Compatibilitatea măsurilor cu Comunicarea privind activele depreciate

(111) Comunicarea privind activele depreciate stabilește principiile pentru evaluarea și transferul activelor depreciate și compatibilitatea măsurilor cu dispozițiile tratatului. Trebuie să se evalueze dacă ajutorul a fost limitat la minimum și dacă există o contribuție proprie suficientă din partea băncii și a acționarilor săi.

(112) În conformitate cu punctul 21 din Comunicarea privind activele depreciate, băncile ar trebui să suporte pierderile asociate activelor depreciate în cea mai mare măsură posibilă. Punctul 21 prevede o remunerație corectă a statului pentru măsura de salvare a activelor, indiferent de forma acesteia, pentru a asigura același grad de responsabilitate și partajare a sarcinii între acționari, indiferent de modelul exact ales.

(113) În forma lor originală, măsurile prevăzute pentru remunerație sunt egale cu costul de finanțare al guvernului danez, plus doar 100 de puncte de bază pentru lichiditate. Nu a fost prevăzută nicio remunerație pentru investiția de capital, în afară de o creștere de (25 %) parțială în cazul în care rezoluția netă produce un surplus prin mecanismul de ajustare a prețului. În plus, într-un scenariu negativ, în cazul în care portofoliul de active al societății Newco s-ar deteriora în mod semnificativ, despăgubirea către CSF ar fi furnizată de către holdingul FIH care, în această situație, nu ar avea probabil capacitatea de a își onora obligațiile. Prin urmare, s-a considerat că este puțin probabil ca, după cum s-a precizat în considerentele 66-73 din Decizia de salvare și de inițiere a procedurii, remunerația și contribuția proprie să fie suficiente pentru ca ajutorul să fie compatibil cu piața internă, în conformitate cu orientările din Comunicarea privind activele depreciate.

⁽⁷⁵⁾ Raport final – servicii de consultanță legate de cazul FIH – faza II – cazul SA.34445, Danemarca, 19 septembrie 2013.

- (114) Așadar, în conformitate cu punctul 39 din Comunicarea privind activele depreciate, Comisia a analizat în detaliu valoarea de piață a măsurilor. Cu ajutorul unui expert extern, Comisia a estimat o distribuție probabilistică a rezultatelor pentru portofoliul de active al societății Newco și a calculat efectul asupra valorii probabile a activelor la momentul lichidării finale prin intermediul acordului de cumpărare de acțiuni.
- (115) În evaluarea sa, Comisia a constatat avantaje rezultate din renunțarea la remunerația capitalului și pierderile potențiale legate de calitatea creditului Holdingului FIH, din dobânzile excedentare pentru împrumutul care absoarbe pierderile, din spreadurile excedentare aferente finanțării Newco de către FIH și comisioanele excedentare pentru administrare și operațiuni de acoperire a riscurilor prin derivate. Comisia a descoperit, de asemenea, circumstanțe atenuante, cum ar fi anularea timpurie a garanțiilor guvernamentale. În total, măsurile au conținut o componentă de ajutor de stat în valoare de aproximativ 2,25 miliarde DKK.
- (116) Având în vedere punctele 40 și 41 din Comunicarea privind activele depreciate, diferența dintre valoarea de transfer și valoarea economică reală a fost evaluată prin efectuarea aceluiași calcul folosit pentru evaluarea valorii de piață cu două adaptări. În primul rând, distribuția rezultatelor s-a bazat pe valorile economice reale ale portofoliului de active, și nu pe valoarea de piață. În al doilea rând, remunerarea solicitată pentru capital s-a bazat pe asistența de capital netă efectivă a măsurilor. În urma unei intervenții a FSA, Comisia a evaluat efectul brut al asistenței de capital la 375 milioane DKK ⁽⁷⁶⁾, și valoarea transferului echivalent ca fiind de 254 milioane DKK peste valoarea economică reală ⁽⁷⁷⁾, care trebuia să fie remunerată și recuperată. În plus, comisioanele excedentare în valoare de 143,2 milioane DKK trebuiau recuperate.
- (117) O plată în avans în valoare de 254 milioane DKK (cu data valutei 1 martie 2012) a redus efectul net al asistenței de capital de la 375 de milioane DKK la 121 de milioane DKK. Prin urmare, o primă unică în valoare de 310,25 milioane DKK ⁽⁷⁸⁾ cu data valutei 30 septembrie 2013, plus o plată anuală de 12,1 milioane DKK (corespunzând unei remunerații anuale de 10 % din asistența de capital), în plus față de recuperarea comisioanelor excedentare ⁽⁷⁹⁾ ar face ca măsurile să fie în conformitate cu Comunicarea privind activele depreciate.
- (118) Danemarca s-a asigurat că FIH a achitat aceste sume ⁽⁸⁰⁾ pe lângă onorarea tuturor acordurilor în temeiul documentelor de închidere a măsurilor.
- (119) Danemarca se angajează că FIH nu va plăti niciun fel de dividende până la decontarea finală a conturilor Newco în conformitate cu acordul de cumpărare de acțiuni, cu scopul de a atenua riscul de credit cu care se confruntă holdingul FIH pentru CSF.
- (120) În concluzie, măsurile în ansamblul lor sunt proporționale, se limitează la minimumul necesar și furnizează o contribuție proprie suficientă din partea FIH. În plus, având în vedere plata de 310,25 de milioane DKK plus dobândă ⁽⁸¹⁾ efectuată către CSF, precum și angajamentele suplimentare în ceea ce privește remunerarea și comisioanele ⁽⁸²⁾, măsurile prevăd o remunerație corespunzătoare în conformitate cu Comunicarea privind activele depreciate.

⁽⁷⁶⁾ Comisia a acceptat că, deși Autoritatea de supraveghere financiară (FSA) a indicat faptul că asistența de capital acordată FIH Erhvervsbank A/S a fost în valoare de aproximativ 847 milioane DKK [echivalentul a 10,5 miliarde DKK din activele ponderate în funcție de risc (RWA)], garanția nelimitată împotriva pierderilor acordată holdingului FIH a redus semnificativ efectul general asupra capacității grupului ponderată în funcție de risc de creditare. Pentru a atenua îngrijorările exprimate de Comisie, Danemarca și-a asumat un nou angajament de a majora remunerația plătită de FIH către CSF, în cazul în care FSA ar trebui să își schimbe opinia de reglementare privind cerințele de capital la nivel de holding astfel încât capacitatea de creditare a FIH nu ar mai fi restricționată de poziția de capital a holdingului FIH.

⁽⁷⁷⁾ Analiza Comisiei a fost validată de un raport de expertiză care a luat în considerare toate elementele prezentate de Danemarca în corespondența transmisă până la 24 iunie 2013, precum și în nota de sinteză din aceeași dată și în clarificările din 29 august 2013.

⁽⁷⁸⁾ 310,25 milioane DKK este calculat ca fiind suma dintre 254 de milioane DKK + 1,5 * 37,5 milioane DKK. Asistența de capital a măsurii este de 375 milioane DKK, care, în conformitate cu Comunicarea privind activele depreciate, trebuie să fie remunerat cu 10 % pe an. În plus, valoarea de transfer a portofoliului este considerată a fi de 254 milioane DKK, valoare economică reală, care trebuie să fie recuperată în conformitate cu punctul 41 din Comunicarea privind activele depreciate. Cu toate acestea, prin plata unei recuperări de 254 milioane DKK, efectul net al asistenței de capital net s-ar reduce la 121 milioane DKK. În consecință, pentru a putea face remunerarea compatibilă, FIH trebuie să remunereze efectul asistenței de capital în valoare de 375 milioane DKK, la o rată de 10 % pe an, până când se plătește „valoarea delta a transferului” dintre valoarea de transfer și valoarea economică reală. Dat fiind că acest lucru se întâmplă numai după 1,5 ani de la punerea în aplicare a măsurilor, plata solicitată este de 254 milioane DKK + 1,5 * 37,5 de milioane DKK, urmată de o plată anuală în valoare de 12,1 milioane DKK, ceea ce reprezintă 10 % din diferența de asistență de capital.

⁽⁷⁹⁾ Comisioanele de administrare excedentare sunt estimate la suma de 143,2 milioane DKK pe întreaga durată a măsurilor. Danemarca atenuează această situație prin rambursarea a 61,7 milioane DKK în favoarea Newco, sub forma unui excedent obținut până în prezent și prin reducerea viitoarelor comisioane de administrare la 0,05 % din valoarea noțională restantă, ceea ce este în conformitate cu practica pieței.

⁽⁸⁰⁾ A se vedea considerentul 48.

⁽⁸¹⁾ În fapt, plățile pentru recuperare au fost făcute doar cu data valutei 4 decembrie 2013, astfel încât a fost datorată o plată suplimentară pentru dobânda acumulată în perioada 1 octombrie 2013-4 decembrie 2013. Danemarca a confirmat că FIH a făcut o plată suplimentară în valoare de 6,575 milioane DKK în plus față de cele 310,25 de milioane DKK pentru a acoperi această sumă.

⁽⁸²⁾ A se vedea nota de subsol 78.

5.3.3. Compatibilitatea ajutorului cu Comunicarea privind restructurarea și Comunicarea privind prelungirea din 2011 ⁽⁸³⁾

- (121) Conform Comunicării privind restructurarea, pentru a fi compatibilă cu piața internă în temeiul articolului 107 alineatul (3) litera (b) din tratat, restructurarea unei instituții financiare în contextul actualei crize financiare trebuie (i) să conducă la restabilirea viabilității băncii, sau la lichidarea ordonată a acesteia; (ii) să garanteze că ajutorul este limitat la minimumul necesar și să includă o contribuție proprie suficientă din partea beneficiarului (partajarea sarcinii); și (iii) să conțină măsuri suficiente de limitare a denaturării concurenței.
- (i) *Viabilitate*
- (122) Conform Comunicării privind restructurarea, un stat membru trebuie să prezinte un plan de restructurare cuprinzător care să demonstreze modalitatea prin care viabilitatea pe termen lung a beneficiarului va fi restabilită fără ajutor de stat într-o perioadă de timp rezonabilă și în termen de cel mult cinci ani. Viabilitatea pe termen lung este restabilită atunci când o bancă este în măsură să concureze pe piață pentru obținerea de capital, pe baza calităților sale proprii, în conformitate cu cerințele reglementare relevante. Pentru ca o bancă să facă acest lucru, trebuie să fie în măsură să își acopere toate costurile și să ofere un nivel adecvat de rentabilitate a capitalului, ținând cont de profilul de risc al băncii. Restabilirea viabilității trebuie să rezulte în principal din măsurile interne și să se bazeze pe un plan de restructurare credibil.
- (123) Planul de restructurare prezentat de Danemarca cu privire la FIH care acoperă perioada până la 31 decembrie 2016 indică o restabilire a viabilității la sfârșitul perioadei de restructurare. Se preconizează că banca va rămâne profitabilă și își va îmbunătăți rezultatele anuale în special în perioada 2013-2016, cu o rentabilitate a capitalurilor proprii adecvată pentru activitățile nou generate. În cel mai pesimist scenariu, banca ar continua să genereze profituri, cu un profit net care va crește de la 51 milioane DKK (6,8 milioane EUR) în 2013, la 122 milioane DKK (16,27 milioane EUR) în 2016.
- (124) În conformitate cu planul de restructurare, până la 31 decembrie 2016, rata capitalului total al FIH va atinge 19,6 %, iar rata de lichiditate statutară se așteaptă să fie de 160 %. Toate aceste rate depășesc în mod semnificativ nivelul cerințelor minime de reglementare. Grupul, prin urmare, pare a deține o capitalizare solidă și o poziție de lichiditate confortabilă.
- (125) Ca urmare a măsurilor, în special transferul împrumuturilor, FIH a fost în măsură nu numai să răscumpere în 2013 obligațiunile garantate de stat în timp util, dar și să ramburseze la 2 iulie 2013 capitalul hibrid primit din partea guvernului.
- (126) Măsurile au îmbunătățit profilul de lichiditate al FIH care a putut să obțină rata de lichiditate prevăzută de lege de 214 % începând cu 31 decembrie 2012, preconizându-se că va atinge o rată de 239,7 % începând cu 31 decembrie 2013 ⁽⁸⁴⁾, depășind astfel în mod semnificativ cerințele legale în materie de lichiditate.
- (127) În special, deficitul de finanțare care amenința anterior FIH a fost acoperit printr-un transfer de active, cu ajutorul unor facilități de finanțare în valoare de 13 miliarde DKK furnizate de CSF societății Newco. În plus, CSF s-a angajat să recapitalizeze societatea Newco pe toată perioada măsurilor, dacă este necesar ⁽⁸⁵⁾. Prin urmare, orice probleme legate de recapitalizarea imediată pentru FIH au fost anticipate.
- (128) Pe scurt, având atât profitabilitatea, cât și lichiditatea asigurate, precum și o bază de capital suficientă, FIH pare a fi în măsură să dobândească viabilitatea pe termen lung în mod independent.
- (129) Deși, în scenariul cel mai pesimist, randamentul înainte de impozitare aferent capitalului propriu normalizat este bugetat la doar 0,9 % la 31 decembrie 2013 și 2,0 % ⁽⁸⁶⁾ la 31 decembrie 2016, scenariul cel mai optimist preconizează un randament pentru capitalul propriu normalizat de 10,3 % și de 11,2 % pentru 2013 și, respectiv pentru 2016.

⁽⁸³⁾ Comunicarea Comisiei referitoare la aplicarea, începând de la 1 ianuarie 2012, a normelor privind ajutorul de stat pentru a sprijini măsurile acordate în favoarea băncilor, în contextul crizei financiare (JO C 356, 6.12.2011, p. 7).

⁽⁸⁴⁾ A se vedea considerentul 37 și următoarele.

⁽⁸⁵⁾ Acesta ar putea fi cazul dacă valoarea activelor ar continua să se deterioreze. În cazul în care s-ar întâmpla acest lucru, societatea Newco ar putea avea capitaluri proprii negative, după care, în conformitate cu legislația comercială standard, ar putea fi obligată să inițieze procedura de faliment. Un astfel de rezultat este împiedicat de clauza privind recapitalizarea, ceea ce înseamnă că societatea Newco va primi o nouă injecție de capital de la CSF dacă este nevoie și pe care CSF o va recupera de la holdingul FIH doar la momentul decontării finale a tranzacției (între 31 decembrie 2016 și 31 decembrie 2019).

⁽⁸⁶⁾ A se vedea considerentul 38.

- (130) Comisia nu utilizează de obicei conceptul de „capital normalizat”, deoarece acesta conduce la o rentabilitate mai mare a capitalurilor proprii decât atunci când calculele se bazează pe valoarea reală a capitalurilor proprii. Totuși, în acest caz, Danemarca s-a angajat că holdingul FIH și FIH vor acumula câștigurile nedistribuite până la un nivel ridicat, pentru a garanta mai bine o plată corespunzătoare pentru CSF. În special dacă Newco realizează câștiguri în mod semnificativ mai scăzute decât cele planificate de FIH, FIH (prin împrumutul care absoarbe pierderile) și holdingul FIH (prin intermediul garanției acordate către CSF) vor suporta costurile pentru a garanta remunerarea FIH la un nivel compatibil cu normele privind ajutoarele de stat. Cu toate acestea, acumularea de beneficii nedistribuite crește capitalurile proprii la un nivel relativ ridicat (8.4 miliarde DKK în cel mai bun caz, 7,3 miliarde DKK în cel mai rău caz), ceea ce reduce randamentul capitalului propriu. FIH nu este în măsură să contracareze acest proces, cu excepția cazului în care produce pierderi (ceea ce nu este nici preconizat, nici dezirabil). Conceptul de „capital propriu normalizat” este, prin urmare, de preferat în cazul de față, pentru a permite Comisiei să evalueze corect gradul de profitabilitate a băncii, lăsând de o parte rezultatele acumulării câștigurilor nedistribuite.
- (131) Mai mult, FIH se va retrage dintr-o zonă de activitate relativ riscantă, și anume finanțarea achizițiilor, ceea ce va conduce la o reducere a riscurilor asociate activităților sale, punând, așadar, modelul său de afaceri pe o bază mai solidă. În plus, cu o rată a capitalului total de 20,8 % ⁽⁸⁷⁾ la sfârșitul perioadei de restructurare, FIH pare a fi supra-capitalizat ⁽⁸⁸⁾ având în vedere modelul său de afaceri și astfel mult mai puțin expus decât înainte la riscurile de piață care i-ar putea pune în pericol existența în cazul continuării activității.
- (132) Prin urmare, Comisia consideră că planul de restructurare poate restaura viabilitatea pe termen lung a FIH.
- (ii) *Partajarea sarcinii*
- (133) FIH s-a angajat să nu plătească niciun fel de dividende pe parcursul etapei de restructurare și să ramburseze o recapitalizare de stat anterioară în valoare de 1,9 miliarde DKK. Mai mult, FIH nu va face niciun fel de plată de cupoane către investitorii în instrumente hibride sau orice instrumente pentru care instituțiile financiare au libertatea de a plăti cupoane sau de a răscumpăra, indiferent de clasificarea reglementară în care se încadrează, inclusiv instrumentele de datorii subordonate, în cazul în care nu există o obligație juridică de a face plăți.
- (134) În plus, astfel cum s-a explicat în secțiunea 5.4.1, remunerarea măsurilor privind activele depreciate este stabilită la un nivel corect.
- (135) Prin urmare, Comisia consideră că planul de restructurare îndeplinește suficient cerința privind partajarea sarcinii.
- (iii) *Denaturarea concurenței*
- (136) Planul de restructurare prevede ca FIH să renunțe la anumite linii de activitate (finanțare imobiliară, gestionare de capital privat și gestionare de patrimoniu privat). În special, 15,4 de miliarde DKK reprezentând active de finanțare imobiliară (25 % din bilanțul pe anul 2012) au fost transferate către Newco.
- (137) Lista modificată a termenilor și condițiilor prevede, de asemenea, interdicția de a exercita o influență dominantă asupra prețului de piață pentru depozite în cazul în care cota de piață a FIH depășește 5 %. Acest angajament îi permite FIH să își îmbunătățească și mai mult poziția de finanțare prin creșterea depozitelor pe piață, stabilind în același timp un prag de prevenire a practicilor excesive. În plus, va exista o interdicție privind practicile comerciale agresive în scopul de a proteja concurenții de comportamente de piață excesive. Trebuie remarcat faptul că niciun participant de pe piață nu a prezentat observații cu privire la politica FIH în materie de stabilire a prețurilor pentru depozite după ce Comisia a inițiat procedurile referitoare la acest aspect.
- (138) Mai mult, FIH va cesiona investițiile în fondurile de capital privat și alte investiții în capitaluri proprii și nu va mai deține o linie de credit ipotecar în structura întreprinderii după 31 decembrie 2014. Astfel, aceste domenii de activitate vor fi lăsate concurenților, iar prezența pe piață a FIH va fi redusă în mod corespunzător.

⁽⁸⁷⁾ Rata va fi de 19,6 % după plata „unică” de 310,25 milioane DKK.

⁽⁸⁸⁾ Supracapitalizarea este cauzată exclusiv de faptul că FIH trebuie să păstreze profiturile pe parcursul perioadei de restructurare și, prin urmare, nu trebuie să plătească niciun fel de dividende pentru întreaga perioadă, în vederea menținerii unei rezerve de capital ridicate. Acest demers reprezintă o precauție pentru a asigura remunerarea corectă și completă a măsurilor privind activele depreciate, întrucât FIH și holdingul FIH au garantat plata finală către stat.

- (139) În plus, FIH Realkredit ⁽⁸⁹⁾ va fi lichidată și toate activitățile comerciale din domeniul Finanțării achizițiilor vor înceta. Conform cifrelor de la sfârșitul anului 2012, FIH Realkredit deținea încă active în valoare de aproximativ 300 de milioane DKK (40,3 milioane EUR), având așadar o importanță limitată pentru FIH Group în ansamblu.
- (140) În plus, FIH a redus deja valoarea totală a activelor de la 109,3 miliarde DKK (14,67 miliarde EUR) la 31 decembrie 2010 la 60,80 miliarde DKK (8,16 miliarde EUR), până la 31 decembrie 2012, ceea ce corespunde unei scăderi de 44 %.
- (141) În total, aceste angajamente conduc la o atenuare suficientă a denaturării concurenței, întrucât oportunitățile de afaceri care ar putea fi profitabile pentru FIH vor fi abandonate și lăsate concurenților săi.

5.4. CONCLUZIA ȘI ÎNCHIDEREA PROCEDURII OFICIALE DE INVESTIGARE ÎNIIȚATE

- (142) Comisia și-a exprimat îndoielile în Decizia de salvare și de inițiere a procedurii cu privire la măsuri și dacă acestea sunt bine orientate, în conformitate cu cerințele Comunicării din 2008 privind sectorul bancar ⁽⁹⁰⁾. În special la momentul respectiv, nu era clar dacă investitorii vor considera FIH pe deplin eliberată de cele mai proaste active ale sale, și dacă aceștia ar fi dispuși să ofere finanțare în condiții suportabile. Planul de restructurare FIH demonstrează că banca dispune de rezerve de capital suficiente, chiar și într-o situație de criză și că este probabil ca aceasta să rămână viabilă în condiția unor evoluții macroeconomice nefavorabile.
- (143) În Decizia de salvare și de inițiere a procedurii, Comisia a exprimat, de asemenea, îndoiele cu privire la limitarea măsurilor la minimum și a considerat că există o contribuție proprie suficientă ⁽⁹¹⁾, în special având în vedere complexitatea măsurilor.
- (144) În urma unei evaluări detaliate a elementelor și a legăturilor dintre acestea, Comisia consideră că remunerația pe care FIH o va plăti pentru măsuri reprezintă o contribuție proprie suficientă și este în conformitate cu Comunicarea privind activele depreciate. Comisia salută plata „unică” (de 310,25 de milioane DKK) efectuată către CSF și angajamentele asumate în acest sens. Comisia constată, de asemenea, că măsurile au îmbunătățit profilul de lichiditate al băncii care, în toate scenariile, rămâne lichidă și viabilă în conformitate cu planul de restructurare.
- (145) În Decizia de salvare și de inițiere a procedurii, Comisia a exprimat, de asemenea, îndoiele în ceea ce privește respectarea cerinței privind limitarea denaturării concurenței. În prezent, FIH este supusă unei interdicții privind cupoanele, unei interdicții privind plata dividendelor, unei interdicții de a exercita o influență dominantă asupra prețurilor (inclusiv pentru depozite) și unei interdicții a practicilor comerciale agresive și face obiectul unor angajamente de cesionare.
- (146) În general, Comisia constată că planul de restructurare prezentat de Danemarca abordează în mod corespunzător aspectele legate de viabilitate, partajare a sarcinilor și denaturare a concurenței și, prin urmare, este în conformitate cu cerințele din Comunicarea privind restructurarea și din Comunicarea privind activele depreciate.
- (147) Pe baza evaluării de mai sus, Comisia constată că măsurile sunt bine orientate, se limitează la minimumul necesar și conțin dispoziții pentru a reduce denaturarea concurenței. Prin urmare, îndoielile Comisiei în ceea ce privește compatibilitatea măsurilor, exprimate inițial în Decizia de salvare și inițiere a procedurii, au fost înlăturate.

Concluzie

- (148) Pe baza notificării și având în vedere angajamentele prezentate de Danemarca, se concluzionează că măsurile de ajutor pot fi considerate compatibile cu piața internă. Adecvarea măsurilor precum și viabilitatea băncii și contribuțiile proprii, împreună cu măsurile luate pentru a atenua denaturarea concurenței par a fi suficiente. În consecință, măsurile ar trebui să fie aprobate în conformitate cu articolul 107 alineatul (3) litera (b) din tratat iar procedurile inițiate ar trebui închise,

⁽⁸⁹⁾ A se vedea considerentul 10.

⁽⁹⁰⁾ A se vedea secțiunea 2.1 din decizia de salvare și de inițiere a procedurii.

⁽⁹¹⁾ A se vedea secțiunea 2.2 din Decizia de salvare și de inițiere a procedurii.

ADOPTĂ PREZENTA DECIZIE:

Articolul 1

Transferul activelor de la FIH Group către Compania daneză pentru stabilitate financiară („CSF”), precum și acordurile auxiliare, constituie ajutor de stat în sensul articolului 107 alineatul (1) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene.

Acest ajutor de stat este compatibil cu piața internă, având în vedere planul de restructurare și angajamentele menționate în anexă.

Articolul 2

Prezenta decizie se adresează Regatului Danemarcei.

Adoptată la Bruxelles, 11 martie 2014.

Pentru Comisie
Joaquín ALMUNIA
Vicepreședinte

ANEXĂ

LISTA TERMENILOR ȘI CONDIȚIILOR (CAZUL SA. 34445) DANEMARCA – PLANUL DE RESTRUCTURARE A FIH**1. Context**

Regatul Danemarcei se angajează să garanteze că planul de restructurare pentru FIH prezentat la 24 iunie 2013 este pus în aplicare în mod corect și complet. Prezentul document („lista termenilor și condițiilor”) stabilește termenii și condițiile („Angajamentele”) pentru restructurarea FIH Erhvervsbank A/S, inclusiv filialele sale („FIH”), pe care Regatul Danemarcei s-a angajat să le pună în aplicare.

2. Definiții

În prezentul document, cu excepția cazului în care contextul impune altfel, forma de singular include și pluralul (și invers) și termenii cu majusculă utilizați mai jos au următoarele semnificații:

Termen	Semnificație
Angajamente	înseamnă obligațiile asumate pentru restructurarea FIH stabilite în prezenta listă a termenilor și condițiilor
Decizie	înseamnă decizia Comisiei Europene privind restructurarea FIH în contextul căreia sunt asumate aceste angajamente și la care este anexată lista termenilor și condițiilor
Perioada de restructurare	este perioada de timp specificată în clauza 3.2
Planul de restructurare	înseamnă planul prezentat de FIH Comisiei Europene, prin Regatul Danemarcei, la data de 24 iunie 2013, cu modificările și completările făcute prin comunicările scrise
FIH sau FIH Group	FIH Erhvervsbank A/S, inclusiv sucursale
Holdingul FIH	Holdingul FIH A/S
FIH Holding Group	Holdingul FIH A/S, inclusiv filialele directe și indirecte
FS Property Finance A/S	Filiala deținută integral de Consiliul pentru stabilitate financiară CSF, denumită, de asemenea, în decizie „Newco”.
Finanțarea achizițiilor	Unitatea de activitate specifică și separată cu angajați care se ocupă exclusiv de soluții financiare pentru fuziuni și achiziții, lansată pe piață exclusiv pentru clienții existenți și potențiali.

3. Generalități

- 3.1. Regatul Danemarcei se angajează să garanteze că aceste angajamente sunt respectate pe durata punerii în aplicare a planului de restructurare.
- 3.2. Perioada de restructurare se încheie la 31 decembrie 2016. Angajamentele se aplică în timpul perioadei de restructurare, cu excepția cazului în care există indicații contrare în acest sens.

4. Măsurile structurale**4.1. Finanțarea achizițiilor**

FIH va înceta toate activitățile comerciale legate de finanțarea achizițiilor până la 30 iunie 2014. Portofoliul existent va fi lichidat până la 30 iunie 2014.

4.2. Închiderea activității de Finanțare imobiliară

FIH s-a retras din zona de investiții imobiliare ⁽¹⁾ și a închis acest domeniu de activitate înaintea datei de 31 decembrie 2013. Nu va exista nicio revenire în acest domeniu de activitate, ceea ce înseamnă, în special, că nu va avea loc niciun nou împrumut (de capital) pentru finanțarea de investiții în investiții imobiliare în Danemarca, Suedia, Germania sau în orice altă țară ⁽²⁾.

4.3. Cesionarea activității de Capital privat

FIH va cesiona investițiile în fondurile de capital privat și alte investiții în capitaluri proprii în măsura permisă de lege, cât mai curând posibil și, în orice caz, nu mai târziu de 31 decembrie 2016. Dacă nu este posibilă cesionarea înainte de această dată, investițiile vor fi puse în lichidare, ceea ce înseamnă, în special, că nicio finanțare sau prelungire a investițiilor nu poate să mai aibă loc ⁽³⁾. În plus, de la data deciziei, nu vor mai fi efectuate niciun fel de investiții în capitaluri private noi sau alte investiții (cu excepțiile menționate în nota de subsol 3).

4.4. Bancă de credit ipotecar

FIH nu trebuie să dețină un institut de credit ipotecar în structura întreprinderii până la sfârșitul anului 2014, și nu trebuie să acționeze ca o bancă de credit ipotecar ulterior.

5. Măsuri legate de comportament și guvernarea corporativă

5.1. Interdicția privind achizițiile: FIH nu are dreptul să achiziționeze participații în nicio întreprindere. Acest lucru este valabil atât pentru întreprinderile care au forma juridică a unei societăți, cât și pentru pachetele de active care constituie o activitate comercială.

Activități care nu sunt incluse în interdicția de achiziționare: Această interdicție nu se aplică acelor achiziții care trebuie făcute în circumstanțe excepționale în scopul de a menține stabilitatea financiară sau din motive de concurență efectivă, cu condiția ca acestea să fie aprobate în prealabil de către Comisie. Interdicția nu se aplică nici acelor achiziții care au loc în cursul normal al activității bancare pentru gestionarea creanțelor existente față de firmele aflate în dificultate și pentru transferul și restructurarea în cadrul FIH Holding Group.

Scutiri care nu necesită aprobarea prealabilă a Comisiei: FIH poate achiziționa participații în întreprinderi, cu condiția ca prețul de achiziție plătit de către FIH pentru orice achiziție să fie mai mic de 0,01 % din valoarea bilanțului FIH la data adoptării deciziei Comisiei și valoarea însumată a prețurilor de cumpărare plătite de către FIH pentru toate aceste tipuri de achiziții pe parcursul întregii perioade de restructurare să fie mai mică decât 0,025 % din valoarea bilanțului FIH la data adoptării deciziei Comisiei.

5.2. Interdicția privind practicile comerciale agresive: FIH trebuie să evite să se angajeze în practici comerciale agresive pe întreaga durată a planului de restructurare.

5.3. Depozite: FIH nu va oferi prețuri mai avantajoase pentru produsele de depozit (în special, dar nu exclusiv, pentru depozitele retail în FIH Direct Bank) decât primii doi competitori care oferă cele mai bune prețuri dintr-o anumită piață.

Această restricție nu se aplică în cazul în care cota deținută de FIH pe piața totală a depozitelor este mai mică de 5 % ⁽⁴⁾.

5.4. Publicitate: FIH nu trebuie să utilizeze acordarea măsurilor de ajutor sau orice avantaje care decurg din acestea, în scopuri publicitare. În plus, cheltuielile de publicitate totale anuale trebuie să fie mai mici de 1 de milion EUR.

5.5. Interdicția privind plata cupoanelor: În cursul perioadei de restructurare, FIH se va abține de la a face orice plăți cu privire la instrumentele de capital, cu excepția cazului în care astfel de plăți provin dintr-o obligație legală și nici nu va rambursa sau răscumpăra aceste instrumente fără aprobarea prealabilă a Comisiei. Cupoanele atașate instrumentelor de capital deținute de stat pot fi plătite, cu excepția cazului în care astfel de plăți ar declanșa plăți de cupoane către alți investitori care altfel nu ar fi obligatorii. Acest angajament de a nu plăti cupoane în timpul perioadei de restructurare nu se aplică instrumentelor emise recent (adică instrumentele emise după aprobarea finală a planului de restructurare de către Comisie), cu condiția ca orice plată a cupoanelor atașate unor astfel de instrumente nou emise să nu creeze o obligație juridică de a face orice plăți de cupoane atașate titlurilor de valoare ale FIH, existente la momentul adoptării Deciziei de restructurare a Comisiei.

⁽¹⁾ Definite ca împrumuturi acordate în contextul finanțării de magazine, birouri, blocuri de apartamente, depozite, săli de expoziție, fabrici sau localuri similare, dacă sunt acordate unei societăți care nu își are reședința legală la sediul unde își desfășoară activitatea principală sau dacă sunt acordate unei societăți specializate în dezvoltarea de bunuri imobiliare.

⁽²⁾ Nu se aplică în următoarele situații: (a) dacă holdingul FIH/FIH/alte entități prezente sau viitoare în cadrul FIH Holding Group răscumpără FSPF A/S (sau portofoliul de credite al FSPF A/S, sau o parte a acestuia); (b) dacă FIH este obligat prin contract/prin lege să furnizeze un astfel de împrumut, sau în cazul în care un împrumut se face în legătură cu o soluție de restructurare/recapitalizare/refinanțare/achitare a datoriei pentru debitorii FIH sau FSPF; sau (c) servicii de consultanță noncreditare.

⁽³⁾ Nu se aplică la cursul obișnuit al activităților bancare (dacă, de exemplu, FIH obține o participație printr-o restructurare sau acțiune similară a debitorilor) sau dacă FIH este obligată din punct de vedere juridic să realizeze astfel de investiții.

⁽⁴⁾ Cota de piață a FIH este obținută din statistica IFM a Băncii centrale daneze (www.statistikbanken.dk/DNMIN). Aceasta se bazează pe valoarea totală a depozitelor rezidenților danezi din sectorul Instituțiilor financiare monetare (IFM) din Danemarca în raport cu depozitele deținute de rezidenții danezi la FIH.

- 5.6. Interdicția privind plata dividendelor: Toate dividendele plătite către holdingul FIH vor fi reținute până la plata Acordului de cumpărare de acțiuni, respectiv până la sfârșitul perioadei de restructurare, oricare dintre aceasta este mai lungă. Astfel, holdingul FIH nu are dreptul de a distribui fonduri către acționarii săi sub formă de dividende sau altfel înainte de plata integrală a acordului de cumpărare de acțiuni. Pentru a păstra venituri în FIH Holding group, FIH nu trebuie să plătească dividende către entități altele decât holdingul FIH.
- 5.7. Restricții aplicate holdingului FIH cu privire la cota de participare: Holdingul FIH nu are dreptul de a gaja acțiunile pe care le deține la FIH. Tranzacțiile cu părți afiliate trebuie desfășurate în condiții normale de concurență. Nu trebuie să fie adoptată nicio decizie care ar afecta bonitatea sau lichiditatea holdingului FIH, compromițând capacitatea acestuia de a plăti un preț de cumpărare variabil negativ dacă este necesar.
- Holdingul FIH are dreptul de a desfășura doar activități comerciale în calitate de societate de tip holding pentru FIH și niciun împrumut acordat acționarilor nu trebuie să fie rambursat.
- 5.8. Răscumpărarea instrumentelor de capital hibrid sau a altor instrumente de capital: Cu privire la răscumpărarea instrumentelor de capital hibrid sau a altor instrumente de capital existente în FIH la 2 martie 2012, FIH va respecta normele privind tranzacțiile de capital de rangul 1 și de rangul 2 așa cum sunt prevăzute în MEMO/09/441 din 8 octombrie 2008 ⁽⁵⁾. În orice caz, FIH va consulta Comisia înainte de a lansa pe piață anunțuri referitoare la tranzacții de capital de rangul 1 și de rangul 2.

6. Asistența de capital

FIH va remunera măsura în conformitate cu prevederile Comunicării privind activele depreciate. În special, pe lângă obiectivul de a face o plată unică de 310,25 milioane DKK + 37,5 milioane DKK * N/365, unde N este numărul de zile de la 30 septembrie 2013 până la data plății finale, care, potrivit autorităților daneze a avut loc deja cu data valutei 4 decembrie 2013, FIH are următoarele obligații:

- În fiecare an, din 2014 până în 2020 sau în anul care urmează după plata integrală a prețului de cumpărare convenit, oricare dintre aceste date este mai apropiată, FIH va achita o taxă de 12,1 de milioane DKK pe an cu data valutei 30 septembrie (sau, în cazul în care data de 30 septembrie din anul respectiv nu este o zi lucrătoare, în următoarea zi lucrătoare). Taxa finală trebuie să fie plătită la data achitării prețului de cumpărare convenit, și redusă *pro rata temporis* (pe baza numărului real de zile) pentru perioada cuprinsă între data penultimei plăți a taxei (30 septembrie) și data achitării prețului de cumpărare convenit, precum și pentru prima perioadă, cuprinsă între 4 decembrie 2013 și 30 septembrie 2014;
- FIH va reduce comisioanele de gestionare percepute de la FS Property Finance A/S la 0,05 % pe an din portofoliul de credite neachitate, cu efect retroactiv de la 1 ianuarie 2013;
- FIH va plăti o taxă anuală de 47,2 milioane DKK către CSF în cazul în care FSA își modifică opinia în materie de reglementare a cerințelor de capital la nivel de holding astfel încât capacitatea de creditare a FIH nu ar mai fi restricționată de poziția de capital a holdingului FIH. Se aplică date ale valutei și limitări de timp similare celor de la prima liniuță de mai sus ⁽⁶⁾.

7. Raportarea

- 7.1. Regatul Danemarcei se asigură că aplicarea deplină și corectă a planului de restructurare și punerea în aplicare completă și corectă a tuturor angajamentelor din prezenta listă a termenilor și condițiilor sunt monitorizate în permanență.
- 7.2. Regatul Danemarcei va raporta semestrial Comisiei referitor la desfășurarea planului de restructurare și a angajamentelor menționate mai sus, până la sfârșitul perioadei de restructurare.
- 7.3. În termen de trei luni de la plata finală a tranzacției, Regatul Danemarcei va furniza un raport elaborat de un expert-contabil extern privind corectitudinea plății tranzacției.

⁽⁵⁾ http://europa.eu/rapid/press-release_MEMO-09-441_en.htm

⁽⁶⁾ Trebuie menționat că (i) FIH a făcut deja o plată unică de 310,25 milioane DKK + 37,5 milioane * N/365, unde N este numărul de zile de la 30 septembrie 2013 și până la data plății finale, care, potrivit autorităților daneze, a avut loc deja cu data valutei 4 decembrie 2013; și (ii) a plătit o sumă de 61,7 milioane DKK către FS Property Finance A/S ca rambursare parțială în temeiul acordului de administrare pentru 2012, plată care conform autorităților daneze a avut loc deja cu data valutei 18 decembrie 2013.

DECIZIA COMISIEI

din 29 aprilie 2014

privind ajutoarele de stat SA.34825 (2012/C), SA.34825 (2014/NN), SA.36006 (2013/NN), SA.34488 (2012/C) (ex 2012/NN), SA.31155 (2013/C) (2013/NN) (ex 2010/N) puse în aplicare de Grecia în favoarea grupului Eurobank, având ca obiect: recapitalizarea și restructurarea Eurobank Ergasias S.A.; ajutorul de restructurare pentru Proton Bank prin înființarea și capitalizarea NEA Proton și recapitalizarea suplimentară a New Proton Bank de către Fondul elen de stabilitate financiară; rezoluția Hellenic Postbank prin crearea unei bănci punte

[notificată cu numărul C(2014) 2933]

(Numai textul în limba engleză este autentic)

(Text cu relevanță pentru SEE)

(2014/885/UE)

COMISIA EUROPEANĂ,

având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, în special articolul 108 alineatul (2) primul paragraf,

având în vedere Acordul privind Spațiul Economic European, în special articolul 62 alineatul (1) litera (a),

după ce statele membre și alte părți interesate au fost invitate să își prezinte observațiile în conformitate cu dispozițiile menționate ⁽¹⁾,

întrucât:

1. PROCEDURĂ

1.1. PROCEDURILE PRIVIND EUROBANK GROUP ⁽²⁾ [DENUMITĂ ÎN CONTINUARE „BANCA” ⁽³⁾]

- (1) Prin decizia din 19 noiembrie 2008, Comisia a aprobat un program intitulat „Măsuri de sprijin pentru instituțiile de credit din Grecia” (denumit în continuare „schema de sprijinire a băncilor elene”) conceput pentru a asigura stabilitatea sistemului financiar al Greciei. Schema de sprijinire a băncilor elene permite acordarea de ajutor în cadrul celor trei măsuri din care este alcătuită, și anume o măsură de recapitalizare, o măsură de garantare și o măsură de creditare prin emisiunea de obligațiuni garantate de stat ⁽⁴⁾. În mai 2009, EFG Eurobank Ergasias S.A. ⁽⁵⁾ a fost recapitalizată de statul elen în cadrul măsurii de recapitalizare.
- (2) Considerentul 14 din decizia din 19 noiembrie 2008 prevede notificarea către Comisie a unui plan de restructurare în ceea ce privește beneficiarii măsurii de recapitalizare.
- (3) La 2 august 2010, autoritățile elene au prezentat Comisiei un plan de restructurare a Eurobank Group. Comisia a înregistrat planul și actualizările sale ulterioare, precum și informațiile suplimentare prezentate de autoritățile elene în cazul SA.30342 (PN 26/2010) și ulterior în cazul SA.32789 (2011/PN).

⁽¹⁾ Decizia Comisiei din 27 iulie 2012 privind ajutorul de stat SA.34825 (2012/C) (ex 2012/NN) – „Recapitalizarea EFG Eurobank de către Fondul elen de stabilitate financiară” (JO C 359, 21.11.2012, p. 31), Decizia Comisiei din 26 iulie 2012 privind ajutorul de stat SA.34488 (2012/C) (ex 2012/NN) – „Ajutor în favoarea Nea Proton Bank prin înființarea și capitalizarea Nea Proton Bank și inițierea procedurii oficiale de investigare” (JO C 357, 20.11.2012, p. 26), Decizia Comisiei din 6 mai 2013 privind ajutorul de stat SA.31155 (2013/C) (ex 2013/NN) (ex 2010/N) – „Ajutor de stat în favoarea TT Hellenic Postbank S.A. prin înființarea și capitalizarea băncii punte New TT Hellenic Postbank S.A.” (JO C 190, 29.6.2013, p. 70).

⁽²⁾ Eurobank Ergasias S.A. și toate filialele sale (filialele și sucursalele elene și de altă naționalitate, atât din sectorul bancar, cât și din cel nebancar).

⁽³⁾ „Banca” se referă la Eurobank Group.

⁽⁴⁾ Decizia Comisiei din 19 noiembrie 2008 în cazul ajutorului de stat N560/08 „Măsuri de sprijin pentru instituțiile de credit din Grecia” (JO C 125, 5.6.2009, p. 6). Cazului i-a fost atribuit numărul SA.26678 (N 560/2008). Schema a fost ulterior prelungită și modificată, astfel cum este descris în nota de subsol 6.

⁽⁵⁾ Adunarea generală anuală din 29 iunie 2012 a decis schimbarea denumirii întreprinderii din EFG Eurobank Ergasias S.A. în Eurobank Ergasias S.A.

- (4) Banca a beneficiat în mod repetat de garanții de stat pentru titluri de creanță și creditare din emisiunea de obligațiuni garantate de stat în cadrul schemei de sprijinire a băncilor elene ⁽⁶⁾. De asemenea, Banca a beneficiat de injecții de capital de urgență garantate de stat („ELA garantate de stat”).
- (5) La 20 aprilie 2012, Fondul elen de stabilitate financiară („Hellenic Financial Stability Fund” – HFSF) a furnizat Băncii o scrisoare de angajament în sensul participării la majorarea planificată a capitalului Băncii. La 28 mai 2012, HFSF a acordat Băncii o recapitalizare punte în valoare de 3 970 de milioane EUR (denumită în continuare „prima recapitalizare punte”).
- (6) În mai 2012, autoritățile elene au notificat Comisiei scrisoarea de angajament, care a fost transmisă Băncii de către HFSF. Comisia a înregistrat scrisoarea ca ajutor nenotificat [cazul SA.34825 (2012/NN)], întrucât măsura fusese deja pusă în aplicare.
- (7) La 27 iulie 2012, Comisia a deschis o procedură oficială de investigare privind prima recapitalizare punte (denumită în continuare „decizia de inițiere a procedurii privind Eurobank”) ⁽⁷⁾.
- (8) În decembrie 2012, HFSF a acordat Băncii o a doua recapitalizare punte în valoare de 1 341 de milioane EUR (denumită în continuare „a doua recapitalizare punte”). La 21 decembrie 2012, HFSF a furnizat, de asemenea, Băncii o scrisoare de angajament în sensul participării la o majorare a capitalului social al Băncii și la instrumentele de capital convertibile care urmau să fie emise pentru o sumă totală de până la 528 de milioane EUR ⁽⁸⁾. Autoritățile elene au notificat măsurile respective Comisiei la 27 decembrie 2012.
- (9) În mai 2013, HFSF a participat la majorarea capitalului Băncii care fusese aprobată în decembrie 2012. Prima și a doua recapitalizare punte au fost convertite în acțiuni și în Bancă s-a injectat un capital suplimentar de 528 de milioane EUR (denumită în continuare „recapitalizarea din primăvara anului 2013”).
- (10) La 19 decembrie 2013, autoritățile elene au prezentat Comisiei informații privind condițiile recapitalizării din primăvara anului 2013.

⁽⁶⁾ La 2 septembrie 2009, Grecia a notificat o serie de modificări ale măsurilor de sprijin și o prelungire până la 31 decembrie 2009, care au fost aprobate la 18 septembrie 2009 [a se vedea Decizia Comisiei din 18 septembrie 2009 privind ajutorul de stat N 504/09 „Prelungirea și modificarea măsurilor de sprijin pentru instituțiile de credit din Grecia” (JO C 264, 6.11.2009, p. 3)]. La 25 ianuarie 2010, Comisia a aprobat a doua prelungire a măsurilor de ajutor până la 30 iunie 2010 [a se vedea Decizia Comisiei din 25 ianuarie 2010 privind ajutorul de stat N 690/09 „Prelungirea și modificarea măsurilor de sprijin pentru instituțiile de credit din Grecia” (JO C 57, 9.3.2010, p. 4)]. La 30 iunie 2010, Comisia a aprobat o serie de modificări ale măsurilor de sprijin și o prelungire până la 31 decembrie 2010 [a se vedea Decizia Comisiei din 30 iunie 2010 privind ajutorul de stat N 260/10 „Prelungirea și modificarea măsurilor de sprijin pentru instituțiile de credit din Grecia” (JO C 238, 3.9.2010, p. 1)]. La 21 decembrie 2010, Comisia a aprobat o prelungire a măsurilor de sprijin până la 30 iunie 2011 [a se vedea Decizia Comisiei din 21 decembrie 2010 privind ajutorul de stat SA.31998 (2010/N) „Cea de a patra extindere a măsurilor de sprijin pentru instituțiile de credit din Grecia” (JO C 53, 19.2.2011, p. 1)]. La 4 aprilie 2011, Comisia a aprobat o modificare [a se vedea Decizia Comisiei din 4 aprilie 2011 privind ajutorul de stat SA.32767 (11/N) „Modificarea măsurilor de sprijin pentru instituțiile de credit din Grecia” (JO C 164, 2.6.2011, p. 5)]. La 27 iunie 2011, Comisia a aprobat o prelungire a măsurilor de sprijin până la 31 decembrie 2011 [a se vedea Decizia Comisiei din 27 iunie 2011 privind ajutorul de stat SA.33153 (11/N) „A cincea prelungire a măsurilor de sprijin pentru instituțiile de credit din Grecia” (JO C 274, 17.9.2011, p. 3)]. La 6 februarie 2012, Comisia a aprobat o prelungire a măsurilor de sprijin până la 30 iunie 2012 [a se vedea Decizia Comisiei din 6 februarie 2012 privind ajutorul de stat SA.34149 (11/N) „A șasea prelungire a măsurilor de sprijin pentru instituțiile de credit din Grecia” (JO C 101, 4.4.2012, p. 1)]. La 6 iulie 2012, Comisia a aprobat o prelungire a măsurilor de sprijin până la 31 decembrie 2012 [a se vedea Decizia Comisiei din 6 iulie 2012 în cazul privind ajutorul de stat SA.35002 (12/N) – Grecia „Prelungirea schemei de sprijin pentru instituțiile de credit din Grecia” (JO C 77, 15.3.2013, p. 12)]. La 22 ianuarie 2013, Comisia a aprobat o prelungire a schemei de garantare și a schemei de creditare prin emisiunea de obligațiuni garantate de stat până la 30 iunie 2013 [a se vedea Decizia Comisiei din 22 ianuarie 2013 în cazul privind ajutorul de stat SA.35999 (12/N) – Grecia „Prelungirea schemei de garantare și a schemei de creditare prin emisiunea de obligațiuni garantate de stat pentru instituțiile de credit din Grecia” (JO C 162, 7.6.2013, p. 3)]. La 25 iulie 2013, Comisia a aprobat o prelungire a schemei de garantare și a schemei de creditare prin emisiunea de obligațiuni garantate de stat până la 31 decembrie 2013 [a se vedea Decizia Comisiei din 25 iulie 2013 în cazul privind ajutorul de stat SA.36956 (2013/N) – Grecia „Prelungirea schemei de garantare și a schemei de creditare prin emisiunea de obligațiuni garantate de stat pentru instituțiile de credit din Grecia”, care nu a fost încă publicată]. La 14 ianuarie 2014, Comisia a aprobat o prelungire a schemei de garantare și a schemei de creditare prin emisiunea de obligațiuni garantate de stat până la 30 iunie 2014 [a se vedea Decizia Comisiei din 14 ianuarie 2014 în cazul privind ajutorul de stat SA.37958 (2013/N) – Grecia „Prelungirea schemei de garantare și a schemei de creditare prin emisiunea de obligațiuni garantate de stat pentru instituțiile de credit din Grecia”, care nu a fost încă publicată].

⁽⁷⁾ Decizia Comisiei din 27 iulie 2012 privind ajutorul de stat SA.34825 (2012/C), „Recapitalizarea EFG Eurobank de către Fondul elen de stabilitate financiară” (JO C 359, 21.11.2012, p. 31).

⁽⁸⁾ Comunicat de presă al HFSF din 24 decembrie 2012, disponibil online la: http://www.hfsf.gr/files/press_release_20121224_en.pdf

- (11) La 31 martie 2014, HFSF a prezentat Băncii o scrisoare de angajament în sensul participării la majorarea planificată a capitalului Băncii.
- (12) La 16 aprilie 2014, autoritățile elene au prezentat Comisiei un plan final de restructurare a Băncii (denumit în continuare „planul de restructurare”). De asemenea, acestea au notificat Comisia cu privire la angajamentul HFSF de a subscrie pe deplin recapitalizarea viitoare a Băncii. La aceeași dată, acestea au furnizat informații privind injecția de capital garantată de stat. Autoritățile elene au indicat că doresc să ofere în continuare Băncii un astfel de sprijin sub formă de lichidități, precum și garanțiile acordate de stat pentru titlurile de creanță și creditarea prin emisiunea de obligațiuni garantate de stat în cadrul schemei de sprijinire a băncilor elene ⁽⁹⁾.
- (13) Comisia a avut numeroase reuniuni, teleconferințe și schimburi de mesaje electronice cu reprezentanți ai autorităților elene și cu Banca.
- (14) Grecia acceptă, în mod excepțional, ca prezenta decizie să fie adoptată numai în limba engleză.

1.2. PROCEDURILE PRIVIND ÎNTREPRINDERILE ACHIZIȚIONATE

1.2.1. Procedura privind Nea Proton Bank

- (15) La 26 iulie 2012, Comisia a adoptat o decizie privind ajutorul de stat SA.34488 (2012/C), „Ajutor acordat Nea Proton Bank prin înființarea și capitalizarea Nea Proton Bank” ⁽¹⁰⁾ (denumită în continuare „decizia de inițiere a procedurii privind Nea Proton”). Prin decizia respectivă, Comisia a inițiat o procedură oficială de investigare cu privire la: (i) acoperirea, prin intermediul schemei de rezoluție a Fondului elen de garantare a depozitelor și investițiilor („HDIGF”) și a HFSF, a deficitului de finanțare în valoare de 1 121,6 milioane EUR între activele și pasivele Proton Bank, care au fost transferate către Nea Proton Bank; (ii) o injecție de capital inițială în valoare de 250 de milioane EUR în favoarea Nea Proton Bank de către HFSF; și (iii) o injecție de capital suplimentară, în valoare de 300 de milioane EUR, acordată Nea Proton Bank de către HFSF, care a fost anticipată la momentul adoptării deciziei de inițiere a procedurii privind Nea Proton. Comisia a invitat Grecia să își prezinte observațiile și să furnizeze toate informațiile care ar putea contribui la evaluarea măsurilor de ajutor. Secțiunea 1 din decizia de inițiere a procedurii privind Nea Proton descrie în detaliu procedura privind Proton Bank, inclusiv rezoluția Proton Bank, înființarea Nea Proton Bank, acoperirea deficitului de finanțare și injecția de capital inițială acordată Nea Proton Bank de către HFSF.
- (16) La 1 august 2012, HFSF a subscris acțiuni suplimentare în capitalul Nea Proton Bank, creștere care s-a ridicat la 230 de milioane EUR.
- (17) La 5 septembrie 2012, Grecia și-a prezentat observațiile cu privire la decizia de inițiere a procedurii privind Nea Proton care fusese pregătită de Banca Greciei și HFSF.
- (18) La 31 decembrie 2012, HFSF a subscris acțiuni suplimentare în capitalul social al Nea Proton Bank, care s-au ridicat la 35 de milioane EUR.
- (19) În mai 2013, HFSF a lansat procesul de vânzare a Nea Proton Bank.
- (20) La 12 iulie 2013, autoritățile elene au informat Comisia asupra intenției Băncii de a achiziționa Nea Proton Bank. Comisia a răspuns la 15 iulie 2013.
- (21) La 15 iulie 2013, Banca a semnat un acord cu caracter obligatoriu cu HFSF pentru achiziționarea a 100 % din acțiunile și drepturile de vot ale Nea Proton Bank la un preț de cumpărare de 1 EUR, iar HFSF și-a luat angajamentul de a recapitaliza Nea Proton Bank înainte de vânzarea sa cu 395 de milioane EUR în numerar.
- (22) La 29 iulie 2013, autoritățile elene au notificat Comisiei injecția de capital în valoare de 395 de milioane EUR în favoarea Nea Proton Bank.

⁽⁹⁾ Notificarea a fost înregistrată cu numărul SA.34825 (2014/NN).

⁽¹⁰⁾ JO C 357, 20.11.2012, p. 26.

1.2.2. Procedura privind New TT Bank

- (23) La 6 mai 2013, Comisia a adoptat o decizie privind ajutorul de stat SA.31155 (2013/C), „Ajutor de stat în favoarea TT Hellenic Postbank S.A. prin înființarea și capitalizarea băncii punte *New TT Hellenic Postbank S.A.*” (denumită în continuare „decizia de inițiere a procedurii privind New TT”) ⁽¹¹⁾. Prin decizia acesteia, Comisia a inițiat o procedură oficială de investigare cu privire la: (i) o injecție de capital în valoare de 500 de milioane EUR din partea HFSF în *New TT Hellenic Postbank S.A.* (denumită în continuare „New TT Bank”); (ii) acoperirea în valoare de 4,1 miliarde EUR ⁽¹²⁾ a deficitului de finanțare ⁽¹³⁾ rezultat din transferul activităților Hellenic Postbank S.A. (denumită în continuare „TT Bank”) în favoarea New TT Bank; (iii) o injecție de capital în valoare de 224,96 de milioane EUR în TT Bank din partea Greciei sub formă de acțiuni preferențiale în cadrul schemei de sprijinire a băncilor elene; și (iv) o intervenție în valoare de 0,68 miliarde EUR din partea Fondului elen de garantare a depozitelor și investițiilor în favoarea activelor T Bank S.A. (denumită în continuare „T Bank”) care au fost transferate în favoarea TT Bank. Comisia a invitat Grecia să își prezinte observațiile și să furnizeze toate informațiile care ar putea contribui la evaluarea ajutorului de restructurare. Secțiunea 1 din decizia de inițiere a procedurii privind New TT descrie în detaliu procedurile referitoare la rezoluția T Bank prin vânzarea către TT Bank și rezoluția TT Bank prin înființarea New TT Bank.
- (24) În iunie 2013, HFSF a lansat procesul de vânzare a New TT Bank.
- (25) La 15 iulie 2013, autoritățile elene au informat Comisia cu privire la decizia Fondului elen de stabilitate financiară de a vinde New TT Bank către Bancă și motivele care au stat la baza deciziei.
- (26) La 15 iulie 2013, Banca a încheiat un acord cu caracter obligatoriu cu HFSF având ca obiect achiziționarea a 100 % din acțiunile și drepturile de vot ale New TT Bank.
- (27) La 19 iulie 2013, Grecia a prezentat observații cu privire la decizia de inițiere a procedurii privind New TT.

2. DESCRIERE

2.1. BANCA ȘI DIFICULTĂȚILE CU CARE SE CONFRUNTĂ ACEASTA

2.1.1. Contextul general al sectorului bancar din Grecia

- (28) Produsul intern brut real al Greciei (denumit în continuare „PIB”) a scăzut cu 20 % din 2008 până în 2012, după cum se arată în tabelul 1. Ca urmare, băncile elene s-au confruntat cu o creștere rapidă a ratei de nerambursare a împrumuturilor acordate persoanelor fizice și întreprinderilor din Grecia ⁽¹⁴⁾. Astfel de evoluții au afectat în mod negativ performanța activelor băncilor din Grecia și au dat naștere la necesități de capital.

Tabelul 1

Creșterea reală a PIB-ului în Grecia în perioada 2008-2013

Grecia	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Creșterea reală a PIB-ului (%)	- 0,2	- 3,1	- 4,9	- 7,1	- 6,4	- 4 (estimare)

Sursă: Eurostat, disponibilă online la adresa <http://epp.eurostat.ec.europa.eu/tgm/table.do?tab=table&init=1&plugin=1&language=en&pcode=tec00115>

- (29) De asemenea, în februarie 2012, Grecia a pus în aplicare un schimb de obligațiuni cu sectorul privat cunoscut sub denumirea de „implicarea sectorului privat” (denumit în continuare „programul PSI”). Băncile elene au participat la elaborarea programului de implicare a sectorului privat, pe durata căruia guvernul elen a oferit titluri noi titularilor privați de obligațiuni existenți (inclusiv obligațiuni noi emise de guvernul elen), titluri de valoare care depind de variațiile PIB și note de plată în cadrul programului PSI emise de Fondul european de stabilitate financiară (denumit în continuare „FESF”) în schimbul obligațiunilor emise de guvernul elen existente, cu o rată nominală de actualizare

⁽¹¹⁾ JO C 190, 29.6.2013, p. 70.

⁽¹²⁾ Deficitul de finanțare a fost reevaluat ulterior și, în conformitate cu Decizia 11/1/21.5.2013 a Comitetului pentru măsuri de rezoluție al Băncii Greciei, a fost stabilit la 3 732,6 milioane EUR.

⁽¹³⁾ Deficitul de finanțare se referă la diferența dintre valoarea activelor și valoarea nominală a pasivelor transferate către noua bancă.

⁽¹⁴⁾ Comisia Europeană – Direcția Generală Afaceri Economice și Financiare. *Al doilea program de ajustare economică pentru Grecia – martie 2012*, p. 17, disponibil online la: http://ec.europa.eu/economy_finance/publications/occasional_paper/2012/pdf/ocp94_en.pdf

de 53,5 % și scadențe mai lungi ⁽¹⁵⁾. Autoritățile elene au anunțat rezultatele schimbului de obligațiuni la 9 martie 2012 ⁽¹⁶⁾. Schimbul a avut ca rezultat pierderi semnificative pentru deținătorii de obligațiuni (estimate de Banca Greciei la 78 % din valoarea nominală a vechilor obligațiuni emise de guvernul elen în medie pentru băncile elene) și nevoi de capital care au fost contabilizate retroactiv în situațiile financiare pentru 2011 ale băncilor elene.

Tabelul 2

Pierderile totale ale principalelor bănci elene (milioane EUR) în cadrul programului de implicare a sectorului privat

Bănci	Valoarea nominală a obligațiunilor emise de guvernul elen	Valoarea nominală a împrumuturilor acordate de stat	Valoare nominală totală	Pierderi din emiterea de obligațiuni de către guvernul elen în cadrul programului de implicare a sectorului privat	Pierderi din împrumuturi acordate de stat în cadrul programului de implicare a sectorului privat	Pierdere brută totală în cadrul programului de implicare a sectorului privat	Pierdere brută totală în cadrul programului de implicare a sectorului privat/Rată a capitalului de bază de rangul 1 ⁽¹⁾ (%)	Pierdere brută totală în cadrul programului de implicare a sectorului privat /Total active (%)
NBG	13 748	1 001	14 749	10 985	751	11 735	161,0	11,0
Eurobank	7 001	335	7 336	5 517	264	5 781	164,5	7,5
Alpha	3 898	2 145	6 043	3 087	1 699	4 786	105,7	8,1
Piraeus	7 063	280	7 343	5 686	225	5 911	226,0	12,0
Postbank (TT Bank)	4 197	175	4 372	3 306	138	3 444	618,3	24,8
Nea Proton Bank	934	0	934	216	0	216	378,8	12,6

Sursă: Banca Greciei, Raport privind recapitalizarea și restructurarea sectorului bancar elen, decembrie 2012, p. 14.

⁽¹⁾ Rata capitalului de bază de rangul 1 al unei bănci este una dintre ratele capitalului obligatoriu monitorizat de autoritatea de supraveghere în cadrul Directivei privind cerințele de capital.

- (30) Întrucât băncile elene s-au confruntat cu deficite de capital substanțiale ca urmare a programului de implicare a sectorului privat și a recesiunii persistente, Memorandumul cu privire la politicile economice și financiare (denumit în continuare „MEFP”) al celui de-al doilea program de ajustare pentru Grecia elaborat de guvernul elen, Uniunea Europeană, Fondul Monetar Internațional (denumit în continuare „FMI”) și Banca Centrală Europeană (denumită în continuare „BCE”) la 11 martie 2012 a pus la dispoziție fonduri pentru recapitalizarea băncilor respective. Autoritățile elene au estimat că valoarea totală a necesităților de recapitalizare bancară și a costurilor de rezoluție care urmau să fie finanțate în cadrul programului se ridică la 50 de miliarde EUR ⁽¹⁷⁾. Suma a fost calculată pe baza unei simulări de criză efectuate de Banca Greciei pentru perioada decembrie 2011-decembrie 2014 (denumită în continuare „simularea de criză din 2012”) care s-a bazat pe previziunile Blackrock privind pierderile din împrumuturi ⁽¹⁸⁾. Fondurile pentru recapitalizarea băncilor din Grecia sunt disponibile prin intermediul HFSF. Tabelul 3 sintetizează calcularea necesităților de capital pentru principalele bănci elene, astfel cum rezultă din simularea de criză din 2012.

Tabelul 3

Simularea de criză din 2012: Nevoile de capital ale principalelor bănci elene (milioane EUR)

Bănci	Rata de referință a capitalului de bază de rangul 1 (decembrie 2011)	Pierdere brută totală în cadrul programului de implicare a sectorului privat (decembrie 2011)	Dispoziții referitoare la programul de implicare a sectorului privat (iunie 2011)	Proiecțiile privind pierderea cumulată brută pentru riscul de credit Provizioane pentru pierderi din împrumuturi	(decembrie 2011) Generarea de	capital intern	Obiectivul privind rata capitalului de bază de rangul 1 (decembrie 2014)	Necesitățile de capital
NBG	7 287	- 11 735	1 646	- 8 366	5 390	4 681	8 657	9 756

⁽¹⁵⁾ A se vedea secțiunea II „Restructurarea datoriei suverane a Greciei” din *Raportul privind recapitalizarea și restructurarea sectorului bancar elen*, Banca Greciei, decembrie 2012, disponibil online la: http://www.bankofgreece.gr/BogEkdoseis/Report_on_the_recapitalisation_and_restructuring.pdf

⁽¹⁶⁾ Comunicat de presă al Ministerului de Finanțe din 9 martie 2012, disponibil online la: <http://www.pdma.gr/attachments/article/80/9%20MARCH%202012%20-%20RESULTS.pdf>

⁽¹⁷⁾ A se vedea nota de subsol 14, p. 106.

⁽¹⁸⁾ A se vedea nota de subsol 15.

Bănci	Rata de referință a capitalului de bază de rangul 1 (decembrie 2011)	Pierdere brută totală în cadrul programului de implicare a sectorului privat (decembrie 2011)	Dispoziții referitoare la programul de implicare a sectorului privat (iunie 2011)	Proiecțiile privind pierderea cumulată brută pentru riscul de credit Provizioane pentru pierderi din împrumuturi	(decembrie 2011) Generarea de	capital intern	Obiectivul privind rata capitalului de bază de rangul 1 (decembrie 2014)	Necesitățile de capital
Eurobank	3 515	- 5 781	830	- 8 226	3 514	2 904	2 595	5 839
Alpha	4 526	- 4 786	673	- 8 493	3 115	2 428	2 033	4 571
Piraeus	2 615	- 5 911	1 005	- 6 281	2 565	1 080	2 408	7 335
Postbank (TT Bank)	557	- 3 444	566	- 1 482	1 284	- 315	903	3 737
Nea Proton Bank	57	- 216	48	- 482	368	34	115	305

Sursă: Banca Greciei, Raport privind recapitalizarea și restructurarea sectorului bancar elen, decembrie 2012, p. 8.

- (31) Conform Memorandumului privind politica economică și financiară din martie 2012, „băncile care prezintă planuri viabile de majorare a capitalului vor avea posibilitatea de a solicita și de a primi sprijin public într-un mod care să mențină măsurile de stimulare a injecțiilor de capital din sectorul privat și, prin urmare, să reducă la minimum sarcina pentru contribuabili”⁽¹⁹⁾. Banca Greciei a constatat că numai cele patru bănci mari (Eurobank, Banca Națională a Greciei, Piraeus Bank și Alpha Bank) sunt viabile⁽²⁰⁾. Băncile în cauză au primit o primă recapitalizare din partea HFSF în mai 2012.
- (32) Depozitele naționale în băncile din Grecia au scăzut cu 37 % în total între sfârșitul anului 2009 și iunie 2012, din cauza recesiunii și a nesiguranței politice. Băncile au fost nevoite să plătească dobânzi mai mari pentru a încerca să mențină depozitele. Costurile depozitelor au crescut, reducând marja dobânzii nete a băncilor. Întrucât băncile elene au fost excluse de pe piețele de finanțare interbancară, acestea au devenit dependente în totalitate de finanțarea din Eurosistem⁽²¹⁾, din care o parte din ce în ce mai mare a fost sub formă de injecții de capital acordate de Banca Greciei. Sumele obținute de băncile respective au fost deosebit de mari în a doua jumătate a anului 2012.
- (33) După alegerile care au avut loc în iunie 2012, stocul de depozite a început să crească din nou. Finanțarea totală din Eurosistem a băncilor din Grecia a scăzut începând cu 31 decembrie 2012.
- (34) La 3 decembrie 2012, Grecia a lansat un program de răscumpărare a noilor obligațiuni emise de guvernul elen primite în cadrul programului de implicare a sectorului privat, la prețuri care variază de la 30,2 % la 40,1 % din valoarea lor nominală⁽²²⁾. Băncile elene au participat la programul de răscumpărare, care a condus la pierderi viitoare în bilanțul lor contabil, întrucât pierderea contabilă (și anume diferența dintre valoarea de piață și valoarea nominală) înregistrată pe durata programului de implicare a sectorului privat a devenit definitivă și ireversibilă⁽²³⁾.
- (35) În decembrie 2012, cele mai mari patru bănci din Grecia au primit o a doua recapitalizare de la HFSF.
- (36) În toamna anului 2013, Banca Greciei a lansat o nouă simulare de criză pentru a evalua soliditatea situației capitalului băncilor elene, atât în cadrul unui scenariu de referință, cât și în cadrul unui scenariu negativ.
- (37) În iulie 2013, Banca Greciei a contractat un consilier pentru efectuarea unui studiu de diagnosticare privind portofoliile de credite ale tuturor băncilor elene. Consilierul a realizat previziuni privind pierderile din împrumuturi („CLP”) aferente tuturor portofoliilor de credite ale băncilor elene, precum și împrumuturilor purtătoare de risc pentru Grecia în sucursalele și filialele străine pe un orizont de timp de trei ani și jumătate și pe întreaga durată de viață a împrumutului. Analiza a furnizat previziuni privind pierderile din împrumuturi în cadrul a două scenarii macroeconomice: un scenariu de referință și un scenariu negativ. Previziunile privind pierderile din împrumuturi pentru portofoliile de împrumuturi externe au fost estimate de Banca Greciei folosind anumite contribuții din partea consilierului.

⁽¹⁹⁾ A se vedea nota de subsol 14, p. 104.

⁽²⁰⁾ A se vedea nota de subsol 15.

⁽²¹⁾ Banca Centrală Europeană și băncile centrale naționale constituie împreună Eurosistem, sistemul băncilor centrale din zona euro.

⁽²²⁾ Comunicat de presă al Ministerului de Finanțe din 3 decembrie 2012, disponibil online la: <http://www.pdma.gr/attachments/article/248/Press%20Release%20-%20December%2003.pdf> Răscumpărarea datoriei proprii la un preț cu mult inferior valorii nominale a generat o reducere substanțială a datoriilor pentru Grecia.

⁽²³⁾ În absența unei astfel de răscumpărări, valoarea de piață a obligațiunilor ar fi putut crește în funcție de evoluția parametrilor pieței, cum ar fi ratele dobânzii și probabilitatea incapacității de plată a Greciei.

- (38) Pe baza evaluării de către consilier a previziunilor privind pierderile din împrumuturi, Banca Greciei a efectuat evaluarea nevoilor de capital cu sprijinul tehnic al unui al doilea consilier.
- (39) Principalele elemente ale evaluării nevoilor de capital în conformitate cu simularea de criză din 2013 au fost i) previziunile privind pierderile din împrumuturi ⁽²⁴⁾ aferente portofoliilor de împrumuturi ale băncilor pe o bază consolidată pentru riscul elen și valutar, fără provizioanele existente pentru pierderi din împrumuturi și ii) rentabilitatea operațională estimată a băncilor pentru perioada cuprinsă între iunie 2013 și decembrie 2016, bazată pe o ajustare prudentă a planurilor de restructurare care a fost prezentată Băncii Centrale a Greciei în cursul celui de-al patrulea trimestru al anului 2013. Tabelul 4 de mai jos sintetizează calculul necesităților de capital pentru principalele bănci elene pe o bază consolidată privind scenariul de referință pentru simularea de criză din 2013.

Tabelul 4

Simularea de criză din 2013: Nevoile de capital ale băncilor elene pe bază consolidată în cadrul scenariului de referință (milioane EUR)

Bănci	Rata de referință a capitalului de bază de rangul 1 (iunie 2013) (1)	Provizioane pentru pierderi din împrumuturi (iunie 2013) ⁽²⁾	Previziuni privind pierderile din împrumuturi pentru riscul elen (3)	Previziuni privind pierderile din împrumuturi pentru riscul de schimb valutar ⁽¹⁾ (4)	Generarea de capital intern (5)	Rata capitalului de bază de rangul 1 în urma simulării de criză (decembrie 2016) (6)	Nevoile de capital (7)=(6)-(1)-(2)-(3)-(4)-(5)
NBG ⁽²⁾	4 821	8 134	- 8 745	- 3 100	1 451	4 743	2 183
Eurobank ⁽³⁾	2 228	7 000	- 9 519	- 1 628	2 106	3 133	2 945
Alpha	7 380	10 416	- 14 720	- 2 936	4 047	4 450	262
Piraeus	8 294	12 362	- 16 132	- 2 342	2 658	5 265	425
Attica	225	403	- 888	0	106	243	397
Panellinia	61	66	- 237	0	- 26	31	169

Sursă: Banca Greciei, Simularea de criză din 2013 aplicată sectorului bancar din Grecia, martie 2014, p. 42.

(1) Impactul previziunilor privind pierderile din împrumuturi pentru riscul de schimb valutar a fost calculat pe baza impozitării din străinătate și luând în considerare angajamentele propuse Comisiei de Grecia la momentul respectiv cu privire la dezinvestiții.

(2) Provizioanele pentru pierderi din împrumuturi ale NBG în iunie 2013 conform dispozițiilor FBB și Probank.

(3) Provizioanele pentru pierderi din împrumuturi ale Eurobank în iunie 2013 conform dispozițiilor Hellenic Postbank și New Proton Bank, care au fost achiziționate de către Bancă în august 2013.

- (40) La 6 martie 2013, Banca Greciei a anunțat rezultatele simulării de criză din 2013 și a solicitat băncilor să își prezinte planurile de majorare a capitalului până la jumătatea lunii aprilie 2014 pentru a acoperi nevoile de capital în cadrul scenariului de referință.

2.1.2. Activitățile economice ale Băncii

- (41) Banca oferă servicii bancare universale în principal în Grecia și în Europa de Est și de Sud-Est (Cipru, România, Bulgaria, Serbia și Ucraina). Aceasta oferă o gamă completă de produse bancare și financiare și de servicii pentru gospodării și întreprinderi. Aceasta este activă în domeniul bancar pe segmentul de retail, servicii bancare pentru întreprinderi și servicii bancare private, gestionarea de active, asigurări, trezorerie, piețe de capital și alte servicii. Banca este înființată în Grecia și acțiunile sale sunt cotate la bursa de valori din Atena. La 31 decembrie 2012, Banca avea ca angajați un total de 17 427 de persoane, aproximativ jumătate dintre aceștia fiind angajați în Europa de Est și de Sud-Est, iar cealaltă jumătate, în Grecia ⁽²⁵⁾.
- (42) Banca a participat la programul de implicare a sectorului privat, făcând schimb de obligațiuni emise de guvernul elen și împrumuturi garantate de stat cu o valoare nominală de 7 336 de milioane EUR. Sarcina sa totală în cadrul programului de implicare a sectorului privat s-a ridicat la aproximativ 5 781 de milioane EUR înainte de impozitare și a fost contabilizată în întregime în situațiile financiare din 2011 ⁽²⁶⁾. În timpul programului de răscumpărare din decembrie 2012, Banca a vândut noile obligațiuni emise de guvernul elen primite în cadrul programului de implicare a sectorului privat, la un preț cu mult sub valoarea nominală. Vânzarea s-a materializat în pierderi aferente noilor obligațiuni emise de statul elen.

⁽²⁴⁾ Sunt incluse pierderile estimate din acordarea de împrumuturi noi în Grecia în perioada iunie 2013-decembrie 2016.

⁽²⁵⁾ <http://www.eurobank.gr/online/home/generic.aspx?id=323&mid=347&lang=en>

⁽²⁶⁾ A se vedea tabelul 2.

- (43) Cifrele cheie ale Băncii în decembrie 2010, decembrie 2011, decembrie 2012 și decembrie 2013 (date consolidate) sunt prezentate în tabelul 5.

Tabelul 5

Cifre cheie ale Eurobank pentru anii 2010, 2011, 2012 și 2013

Profit și pierderi (milioane EUR)	2010	2011	2012	2013 (include New TT Bank și Nea Proton Bank începând de la data achiziției lor)
Venituri nete din dobânzi	2 103	2 965	1 461	1 294
Total venituri din exploatare	2 730	2 226	1 755	1 587
Total cheltuieli de exploatare	- 1 280	- 1 123	- 1 052	- 1 071
Venituri înainte de calcularea provizioa- nelor	1 450	1 103	703	516
Pierderi din riscul de credit	- 1 273	- 1 328	- 1 655	- 1 920
Pierderi în cadrul programului de implicare a sectorului privat		- 6 012	- 363	
Alte pierderi		- 737	- 373	- 522
Profit/Pierderi nete	84	- 5 496	- 1 440	- 1 157
Cifre selective referitoare la volum (milioane EUR)	31 decembrie 2010	31 decembrie 2011	31 decembrie 2012	31 decembrie 2013 (inclusiv New TT Bank și Nea Proton Bank)
Total împrumuturi și avansuri acordate clienților	53 412	48 094	43 171	45 610
Total depozite	41 173	32 459	30 752	41 535
Total active	87 188	76 822	67 653	77 586
Total capital propriu ⁽¹⁾	6 094	875	- 685	4 523

Surse: 2013: Rezultatele financiare din 2013 – Situații financiare consolidate, p. 3 și p. 4: <http://www.eurobank.gr/Uploads/pdf/EN%20Consol%20AR%202013.pdf>; 2012 și 2011: Rezultatele financiare din 2012 – Situații financiare consolidate, p. 3 și p. 4: <http://www.eurobank.gr/Uploads/pdf/Annual%20Report%202012.pdf>; 2010: EFG Eurobank – Comunicat de presă, Rezultatele anului 2011, p. 5 și 6: <http://www.eurobank.gr/Uploads/pdf/Annual%20Report%20AQ2011.pdf>

⁽¹⁾ Sumele reprezentând capitalul propriu includ, pentru 2010, 2011 și 2012, acțiunile preferențiale în valoare de 950 de milioane EUR acordate de Grecia în 2009; sumele nu includ cele două recapitalizări puncte de care a beneficiat Banca în 2012, în valoare de 5 311 milioane EUR. Cifra aferentă capitalului propriu la 31 decembrie 2013 include recapitalizarea din mai 2013 (pe parcursul căreia cele două recapitalizări puncte au fost convertite în acțiuni ordinare).

- (44) Tabelul 5 ilustrează faptul că, pe lângă pierderile uriașe înregistrate în 2011 ca urmare a programului de implicare a sectorului privat [5 781 de milioane EUR ⁽²⁷⁾], Banca a suferit o scădere a veniturii (datorată, printre altele, unor

⁽²⁷⁾ A se vedea tabelul 2.

costuri mai mari ale depozitelor) și pierderi din depreciere ridicate și în creștere aferente portofoliilor de împrumuturi, atât în Grecia, cât și în străinătate. Situația lichidităților Băncii a fost grav afectată de fluxurile de depozite a rata sa împrumuturi-depozite a ajuns la 148 % la 31 decembrie 2011, în timp ce 42 % din bilanțul său era finanțat din Eurosistem la data respectivă.

- (45) În cadrul simulării de criză din 2013, ale cărei rezultate au fost anunțate la 6 martie 2014, Banca Greciei a estimat necesitățile de capital ale Băncii la 2 945 de milioane EUR pentru scenariul de referință. Suma nu acoperă măsurile de diminuare, întrucât s-a plecat de la premisa că Banca va pune în aplicare măsuri de diminuare sub forma dezinvestițiilor, care trebuiau să contribuie la reducerea nevoilor de capital.
- (46) Pentru a acoperi nevoia de capital identificată în valoare de 2 945 de milioane EUR, Banca a propus măsuri de diminuare îmbunătățite care, cu toate acestea, vor genera în total doar cu puțin mai mult decât valoarea estimată de Banca Greciei la calcularea nevoilor de capital. Măsurile de diminuare includ vânzarea de active suplimentare (vânzarea a [...] (*), vânzarea a [...] % din filiala de asigurări și reducerea gradului de participare la activitățile imobiliare la 20 % până la [...]) ⁽²⁸⁾.
- (47) Întrucât măsurile de atenuare sporite pot să acopere doar o foarte mică parte a nevoilor de capital, adunarea generală extraordinară a acționarilor a hotărât, la 12 aprilie 2014, să efectueze o majorare de capital de 2 864 de milioane EUR. Majorarea a luat forma unei oferte de capital nepreferențial (și anume o majorare de capital cu anularea dreptului de preemțiune) pentru investitorii internaționali și a unei oferte publice în Grecia. În cazul în care cererea din partea investitorilor privați este insuficientă pentru a acoperi întreaga majorare de capital, HFSF va acoperi diferența prin subscrierea acțiunilor noi rămase, sub rezerva conversiei prealabile în acțiuni a instrumentelor de capital subordonate existente ale Băncii.

2.2. ACHIZIȚIONAREA DE ACTIVITĂȚI BANCARE ELENE DE CĂTRE BANCĂ

- (48) La 15 iulie 2013, Banca a semnat două acorduri cu caracter obligatoriu cu HFSF având ca obiect achiziționarea a 100 % din acțiunile și drepturile de vot ale Nea Proton Bank și New TT Bank.

2.2.1. Achiziționarea Nea Proton Bank

Rezoluția Proton Bank și Nea Proton Bank

- (49) La 9 octombrie 2011, Banca Greciei a dat curs procedurii de rezoluție a Proton Bank. Licența Proton Bank a fost retrasă de către Banca Greciei, care a pus-o în lichidare ⁽²⁹⁾.
- (50) La propunerea Băncii Greciei și în urma deciziei Ministerului de Finanțe ⁽³⁰⁾, a fost creată Nea Proton Bank ca o instituție de credit intermediară, iar toate depozitele (din segmentele de retail, bancar și guvernamental), rețeaua de sucursale și activele selectate (portofoliile de credite și titluri de valoare) ale Proton Bank au fost transferate către Nea Proton Bank. Creanțele din titluri de capital, datoriile subordonate și împrumuturile cu grad de risc ridicat au rămas la Proton Bank. HFSF a efectuat o injecție inițială de capital în acțiuni de 250 de milioane EUR ⁽³¹⁾ în favoarea Nea Proton Bank și a fost singurul său acționar. Mărimea bilanțului de deschidere al Nea Proton Bank a fost de aproximativ 3 miliarde EUR.
- (51) La sfârșitul anului 2011, activele ponderate în funcție de risc [„RWA” ⁽³²⁾] ale NEA Proton Bank s-au ridicat la 1,2 miliarde EUR.

Achiziționarea de către Bancă a Nea Proton Bank

- (52) Legea elenă privind rezoluția bancară prevede că HFSF trebuie să își vândă participațiile către o instituție de credit intermediară în termen de doi ani de la data deciziei ministeriale de înființare a instituției de credit intermediare ⁽³³⁾. În conformitate cu această obligație și în temeiul Memorandumului privind politica economică și financiară, HFSF a dat curs vânzării acțiunilor deținute în Nea Proton Bank. Consilierul financiar al HFSF a contactat o gamă largă de potențiali investitori (inclusiv bănci elene, bănci străine și sponsori financiari), dar numai două părți, Banca și un fond de hedging din S.U.A., au prezentat oferte finale. Numai oferta făcută de către Bancă a fost considerată a fi conformă cu scrisoarea de procedură a HFSF și, prin urmare, valabilă.

(*) Informație confidențială.

⁽²⁸⁾ Planul inițial de majorare a capitalului a fost mai puțin ambițios, dat fiind că, de exemplu, Banca planificase să își păstreze o prezență semnificativă în [...] și nu s-a angajat decât la o vânzare a [...] % din filiala de asigurări.

⁽²⁹⁾ Decizia nr. 20/3/9.10.2011 a Comitetului pentru credite și asigurări al Băncii Greciei.

⁽³⁰⁾ Decizia nr. 9250/9.10.2011 a ministrului de finanțe de instituire a unei instituții de credit intermediare denumită „Nea Proton Bank S.A.” (Monitorul oficial elen FEK B'2246/2011).

⁽³¹⁾ Capitalul social inițial a fost vărsat în conformitate cu decizia ministerială din 9 octombrie 2011 în două tranșe: 220 de milioane EUR la 9 octombrie 2011 și 30 de milioane EUR la 3 februarie 2012. A se vedea *Raportul financiar anual pentru perioada 1.1.2012-31.12.2012* al HFSF din august 2013, disponibil online la: http://www.hfsf.gr/files/hfsf_annual_report_2012_en.pdf

⁽³²⁾ *Activele ponderate în funcție de risc* reprezintă un agregat de reglementare care măsoară expunerea la risc a unei instituții financiare și care este utilizat de către autoritățile de supraveghere pentru a monitoriza rata de adecvare a capitalului instituțiilor financiare.

⁽³³⁾ A se vedea articolul 63E alineatul (9) din Legea nr. 3601/2007.

- (53) La 31 mai 2013, activele ponderate în funcție de risc ale Nea Proton Bank au fost de 811 milioane EUR și capitalul său de reglementare a fost de -203 milioane EUR. La aceeași dată, Nea Proton Bank a avut nevoie de o recapitalizare totală de 276 de milioane EUR pentru a atinge o rată a capitalului de bază de rangul 1 de 9 %. Banca a plătit contravaloarea în numerar în valoare de 1 EUR în schimbul a 100 % din acțiunile și drepturile de vot ale Nea Proton Bank. Banca a solicitat HFSF să recapitalizeze Nea Proton Bank cu 395 de milioane EUR care, în afară de suma de 276 de milioane EUR necesară pentru a aduce gradul de adecvare a capitalului Nea Proton Bank înapoi la 9 %, ar permite provizioane suplimentare în valoare de 119 milioane EUR pentru a răspunde pierderilor suplimentare din împrumuturi și pierderilor înainte de impozitare preconizate până în 2016. Conform condițiilor de vânzare, HFSF își asumă angajamentul de a acoperi nevoile de capital ale Nea Proton Bank înaintea finalizării tranzacției printr-o contribuție de 395 de milioane EUR în numerar.

2.2.2. Achiziționarea New TT Bank

Rezoluția New TT și înființarea New TT Bank

- (54) La 18 ianuarie 2013, autoritățile elene au dat curs procedurii de rezoluție a TT Bank. Licența TT Bank a fost retrasă de Banca Greciei, care a pus-o în lichidare⁽³⁴⁾.
- (55) La propunerea Băncii Greciei și în urma deciziei ministrului de finanțe⁽³⁵⁾, New TT Bank a fost creată ca o instituție de credit intermediară, iar active în valoare de 10,8 miliarde EUR [sub formă de lichidități, bonuri de tezaur, credite performante, depozite ale persoanelor fizice, finanțare centrală și obligațiuni emise de guvernul elen⁽³⁶⁾] au fost transferate către New TT Bank. O sumă totală de 1,2 miliarde EUR din activele nete a rămas la TT Bank „sub formă de” creanțe din titluri de capital, credite neperformante, active și pasive fiscale ale TT, precum și impozite și taxe de orice fel. HFSF a efectuat o injecție inițială de capital în valoare de 500 de milioane EUR în New TT Bank și a fost singurul său acționar. Mărirea bilanțului de deschidere al New TT Bank după injecția de capital a fost de aproximativ 15,1 miliarde EUR.

Achiziționarea New TT Bank de către Bancă

- (56) Ca parte a angajamentelor asumate în temeiul Memorandumului privind politica economică și financiară, HFSF a început vânzarea acțiunilor deținute în New TT Bank. Astfel, aceasta și-a îndeplinit, de asemenea, obligația de a înstrăina acțiunile deținute în instituția de credit intermediară în termen de doi ani de la înființarea acesteia. Consilierul său financiar a contactat o gamă largă de potențiali investitori, inclusiv bănci elene, bănci din străinătate și sponsori financiari. Doar cele mai mari patru bănci elene au prezentat oferte finale, oferta Băncii fiind cea preferată.
- (57) Banca a acceptat să plătească o sumă totală de 681 de milioane EUR sub formă de acțiuni ordinare nou emise în vederea achiziționării New TT Bank. Conform acordului de subscriere, suma inițială plătită de către Bancă a făcut obiectul unor ajustări suplimentare bazate pe o evaluare a valorii activului net⁽³⁷⁾.
- (58) În consecință, adunarea generală extraordinară a acționarilor Băncii din 26 august 2013 a aprobat majorarea capitalului Băncii cu 425 625 000 EUR, prin emiterea a 1 418 750 000 de acțiuni ordinare noi⁽³⁸⁾ cu o valoare nominală de 0,3 EUR fiecare și un preț de ofertă de 0,48 EUR fiecare. Majorarea capitalului a fost subscrisă în întregime de către HFSF prin intermediul unei contribuții în natură. Contribuția în natură a luat forma tuturor acțiunilor New TT Bank deținute de HFSF, cu o valoare totală de 681 de milioane EUR. Ca urmare a operațiunii, participația în cadrul Băncii a Fondului elen de stabilitate financiară a crescut de la 93,5 % la 95,2 %.

2.3. MĂSURI DE AJUTOR

- (59) Banca a beneficiat de măsurile de sprijin sub formă de capital A, B1, B2, B3, B4 și C și de măsurile de sprijin sub formă de lichidități L1 și L2. Proton Bank și Nea Proton Bank au beneficiat de următoarele măsuri: Pr1, Pr2, Pr3, NP1, NP2 și NP3. T Bank, TT Bank și New TT Bank au beneficiat de măsurile T, TT, NTT 1 și NTT 2.

⁽³⁴⁾ Decizia nr. 7/3/18.1.2013 a Comitetului pentru măsuri de rezoluție al Băncii Greciei.

⁽³⁵⁾ Decizia nr. 2124/B95/18.1.2013 a ministrului de finanțe de instituire a unei instituții de credit intermediare denumită „New TT Hellenic Postbank S.A.” (Monitorul Oficial al Greciei, FEK B'74/2013).

⁽³⁶⁾ Anexa 1, articolul 1 ιγ (13) din decizia ministerială nr. 2124/B95/2013.

⁽³⁷⁾ Deloitte a efectuat o evaluare a valorii activului net al New TT Bank la 30 august 2013, precum și la 15 noiembrie 2013, HFSF a plătit Băncii suma de 54,9 milioane EUR în numerar, astfel cum se indică în raportul cu privire la activitățile Fondului elen de stabilitate financiară pentru perioada iulie-decembrie 2013, p. 2, disponibil online la: http://www.hfsf.gr/files/HFSF_activities_Jul_2013_Dec_2013_en.pdf

⁽³⁸⁾ Numărul final al acțiunilor primite de către HFSF a fost stabilit pe baza prețului mediu ponderat în funcție de risc al acțiunilor Băncii la Bursa de valori din Atena în zece zile lucrătoare înainte de data adunării generale extraordinare (cu un minim de 1 418 750 000 de acțiuni). A se vedea nota de subsol 31.

2.3.1. Măsurile de ajutor acordate Băncii în cadrul schemei de sprijinire a băncilor elene

- (60) Banca a obținut mai multe forme de ajutor în cadrul schemei de sprijinire a băncilor elene în cadrul măsurii de recapitalizare, al măsurii de garantare și al măsurii de creditare prin emisiunea de obligațiuni garantate de stat.

2.3.1.1. Sprijinul sub formă de lichidități acordat de stat în cadrul măsurii de garantare și al măsurii de creditare prin emisiunea de obligațiuni garantate de stat (măsura L1)

- (61) Banca a beneficiat și continuă să beneficieze de ajutor în cadrul măsurii de garantare și al măsurii de creditare prin emisiunea de obligațiuni garantate de stat. Ajutorul respectiv va fi descris în prezenta decizie ca „măsura L1”. Începând cu 30 noiembrie 2013 ⁽³⁹⁾, garanțiile acordate Băncii s-au ridicat la aproximativ 13,9 miliarde EUR. La momentul respectiv, nu a existat niciun împrumut restant de obligațiuni de stat acordat Băncii. La 15 aprilie 2011, Banca a primit împrumuturi din emisiunea de obligațiuni de stat în valoare de 1 737 de milioane EUR și a beneficiat de 13,6 miliarde EUR în garanții de stat, acordate în cadrul schemei de sprijinire a băncilor elene.
- (62) În cadrul planului de restructurare a Băncii prezentat de autoritățile elene Comisiei la 16 martie 2014, autoritățile elene și-au exprimat intenția de a continua acordarea de garanții și de creditare prin emisiunea de obligațiuni de stat în cadrul schemei de sprijinire pe durata perioadei de restructurare.

2.3.1.2. Recapitalizarea de stat acordată în cadrul măsurii de recapitalizare a schemei de sprijinire a băncilor elene (măsura A)

- (63) În mai 2009, Banca a primit o injecție de capital în valoare de 950 de milioane EUR ⁽⁴⁰⁾ (măsura A) în cadrul măsurii de recapitalizare a schemei de sprijinire a băncilor elene. Injecția de capital a fost de aproximativ 2 % din activele ponderate în funcție de risc ale Băncii la momentul respectiv.
- (64) Recapitalizarea a fost sub formă de acțiuni preferențiale subscrise de către Grecia, care includeau un cupon de 10 % și aveau o scadență de cinci ani. În 2010, durata acțiunilor preferențiale a fost extinsă, în timp ce remunerarea lor a crescut. Din acest moment, dacă acțiunile preferențiale nu sunt rambursate în termen de cinci ani de la emiterea lor și dacă adunarea generală a acționarilor nu a adoptat nicio decizie în ceea ce privește răscumpărarea acțiunilor, ministrul de finanțe din Grecia va crește valoarea cuponului cu 2 % pe an pe bază cumulativă (și anume, un cupon de 12 % pentru al șaselea an, unul de 14 % pentru al șaptelea an etc.).

2.3.2. Injecțiile de capital garantate de stat (măsura L2)

- (65) Injecția de capital este o măsură excepțională care permite unei instituții financiare solvabile care se confruntă cu probleme temporare de lichiditate să beneficieze de finanțare din Eurosistem, fără ca această operațiune să facă parte din politica monetară unică. Rata dobânzii plătită de o astfel de instituție financiară pentru injecția de capital este de [...] puncte de bază, mai mare decât dobânda plătită pentru o refinanțare normală din partea băncii centrale.
- (66) Banca Greciei este responsabilă pentru programul de injecții de capital, ceea ce înseamnă că toate costurile și riscurile care decurg din acordarea injecțiilor de capital sunt suportate de Banca Greciei ⁽⁴¹⁾. Grecia a acordat Băncii Greciei o garanție de stat care se aplică sumei totale a injecțiilor de capital acordate de Banca Greciei. Adoptarea articolului 50 alineatul (7) din Legea nr. 3943/2011, care a modificat articolul 65 alineatul (1) din Legea nr. 2362/1995, a permis ministrului de finanțe să acorde Băncii Greciei garanții în numele statului în vederea asigurării creanțelor Băncii Greciei față de instituțiile de credit. Băncile care beneficiază de injecția de capital trebuie să plătească statului un comision de garantare în valoare de [...] puncte de bază.
- (67) La 31 decembrie 2011, Banca a beneficiat de o injecție de capital garantată de stat în valoare de 14,95 miliarde EUR ⁽⁴²⁾, în timp ce, începând cu 31 decembrie 2012, Banca a beneficiat de 12 miliarde EUR din injecții de capital garantate de stat.

2.3.3. Măsurile de ajutor acordate Băncii prin HFSF

- (68) Începând cu 2012, Banca a beneficiat de mai multe măsuri de sprijin sub formă de capital acordate de HFSF. Tabelul 6 oferă o imagine de ansamblu a măsurilor de ajutor în cauză.

⁽³⁹⁾ Conform raportului privind funcționarea măsurilor de garantare și de creditare prin emisiunea de obligațiuni prezentat de Ministerul de Finanțe la 13 decembrie 2013.

⁽⁴⁰⁾ Suma de 950 de milioane EUR reprezintă suma netă a cheltuielilor. Suma a fost de 950,125 milioane EUR. A se vedea *Raportul financiar anual pentru exercițiul încheiat la 31 decembrie 2009* al Eurobank, p. 6, disponibil online la: <http://www.eurobank.gr/Uploads/pdf/REPORTSITE%202009Final1.pdf>

⁽⁴¹⁾ Conform scrisorii trimise de Banca Greciei la 7 noiembrie 2011, „garanțiile se aplică la valoarea totală a injecției de capital”.

⁽⁴²⁾ Informații furnizate de Banca Greciei la 7 aprilie 2014.

Tabelul 6

Măsurile de sprijin sub formă de capital acordate Băncii prin HFSF

	Prima recapitalizare punte – mai 2012 (milioane EUR)	A doua recapitalizare punte – decembrie 2012 (milioane EUR)	Scrisoarea de angajament – decembrie 2012 (milioane EUR)	Recapitalizarea din primăvara anului 2013 – mai 2013 (milioane EUR)	Angajamentul de recapitalizare – aprilie 2014 (milioane EUR)
Măsură	B1	B2	B3	B4	C
Sumă (milioane EUR)	3 970	1 341	528	5 839	2 864

2.3.3.1. Prima recapitalizare punte (măsura B1)

- (69) Considerentele 15-32 din decizia de inițiere a procedurii privind Eurobank oferă o descriere detaliată a primei recapitalizări punte din mai 2012 (măsura B1). Contextul și principalele caracteristici ale măsurii sunt stabilite în prezenta secțiune.
- (70) La 20 aprilie 2012, HFSF a prezentat Băncii o scrisoare de angajament în sensul participării la un plan de majorare a capitalului social al Băncii pentru o sumă de până la 4,2 miliarde EUR.
- (71) În cadrul măsurii B1, HFSF a transferat Băncii obligațiuni emise de FESF în valoare de 3,97 miliarde EUR la 28 mai 2012, în conformitate cu dispozițiile privind recapitalizarea punte prevăzute de Legea nr. 3864/2010 de instituire a HFSF („legea de instituire a HFSF”). Obligațiunile emise de FESF transferate către Bancă erau bilete cu rată variabilă ale FESF cu scadență de șase și zece ani și data emiterii 19 aprilie 2012. Comisia a stabilit deja în considerentul 48 din decizia de inițiere a procedurii privind Eurobank că „recapitalizarea punte încheiată la 28 mai 2012 reprezintă punerea în aplicare a obligației asumate în scrisoarea de angajament și, prin urmare, constituie o continuare a aceluiași ajutor”. Sumele prevăzute atât în scrisoarea de angajament, cât și în prima recapitalizare punte au fost calculate de Banca Greciei pentru a garanta că Banca poate atinge o rată a capitalului total de 8 % începând cu 31 decembrie 2011, data rezervării retroactive a recapitalizării punte în evidențele Băncii. După cum se poate observa în tabelul 3, măsura B1 a acoperit doar o parte limitată din totalul nevoilor de capital identificate în simularea de criză din 2012. Banca ar fi trebuit să atragă capital prin intermediul unei viitoare majorări de capital și recapitalizarea punte era destinată numai pentru păstrarea eligibilității Băncii în vederea finanțării de către BCE până la efectuarea majorării de capital.
- (72) Pentru perioada cuprinsă între data primei recapitalizări punte și data conversiei primei recapitalizări punte în acțiuni ordinare sau în alte instrumente financiare convertibile, acordul de presubscriere dintre Bancă și HFSF prevede că Banca trebuia să plătească HFSF o redevență anuală de 1 % la valoarea nominală a biletelor FESF și că orice plăți ale cupoanelor și ale dobânzii acumulate aferente biletelor FESF pentru perioada respectivă vor fi considerate ca fiind o contribuție suplimentară la capital din partea HFSF⁽⁴³⁾.

2.3.3.2. A doua recapitalizare punte (măsura B2)

- (73) Banca a înregistrat pierderi suplimentare în toamna anului 2012. Prin urmare, capitalul său a scăzut din nou sub cerințele minime de capital pentru a rămâne eligibilă în vederea refinanțării de către BCE.
- (74) Prin urmare, a devenit necesară o a doua recapitalizare punte. La 21 decembrie 2012, HFSF a pus în aplicare o a doua recapitalizare punte în valoare de 1 341 de milioane EUR (măsura B2), care a fost din nou acordată prin transferul obligațiunilor emise de FESF către Bancă.

2.3.3.3. Scrisoarea de angajament din 21 decembrie 2012 (măsura B3)

- (75) În plus față de a doua recapitalizare punte, la 21 decembrie 2012, HFSF a prezentat Băncii o scrisoare de angajament în sensul participării sale la majorarea capitalului Băncii și la instrumentele convertibile care urmează a fi emise pentru o sumă totală de 528 de milioane EUR (măsura B3).
- (76) Valoarea celor două recapitalizări punte (măsurile B1 și B2) și a sumei suplimentare angajate în decembrie 2012 (măsura B3) a însemnat că HFSF a angajat totalul nevoilor de capital identificate în simulările de criză din anul 2012 [5 839 de milioane EUR⁽⁴⁴⁾].

⁽⁴³⁾ Acordul de presubscriere prevede următoarele: „Riscul efectiv datorat Băncii va include obligațiunile emise de FESF și plata cupoanelor și a dobânzii acumulate aferentă obligațiunilor FESF pentru perioada cuprinsă între emisiunea de obligațiuni și conversia avansului în capital social și în alte instrumente financiare convertibile prevăzute de prezentul document.”

⁽⁴⁴⁾ A se vedea tabelul 3.

2.3.3.4. Recapitalizarea din primăvara anului 2013 (măsura B4)

- (77) La 30 aprilie 2013, adunarea generală a acționarilor a aprobat o majorare a capitalului social al Băncii în valoare de 5 839 de milioane EUR (denumită în continuare „recapitalizarea din primăvara anului 2013”). Prin urmare, Banca a emis 3 789 317 357 de acțiuni noi cu o valoare nominală de 0,30 EUR la un preț de 1,54 EUR pentru fiecare acțiune.
- (78) La aceeași dată, adunarea generală a acționarilor a hotărât, de asemenea, că valoarea totală a capitalului va fi furnizată de HFSF și va fi plătită în natură, sub forma obligațiilor emise de FESF.
- (79) Ca urmare, HFSF a injectat un total de 5 839 de milioane EUR în Bancă sub formă de acțiuni ordinare în mai 2013 (măsura B4). Suma este egală cu suma aferentă măsurilor B1, B2 și B3.
- (80) Prin intermediul recapitalizării din primăvara anului 2013, prima și a doua recapitalizare punte (măsurile B1 și B2) au fost convertite într-o recapitalizare permanentă și angajamentul de a acorda ajutoare suplimentare sub formă de capital (măsura B3) a fost pus în aplicare.
- (81) Prețul noilor acțiuni a fost stabilit la 50 % din cursul ponderat al bursei în baza volumului operațiunilor comerciale de-a lungul celor 50 de zile de tranzacționare care preced stabilirea prețului de ofertă. Ca urmare a unei divizări inverse a acțiunilor decisă în cadrul adunării generale a acționarilor la 30 aprilie 2012 ⁽⁴⁵⁾, prețul noilor acțiuni a fost stabilit la 1,54 EUR pe acțiune.
- (82) Imediat după recapitalizarea din primăvara anului 2013, HFSF a devenit principalul acționar al Băncii cu o participație de 98,56 %. Cu toate acestea, după ce Banca a încheiat un alt exercițiu de gestionare a pasivelor, participația a scăzut la 93,55 % în iunie 2013 (a se vedea secțiunea 2.4.5). În august 2013, Banca a emis noi acțiuni către HFSF în vederea achiziționării New TT Bank, în urma căreia participația HFSF a crescut la 95,23 % ⁽⁴⁶⁾.

2.3.3.5. Angajamentul de recapitalizare din 2014 (măsura C)

- (83) La 6 martie 2014, Banca Greciei a raportat rezultatele simulării de criză efectuate în a doua jumătate a anului 2013. Banca Greciei a indicat că, în scenariul de bază, nevoile de capital ale Băncii pentru perioada 2014-2016 ar putea ajunge la 2 945 de milioane EUR.
- (84) La 31 martie 2014, HFSF a trimis o scrisoare către Bancă, indicând că a avut intenția și capacitatea de a sprijini orice majorare de capital pusă în aplicare în temeiul Legii nr. 3864/2010 de instituire a HFSF, astfel cum a fost modificată la 30 martie 2014, necesară pentru a răspunde nevoilor de capital identificate în cadrul simulării de criză. Legea de instituire a HFSF prevede că, în cazul în care, la sfârșitul perioadei de subscriere, cererea investitorilor privați la un preț stabilit de către Consiliul general al HFSF pe baza a două evaluări independente este insuficientă, HFSF trebuie să subscrie restul de acțiuni, sub rezerva conversiei prealabile în acțiuni a instrumentului de capital subordonat existent al Băncii, astfel cum se menționează la articolul 6a.
- (85) La 12 aprilie 2014, adunarea generală extraordinară a acționarilor a aprobat o majorare a capitalului social în valoare de 2 864 de milioane EUR în temeiul legii de instituire a HFSF și a indicat că prețul de ofertă nu poate fi mai scăzut decât prețul nominal de 0,30 EUR pe acțiune și prețul minim care urmează să fie stabilit de către HFSF ⁽⁴⁷⁾.
- (86) În conformitate cu legea de instituire a HFSF, HFSF a desemnat doi consilieri independenți pentru a determina valoarea Băncii. La 10 aprilie 2014, cei doi consilieri și-au încheiat activitatea, fiecare dintre ei furnizând un interval în care se încadrează valoarea Băncii. Cele două intervale se suprapun într-o măsură semnificativă. Pe baza evaluărilor celor doi consilieri, la 14 aprilie 2014, Consiliul general al HFSF a decis prețul care corespunde prețului minim la care noile acțiuni ale Băncii pot fi oferite investitorilor și prețul la care va sprijini oferta de capital, dacă este necesar ⁽⁴⁸⁾. La 15 aprilie 2014, acesta a aprobat oferta prezentată de un consorțiu de investitori de a subscrie noi acțiuni în valoare de 1,3 miliarde EUR la un preț de 0,30 EUR pe acțiune [denumit în continuare „investitor fundamental” ⁽⁴⁹⁾ ⁽⁵⁰⁾].

⁽⁴⁵⁾ Comunicarea Eurobank din 30 aprilie 2013 privind rezoluțiile Adunării generale extraordinare a acționarilor Băncii din 30.4.2013, disponibilă online la: [http://www.eurobank.gr/Uploads/pdf/ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ%20ΕΓΣ%2030%204%202013_ENG\(FINAL\).pdf](http://www.eurobank.gr/Uploads/pdf/ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ%20ΕΓΣ%2030%204%202013_ENG(FINAL).pdf)

⁽⁴⁶⁾ A se vedea considerentul 57.

⁽⁴⁷⁾ [http://www.eurobank.gr/Uploads/pdf/EGM_12042014_RESOLUTIONSVOTING_RESULTS_ENG\(FINAL\).pdf](http://www.eurobank.gr/Uploads/pdf/EGM_12042014_RESOLUTIONSVOTING_RESULTS_ENG(FINAL).pdf)

⁽⁴⁸⁾ [http://www.eurobank.gr/Uploads/pdf/Press_Release_Capital_increase_ENG_\(04042014\)_FINAL.pdf](http://www.eurobank.gr/Uploads/pdf/Press_Release_Capital_increase_ENG_(04042014)_FINAL.pdf)

⁽⁴⁹⁾ http://www.hfsf.gr/files/press_release_20140415_en.pdf

⁽⁵⁰⁾ http://www.eurobank.gr/Uploads/pdf/Press_Release_Commitment_Letter_ENG.pdf

- (87) La 24 aprilie 2014, Eurobank a anunțat începerea procedurii de bookbuilding la un preț variind de la 0,30 EUR la 0,33 EUR ⁽⁵¹⁾. În cazul în care există suficientă cerere pentru a acoperi întreaga sumă de 2 864 de milioane EUR la un preț mai mare de 0,30 EUR, investitorul fundamental va trebui să își ajusteze prețul la un preț mai mare sau să își anuleze comenzile, caz în care va primi o compensație. În cazul în care există suficientă cerere din partea investitorilor privați (inclusiv cerere din partea investitorului fundamental) pentru a acoperi întreaga sumă de 2 864 de milioane EUR la un preț de 0,30 EUR, investitorul fundamental va beneficia de alocarea cu prioritate. În cazul în care există suficientă cerere (inclusiv cerere din partea investitorului fundamental) la un preț de 0,30 EUR, datoria subordonată va fi convertită în acțiuni noi. Astfel cum prevede legea de instituire a HFSF, orice acțiuni nesubscrise după conversia datoriei subordonate vor fi subscrise de către HFSF la același preț, și anume 0,30 EUR pe acțiune.

2.3.4. Măsurile de ajutor în favoarea întreprinderilor achiziționate

2.3.4.1. Măsurile de ajutor în favoarea Proton Bank și Nea Proton Bank

- (88) Începând cu anul 2008, Proton Bank și Nea Proton Bank au beneficiat de mai multe măsuri de ajutor. Tabelul 7 oferă o imagine de ansamblu asupra măsurilor de ajutor în cauză.

Tabelul 7

Prezentare generală a măsurilor de sprijin sub formă de capital în favoarea Proton și Nea Proton Bank

Beneficiarul ajutorului	Măsură	Natura ajutorului	Entitatea care acordă ajutorul	Data efectuării plății	Valoare (în milioane EUR)
Activități ale Proton Bank	Pr1	Capitalul din cadrul măsurii de recapitalizare: acțiunile preferențiale emise de statul elen	Statul	mai 2009	80
	Pr2	Împrumuturi de titluri de stat emise de Grecia în cadrul măsurii de creditare prin emisiunea de obligațiuni garantate de statul elen	Statul	aprilie 2009	78
	Pr3	Garanție de stat pentru obligațiunile emise în cadrul măsurii de garantare din Grecia	Statul	Iulie 2010	149,4
Activități ale Nea Proton Bank	NP1 Deficit de finanțare din PB către NPB	Acoperirea deficitului de finanțare din PB către NPB (partea 1)	HDIGF	9.10.2011	862
		După finalizarea calculării deficitului de finanțare, acoperirea soldului deficitului de finanțare din PB către NPB (partea 2)	HFSF	14.5.2012	259,6
		Valoarea totală a NP1			1 121,6
	NP2 Injecții de capital în NPB în 2011 și 2012	Capital social inițial	HFSF	9.10.2011	220
		Capital social inițial	HFSF	3.2.2012	30
		<i>Capital inițial total</i>			250
		Capital social suplimentar	HFSF	1.8.2012	230
		Capital social suplimentar	HFSF	31.12.2012	35
		<i>Capital suplimentar total</i>			265
	Valoarea totală a NP2			515	
NP3 Recapitalizare înainte de vânzarea sa către Eurobank	Capital social	HFSF	28.8.2013	395	

⁽⁵¹⁾ http://www.eurobank.gr/Uploads/pdf/PRICE_RANGE_ENG_FINAL.pdf

2.3.4.1.1. Măsuri de ajutor în favoarea Proton Bank

(i) Recapitalizarea de stat primită de Proton Bank (măsura PR1)

- (89) În mai 2009, Grecia a injectat 80 de milioane EUR în Proton Bank, sumă echivalentă cu aproximativ 4,6 % din activele ponderate în funcție de risc ale grupului la momentul respectiv. Injecția de capital s-a efectuat în conformitate cu măsura de recapitalizare, care face parte din schema de sprijinire a băncilor elene. Recapitalizarea a avut loc sub formă de acțiuni preferențiale.

(ii) Ajutorul de stat sub formă de lichidități primit de Proton Bank (măsurile Pr2 și Pr3)

- (90) Proton Bank a beneficiat, de asemenea, de măsuri de ajutor în cadrul măsurilor de garantare și de creditarea prin emisiunea de obligațiuni garantate de stat, care fac parte din schema de sprijinire a băncilor elene. În aprilie 2009, Proton Bank a primit titluri de stat emise de guvernul elen în valoare de 78 de milioane EUR (măsura Pr2), iar în iulie 2010 aceasta a primit o garanție de stat pentru emiterea de obligațiuni cu o valoare nominală de 149,4 milioane EUR (măsura Pr3). Obligațiunile garantate de stat au fost transferate către Nea Proton Bank la data rezoluției, însă au fost anulate la 5 ianuarie 2012. Titlurile de stat emise de guvernul elen au ajuns la scadență în decembrie 2011 și nu au fost reînnoite.

2.3.4.1.2. Măsuri de ajutor în favoarea Nea Proton Bank

(i) Acoperirea deficitului de finanțare al Nea Proton Bank, în valoare de 1 121,6 milioane EUR (măsura NP1)

- (91) În contextul rezoluției Proton Bank, autoritățile elene au identificat un deficit de finanțare în Nea Proton Bank. În conformitate cu o hotărâre din 9 octombrie 2011 a Băncii Greciei, prin schema de rezoluție bancară a Fondului de garantare a depozitelor și investițiilor, Nea Proton Bank a primit 862 de milioane EUR în decembrie 2011. După ce Banca Greciei a finalizat calcularea deficitului de finanțare la 19 ianuarie 2012, care s-a ridicat la 1 121,6 milioane EUR, în conformitate cu o decizie a Băncii Greciei din 9 aprilie 2012 ⁽⁵²⁾, HFSF ⁽⁵³⁾ a plătit suma rămasă de 259,6 milioane EUR la 14 mai 2012. Schema de rezoluție bancară a Fondului elen de garantare a depozitelor și investițiilor și HFSF au încheiat astfel deficitul de finanțare.

(ii) Injecțiile de capital ale HFSF în Nea Proton Bank în 2011 și 2012 (măsură NP2)

- (92) HFSF a acordat ajutor de stat în favoarea Nea Proton Bank sub formă de capital social inițial (acțiuni comune) în valoare de 250 de milioane EUR, plătit în două tranșe, la 9 octombrie 2011 și la 3 februarie 2012.
- (93) Conform planului de restructurare actualizat al Nea Proton Bank, prezentat la 16 iulie 2012, care era ultima versiune a planului notificat Comisiei la momentul deciziei de inițiere a procedurii privind Nea Proton, Nea Proton Bank a avut nevoie de capital suplimentar în valoare de 300 de milioane EUR. Capitalul suplimentar a fost necesar parțial deoarece Nea Proton Bank a suferit pierderi ca urmare a programului de implicare a sectorului privat (pierderile din depreciere pentru 2011 s-au ridicat la 146,5 milioane EUR în ceea ce privește obligațiunile emise de statul elen și alte pierderi în valoare de 22 de milioane EUR au fost incluse în rezultatele primului trimestru al anului 2012). De asemenea, a fost nevoie de capital suplimentar pentru Nea Proton Bank deoarece cheltuielile de acordare a împrumuturilor din anul 2011 până în anul 2016 au crescut de la nivelurile estimate la înființarea Nea Proton Bank.
- (94) Conform planului de restructurare actualizat al Nea Proton Bank, prezentat la 16 iulie 2012, nevoile anticipate de capital urmau să ia forma unei injecții de capital preconizate în valoare de 285 de milioane EUR în 2012 și a unei injecții de capital preconizate în valoare de 15 milioane EUR în 2014. De fapt, HFSF a injectat în cele din urmă 230 de milioane EUR în Nea Proton Bank la 1 august 2012 și 35 de milioane EUR la 31 decembrie 2012.

(iii) Injecția de capital acordată de către HFSF în favoarea Nea Proton Bank înainte de vânzarea către Eurobank (măsura NP3)

- (95) În conformitate cu dispozițiile contractului de vânzare din 15 iulie 2013, HFSF s-a angajat deja să injecteze suma de 395 de milioane EUR în Nea Proton Bank ⁽⁵⁴⁾. HFSF a plătit suma de 395 de milioane EUR la 28 august 2013.

2.3.4.2. Măsurile de ajutor în favoarea New TT Bank

- (96) Începând cu anul 2008, T Bank, TT Bank și New TT Bank au beneficiat de mai multe măsuri de ajutor. Tabelul 8 oferă o imagine de ansamblu asupra măsurilor de ajutor în cauză.

⁽⁵²⁾ Decizia nr. 2/3/9.4.2012 a Comitetului pentru măsuri de rezoluție al Băncii Greciei.

⁽⁵³⁾ Suma rămasă a fost plătită de către HFSF deoarece, în conformitate cu articolul 9 alineatul (12) din Legea nr. 4051/2012, după caz, acesta a înlocuit Fondul elen de garantare a depozitelor și investițiilor în rolul său de acoperire a deficitului de finanțare începând cu 29 februarie 2012.

⁽⁵⁴⁾ A se vedea considerentul 53.

Tabelul 8

Prezentare generală a măsurilor de ajutor în favoarea T Bank și TT Bank.

Beneficiarul ajutorului	Măsură	Descriere	Entitatea care acordă ajutorul	Data	Valoarea ajutorului de stat (în milioane EUR)
Activitățile T Bank transferate către TT Bank ⁽¹⁾	T	Acoperirea deficitului de finanțare din T Bank către TT Bank (partea 1)	HDIGF	Decembrie 2011	450
		După finalizarea calculării deficitului de finanțare, acoperirea soldului deficitului de finanțare din T Bank către TT Bank (partea 2)	HFSF	14.2.2013	227
		Valoarea totală a T			677
TT Bank	TT Injecția de capital	Capitalul în cadrul măsurii de recapitalizare: acțiunile preferențiale emise de statul elen	Statut	Mai 2009	224,96
New TT Bank (bancă punte)	NTT 1 Deficit de finanțare de la TT către NTT	Acoperirea deficitului de finanțare din TT către New TT Bank (partea 1)	HFSF	29.1.2013	2 730,8
		După finalizarea calculării deficitului de finanțare, acoperirea soldului deficitului de finanțare din TT Bank către New TT Bank (partea 2)	HFSF	14.6.2013	1 001,7
		Valoarea totală a NTT1			3 732,6
	NTT 2 Injecția de capital social inițial	Capitalul social inițial al New TT Bank	HFSF	29.1.2013	500

⁽¹⁾ Măsura a fost evaluată ca ajutor de stat în favoarea activităților T Bank care au fost transferate către TT Bank în decizia Comisiei din 16 mai 2012 în cazul ajutorului de stat SA.34115 (12/NN) – Grecia, „Rezoluția T Bank” („Decizia privind T Bank”) (JO 284, 20.9.2012, p. 6) și în decizia de inițiere a procedurii privind New TT.

2.3.4.2.1. Măsura de ajutor în favoarea T Bank

Intervenția prin schema de rezoluție bancară a Fondului elen de garantare a depozitelor și investițiilor în favoarea T Bank, în valoare de 677 de milioane EUR (măsura T)

- (97) Schema de rezoluție bancară a Fondului elen de garantare a depozitelor și investițiilor și HFSF au finanțat deficitul de finanțare rezultat din transferul activităților de la T Bank către TT Bank, reprezentând diferența dintre valoarea justă a activelor transferate din TT Bank către T Bank și valoarea justă a pasivelor transferate. În conformitate cu o decizie a Băncii Greciei din 17 decembrie 2011, prin schema de rezoluție bancară a Fondului elen de garantare a depozitelor și investițiilor s-a achitat suma de 450 de milioane EUR ⁽⁵⁵⁾, care corespundea unei valori de aproximativ două treimi din deficitul de finanțare estimat. După finalizarea calculării deficitului de finanțare la o valoare de aproximativ 677 de milioane EUR, în conformitate cu o decizie a Băncii Greciei din 9 aprilie 2012 ⁽⁵⁶⁾, la 14 februarie 2013, HFSF ⁽⁵⁷⁾ a plătit soldul de 227 de milioane EUR ⁽⁵⁸⁾ în favoarea New TT Bank.

⁽⁵⁵⁾ Deficitul de finanțare inițial a fost estimat la 700 de milioane EUR, în conformitate cu Decizia nr. 26/2/17.12.2011 a Comitetului pentru credite și asigurări al Băncii Greciei.

⁽⁵⁶⁾ Decizia nr. 2/1/9.4.2012 a Comitetului pentru măsuri de rezoluție al Băncii Greciei.

⁽⁵⁷⁾ A se vedea nota de subsol 53.

⁽⁵⁸⁾ În ceea ce privește suma de 227 de milioane EUR plătită de către HFSF în favoarea New TT Bank, decizia Comitetului pentru măsuri de rezoluție al Băncii Greciei din 3 mai 2012 prevede că, în conformitate cu articolul 9 alineatul (12) din Legea nr. 4051/2012, HFSF a fost obligat să plătească în locul Fondului elen de garantare a depozitelor și investițiilor (HDIGF) nu numai datoriile noi ale HDIGF, ci și cele în curs, neachitate până la adoptarea Legii nr. 4051/2012 la 29 februarie 2012. Prin urmare, HFSF a prezentat o cerere de anulare a deciziei relevante a Băncii Greciei la Consiliul de stat. Din acest motiv, New TT Bank s-a angajat față de HFSF prin scrisoarea din 11 februarie 2013 ca, în cazul în care Curtea hotărăște în favoarea HFSF, New TT Bank va returna HFSF suma de 227 de milioane EUR. A se vedea nota de subsol 31, p. 6 și p. 48.

2.3.4.2.2. Măsura de ajutor în favoarea TT Bank

Recapitalizarea de stat primită de TT Bank (măsura TT)

- (98) În mai 2009, TT Bank a beneficiat din partea Greciei de o injecție de capital în valoare de 224,96 de milioane EUR, echivalentul a aproximativ 2,9 % din activele ponderate în funcție de risc ale grupului la momentul respectiv, în cadrul măsurii de recapitalizare care face parte din schema de sprijinire a băncilor elene. Injecția de capital s-a realizat sub formă de acțiuni preferențiale.

2.3.4.2.3. Măsuri de ajutor în favoarea New TT Bank

(i) Acoperirea deficitului de finanțare al New TT Bank în valoare de 3 732,6 milioane EUR (măsura NTT1)

- (99) HFSF a acoperit deficitul de finanțare al New TT Bank, reprezentând diferența dintre valoarea activelor transferate din TT Bank către New TT și valoarea nominală a pasivelor transferate. În conformitate cu o decizie a Băncii Greciei din 18 ianuarie 2013, HFSF a plătit, la 29 ianuarie 2013, suma de 2 730,8 milioane EUR⁽⁵⁹⁾, reprezentând aproximativ două treimi din deficitul de finanțare estimat. După ce Banca Greciei a finalizat calcularea deficitului de finanțare la 3 732,6 milioane EUR⁽⁶⁰⁾, în conformitate cu o decizie a Băncii Greciei din 21 mai 2013, HFSF a plătit la 14 iunie 2013 suma rămasă de 1 001,7 milioane EUR către New TT Bank.

(ii) Injecțiile de capital efectuate de către HFSF în favoarea New TT Bank (măsura NTT2)

- (100) HFSF a fost unicul acționar al New TT Bank și i-a pus acesteia la dispoziție ajutoare de stat sub formă de capital social inițial (acțiuni comune) în valoare de 500 de milioane EUR.

2.4. PLANUL DE RESTRUCTURARE ȘI NOUL MODEL DE AFACERI

- (101) La 16 aprilie 2014, Grecia a prezentat planul de restructurare a Băncii, care explică modul în care Banca, ca entitate combinată rezultată din achiziționarea Nea Proton Bank și New TT Bank, intenționează să își restabilească viabilitatea pe termen lung.

2.4.1. Operațiunile la nivel național

- (102) Prin planul de restructurare, Banca se va concentra pe principalele sale activități bancare în Grecia. În timp ce operațiunile sale internaționale reprezentau aproximativ 26 % din împrumuturi în 2010⁽⁶¹⁾, procentul a scăzut deja la 20 % la sfârșitul anului 2012 și va scădea în continuare la [...] % până la sfârșitul anului 2018⁽⁶²⁾.
- (103) Prioritatea de bază a Băncii este de a restabili rentabilitatea și viabilitatea operațiunilor sale bancare din Grecia până la sfârșitul perioadei de restructurare (31 decembrie 2018). În acest scop, planul de restructurare prevede o serie de măsuri care vizează îmbunătățirea eficienței operaționale a Băncii și a marjei nete a dobânzilor, precum și măsuri de consolidare a poziției sale de capital și a structurii bilanțului.
- (104) În ceea ce privește eficiența operațională, Banca a inițiat deja un vast program de raționalizare cu mult înainte de preluarea New TT Bank și a Nea Proton Bank. Începând din 2010, Banca și-a redus prezența fizică în Grecia. Banca și-a redus numărul de sucursale prin mijloace proprii (cu excepția achizițiilor New TT Bank și Nea Proton Bank) de la 564 în iunie 2008 la [...] în 2014, precum și numărul de angajați din Grecia (de la 10 142 în 2008 la 9 037 în 2012)⁽⁶³⁾.
- (105) Până la expirarea planului de restructurare, Banca are în vedere reducerea atât a numărului de sucursale, de la 645 la 31 decembrie 2012 la [...] la 31 decembrie 2018, pe bază proforma, precum și a numărului de angajați, de la 12 430 la [...], pe bază proforma, luând în considerare Nea Proton Bank și New TT Bank⁽⁶⁴⁾.

⁽⁵⁹⁾ Deficitul de finanțare inițial a fost estimat la o valoare de aproximativ 4 096 de milioane EUR, în conformitate cu Decizia 7/1/18.1.2013 a Comitetului pentru măsuri de rezoluție al Băncii Greciei.

⁽⁶⁰⁾ Decizia nr. 11/1/21.5.2013 a Comitetului pentru măsuri de rezoluție al Băncii Greciei.

⁽⁶¹⁾ EFG Eurobank, Raport anual pentru 2010, p. 9, disponibil online la: <http://www.eurobank.gr/Uploads/pdf/Eurobank%20FIN%20AR%202010%20en.pdf>

⁽⁶²⁾ Planul de restructurare, p. 50, pe baza împrumuturilor nete.

⁽⁶³⁾ Planul de restructurare, p. 62-63.

⁽⁶⁴⁾ Planul de restructurare, p. 64 (cifrele din 2012 pe bază *pro forma*).

- (106) Creșterea eficienței în ceea ce privește numărul de sucursale și personalul va contribui la reducerea costului total al activităților bancare elene cumulate cu [...] % de la 913 milioane EUR anual în 2013 ⁽⁶⁵⁾ la [...] milioane EUR în 2018 ⁽⁶⁶⁾. În consecință, indicatorul estimat de eficiență a costurilor pentru activitățile bancare ale Băncii în Grecia va scădea sub [...] % la sfârșitul perioadei de restructurare, față de 60 % în 2012.
- (107) Planul de restructurare descrie, de asemenea, modul în care Banca își va îmbunătăți baza de finanțare a costurilor, care este esențială pentru restabilirea viabilității. Banca se așteaptă să fie în măsură să reducă ratele dobânzilor la depozite în condițiile unui mediu mai stabil și, în special, ale stabilizării și redresării prevăzute a economiei Greciei, care se așteaptă să crească din nou începând cu 2014. Se preconizează că spread-urile aferente ratelor dobânzii la depozite (media pentru depozitele la termen, depozitele la vedere și ratele de economisire) vor scădea în Grecia de la 223 puncte de bază în 2012 la [...] puncte de bază în 2018 ⁽⁶⁷⁾. Scăderea spread-urilor va fi realizată în primul rând prin plata unor rate mult mai reduse pentru depozitele la termen. În mod similar, utilizarea de către Bancă a injecțiilor de capital și a finanțării mai ample din Eurosistem va scădea de la 42,9 % din activele sale totale la nivel de grup în 2012 la [...] % în 2018 ⁽⁶⁸⁾.
- (108) Planul de restructurare anticipează că Banca își va consolida, de asemenea, bilanțul. Raportul net împrumuturi/depozite al Băncii în Grecia va scădea la [...] % în 2018 (în scădere de la 160 % în 2012 și 115 % în 2013) ⁽⁶⁹⁾, în timp ce adecvarea capitalului se va îmbunătăți cu o rată a capitalului de bază de rangul 1 [...] % la nivel de grup în 2018 ⁽⁷⁰⁾ (în locul capitalului propriu negativ înainte de prima recapitalizare punte).
- (109) O altă prioritate strategică a Băncii constă în gestionarea creditelor neperformante. Pe lângă consolidarea proceselor de credit în ceea ce privește atât generarea de împrumuturi, cât și restructurarea împrumuturilor neperformante, planul de restructurare se axează pe gestionarea expunerilor depreciate și pe crearea unei noi unități de remediere. Unitatea va fi dedicată restructurării expunerilor depreciate. Aceasta va beneficia de expertiza a 30 până la 50 de administratori ai relației de remediere ⁽⁷¹⁾. Rata de împrumuturi neperformante va atinge [...] % la nivel de grup în 2015 ([...] % în 2015 pentru piața internă din Grecia ⁽⁷²⁾) și ulterior va începe să scadă, cu o rată estimată de [...] % la sfârșitul perioadei de restructurare ⁽⁷³⁾ (30 % în Grecia înainte de eliminarea din bilanț a datorilor). Deprecierea împrumuturilor Băncii în Grecia va scădea de la 1 652 de milioane EUR în 2013 la [...] milioane EUR în 2018 ⁽⁷⁴⁾, ca urmare a redresării economiei elene.
- (110) Îmbunătățirea eficienței operaționale, reducerea marjei nete a dobânzii și scăderea costului riscului vor permite Băncii să fie profitabilă în Grecia începând cu anul 2015. Banca anticipează că, la nivel consolidat, pierderile sale se vor ridica la [...] milioane EUR în 2014 și la [...] milioane EUR în 2015, iar profitul său se va ridica la [...] milioane EUR, [...] milioane EUR și [...] milioane EUR în 2016, 2017 și, respectiv, în 2018 ⁽⁷⁵⁾. Rentabilitatea capitalurilor proprii consolidate va atinge [...] % în 2018 ⁽⁷⁶⁾. Nivelul de rentabilitate va fi determinat în principal de piața elenă (cu o rentabilitate a capitalului propriu de [...] % la sfârșitul perioadei de restructurare), în timp ce [...] și [...] vor raporta niveluri inferioare ale rentabilității (de [...] % și, respectiv, [...] %).

2.4.2. Activitățile bancare internaționale

- (111) Banca a început deja să își reducă gradul de îndatorare și să își restructureze rețeaua internațională. Aceasta a vândut deja filiale în Turcia (Eurobank Tefken) și Polonia (EFG Poland). Deficitul comercial, și anume diferența dintre valoarea totală a depunerilor și valoarea totală a împrumuturilor pentru o anumită filială, al rețelei internaționale rămase a scăzut de la 1,7 miliarde EUR în 2010 la 0,8 miliarde EUR, în timp ce cheltuielile de exploatare au fost reduse cu 9 % între 2010 și 2012 ⁽⁷⁷⁾.

⁽⁶⁵⁾ Prezentare a Băncii la 10 septembrie 2013.

⁽⁶⁶⁾ Planul de restructurare, p. 64.

⁽⁶⁷⁾ Planul de restructurare, p. 61.

⁽⁶⁸⁾ Previziunile financiare anexate la planul de restructurare, notificat Comisiei la 16 aprilie 2014.

⁽⁶⁹⁾ Planul de restructurare, p. 76.

⁽⁷⁰⁾ A se vedea nota de subsol 69.

⁽⁷¹⁾ Planul de restructurare, p. 62.

⁽⁷²⁾ Planul de restructurare, p. 51.

⁽⁷³⁾ A se vedea nota de subsol 68.

⁽⁷⁴⁾ A se vedea nota de subsol 72.

⁽⁷⁵⁾ Rezultatul net al activităților din Grecia va deveni pozitiv în 2015, cu profituri de 20 de milioane EUR, 304 milioane EUR, 471 de milioane EUR și, respectiv, 554 de milioane EUR în 2015, 2016, 2017 și 2018.

⁽⁷⁶⁾ A se vedea nota de subsol 68.

⁽⁷⁷⁾ Cifre prezentate de Bancă la 9 mai 2013.

- (112) Banca va continua să își restructureze rețeaua internațională și să reducă gradul de îndatorare al acesteia. În special, Banca s-a angajat să reducă dimensiunea portofoliului său de active internaționale la 8,77 miliarde EUR până la 30 iunie 2017. Banca s-a angajat, de asemenea, să reducă portofoliul la 3,5 miliarde EUR în cazul în care ar fi fost necesar ca HFSF să acorde o injecție de capital în valoare de peste 1 miliard EUR pentru viitoarea majorare a capitalului social.
- (113) O opțiune analizată de către Bancă în planul de restructurare pentru a se conforma obiectivului stabilit este să își vândă activele deținute în [...] ⁽⁷⁸⁾.
- (114) Dezinvestițiile reprezintă [...] % din activele externe ale Băncii la 31 decembrie 2012. Prin urmare, activele externe s-ar ridica la [...] miliarde EUR la 31 decembrie 2018, cu o rețea internațională axată pe [...] și [...].
- (115) Planul de restructurare evidențiază necesitatea de a reduce dependența filialelor străine de întreprinderea-mamă elenă în ceea ce privește nevoile de finanțare și de a continua protejarea poziției de capital a Băncii.
- (116) În acest scop, Banca intenționează să pună în aplicare un program de reducere semnificativă a costurilor în cadrul rețelei internaționale, [...]. În [...], de exemplu, sucursalele [...] vor fi închise, iar forța de muncă va scădea cu [...] angajați de la 31 decembrie 2012 până la vânzarea filialei în [...] ⁽⁷⁹⁾.
- (117) Banca își va reduce finanțarea totală a filialelor străine de la 2 miliarde EUR în 2012 la [...] în 2018 ⁽⁸⁰⁾, în timp ce randamentul capitalului propriu va atinge [...] % și [...] % la [...] și, respectiv, [...].

2.4.3. Activitățile nebancale: vânzarea activităților din domeniul imobiliar și al asigurărilor

- (118) Banca și-a redus participația la filiala sa din domeniul imobiliar, Eurobank Properties, sub 35 % printr-o majorare a capitalului social, cu un impact pozitiv asupra ratei de bază a capitalului de rangul I al Băncii ⁽⁸¹⁾. Banca va cesiona integral filiala respectivă până la 31 decembrie 2018.
- (119) De asemenea, Banca intenționează să își vândă filialele de asigurări până la [...].

2.4.4. Majorarea capitalului privat și contribuția din partea acționarilor existenți și a creditorilor subordonați

- (120) Banca a reușit să strângă capital pe piață, reducând astfel ajutoarele de stat de care a avut nevoie.
- (121) Participarea acționarilor a scăzut foarte mult în urma recapitalizării din primăvara anului 2013, întrucât HFSF a primit 98,56 % din acțiunile Băncii, lăsând acționarilor preexistenți o participare de doar 1,44 %. Prin urmare, HFSF a preluat controlul deplin al Băncii în iunie 2013. Începând din 2008 nu au fost plătite dividende în numerar.
- (122) În februarie 2012, Banca s-a oferit să răscumpere instrumente hibride de la investitori privați la un preț cuprins între 40 % și 50 % din valoarea lor nominală. Prețul de răscumpărare a fost determinat pe baza valorii de piață a instrumentelor și conținea o primă de nu mai mult de zece puncte procentuale, care a fost adăugată pentru a-i încuraja pe investitori să participe la răscumpărare. Oferta a fost acceptată pentru aproximativ 50 % din valoarea nominală totală a instrumentelor care, după luarea în considerare a costurilor tranzacției, au părăsit Banca cu un profit de 248 de milioane EUR ⁽⁸²⁾.
- (123) În mai 2013, Banca a anunțat un alt exercițiu de gestionare a pasivelor. Banca a oferit titularilor de creanțe posibilitatea de a converti titlurile de valoare de nivel inferior de rangul 1 și de rangul 2, în valoare de 662 de milioane EUR în acțiuni ordinare, la valoarea nominală. Prețul de conversie a fost stabilit astfel încât să fie egal cu

⁽⁷⁸⁾ Banca nu s-a angajat să pună în aplicare programul de dezinvestiții și își păstrează libertatea, astfel cum este descris în anexă, de a alege o altă strategie pentru a respecta obiectivul global.

⁽⁷⁹⁾ A se vedea nota de subsol 68.

⁽⁸⁰⁾ A se vedea nota de subsol 68.

⁽⁸¹⁾ Anunțul Eurobank din 19 iunie 2013, disponibil online la: http://www.eurobank.gr/Uploads/pdf/EuproVeryFinalEnglish_190613.pdf

⁽⁸²⁾ Anunțul privind rezultatele invitațiilor de participare la licitația având ca obiect titlurile de capital existente de rangul 1 și cele de nivel inferior de rangul 2, din 20 februarie 2013, disponibil online la: http://www.eurobank.gr/Uploads/pdf/Harper%20-%20Final%20Results%20Press%20Release%20_Eng.pdf

prețul de subscriere plătit de către HFSF pentru recapitalizarea din primăvara anului 2013 ⁽⁸³⁾. Procentul de acceptare a fost de 48 %. Întrucât titularii de obligațiuni de rang inferior 1 și de rang inferior 2 și-au convertit titlurile de valoare în instrumente subordonate de nivel inferior fără o plată în numerar, capitalul acumulat s-a ridicat la 317 milioane EUR.

- (124) Ca urmare a celor două răscumpărări, valoarea creanțelor subordonate și hibride a scăzut de la 1 045 de milioane EUR la 31 decembrie 2011 la 283 de milioane EUR la 31 decembrie 2013 ⁽⁸⁴⁾.

2.5. ANGAJAMENTELE AUTORITĂȚILOR ELENE

- (125) Grecia și-a luat angajamentul că Banca și filialele sale vor pune în aplicare planul de restructurare prezentat la 16 aprilie 2014 și a oferit angajamente viitoare în ceea ce privește punerea în aplicare a planului de restructurare (denumite în continuare „angajamentele”). Angajamentele enumerate în anexă sunt rezumate în prezenta secțiune.
- (126) În primul rând, Grecia și-a asumat angajamentul că Banca își va restructura operațiunile comerciale în Grecia, stabilind un număr maxim de sucursale și de angajați, precum și un quantum maxim al costurilor totale care trebuie să fie respectat la 31 decembrie 2017 ⁽⁸⁵⁾.
- (127) De asemenea, Grecia a oferit un angajament că Banca va reduce costul depozitelor atrase în Grecia și va respecta un raport maxim al împrumuturilor nete față de depozite până la 31 decembrie 2017 ⁽⁸⁶⁾.
- (128) În ceea ce privește filialele străine ale Băncii, Grecia și-a asumat angajamentul că Banca nu va oferi sprijin suplimentar sub formă de capital, dacă nu sunt îndeplinite unele condiții prestabilite. De asemenea, Grecia a oferit un angajament că Banca își va reduce în mod semnificativ activele internaționale până la 30 iunie 2018 ⁽⁸⁷⁾.
- (129) Grecia și-a asumat angajamentul că Banca își va cesiona activitățile din domeniul asigurărilor, filiala din domeniul imobiliar și o serie de titluri de valoare și va reduce dimensiunea portofoliului de fonduri de capital privat. De asemenea, Banca nu va achiziționa titluri fără grad investițional (non-investment grade), cu excepții limitate ⁽⁸⁸⁾.
- (130) Grecia a emis o serie de angajamente legate de guvernanta corporativă a Băncii. De asemenea, aceasta s-a angajat să limiteze remunerația angajaților și a directorilor Băncii pentru ca Banca să respecte legile elene privind guvernanta corporativă și să instituie o structură organizatorică adecvată și eficientă ⁽⁸⁹⁾.
- (131) De asemenea, Grecia a oferit un angajament că Banca își va consolida politica de creditare, pentru a preveni orice discriminare, în orice etapă a procesului de creditare și pentru a garanta că deciziile privind acordarea și restructurarea împrumuturilor urmăresc maximizarea rentabilității Băncii. Grecia și-a asumat angajamentul că Banca va îmbunătăți monitorizarea riscului de credit, precum și restructurarea împrumuturilor ⁽⁹⁰⁾.
- (132) O serie de angajamente vizează operațiunile Băncii cu debitorii afiliați. Angajamentele vizează să asigure că Banca nu se abate de la practicile bancare prudente atunci când acordă sau restructurează împrumuturile acordate angajaților, administratorilor și acționarilor săi, precum și entităților publice, partidelor politice și întreprinderilor din domeniul media ⁽⁹¹⁾.
- (133) În cele din urmă, Grecia și-a asumat angajamentul de a impune restricții suplimentare pentru Bancă, cum ar fi o interdicție privind cupoanele și dividendele, o interdicție privind achizițiile și o interdicție de publicitate ⁽⁹²⁾.
- (134) Angajamentele vor fi monitorizate până la 31 decembrie 2018 de către un mandatar însărcinat cu monitorizarea.

⁽⁸³⁾ Exercițiu de gestionare a pasivelor, disponibil online la: http://www.eurobank.gr/Uploads/pdf/Press%20Release_Offer%20Results_ENGLISH.pdf și raportul Fondului elen de stabilitate financiară pentru perioada ianuarie-iunie 2013, disponibil online la: http://www.hfsf.gr/files/HFSF_activities_Jan_2013_Jun_2013_en.pdf

⁽⁸⁴⁾ A se vedea situațiile financiare consolidate pentru 2011 și 2013.

⁽⁸⁵⁾ A se vedea angajamentele din anexă, capitolul II.

⁽⁸⁶⁾ A se vedea nota de subsol 85.

⁽⁸⁷⁾ A se vedea nota de subsol 85.

⁽⁸⁸⁾ A se vedea nota de subsol 85.

⁽⁸⁹⁾ A se vedea angajamentele din anexă, capitolul III secțiunea A.

⁽⁹⁰⁾ A se vedea nota de subsol 89.

⁽⁹¹⁾ A se vedea nota de subsol 89.

⁽⁹²⁾ A se vedea angajamentele din anexă, capitolul III secțiunea C.

- (135) Separat, în cadrul majorării actuale a capitalului Băncii, întrucât HFSF sprijină majorarea capitalului, Grecia s-a angajat să pună în aplicare măsurile prevăzute în articolul 6a din legea de instituire a HFSF, astfel cum a fost modificată la 30 martie 2014, dispoziție care vizează alocarea sumei reziduale a deficitului de capital al unei instituții de credit către deținătorii de instrumente de capital și alte pasive subordonate, după caz, înainte de orice injecție de capital din partea HFSF.

3. MOTIVELE CARE AU CONDUS LA ÎNȚIEREA PROCEDURII OFICIALE DE INVESTIGARE

3.1. MOTIVELE CARE AU CONDUS LA ÎNȚIEREA PROCEDURII OFICIALE DE INVESTIGARE PRIVIND RECAPITALIZARE PUNTE

- (136) La 27 iulie 2012, Comisia a deschis procedura oficială de investigare pentru a verifica dacă au fost îndeplinite condițiile din Comunicarea din 2008 privind sectorul bancar ⁽⁹³⁾ în ceea ce privește caracterul adecvat, necesitatea și proporționalitatea primei recapitalizări punte acordate de către HFSF în favoarea Băncii (măsura B1).
- (137) În ceea ce privește caracterul adecvat al măsurii, dat fiind că ajutorul a survenit ulterior recapitalizării și ajutorului sub formă de lichidități și dată fiind prelungirea perioadei de salvare, Comisia și-a exprimat îndoiala cu privire la măsura în care au fost întreprinse toate acțiunile posibile de către Bancă pentru a evita o nevoie de ajutor viitoare ⁽⁹⁴⁾. De asemenea, pentru Comisie nu era clar cine va controla Banca în momentul în care recapitalizarea punte urma să fie înlocuită cu o recapitalizare permanentă ⁽⁹⁵⁾, întrucât Banca putea intra sub controlul statului sau al proprietarilor privați minoritari. Comisia a menționat că dorește să se asigure că, în ambele cazuri, calitatea administrării Băncii și, în special, procesul de acordare a împrumuturilor nu se vor deteriora.
- (138) În ceea ce privește necesitatea primei recapitalizări punte, în considerentul 66 din decizia de inițiere a procedurii privind Eurobank, Comisia a pus sub semnul întrebării faptul dacă au fost luate toate măsurile posibile pentru a se evita ca Banca să aibă din nou nevoie de ajutor în viitor. De asemenea, întrucât durata recapitalizării punte era incertă, Comisia nu a putut concluziona dacă aceasta a fost suficientă și dacă a respectat principiile de remunerare și de repartizare a sarcinilor în temeiul normelor privind ajutoarele de stat. În plus, întrucât condițiile conversiei primei recapitalizări punte într-o recapitalizare permanentă nu erau cunoscute la momentul adoptării deciziei de inițiere a procedurii privind Eurobank, Comisia nu a putut să le evalueze.
- (139) În ceea ce privește proporționalitatea măsurii, Comisia și-a exprimat îndoiala cu privire la măsura în care măsurile de salvagardare (interdicția de publicitate, interdicția privind plata dividendelor și a cupoanelor, interdicția privind opțiunea de cumpărare și interdicția de răscumpărare, astfel cum sunt descrise în considerentul 71 din decizia de inițiere a procedurii privind Eurobank) au fost suficiente în raport cu recapitalizarea punte 1. De asemenea, în considerentul 72 din decizia de inițiere a procedurii privind Eurobank, Comisia a afirmat că denaturările concurenței ar putea fi cauzate de lipsa normelor care împiedică HFSF să coordoneze toate cele patru mari bănci din Grecia (și anume Banca, Alpha Bank, NBG și Piraeus) și de lipsa unor măsuri de salvagardare adecvate pentru a evita schimbul de informații sensibile din punct de vedere comercial între bănci. Prin urmare, Comisia a propus desemnarea unui mandatar însărcinat cu monitorizarea, care va fi prezent fizic în Bancă.

3.2. MOTIVELE CARE AU CONDUS LA ÎNȚIEREA PROCEDURII OFICIALE DE INVESTIGARE PRIVIND NEA PROTON BANK

- (140) La 26 iulie 2012, Comisia a deschis procedura oficială de investigare pentru a verifica dacă intervenția în valoare de 1 122 de milioane EUR prin schema de rezoluție bancară a Fondului elen de garantare a depozitelor și investițiilor (măsura NP1), precum și injecțiile de capital în valoare de 250 de milioane EUR din partea HFSF și injecțiile de capital ale HFSF în valoare totală de 300 de milioane EUR (măsura NP2) în favoarea Nea Proton Bank au respectat criteriile generale de compatibilitate și cerințele din Comunicarea din 2008 privind sectorul bancar, Comunicarea privind recapitalizarea ⁽⁹⁶⁾ și Comunicarea privind restructurarea ⁽⁹⁷⁾ (restabilirea viabilității pe termen lung, repar-tizarea sarcinilor și limitarea ajutorului la minimumul necesar, precum și limitarea denaturării concurenței).

⁽⁹³⁾ Comunicare a Comisiei – Aplicarea normelor privind ajutoarele de stat în cazul măsurilor adoptate în legătură cu instituțiile financiare în contextul actualei crize financiare mondiale (JO C 270, 25.10.2008, p. 8).

⁽⁹⁴⁾ Considerentul 59 din decizia de inițiere a procedurii privind Eurobank.

⁽⁹⁵⁾ Considerentul 63 din decizia de inițiere a procedurii privind Eurobank.

⁽⁹⁶⁾ Comunicare a Comisiei – Recapitalizarea instituțiilor financiare în contextul actualei crize financiare: limitarea ajutorului la minimumul necesar și garanții împotriva denaturărilor nejustificate ale concurenței (JO C 10, 15.1.2009, p. 2).

⁽⁹⁷⁾ Comunicare a Comisiei privind restabilirea viabilității și evaluarea măsurilor de restructurare luate în sectorul financiar, în contextul crizei actuale, în conformitate cu normele privind ajutoarele de stat (JO C 195, 19.8.2009, p. 9).

- (141) În ceea ce privește caracterul adecvat al măsurilor, Comisia a afirmat că măsurile respective au fost adecvate ca ajutoare pentru salvare.
- (142) În ceea ce privește necesitatea măsurilor, Comisia a observat că intervenția schemei de rezoluție bancară a Fondului elen de garantare a depozitelor și investițiilor a fost necesară atât prin prisma sumei, cât și a formei, în timp ce injecțiile de capital ale HFSF au fost necesare doar prin prisma formei acestora. Cu toate acestea, în ceea ce privește valoarea injecțiilor de capital ale HFSF, în considerentul 59 din decizia de inițiere a procedurii privind Nea Proton, Comisia și-a exprimat îndoiala cu privire la măsura în care Nea Proton Bank își va putea restabili viabilitatea pe termen lung prin propriile mijloace și dacă o restructurare prin mijloace proprii a fost opțiunea cea mai ieftină disponibilă. De asemenea, în considerentele 60 și 61 din decizia de inițiere a procedurii privind Nea Proton, Comisia a afirmat că incapacitatea Nea Proton Bank de a remunera în mod suficient recapitalizarea de către HFSF a creat îndoiele cu privire la măsura în care aceasta este o bancă fundamental solidă și, prin urmare, a condus la necesitatea unei restructurări profunde.
- (143) În ceea ce privește proporționalitatea măsurilor, Comisia a considerat că acestea sunt proporționale ca ajutor pentru salvare.
- (144) În ceea ce privește restabilirea viabilității pe termen lung a Nea Proton Bank, în considerentul 65 din decizia de inițiere a procedurii privind Nea Proton Bank, Comisia și-a exprimat îndoiala cu privire la măsura în care banca ar putea deveni viabilă în mod autonom.
- (145) Comisia și-a exprimat îndoiala cu privire la faptul că restructurarea propusă a fost suficientă în raport cu amploarea restructurării necesare având în vedere absența unei remunerații suficiente.

3.3. MOTIVELE CARE AU CONDUS LA ÎNȚIEREA PROCEDURII OFICIALE DE INVESTIGARE PRIVIND NEW TT BANK

- (146) La 6 mai 2013, Comisia a deschis procedura oficială de investigare pentru a verifica dacă cele 4,1 miliarde EUR care acoperă deficitul de finanțare pentru activitățile transferate de la TT Bank către New TT Bank (măsura NTT1), injecția de capital în valoare de 500 de milioane EUR acordată de către HFSF în favoarea New TT Bank (măsura NTT2), injecția de capital în valoare de 224,96 de milioane EUR sub formă de acțiuni preferențiale în cadrul schemei de sprijinire a băncilor elene în favoarea TT Bank (măsura TT) și intervenția în valoare de 0,68 miliarde EUR prin schema de rezoluție bancară a Fondului elen de garantare a depozitelor și investițiilor în activele T Bank care au fost transferate către TT Bank (măsura T) respectă criteriile generale de compatibilitate și cerințele prevăzute de Comunicarea din 2008 privind sectorul bancar, Comunicarea privind recapitalizarea și Comunicarea privind restructurarea (restabilirea viabilității pe termen lung, repartizarea sarcinilor și limitarea ajutorului la minimul necesar, precum și limitarea denaturărilor concurenței).
- (147) Comisia a considerat că ambele măsuri NTT2 și NTT1 au fost adecvate și necesare în forma lor de ajutoare pentru salvare. În ceea ce privește necesitatea măsurii NTT2, vizavi de cuantumul său, punând la îndoială viabilitatea pe termen lung a New TT Bank în mod independent, Comisia a considerat că restructurarea prin mijloace proprii ar putea să nu fie singura și nici cea mai ieftină opțiune disponibilă⁽⁹⁸⁾. În ceea ce privește remunerația aferentă ambelor măsuri, Comisia a arătat că acoperirea deficitului de finanțare a fost un cost definitiv, fără compensarea veniturilor viitoare, ceea ce a declanșat necesitatea unei restructurări în profunzime⁽⁹⁹⁾.
- (148) În ceea ce privește proporționalitatea ambelor măsuri, Comisia consideră că măsurile NTT2 și NTT1 au fost proporționale ca ajutor pentru salvare pe termen scurt, dar considerentul 79 din decizia de inițiere a procedurii privind New TT prevede necesitatea punerii rapide în aplicare a unor măsuri care să limiteze efectele colaterale negative.
- (149) În ceea ce privește compatibilitatea măsurii, la 16 mai 2012, Comisia a aprobat-o deja temporar ca ajutor pentru salvare în decizia sa referitoare la rezoluția T Bank („decizia privind T Bank”) ⁽¹⁰⁰⁾, dar nu a putut aproba definitiv ajutorul acordat pentru activitățile T Bank care au fost transferate către TT Bank. Prin decizia de inițiere a procedurii privind New TT, Comisia a prelungit ⁽¹⁰¹⁾ autorizarea măsurii ca ajutor pentru salvare până în momentul în care va lua o decizie finală cu privire la o versiune actualizată a planului de restructurare pentru TT Bank.

⁽⁹⁸⁾ Considerentul 73 din decizia de inițiere a procedurii privind New TT.

⁽⁹⁹⁾ Considerentele 75 și 77 din decizia de inițiere a procedurii privind New TT.

⁽¹⁰⁰⁾ Decizia Comisiei din 16 mai 2012 privind ajutorul de stat SA.34115 (12/NN) „Rezoluția T Bank” (JO C 284, 20.9.2012, p. 6).

⁽¹⁰¹⁾ Considerentul 83 din decizia de inițiere a procedurii privind New TT.

- (150) În ceea ce privește compatibilitatea măsurilor cu dispozițiile Comunicării privind restructurarea, Comisia și-a exprimat îndoiele cu privire la măsura în care New TT Bank va putea să își restabilească viabilitatea pe termen lung prin mijloace proprii. Scepticismul Comisiei s-a bazat pe numărul limitat al măsurilor propuse spre a fi puse în aplicare de către New TT Bank pentru a genera profituri în viitor, nesiguranța sistemului de pensionare voluntară în ceea ce privește momentul și rata de acceptare de către angajați, absența unor măsuri suplimentare pentru reducerea costurilor de personal, lipsa unor măsuri de raționalizare a rețelei de sucursale după achiziționarea T Bank și eșecul concomitent de a exploata sinergiile potențiale ⁽¹⁰²⁾.
- (151) În considerentele 90 și 91 din decizia de inițiere a procedurii privind New TT Bank, Comisia și-a exprimat preocuparea cu privire la măsura în care scăderea ambițioasă a marjelor dobânzilor la depozitele existente și creșterea marjelor de creditare în acordarea de împrumuturi noi pot fi puse în aplicare fără ca New TT Bank să piardă un număr semnificativ de clienți și fără acordarea unor împrumuturi riscante. De asemenea, Comisia și-a exprimat îndoiele cu privire la măsura în care New TT Bank își va dubla portofoliul de împrumuturi către întreprinderi conform planificării și dacă, dată fiind lipsa de expertiză, aceasta va putea atinge rata de creștere puternică estimată a veniturilor nete din dobânzi.
- (152) În consecință, la considerentul 95 din decizia de inițiere a procedurii privind New TT Bank, Comisia consideră că reintegrarea TT Bank într-o întreprindere financiară rentabilă de mai mare anvergură va crește perspectivele de viabilitate ale New TT Bank deoarece va permite raționalizarea costurilor, reevaluarea depozitelor și a împrumuturilor noi și furnizarea unei game mai largi de produse.
- (153) Întrucât New TT Bank a adăpostit activitățile economice desfășurate anterior în cadrul TT Bank, inclusiv cele ale T Bank, Comisia a deschis o procedură oficială de investigare pentru a stabili dacă măsurile T și TT au oferit o soluție pe termen lung pentru viabilitatea New TT Bank și a invitat părțile interesate să își prezinte observațiile.
- (154) În ceea ce privește partajarea sarcinilor, Comisia a considerat că restructurarea prin mijloace proprii a condus la creșterea costurilor de restructurare și, prin urmare, a pus la îndoială faptul că ajutorul de stat a fost limitat la minim. De asemenea, Comisia a observat că, în pofida faptului că s-a realizat o împărțire suficientă a sarcinilor acționarilor și ale titularilor de creanțe subordonate, care a fost probabil valoarea maximă posibilă, absența remunerațiilor a condus la necesitatea unei restructurări profunde, în ceea ce privește atât măsurile de viabilitate, cât și măsurile de limitare a denaturării concurenței. Comisia a observat, de asemenea, că faptul că o mare parte din pierderile suportate a rezultat din anularea datoriei în favoarea statului a justificat o remunerare mai mică ⁽¹⁰³⁾.
- (155) În ceea ce privește denaturarea concurenței, Comisia a observat că volumul uriaș al ajutorului primit de către TT Bank și activitățile T Bank transferate, precum și lipsa remunerării au condus la o restructurare profundă și la reducerea prezenței pe piață a New TT Bank. De asemenea, în timp ce pierderile au provenit în principal din deținerea de obligațiuni emise de statul elen, Comisia a observat că TT Bank a deținut mai multe obligațiuni emise de statul elen decât alte bănci elene în raport cu dimensiunea sa și a considerat că acest lucru reflectă o asumare inadecvată a riscurilor ⁽¹⁰⁴⁾. În sfârșit, Comisia a remarcat că, deși New TT Bank a rămas pe piață pentru o perioadă aproape egală cu cea a TT Bank, denaturarea concurenței a fost limitată, date fiind dimensiunile relativ mici ale TT Bank și lipsa unor activități externe. Cu toate acestea, Comisia și-a pus întrebarea dacă s-au luat suficiente măsuri pentru a se limita denaturarea nejustificată a concurenței și a considerat că ar putea fi necesare interdicția privind determinarea prețului pe piață și alte măsuri de natură comportamentală ⁽¹⁰⁵⁾.

4. OBSERVAȚII ALE PĂRȚILOR INTERESATE CU PRIVIRE LA PROCEDURA OFICIALĂ DE INVESTIGARE ÎN CEEA CE PRIVEȘTE PRIMA RECAPITALIZARE PUNTE

OBSERVAȚII DIN PARTEA UNEI BĂNCI ELENE

- (156) La 3 ianuarie 2013, Comisia a primit observații prezentate de o bancă elenă asupra deciziei de inițiere a procedurii privind Eurobank. Banca elenă a afirmat că recapitalizarea băncilor elene de către HFSF constituie, în principiu, un pas binevenit în vederea realizării unui sistem bancar mai sănătos și mai viabil și nu a exprimat nicio obiecție cu privire la recapitalizarea Eurobank.
- (157) Cu toate acestea, în timp ce și-a exprimat sprijinul deplin pentru principiul recapitalizării băncilor elene de către HFSF, banca elenă a explicat că, pentru a reduce la minimum denaturarea concurenței și pentru a evita discriminarea, se preconizează că recapitalizarea de către HFSF va fi deschisă pentru toate băncile care își desfășoară activitatea în Grecia în condiții similare.

⁽¹⁰²⁾ Considerentele 88 și 89 din decizia de inițiere a procedurii privind New TT.

⁽¹⁰³⁾ Considerentul 103 din decizia de inițiere a procedurii privind New TT.

⁽¹⁰⁴⁾ Considerentul 104 din decizia de inițiere a procedurii privind New TT.

⁽¹⁰⁵⁾ Considerentul 107 din decizia de inițiere a procedurii privind New TT.

5. OBSERVAȚIILE GRECIEI CU PRIVIRE LA PROCEDURILE OFICIALE DE INVESTIGARE

5.1. OBSERVAȚIILE GRECIEI CU PRIVIRE LA PROCEDURA OFICIALĂ DE INVESTIGARE ÎN CEEA CE PRIVEȘTE PRIMA RECAPITALIZARE PUNTE

- (158) La 5 septembrie 2012, Grecia a prezentat observații care au fost pregătite de Banca Greciei și de HFSF cu privire la decizia de inițiere a procedurii privind Eurobank.

5.1.1. Observații pregătite de Banca Greciei

- (159) În ceea ce privește caracterul adecvat al primei recapitalizări punte, Banca Greciei a menționat, de asemenea, că suma de 18 miliarde EUR sub formă de capital prin care HFSF a recapitalizat cele mai mari patru bănci elene în mai 2012 a fost mai mică decât suma finală necesară pentru a permite băncilor respective să atingă treptat și să mențină o rată a capitalului de bază de rangul 1 la un nivel stabilit de 10 % până în iunie 2012 și o rată a capitalului de bază de rangul 1 la un nivel stabilit de 7 % în cadrul unui scenariu de criză negativ pe o perioadă de trei ani. De asemenea, Banca Greciei a afirmat că prima recapitalizare punte a fost temporară, dat fiind că procesul de recapitalizare va fi încheiat cu majorări de capital social din partea celor patru bănci.
- (160) De asemenea, Banca Greciei a observat că recapitalizarea celor mai mari bănci elene face parte din restructurarea pe termen lung a sectorului bancar elen. Aceasta a remarcat, de asemenea, faptul că, în cazul în care o bancă este privatizată, conducerea sa, cel mai probabil, va rămâne neschimbată, în timp ce, în cazul în care o bancă devine proprietatea statului (și anume, deținută de HFSF), HFSF poate numi o nouă conducere care, în orice caz, va fi evaluată de Banca Greciei. Banca Greciei a observat că HFSF evaluează cadrul de guvernare al întreprinderii, caracterul adecvat al conducerii și profilul de risc al fiecărei bănci în permanență, pentru a garanta că nu sunt asumate riscuri excesive. De asemenea, aceasta a subliniat că HFSF a desemnat deja reprezentanți în consiliul de administrație al băncilor recapitalizate.
- (161) În ceea ce privește necesitatea primei recapitalizări punte, Banca Greciei a observat că recapitalizarea Băncii a fost limitată astfel încât să se asigure îndeplinirea cerințelor minime de capital (8 %). De asemenea, a declarat că perioadele îndelungate de timp anterioare recapitalizării s-au datorat deteriorării bruște a mediului operațional în Grecia și impactului programului de implicare a sectorului privat, gradului de complexitate al întregului proiect și necesității de a crește la maximum participarea investitorilor privați la creșterea capitalului social.
- (162) În ceea ce privește proporționalitatea primei recapitalizări punte, Banca Greciei a subliniat că punerea integrală în aplicare a planului de restructurare care urmează să fie prezentat Comisiei este protejată prin faptul că suspendarea drepturilor de vot ale HFSF va fi revocată în cazul în care, printre altele, planul de restructurare este încălcat în mod substanțial. Banca Greciei a observat, de asemenea, că dificultățile Băncii nu se datorau unei subestimări a riscurilor de către conducerea Băncii sau unor acțiuni agresive din punct de vedere comercial.

5.1.2. Observații pregătite de HFSF

- (163) În ceea ce privește caracterul adecvat al primei recapitalizări punte, pentru a aborda problema intervenției potențiale a statului în cazul în care statul acordă ajutoare de stat în cuantumuri ridicate prin intermediul HFSF și HFSF are drepturi de vot depline, HFSF a declarat că băncile finanțate de HFSF nu sunt considerate a fi entități publice sau sub controlul statului și că acestea nu vor fi controlate de stat după ce au fost în permanență recapitalizate de către HFSF. HFSF a subliniat că este o persoană juridică de drept privat pe deplin independentă, cu autonomie de decizie. Aceasta nu este supusă controlului guvernului, în temeiul articolului 16C alineatul (2) din Legea de instituire a HFSF, potrivit căreia instituțiile de credit cărora HFSF le-a acordat sprijin sub formă de capital nu fac parte din sectorul public în general. De asemenea, au fost transmise observații cu privire la structura de conducere a HFSF.
- (164) În ceea ce privește intervenția HFSF în conducerea Băncii, HFSF a afirmat că respectă autonomia Băncii și nu interferează cu gestionarea zilnică a acesteia, dat fiind că rolul său se limitează la cel prevăzut în legea de instituire a HFSF. HFSF a afirmat că nu există nicio intervenție sau coordonare din partea statului și că deciziile Băncii în ceea ce privește procesul de acordare a împrumuturilor (privind, printre altele, efectele colaterale, stabilirea prețurilor și solvabilitatea debitorilor) vor fi luate pe baza unor criterii comerciale.

- (165) HFSF a subliniat că legea de instituire a HFSF și acordul de pre-subscriere stabilesc măsuri de salvagardare adecvate pentru a evita asumarea unor riscuri excesive de către acționarii existenți. HFSF a evidențiat aspecte precum (i) numirea reprezentanților HFSF ca membri neexecutivi independenți ai consiliului de administrație al Băncii și prezența lor în comitete; (ii) aplicarea de către HFSF a principiului diligenței necesare în cadrul Băncii; și (iii) faptul că, după recapitalizarea finală, drepturile sale de vot vor fi limitate numai atât timp cât Banca respectă condițiile planului de restructurare.
- (166) În ceea ce privește necesitatea primei recapitalizări punte și, în special, în ceea ce privește nivelul de remunerare a ajutoarelor, HFSF a afirmat că remunerarea fusese convenită cu reprezentanți ai Comisiei, ai BCE și ai FMI. Nivelul convenit a luat în considerare faptul că prima recapitalizare punte se va transforma într-o recapitalizare permanentă înainte de 30 septembrie 2012, termen care a fost stabilit în martie 2012 în cadrul Memorandumului privind politica economică și financiară încheiat între Comisie, BCE și FMI și Grecia.
- (167) În ceea ce privește proporționalitatea primei recapitalizări punte, HFSF a remarcat faptul că măsurile adoptate, precum cele descrise la considerentul 165 din prezenta decizie, constituie garanții suficiente pentru ajutoarele consistente primite și perioada de salvare îndelungată. De asemenea, HFSF a declarat că există în vigoare măsuri adecvate pentru a se asigura că băncile la care HFSF deține participații nu partajează între ele informații sensibile din punct de vedere comercial. Astfel de măsuri includ numirea unor reprezentanți diferiți ai HFSF la băncile respective, mandatele adresate reprezentanților în cauză care previn în mod specific fluxul de informații de la un reprezentant la altul și instrucțiuni interne clare pentru agenții respectivi să nu transmită informații sensibile din punct de vedere comercial ale băncilor. De asemenea, HFSF a declarat că nu își exercită drepturile în relația cu băncile într-un mod care ar putea împiedica, restricționa, denatura sau diminua ori împiedica în mod semnificativ concurența efectivă. În sfârșit, HFSF a arătat că membrii consiliului său de administrație și angajații săi se supun unor norme stricte de confidențialitate și unor obligații fiduciare și s-au angajat să respecte dispoziții privind secretul profesional cu privire la activitățile sale.

5.2. OBSERVAȚIILE GRECIEI CU PRIVIRE LA PROCEDURA OFICIALĂ DE INVESTIGARE PRIVIND NEA PROTON BANK

- (168) La 5 septembrie 2012, Grecia a prezentat observații care au fost pregătite de Banca Greciei și HFSF cu privire la decizia de inițiere a procedurii privind Nea Proton Bank.

5.2.1. Observații pregătite de Banca Greciei

- (169) Banca Greciei a observat că Nea Proton Bank, în calitate de instituție de credit intermediară deținută de către HFSF, nu poate oferi un plan de afaceri pe termen lung de sine stătător. De asemenea, Banca Greciei a precizat că urmărește îndeaproape punerea în aplicare a planului de afaceri întocmit de către HFSF pentru Nea Proton Bank și prezentat Comisiei pentru a se asigura că Nea Proton Bank poate fi vândută în termenul prevăzut de lege.
- (170) În ceea ce privește rata de creștere a rentabilității, Banca Greciei a arătat că se preconiza că cea mai mare parte a creșterii se va produce în cursul anului 2013 (când s-a estimat că veniturile nete din dobânzi vor crește la 55,3 milioane EUR, în comparație cu 22,7 milioane EUR în 2012), se va datora în principal reducerii cheltuielilor totale cu dobânzile și va fi rezultatul a doi factori: o reinnoire a depozitelor la termen care aveau randamente înalte în condiții mai bune și o reducere de 30 % din suma totală a depozitelor în prima jumătate a anului 2012. De asemenea, Banca Greciei a subliniat faptul că, începând cu 2013, valorile veniturilor nete din dobânzi vor circula fără probleme și nu vor ridica îndoieli cu privire la capacitatea Nea Proton Bank de a atinge obiectivul.

5.2.2. Observații pregătite de HFSF

- (171) În ceea ce privește necesitatea măsurilor în favoarea Nea Proton Bank, HFSF a constatat că Banca Greciei este autoritatea competentă pentru a decide cu privire la orice măsură de rezoluție și că HFSF a injectat capitalul minim necesar în scopuri de reglementare.
- (172) În ceea ce privește restabilirea viabilității pe termen lung a Nea Proton Bank, HFSF a făcut referire la cadrul de rezoluție în care HFSF a trebuit să vândă Nea Proton Bank în termen de doi ani și a fost de acord cu Comisia că Nea Proton Bank ar putea face parte dintr-o entitate viabilă și mai mare. Deși planul de restructurare pentru Nea Proton Bank s-a bazat pe un model „de sine stătător”, HFSF a explicat că obiectivul său a fost de a facilita vânzarea băncii respective prin îmbunătățirea gradului de atractivitate pentru investitori și a rezultatelor sale financiare. HFSF

a precizat că injecțiile de capital au permis Nea Proton Bank nu numai să respecte indicele minim de adecvare a capitalului, ci și să își îmbunătățească poziția financiară și atractivitatea pentru o eventuală fuziune viitoare cu alte bănci mici. HFSF a remarcat, de asemenea, că a fost necesară o injecție suplimentară de capital pentru a acoperi pierderile din depreciere aferente programului de implicare a sectorului privat și tarifelor mărite de acordare a împrumuturilor.

- (173) HFSF a precizat că Nea Proton Bank și-a îmbunătățit costul de finanțare și loialitatea depozitelor. Dependența Nea Proton Bank față de Eurosistem a scăzut în cursul anului 2012 și banca și-a îmbunătățit poziția în ceea ce privește lichiditățile. Injecția de capital suplimentară a contribuit la reducerea ratelor dobânzilor la depozite și la îmbunătățirea marjelor ratei dobânzii. Nea Proton Bank a reevaluat deja o parte din portofoliul său de credite, utilizând prețuri bazate pe risc cu rate ale dobânzilor mult superioare costului de finanțare. De asemenea, rata de creștere preconizată a veniturilor nete din dobânzi va înregistra o expansiune conservatoare pe segmentul de piață dedicat întreprinderilor, cu o creștere a calității portofoliului.
- (174) HFSF a observat că în 2012 Nea Proton Bank și-a redus semnificativ costurile de operare, singurele sale două filiale urmau să își înceteze activitatea, participarea sa la brokerii de asigurări a fost redusă în mod semnificativ și activitățile sale de negociere în nume propriu urmau să se încheie.
- (175) În sfârșit, HFSF a remarcat că denaturarea concurenței va fi limitată, având în vedere procentul scăzut al Nea Proton Bank în totalul activelor bancare din Grecia, și că banca nu avea în vedere o atragere a depozitelor agresivă.

5.3. OBSERVAȚIILE GRECIEI CU PRIVIRE LA PROCEDURA FORMALĂ DE INVESTIGARE PRIVIND NEW TT BANK

- (176) La 19 iulie 2013, Ministerul de Finanțe a transmis observații cu privire la decizia de inițiere a procedurii privind New TT.
- (177) În ceea ce privește necesitatea măsurii NTT1, Ministerul de Finanțe a adăugat că valoarea exactă a activelor și pasivelor care au fost transferate către New TT Bank a fost definită pe baza raportului auditorilor externi în conformitate cu articolul 63E alineatul (6) din Legea nr. 3601/2007.
- (178) În ceea ce privește necesitatea măsurii NTT2, Ministerul de Finanțe a declarat că cel de al doilea program de ajustare pentru Grecia (revizuirea a doua – mai 2013) impunea vânzarea New TT Bank către un terț până la 15 iulie 2013.
- (179) În ceea ce privește remunerarea măsurilor NTT1 și NTT 2, Ministerul de Finanțe a constatat că HFSF, care acoperă deficitul de finanțare până la 31 decembrie 2013 în locul Fondului elen de garantare a depozitelor și investițiilor, beneficiază de un tratament preferențial înaintea altor creditori chirografari în caz de lichidare a activelor care au rămas în proprietatea TT Bank și că doar cererile lucrătorilor de a beneficia de 50 % din compensația care li se cuvine au prioritatea în fața creanțelor HFSF. Prin urmare, acesta a arătat că lichidarea activelor respective va aduce beneficii în principal HFSF și, prin urmare, va reduce costul suportat de stat.
- (180) În ceea ce privește restabilirea viabilității pe termen lung a New TT Bank, Ministerul de Finanțe a arătat că, în calitate de instituție de credit intermediară, New TT Bank a trebuit să fie vândută în termen de doi ani de la înființarea sa, în conformitate cu articolul 63e din Legea nr. 3601/2007. Conform Memorandumului privind politica economică și financiară din mai 2013, vânzarea New TT Bank urma să fie finalizată până la 15 iulie 2013, asigurând astfel viabilitatea pe termen lung a activităților sale.

6. EVALUAREA AJUTOARELOR ÎN FAVOAREA ÎNTREPRINDERILOR ACHIZIȚIONATE

6.1. EVALUAREA AJUTORULUI ÎN FAVOAREA NEA PROTON BANK

6.1.1. Existența și cuantumul ajutorului

- (181) Comisia trebuie să stabilească existența ajutorului de stat în sensul articolului 107 alineatul (1) din tratat. Dispoziția din tratat definește ajutorul de stat ca orice ajutor acordat de un stat membru sau prin intermediul resurselor de stat, sub orice formă, care denaturează sau amenință să denatureze concurența prin favorizarea anumitor întreprinderi sau a producerii anumitor bunuri, în măsura în care afectează schimburile comerciale între statele membre.

6.1.1.1. *Existența ajutorului în măsurile acordate în cadrul schemei de sprijin pentru băncile elene (măsurile Pr1, Pr2 și Pr3)*

- (182) Injecția de capital în valoare de 80 de milioane EUR din partea statului elen în Proton Bank în mai 2009 (măsura Pr1), titlurile emise de guvernul elen în valoare de 78 de milioane EUR obținute de Proton Bank în aprilie 2009 (măsura Pr2) și garanția de stat acordată Proton Bank pentru emisiunea de obligațiuni cu o valoare nominală de 149,4 milioane EUR în iulie 2010 (măsura Pr3) au fost acordate în cadrul schemei de sprijinire a băncilor elene⁽¹⁰⁶⁾. În decizia de aprobare a schemei, Comisia a concluzionat că măsurile acordate în cadrul schemei respective constituie ajutor de stat.
- (183) Astfel cum s-a concluzionat în considerentul 38 din decizia de inițiere a procedurii privind Nea Proton, Nea Proton Bank găzduiește activitățile economice ale Proton Bank. Măsurile Pr1, Pr2 și Pr3 au generat beneficii pentru Nea Proton Bank, întrucât acestea au contribuit la stabilizarea și menținerea activităților economice care au fost transferate către bancă și care, în caz contrar, nu ar mai exista. Prin urmare, Comisia consideră că acestea au generat beneficii pentru activitățile economice transferate către Nea Proton Bank.

6.1.1.2. *Existența ajutorului în acoperirea deficitului de finanțare al Nea Proton Bank (măsura NP1)*

- (184) În considerentele 31-37 din decizia de inițiere a procedurii privind Nea Proton, Comisia a stabilit deja că măsura NP1, intervenția prin schema de rezoluție bancară a Fondului elen de garantare a depozitelor și investițiilor și acoperirea deficitului de finanțare de către HFSF constituie ajutor de stat în sensul articolului 107 alineatul (1) din tratat. În considerentul 38 din decizia menționată, Comisia a considerat că Nea Proton Bank este beneficiarul economic al măsurii, întrucât Nea Proton Bank găzduiește activitatea economică a Proton Bank, care continuă să existe datorită ajutoarelor primite.

6.1.1.3. *Existența ajutorului de stat în injecția de capital social inițial acordată de HFSF și în injecția de capital social suplimentar acordată de HFSF în 2012 (măsura NP2)*

- (185) În considerentele 41-43 din decizia de inițiere a procedurii privind Nea Proton, Comisia a stabilit deja că injecția de capital acordată de către HFSF în valoare de 250 de milioane EUR, precum și injecțiile de capital suplimentar preconizate la momentul deciziei, care se ridică la un total de 300 de milioane EUR, au constituit ajutor de stat în sensul articolului 107 alineatul (1) din tratat. Astfel cum se menționează la considerentul 93 din prezenta decizie, din capitalul suplimentar posibil de 300 de milioane EUR, HFSF a contribuit în cele din urmă cu o sumă suplimentară de 265 de milioane EUR în 2012, ceea ce face ca suma totală a ajutorului pentru recapitalizare în anul 2011 și 2012 să se ridice la 515 milioane EUR (măsura NP2).

6.1.1.4. *Existența ajutorului în injecția de capital în Nea Proton Bank acordată de HFSF înainte de vânzarea sa către Bancă (NP3)*

- (186) Comisia consideră că injecția de capital în Nea Proton Bank acordată de către HFSF înainte de vânzarea sa către Bancă, în valoare de 395 de milioane EUR, reprezintă ajutor de stat în sensul articolului 107 alineatul (1) din tratat.
- (187) Injecția de capital a fost acordată de către HFSF, care este o entitate creată și finanțată de Grecia pentru a sprijini băncile și care, prin urmare, utilizează resursele de stat. De asemenea, măsura este selectivă, întrucât injecția de capital acordă beneficii doar pentru Nea Proton Bank.
- (188) De asemenea, intervenția oferă Nea Proton Bank un avantaj clar, întrucât aceasta permite menținerea activităților sale bancare. Fără injecția de capital, Nea Proton Bank, care avea un capital profund negativ, ar fi dat faliment. În astfel de circumstanțe, vânzarea Nea Proton Bank și integrarea sa într-o entitate mai mare nu ar fi fost posibile. De asemenea, recapitalizarea nu respectă principiul investitorului în economia de piață. Dimpotrivă, recapitalizarea în valoare de 395 de milioane EUR a permis efectuarea vânzării Nea Proton Bank la un preț de 1 EUR. Un investitor privat ar fi ales să nu efectueze recapitalizarea și să lase Nea Proton Bank să fie declarată falimentară, economisind astfel 395 de milioane EUR.
- (189) Nea Proton Bank concurează cu alte bănci, inclusiv filiale ale băncilor străine, care sunt active în Grecia sau sunt potențial interesate să intre pe piața elenă. În consecință, injecția de capital are un efect asupra schimburilor comerciale între statele membre și poate denatura concurența.
- (190) Prin urmare, Comisia concluzionează că injecția de capital în valoare de 395 de milioane EUR în Nea Proton Bank constituie ajutor de stat în sensul articolului 107 alineatul (1) din tratat.

⁽¹⁰⁶⁾ A se vedea notele de subsol 4 și 6.

Beneficiarul măsurii NP3

- (191) Astfel cum s-a explicat deja în considerentul 188, Comisia consideră Nea Proton Bank ca fiind beneficiarul injecției de capital în valoare de 395 de milioane EUR în Nea Proton Bank, întrucât ajutorul a permis continuarea activităților sale economice în cadrul Băncii.
- (192) În ceea ce privește măsura în care vânzarea Nea Proton Bank implică ajutor de stat acordat Băncii, în conformitate cu punctul 49 din Comunicarea din 2008 privind sectorul bancar, Comisia trebuie să evalueze dacă sunt îndeplinite anumite cerințe. Aceasta trebuie să examineze în special dacă: (i) procesul de vânzare a fost deschis și nediscriminatoriu; (ii) vânzarea a avut loc în condițiile pieței; și (iii) instituția financiară sau guvernul au crescut la maximum prețul de vânzare al activelor și pasivelor în cauză.
- (193) Banca a achiziționat acțiuni în Nea Proton Bank, întrucât aceasta a prezentat singura ofertă valabilă în cadrul unei proceduri de licitație nediscriminatorie deschisă altor bănci și instituții financiare. Un consilier financiar al HFSF a contactat o serie de bănci, instituții financiare și sponsori, dar numai patru și-au exprimat interesul pentru achiziționarea Nea Proton Bank, dintre care numai doi, Banca și un fond de hedging⁽¹⁰⁷⁾, au depus oferte finale. Oferta Băncii a fost singura care a respectat scrisoarea de procedură a HFSF.
- (194) Întrucât consilierul financiar a contactat un număr mare de bănci și a stabilit în prealabil condițiile și calendarul pe care trebuia să le respecte oferta pentru a fi valabilă, Comisia consideră că oferta a fost deschisă și nediscriminatorie. Prin urmare, Comisia concluzionează că procedura de atribuire îi permite să excludă prezența ajutorului către cumpărător.
- (195) Banca a plătit o sumă de 1 EUR și HFSF s-a angajat să recapitalizeze Nea Proton Bank înainte de vânzare. Prețul negativ (și anume, luând în considerare recapitalizarea Nea Proton Bank chiar înainte de vânzare) nu exclude faptul că prețul de vânzare reflectă valoarea de piață a întreprinderii⁽¹⁰⁸⁾, întrucât capitalul net al Nea Proton Bank era în mod clar negativ și se preconiza că va continua să înregistreze pierderi. Comisia nu are niciun motiv să considere că oferta făcută și prețul plătit nu reflectă prețul de piață al întreprinderii. Prin urmare, în conformitate cu punctul 49 din Comunicarea din 2008 privind sectorul bancar, punctul 20 din Comunicarea privind restructurarea și practica sa decizională⁽¹⁰⁹⁾, Comisia concluzionează că prețul de vânzare a fost prețul pieței și ajutorul acordat Băncii poate fi exclus.

6.1.1.5. Concluzie privind existența și cuantumul total al ajutorului primit

- (196) Pe baza considerentelor 182-190, Comisia consideră că măsurile Pr1, Pr2 și Pr3, NP1, NP2 și NP3 îndeplinesc condițiile prevăzute la articolul 107 alineatul (1) din tratat și constituie ajutor de stat. În ceea ce privește măsurile Pr1, Pr2 și Pr3, Comisia concluzionează că, întrucât acestea au contribuit la menținerea activităților Proton Bank, care au fost ulterior transferate către Nea Proton Bank, măsurile respective pot fi considerate, de asemenea, beneficii în favoarea Nea Proton Bank, care găzduiește activitățile în cauză. Astfel cum s-a afirmat deja în considerentul 184, beneficiarul măsurii NP1 este Nea Proton Bank, care găzduiește activitățile transferate ale Proton Bank. În plus, Nea Proton Bank este, de asemenea, beneficiarul măsurilor NP2 și NP3.
- (197) Prin urmare, Comisia concluzionează că activitățile Nea Proton Bank au beneficiat de ajutoare de stat sub formă de capital în valoare de 2 111,6 milioane EUR (măsurile Pr1, NP1, NP2 și NP3), în plus față de garanțiile de stat în valoare de 149,4 milioane EUR (măsura Pr3) și titlurile de stat emise de guvernul elen în valoare de 78 de milioane EUR (măsura Pr2), astfel cum sunt rezumate în tabelul 9.

⁽¹⁰⁷⁾ Oferta fondului de hedging nu a respectat scrisoarea de procedură a HFSF. Oferta fondului de hedging a fost condiționată de îndeplinirea obligației de diligență, pentru care s-a solicitat un termen suplimentar, cerere incompatibilă cu termenul prevăzut de Memorandumul privind politica economică și financiară. De asemenea, au fost necesare declarații și garanții importante și fondul de hedging a introdus un plafon de 25 de milioane EUR la valoarea capitalului suplimentar pe care era dispus să îl injecteze în eventualitatea în care ar fi fost necesar și doar pentru un an.

⁽¹⁰⁸⁾ A se vedea, de asemenea, considerentul 82 din Decizia Comisiei din 28 noiembrie 2012 privind ajutorul de stat SA.34053 (12/N) – Recapitalizarea și restructurarea Banco de Valencia S.A. – Spania (JO C 75, 14.3.2013, p. 1).

⁽¹⁰⁹⁾ A se vedea Decizia Comisiei din 25 ianuarie 2010 în cazul privind ajutorul de stat NN 19/2009 – Ajutor de restructurare pentru Dunfermline Building Society (JO C 101, 20.4.2010, p. 7), considerentul 47; Decizia Comisiei din 25 octombrie 2010 în cazul privind ajutorul de stat N 560/2009 – Ajutor pentru lichidarea băncii Fionia (JO C 76, 26.3.2011, p. 3), considerentul 55; Decizia Comisiei din 8 noiembrie 2010 în cazul privind ajutorul de stat N 392/2010 – Restructurarea CajaSur (JO C 357, 30.12.2010, p. 12), considerentul 52.

Tabelul 9

Prezentare generală a sumei totale a ajutorului primit de către Proton Bank și Nea Proton Bank

Beneficiarul ajutorului	Măsură	Natura ajutorului	Valoarea ajutorului (în milioane EUR)
Activitățile Proton Bank	Pr1	Recapitalizare	80
Activitățile Nea Proton Bank	NP1	Acoperirea deficitului de finanțare din PB către NPB	1 121,6
	NP2	Recapitalizare	515
	NP3	Recapitalizare	395
Totalul ajutorului sub formă de capital acordat			2 111,6
Beneficiarul ajutorului	Măsură	Natura ajutorului	
Activitățile Proton Bank	Pr2	Împrumuturi din emisiunea de obligațiuni	78
	Pr3	Garanție	149,4
Totalul ajutorului sub formă de lichidități acordat			227,4

6.1.2. Temeiul juridic pentru evaluarea compatibilității

- (198) Articolul 107 alineatul (3) litera (b) din tratat autorizează Comisia să declare un ajutor ca fiind compatibil cu piața internă dacă acesta este destinat „remedierii unei perturbări grave a economiei unui stat membru”.
- (199) Comisia a recunoscut faptul că criza financiară globală poate cauza perturbări grave în economia unui stat membru și că măsurile de sprijinire a băncilor pot să remedieze o astfel de perturbare. Acest fapt a fost confirmat în Comunicarea din 2008 privind sectorul bancar, în Comunicarea privind recapitalizarea și în Comunicarea privind restructurarea. Comisia este în continuare de părere că cerințele privind ajutorul de stat care urmează să fie aprobat în temeiul articolului 107 alineatul (3) litera (b) din tratat sunt îndeplinite, având în vedere reapariția crizei pe piețele financiare. Comisia a confirmat acest punct de vedere prin adoptarea Comunicării din 2011 privind prelungirea⁽¹¹⁰⁾ și a Comunicării din 2013 privind sectorul bancar⁽¹¹¹⁾.
- (200) În ceea ce privește economia Greciei, în deciziile de aprobare și de prelungire a schemei de sprijinire a băncilor elene, precum și în aprobările măsurilor privind ajutorul de stat acordat de Grecia pentru bănci individuale⁽¹¹²⁾, Comisia a recunoscut că există riscul unei perturbări grave a economiei Greciei și că sprijinul de stat acordat băncilor poate să remedieze astfel de perturbări. În consecință, temeiul juridic al evaluării măsurilor de ajutor ar trebui să fie articolul 107 alineatul (3) litera (b) din tratat.
- (201) Pentru ca un ajutor să fie compatibil în temeiul articolului 107 alineatul (3) litera (b) din tratat, acesta trebuie să respecte criteriile generale de compatibilitate:
- (a) *caracterul adecvat*: ajutorul trebuie să fie bine orientat, pentru a putea realiza efectiv obiectivul de remediere a unei perturbări grave a economiei; acest lucru nu ar fi posibil dacă măsura nu ar fi adecvată pentru a remedia perturbările respective;

⁽¹¹⁰⁾ Comunicare a Comisiei privind aplicarea, începând cu 1 ianuarie 2012, a normelor privind ajutoarele de stat în cazul măsurilor de sprijin în favoarea băncilor, în contextul crizei financiare (JO C 356, 6.12.2011, p. 7).

⁽¹¹¹⁾ Comunicare a Comisiei privind aplicarea, începând cu 1 august 2013, a normelor privind ajutoarele de stat în cazul măsurilor de sprijin în favoarea băncilor, în contextul crizei financiare („Comunicarea privind sectorul bancar”) (JO C 216, 30.7.2013, p. 1).

⁽¹¹²⁾ A se vedea notele de subsol 9 și 11.

- (b) *necesitatea*: prin cuantumul și forma sa, măsura de ajutor trebuie să fie necesară pentru îndeplinirea obiectivului declarat; prin urmare, aceasta trebuie să fie în cuantumul minim necesar pentru a atinge obiectivul și să ia forma cea mai adecvată pentru a remedia perturbarea;
- (c) *proporționalitatea*: efectele pozitive ale măsurii de ajutor trebuie să fie echilibrate în mod adecvat, pentru a nu denatura concurența și pentru ca denaturarea să fie limitată la minimumul necesar îndeplinirii obiectivelor prevăzute de măsură.

- (202) În timpul crizei financiare, Comisia a elaborat criteriile de compatibilitate pentru diferite tipuri de măsuri de ajutor. Principiile de evaluare a măsurilor de ajutor au fost stabilite inițial în Comunicarea din 2008 privind sectorul bancar.
- (203) Comunicarea privind recapitalizarea ⁽¹¹³⁾ stabilește orientări suplimentare privind nivelul remunerației necesare pentru injecțiile de capital de stat.
- (204) În cele din urmă, în Comunicarea privind restructurarea ⁽¹¹⁴⁾ Comisia a explicat modul în care va evalua planurile de restructurare. În evaluarea sa cu privire la planul de restructurare a Băncii în temeiul Comunicării privind restructurarea, Comisia va lua în considerare toate măsurile enumerate în tabelul 7.

6.1.3. Evaluarea compatibilității măsurilor de ajutor în baza Comunicării din 2008 privind sectorul bancar și a Comunicării privind recapitalizarea

6.1.3.1. Compatibilitatea măsurilor Pr1, Pr2 și Pr3 în baza Comunicării din 2008 privind sectorul bancar

- (205) Măsurile Pr1, Pr2 și Pr3 au fost acordate în cadrul schemei de sprijinire a băncilor elene. Măsurile din cadrul schemei au fost deja evaluate ca fiind compatibile cu piața internă în decizia Comisiei din 19 noiembrie 2008.

6.1.3.2. Compatibilitatea măsurilor NP1 și NP2 în baza Comunicării din 2008 privind sectorul bancar și a Comunicării privind recapitalizarea

- (206) Comisia a aprobat măsurile NP1 și NP2 ca ajutor de salvare prin decizia de inițiere a procedurii privind Nea Proton. Cu toate acestea, astfel cum s-a menționat în considerentul 142, Comisia și-a exprimat îndoiala cu privire la necesitatea cuantumului măsurii NP2, în ceea ce privește capacitatea Nea Proton Bank de a-și restabili viabilitatea pe termen lung prin propriile mijloace și, prin urmare, a constatat că opțiunea de sine stătătoare este cea mai ieftină opțiune disponibilă. Îndoielile au fost abordate prin vânzarea Nea Proton Bank către Bancă la 15 iulie 2013. Întrucât Nea Proton Bank a fost vândută Băncii în cadrul unui proces deschis, transparent și nediscriminatoriu, prețul plătit de către Bancă este considerat prețul pieței. Ca urmare, cuantumul injecției de capital efectuate de către stat înaintea vânzării a fost necesar pentru succesul vânzării. Integrarea Nea Proton Bank în activitățile Băncii va soluționa problemele de viabilitate pe termen lung ale Nea Proton Bank, având în vedere planul de restructurare prezentat Comisiei de către Bancă.

6.1.3.3. Compatibilitatea măsurii NP3 în baza Comunicării din 2008 privind sectorul bancar și a Comunicării privind recapitalizarea

6.1.3.3.1. Caracterul adecvat

- (207) În ceea ce privește caracterul adecvat al măsurii NP3, injecția de capital în valoare de 395 de milioane EUR acordată de HFSF în favoarea Nea Proton Bank înainte de vânzarea sa către Bancă, Comisia consideră că măsura este adecvată, întrucât aceasta a contribuit la continuarea activităților Nea Proton Bank. Activitățile Nea Proton Bank nu ar fi putut continua fără ajutorul HFSF, întrucât Nea Proton Bank avea un capital propriu negativ la momentul vânzării Băncii și a continuat să înregistreze pierderi. Nicio bancă nu ar fi cumpărat Nea Proton Bank fără o recapitalizare prealabilă. Prin urmare, măsura garantează menținerea stabilității financiare a Greciei. Pe această bază, Comisia constată că măsura este adecvată ca ajutor de salvare.

6.1.3.3.2. Necesitatea

- (208) Astfel cum prevede Comunicarea din 2008 privind sectorul bancar, prin cuantumul și forma sa, măsura de ajutor trebuie să fie necesară pentru îndeplinirea obiectivului măsurii. Această înseamnă că injecția de capital trebuie să fie în cuantumul minim necesar pentru atingerea obiectivului.

⁽¹¹³⁾ A se vedea nota de subsol 96.

⁽¹¹⁴⁾ A se vedea nota de subsol 97.

- (209) Astfel cum a afirmat Banca Greciei în scrisoarea sa din 19 iulie 2013, lichidarea Nea Proton Bank ar fi putut avea un efect de contaminare, antrenând o nouă criză sistemică și subminând încrederea recent restabilită în sistemul bancar ca urmare a încheierii procesului de recapitalizare. Comisia consideră că aceste elemente de stabilitate financiară sprijină necesitatea măsurii NP3.
- (210) În ceea ce privește amploarea intervenției, cifra de 395 de milioane EUR a fost stabilită printr-o procedură de licitație deschisă și nediscriminatorie. Banca a realizat o evaluare prealabilă a Nea Proton Bank. Oferta Băncii, care impunea recapitalizarea cu 395 de milioane EUR înainte de cumpărarea Nea Proton Bank, a fost calculată astfel încât să atingă gradul minim de acoperire a capitalului de 9 % și să permită acordarea unei sume suplimentare de 119 milioane EUR din cauza pierderilor suplimentare preconizate din împrumuturi și pierderilor preconizate înainte de impozitare până în 2016. Comisia concluzionează că ajutorul de 395 de milioane EUR a fost necesar.
- (211) În ceea ce privește remunerarea aferentă ajutorului, având în vedere că prețul de vânzare este stabilit la 1 EUR, HFSF nu va recupera nicio sumă. Contribuția sa este similară unui grant. Astfel cum se menționează la punctul 44 din Comunicarea privind recapitalizarea, o recapitalizare insuficient remunerată poate fi acceptată numai în cazul băncilor aflate în dificultate care nu pot plăti nicio remunerare. Comisia apreciază că Nea Proton Bank s-a aflat în această situație. Lipsa remunerării determină necesitatea unei restructurări în profunzime, astfel cum este prevăzut în Comunicarea privind recapitalizarea.
- (212) În concluzie, măsura este necesară ca ajutor de salvare, prin cuantumul și forma sa, pentru îndeplinirea obiectivului de limitare a perturbării sistemului bancar din Grecia și a economiei în ansamblu.

6.1.3.3.3. Proporționalitatea

- (213) Comisia ia act de faptul că, în urma fuziunii prin absorbție a Nea Proton Bank cu Banca, activitățile economice ale Nea Proton Bank au fost transferate către Bancă. Faptul că ajutorul salvează activitățile economice ale Băncii ar putea, teoretic, să creeze denaturări ale concurenței. Cu toate acestea, Comisia observă dimensiunea redusă a Nea Proton Bank și a procesului de vânzare, în cadrul căruia concurenții au avut posibilitatea de a licita pentru Nea Proton Bank. De asemenea, imediat după transferul acestora, activitățile economice ale Nea Proton Bank vor fi pe deplin integrate în cadrul Băncii și vor înceta să mai existe ca o activitate economică separată sau ca un concurent. Prin urmare, Comisia concluzionează că ajutorul nu creează o denaturare nejustificată a concurenței.

6.1.3.3.4. Concluzie cu privire la conformitatea măsurii NP3 în baza Comunicării din 2008 privind sectorul bancar și a Comunicării privind recapitalizarea

- (214) Prin urmare, Comisia concluzionează că măsura NP3 este adecvată, necesară și, având în vedere restructurarea profundă prevăzută pentru Bancă, care cuprinde în prezent activitățile economice ale Nea Proton Bank, proporțională cu obiectivul urmărit.

6.1.4. Compatibilitatea măsurilor de ajutor în baza Comunicării privind restructurarea

- (215) În considerentele 60, 61, 78 și 79 din decizia de inițiere a procedurii privind Nea Proton, Comisia a constatat, cu referire la măsurile NP1 și NP2, că Nea Proton Bank nu va fi în măsură să remunereze ajutorul de stat primit și a subliniat că absența remunerării a condus la necesitatea unei restructurări în profunzime. În considerentul 211, în ceea ce privește remunerarea măsurii NP3, Comisia a constatat că, întrucât prețul de vânzare al Nea Proton este stabilit la 1 EUR, HFSF nu va recupera nimic din suma de 395 de milioane EUR reprezentând injecția de capital efectuată înainte de vânzare (măsura NP3). De asemenea, Grecia nu va recupera nimic din acțiunile preferențiale emise în mai 2009, întrucât creanțele din titluri de capital față de acestea au rămas în Proton Bank, care a fost lichidată. Prin urmare, Comisia concluzionează că lipsa unei remunerări determină necesitatea unei restructurări în profunzime, atât în ceea ce privește măsurile de viabilitate, cât și în ceea ce privește măsurile de limitare a denaturării concurenței.

6.1.4.1. Asigurarea viabilității pe termen lung a activității Nea Proton Bank prin vânzare

- (216) Punctul 21 din Comunicarea privind restructurarea prevede că, atunci când instituția de credit aflată în dificultate nu poate, în mod credibil, să își restabilească viabilitatea pe termen lung, ar trebui să fie luate în considerare lichidarea ordonată sau vânzarea sa. Prin urmare, statele membre pot să încurajeze retragerea operatorilor neviabili, permițând în același timp ca procesul să se desfășoare într-un interval adecvat care să mențină stabilitatea financiară.

- (217) În decizia de inițiere a procedurii privind Nea Proton, Comisia a exprimat îndoieli serioase cu privire la măsura în care Nea Proton Bank ar putea să își restabilească viabilitatea pe termen lung prin propriile mijloace și a subliniat sinergiile care ar putea fi realizate prin integrarea sa în cadrul unei entități financiare mari.
- (218) În această privință, punctul 17 din Comunicarea privind restructurarea clarifică faptul că vânzarea unei bănci în dificultate către o altă instituție financiară poate contribui la restabilirea viabilității pe termen lung în cazul în care cumpărătorul este viabil și are capacitatea de a absorbi transferul băncii aflate în dificultate și poate contribui la refacerea încrederii pieței față de aceasta. De asemenea, în conformitate cu Memorandumul privind politica economică și financiară, a fost necesară o consolidare mai mare a sectorului bancar și HFSF a trebuit să vândă Nea Proton Bank până la 15 iulie 2013.
- (219) Astfel cum s-a menționat în secțiunea 7.5.2, pe baza planului său de restructurare, Banca poate fi considerată o entitate viabilă. Prin urmare, faptul că activitățile Nea Proton Bank au fost transferate către Bancă permite restabilirea viabilității lor pe termen lung. De asemenea, faptul că Nea Proton Bank este pe deplin integrată în cadrul Băncii și dispare ca un concurent de sine stătător constituie o restructurare în profunzime, necesară din cauza remunerației insuficiente a ajutoarelor de stat.

6.1.4.2. Contribuția proprie și repartizarea sarcinilor

- (220) În decizia de inițiere a procedurii privind Nea Proton, Comisia și-a exprimat îndoielile cu privire la măsura în care costurile de restructurare au fost limitate la minimum. Îndoielile au provenit din constatarea că Nea Proton Bank nu și-ar fi putut restabili viabilitatea pe termen lung prin propriile mijloace, fără a suporta costuri ridicate. Integrarea Nea Proton Bank în cadrul Băncii, o entitate mai mare cu infrastructură informatică și structură de gestionare a riscurilor, răspunde acestor preocupări. Vânzarea către Bancă contribuie la limitarea costurilor de restructurare la minimum.
- (221) În ceea ce privește contribuția acționarilor și a titularilor de creanțe subordonate la costurile de restructurare, Comisia a stabilit deja în considerentul 77 din decizia de inițiere a procedurii privind Nea Proton că acționarii și titularii de creanțe subordonate nu au fost transferați către Nea Proton Bank, ci au rămas în Proton Bank, entitatea în lichidare. Prin urmare, Comisia a considerat că s-a realizat o împărțire suficientă a sarcinilor acționarilor și ale titularilor de creanțe subordonate.

6.1.4.3. Măsuri de limitare a denaturării concurenței

- (222) În ceea ce privește măsurile de limitare a denaturării concurenței, punctul 30 din Comunicarea privind restructurarea prevede următoarele: „Comisia consideră drept punct de plecare pentru evaluarea necesității de a dispune de astfel de măsuri, dimensiunea, amploarea și sfera activităților pe care banca în cauză le desfășoară la momentul punerii în aplicare a unui plan credibil de restructurare. Natura și forma unor astfel de măsuri depind de două criterii: în primul rând, de valoarea ajutorului și de condițiile și circumstanțele în care a fost acordat și, în al doilea rând, de caracteristicile pieței sau piețelor pe care banca beneficiară își va desfășura activitatea.”
- (223) În ceea ce privește cuantumul ajutorului primit, Comisia ia act de valoarea totală a ajutorului sub formă de capital primit de 2 111,6 milioane EUR (Pr1, NP1, NP2, NP3), pe lângă sprijinul de stat sub formă de lichidități în valoare de 149,4 milioane EUR (Pr3) și titlurile emise de guvernul elen în valoare de 78 de milioane EUR (Pr2). Măsura Pr1 a corespuns unei valori de 4,6 % din activele ponderate în funcție de risc ale Proton Bank la momentul respectiv. Măsură NP1, constând în acoperirea deficitului de finanțare din transferul activităților de la Proton Bank către Nea Proton Bank, a corespuns unui procent de aproximativ 36 % din activele ponderate în funcție de risc ale Proton Bank la sfârșitul anului 2010 sau unui procent de 84 % din activele ponderate în funcție de risc ale Nea Proton Bank la momentul creării sale. Injecția de capital social inițial acordată de către HFSF în favoarea Nea Proton Bank, care a făcut parte din măsura NP2, a corespuns unui procent de aproximativ 18,8 % din activele ponderate în funcție de risc ale acesteia din urmă la momentul creării sale. Injecțiile de capital social suplimentar, care au făcut parte din măsura NP2, au corespuns unui procent de aproximativ 34,2 % din activele ponderate în funcție de risc ale Nea Proton Bank [pe baza datelor din 31 decembrie 2012 ⁽¹¹⁵⁾]. Astfel cum se menționează în considerentul 80 din decizia de inițiere a procedurii privind New Proton, măsurile NP1 și NP2 au reprezentat peste 50 % din activele ponderate în funcție de risc ale Proton Bank sau peste 130 % din activele ponderate în funcție de risc ale Nea Proton Bank. Injecția de capital social, înainte de vânzarea către Bancă, și anume măsura NP3, a corespuns unui procent de aproximativ 48,7 % din activele ponderate în funcție de risc ale Nea Proton Bank (pe baza datelor din 31 mai 2013). Cuantumul ajutoarelor în combinație cu lipsa remunerării necesită o reducere substanțială a prezenței pe piață a beneficiarului.

⁽¹¹⁵⁾ Raportul financiar anual pentru perioada prelungită de la 9 octombrie 2011 până la 31 decembrie 2012, conform căruia activele ponderate în funcție de risc s-au ridicat la 775,62 de milioane EUR la 31 decembrie 2012.

- (224) În ceea ce privește piața pe care Nea Proton Bank a funcționat, în considerentul 82 din decizia de inițiere a procedurii privind Nea Proton, Comisia a subliniat că Proton Bank a fost o bancă foarte mică (aproximativ 1 % din cota de piață a activelor totale ale băncilor elene) și, în consecință, activele și pasivele Proton Bank care au fost transferate către Nea Proton Bank au fost relativ mici în comparație cu dimensiunea sistemului bancar din Grecia. Prin urmare, s-a concluzionat că, în pofida valorii excepțional de mari a ajutorului, denaturările concurenței cauzate de ajutorul acordat Nea Proton Bank ar putea fi considerate ca fiind limitate.
- (225) De asemenea, activitățile Nea Proton Bank au fost oferite concurenților prin intermediul unei licitații deschise. De la vânzare, Nea Proton Bank a încetat să existe ca un concurent de sine stătător, întrucât a fost integrată pe deplin în cadrul Băncii.
- (226) Comisia concluzionează că, având în vedere dimensiunea redusă a Nea Proton Bank, procesul de vânzare deschis și faptul că Nea Proton Bank nu va continua să existe ca un concurent de sine stătător, nu există denaturări nejustificate ale concurenței, în pofida cuantumului foarte ridicat al ajutorului și a lipsei remunerării.

6.1.4.4. Concluzie privind compatibilitatea în baza Comunicării privind restructurarea

- (227) Pe baza analizei din considerentele 216-226 deasupra de mai sus, Comisia concluzionează că vânzarea Nea Proton Bank și integrarea acesteia în cadrul Băncii asigură viabilitatea pe termen lung a Nea Proton Bank, că ajutorul este limitat la minimumul necesar și că nu există o denaturare nejustificată a concurenței.
- (228) Prin urmare, toate măsurile de ajutor enumerate în tabelul 7 ar trebui să fie declarate compatibile cu piața internă.

6.2. EVALUAREA AJUTORULUI ÎN FAVOAREA NEW TT BANK

6.2.1. Existența și cuantumul ajutorului

- (229) Comisia trebuie să stabilească dacă măsurile constituie ajutor de stat în sensul articolului 107 alineatul (1) din tratat.

6.2.1.1. Existența ajutorului în acoperirea deficitului de finanțare aferent activelor și pasivelor transferate ale T Bank (măsura T)

- (230) În considerentele 26-32 din decizia de inițiere a procedurii privind T Bank, Comisia a stabilit deja că măsura T, constând în intervenția prin schema de rezoluție bancară a Fondului elen de garantare a depozitelor și investițiilor și acoperirea de către HFSF a deficitului de finanțare generat de activele și pasivele transferate către TT Bank, constituie ajutor de stat în sensul articolului 107 alineatul (1) din tratat. În considerentul 33 din decizia menționată, Comisia a considerat că activitățile economice ale T Bank care au fost transferate către TT Bank au beneficiat de ajutor de stat, întrucât acestea au continuat să existe datorită ajutorului primit.

6.2.1.2. Existența ajutorului în recapitalizarea acordată TT Bank în cadrul măsurii de recapitalizare (măsura TT)

- (231) Injecția de capital în valoare de 224,96 de milioane EUR a fost acordată de către statul elen în favoarea TT Bank (măsură TT) în cadrul măsurii de recapitalizare care face parte din schema de sprijinire a băncilor elene⁽¹¹⁶⁾. În decizia de aprobare a schemei, Comisia a concluzionat că măsurile acordate în cadrul schemei respective constituie ajutor de stat. În consecință, măsura TT constituie ajutor în favoarea TT Bank.
- (232) Astfel cum a constatat Comisia în considerentul 98 din decizia de inițiere a procedurii privind New TT, New TT Bank găzduiește activitățile economice desfășurate anterior în cadrul TT Bank, inclusiv T Bank.

6.2.1.3. Existența ajutorului în acoperirea deficitului de finanțare al New TT Bank (măsura NTT1)

- (233) În considerentele 53-57 din decizia de inițiere a procedurii privind New TT, Comisia a stabilit deja că măsura NTT1, intervenția HFSF pentru acoperirea deficitului de finanțare al New TT Bank, constituie ajutor de stat în sensul articolului 107 alineatul (1) din tratat. În considerentul 54 din decizia menționată, Comisia a considerat că New TT Bank este beneficiarul economic, întrucât New TT Bank găzduiește activitățile economice ale TT Bank care continuă să existe datorită ajutoarelor primite.

⁽¹¹⁶⁾ A se vedea nota de subsol 4.

6.2.1.4. Existența ajutorului în injecția de capital social inițial (măsura NTT2)

- (234) În considerentele 49-52 din decizia de inițiere a procedurii privind New TT, Comisia a stabilit deja că măsura NTT2, injecția de capital social inițial acordată New TT Bank de către HFSF în valoare de 500 de milioane EUR, constituie ajutor de stat în favoarea New TT Bank în sensul articolului 107 alineatul (1) din tratat.

6.2.1.5. Existența ajutorului în favoarea Băncii în calitate de cumpărător al New TT Bank

- (235) Banca a achiziționat acțiunile New TT Bank în cadrul unui proces de licitație deschis și nediscriminatoriu. Conform informațiilor primite de la autoritățile elene, la 15 iulie 2013, un consilier financiar a contactat un număr mare de bănci și investitori din Grecia și din străinătate, dar numai cele mai mari patru bănci elene au prezentat oferte finale. Contactarea de către consilierul financiar a unui număr mare de bănci permite Comisiei să concluzioneze că procesul de licitație a fost deschis și nediscriminatoriu. Oferta Băncii a fost considerată cea mai bună, având în vedere cuantumul și tipul prețului oferit.
- (236) Mai precis, Banca a acceptat să plătească HFSF o sumă totală de 681 de milioane EUR sub formă de acțiuni ordinare nou emise. A doua ofertă a fost o ofertă în numerar în valoare de 500 de milioane EUR. Aceasta a fost, prin urmare, cu 26,58 % mai scăzută decât oferta Băncii. Conform scrisorii transmise de Banca Greciei la 8 iulie 2013, orice ofertă în numerar din partea unei bănci naționale nu poate fi luată în considerare în măsura în care se bazează pe finanțare din Eurosistem și, în special, în cazul în care beneficiază de injecții de capital. Prin urmare, a doua ofertă nu a respectat cerințele Băncii Greciei.
- (237) De asemenea, trebuie remarcat faptul că, prin contractul de vânzare, HFSF a primit 1 418,75 de milioane de acțiuni ordinare noi ale Băncii la un preț de ofertă de 0,48 EUR fiecare ⁽¹⁷⁾. Participația HFSF în Bancă a crescut de la 93,55 % la 95,23 %.
- (238) Prin urmare, Comisia consideră că achiziția nu constituie un ajutor de stat pentru cumpărător.

6.2.1.6. Concluzii privind existența ajutorului

- (239) Pe baza celor de mai sus, Comisia consideră că măsurile T, TT, NTT1 și NTT2 constituie toate ajutor de stat. În ceea ce privește măsura T, Comisia concluzionează că ajutorul a favorizat activitățile T Bank, întrucât acestea au fost transferate către TT Bank și ulterior către New TT Bank. În ceea ce privește măsura TT, Comisia concluzionează că aceasta a favorizat activitățile TT Bank care au fost transferate către New TT Bank. Beneficiarul măsurilor NTT1 și NTT2 este New TT Bank.
- (240) Prin urmare, Comisia concluzionează că activitățile economice ale T Bank, astfel cum au fost găzduite de TT Bank și ulterior de New TT Bank, au beneficiat de un ajutor de recapitalizare în valoare de 677 de milioane EUR, în timp ce activitățile desfășurate de TT Bank găzduite de New TT Bank au beneficiat de ajutoare de stat sub formă de capital de 4 457,96 de milioane EUR (măsurile TT, NTT1 și NTT2).

Tabelul 10

Imagine de ansamblu a sumei totale a ajutoarelor primite de către T Bank, TT Bank și New TT Bank

Beneficiarul ajutorului	Măsură	Descriere	Valoarea ajutorului (în milioane EUR)
Activitățile T Bank	T	Acoperirea deficitului de finanțare din T către TT	677
Activitățile TT Bank	TT	Recapitalizare	224,96
Activitățile New TT Bank	NTT 1	Acoperirea deficitului de finanțare din TT Bank către New TT Bank	3 732,6
	NTT 2	Capital social inițial	500

⁽¹⁷⁾ Numărul de acțiuni a fost stabilit pe baza prețului mediu ponderat în funcție de volum al acțiunilor Băncii cotate la Bursa de Valori din Atena, pe o perioadă de zece zile lucrătoare înainte de data adunării generale extraordinare a acționarilor (cu un minim de 1 418,75 de milioane de acțiuni). A se vedea nota de subsol 31, p. 14 și p. 56. Întrucât prețul mediu ponderat în funcție de volum în această perioadă a fost mai mare de 0,48 EUR, HFSF a primit numărul minim de acțiuni, și anume 1 418,75 de milioane EUR la un preț de ofertă de 0,48 EUR fiecare. $0,48 \text{ EUR} \times 1\,418,75 \text{ de milioane EUR} = 681 \text{ de milioane EUR}$, și anume plata efectuată de Bancă în beneficiul HFSF.

6.2.2. Temeiul juridic pentru evaluarea compatibilității

- (241) Articolul 107 alineatul (3) litera (b) din tratat autorizează Comisia să declare un ajutor ca fiind compatibil cu piața internă dacă acesta este destinat „remedierii unei perturbări grave a economiei unui stat membru”.
- (242) Astfel cum s-a explicat în considerentele 199 și 200, temeiul juridic pentru aprecierea măsurilor de ajutor în favoarea băncilor elene ar trebui să fie în prezent articolul 107 alineatul (3) litera (b) din tratat.
- (243) Astfel cum se explică în considerentul 201, pentru ca un ajutor să fie compatibil în temeiul articolului 107 alineatul (3) litera (b) din tratat, acesta trebuie să respecte criteriile generale de compatibilitate: caracterul adecvat, necesitatea și proporționalitatea.
- (244) Principiile de evaluare a măsurilor de ajutor au fost inițial stabilite în Comunicarea din 2008 privind sectorul bancar.
- (245) Comunicarea privind recapitalizarea⁽¹¹⁸⁾ stabilește orientări suplimentare privind nivelul remunerației necesare pentru injecțiile de capital de stat.
- (246) În cele din urmă, Comisia a explicat în Comunicarea privind restructurarea⁽¹¹⁹⁾ modul în care va evalua planurile de restructurare. În evaluarea planului de restructurare a Băncii în baza Comunicării privind restructurarea, Comisia va lua în considerare toate măsurile enumerate în tabelul 8.

6.2.3. Compatibilitatea măsurilor de ajutor în baza Comunicării din 2008 privind sectorul bancar și a Comunicării privind recapitalizarea

6.2.3.1. Compatibilitatea măsurii T în baza Comunicării din 2008 privind sectorul bancar și a Comunicării privind recapitalizarea

- (247) În ceea ce privește măsura T, în decizia sa privind T Bank, Comisia a stabilit că intervenția îndeplinește cerințele prevăzute de articolul 107 alineatul (3) litera (b) din tratat și a decis că aceasta este compatibilă cu piața internă din motive legate de stabilitatea financiară, pentru o perioadă de șase luni de la data adoptării deciziei respective. Autoritățile elene nu au prezentat un plan de restructurare actualizat pentru TT Bank care să ia în considerare integrarea activităților T Bank în TT Bank înainte de sfârșitul perioadei de șase luni. Cu toate acestea, la considerentul 83 din decizia de inițiere a procedurii privind New TT, Comisia a considerat că lipsa planului a fost de înțeles, întrucât între timp fusese adoptată decizia de rezoluție a TT Bank. Întrucât autoritățile elene au transmis un plan de restructurare a New TT Bank în ianuarie 2013 și un plan actualizat în martie 2013, ambele având ca obiect activitățile transferate de la T Bank către TT Bank, în decizia sa de inițiere a procedurii în cazul New TT Comisia a aprobat temporar măsura T ca ajutor de salvare până la luarea unei decizii finale privind măsurile T, TT, NTT1 și NTT2.

6.2.3.2. Compatibilitatea măsurii TT în baza Comunicării din 2008 privind sectorul bancar

- (248) În decizia sa din 19 noiembrie 2008⁽¹²⁰⁾, Comisia a concluzionat deja că măsura TT, care a fost acordată în mai 2009 în cadrul măsurii de recapitalizare care face parte din schema de sprijinire a băncilor elene, constituie ajutor de salvare compatibil în temeiul Comunicării din 2008 privind sectorul bancar. Decizia din 19 noiembrie 2008 nu s-a referit la Comunicarea privind recapitalizarea, care nu fusese adoptată la momentul respectiv.

6.2.3.3. Compatibilitatea măsurilor NTT1 și NTT2 în baza Comunicării din 2008 privind sectorul bancar și a Comunicării privind recapitalizarea

- (249) Comisia a aprobat deja temporar măsurile NTT1 și NTT2 ca ajutor pentru salvare prin decizia de inițiere a procedurii privind New TT.

6.2.4. Compatibilitatea măsurilor de ajutor T, TT, NTT1 și NTT2 în baza Comunicării privind restructurarea

6.2.4.1. Lipsa unei remunerații adecvate a ajutorului: urmează a fi luată în considerare în evaluarea conform Comunicării privind restructurarea

- (250) În considerentul 45 din decizia privind T Bank, Comisia observă că Fondul elen de garantare a depozitelor și investițiilor și HFSF probabil nu își vor recupera banii și că acoperirea deficitului de finanțare din T Bank către TT Bank este, prin urmare, similară cu o subvenție. De asemenea, astfel cum s-a concluzionat în considerentul 101 din decizia de inițiere a procedurii privind New TT, HFSF s-ar putea aștepta să recupereze doar o parte din injecția sa

⁽¹¹⁸⁾ A se vedea nota de subsol 96.

⁽¹¹⁹⁾ A se vedea nota de subsol 97.

⁽¹²⁰⁾ A se vedea nota de subsol 2.

de capital social inițial în valoare de 500 de milioane EUR (măsura NTT2). Mai mult decât atât, Comisia a observat că nu va exista nicio remunerare pentru HFSF care să acopere deficitul de finanțare din TT Bank către New TT Bank (măsura NTT1) și există o probabilitate foarte mică ca HFSF să recupereze o sumă importantă din cele 3,7 miliarde EUR. În cele din urmă, Comisia constată că statul, cel mai probabil, nu va recupera nicio sumă în ceea ce privește măsura TT, întrucât creanțele din titluri de capital aferente acțiunilor preferențiale emise în mai 2009 au rămas în TT Bank, care a intrat în lichidare.

- (251) Astfel cum se menționează în considerentele 77 și 102 din decizia de inițiere a procedurii privind New TT, absența remunerațiilor determină necesitatea unei restructurări în profunzime, atât în ceea ce privește măsurile de viabilitate, cât și în ceea ce privește măsurile de limitare a denaturării concurenței.

6.2.4.2. Viabilitatea pe termen lung a activității New TT Bank prin vânzare

- (252) Punctul 21 din Comunicarea privind restructurarea prevede că, atunci când instituția de credit aflată în dificultate nu poate, în mod credibil, să-și restabilească viabilitatea pe termen lung, ar trebui să fie luată în considerare lichidarea ordonată sau vânzarea acesteia.
- (253) În secțiunea 3.2.4.1 din decizia de inițiere a procedurii privind New TT, Comisia și-a exprimat îndoieli serioase cu privire la capacitatea New TT Bank de a-și restabili viabilitatea pe termen lung prin mijloace proprii și la capacitatea New TT Bank de a obține creșterea planificată a venitului. De asemenea, Comisia a subliniat că New TT Bank a luat doar un număr limitat de măsuri care să genereze profit și că exista o lipsă de măsuri din partea New TT Bank pentru reducerea costurilor cu personalul și raționalizarea rețelei de sucursale. De asemenea, a făcut referire la sinergiile care ar putea fi realizate prin integrarea New TT Bank într-o entitate financiară mare.
- (254) În această privință, punctul 17 din Comunicarea privind restructurarea clarifică faptul că vânzarea unei bănci în dificultate către o altă instituție financiară poate contribui la restabilirea viabilității pe termen lung în cazul în care cumpărătorul este viabil și are capacitatea de a absorbi transferul băncii aflate în dificultate și poate contribui la refacerea încrederii pieței față de aceasta. De asemenea, în conformitate cu Memorandumul privind politica economică și financiară, vânzarea New TT Bank a fost o acțiune prioritară, luând în considerare interesul public și stabilitatea financiară, precum și protecția activelor HFSF.
- (255) Astfel cum s-a menționat în secțiunea 7.5.2, pe baza planului său de restructurare, Banca poate fi considerată o entitate viabilă. Prin urmare, faptul că activitățile New TT Bank sunt încorporate în prezent în Bancă permite restabilirea viabilității lor pe termen lung. New TT Bank încetează să existe în calitate de concurent autonom. Fuziunea operațională între New TT Bank și Bancă s-a încheiat la 14 aprilie 2014. Rețeaua de sucursale sub marca „Hellenic Postbank” va fi redusă (Banca intenționează să păstreze marca „Hellenic Postbank” pentru anumite sucursale, în timp ce marca „T-bank” nu va fi păstrată și rețeaua de sucursale „T-bank” va fi închisă aproape în întregime), alături de integrarea operațională completă a funcțiilor de tip back office și a altor funcții ale sediilor centrale în cadrul Băncii. Comisia concluzionează că planul de restructurare asigură atingerea unei restructurări în profunzime, impusă de remunerarea insuficientă.

6.2.4.3. Contribuția proprie și repartizarea sarcinilor

- (256) Preocupările exprimate de Comisie în considerentul 99 din decizia de inițiere a procedurii privind New TT, cu privire la măsura în care costurile de restructurare au fost majorate datorită restructurării New TT Bank pe cont propriu, au fost abordate în cadrul schemei voluntare de plecare⁽¹²¹⁾, care a fost pusă în aplicare de către New TT Bank pe cont propriu în iulie 2013 și prin vânzarea New TT Bank către Bancă. Mai precis, raționalizarea rețelei de sucursale, integrarea deplină a T Bank și integrarea operațională completă a New TT Bank în Bancă limitează costurile de restructurare la minimum.
- (257) În ceea ce privește repartizarea sarcinilor acționarilor și ale titularilor de creanțe subordonate, Comisia a stabilit deja, în considerentul 100 din decizia de inițiere a procedurii privind New TT, că acționarii și titularii de creanțe subordonate nu au fost transferați către New TT Bank, ci au rămas în TT Bank, și anume entitatea în lichidare. Prin urmare, Comisia a considerat că s-a realizat o repartizare suficientă a sarcinilor acționarilor și ale titularilor de creanțe subordonate.
- (258) În consecință, în opinia Comisiei, costurile de restructurare se limitează la minimumul necesar și s-a obținut o repartizare a sarcinilor suficientă. Cu toate acestea, astfel cum s-a concluzionat la considerentul 251, lipsa unei remunerații a determinat necesitatea unei restructurări în profunzime, atât în ceea ce privește măsurile de viabilitate, cât și în ceea ce privește măsurile de limitare a denaturării concurenței.

⁽¹²¹⁾ HFSF, Raportul Fondului elen de stabilitate financiară pentru perioada ianuarie-iunie 2013: „Una dintre condițiile prealabile în ceea ce privește reducerea costurilor operaționale ale NHPB după înființarea sa a constat într-o reducere a numărului de angajați printr-un sistem de pensionare voluntară (VRS). (...) 605 lucrători au acceptat indemnizațiile de plecare oferite și costul total al schemei s-a ridicat la aproximativ 35,7 milioane EUR”, disponibil online la: http://www.hfsf.gr/files/HFSF_activities_Jan_2013_Jun_2013_en.pdf

6.2.4.4. Măsuri de limitare a denaturării concurenței

- (259) În ceea ce privește măsurile de limitare a denaturării concurenței, conform punctului 30 din Comunicarea privind restructurarea, „Comisia consideră drept punct de plecare pentru evaluarea necesității de a dispune de astfel de măsuri, dimensiunea, amploarea și sfera activităților pe care banca în cauză le desfășoară în momentul punerii în aplicare a unui plan credibil de restructurare. Natura și forma unor astfel de măsuri depind de două criterii: în primul rând, de valoarea ajutorului și de condițiile și circumstanțele în care a fost acordat și, în al doilea rând, de caracteristicile pieței sau piețelor pe care banca beneficiară își va desfășura activitatea”.
- (260) În ceea ce privește cuantumul ajutorului primit, Comisia reamintește că, în considerentul 104 din decizia de inițiere a procedurii privind New TT, aceasta a subliniat că New TT Bank a beneficiat de un ajutor în valoare de 4,6 miliarde EUR (măsurile NTT1 și NTT2), care reprezintă peste 70 % din activele ponderate în funcție de risc ale TT Bank și peste 90 % din activele ponderate în funcție de risc ale New TT Bank. De asemenea, Comisia a observat că TT Bank (care este entitatea juridică care a desfășurat anterior activitățile preluate de New TT Bank) a primit anterior ajutoare în cadrul schemei de sprijinire a băncilor elene⁽¹²²⁾. TT Bank a primit o primă injecție de capital în valoare de 224,96 de milioane EUR sub formă de acțiuni preferențiale (măsura TT), care a fost echivalentă cu 2,9 % din propriile active ponderate în funcție de risc la momentul respectiv. De asemenea, în ceea ce privește rezoluția T Bank, activitățile T Bank care au fost transferate către TT Bank au beneficiat de ajutor de rezoluție de aproximativ 678 de milioane EUR (măsura T), echivalent cu 37,7 % din activele ponderate în funcție de risc ale T Bank la data de referință a fuziunii (31 martie 2011). Cuantumul ajutoarelor în combinație cu lipsa remunerării impun o restructurare în profunzime.
- (261) În același timp, în considerentul 104 din decizia de inițiere a procedurii privind New TT, Comisia a indicat condițiile în care a fost acordat ajutorul. Mai exact, o parte semnificativă din pierderile suferite de TT Bank în ultimii ani nu pare să rezulte din activitățile care au presupus asumarea de riscuri, ci din deținerea de obligațiuni emise de statul elen. De asemenea, Comisia a observat că pierderile importante din împrumuturile acordate persoanelor fizice și întreprinderilor se datorează, în principal, recesiunii extrem de profunde și îndelungate și nu împrumuturilor riscante. Prin urmare, ajutorul pare să creeze puține denaturări ale concurenței. Cu toate acestea, Comisia a observat că, proporțional cu dimensiunea sa, TT Bank a deținut cu mult mai multe obligațiuni emise de statul elen decât celelalte bănci din Grecia, un factor care reflectă asumarea nejustificată de riscuri.
- (262) Astfel cum s-a observat deja, New TT Bank încetează să existe ca un concurent autonom care își stabilește politica pe o bază de sine stătătoare. Planul de restructurare a Băncii se bazează pe ipoteza integrării depline a New TT Bank, inclusiv în cazul în care Banca va continua să utilizeze marca „Hellenic Postbank” pentru anumite componente și produse.
- (263) În ceea ce privește piața pe care operează New TT Bank, în considerentul 106 din decizia de inițiere a procedurii privind New TT, Comisia a subliniat că TT Bank a fost o bancă de dimensiuni medii în Grecia (aproximativ 6 % din punct de vedere al depozitelor) și că activele și pasivele TT Bank care au fost transferate către New TT Bank erau relativ reduse în comparație cu dimensiunea sistemului bancar din Grecia. Prin urmare, s-a concluzionat că, în pofida valorii excepțional de mari a ajutorului, denaturările concurenței cauzate de ajutorul acordat New TT Bank ar putea fi considerate ca fiind destul de limitate.
- (264) Reducerea planificată a rețelei de sucursale sub marca „Hellenic Postbank”, cu o reducere a aproximativ 50⁽¹²³⁾ din cele 196 de sucursale, confirmă evaluarea de la considerentul 263 conform căreia denaturările concurenței cauzate de ajutorul acordat în favoarea New TT Bank pot fi considerate destul de limitate.
- (265) De asemenea, activitățile New TT Bank au fost oferite concurenților prin intermediul unei licitații deschise și nediscriminatorii.
- (266) O mare parte din măsurile de ajutor NTT1 și NTT2 au fost necesare din cauza cedării datoriei în favoarea statului (sub forma programului de implicare a sectorului privat) și a recesiunii foarte îndelungate, mai degrabă decât ca o consecință a practicilor de creditare necorespunzătoare. De asemenea, dimensiunea activităților New TT Bank a fost redusă, procesul de vânzare a fost deschis, transparent și nediscriminatoriu, iar New TT Bank nu va continua să existe ca un concurent autonom. Prin urmare, Comisia concluzionează că, în pofida valorii mari a ajutorului și a absenței unei remunerări adecvate pentru ajutoarele de stat acordate, nu există o denaturare nejustificată a concurenței.

⁽¹²²⁾ A se vedea nota de subsol 4.

⁽¹²³⁾ Eurobank, „Combinarea propusă a New Hellenic Postbank cu Eurobank”, 16 mai 2013.

6.2.4.5. *Concluzie privind compatibilitatea măsurilor de ajutor T, TT, NTT1 și NTT2 în baza Comunicării privind restructurarea*

- (267) Comisia concluzionează că vânzarea New TT Bank către Bancă și restructurarea aferentă asigură viabilitatea pe termen lung a New TT Bank, limitarea ajutorului la minimumul necesar și lipsa unor denaturări nejustificate ale concurenței.
- (268) Prin urmare, toate măsurile de ajutor enumerate în tabelul 8 ar trebui să fi declarate compatibile cu piața internă.

7. EVALUAREA AJUTORULUI ACORDAT BĂNCII

7.1. EXISTENȚA ȘI CUANTUMUL AJUTORULUI

- (269) Comisia trebuie să stabilească existența ajutorului de stat în sensul articolului 107 alineatul (1) din tratat.

7.1.1. Existența ajutorului în cazul măsurilor acordate în temeiul schemei de sprijinire a băncilor elene

7.1.1.1. *Sprijinul sub formă de lichidități acordat de stat în cadrul măsurii de garantare și al măsurii de creditare prin emisiunea de obligațiuni garantate de stat (măsura 1)*

- (270) Comisia a stabilit deja în deciziile de aprobare și de prelungire a schemei de sprijinire a băncilor elene⁽¹²⁴⁾ că sprijinul sub formă de lichidități acordat în temeiul schemei constituie ajutor de stat. Suma totală a garanțiilor era de 13 600 de milioane EUR la 15 aprilie 2011 și a ajuns la 13 932 de milioane EUR la 30 noiembrie 2013. Sprijinul sub formă de lichidități acordat în viitor în cadrul schemei respective va constitui, de asemenea, ajutor de stat.

7.1.1.2. *Recapitalizarea de stat acordată în cadrul schemei de recapitalizare (măsura A)*

- (271) Comisia a stabilit deja în decizia din 19 noiembrie 2008 privind schema de sprijinire a băncilor elene că recapitalizările care urmează să fie acordate în cadrul măsurii de recapitalizare incluse în schemă vor constitui ajutor de stat. Banca a primit 950 de milioane EUR sub formă de acțiuni preferențiale, reprezentând 2 % din activele ponderate în funcție de risc ale Băncii⁽¹²⁵⁾.
- (272) În 2010, Grecia a introdus mai multe modificări ale parametrilor tehnici ai acțiunilor preferențiale. Întrucât modificările măresc remunerarea statului, cu o majorare automată a cuponului de 2 % în fiecare an dacă acțiunile preferențiale nu sunt rambursate în termen de cinci ani, Comisia concluzionează că modificările parametrilor tehnici nu oferă niciun avantaj Băncii și, prin urmare, nu implică un ajutor de stat suplimentar.

7.1.2. Existența ajutorului în cazul injecției de capital garantate de stat (măsura L2)

- (273) Comisia a clarificat la punctul 51 din Comunicarea din 2008 privind sectorul bancar că acordarea de fonduri de către băncile centrale instituțiilor financiare nu constituie ajutor de stat dacă sunt îndeplinite patru condiții cumulative privind solvabilitatea instituției financiare, constituirea de garanții în cadrul instrumentului, rata dobânzii percepută instituției financiare și absența unei contra-garanții din partea statului. Întrucât injecția de capital garantată de stat în favoarea Băncii nu îndeplinește cele patru condiții cumulative, în special pentru că este garantată de stat și este acordată în asociere cu alte măsuri de sprijin, aceasta constituie ajutor de stat.
- (274) Injecția de capital garantată de stat îndeplinește condițiile prevăzute la articolul 107 alineatul (1) din tratat. În primul rând, întrucât măsura include o garanție de stat în favoarea Băncii Greciei, orice pierdere va fi suportată de stat. Prin urmare, măsura implică resurse de stat. Injecția de capital permite băncilor să primească finanțare într-un moment în care nu au acces la piața de finanțare interbancară și la operațiunile de refinanțare normale din Eurosistem. Prin urmare, injecția de capital garantată de stat acordată Băncii oferă un avantaj pentru aceasta. Întrucât injecția de capital este limitată la sectorul bancar, măsura este selectivă. De asemenea, întrucât injecția de capital garantată de stat permite Băncii să își continue activitatea pe piață și evită intrarea sa în incapacitate de plată și ieșirea de pe piață, aceasta denaturează concurența. Întrucât Banca își desfășoară activitatea în alte state membre și deoarece instituții financiare din alte state membre sunt active sau ar putea fi interesate să activeze în Grecia, avantajul acordat Băncii afectează schimburile comerciale dintre statele membre.

⁽¹²⁴⁾ A se vedea notele de subsol 4 și 6.

⁽¹²⁵⁾ A se vedea decizia de inițiere a procedurii privind Eurobank, considerentul 36.

- (275) Injecția de capital garantată de stat (măsura L2) constituie ajutor de stat. Cuantumul injecției de capital garantate de stat a variat de-a lungul timpului. La 31 decembrie 2012, acesta s-a ridicat la aproximativ 12 miliarde EUR.

7.1.3. Existența ajutorului în cazul măsurilor acordate prin intermediul HFSF

7.1.3.1. Prima recapitalizare punte (măsura B1)

- (276) În secțiunea 5.1 din decizia de inițiere a procedurii privind Eurobank, Comisia a concluzionat deja că prima recapitalizare punte constituie ajutor de stat. Capitalul primit s-a ridicat la 3 970 de milioane EUR.

7.1.3.2. A doua recapitalizarea punte (măsura B2)

- (277) Măsura B2 a fost pusă în aplicare cu resurse ale HFSF, ceea ce, astfel cum se explică în considerentul 47 din decizia de inițiere a procedurii privind Eurobank, implică resurse de stat.

- (278) În ceea ce privește existența unui avantaj, măsura B2 a crescut rata capitalului Băncii la un nivel care i-a permis acesteia să continue să funcționeze pe piață și să acceseze finanțare din Eurosistem. De asemenea, remunerarea măsurii B2 constă în dobânzi acumulate la notele FESF și o taxă suplimentară de 1 %. Întrucât remunerarea este în mod evident mai redusă decât remunerarea instrumentelor de capital similare de pe piață, cu siguranță Banca nu ar fi fost în măsură să majoreze capitalul în astfel de condiții ale pieței. Prin urmare, măsura B2 a acordat un avantaj Băncii din resurse de stat. Întrucât măsura a fost pusă la dispoziție doar pentru Bancă, aceasta are un caracter selectiv.

- (279) Ca urmare a măsurii B2, poziția Băncii a fost consolidată deoarece i-au fost oferite resursele financiare necesare astfel încât să respecte în continuare cerințele de capital, ceea ce a cauzat, prin urmare, denaturări ale concurenței. Întrucât Banca își desfășoară activitatea pe alte piețe financiare europene și deoarece instituții financiare din alte state membre își desfășoară activitatea în Grecia, în special pe piața asigurărilor, măsura B2 este, de asemenea, de natură să afecteze schimburile comerciale între statele membre.

- (280) Comisia consideră că măsura B2 constituie ajutor de stat. Măsura a fost notificată ca ajutor de către autoritățile naționale. Capitalul primit s-a ridicat la 1 341 de milioane EUR.

7.1.3.3. Scrisoarea de angajament (măsura B3)

- (281) Prin măsura B3, HFSF și-a asumat angajamentul de a furniza capital suplimentar necesar pentru a finaliza recapitalizarea Băncii până la suma solicitată de Banca Greciei în cadrul simulării de criză din 2012. HFSF primește resurse de la stat. Prin urmare, Comisia concluzionează că scrisoarea de angajament implică resurse de stat. Circumstanțele în care HFSF poate acorda sprijin instituțiilor financiare sunt definite și delimitate în mod precis de lege. Prin urmare, utilizarea resurselor de stat este imputabilă statului. HFSF s-a angajat să ofere capital suplimentar în valoare de până la 528 de milioane EUR.

- (282) Scrisoarea de angajament a acordat un avantaj Băncii deoarece a garantat deponenților că Banca este în măsură să atragă întreaga sumă de capital necesară, cu alte cuvinte, HFSF urma să furnizeze capitalul dacă Banca nu reușea să îl atragă de pe piață. De asemenea, angajamentul facilitează atragerea capitalului privat de pe piață, întrucât investitorii au siguranța că, în cazul în care Banca nu poate obține o parte din capital pe piață, HFSF îl va pune la dispoziție. Niciun investitor privat nu ar fi acceptat să se angajeze înainte de a cunoaște condițiile recapitalizării, iar la momentul respectiv Banca nu avea acces la piața de capital.

- (283) Întrucât Banca își desfășoară activitatea pe alte piețe financiare europene și deoarece instituții financiare din alte state membre își desfășoară activitatea în Grecia, în special pe piața asigurărilor, măsura B3 este, de asemenea, de natură să afecteze schimburile comerciale între statele membre și să denatureze concurența.

- (284) Prin urmare, măsura B3 constituie ajutor și a fost notificată ca ajutor de stat de către autoritățile elene la 27 decembrie 2012.

7.1.3.4. Recapitalizarea din primăvara anului 2013 (măsura B4)

- (285) Recapitalizarea din primăvara anului 2013 (măsura B4) constă în conversia primei și celei de a doua recapitalizări puncte (măsurile B1 și B2) și a scrisorii de angajament (măsura B3) într-o recapitalizare permanentă în valoare de 5 839 de milioane EUR în acțiuni ordinare. Întrucât măsura B4 constă în conversia ajutoarelor deja acordate, aceasta implică în continuare resurse de stat, dar nu crește valoarea nominală a ajutorului. Cu toate acestea, măsura sporește avantajul față de Bancă (și, prin urmare, denaturările concurenței) deoarece implică o recapitalizare permanentă și nu o recapitalizare temporară precum în cazul măsurilor B1 și B2. În comparație cu măsura B3, care nu este decât un angajament și nu o recapitalizare efectivă, măsura B4 a crescut rata de adecvare a capitalului Băncii și, prin urmare, este mai avantajoasă.
- (286) Comisia constată că un astfel de ajutor nu a fost acordat tuturor băncilor care funcționează în Grecia. În ceea ce privește denaturarea concurenței și efectul asupra schimburilor comerciale, Comisia remarcă, de exemplu, că ajutorul a permis Băncii să își continue operațiunile în alte state membre precum România sau Bulgaria. O lichidare a Băncii ar fi condus la încetarea activităților sale în străinătate, prin lichidarea activităților sau vânzarea întreprinderilor. De asemenea, activitățile în domeniul asigurărilor desfășurate de Banca Greciei concurează cu activitățile filialelor întreprinderilor de asigurări din alte state membre. În consecință, măsura denaturează concurența și afectează schimburile comerciale între statele membre. Prin urmare, măsura B4 constituie ajutor de stat.

7.1.3.5. Concluzii privind măsurile B1, B2, B3 și B4

- (287) Măsurile B1, B2, B3 și B4 constituie ajutor de stat în sensul articolului 107 alineatul (1) din tratat. Cuantumul ajutorului de stat inclus în măsurile B1, B2, B3 și B4 este de 5 839 de milioane EUR, care reprezintă, de asemenea, valoarea ajutorului de stat plătit efectiv de către HFSF Băncii.
- (288) Punctul 31 din Comunicarea privind restructurarea prevede că, pe lângă cuantumul absolut al ajutoarelor, Comisia trebuie să ia în considerare ajutorul „în raport cu activele ponderate în funcție de risc ale băncii”. Măsurile B1, B2, B3 și B4 au fost acordate pe parcursul unei perioade de un an, din aprilie 2012 până în mai 2013. În această perioadă, activele ponderate în funcție de risc ale Băncii au suferit modificări. Prin urmare, se ridică problema nivelului la care ar trebui utilizate activele ponderate în funcție de risc, și anume cel existent la începutul perioadei sau cel existent la sfârșitul perioadei. Măsurile B1, B2, B3 și B4 vizează acoperirea unei nevoi de capital identificate de Banca Greciei în martie 2012 (simularea de criză din 2012). Cu alte cuvinte, nevoile de capital acoperite de măsurile în cauză existau deja în martie 2012. Prin urmare, Comisia consideră că suma ajutorului inclusă în măsurile B1, B2, B3 și B4 trebuie să fie comparată cu activele ponderate în funcție de risc ale Băncii la 31 martie 2012. Se reamintește, de asemenea, faptul că Banca Greciei, după luna martie 2012 și până la recapitalizarea din primăvara anului 2013, nu a luat în considerare achizițiile efectuate de băncile elene destinate adaptării ascendente sau descendente a nevoilor lor de capital. Această împrejurare demonstrează încă o dată că măsurile B1, B2, B3 și B4 au fost măsuri de ajutor legate de perimetrul Băncii, în forma existentă la 31 martie 2012.
- (289) Prima și a doua recapitalizare puncte și scrisoarea de angajament s-au ridicat împreună la 5 839 de milioane EUR. Suma reprezintă 13,8 % din activele ponderate în funcție de risc ale Băncii, la 31 martie 2012.

7.1.3.6. Angajamentul de recapitalizare din 2014 (măsura C)

- (290) La 31 martie 2014, Banca a primit o scrisoare de angajament de la HFSF, prin care HFSF a oferit un angajament de a participa la majorarea capitalului social al Băncii cu o sumă de până la 2 864 de milioane EUR (măsura C). Din motivele explicate în considerentul 277, măsura implică utilizarea unor resurse de stat. Măsura constituie un avantaj pentru Bancă deoarece garantează faptul că Banca va obține capitalul de care are nevoie, ceea ce va crește încrederea depunătorilor și va facilita atragerea de capital de la investitorii privați.
- (291) În cazul în care investitorii privați nu participă la întreaga sumă a majorării de capital, HFSF trebuie să injecteze efectiv capital în Bancă în conformitate cu scrisoarea de angajament. O asemenea injecție de capital ar putea, în raport cu scrisoarea de angajament, să constituie un avantaj mai mare în favoarea Băncii. Spre deosebire de o simplă scrisoare de angajament, injecția efectivă de capital majorează gradul de adecvare a capitalului Băncii.
- (292) Nici scrisoarea de angajament și nici posibila sa punere aplicare sub forma unei injecții de capital nu respectă principiul investitorului în economia de piață. Chiar dacă HFSF ar fi cumpărat acțiunile noi la același preț ca și investitorii privați, condițiile de participare ale HFSF sunt foarte diferite de cele ale investitorilor privați care vor să subscrie noi acțiuni. HFSF s-a angajat să subscrie întreaga majorare a capitalului social, dacă este necesar, înainte ca orice investitor privat să se angajeze în mod oficial să cumpere acțiuni. Investitorii privați care achiziționează acțiuni noi vor avea certitudinea că, în orice caz, Banca va atrage întreaga sumă a capitalului necesar, din moment ce HFSF va acționa ca mecanism de protecție și va achiziționa acțiunile care nu sunt subscrise de investitorii privați.

Pe de altă parte, HFSF va participa numai dacă există o cerere insuficientă din partea investitorilor privați care să atingă pragul intervalului de preț anunțat. Ca atare, HFSF va furniza capital pe care Banca nu îl poate obține pe piață la același preț pe acțiune. În consecință, HFSF furnizează capital pentru o sumă sau la un preț pe care piața nu este în măsură să le ofere.

- (293) Întrucât a fost acordată numai în favoarea Băncii, măsura C este selectivă. Poziția Băncii a fost consolidată, fiindu-i oferite resursele financiare necesare astfel încât să respecte în continuare cerințele de reglementare în materie de capital stabilite de Banca Greciei. Prin urmare, măsura oferă un avantaj care denaturează concurența. Întrucât Banca își desfășoară activitatea pe alte piețe financiare europene și deoarece instituții financiare din alte state membre își desfășoară activitatea în Grecia, în special pe piața asigurărilor, măsura C este, de asemenea, de natură să afecteze schimburile comerciale între statele membre.
- (294) Recapitalizarea din 2014 constituie ajutor de stat în sensul articolului 107 alineatul (1) din tratat. Cuantumul ajutorului inclus în această măsură este de 2 864 de milioane EUR, ceea ce reprezintă 7,5 % din activele ponderate în funcție de risc ale Băncii la 31 decembrie 2013 ⁽¹²⁶⁾.
- (295) În cazul în care HFSF injectează efectiv capital suplimentar în Bancă în punerea în aplicare a angajamentului, aceasta va spori avantajul conferit Băncii și denaturările concurenței, dar nu va crește valoarea nominală a ajutorului ⁽¹²⁷⁾.

7.1.4. Concluzie privind existența și cuantumul total al ajutorului primit

- (296) Măsurile A, B1, B2, B3, B4 și C constituie ajutor de stat în sensul articolului 107 alineatul (1) din tratat.

Tabela 11

Imagine de ansamblu asupra sumei totale a ajutoarelor primite de Bancă

Referință	Măsură	Tipul măsurii	Suma ajutorului	Ajutor/Active ponderate în funcție de risc
A	Acțiuni preferențiale	Sprijin sub formă de capital	950 de milioane EUR	2 %
B1 B2 B3 B4	Prima recapitalizare punte A doua recapitalizare punte Scrisoarea de angajament Recapitalizarea din primăvara anului 2013	Sprijin sub formă de capital	5 839 de milioane EUR	13,8 %
C	Angajamentul de recapitalizare din 2014	Angajamentul de a oferi sprijin sub formă de capital	2 864 de milioane EUR	7,5 %
Valoarea totală a ajutorului sub formă de capital acordat Băncii			9 653 de milioane EUR	15,8 %
Capitalul total plătit Băncii			6 789 de milioane EUR [ar putea ajunge la 9 653 de milioane EUR în cazul în care HFSF trebuie să furnizeze întreaga sumă aferentă majorării capitalului din aprilie 2014]	23,7 %
Referință	Măsură	Tipul măsurii	Valoarea nominală a ajutorului	
L1	Sprijin sub formă de lichidități	Garanție	13 932 de milioane EUR	La 30 noiembrie 2013
L2	Injectie de capital garantată de stat	Finanțare și garantare	12 000 de milioane EUR	La 31 decembrie 2012
Valoarea totală a ajutorului sub formă de lichidități acordat Băncii			25 932 de milioane EUR	

⁽¹²⁶⁾ http://www.eurobank.gr/Uploads/pdf/Pillar_3_2013_Final%20Values_2_310313.pdf

⁽¹²⁷⁾ A se vedea considerentul 285 din prezenta decizie în ceea ce privește măsura B3.

7.2. TEMEIUL JURIDIC PENTRU EVALUAREA COMPATIBILITĂȚII

- (297) Astfel cum s-a concluzionat în considerentul 200, temeiul juridic pentru evaluarea măsurilor de ajutor ar trebui să fie articolul 107 alineatul (3) litera (b) din tratat ⁽¹²⁸⁾.
- (298) În timpul crizei financiare, Comisia a elaborat criteriile de compatibilitate pentru diferite tipuri de măsuri de ajutor. Principiile de evaluare a măsurilor de ajutor au fost stabilite inițial în Comunicarea din 2008 privind sectorul bancar.
- (299) Orientări privind măsurile de recapitalizare se regăsesc în Comunicarea privind recapitalizarea și în Comunicarea din 2011 privind prelungirea.
- (300) Comunicarea privind restructurarea stabilește abordarea adoptată de Comisie în ceea ce privește evaluarea planurilor de restructurare, în special necesitatea de restabilire a viabilității, pentru a asigura o contribuție adecvată din partea beneficiarului și o limitare a denaturărilor concurenței.
- (301) Cadrul a fost completat de Comunicarea din 2013 privind sectorul bancar, care se aplică măsurilor de ajutor notificate după 1 august 2013.

7.2.1. Temeiul juridic pentru evaluarea compatibilității ajutorului sub formă de lichidități acordat Băncii (măsura L1)

- (302) Sprijinul sub formă de lichidități primit de către Bancă a fost aprobat definitiv prin decizii succesive de autorizare a măsurilor din cadrul schemei de sprijinire a băncilor elene și prin modificările și prelungirile schemei ⁽¹²⁹⁾. Orice sprijin viitor sub formă de lichidități în favoarea Băncii va trebui să fie acordat în cadrul unei scheme de ajutoare aprobate în mod corespunzător de Comisie. Condițiile de acordare a ajutoarelor trebuie să fie autorizate de către Comisie înainte de acordarea acestora și, prin urmare, nu trebuie să fie evaluate în continuare în prezenta decizie.

7.2.2. Temeiul juridic pentru evaluarea compatibilității acțiunilor preferențiale (măsura A)

- (303) Recapitalizarea din 2009 sub formă de acțiuni preferențiale (măsura A) a fost acordată în cadrul măsurii de recapitalizare aprobate în 2008 în cadrul schemei de sprijinire a băncilor elene în temeiul Comunicării din 2008 privind sectorul bancar. Prin urmare, aceasta nu trebuie să fie reevaluată în baza Comunicării din 2008 privind sectorul bancar, ci trebuie să fie evaluată doar în temeiul Comunicării privind restructurarea.

7.2.3. Temeiul juridic pentru evaluarea compatibilității injecției de capital garantate de stat (măsura L2)

- (304) Compatibilitatea injecției de capital garantate de stat (măsura L2) trebuie să fie evaluată mai întâi pe baza Comunicării din 2008 privind sectorul bancar, precum și a Comunicării din 2011 privind prelungirea. Orice injecție de capital garantată de stat acordată după 1 august 2013 face obiectul Comunicării din 2013 privind sectorul bancar.

7.2.4. Temeiul juridic pentru evaluarea compatibilității recapitalizărilor acordate de HFSF (măsurile B1, B2, B3 și B4)

- (305) Compatibilitatea recapitalizării acordate de HFSF (măsurile B1, B2, B3 și B4), în special în ceea ce privește remunerarea, ar trebui evaluată în primul rând pe baza Comunicării din 2008 privind sectorul bancar, a Comunicării privind recapitalizarea și a Comunicării din 2011 privind prelungirea. În decizia de inițiere a procedurii privind Eurobank, Comisia și-a exprimat îndoiala cu privire la compatibilitatea măsurii B1 cu comunicările respective. Întrucât au fost puse în aplicare înainte de 1 august 2013, măsurile nu se încadrează în dispozițiile Comunicării din 2013 privind sectorul bancar. Compatibilitatea recapitalizărilor acordate de HFSF (măsurile B1, B2, B3 și B4) ar trebui să fie evaluată, de asemenea, pe baza Comunicării privind restructurarea.

7.2.5. Temeiul juridic pentru evaluarea compatibilității angajamentului de recapitalizare din 2014 (măsura C)

- (306) Compatibilitatea angajamentului de recapitalizare din 2014 (măsura C) trebuie evaluată pe baza Comunicării din 2013 privind sectorul bancar, care stabilește noi cerințe în ceea ce privește contribuția creditorilor subordonați și remunerarea directorilor, precum și a Comunicării privind recapitalizarea și a Comunicării din 2011 privind prelungirea. Compatibilitatea măsurii C ar trebui să fie evaluată, de asemenea, pe baza Comunicării privind restructurarea.

⁽¹²⁸⁾ Se observă, de asemenea, că Grecia a acordat ajutoare Băncii în cadrul schemei de sprijinire a băncilor elene care a fost autorizată de Comisie în temeiul articolului 107 alineatul (3) litera (b) din tratat, precum și prin intermediul HFSF, a cărui instituire a fost aprobată, de asemenea, prin decizie a Comisiei.

⁽¹²⁹⁾ A se vedea notele de subsol 4 și 3.

7.3. CONFORMITATEA MĂSURII L2 ÎN BAZA COMUNICĂRII DIN 2008 PRIVIND SECTORUL BANCAR, A COMUNICĂRII DIN 2011 PRIVIND PRELUNGIREA ȘI A COMUNICĂRII DIN 2013 PRIVIND SECTORUL BANCAR

- (307) Pentru ca un ajutor să fie compatibil în temeiul articolului 107 alineatul (3) litera (b) din tratat, acesta trebuie să respecte criteriile generale de compatibilitate: caracterul adecvat, necesitatea și proporționalitatea.
- (308) Din cauza faptului că băncile elene au fost excluse de pe piețele interbancare și au devenit complet dependente de finanțarea din partea băncii centrale, astfel cum se menționează la considerentul 32, și întrucât Banca nu putea împrumuta un număr suficient de fonduri prin operațiunile de refinanțare periodice, Banca a avut nevoie de o injecție de capital garantată de stat pentru a obține un nivel suficient al lichidităților, evitând astfel să intre în incapacitate de plată. Comisia consideră că măsura L2 este un mecanism adecvat pentru a remedia o perturbare gravă, care ar fi fost cauzată de incapacitatea de plată a Băncii.
- (309) Întrucât injecția de capital garantată de stat implică un cost relativ ridicat de finanțare pentru Bancă, Banca are un stimulent suficient pentru a evita să recurgă la această sursă de finanțare destinată dezvoltării activităților. Banca trebuia să plătească o dobândă de [...] puncte de bază mai mare decât în cazul operațiunilor normale de refinanțare din Eurosistem. De asemenea, Banca a trebuit să plătească statului un comision de garantare de [...] puncte de bază. În consecință, costul total al injecției de capital garantate de stat în favoarea Băncii este mult mai mare decât costurile normale de refinanțare ale BCE. În special, diferența dintre costul injecției de capital garantate de stat și costurile normale de refinanțare ale BCE este mai mare decât nivelul comisionului de garantare prevăzut în Comunicarea din 2011 privind prelungirea. Prin urmare, remunerarea totală percepută de stat poate fi considerată suficientă. În ceea ce privește suma injecției de capital garantate de stat, aceasta este revizuită periodic de Banca Greciei și de BCE în funcție de nevoile reale ale Băncii. Cele două instituții monitorizează îndeaproape utilizarea sa și se asigură că aceasta este limitată la minimumul necesar. Prin urmare, măsura L2 nu furnizează Băncii un exces de lichidități care ar putea fi utilizate pentru a finanța activități care denaturează concurența. Lichiditățile sunt limitate la suma minimă necesară.
- (310) Monitorizarea atentă a utilizării injecției de capital garantate de stat și verificarea periodică în scopul asigurării că utilizarea acesteia este limitată la minimumul necesar garantează, de asemenea, că lichiditățile sunt proporționale și nu conduc la denaturarea nejustificată a concurenței. De asemenea, Comisia observă că Grecia s-a angajat să pună în aplicare o serie de măsuri care vizează reducerea efectelor colaterale negative, în conformitate cu analiza din secțiunea 7.6, care asigură în continuare că recurgerea la sprijinul sub formă de lichidități se va încheia cât mai curând posibil și că ajutorul este proporțional.
- (311) Prin urmare, măsura L2 respectă Comunicarea din 2008 privind sectorul bancar, precum și Comunicarea din 2011 privind prelungirea. Întrucât Comunicarea din 2013 privind sectorul bancar nu a introdus noi cerințe în ceea ce privește garanțiile, măsura L2 respectă, de asemenea, Comunicarea din 2013 privind sectorul bancar.

7.4. CONFORMITATEA MĂSURILOR B1, B2, B3 ȘI B4 ÎN BAZA COMUNICĂRII DIN 2008 PRIVIND SECTORUL BANCAR, A COMUNICĂRII PRIVIND RECAPITALIZAREA ȘI A COMUNICĂRII DIN 2011 PRIVIND PRELUNGIREA

- (312) Astfel cum se menționează la considerentul 201, pentru ca un ajutor să fie compatibil în temeiul articolului 107 alineatul (3) litera (b) din tratat, acesta trebuie să respecte criteriile generale de compatibilitate⁽¹³⁰⁾: caracterul adecvat, necesitatea și proporționalitatea.
- (313) Comunicarea privind recapitalizarea și Comunicarea din 2011 privind prelungirea conțin orientări suplimentare referitoare la nivelul remunerării necesar pentru infuziile de capital de stat.

7.4.1. Caracterul adecvat al măsurilor

- (314) Comisia consideră că recapitalizările HFSF (măsurile B1, B2, B3 și B4) sunt adecvate, întrucât acestea împiedică falimentul Băncii. În absența lor, activitățile acesteia nu ar fi putut continua deoarece Banca avea un capital propriu negativ la sfârșitul anului 2012⁽¹³¹⁾.
- (315) În această privință, Comisia a constatat în decizia de inițiere a procedurii privind Eurobank că Banca este una dintre cele mai mari instituții bancare din Grecia în ceea ce privește atât acordarea împrumuturilor, cât și atragerea de depozite. Ca atare, Banca este o bancă importantă din punct de vedere sistemic în Grecia. Prin urmare, o incapacitate de plată a Băncii ar fi creat o perturbare gravă în economia elenă. În condițiile de la momentul respectiv, instituțiile financiare din Grecia au întâmpinat dificultăți în ceea ce privește accesul la finanțare. Lipsa de

⁽¹³⁰⁾ A se vedea considerentul 41 din Decizia Comisiei din 10 octombrie 2008 în cazul NN 51/2008, Schema de garantare pentru băncile din Danemarca (JO C 273, 28.10.2008, p. 1).

⁽¹³¹⁾ <http://www.eurobank.gr/Uploads/pdf/Eurobank%20FY2012%20Results%20Press%20Release.pdf>

finanțare le-a limitat capacitatea de a acorda împrumuturi pentru economia elenă. În acest context, orice perturbare a economiei ar fi fost agravată de incapacitatea de plată a Băncii. De asemenea, măsurile B1, B2, B3 și B4 au apărut în principal datorită programului de implicare a sectorului privat, un eveniment extraordinar și imprevizibil, și nu ca urmare a administrării defectuoase sau a asumării de riscuri excesive de către Bancă. Prin urmare, măsurile vizează în principal rezultatele programului de implicare a sectorului privat și contribuie la menținerea stabilității financiare în Grecia.

- (316) În decizia de inițiere a procedurii privind Eurobank, Comisia și-a exprimat îndoiala cu privire la luarea imediată a tuturor măsurilor posibile pentru a evita ca Banca să aibă nevoie din nou de ajutor în viitor. Astfel cum se menționează în considerentele 130-132 din prezenta decizie, Grecia s-a angajat să pună în aplicare o serie de acțiuni legate de guvernanta corporativă și operațiunile comerciale ale Băncii. Conform descrierii din considerentele 102-104 și considerentul 111, Banca și-a restructurat activitățile în mod exhaustiv, de asemenea, cu numeroase reduceri ale costurilor și dezinvestiții care au fost deja puse în aplicare. Prin urmare, îndoielile Comisiei au fost înlăturate.
- (317) În deciziei de inițiere a procedurii privind Eurobank, Comisia și-a exprimat, de asemenea, îndoiala cu privire la faptul că există suficiente măsuri de protecție în cazul în care Banca intră sub controlul statului sau în cazul în care acționarii privați păstrează controlul, în timp ce cota majoritară este deținută de stat. Comisia constată că angajamentele descrise la considerentele 131 și 132 asigură că operațiunile de creditare ale Băncii vor fi gestionate pe baze comerciale și activitatea zilnică va fi protejată de intervenții din partea statului. Cadrul relației convenit între HFSF și Bancă asigură, de asemenea, faptul că interesele statului ca acționar principal sunt protejate împotriva asumării de riscuri excesive de către conducerea Băncii.
- (318) Prin urmare, măsurile B1, B2, B3 și B4 asigură menținerea stabilității financiare în Grecia. Au fost luate măsuri importante pentru a reduce la minimum pierderile viitoare și pentru a garanta că activitățile Băncii nu sunt puse în pericol de o guvernanta necorespunzătoare. Pe această bază, Comisia constată că măsurile B1, B2, B3 și B4 sunt adecvate.

7.4.2. Necesitatea – limitarea la minimum a ajutorului

- (319) Astfel cum prevede Comunicarea din 2008 privind sectorul bancar, prin cuantumul și forma sa, măsura de ajutor trebuie să fie necesară pentru îndeplinirea obiectivului propus. Această înseamnă că injecția de capital trebuie să fie în cuantumul minim necesar pentru atingerea obiectivului.
- (320) Cuantumul sprijinului sub formă de capital a fost calculat de Banca Greciei în cadrul unei simulări de criză, astfel încât să se asigure că rata capitalului de bază de rangul 1 se menține peste un anumit nivel în perioada 2012-2014, astfel cum reiese din tabelul 3. Prin urmare, sprijinul nu oferă Băncii un exces de capital. Astfel cum se explică în considerentul 316, au fost întreprinse acțiuni pentru a reduce riscul ca Banca să aibă nevoie de ajutor în viitor.
- (321) În ceea ce privește remunerarea primei și celei de a doua recapitalizări puncte (măsurile B1 și B2), Comisia amintește că acestea au fost acordate în mai 2012 și decembrie 2012 și plătite în natură sub formă de note emise de FESF. HFSF a primit ca remunerare, de la data punerii la dispoziție a notelor emise de FESF până la data recapitalizării din primăvara anului 2013, dobânzile acumulate la notele FESF, la care se adaugă o taxă de 1 %⁽¹³²⁾. Astfel cum se subliniază în decizia de inițiere a procedurii privind Eurobank, remunerarea este inferioară intervalului 7 %-9 % definit în Comunicarea privind recapitalizarea. Cu toate acestea, perioada de remunerare redusă a fost limitată la un an pentru măsura B1 și la cinci luni pentru măsura B2 (și anume, până la momentul conversiei recapitalizării puncte într-o recapitalizare standard în acțiuni ordinare, și anume măsura B4). În timp ce prima și a doua recapitalizare puncte nu au avut un efect de diluare asupra acționarilor existenți, recapitalizarea din primăvara anului 2013, care a constat în conversia primei și celei de a doua recapitalizări, a avut un efect de diluare semnificativ asupra acționarilor, întrucât participarea lor la capitalul propriu al Băncii a scăzut la 1,4 %. Situația neobișnuită care a predominat de la data primei recapitalizări puncte a luat sfârșit ulterior. Prin urmare, îndoielile exprimate în cadrul deciziei de inițiere a procedurii privind Eurobank au fost înlăturate.

⁽¹³²⁾ A se vedea considerentul 72: dobânzile acumulate sunt considerate contribuții suplimentare din partea HFSF și, prin urmare, au redus sumele achitate de HFSF Băncii pentru a plăti recapitalizarea din primăvara anului 2013.

- (322) De asemenea, având în vedere sursa atipică a dificultăților Băncii, atunci când pierderile provin în principal din cedarea datoriei în favoarea statului (programul de implicare a sectorului privat și răscumpărarea datoriei, care oferă un avantaj semnificativ pentru stat, constând în reducerea datoriilor) și din consecințele unei recesiuni prelungite pe piața internă, Comisia poate accepta o astfel de derogare temporară de la cerințele privind remunerarea standard prevăzute în Comunicarea privind recapitalizarea ⁽¹³³⁾.
- (323) Măsura B3 a fost un angajament în sensul furnizării de capital. Angajamentul asumat în decembrie 2012 a fost pus în aplicare în mod efectiv prin injecția de capital din perioada mai-iunie 2013, la doar cinci luni mai târziu. Din acest motiv și din motivele menționate la considerentul 322, este acceptabil faptul că nicio remunerare nu a fost plătită pentru angajamentul respectiv.
- (324) În ceea ce privește măsura B4, în conformitate cu punctul 8 din Comunicarea privind prelungirea din 2011, infuziile de capital trebuie să fie subscribe avându-se în vedere o reducere suficientă a prețului acțiunii ajustată astfel încât efectul de diluare să ofere asigurări rezonabile cu privire la primirea unei remunerări adecvate de către stat. În timp ce recapitalizarea nu a prevăzut o reducere semnificativă a prețului acțiunilor, ajustată pentru a ține seama de efectul de diluare, în fapt a fost imposibil să se atingă o reducere semnificativă a prețului teoretic, fără exercitarea de drepturi (*theoretical ex-rights price*) ⁽¹³⁴⁾. Înainte de recapitalizarea din primăvara anului 2013, capitalul Băncii era negativ și capitalizarea sa bursieră era de doar câteva sute de milioane de euro. În aceste circumstanțe, se ridică întrebarea dacă acționarii existenți ar fi trebuit să fie eliminați în întregime. Comisia observă că prețul de emisiune a fost fixat la o reducere de 50 % din prețul mediu al pieței pe durata celor cincizeci de zile înainte de stabilirea prețului de emisiune. De asemenea, Comisia ia act de faptul că efectul de diluare asupra acționarilor preexistenți a fost enorm, întrucât după recapitalizare aceștia au deținut doar 1,4 % din capitalul social al Băncii. Prin urmare, aplicarea unei reduceri suplimentare la prețul de piață ar fi avut doar un impact neglijabil asupra remunerării HFSF. Având în vedere situația specifică a băncilor elene explicată în considerentul 322 și faptul că nevoia de ajutor provine din cedarea datoriei în favoarea statului, Comisia consideră că prețul de emisiune este suficient de scăzut.
- (325) În concluzie, măsurile B1, B2, B3 și B4 sunt necesare ca ajutor de salvare atât prin cuantumul, cât și prin formele lor.

7.4.3. Proportionalitatea – măsuri de limitare a efectelor colaterale negative

- (326) Banca a primit ajutoare de stat cu o valoare foarte mare. Această situație poate conduce, prin urmare, la denaturarea gravă a concurenței. Cu toate acestea, Grecia și-a asumat angajamentul de a pune în aplicare o serie de măsuri care vizează reducerea efectelor colaterale negative. În special, angajamentele prevăd că operațiunile Băncii vor continua să fie gestionate pe baze comerciale, astfel cum se explică la considerentele 131 și 132. Grecia s-a angajat, de asemenea, să respecte o interdicție de achiziționare, precum și să efectueze o serie de dezinvestiții în străinătate și în activități nebancale în Grecia, astfel cum se arată în considerentul 133. Limitele pentru denaturarea concurenței vor fi evaluate în continuare, în secțiunea 7.6.
- (327) De asemenea, un mandatar însărcinat cu monitorizarea a fost numit de Bancă pentru a monitoriza punerea corectă în aplicare a angajamentelor în materie de guvernare corporativă și operațiuni comerciale. Se va evita orice schimbare în detrimentul practicilor comerciale ale Băncii, reducându-se astfel potențialul apariției de efecte colaterale negative.
- (328) În sfârșit, un nou plan de restructurare cuprinzător a fost prezentat Comisiei la 16 aprilie 2014. Planul de restructurare va fi evaluat în secțiunea 7.6.
- (329) În concluzie, îndoielile exprimate în cadrul deciziei de inițiere a procedurii privind Eurobank au fost înlăturate. Măsurile B1, B2, B3 și B4 sunt proporționale având în vedere punctul 15 din Comunicarea din 2008 privind sectorul bancar.

7.4.4. Concluzie privind conformitatea recapitalizărilor HFSF în baza Comunicării din 2008 privind sectorul bancar, a Comunicării privind recapitalizarea și a Comunicării din 2011 privind prelungirea

- (330) Prin urmare, Comisia concluzionează că recapitalizările acordate de HFSF (măsurile B1, B2, B3 și B4) sunt adecvate, necesare și proporționale, având în vedere punctul 15 din Comunicarea din 2008 privind sectorul bancar, Comunicarea privind recapitalizarea și Comunicarea din 2011 privind prelungirea.

⁽¹³³⁾ A se vedea, de asemenea, secțiunea 7.6.1.

⁽¹³⁴⁾ Prețul teoretic, fără exercitarea de drepturi (*theoretical ex-rights price* – TERP) este o metodologie general acceptată pe piață pentru cuantificarea efectului de diluare al majorării capitalului social.

7.5. CONFORMITATEA ACHIZIȚIONĂRII NEW TT BANK ȘI NEA PROTON BANK DE CĂTRE BANCĂ, ÎN BAZA COMUNICĂRII PRIVIND RESTRUCTURAREA

- (331) Punctele 23 și 40 din Comunicarea privind restructurarea explică faptul că achizițiile întreprinderilor de către băncile care beneficiază de ajutor sunt, în mod normal, contrare obligațiilor de a limita costurile de restructurare și denaturările concurenței. De asemenea, acestea pot să pună în pericol sau să complice restabilirea viabilității. Prin urmare, Comisia trebuie să evalueze dacă achizițiile efectuate de către Bancă pot fi reconciliate cu normele din Comunicarea privind restructurarea.

7.5.1. Conformitatea achiziționării New TT Bank în baza Comunicării privind restructurarea

7.5.1.1. Efectul achiziționării New TT Bank asupra viabilității pe termen lung a Băncii

- (332) În ceea ce privește rentabilitatea operațională, achizițiile efectuate de către Bancă vor favoriza restabilirea viabilității pe termen lung a Băncii, întrucât fuzionarea a două bănci din aceeași piață geografică permite realizarea unor sinergii semnificative, de exemplu, sub forma reducerilor de personal, a închiderii filialelor și a reducerii costurilor generale. Banca va achiziționa deponenții și clienții, reducând în același timp costurile de distribuție în mod semnificativ. Banca va închide cea mai mare parte a sucursalelor care poartă marca „T-Bank” și unele dintre sucursalele care poartă marca „Hellenic Postbank”, pe lângă raționalizarea funcțiilor sediilor centrale.
- (333) În ceea ce privește situația lichidităților, tranzacția are, de asemenea, un impact favorabil asupra raportului dintre împrumuturi și depozite în cadrul Băncii, reducându-l în mod semnificativ de la un nivel excesiv, având în vedere că New TT Bank avea mult mai multe depozite decât împrumuturi. În special, Banca Greciei a constatat în scrisoarea sa către HFSF din 8 iulie 2013 că Banca a fost supusă unei presiuni ridicate în cei doi ani anteriori tranzacțiilor. Banca Greciei a observat că Banca a pierdut cote de piață în Grecia și că aceasta depindea în mod semnificativ de finanțarea din Eurosistem și de injecțiile de capital. În scrisoarea sa, Banca Greciei a făcut referire la lipsa acută de finanțare, la raportul consolidat împrumuturi-depozite de 132 % și la deteriorarea percepției Băncii în rândul clienților. În scrisoarea sa, Banca Greciei a indicat faptul că achiziționarea de către Bancă a New TT Bank va conduce la „o creștere substanțială a depozitelor [Băncii], îmbunătățind astfel vizibilitatea finanțării sale globale, percepția deponenților, precum și capacitatea sa de a atrage noi depozite în condiții mai atractive decât în prezent”.
- (334) Prin urmare, achiziția contribuie la repararea poziției lichidității în cadrul Băncii, care este esențială pentru restabilirea viabilității pe termen lung. Comisia a recunoscut impactul pozitiv al achiziției într-o scrisoare din partea serviciilor sale către HFSF din data de 8 iulie 2013. În scrisoarea sa, Comisia a indicat faptul că proiectul de plan de restructurare a Băncii, care a fost prezentat de Grecia înainte de achiziționarea New TT Bank, nu a îndeplinit cerința de restabilire a viabilității pe termen lung din cauza vulnerabilității din bilanțul Băncii la sfârșitul perioadei de restructurare. În aceeași scrisoare, Comisia a indicat că „achiziționarea portofoliului bogat de depozite [al New TT Bank] reprezintă o contribuție esențială la repararea bilanțului [Băncii] și, prin urmare, la restabilirea viabilității sale pe termen lung”. Aprecierea Comisiei a fost justificată având în vedere impactul unei astfel de achiziții asupra situației lichidităților Băncii: „Pe baza cifrelor de la sfârșitul anului 2012, achiziția ar conduce la reducerea imediată a raportului împrumuturi-depozite de la 155 % la 123 %, astfel încât să poată fi posibilă îndeplinirea cerinței [Comisiei] [la] sfârșitul anului 2017.”
- (335) Prin urmare, Comisia consideră că achiziționarea New TT Bank are un efect pozitiv asupra restabilirii viabilității pe termen lung a Băncii.

7.5.1.2. Efectul achiziției asupra cuantumului ajutorului necesar acordat Băncii

- (336) În conformitate cu punctul 23 din Comunicarea privind restructurarea, ajutorul pentru restructurare nu ar trebui să fie utilizat pentru achiziționarea altor întreprinderi, ci numai pentru acoperirea costurilor de restructurare care sunt necesare pentru a restabili viabilitatea Băncii.
- (337) Banca a plătit prețul de achiziție în acțiuni noi, astfel încât achiziția nu a fost finanțată prin ajutoare de stat. În consecință, nevoia de capital creată prin plata prețului de achiziție a fost imediat acoperită prin emisiunea de acțiuni noi, astfel încât plata prețului de achiziție nu a creat o creștere netă a nevoilor de capital ale Băncii. De asemenea, HFSF deținea 100 % din New TT Bank, ceea ce presupune că toate acțiunile noi emise de Bancă au fost acordate HFSF, și anume statului.

- (338) Achiziția ca atare nu va atrage după sine un ajutor de stat suplimentar, întrucât New TT Bank a respectat cerințele de reglementare în ceea ce privește capitalul. De asemenea, instituția de credit intermediară a fost creată cu doar câteva luni înainte de a fi achiziționată. Întrucât activele unei bănci aflate în dificultate majoră sunt analizate și evaluate la valoarea justă înainte de a fi transferate către o instituție de credit intermediară, se poate presupune că portofoliul de credite al New TT Bank nu conținea pierderi care au fost ascunse sau pentru care nu s-au creat provizioane suficiente.
- (339) În concluzie, în circumstanțele specifice ale cazului de față, achiziționarea New TT Bank, în mod excepțional, nu încalcă principiul conform căruia ajutorul ar trebui să fie în cuantumul minim necesar.

7.5.1.3. Efectul de denaturare pe care achiziția îl are asupra concurenței

- (340) În conformitate cu punctele 39 și 40 din Comunicarea privind restructurarea, ajutorul de stat nu trebuie să fie utilizat în detrimentul întreprinderilor care nu beneficiază de ajutoare pentru achiziționarea de întreprinderi concurente. Punctul 41 din Comunicarea privind restructurarea prevede, de asemenea, că achizițiile pot fi autorizate în cazul în care fac parte dintr-un proces de consolidare necesar refacerii stabilității financiare sau asigurării unei concurenței eficiente, că procesul de achiziționare trebuie să fie echitabil și că achiziția trebuie să asigure condiții de concurență efectivă pe piața relevantă.
- (341) New TT Bank nu a fost o bancă viabilă pe o bază de sine stătătoare. Consolidarea băncii a fost prevăzută în temeiul Memorandumului privind politica economică și financiară din 15 mai 2013. Prin urmare, tranzacția poate fi considerată ca făcând parte dintr-un proces de consolidare necesar refacerii stabilității financiare de tipul celor descrise la punctul 41 din Comunicarea privind restructurarea.
- (342) Niciun ofertant care nu beneficiază de ajutor nu a depus o ofertă validă de achiziționare a New TT Bank, iar procesul de vânzare a fost deschis, transparent și nediscriminatoriu. În consecință, Banca nu a exclus niciun ofertant care nu beneficiază de ajutor. Întrucât achiziția a fost autorizată de autoritatea elenă în domeniul concurenței⁽¹³⁵⁾, Comisia presupune că rezultatul procesului de vânzare garantează condiții de concurență efectivă în Grecia.
- (343) În acest context, se poate concluziona că achiziționarea New TT Bank este compatibilă cu secțiunea 4 din Comunicarea privind restructurarea.

7.5.1.4. Concluzie privind achiziționarea New TT Bank

- (344) Comisia concluzionează că, având în vedere situația unică a băncilor din Grecia⁽¹³⁶⁾ și particularitățile achiziționării New TT Bank, achiziția este compatibilă cu cerințele prevăzute în Comunicarea privind restructurarea.

7.5.2. Conformitatea achiziționării Nea Proton Bank în baza Comunicării privind restructurarea

7.5.2.1. Efectul achiziționării Nea Proton Bank asupra viabilității pe termen lung a Băncii

- (345) În ceea ce privește rentabilitatea operațională, achiziționarea Nea Proton Bank ar trebui să favorizeze restabilirea viabilității pe termen lung a Băncii, întrucât fuzionarea a două întreprinderi de pe aceeași piață geografică permite realizarea unor sinergii semnificative, de exemplu, sub forma reducerilor de personal, a închiderii filialelor și a reducerii costurilor generale.
- (346) Achiziționarea Nea Proton Bank permite Băncii să beneficieze de sinergii. Banca va achiziționa clienții și depozenții, închizând în același timp cea mai mare parte din sucursale și raționalizând sistemul de informare, precum și funcțiile sediilor centrale. De asemenea, tranzacția a redus raportul împrumuturi-depozite al Băncii deoarece Nea Proton Bank a avut un nivel mai scăzut al raportului împrumuturi-depozite. La sfârșitul lunii iunie 2013, raportul împrumuturi nete-depozite din cadrul Băncii era de aproximativ 135,79 %, în timp ce raportul împrumuturi nete-depozite din cadrul Nea Proton Bank era de aproximativ 52,68 %.
- (347) În concluzie, achiziția a avut un efect pozitiv asupra viabilității Băncii.

7.5.2.2. Efectul achiziționării Nea Proton Bank asupra cuantumului ajutorului necesar Băncii

- (348) În conformitate cu punctul 23 din Comunicarea privind restructurarea, ajutorul pentru restructurare nu ar trebui să fie utilizat pentru achiziționarea altor întreprinderi, ci numai pentru acoperirea costurilor de restructurare care sunt necesare pentru restabilirea viabilității.

⁽¹³⁵⁾ Decizia 584 iulie 2013 a Autorității elene în domeniul concurenței, nepublicată încă.

⁽¹³⁶⁾ A se vedea, de asemenea, secțiunea 7.6.1.

(349) Banca a plătit un preț simbolic pentru a achiziționa Nea Proton Bank (1 EUR), în timp ce entitatea achiziționată a fost recapitalizată în mod corespunzător înainte de vânzare. Recapitalizarea a inclus provizioane pentru viitoare pierderi din împrumuturi și pierderi din exploatare⁽¹³⁷⁾. Prin urmare, achiziționarea în schimbul unui preț de 1 EUR a unei bănci capitalizate în mod adecvat nu a crescut nevoile de capital ale Băncii.

(350) În concluzie, achiziționarea Nea Proton Bank nu încalcă principiul conform căruia ajutorul trebuie să fie limitat la minimumul necesar

7.5.2.3. Efectul de denaturare pe care achiziționarea Nea Proton Bank îl are asupra concurenței

(351) În conformitate cu punctele 39 și 40 din Comunicarea privind restructurarea, ajutorul de stat nu trebuie să fie utilizat în detrimentul întreprinderilor care nu beneficiază de ajutoare pentru achiziționarea de întreprinderi concurente.

(352) Nea Proton Bank nu a fost o bancă viabilă pe o bază de sine stătătoare. Consolidarea băncii a fost prevăzută în temeiul Memorandumului privind politica economică și financiară din 15 mai 2013. Prin urmare, achiziționarea poate fi considerată ca făcând parte dintr-un proces de consolidare necesar refacerii stabilității financiare de tipul celor descrise la punctul 41 din Comunicarea privind restructurarea.

(353) De asemenea, Comisia observă că niciun ofertant care nu beneficiază de ajutor nu a depus o ofertă validă de achiziționare a Nea Proton Bank, iar procesul de vânzare a fost deschis, transparent și nediscriminatoriu. În consecință, Banca nu a exclus niciun ofertant care nu beneficiază de ajutor. Întrucât achiziția a fost autorizată de autoritatea elenă în domeniul concurenței⁽¹³⁸⁾, Comisia presupune că rezultatul procesului de vânzare garantează condiții de concurență efectivă în Grecia.

(354) În acest context, se poate concluziona că achiziționarea New Proton Bank este compatibilă cu punctul 4 din Comunicarea privind restructurarea.

7.5.2.4. Concluzie privind achiziționarea Nea Proton Bank

(355) Având în vedere particularitățile achiziționării Nea Proton Bank, Comisia concluzionează că achiziția este în concordanță cu cerințele prevăzute în Comunicarea privind restructurarea.

7.6. CONFORMITATEA MĂSURILOR A, B1, B2, B3, B4 ȘI C ÎN BAZA COMUNICĂRII PRIVIND RESTRUCTURAREA, PRECUM ȘI A MĂSURII C ÎN BAZA COMUNICĂRII DIN 2013 PRIVIND SECTORUL BANCAR

7.6.1. Surse de dificultăți și consecințe asupra evaluării în temeiul Comunicării privind restructurarea

(356) Astfel cum se indică la secțiunile 2.1.1 și 2.1.2, dificultățile cu care se confruntă Banca sunt generate în principal de criza datoriei suverane elene și de recesiunea profundă din Grecia și din sudul Europei. În ceea ce privește primul factor, guvernul elen a pierdut accesul la piețele financiare și, în cele din urmă, a trebuit să negocieze un acord cu creditorii săi interni și internaționali – programul de implicare a sectorului privat – care a condus la o reducere a creanțelor deținute față de stat cu 53,3 %. De asemenea, 31,5 % din creanțe au fost schimbate cu noi obligațiuni emise de statul elen, la rate mai scăzute ale dobânzii și cu scadențe mai lungi. Noile obligațiuni emise de statul elen au fost răscumpărate de către stat de la băncile elene în decembrie 2012 la un preț cuprins între 30,2 % și 40,1 % din valoarea lor nominală și, prin urmare, s-au materializat într-o nouă pierdere pentru băncile din Grecia. Pe lângă impactul asupra poziției de capital al programului de implicare a sectorului privat și al răscumpărării datoriei, Banca a observat, de asemenea, fluxuri de depozite uriașe între 2010 și jumătatea anului 2012, generate de riscul ca Grecia să părăsească zona euro ca o consecință a unei datorii publice nesustenabile și a recesiunii economice.

(357) Măsurile B1, B2, B3 și B4 se ridică la 5 839 de milioane EUR, și anume aproximativ valoarea pierderii înregistrate în urma programului de implicare a sectorului privat (5 781 milioane EUR). Într-un astfel de caz și atunci când dificultățile nu provin în principal din comportamente care implică asumarea de riscuri excesive, astfel cum este prevăzut la punctul 14 din Comunicarea din 2011 privind prelungirea, Comisia trebuie să își simplifice cerințele.

⁽¹³⁷⁾ A se vedea considerentul 53.

⁽¹³⁸⁾ Decizia 578 iulie 2013 a Autorității elene în domeniul concurenței, disponibilă online la: http://www.epant.gr/img/x2/apofaseis/apofaseis715_1_1391497451.pdf

- (358) Comisia recunoaște că o parte din nevoile de capital rezultă din expunerea regulată a unei instituții financiare la riscul suveran al țării sale. Acest fapt a fost subliniat, de asemenea, în considerentele 58 și 69 din decizia de inițiere a procedurii privind Eurobank. În consecință, necesitatea ca Banca să aibă în vedere aspecte de risc moral în planul său de restructurare este mai mică decât pentru alte instituții financiare care beneficiază de ajutor și care acumulează riscuri excesive. Întrucât măsurile de ajutor sunt mai puțin denaturante, măsurile luate pentru a limita denaturările concurenței ar trebui, prin urmare, să fie reduse în mod proporțional. Întrucât programul de implicare a sectorului privat și răscumpărarea datoriilor constituie o anulare a datoriei în favoarea statului, remunerarea statului la recapitalizarea băncilor poate fi mai scăzută.
- (359) Cu toate acestea, întrucât economia Greciei a scăzut cu aproximativ 25 % din 2008 până în prezent, Banca trebuie să își adapteze organizarea, structura costurilor și rețeaua sa comercială la noul context, pentru a-și restabili rentabilitatea. Prin urmare, în pofida lipsei unui risc moral, Banca trebuie să își restructureze activitățile în Grecia pentru a-și asigura viabilitatea pe termen lung.
- (360) Comisia observă, de asemenea, că expunerea Băncii la riscul suveran al Greciei a fost mai mare decât cea a altor bănci din Grecia. Prin urmare, nu toate pierderile aferente obligațiunilor emise de statul elen (pierderi aferente programului de implicare a sectorului privat) pot fi atribuite expunerii regulate a unei instituții financiare la riscul suveran al țării sale.
- (361) A doua sursă de pierderi pentru Bancă constă în pierderile din împrumuturile acordate persoanelor fizice și întreprinderilor elene. Comisia consideră că pierderile respective sunt cauzate, în principal, de scăderea profundă și prelungită, în mod excepțional, a PIB-ului cu aproximativ 25 % într-o perioadă de cinci ani și nu se datorează unor practici de creditare riscante ale Băncii. Prin urmare, ajutorul acordat pentru a acoperi pierderile nu creează un risc moral, lucru care se întâmplă atunci când un ajutor protejează o bancă de consecințele unor comportamente riscante din trecut. Prin urmare, ajutorul are un efect de denaturare a pieței mai scăzut ⁽¹³⁹⁾.
- (362) Cu toate acestea, o parte din nevoile de capital și pierderile din împrumuturi ale Băncii provin de la anumite filiale internaționale (România, Bulgaria, Polonia și Ucraina). De exemplu, în 2012, Banca a înregistrat pierderi în România, Bulgaria și Ucraina, în timp ce filialele respective au beneficiat de finanțare în interiorul grupului în valoare de 1,8 miliarde EUR.
- (363) Simulările de criză efectuate în 2012 pentru a determina nevoile de capital ale Băncii indică, de asemenea, faptul că o parte din nevoile de capital provin din pierderile din împrumuturi externe. Proiecțiile privind pierderile din împrumuturi referitoare la împrumuturile respective s-au ridicat la 1 228 de milioane EUR în scenariul de bază și la 1 622 de milioane EUR în scenariul negativ.
- (364) În concluzie, punctul 14 din Comunicarea din 2011 privind prelungirea acoperă o parte semnificativă din pierderi și, prin urmare, din nevoile de ajutoare, ceea ce permite Comisiei să își reducă cerințele. O parte din nevoia de ajutoare este generată de pierderile din împrumuturi la nivel național, din cauza recesiunii deosebit de îndelungate și profunde, și nu a creditării riscante. Ajutoarele acordate în astfel de circumstanțe nu creează riscuri morale și, prin urmare, denaturează mai puțin concurența.
- (365) În cele din urmă, o parte din necesitatea ajutorului provine din riscurile asumate de Bancă, în special în ceea ce privește filialele sale externe și din deținerea unui număr ridicat de obligațiuni emise de statul elen.

7.6.2. Viabilitatea

- (366) Un plan de restructurare trebuie să asigure că instituția financiară este capabilă să își restabilească viabilitatea pe termen lung până la sfârșitul perioadei de restructurare (secțiunea 2 din Comunicarea privind restructurarea). În cazul de față, perioada de restructurare este definită ca perioada cuprinsă între data adoptării prezentei decizii și 31 decembrie 2018.
- (367) În conformitate cu dispozițiile de la punctele 9-11 din Comunicarea privind restructurarea, Grecia a prezentat un plan de restructurare comprehensiv și detaliat care oferă informații complete cu privire la modelul economic al Băncii. Planul identifică, de asemenea, cauzele dificultăților cu care se confruntă Banca, precum și măsurile luate pentru a aborda toate problemele de viabilitate întâmpinate. În special, planul de restructurare descrie strategia aleasă pentru a menține eficiența operațională a Băncii și pentru a combate nivelul ridicat al creditelor neperformante, eficiența operațională scăzută, lichiditățile vulnerabile și situația capitalului, precum și filialele străine, care au depins de întreprinderea-mamă în ceea ce privește finanțarea și capitalul.

⁽¹³⁹⁾ A se vedea punctul 28 din Comunicarea privind restructurarea, precum și considerentul 320 din Decizia 2011/823/UE a Comisiei din 5 aprilie 2011 privind măsurile C 11/09 (ex NN 53b/08, NN 2/10 și N 19/10) puse în aplicare de statul neerlandez în favoarea ABN AMRO Group NV (înființată în urma fuziunii între Fortis Bank Nederland și ABN AMRO N) (JO L 333, 15.12.2011, p. 1).

7.6.2.1. Activitățile bancare din Grecia

- (368) În ceea ce privește lichiditățile și dependența Băncii de finanțarea din Eurosistem, planul de restructurare prevede o limitare a creșterii bilanțului în Grecia, în timp ce baza de depozite ar trebui să crească din nou. Recurgerea la injecțiile de capital, care au scăzut deja, va continua să scadă, ceea ce va contribui, de asemenea, la reducerea costului de finanțare al Băncii.
- (369) Angajamentul privind raportul împrumuturi-depozite descris la considerentul 127 asigură că structura bilanțului Băncii va fi durabilă până la sfârșitul perioadei de restructurare. Vânzarea titlurilor de valoare și a altor activități conexe va consolida, de asemenea, poziția lichidității Băncii și va garanta că aceasta nu se bazează pe piețele de comerț cu ridicata. Întrucât poziția lichidității Băncii este în continuare delicată, Comisia poate accepta cererea autorităților elene de a fi autorizate să furnizeze lichidități Băncii în cadrul măsurilor de garantare și de creditare prin emisiunea de obligațiuni garantate de stat în cadrul schemei de sprijinire a băncilor elene.
- (370) Pentru a reduce costurile de finanțare, Banca s-a angajat, de asemenea, să continue reducerea ratelor dobânzii pe care le plătește pentru depozite, astfel cum este descris la considerentul 127. Comisia observă că o astfel de reducere a costului depozitelor va fi o contribuție esențială la îmbunătățirea prealabilă a rentabilității Băncii.
- (371) De la începutul crizei, Banca și-a raționalizat în mod semnificativ rețeaua comercială în Grecia, printr-o reducere a numărului de sucursale și de angajați. Până în 2018, costurile totale ale Băncii vor fi scăzut cu [...] % față de 2013 ⁽¹⁴⁰⁾. Pentru a reuși să atingă obiectivul propus, Banca s-a angajat să își reducă sucursalele și angajații din Grecia la o valoare maximă de [...] și [...], începând cu data de 31 decembrie 2017, respectiv cu un cost total în Grecia de 800 de milioane EUR. Coeficientul de exploatare preconizat va fi mai mic de [...] % la sfârșitul perioadei de restructurare. Comisia consideră că planul de restructurare menține eficiența Băncii în noul context al pieței.
- (372) Un alt aspect cheie este gestionarea creditelor neperformante, dat fiind că acestea se ridicau la 29,4 % din portofoliu la 31 decembrie 2013 ⁽¹⁴¹⁾. Banca intenționează să instituie un departament specializat în vederea gestionării creditelor neperformante. De asemenea, aceasta s-a angajat să respecte standarde înalte în ceea ce privește politica sa de creditare în vederea maximizării valorii Băncii în fiecare etapă a procesului de creditare, astfel cum se descrie la considerentele 131 și 132.

7.6.2.2. Guvernanța corporativă

- (373) Un alt punct de interes este guvernanța Băncii, dat fiind că HFSF deținea 95,23 % din acțiunile Băncii la 31 decembrie 2013. Având în vedere istoricul băncilor deținute de stat în Grecia, în 2013 s-a convenit asupra unui cadru de relații specific între Bancă și HFSF. Acordul protejează activitatea curentă a Băncii de interferența excesivă a principalului său acționar, garantând, în același timp, că HFSF poate să monitorizeze punerea în aplicare a planului de restructurare și să împiedice asumarea unor riscuri excesive de către conducerea Băncii prin proceduri de consultare corespunzătoare. Banca s-a angajat, de asemenea, să își monitorizeze îndeaproape expunerea față de debitori.
- (374) Legea de instituire a HFSF, astfel cum a fost modificată în 2014, prevede că acțiunile subscrise de către HFSF în recapitalizarea din primăvara anului 2013 vor deveni fără drept de vot în cazul în care cel puțin 50 % din majorarea de capital din 2014 este subscrisă de investitori privați. În ceea ce privește restabilirea viabilității pe termen lung a Băncii, Comisia nu ar avea o viziune negativă asupra controlului acordat acționarilor privați în cazul în care aceștia investesc în Bancă o sumă importantă din fondurile proprii. Comisia observă că limitarea drepturilor de vot ale HFSF nu se va aplica voturilor prevăzute de statutul Băncii sau acțiunilor corporative sau altor decizii strategice. Comisia notează în mod pozitiv faptul că HFSF își va restabili automat drepturile depline de vot în cazul în care Banca nu pune în aplicare planul de restructurare. Dispozițiile respective garantează că, deși HFSF nu va interveni în operațiunile zilnice ale Băncii, acesta își poate proteja interesele în calitate de acționar și în calitate de autoritate responsabilă cu asigurarea aplicării corecte a planului de restructurare.

⁽¹⁴⁰⁾ A se vedea considerentul 106.

⁽¹⁴¹⁾ Rezultate complete aferente anului 2013, p. 3:
http://www.eurobank.gr/Uploads/pdf/Eurobank_4Q2013_Financial_Results.pdf

7.6.2.3. Activitățile internaționale

- (375) Unele dintre activitățile internaționale ale Băncii i-au consumat în trecut capitalul, lichiditățile și rentabilitatea, astfel cum se explică la considerentele 362 și 363.
- (376) Planul de restructurare prevede o schimbare a modelului de afaceri al Băncii în sensul transformării într-o bancă care se va concentra mai mult pe [...]. Banca și-a vândut deja filiala nerentabilă din Polonia, EFG Poland. De asemenea, aceasta a început să raționalizeze celelalte filiale, să consolideze procesul de subscriere a împrumuturilor și să reducă deficitul de finanțare al filialelor. Banca intenționează să cesioneze filiala [...] [...] ⁽¹⁴²⁾. De asemenea, aceasta va continua să restructureze operațiunile filialelor [...] și [...] înainte de vânzarea lor potențială într-o etapă ulterioară, astfel cum se menționează la considerentul 116.
- (377) Rentabilitatea globală a operațiunilor externe va fi restabilită începând cu [...]. La aceeași dată, finanțarea acordată filialelor din străinătate va fi fost redusă cu [...] în comparație cu nivelul de la 31 decembrie 2012.
- (378) Prin urmare, Comisia este de părere că Banca își va restructura filialele străine și le va reduce dimensiunea suficient, astfel încât să evite expunerea la nevoi suplimentare de capital și lipsa lichidităților în viitor. Angajamentul descris în considerentul 128, care prevede evitarea injectării unor cantități însemnate de capital în filialele internaționale ale Băncii, garantează, de asemenea, că filialele din străinătate nu vor reprezenta o amenințare pentru fondurile proprii sau lichidități.

7.6.2.4. Concluzie privind viabilitatea

- (379) Scenariul de bază descris în secțiunea 2.4 indică faptul că, la sfârșitul perioadei de restructurare, Banca va fi în măsură să realizeze un profit care să îi permită să își acopere toate costurile și să îi ofere un nivel adecvat de rentabilitate a capitalului propriu, luând în considerare profilul său de risc. În fapt, rentabilitatea capitalului propriu al Băncii se va ridica la [...] % în 2018 în conformitate cu scenariul de bază. În același timp, poziția de capital a Băncii este proiectată să se mențină la un nivel satisfăcător, întrucât rata de acoperire a capitalului nu va scădea sub [...] % începând cu 2014.
- (380) În cele din urmă, Comisia ia notă, de asemenea, de scenariul negativ, descris în planul de restructurare a Băncii, astfel cum a fost prezentat de autoritățile elene. Scenariul negativ se bazează pe un set de ipoteze convenite cu HFSF. Acesta ia în considerare o recesiune mai profundă și mai îndelungată, precum și un grad mai ridicat de gravitate a deflației prețurilor proprietăților imobiliare ⁽¹⁴³⁾. Planul de restructurare arată că Banca este capabilă să suporte o criză rezonabilă având în vedere că, într-un scenariu negativ, Banca rămâne profitabilă la sfârșitul perioadei de restructurare, cu o rentabilitate a capitalului propriu de [...] % și o rată a capitalului de bază de rangul 1 de [...] % în 2018.
- (381) Simulările de criză din 2013 efectuate de Banca Greciei confirmă faptul că valoarea capitalului suplimentar care va fi majorat în 2014, și anume 2 864 de milioane EUR, este suficientă pentru a face față scenariului de bază în perioada de restructurare. De asemenea, Banca va prezenta Băncii Greciei un plan de capital contingent cu măsuri care urmează să fie puse în aplicare în cazul în care contextul economic se va deteriora în continuare. Comisia reamintește că, în evaluarea nevoilor de capital conform scenariului de referință, Banca Greciei a introdus deja o serie de modificări care au condus la o creștere a nevoilor de capital estimate în comparație cu necesitățile de capital estimate de Bancă în propriul scenariu de referință. Prin urmare, nevoile de capital de bază estimate de Banca Greciei pot fi considerate un tip de simulare de criză. Pentru a concluziona că Banca este viabilă, Comisia nu solicită acesteia să aibă suficient capital inițial care să acopere nevoile de capital estimate în scenariul de criză de Banca Greciei, întrucât nivelul estimat de aceasta din urmă reprezintă un nivel ridicat de criză.
- (382) De asemenea, este pozitiv faptul că Banca nu va realiza investiții suplimentare în titluri fără grad investițional (non-investment grade), ceea ce o va ajuta să își păstreze poziția de capital și lichiditate.
- (383) Prin urmare, Comisia este în măsură să concluzioneze că Banca a luat suficiente măsuri pentru a aborda problemele de viabilitate în ceea ce privește activitățile bancare interne din Grecia și activitățile externe.

⁽¹⁴²⁾ Filiala [...] înregistrează pierderi începând din 2009, cu o cotă de piață mică (mai puțin de [...] % pentru împrumuturi și depozite), un raport cheltuieli/venituri ridicat și un deficit de finanțare semnificativ.

⁽¹⁴³⁾ Proiecțiile financiare prezentate în planul de restructurare se deosebesc de rezultatele simulării de criză efectuate de Banca Greciei, întrucât aceasta din urmă nu s-a bazat pe același set de ipoteze și a luat în considerare ajustările suplimentare efectuate de Banca Greciei.

7.6.3. Contribuția proprie și repartizarea sarcinii

7.6.3.1. Evaluarea conformității măsurilor A, B1, B2, B3 și B4 în baza Comunicării privind restructurarea

- (384) Astfel cum se specifică în Comunicarea privind restructurarea, băncile și acționarii acestora trebuie să contribuie într-o măsură cât mai mare la restructurare, pentru a asigura limitarea ajutorului la minimum necesar. Astfel, băncile trebuie să își utilizeze propriile resurse pentru finanțarea restructurării, de exemplu, prin vânzarea de active, în timp ce acționarii ar trebui să absoarbă, dacă este posibil, pierderile băncii. Angajamentele asumate de Bancă trebuie să garanteze că sunt utilizate resurse proprii și că acționarii inițiali și investitorii privați care dețin capitalul hibrid al Băncii contribuie la restructurare.

7.6.3.1.1. Contribuția proprie a Băncii: dezinvestiții și reducerea costurilor

- (385) Banca a cesionat întreprinderi importante pentru a îmbunătăți gradul de adecvare a capitalului. Vânzarea filialelor sale mari din Polonia și Turcia a condus la o îmbunătățire a poziției sale de capital cu aproximativ 750 de milioane EUR. Vânzările au îmbunătățit, de asemenea, situația lichidităților Băncii. Majorarea capitalului social al Eurobank Properties a permis Băncii să își suplimenteze capitalul cu 200 de milioane EUR.
- (386) Planul de restructurare prevede vânzarea altor active în [...] și [...]. În special, Banca și-a luat angajamentul că va reduce valoarea activelor sale externe la 8,77 miliarde EUR. Având în vedere reducerea efectului de levier și dezinvestițiile care au fost deja puse în aplicare și ca urmare a aplicării reducerii suplimentare, Banca își va fi redus semnificativ amprenta sa geografică în [...]
- (387) De asemenea, Banca s-a angajat că va reduce în continuare volumul activităților sale din străinătate, în cazul în care va avea nevoie de o injecție de capital din partea HFSF de peste 1 miliard EUR. Într-un astfel de scenariu, Banca își va reduce activele din portofoliul internațional la nu mai mult de 3,5 miliarde EUR. În cazul în care injecția de capital din cadrul măsurii C este mai mică de 1 miliard EUR, investitorii privați vor fi injectat cel puțin 1,5 miliarde EUR, ceea ce depășește injecția de capital a HFSF. Participarea mai mare din partea investitorilor privați ar reduce în mod semnificativ quantumul ajutorului necesar, crescând astfel gradul de repartizare a sarcinilor.
- (388) Banca s-a angajat, de asemenea, că își va vinde filiala mare și profitabilă din domeniul asigurărilor.
- (389) Pentru a-și limita nevoile de capital, Banca s-a angajat că nu va folosi capitalul pentru a sprijini sau a crește dimensiunea filialelor sale externe, astfel cum este descris la considerentul 128. În plus, angajamentele prevăd că Banca nu va efectua achiziții suplimentare.
- (390) De asemenea, Banca s-a angajat într-un program vast de reducere a costurilor, astfel cum se arată în secțiunea 2.4.2. Costurile sale vor continua să scadă până în 2018. [...]
- (391) În special, Grecia s-a angajat că, până la [...], Banca nu va plăti niciunui angajat sau administrator o remunerație anuală totală (salarii, contribuțiile la sistemul de pensii, bonusuri) mai mare de [...]. De asemenea, în cazul în care HFSF trebuie să subscrie orice acțiune a Băncii, Grecia s-a angajat să aplice un plafon salarial astfel cum prevede Comunicarea din 2013 privind sectorul bancar⁽¹⁴⁴⁾.

7.6.3.1.2. Repartizarea sarcinilor de către acționarii istorici și capitalul nou atras de pe piață

- (392) Recapitalizarea din primăvara anului 2013 (măsura B4) a avut un efect de diluare puternic asupra acționarilor actuali ai Băncii. Într-adevăr, pachetul de acțiuni deținut de către acționarii existenți a fost redus de la 100 % înainte de recapitalizarea din primăvara anului 2013 la numai 1,44 %. De asemenea, Comisia remarcă faptul că Banca nu a plătit dividende în numerar începând din 2008. În cele din urmă, Comisia are o părere favorabilă cu privire la faptul că HFSF va injecta capital suplimentar numai în cazul în care Banca nu reușește să îl atragă de pe piață la un preț considerat rezonabil și stabilit de către doi evaluatori independenți.

⁽¹⁴⁴⁾ A se vedea nota de subsol 85.

7.6.3.1.3. Repartizarea sarcinilor între titularii de creanțe subordonate

- (393) Titularii de creanțe subordonate în raport cu Banca au contribuit la compensarea costurilor de restructurare a Băncii. Banca a pus în aplicare mai multe exerciții de gestionare a pasivelor pentru a genera capital. Valoarea totală a pasivelor schimbate s-a ridicat la 748 de milioane EUR, cu un câștig de capital în valoare de 565 de milioane EUR, astfel cum se descrie la considerentele 122 și 123.
- (394) Instrumentele rămase încă restante fac obiectul unei interdicții asupra cupoanelor, descrisă în considerentul 133. Prin urmare, Comisia consideră că este asigurată o repartizare adecvată a sarcinilor între investitorii privați în instrumente hibride ai băncii și că sunt îndeplinite cerințele în acest sens din Comunicarea privind restructurarea.
- (395) În concluzie, având în vedere elementele prezentate la secțiunea 7.6.1, Comisia consideră că Grecia a pus în aplicare suficiente contribuții proprii și măsuri de partajare a sarcinilor pentru a limita cuantumul măsurilor de ajutor A, B1, B2, B3 și B4 la minimumul necesar.

7.6.3.2. Evaluarea conformității măsurii C în baza Comunicării din 2013 privind sectorul bancar

- (396) Comunicarea din 2013 privind sectorul bancar completează Comunicarea privind restructurarea și solicită o mai bună repartizare a sarcinilor și obținerea de sprijin sub formă de capital pentru bănci în vederea luării unor măsuri suplimentare pentru limitarea la minimum a ajutorului. Punctul 29 din Comunicarea din 2013 privind sectorul bancar prevede că statul membru trebuie să demonstreze că toate măsurile de limitare la minimum a ajutorului au fost exploatate la maximum. În acest scop, statul membru trebuie să prezinte un plan de majorare a capitalului, să asigure o repartizare adecvată a sarcinilor între acționari și creditorii subordonați și să prevină fluxurile de credite în ieșire înainte de decizia de restructurare. Astfel cum prevede Comunicarea din 2013 privind sectorul bancar, planul de majorare a capitalului ar trebui să includă problemele pertinente, exercițiile voluntare de gestionare a pasivelor, dezinvestițiile în acumularea de capital, măsurile de reducere a efectului de levier, reținerea veniturilor și alte măsuri, cum ar fi, de exemplu, limitarea costurilor și politicile de remunerare.
- (397) Punctul 47 din Comunicarea din 2013 privind sectorul bancar prevede că, odată ce sunt identificate deficite de capital, o bancă trebuie să împiedice fluxurile de fonduri în ieșire printr-o serie de măsuri care urmăresc să asigure același rezultat ca interdicțiile obișnuite privind dividendele și cupoanele, interdicțiile privind achiziționarea, interdicțiile privind determinarea prețului pe piață sau interdicțiile de publicitate. Comisia observă că astfel de interdicții sunt deja respectate de către Bancă, întrucât sunt incluse în lista de angajamente prezentată de Grecia, conform descrierii de la considerentul 133, și că Banca nu a plătit niciun dividend în numerar începând din 2008.
- (398) Angajamentul de recapitalizare din 2014 (măsura C) prevede un tampon care să absoarbă pierderile viitoare determinate prin simularea de criză efectuată de Banca Greciei în 2013 și publicată la 6 martie 2014. Rezultatele simulării de criză demonstrează că Banca are nevoie de capital suplimentar în valoare de 2 945 de milioane EUR pentru a acoperi viitoarele pierderi în eventualitatea unei crize. Măsura C acoperă numai capitalul necesar care va rămâne în măsura în care (i) nu poate fi acoperit prin intermediul măsurilor de majorare a capitalului sau prin noi dezinvestiții (Comisia consideră că Banca a analizat toate dezinvestițiile potențiale și și-a asumat angajamente față de toți cei care pot reduce nevoile de capital în cadrul planului de capital prezentat Băncii Greciei); și (ii) nu este acoperit de investitorii privați în cadrul majorării capitalului social care va avea loc în aprilie 2014. Prin urmare, măsura nu oferă Băncii un exces de capital.
- (399) Astfel cum s-a explicat în considerentele 385-395, Banca a luat deja măsuri înainte de simularea de criză pentru a limita valoarea capitalului necesar la nivelul minim. În cazul în care, în cadrul exercițiului actual de majorare a capitalului, Banca reușește să atragă cea mai mare parte a capitalului necesar de la investitori privați și ajutorul suplimentar plătit de către HFSF rămâne sub 1 miliard EUR, nu va mai fi necesară nicio altă contribuție proprie din partea Băncii. Cu toate acestea, în cazul în care ajutorul acordat în cadrul măsurii C depășește nivelul menționat, ar fi oportun ca Banca să cesioneze mai multe activități.
- (400) În ceea ce privește repartizarea sarcinilor, Comunicarea din 2013 privind sectorul bancar prevede că repartizarea adecvată a sarcinilor presupune contribuții ale acționarilor, ale deținătorilor de capital hibrid și ale titularilor de creanțe subordonate înainte de acordarea sprijinului sub formă de capital. Comisia constată că Grecia și-a modificat cadrul legislativ național pentru a garanta contribuția creditorilor subordonați la costurile de restructurare ale Băncii înainte de injectarea oricărui capital suplimentar în Bancă. De asemenea, Comisia observă că Grecia s-a angajat că va pune în aplicare măsurile prevăzute în articolul 6a din Legea de instituire a HFSF, astfel cum a fost modificată în 2014, care prevede alocarea deficitului de capital către deținătorii de instrumente de capital și alte pasive subordonate, după caz. În timp ce o astfel de repartizare a sarcinilor va avea loc numai după data angajamentului de recapitalizare din 2014 (măsura C), în conformitate cu punctul 45 din Comunicarea din 2013 privind sectorul

bancar, Comisia consideră că vor fi obținute rezultate disproporționate dacă transformarea obligatorie a datoriei subordonate și a capitalului hibrid ar avea loc deja la momentul asumării angajamentului. În cazul în care Banca ar mobiliza suficient capital privat pentru acoperirea în totalitate a nevoii de capital determinate prin simularea de criză efectuată de Banca Greciei, conversia titlurilor de creanțe subordonate ar fi disproporționată. Prin urmare, angajamentul asumat de Grecia pentru recapitalizarea internă a creditorilor subordonați înainte ca orice sprijin de capital să fie plătit în mod efectiv Băncii este suficient pentru a asigura o bună repartizare a sarcinilor.

- (401) De asemenea, pentru a asigura faptul că proprietarii Băncii participă în cea mai mare măsură posibilă la reconstituirea unei baze de capital corespunzătoare în perioada de restructurare, Grecia și-a luat angajamentul ca, până la sfârșitul perioadei de restructurare, Banca să rețină dividende și să nu plătească cupoanele pe care, conform legii, nu are obligația să le plătească. Astfel, în conformitate cu punctul 26 din Comunicarea privind restructurarea și cu punctul 47 din Comunicarea din 2013 privind sectorul bancar, Banca nu va utiliza ajutorul de stat pentru a efectua plăți destinate fondurilor proprii, dacă nu există profit suficient pentru a efectua astfel de plăți.
- (402) Banca s-a angajat, de asemenea, ca până la 31 decembrie 2017 să nu plătească niciunui angajat sau administrator o remunerație anuală totală (salarii, contribuții la sistemul de pensii, bonusuri) mai mare decât remunerația anuală totală a guvernatorului Băncii Greciei (fără a lua în considerare o eventuală renunțare voluntară parțială la remunerare din partea guvernatorului). De asemenea, în cazul în care HFSF trebuie să subscrie orice acțiune a Băncii, Grecia s-a angajat să aplice un plafon salarial astfel cum prevede Comunicarea din 2013 privind sectorul bancar ⁽¹⁴⁵⁾.
- (403) Comisia trebuie să evalueze dacă angajamentul respectiv, care acoperă două scenarii, îndeplinește cerințele stabilite în Comunicarea din 2013 privind sectorul bancar.
- (404) În primul scenariu, în care HFSF nu efectuează injecții efective de capital nou în Bancă, ajutorul prevăzut în măsura C va fi limitat la un simplu angajament de subscriere a unei majorări de capital și HFSF nu va plăti nicio sumă de bani deoarece toate acțiunile noi vor fi fost subscribe de investitori privați. Comunicarea din 2013 privind sectorul bancar prevede că limitarea remunerării poate lua sfârșit atunci când ajutorul a fost rambursat. Cu toate acestea, ajutorul inclus într-un astfel de angajament de subscriere în ceea ce privește o eventuală majorare de capital nu poate fi rambursat în cazul în care angajamentul respectiv nu este niciodată pus în aplicare (întrucât nicio sumă de bani nu a fost niciodată plătită Băncii de către stat). În astfel de circumstanțe, Comisia poate accepta că limitarea remunerării se aplică pentru o perioadă de timp determinată. Comisia consideră că angajamentul asumat de Grecia, care durează până la 31 decembrie 2017 (și anume, pentru o perioadă de trei ani și opt luni, încheindu-se cu un an înainte de expirarea planului de restructurare) este o aplicare corectă a ultimului alineat de la punctul 38 din Comunicarea din 2013 privind sectorul bancar. Întrucât remunerația anuală a guvernatorului Băncii Greciei este mai mică decât plafonul stabilit în al doilea alineat de la punctul 38 din Comunicarea din 2013 privind sectorul bancar și întrucât angajamentul se aplică pentru întregul grup, Comisia consideră în continuare că angajamentul propus de Grecia pentru cazul în care nicio acțiune nu este subscrisă de către HFSF în cadrul majorării de capital planificate este în conformitate cu punctul 38 din Comunicarea din 2013 privind sectorul bancar.
- (405) În cel de-al doilea scenariu în care HFSF ar trebui să subscrie orice acțiune a Băncii, Grecia s-a angajat să modifice angajamentul pentru a-l face conform cu dispozițiile Comunicării din 2013 privind sectorul bancar. Comisia constată că, în cazul în care HFSF ar subscrie orice acțiune, pentru a rămâne în conformitate cu dispozițiile Comunicării din 2013 privind sectorul bancar, durata plafonului de remunerare trebuie să fie modificată pentru a dura cel mai devreme până la expirarea planului de restructurare – 31 decembrie 2018 – sau a unei tranzacții echivalente cu rambursarea ajutorului. Întrucât acțiunile ordinare nu pot fi rambursate de Bancă, Comisia acceptă că o vânzare a acțiunilor pe piața secundară cu obținerea unui profit ar putea fi considerată echivalentă cu rambursarea ajutorului.
- (406) În concluzie, în ambele scenarii, angajamentul privind limitarea remunerării asumat de Grecia respectă cerințele din Comunicarea din 2013 privind sectorul bancar.
- (407) În ceea ce privește remunerarea plătită statului, Comunicarea din 2011 privind prelungirea prevede că noile acțiuni sunt emise la o valoare redusă față de prețul pieței, după ajustarea pentru diluare. Comisia observă că scopul cerinței este să se asigure că statul primește o remunerare suficientă pentru participarea sa în cadrul Băncii și că acționarii istorici sunt diluați în mod corespunzător. În cazul măsurii C, statul este deja principalul acționar al Băncii, deținând peste 90 % din acțiuni. Prin urmare, o reducere excesivă a prețului pieței ar conduce la o scădere a remunerării statului în cadrul măsurii B4 și poate implica ajutor pentru investitori în cazul în care reducerea subestimează valoarea Băncii. Pentru a evita o astfel de situație, prețul de subscriere nu poate fi mai mic decât un

⁽¹⁴⁵⁾ A se vedea nota de subsol 85.

preț minim stabilit pe baza a două evaluări efectuate de evaluatori independenți. Prin urmare, modalitățile de stabilire a prețului protejează HFSF împotriva unei diluări excesive de către noii investitori, asigurând, în același timp, că HFSF subscrie noi acțiuni la un preț care reflectă valoarea Băncii. În aceste condiții, Comisia poate accepta că noile acțiuni pot fi emise la un preț de piață curent de actualizare mai redus decât cel avut în vedere în Comunicarea din 2011 privind prelungirea și consideră că prețul minim este acceptabil.

- (408) În cazul în care acțiunile ar fi fost emise la un preț mai mare, aceasta ar fi riscat să descurajeze investitorii privați să participe la majorarea capitalului subscris și, prin urmare, ar fi limitat majorarea capitalului privat.
- (409) Prin urmare, Comisia consideră că, pentru măsura C, nivelul contribuției proprii și repartizarea sarcinilor sunt corespunzătoare.

7.6.3.3. Concluzie privind contribuția proprie și repartizarea sarcinilor

- (410) Comisia arată că, în comparație cu recapitalizarea totală acordată de stat, contribuția proprie și repartizarea sarcinilor sub forma vânzării de active sunt mult mai reduse decât nivelurile pe care Comisia le-ar considera ca fiind, în general, suficiente. Cu toate acestea, având în vedere elementele prezentate la punctul 7.6.1, conform căruia Comisia poate accepta o contribuție proprie și o repartizare a sarcinilor mai mici, se poate considera că planul de restructurare prevede o contribuție proprie și măsuri de repartizare a sarcinilor suficiente.
- (411) Planul de restructurare este conform, de asemenea, cu cerințele din Comunicarea din 2013 privind sectorul bancar în ceea ce privește măsura C.

7.6.4. Măsuri de limitare a denaturării concurenței

- (412) Comunicarea privind restructurarea prevede ca planul de restructurare să propună măsuri de limitare a denaturării concurenței și de asigurare a competitivității sectorului bancar. De asemenea, măsurile trebuie să aibă în vedere aspecte de risc moral și să garanteze că ajutorul de stat nu este utilizat pentru finanțarea unui comportament anticoncurențial.
- (413) Punctul 31 din Comunicarea privind restructurarea prevede că, atunci când evaluează suma ajutorului și denaturarea concurenței, Comisia trebuie să ia în considerare valoarea absolută și valoarea relativă a ajutorului de stat primit, precum și gradul de repartizare a sarcinilor și poziția instituției financiare pe piață după restructurare. În această privință, Comisia reamintește că Banca a primit capital de stat reprezentând echivalentul a 16 % din activele proprii ponderate în funcție de risc (cu excepția măsurii C). Prin măsura C, Banca primește un angajament de injectare a unei sume suplimentară de 2 864 de milioane EUR, aducând suma totală a ajutoarelor sub formă de capital la 23,7 % din activele ponderate în funcție de risc ale Băncii. În afară de sprijinul sub formă de capital, Banca a primit, de asemenea, sprijin sub formă de lichidități. Banca a obținut garanții de lichiditate care s-au ridicat la 13 600 de milioane EUR la 15 aprilie 2011 și la 13 932 de milioane EUR la 30 noiembrie 2013, reprezentând 17 % din totalul bilanțului Băncii la aceeași dată. De asemenea, Banca a beneficiat de injecții de capital garantate de stat în valoare de aproximativ 12 miliarde EUR la 31 decembrie 2012, reprezentând 18 % din bilanțul Băncii la acea dată. Având în vedere suma relativ mare a ajutorului, necesitatea de a pune în aplicare măsuri pentru a limita posibilele denaturări ale concurenței este, prin urmare, justificată. De asemenea, cota de piață a Băncii în Grecia este mare, cu cote de piață de 17 % pentru împrumuturi și de 12 % pentru depozite la 31 decembrie 2012. Achizițiile New TT Bank și Nea Proton Bank au majorat cotele de piață ale Băncii la 20,7 % pentru credite și la 18,8 % pentru depozite în septembrie 2013 ⁽¹⁴⁶⁾.
- (414) Comisia reamintește că dificultățile Băncii provin în special din șocuri externe, cum ar fi criza datoriei suverane elene și recesiunea prelungită care au afectat economia elenă din 2008, astfel cum s-a arătat în considerentul 69 din decizia de inițiere a procedurii privind Eurobank. Necesitatea de a aborda problemele legate de riscul moral este redusă, întrucât Banca nu pare să își fi asumat riscuri excesive. Astfel cum s-a menționat la secțiunea 7.6.1, efectul de denaturare al măsurilor de ajutor este mai mic având în vedere aceste elemente, la fel ca și necesitatea unor măsuri care vizează limitarea denaturărilor concurenței. Din aceste motive, Comisia poate accepta, în mod excepțional, că, în pofida valorii mari a ajutorului, planul de restructurare nu prevede nicio reducere a bilanțului și creditelor din Grecia.
- (415) Cu toate acestea, Comisia constată că recapitalizările de stat au permis Băncii să își continue activitățile bancare pe piețele străine și activitățile în domeniul asigurărilor din Grecia.

⁽¹⁴⁶⁾ Planul de restructurare, p. 14.

- (416) În acest sens, Comisia notează, în plus față de măsurile de reducere a efectului de levier și de restructurare puse deja în aplicare, angajamentul Băncii de a-și vinde activitățile din domeniul asigurărilor până la [...], precum și angajamentul de a reduce dimensiunea internațională a activelor sale până la 31 decembrie 2018, care va genera, cel mai probabil, noi dezinvestiții în [...] și [...], precum și angajamentul de a nu utiliza ajutoarele pentru finanțarea creșterii întreprinderilor respective. Comisia consideră că este proporțional ca reducerea activelor străine să fie mai mare în cazul în care, în cadrul măsurii C, HFSF achită Băncii ajutor sub formă de capital suplimentar în valoare de peste 1 miliard EUR. Astfel cum se menționează la considerentul 295, o astfel de plată ar crește caracterul denaturant al ajutoarelor mai mult decât un simplu angajament de a participa la majorarea capitalului. Cu toate acestea, în cazul în care capitalul suplimentar injectat este mai mic de 1 miliard EUR, aceasta ar implica o participare mai mare, de cel puțin 1,5 miliarde EUR, de la investitori privați. De asemenea, cea mai mare participare privată ar constitui o repartizare a sarcinilor suplimentară, astfel cum se explică în considerentul 388. Punctul 31 din Comunicarea privind restructurarea prevede că atât prețul plătit pentru ajutorul obținut de la stat, cât și gradul de repartizare a sarcinilor vor fi luate în considerare atunci când se evaluează măsuri de repartizare a sarcinilor. Prin urmare, denaturările suplimentare ale concurenței vor rămâne limitate în cazul în care HFSF injectează mai puțin de 1 miliard EUR.
- (417) De asemenea, Grecia s-a angajat să respecte o interdicție de achiziționare, asigurându-se că Banca nu va utiliza ajutorul de stat primit pentru a achiziționa o întreprindere nouă. Interdicția respectivă contribuie la garantarea faptului că ajutorul este utilizat strict pentru a sprijini restabilirea viabilității activităților bancare din Grecia și nu în vederea dezvoltării, de exemplu, pe piețele din străinătate.
- (418) Angajamentul de a reduce dobânzile plătite la depozitele elene de la niveluri ridicate nesustenabile garantează, de asemenea, că ajutorul nu va fi utilizat pentru a finanța strategiile de colectare a depozitelor nesustenabile care denaturează concurența pe piața elenă. În mod similar, angajamentul de a pune în aplicare orientări stricte în ceea ce privește stabilirea prețurilor la împrumuturi noi, bazate pe o evaluare corespunzătoare a riscului de credit, va împiedica Banca să denatureze concurența pe piața elenă prin strategii inadecvate de stabilire a prețurilor pentru împrumuturile acordate clienților.
- (419) Luând în considerare situația specifică descrisă la secțiunea 7.6.1 și măsurile prevăzute în planul de restructurare, Comisia consideră că există garanții suficiente pentru a limita denaturările concurenței.

7.7. MONITORIZARE

- (420) În conformitate cu secțiunea 5 din Comunicarea privind restructurarea, pentru a permite Comisiei să verifice dacă planul de restructurare este pus în aplicare în mod corect, este necesară o raportare periodică. Astfel cum se precizează în angajamentele asumate⁽¹⁴⁷⁾, Grecia va garanta că mandatarul însărcinat cu monitorizarea, care a fost deja numit de Bancă cu aprobarea Comisiei, va monitoriza angajamentele asumate de Grecia în ceea ce privește restructurarea activităților din Grecia și din străinătate, precum și guvernarea corporativă și operațiunile comerciale. În consecință, Comisia consideră că se asigură o monitorizare adecvată a punerii în aplicare a planului de restructurare.

8. CONCLUZIE

- (421) Comisia constată că Grecia a pus în aplicare în mod ilegal măsurile de ajutor SA.34825 (2012/C), SA.34825 (2014/N), SA.36006 (2013/NN), SA.34488 (2012/C, ex 2012/NN) SA.31155 (2013/C) (2013/NN), încălcând articolul 108 alineatul (3) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, întrucât măsurile au fost puse în aplicare înainte de notificarea lor oficială. Cu toate acestea, Comisia constată că planul de restructurare, atunci când este luat în considerare împreună cu angajamentele prevăzute în anexe, asigură restabilirea viabilității pe termen lung a Băncii, este suficient în ceea ce privește repartizarea sarcinii și contribuția proprie și este adecvat și proporțional pentru a compensa efectele de denaturare a concurenței generate de măsurile de ajutor examinate în prezenta decizie. Planul de restructurare și angajamentele prezentate îndeplinesc criteriile Comunicării privind restructurarea, prin urmare, măsurile de ajutor pot fi considerate compatibile cu piața internă,

ADOPTĂ PREZENTA DECIZIE:

Articolul 1

(1) Următoarele măsuri puse în aplicare sau planificate de către Grecia constituie ajutor de stat în sensul articolului 107 alineatul (1) din tratat:

- (a) asistența de urgență sub formă de lichidități acordată Eurobank Ergasias S.A. (denumită în continuare „Eurobank”) de către Banca Greciei și garantată de Republica Elenă (măsura L2);

⁽¹⁴⁷⁾ A se vedea considerentul 134.

- (b) cea de a doua recapitalizare punte în valoare de 1 341 de milioane EUR acordată de către HFSF („Hellenic Financial Stability Fund” – HFSF) în decembrie 2012 (măsura B2);
- (c) scrisoarea de angajament în valoare de 528 de milioane EUR acordată de către HFSF în favoarea Eurobank la 21 decembrie 2012 (măsura B3);
- (d) recapitalizarea în valoare de 5 839 de milioane EUR acordată de către HFSF în favoarea Eurobank în mai 2013 (măsura B4);
- (e) angajamentul privind recapitalizarea în valoare de 2 864 de milioane EUR acordată de către HFSF după majorarea de capital în valoare de 2 864 de milioane EUR aprobată de adunarea generală extraordinară a acționarilor la 12 aprilie 2014 în temeiul Legii nr. 3864/2010 de instituire a HFSF, astfel cum a fost modificată (măsura C);
- (f) injecția de capital în valoare de 395 de milioane EUR acordată de către HFSF în favoarea Nea Proton Bank la 28 august 2013 (măsura NP3).
- (2) Având în vedere planul de restructurare referitor la Eurobank Group (Eurobank Ergasias S.A. și toate filialele sale, și anume filialele și sucursalele elene și de altă naționalitate atât din sectorul bancar, cât și din cel nebancar) prezentat la 16 aprilie 2014, precum și angajamentele furnizate de Grecia la 16 aprilie 2014, următoarele ajutoare de stat sunt compatibile cu piața internă:
- (a) injecția de capital în valoare de 950 de milioane EUR acordată de Grecia în favoarea Eurobank în mai 2009 în cadrul schemei de recapitalizare (măsura A);
- (b) injecția de capital acordată de Banca Greciei în favoarea Eurobank și garantată de Grecia începând cu iulie 2011, în valoare de 12 miliarde EUR la 31 decembrie 2012 (măsura L2);
- (c) prima recapitalizare punte în valoare de 3 970 de milioane EUR acordată de către HFSF în favoarea Eurobank în mai 2012 (măsura B1);
- (d) cea de a doua recapitalizare punte în valoare de 1 341 de milioane EUR acordată de HFSF în favoarea Eurobank în decembrie 2012 (măsura B2);
- (e) scrisoarea de angajament în valoare de 528 de milioane EUR acordată de către HFSF în favoarea Eurobank la 21 decembrie 2012 (măsura B3);
- (f) recapitalizarea în valoare de 5 839 de milioane EUR acordată de către HFSF în favoarea Eurobank în mai 2013 (măsura B4);
- (g) angajamentul privind recapitalizarea în valoare de 2 864 de milioane EUR acordată de către HFSF după majorarea de capital în valoare de 2 864 de milioane EUR aprobată de adunarea generală extraordinară a acționarilor la 12 aprilie 2014 în temeiul Legii nr. 3864/2010 de instituire a HFSF, astfel cum a fost modificată (măsura C);
- (h) injecția de capital în valoare de 80 de milioane EUR acordată de Grecia în favoarea Proton Bank în mai 2009 (măsura Pr1);
- (i) acoperirea integrală a deficitului de finanțare în valoare de 1 121,6 milioane EUR de către Fondul elen de garantare a depozitelor și investițiilor și HFSF în ceea ce privește activitățile transferate din Proton Bank către Nea Proton Bank, în octombrie 2011 și mai 2012 (măsura NP1);
- (j) injecția totală de capital de 515 milioane EUR acordată de către HFSF în favoarea Nea Proton Bank în octombrie 2011, februarie 2012, august 2012 și decembrie 2012 (măsura NP2);
- (k) injecția de capital de 395 de milioane EUR acordată de către HFSF în favoarea Nea Proton Bank la 28 august 2013 (măsura NP3);
- (l) acoperirea integrală a deficitului de finanțare de 677 de milioane EUR de către FEGDI și HFSF în ceea ce privește activitățile care au fost transferate din T Bank către Hellenic Postbank („TT Bank”) în decembrie 2011 și februarie 2013 (măsura T);
- (m) injecția de capital de 224,96 de milioane EUR acordată de Grecia în favoarea TT Bank în mai 2009 (măsura TT);
- (n) acoperirea integrală a deficitului de finanțare în valoare de 3 732,6 milioane EUR de către HFSF în ceea ce privește activitățile transferate din TT Bank către New Hellenic Postbank („New TT Bank”) în ianuarie și iunie 2013 (măsura NTT1);
- (o) injecția de capital de 500 de milioane EUR acordată de către HFSF în favoarea New TT Bank la 29 ianuarie 2013 (măsura NTT2).

Articolul 2

Prezenta decizie se adresează Republicii Elene.

Adoptată la Bruxelles, 29 aprilie 2014.

Pentru Comisie
Joaquín ALMUNIA
Vicepreședinte

ANEXĂ

EUROBANK – ANGAJAMENTELE ASUMATE DE REPUBLICA ELENĂ

Republica Elenă se asigură că **Banca** pune în aplicare planul de restructurare prezentat la 16 aprilie 2014. Planul de restructurare se bazează pe ipotezele macroeconomice furnizate de Comisia Europeană (denumită în continuare „Comisia”) în anexa I, precum și pe ipoteze de reglementare.

Republica Elenă prezintă următoarele angajamente (denumite în continuare „**angajamentele**”) care sunt parte integrantă a planului de restructurare. Angajamentele includ angajamente privind punerea în aplicare a planului de restructurare (denumite în continuare „**angajamente de restructurare**”), precum și **angajamente privind guvernanta corporativă și operațiunile comerciale**.

Angajamentele intră în vigoare la data adoptării deciziei Comisiei de aprobare a planului de restructurare (denumită în continuare „decizia”).

Perioada de restructurare se încheie la 31 decembrie 2018. Angajamentele se aplică pe parcursul perioadei de restructurare, cu excepția cazului în care un anumit angajament prevede altfel.

Textul trebuie interpretat având în vedere decizia în cadrul general al dreptului Uniunii și prin trimitere la Regulamentul (CE) nr. 659/99 al Consiliului.

CAPITOLUL I

DEFINIȚII

În sensul angajamentelor asumate, se aplică următoarele definiții:

1. **Banca:** Eurobank Ergasias S.A. și toate sucursalele sale. Prin urmare, acesta include întregul grup Eurobank cu toate filialele și sucursalele sale elene și de altă naționalitate, atât bancare, cât și nebancale;
2. **ofertă de acumulare de capital în sectorul bancar:** o ofertă care conduce la creșterea ratei capitalului obligatoriu al Băncii, ținând cont de toate elementele relevante, în special profitul/pierderile înregistrate la data tranzacției și reducerea activelor ponderate în funcție de risc care rezultă din vânzare (dacă este necesar, corectate în urma creșterii activelor ponderate în funcție de risc care rezultă din legăturile de finanțare rămase);
3. **ofertă de acumulare de capital în sectorul asigurărilor:** o ofertă care conduce la creșterea ratei capitalului obligatoriu al Băncii. Orice ofertă mai mare decât valoarea contabilă a activității de asigurare în contul Băncii se presupune că este o acumulare de capital;
4. **încheiere:** data transferului titlului legal de proprietate asupra activității cesionate către cumpărător;
5. **activitatea cesionată:** toate activitățile și activele pe care Banca se angajează să le vândă;
6. **data intrării în vigoare:** data adoptării deciziei;
7. **sfârșitul perioadei de restructurare:** 31 decembrie 2018;
8. **active străine sau de altă naționalitate:** activele aferente activităților clienților din afara Greciei, indiferent de țara în care sunt înregistrate activele. De exemplu, activele înregistrate în Luxemburg, dar aferente activității clienților din Grecia nu sunt incluse în domeniul de aplicare a prezentei definiții. În schimb, activele înregistrate în Luxemburg sau în Grecia, dar aferente activității clienților din alte țări SEE sunt considerate active externe și sunt incluse în domeniul de aplicare a prezentei definiții;
9. **întreprinderi străine:** filiale și sucursale străine ale Băncii, din sectorul bancar și nebancale;

10. **filiale străine:** toate filialele Băncii din sectorul bancar și nebanancar din afara Greciei;
11. **activități bancare din Grecia:** activitățile bancare ale Băncii din Grecia, indiferent de locul în care sunt înregistrate activele;
12. **activități nebanancare din Grecia:** activitățile nebanancare ale Băncii din Grecia, indiferent de locul în care sunt înregistrate activele;
13. **filiale din Grecia:** toate filialele Băncii din Grecia, în sectorul bancar și nebanancar;
14. **mandatar însărcinat cu monitorizarea:** una sau mai multe persoane fizice sau juridice, independente în raport cu Banca, aprobate de către Comisie și numite de către Bancă; mandatarul însărcinat cu monitorizarea are sarcina de a monitoriza respectarea de către Bancă a angajamentelor;
15. **cumpărător:** una sau mai multe persoane fizice sau juridice care achiziționează, integral sau parțial, activitatea cesionată;
16. **vânzare:** vânzarea a 100 % din participațiile deținute de Bancă, cu excepția cazului în care un anumit angajament prevede altfel.

În sensul angajamentelor, termenii la singular includ pluralul (și invers), cu excepția cazului în care angajamentele prevăd altfel.

CAPITOLUL II

ANGAJAMENTE DE RESTRUCTURARE

1. **Numărul de sucursale din Grecia:** numărul de sucursale din Grecia se va ridica la o valoare maximă de [...] la 31 decembrie 2017.
2. **Numărul de angajați din Grecia:** numărul de angajați în echivalent de normă întreagă („FTE”) din Grecia (implicați în activități bancare și nebanancare în Grecia) se va ridica la o valoare maximă de [...] la 31 decembrie 2017.
3. **Costurile totale suportate în Grecia:** costurile totale suportate în Grecia (în cadrul activităților bancare și nebanancare desfășurate în Grecia) se vor ridica la o valoare maximă de 800 de milioane EUR la 31 decembrie 2017.
4. **Costurile aferente depozitelor în Grecia:** în vederea restaurării rentabilității prealabile pe piața elenă, Banca trebuie să reducă costurile de finanțare prin reducerea costurilor la depozitele acumulate în Grecia (inclusiv economiile, depozitele la vedere și depozitele la termen și alte produse similare oferite clienților și ale căror costuri sunt suportate de Bancă) [...].
5. **Raportul împrumuturi nete-depozite în Grecia:** în ceea ce privește activitățile bancare din Grecia, raportul împrumuturi nete-depozite se va ridica la o valoare maximă de 115 % la 31 decembrie 2017. [...]
6. **Sprijin pentru filialele străine:** pentru fiecare filială străină, în mod cumulativ începând de la data intrării în vigoare până la 30 iunie 2018, Banca nu va furniza capital propriu suplimentar sau capital subordonat pentru o sumă mai mare decât cea mai mare valoare dintre (i) [...] % din activele ponderate în funcție de risc ale filialei respective la 31 decembrie 2012 sau (ii) suma de [...] milioane EUR. În cazul în care Banca intenționează să injecteze capital propriu sau datorii subordonate în filiala străină pentru o sumă mai mare decât pragul prevăzut, aceasta trebuie să solicite autorităților elene să obțină o decizie a Comisiei de modificare a planului de restructurare.

[...]

(a) [...]

(b) [...].

(c) [...]

(d) [...]

(e) [...]

[...]

7. **Reducerea activelor de altă naționalitate până la 30 iunie 2018:** dimensiunea totală a portofoliului de active străine trebuie să fie redusă la o valoare maximă de 8,77 de miliarde EUR până la 30 iunie 2018.

7.1. În cazul în care Banca primește un ajutor suplimentar mai mare decât suma de 1 miliard EUR și mai mic decât valoarea notificată a ajutorului, dimensiunea totală a portofoliului de active străine trebuie să fie redusă la o valoare maximă de 3,5 miliarde EUR până la 30 iunie 2018. În cazul în care vânzarea întreprinderilor străine este utilizată pentru a atinge acest obiectiv, încheierea fiecărei vânzări trebuie să aibă loc nu mai târziu de 31 decembrie 2018.

7.2. [...]

7.3. [...]

8. **Vânzarea activităților în domeniul asigurărilor:** vânzarea activităților în domeniul asigurărilor (asigurări de viață și de altă natură) trebuie să fie finalizată (și anume, încheiată) până la [...]. [...]

Banca și consilierii săi vor invita potențialii cumpărători să depună o ofertă pentru un titlu de participare de minimum 80 % și Banca își va declara disponibilitatea să încheie un acord de parteneriat având ca obiect activități bancare în domeniul asigurărilor, oferind rețeaua sa de distribuție, și să rețină până la 20 % din pachetul minoritar.

9. **Vânzarea filialei din domeniul imobiliar:** Banca trebuie să își reducă la 20 % participația în Eurobank Properties REIC până la 31 decembrie 2016. [...]

10. **Vânzarea participărilor la capital, a obligațiunilor subordonate și a obligațiunilor hibride:** valoarea contabilă a portofoliului de titluri al Băncii (cu excepția filialelor de asigurări reglementate), definit după cum urmează, trebuie să fie mai mică de 35 de milioane EUR până la 31 decembrie 2015. [...]

11. Pentru orice vânzare, Republica Elenă își asumă următoarele angajamente:

(a) cumpărătorul trebuie să fie independent și neafiliat Băncii;

(b) în scopul achiziționării activității cesionate, cumpărătorul nu trebuie să fie finanțat în mod direct sau indirect de către Bancă;

(c) pe o perioadă de 5 ani după încheierea vânzării, Banca nu trebuie să dobândească influență directă sau indirectă, integral sau parțial, asupra activității cesionate fără o aprobare prealabilă din partea Comisiei.

12. **Politica de investiții:** până la 31 decembrie 2017, Banca nu trebuie să achiziționeze titluri fără grad investițional (non-investment grade).

[...]

13. **Plafonul salarial:** până la [...], Banca nu va plăti niciunui angajat sau administrator o remunerare anuală totală (salarii, contribuțiile la sistemul de pensii, bonusuri) de peste [...]. În cazul unei injecții de capital din partea HFSE, plafonul remunerării va fi reevaluat astfel cum prevede Comunicarea privind sectorul bancar european din 1 august 2013.

CAPITOLUL III**ANGAJAMENTE PRIVIND GUVERNANȚA CORPORATIVĂ ȘI OPERAȚIUNILE COMERCIALE – EXTINDERI ȘI MODIFICĂRI**

1. Banca pune în aplicare în continuare angajamentele privind guvernanța corporativă și operațiunile comerciale, astfel cum au fost prezentate de Republica Elenă la 20 noiembrie 2012, cu modificările ulterioare prevăzute în capitolul III din angajamentele asumate, până la 30 iunie 2018. În ceea ce privește Eurobank Properties REIC, angajamentele prevăzute în capitolul III secțiunea A punctul 4 (și anume conformitatea cu HFSF, cadrul relației), secțiunea C punctul 27 (interdicția privind dividendele, cupoanele, reachiziționarea, opțiunea de cumpărare și răscumpărarea), secțiunea C punctul 28 (interdicția privind achizițiile), precum și în capitolul IV (mandatarul însărcinat cu monitorizarea) încetează să se aplice filialei din momentul în care structura acționariatului Băncii în Eurobank Properties REIC este redusă sub [...] %.
2. În cazul în care un angajament individual nu se aplică la nivelul Băncii, Banca nu utilizează filialele sau activitățile care nu sunt acoperite de respectivul angajament individual pentru a eluda angajamentul.

Secțiunea A*Instituirea unei organizări interne adecvate și eficiente*

3. Banca, cu excepția filialelor sale externe, respectă în permanență totalitatea dispozițiilor Legii nr. 3016/2002 privind guvernanța corporativă și ale Legii nr. 2190/1920 privind societățile pe acțiuni, în special dispozițiile privind atribuțiile organismelor corporative, cum ar fi adunarea generală a acționarilor și consiliul de administrație, pentru a asigura o distribuție clară a responsabilităților și transparența. Atribuțiile adunării generale a acționarilor sunt limitate la îndatoririle unei adunări generale în conformitate cu dreptul societăților comerciale, în special în ceea ce privește drepturile referitoare la informații. Atribuțiile mai vaste care rezultă din acestea, care ar facilita o influență inadecvată a conducerii, sunt anulate. Competența pentru gestionarea operațională zilnică revine în mod clar directorilor executivi ai Băncii.
4. Banca, cu excepția filialelor sale externe, respectă în orice moment cadrul de relații stabilit cu Fondul elen de stabilitate financiară („HFSF”).
5. Banca respectă dispozițiile Deciziei nr. 2577 a guvernatorului Băncii Greciei din 9.3.2006 în vigoare, pentru a menține, pe bază individuală și la nivel de grup, o structură organizațională eficientă și un sistem de control intern adecvat, inclusiv cei trei piloni principali, și anume funcțiile de audit intern, de gestionare a riscurilor și de asigurare a conformității, și cele mai bune practici de guvernanță corporativă internațională.
6. Banca dispune de o structură organizațională eficientă, astfel încât să se asigure că departamentele de audit intern și de gestionare a riscurilor sunt complet independente de rețelele comerciale și raportează direct consiliului de administrație. Un comitet de audit și un comitet de risc – create în cadrul consiliului de administrație – evaluează toate problemele ridicate de către departamentele respective. O cartă de audit intern și o cartă de gestionare a riscurilor adecvate precizează rolurile, responsabilitățile și resursele din departamentele respective. Cartele trebuie să fie conforme cu standardele internaționale și să asigure o independență deplină departamentelor. Politica de credit furnizează orientări și instrucțiuni cu privire la acordarea de împrumuturi, inclusiv stabilirea prețurilor la împrumuturi și reeșalonarea împrumuturilor.
7. Banca face publică față de autoritățile competente lista acționarilor care dețin cel puțin 1 % din acțiunile ordinare.

Secțiunea B*Practici comerciale și monitorizarea riscurilor**Principii generale*

8. Politica de credit precizează că toți clienții trebuie să fie tratați în mod echitabil prin proceduri nediscriminatorii, altele decât cele legate de riscul de credit și capacitatea de plată. Politica de creditare definește pragurile deasupra cărora acordarea de împrumuturi trebuie să fie aprobată de niveluri superioare de conducere. Praguri similare sunt definite în ceea ce privește reeșalonarea împrumuturilor și gestionarea reclamațiilor și a litigiilor. Politica de creditare centralizează în cadrul anumitor unități procesul de luare a deciziilor la nivel național și oferă garanții clare pentru a asigura o punere în aplicare coerentă a instrucțiunilor sale în toate activitățile bancare din Grecia.
9. Pentru toate activitățile bancare din Grecia, Banca include în totalitate normele politicii lor de creditare în fluxul de acordare și de refinanțare a împrumuturilor și în sistemele de plată.

Dispoziții speciale

10. Dispozițiile speciale menționate la capitolul III punctele 8-18 din angajamente se aplică activităților bancare din Grecia, cu excepția cazului în care se prevede altfel în mod explicit.
11. Politica de creditare impune ca stabilirea prețurilor pentru împrumuturi și ipoteci să respecte orientări stricte. Orientările respective includ obligația de a respecta cu strictețe tabelele standard conținând intervalele de rată a dobânzii din cadrul politicii de creditare în funcție de scadența împrumutului, de evaluarea riscului de credit a clientului, de recuperabilitatea preconizată a garanțiilor reale constituite (inclusiv termenul pentru o eventuală lichidare), de relația generală cu Banca (de exemplu, nivelul și stabilitatea depozitelor, structura comisioanelor și a altor activități de vânzare încrucișată) și de costurile de finanțare ale Băncii. Sunt generate clase de împrumuturi acordate specifice (de exemplu, credite comerciale, ipoteci, active garantate/negarantate etc.) și cadrul lor de stabilire a prețurilor este inclus într-un tabel adecvat al politicii de creditare care trebuie actualizat în mod periodic de către Comitetul pentru credite. Orice excepție trebuie să fie autorizată în mod corespunzător de către comitet sau, la un nivel mai scăzut de autoritate, atunci când acest lucru este permis de politica de creditare. Tranzacțiile personalizate, cum ar fi împrumuturile sindicalizate sau finanțarea proiectelor, respectă aceleași principii, ținându-se cont de faptul că este posibil ca acestea să nu se încadreze în tabelele standardizate ale politicii de credit. Încălcările politicii de prețuri sunt raportate mandatarului însărcinat cu monitorizarea.
12. Departamentul de gestionare a riscurilor este responsabil de evaluarea riscului de credit și de evaluarea garanțiilor. Atunci când evaluează calitatea creditului, Departamentul de administrare a riscurilor acționează independent, oferind un aviz scris, astfel încât să se asigure că toate criteriile utilizate pentru evaluare sunt aplicate consecvent în timp și în rândul clienților, precum și în ceea ce privește politica de credite a Băncii.
13. În ceea ce privește creditele acordate persoanelor fizice și juridice, pentru toate activitățile bancare din Grecia, pe baza celor mai bune practici internaționale, Banca aplică limite agregate și individuale stricte care reglementează suma maximă a împrumutului care poate fi acordat unui singur risc de credit (dacă este permis în temeiul legislației Greciei și a UE). Limitele țin seama de scadența creditului și de calitatea oricărei garanții/oricărui titlu de valoare prevăzut și sunt stabilite pe baza unor criterii de referință, inclusiv în ceea ce privește capitalul.
14. Acordarea de împrumuturi⁽¹⁾ pentru a permite beneficiarilor de împrumuturi să achiziționeze acțiuni sau instrumente hibride ale Băncii și ale altor bănci⁽²⁾ este interzisă, indiferent de cine sunt debitorii⁽³⁾. Această dispoziție se aplică și este monitorizată la nivelul Băncii.
15. Toate cererile de împrumut din partea debitorilor neafiliați care depășesc [...] % din activele ponderate în funcție de risc ale Băncii sau orice împrumut care menține expunerea la un grup (definit ca un grup al debitorilor afiliați care reprezintă un singur risc de credit) mai mare de [...] % din activele ponderate în funcție de risc ale Băncii sunt raportate mandatarului însărcinat cu monitorizarea, care poate, în cazul în care condițiile nu par să fie stabilite în conformitate cu principiul deplinei concurențe sau dacă nu i-au fost furnizate informații suficiente, să amâne acordarea liniei de credit sau a împrumutului cu [...] zile lucrătoare. În cazuri de urgență, această perioadă poate fi redusă până la [...] zile lucrătoare, cu condiția să fie furnizate suficiente informații mandatarului însărcinat cu monitorizarea. Perioada permite mandatarului însărcinat cu monitorizarea să raporteze cazul Comisiei și HFSF înainte ca orice decizie definitivă să fie adoptată de către Bancă.
16. Politica de creditare oferă instrucțiuni clare cu privire la reeșalonarea împrumuturilor. Aceasta definește în mod clar împrumuturile care sunt eligibile, în ce condiții și precizează termenii și condițiile care pot fi propuse pentru clienții eligibili. Pentru toate activitățile bancare elene, Banca se asigură că toate operațiunile de restructurare vizează ameliorarea viitoare a recuperărilor efectuate de către Bancă, protejând astfel interesul Băncii. Politica de restructurare nu pune în niciun caz în pericol rentabilitatea viitoare a Băncii. În acest sens, departamentul de gestionare a riscurilor din cadrul Băncii este responsabil pentru dezvoltarea și punerea în aplicare a unor mecanisme de raportare adecvate de restructurare a eficacității, efectuarea de analize aprofundate ale celor mai bune practici interne și/sau externe, raportarea constatărilor sale cel puțin trimestrial către Comitetul pentru credite și comitetul Consiliului de risc, sugerarea de îmbunătățiri posibile ale proceselor și politicilor implicate și supravegherea și raportarea cu privire la punerea lor în aplicare către Comitetul pentru credite și comitetul Consiliului de risc.
17. În ceea ce privește toate activitățile bancare elene, Banca adoptă o politică în materie de creanțe și litigii vizând maximizarea recuperării și prevenirea oricărei forme de discriminare sau tratament preferențial în gestionarea litigiilor. Banca se asigură că toate măsurile necesare sunt luate pentru a optimiza recuperările pentru Bancă și pentru a proteja poziția sa financiară pe termen lung. Orice încălcare a punerii în aplicare a politicii este raportată mandatarului însărcinat cu monitorizarea.

(1) În sensul prezentului angajament, termenul „împrumuturi” trebuie să fie interpretat *largo sensu* ca fiind orice tip de finanțare, de exemplu, o facilitate de credit, o garanție etc.

(2) Pentru mai multă claritate, „alte bănci” se referă la orice altă bancă – instituție financiară din lume.

(3) Pentru mai multă claritate, toți debitorii, inclusiv clienții din segmentul de private banking ai Băncii, fac obiectul angajamentului.

18. Banca monitorizează riscul de credit prin intermediul unui ansamblu bine elaborat de alerte și rapoarte, care permite departamentului de administrare a riscurilor: (i) să identifice semnalele timpurii ale deprecierei împrumuturilor și ale evenimentelor de nerambursare; (ii) să evalueze recuperabilitatea portofoliului de credite (inclusiv, dar fără a se limita la surse alternative de rambursare, cum ar fi codebitorii solidari și garanții, precum și garanțiile gajate sau disponibile, dar negajate); (iii) să evalueze expunerea globală a Băncii față de un client individual sau pe baza unui portofoliu; și (iv) să propună acțiuni corective și de îmbunătățire consiliului de administrație, dacă este necesar. Mandatarul însărcinat cu monitorizarea are acces la astfel de informații.

Dispoziții aplicabile debitorilor afiliați

19. Toate dispozițiile aplicabile debitorilor afiliați se aplică la nivelul Băncii.
20. În politica de creditare, o secțiune specifică este consacrată normelor care reglementează relațiile cu debitorii afiliați. Debitorii afiliați pot fi angajați, acționari, directori, administratori, precum și soții/soțiile, copiii și frații/surorile lor și orice persoană juridică controlată direct sau indirect de angajații cheie (și anume, angajații implicați în procesul decizional privind politica de creditare), acționari, directori sau administratori și soții/soțiile, copiii și frații/surorile lor. Prin extensie, orice instituție publică sau organizație controlată de stat, orice întreprindere publică sau organism public poate fi considerată un debitor afiliat. De asemenea, partidele politice sunt tratate ca debitori afiliați în politica de creditare. O atenție deosebită se acordă deciziilor privind restructurările și deprecierea împrumuturilor acordate pentru foști sau actuali angajați, directori, acționari, administratori și rudele acestora, precum și politicilor puse în aplicare în ceea ce privește caracterul adecvat, evaluarea, înregistrarea ipotecilor și excluderea garanțiilor împrumutului. Definiția debitorilor afiliați este precizată într-un document separat.
21. Departamentul de administrare a riscurilor este responsabil cu identificarea tuturor grupurilor afiliate de debitori care reprezintă un singur risc de credit în vederea monitorizării corespunzătoare a concentrării riscului de credit.
22. În ceea ce privește creditele acordate persoanelor fizice și juridice, Banca, pe baza celor mai bune practici internaționale, aplică limite agregate și individuale stricte de reglementare a sumei maxime a împrumutului care poate fi acordat unui singur risc de credit aferent debitorilor afiliați (dacă este permis în temeiul legislației Greciei și a UE).
23. Banca monitorizează separat expunerea sa față de debitorii afiliați, inclusiv entitățile din sectorul public și partidele politice. Împrumuturile noi acordate ⁽⁴⁾ debitorilor afiliați (% anual din stocul Y-1 ⁽⁵⁾) nu trebuie să fie mai mari decât totalul portofoliului de credite nou acordate în Grecia (% anual din stocul Y-1). Acest angajament trebuie să fie respectat în mod separat pentru fiecare tip de debitor afiliat (angajați, acționari, administratori, entități publice, partid politic). Evaluarea creditelor acordate debitorilor afiliați, precum și condițiile de stabilire a prețurilor și restructurarea posibilă care le-au fost oferite nu trebuie să fie mai avantajoase decât condițiile oferite debitorilor similari, dar neafiliați, pentru a asigura condiții echitabile de concurență în economia elenă. Această obligație nu se aplică sistemelor generale actuale de care beneficiază angajații, prin care acestora li se oferă împrumuturi subvenționate. Banca prezintă Comitetului de credit rapoarte lunare cu privire la evoluția expunerii, valoarea noilor împrumuturi acordate și cererile recente care depășesc [...] % din activele ponderate în funcție de risc ale Băncii].
24. Criteriile de credit aplicate angajaților/administratorilor/acționarilor nu sunt mai puțin stricte decât cele aplicate altor debitori neafiliați. În cazul în care totalul expunerii la riscul de credit pentru un singur angajat/administrator/acționar depășește o sumă egală cu un salariu fix pentru împrumuturile garantate și o sumă egală cu un salariu fix în valoare de [...] pentru împrumuturile negarantate, expunerea este raportată cu promptitudine mandatarului însărcinat cu monitorizarea, care poate să intervină și să amâne acordarea împrumutului în conformitate cu procedura descrisă la capitolul III punctul 25 din angajamente.
25. Toate cererile de împrumut din partea debitorilor afiliați care depășesc [...] % din activele ponderate în funcție de risc ale Băncii] sau orice împrumut care menține expunerea la un grup (definit ca un grup al debitorilor afiliați care reprezintă un singur risc de credit) mai mare de [...] % din activele ponderate în funcție de risc ale Băncii] sunt raportate mandatarului însărcinat cu monitorizarea, care poate, în cazul în care condițiile nu par să fie stabilite în conformitate cu principiul deplinei concurențe sau dacă nu i-au fost furnizate informații suficiente, să amâne acordarea liniei de credit sau a împrumutului cu [...] zile lucrătoare. În cazuri de urgență, această perioadă poate fi redusă până la [...] zile lucrătoare, cu condiția să fie furnizate suficiente informații mandatarului însărcinat cu monitorizarea. Perioada permite mandatarului însărcinat cu monitorizarea să raporteze cazul Comisiei și HFSF înainte ca orice decizie definitivă să fie adoptată de către Bancă.

⁽⁴⁾ Pentru mai multă claritate, noile împrumuturi acordate se referă, de asemenea, la refinanțarea împrumuturilor și restructurarea împrumuturilor existente.

⁽⁵⁾ Pentru mai multă claritate, „% anual din stocul Y-1” se referă la noile credite acordate ca procent din stocul existent la sfârșitul anului precedent. Valoarea activelor ponderate în funcție de risc este cea de la sfârșitul anului.

26. Reevalonarea unor împrumuturi care implică debitori afiliați respectă aceleași cerințe ca în cazul debitorilor neafiliați. De asemenea, cadrele și politicile instituite pentru abordarea activelor aflate în dificultate sunt evaluate și îmbunătățite, dacă este necesar. Cu toate acestea, creditele restructurate ale debitorilor afiliați sunt raportate separat, cel puțin pe categorii de împrumuturi acordate și pe tip de debitor afiliat.

Secțiunea C

Alte restricții

27. **Interdicții privind dividendele, cupoanele, reechiziționarea, opțiunea de cumpărare și răscumpărarea:** cu excepția cazului în care Comisia acceptă o scutire, Republica Elenă își asumă următoarele angajamente:

- (a) Banca nu plătește niciun cupon aferent instrumentelor de capital hibride (sau orice alte instrumente pentru care plata cuponului depinde de libertatea de apreciere a Băncii) sau dividende aferente instrumentelor de fonduri proprii și titlurilor de creanță subordonate, altele decât în cazul în care există o obligație juridică de a face acest lucru. Banca nu eliberează rezerve pentru a se plasa într-o astfel de poziție. În cazul în care există îndoieli cu privire la existența unei obligații juridice în sensul prezentului angajament, Banca prezintă propunerea de plată a cupoanelor sau dividendelor către Comisie, spre aprobare;
- (b) Banca nu recumpără nicio acțiune proprie și nici nu exercită o opțiune de cumpărare pentru instrumentele de fonduri proprii și titlurile de creanță subordonate;
- (c) Banca nu răscumpără instrumentele de capital hibride.

28. **Interdicția privind achizițiile:** Republica Elenă se angajează că Banca nu va achiziționa participații în nicio întreprindere, indiferent dacă este vorba despre un transfer de active sau de acțiuni. Interdicția privind achizițiile se referă atât la întreprinderi care au forma juridică a unei societăți, cât și la orice set de active care constituie o activitate comercială ⁽⁶⁾.

- (i) **scutire care necesită aprobarea prealabilă a Comisiei:** fără a aduce atingere interdicției, Banca poate, după obținerea aprobării Comisiei și, după caz, la propunerea HFSF, să achiziționeze activități și întreprinderi, în cazul în care acest lucru este necesar, în circumstanțe excepționale, pentru restaurarea stabilității financiare sau pentru asigurarea concurenței efective;

- (ii) **scutire care nu necesită aprobarea prealabilă a Comisiei:** Banca poate achiziționa participații în întreprinderi în următoarele condiții:

- (a) prețul de achiziție plătit de Bancă pentru orice achiziție este mai mic de [...] % din valoarea bilanțului ⁽⁷⁾ Băncii la data intrării în vigoare a angajamentelor ⁽⁸⁾; și

- (b) totalul prețurilor de cumpărare plătite de către Bancă pentru toate achizițiile începând cu data intrării în vigoare a angajamentelor până la sfârșitul perioadei de restructurare este mai mic de [...] % din valoarea bilanțului Băncii la data intrării în vigoare a angajamentelor;

- (iii) **activități care nu intră sub incidența interdicției privind achizițiile:** interdicția privind achizițiile nu acoperă achizițiile care au loc în cursul normal al activităților bancare în contextul gestionării creanțelor existente față de întreprinderile în dificultate.

29. **Interdicția de publicitate:** Republica Elenă se angajează că Banca se va abține de la orice publicitate cu trimitere la sprijinul acordat de stat și de la utilizarea oricărei strategii comerciale agresive pe care nu ar fi aplicat-o în lipsa sprijinului acordat de Republica Elenă.

⁽⁶⁾ Pentru mai multă claritate, în sensul angajamentului, activitățile cu capital privat/capital de risc ale Băncii trebuie să fie excluse din domeniul de aplicare a angajamentului. În această privință, Banca înaintează Comisiei o cerere oficială, care include un plan de afaceri pentru entitatea respectivă.

⁽⁷⁾ Pentru mai multă claritate, în sensul angajamentului, valoarea bilanțului este egală cu valoarea activelor totale ale Băncii.

⁽⁸⁾ Pentru mai multă claritate, în cazul în care se obține aprobarea Comisiei de ridicare a interdicției privind achizițiile în conformitate cu capitolul III punctul 28 subpunctul (i) din angajamente, bilanțul Băncii la data intrării în vigoare a angajamentelor trebuie să fie calculat pentru a include, de asemenea, activele entităților achiziționate sau activele dobândite la data achiziției.

CAPITOLUL IV

MANDATARUL ÎNSĂRCINAT CU MONITORIZAREA

1. Republica Elenă se angajează că Banca va modifica și va prelungi mandatul mandatarului însărcinat cu monitorizarea, aprobat de către Comisie și numit de către Bancă la 22 februarie 2013, până la sfârșitul perioadei de restructurare. Banca va extinde, de asemenea, domeniul de aplicare a mandatului pentru a include monitorizarea (i) planului de restructurare și (ii) a tuturor angajamentelor stabilite în prezentul catalog.
  2. La patru săptămâni de la data intrării în vigoare a angajamentelor, Republica Elenă prezintă Comisiei totalitatea condițiilor mandatului modificat, care trebuie să includă toate dispozițiile necesare care permit mandatarului însărcinat cu monitorizarea să își îndeplinească sarcinile în conformitate cu angajamentele.
  3. Dispoziții suplimentare privind mandatarul însărcinat cu monitorizarea sunt specificate într-un document separat.
-

Apendice

PROIECȚII MACROECONOMICE PRIVIND OPERAȚIUNILE INTERNE DIN GRECIA

% creștere anuală (cu excepția cazului în care se specifică altfel)	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Rata de creștere cumulativă 2013-2017
PIB real	- 6,4	- 4,2	0,6	2,9	3,7	3,5	6,4
Creșterea împrumuturilor nominale în Grecia	- 6,4	- 4,2	0,6	2,9	3,7	3,5	6,4
Deflatorul PIB	- 0,8	- 1,1	- 0,4	0,4	1,1	1,3	1,3
Prețurile proprietăților	- 11,7	- 10	- 5	0	2	3,5	
Venitul nominal disponibil al gospodăriilor	- 8,8	- 9,5	- 0,3	- 0,4	2,6	3,6	- 4,5
Depozitele din sectorul privat	- 7	1,3	1	3,4	5	5	16,6
Șomaj (%)	24,2	27	26	24	21	18,6	
Rata de refinanțare a BCE (%)	0,75	0,5	0,5	1	1,5	1,75	
Vârful de formare a creditelor neperformante			2H2014				
EURIBOR la 3 luni (în medie, %)		0,24	0,43	0,75	1,25	1,80	
Accesul la piețele de capital – operațiuni repo		Plafon DA-Nu					
Accesul la piața de capital – acoperit/negarantat de rang superior		DA – până la 500 de milioane EUR fiecare	DA – până la 1 miliard EUR fiecare	Plafon DA-Nu			

ISSN 1977-0782 (ediție electronică)
ISSN 1830-3625 (ediție tipărită)

Oficiul pentru Publicații al Uniunii Europene
2985 Luxemburg
LUXEMBURG

RO